

อภิบาลและการ
ธรรมนิยายชุด

จัดไว้โดยอำนวยการพิมพ์ตามกรรม

เรื่องที่ ๑

มักกะลีผล

เล่ม ๒

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนครสวรรค์	
วันลงทะเบียน.....	- 2 ก.ย. 2563
เลขทะเบียน.....	1031822 C2
เลขเรียกหนังสือ.....	B9 1068

- 15

สารม

ชุดที่ ๑๑๑๑ อำนวยการพิมพ์

๒๕๖๓

ณ. 2, ๑. 2

ธรรมเนียมชด สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม เรื่องที่ ๑

มักกะลีผล เล่ม ๒

สุทัสสา อ่อนค้อม

ISBN 978-611-550-006-2

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๙

พิมพ์ครั้งที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

มุขิตาธิ์การะ พระธรรมสิงหนุรารจารย์

เจริญอายุครบ ๘๔ ปี

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

ภาพปก: ป่าหิมพานต์ จากภาพ “กินรี” ของ พรชีวินท์ มลพิพันธุ์

พิมพ์ที่

หอรัตนชัยการพิมพ์

๓๓/๒๘ ซอยเพชรบุรี ๕ เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

โทร. ๐ ๒๒๑๕ ๙๖๘๑ (๔ สายอัตโนมัติ) โทรสาร ๐ ๒๒๑๖ ๙๔๖๕

๔๘

เข้าพบนายกรัฐมนตรี

คในวันผันผ่านไปอีกสองปี รวมเวลาที่หนุ่มเจริญมาอยู่
บางกอก ๔ ปี กลับไปเยี่ยมยายเพียงครั้งเดียวและคืนเดียว หาก
ก็เป็นการกลับที่คุ้มค่า เพราะได้สมบัติมากมาย มีทั้งเงินและทองคำ
รวมมูลค่ากว่าร้อยชั่ง ป่านนี้บ้ำาหรือหญิงคงขายสมบัติที่เป็นส่วนแบ่ง
เหล่านั้นหมดไปแล้ว เพื่อนำเงินไปซื้อเหล้ากิน หรือถ้าไม่หมด
ก็คงเหลือน้อยเต็มที หนุ่มวัยยี่สิบออกสงสารผู้เป็นบ้ำาที่ติดเหล้าอม
แกมจนกลายเป็นทาสของมัน นึกถึงสมัยที่ตัวเองติดการพนัน
จนถึงกับคิดจะลักขูดสมบัติของยายไปขาย ถ้าเทวดาไม่ช่วยย้าย
ไปไว้ที่ป่ากระชาย สมบัติเหล่านั้นก็คงวอดวายด้วยน้ำมือของเขา
อบายมุขทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นตี๋มสุราหรือเล่นการพนันล้วนนำมา
ซึ่งความย่อยยับแห่งโภคทรัพย์ทั้งสิ้น สิ่งที่พระพุทธองค์ทรงสอน
ช่างเป็นสังฆธรรมทำทนายต่อการพิสูจน์ทุกเมื่อ ถึงจะเกลียดพระ แต่
นั่นมิได้หมายความว่าเราไม่เชื่อพระพุทธเจ้า ก็ยายไม่เคยเรียน
หนังสือยังเชื่อ ตัวเขาเคยเรียนพุทธประวัติ เรียนหลักธรรมคำสอน
ของพระพุทธองค์ และนำไปใช้ได้ผลมาแล้ว โดยเฉพาะคาถา
กรณียเมตตสูตร ซึ่งได้ผลทันตาเห็นเป็นที่อัศจรรย์ใจยิ่งนัก

เมื่อไม่นานมานี้ เขาก็ได้ช่วยให้คุณประพจน์สมหวังใน
ความรักกับลูกสาวข้าหลวงจังหวัดธนบุรี คุณบุญพร้อมเป็นสตรี

มักกะลิฉล

สาวสวยวัยสิบแปด ตาดำ ผมดำตัดกับสีผิวที่ขาวราวกับดอกมะลิ
คุณประพจน์คลั่งไคล้ไหลหลงจนกินไม่ได้นอนไม่หลับ พร่ำรำพัน
ถึงความงามของคุณบุญพร้อมว่าช่างเหมือนกับนางในวรรณคดีที่
ชื่อศกุนตลา ซึ่งก็ได้พรรณนาถึงความงามไว้ว่า

คูผิวสีนวลละอองอ่อน มะลิซ้อนดูดำไปสิ้น
สองเนตรงามกว่ามฤคิน นางนี้เป็นปิ่นโลกาย

ส่วนคุณบุญพร้อมนั้นจะมีเยื่อใยไมตรีให้คุณประพจน์ก็หา
ไม่ คงจะคิดว่าตัวเองสวยและสูงศักดิ์ มีบุรุษหมายปองหลายคน
จึงออกจะหยิ่งๆ หน่อมเจริญทนไม่ได้เมื่อเห็นคนที่เป็นอย่างเพื่อนและ
ญาติฝ่ายพอมหมดสง่าราศี จึงสอนคุณประพจน์ให้สวดคาถา *กรณีย-*
เมตตสูตร ทุกคืน และเมื่อพบหน้าคุณบุญพร้อม ก็ให้ท่องในใจ
เฉพาะบทที่ว่า *เมตตัญจะ สัพพะโลกัสสมิง มานะสัมภาวะเย*
อะปริมาณัง แม้ไม่เชื่อว่าคุณประพจน์ก็ทำตาม ด้วยเห็นว่าไม่
มีทางอื่นให้เลือก ผลปรากฏออกมาว่า ชั่วระยะเวลาเดือนเดียว
คุณบุญพร้อมก็ยอมทอดไมตรีให้หลานชายหลงชารา คุณประพจน์
เริ่มมีความหวัง หากก็ยังมีอุปสรรคเพราะท่านข้าหลวงหลวงลูกสาว
ราวกับงูจงอางหวงไข่ คุณประพจน์จึงได้แต่ไปเดินวนรอบๆ รั้วบ้าน
กระนั้นก็ถูกสุนัขสามตัวที่ท่านข้าหลวงเลี้ยงไว้วิ่งกรูกันเข้ามาจะกัด
จนชายหนุ่มต้องวิ่งหนีกระเจิดกระเจิง

หน่อมเจริญผู้สันทัดในอุบายทั้งปวง จึงขันอาสาไปด้วย เมื่อ
สุนัขวิ่งเข้ามา คนเจ้าอุบายก็โยนลูกชิ้นเนื้อไปให้มัน ทำอย่างนี้
อยู่สามครั้ง เจ้าสุนัขดุสามตัวก็ยอมเป็นมิตรด้วย ครั้งที่สี่พอเห็น
เขากับคุณประพจน์เดินมาแต่ไกล พวกมันต่างพากันวิ่งมารับหน้า
และคงจะถามตามประสาสุนัขว่า *วันนี้เอาลูกชิ้นมาฝากหรือเปล่า*

มักกะลิผล

นอกจากนี้วันใดที่ท่านข้าหลวงและคุณนายไม่อยู่บ้าน เจ้าสามตัวก็จะวิ่งนำสองหนุ่มเข้าไปส่งถึงห้องคุณบุญพร้อม ถ้าใครฟังภาษาสุนัขเป็นก็จะได้ยินมันพูดว่า เข้ามาเถอะ ผมจะพาส่งถึงห้องนายเลย พ่อแม่เขาไปธุระข้างนอก พวกผมจะช่วยดูต้นทางให้ ด้วยเหตุฉะนั้นคุณประพจน์จึงคลายโศก กลับมามีความสุขดังเดิม และดูจะมากกว่าเดิมเสียอีก

ช่วงเวลาสองปีเศษที่หนุ่มเจริญมาอยู่ด้วย คุณโกสุมทั้งรักและเมตตาชายหนุ่ม และที่เหนือกว่าความรักก็คือเธออยากได้เขาไว้เป็นบุตรชาย

“ถ้าแม่รัตนของเราได้แต่งงานกับพ่อเจริญ ดิฉันคงตายตาหลับ พ่อหนุ่มคนนี้หากผู้หญิงคนใดได้เป็นสามีก็เย็นใจได้ หรือคุณพี่จะว่ายังไง” คุณโกสุมปรารภกับครูสอนในเย็นวันหนึ่ง

“แล้วแต่แม่โกสุมเถอะ ข้างฝ่ายฉันไม่ขัดข้องหรือขัดขวางแต่ก็ขอเตือนว่าอย่าให้มันน่าเกลียดจนเกินไปนัก” ครูสอนบอกภรรยา

“น่าเกลียดยังไงคะ”

“ก็ฝ่ายเราเป็นผู้หญิง ไปแสดงออกหน้าออกตามากไปมันไม่งาม แม่รัตนแกจะคิดว่าเราสองคนทำอะไรรน่าเกลียด”

“จะน่าเกลียดหรือน่ารัก เราก็ทำเพื่อแก ดิฉันว่าลูกคงไม่กล้าคิดอย่างนั้น” คุณโกสุมเข้าข้างตัวเอง

“ว่าแต่ว่าเด็กเขาชอบพอกันหรือเปล่า ฉันไม่ยากให้เป็นการคลุมถุงชน เราต้องให้ออกาสเขาเลือกด้วยตัวของเขาเอง”

“ข้อนั้นดิฉันก็เห็นด้วย พ่อเจริญเธอเป็นคนกตัญญูรู้คุณคน เมื่อรู้ว่าเป็นความประสงค์ของเรา ก็คงไม่ขัดข้อง แม่รัตนาของเราก็เช่นกัน”

“แต่ถ้าเด็กไม่ได้รักชอบกัน ก็เท่ากับไปบังคับเขา ในฐานะผู้ใหญ่ฉันว่าเราจับตาดูไปเงียบๆดีกว่า ถ้าคนเขาเคยอุปถัมภ์ค่าจูนกันมาก็คงไม่ฉลาดแคล้วต่อกัน” ครูสอนพยายามวางตัวเป็นกลาง

“ถ้าเช่นนั้นก็ตามใจคุณพี่ก็แล้วกัน ดิฉันเป็นช่างเท้าหลังจะพูดจะตัดสินใจอะไร ก็ต้องแล้วแต่คุณพี่” ภรรยาพูดเกมประชดครูสอนไม่ใส่ใจกับคำประชดประชัน หากพูดเป็นการเป็นงานว่า

“สิ่งที่ฉันเป็นห่วงคือ อาชีพของพ่อเจริญ จริงอยู่เธอเก่งทางดนตรีไทยและสามารถยึดเป็นอาชีพได้ แต่แม่โกสุมก็รู้ว่าเดี๋ยวนี้คนไทยพากันไปนิยมดนตรีฝรั่ง ในอนาคตพวกนักดนตรีไทยอาจจะตกที่นั่งลำบาก ฉันจึงอยากให้เธอมีอาชีพหลัก แม่โกสุมจะว่ายังไงหากฉันจะฝากเธอเข้าเรียนตำรวจ”

“ก็ดีนี่คะ แมร์ตานของเราจะได้เป็นคุณนาย ดิฉันเชื่อว่าพ่อเจริญจะเป็นตำรวจที่ดีและซื่อสัตย์ ว่าแต่ว่าคุณพี่มีพรรคพวกพอที่จะฝากฝังได้หรือคะ”

“ฉันว่าจะพาไปฝากกับจอมพลแปลก ก็ฉันเคยรับใช้มาตั้งแต่ท่านเป็นพันตรีพิบูลสงคราม ท่านเป็นคนใจดี คงจะไม่ปฏิเสธอีกประการหนึ่งคนของเราก็มีคุณสมบัติครบถ้วน ฉันว่าท่านจะตั้งใจเสียอีกที่จะได้คนดีไว้รับใช้ชาติบ้านเมือง”

ดังนั้นหนุ่มเจริญจึงถูกเรียกเข้าไปพบครูสอนในตอนเย็นของวันรุ่งขึ้น

“พ่อเจริญอยากเป็นตำรวจไหม” หนุ่มวัยยี่สิบอยากจะตอบว่า “ไม่” แต่แล้วก็ต้องเปลี่ยนใจ ถามผู้เป็นครูว่า

“มีอะไรหรือครับ”

“คือฉันเห็นว่าเธอน่าจะมีอาชีพหลักที่สามารถเลี้ยงตัวได้ตลอดไป”

มักกะลิผล

“ผมก็ตั้งใจจะยึดอาชีพเล่นดนตรีไทย และถ้ามีความชำนาญมากขึ้นก็จะรับสอนด้วยครับ” หนุ่มวัยยี่สิบบอกความประสงค์

“แต่เธอก็รู้ว่าวิชานี้กำลังลดความสำคัญลงไป เพราะคนเขาหันไปสนใจดนตรีฝรั่งกัน ฉันกลัวว่าต่อไปในอนาคตเธอจะลำบาก จึงอยากให้มีอาชีพที่มั่นคงกว่านี้ ฉันคิดจะพาเธอไปฝากจอมพลแปลก เพื่อให้เรียนตำรวจ” ได้ยินชื่อ จอมพลแปลก ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนี้ หนุ่มเจริญหวนนึกถึงเพลง พันตรีพิบูลสงคราม ซึ่งเขาร้องติดปากสมัยเมื่อเป็นเด็ก “พันตรีพิบูลสงคราม พันตรีพิบูลสงคราม ยกเป็นนามชาติไทย เกียรติศักดิ์อันสูงสุด อย่าลืมบรรพบุรุษของไทย... พันตรีพิบูลสงคราม...”

“ครูรู้จักท่านหรือครับ” คนถามตื่นเต็นระคนดีใจ

“รู้จักซิ ท่านเป็นคนดีมาก เป็นวีรบุรุษของชาติเสียวนะ เมื่อก่อนฉันเป็นทหารอยู่กับท่านแล้วลาออกมายึดอาชีพสอนดนตรีไทย แม่โกสุมเขาไม่อยากให้ฉันเป็นทหาร เขากลัวว่าเวลาออกศึกสงคราม คงจะเป็นห่วงจนไม่เป็นอันกินอันนอน ฉันก็เลยต้องตามใจเขา” ครูสอนเล่าถึงความเป็นมาของตน

“ครูจะพาผมไปเมื่อไรครับ” ถามอย่างกระตือรือร้น มิใช่เพราะอยากเป็นตำรวจ ทว่าอยากพบ วีรบุรุษของชาติ ที่เขาแอบชื่นชมใสมั่นสมาแต่ครั้งยังเป็นเด็ก

“พรุ่งนี้เช้าเลยดีไหม เธอว่างหรือเปล่า”

“ว่างครับ” ชายหนุ่มตอบ แต่แรกคิดว่าจะไปหาคุณประพจน์ หากก็ต้องเปลี่ยนใจด้วยไม่ยากทำให้ครูสอนผิดหวังหากเขาผิดผ่อน

บ้านจอมพลแปลกอยู่อำเภอพญาไท เช่นเดียวกับบ้านครู

สอน หากก็ต่างกันตรงที่บ้านของนายกรัฐมนตรียู่ใจกลางเมือง ขณะที่บ้านครูสอนอยู่ลึกเข้าไปในสวน การเข้าหาคนสำคัญระดับชาติมิใช่เรื่องง่าย เพราะจะต้องมีการสอบถามว่าเป็นใคร มาจากไหน ต้องการพบท่านด้วยเรื่องอันใด ครูสอนต้องตอบคำถามเหล่านี้จนชายหนุ่มที่มาด้วยรู้สึกเกรงใจที่เป็นต้นเหตุทำให้ครูของตนต้องยุ่งยาก จึงพูดขึ้นว่า

“ครูครับผมว่าเรากลับกันดีกว่า ผมไม่เป็นตำรวจก็ได้”

“ใจเย็น ๆ นำพ่อเจริญ ท่านเป็นคนใหญ่คนโต การจะพบใครก็ต้องระมัดระวัง เพราะอาจทำให้เกิดความไม่ปลอดภัย เอาเถอะ เมื่อเธอได้เป็นตำรวจก็จะเข้าใจเองว่า ทำไมถึงต้องเป็นเช่นนี้” ครูสอนอธิบาย

ครูใหญ่บุรุษทั้งสองก็ได้เข้าไปนั่งรอในห้องรับแขกซึ่งค่อนข้างโอโถง ทหารรับใช้นำน้ำเย็นมาให้ดื่ม สิบนาทีก่อมา จอมพลแปลกก็ออกมาให้พบ ครูสอนกับชายหนุ่มคลานเข้าไปกราบเจ้าของบ้านซึ่งยกมือขึ้นรับไหว แล้วบอกให้คนทั้งสองนั่งบนเก้าอี้

“ไปยังไม่มา ยังไง แล้วแม่โกสุมสบายดีหรือ”

“สบายดีขอรับ เธอคงดีใจที่ได้เห็นจำเธอได้” ครูสอนพูดอย่างยินดีปรีดาที่คนเป็นนายกรัฐมนตรียังจำเขาและภรรยาได้

“แล้วนี่พาใครมาด้วยล่ะ ลูกชายหรือ”

“มิใช่ขอรับ เขาชื่อ นายเจริญ จรูญรัตน์ เป็นลูกศิษย์ของกระผม”

“อ้อ” ท่านพยักหน้าเป็นเชิงรับรู้แล้วจึงถามอีกว่า

“เป็นอะไรกับหลวงธรรมา” หนุ่มวัยยี่สิบรู้สึกใจพองคับอกที่ผู้นำของชาติรู้จักคุณปู่ของเขา จึงตอบด้วยเสียงที่ค่อนข้างสั้นว่า

มักกะฉิมผล

“เป็นหลานชายขอรับ คุณพ่อของกระผมเป็นบุตรของท่าน”

“จั้นหรือ คุณหลวงท่านตีระนาดเก่งมากนะ ทราบว่าเคยตีระนาดถวายในหลวงรัชกาลที่ ๖ เวลาที่พระองค์ทรงโชน อย่างนั้นใช่ไหม”

“คุณพ่อก็เคยเล่าให้กระผมฟังอย่างนี้ขอรับ” ชายหนุ่มตอบ
“แล้วเธอล่ะ ดำเนินรอยตามคุณปู่หรือเปล่า” ท่านถามอีก

“พ่อเจริญเขาก็ฝีมือไม่แพ้คุณหลวงเลยขอรับได้เท่า ความจำก็เป็นเลิศ กระผมต่อเพลง แขกกลพบุรี ให้เที่ยวเดียว เขาก็จำได้และเล่นได้อย่างไพเราะเพราะพริ้ง” ครูสอนชมผู้เป็นศิษย์ซึ่งเท่ากับชมตัวเองในเวลาเดียวกัน

“คุณปู่ท่านยกวงปี่พาทย์เครื่องคู่ กับมโหรีวงเล็กให้เป็นมรดกกระผมขอรับ กระผมตั้งใจว่าจะเลี้ยงชีพด้วยการเล่นและสอนดนตรี แต่ครูอยากให้กระผมเป็นตำรวจขอรับ” ชายหนุ่มพาพวกเข้าสู่ประตูของตน ครูสอนจึงต้องอธิบายสาเหตุที่อยากให้เขาเป็นตำรวจแล้วสรุปลงด้วยการขอความช่วยเหลือ

“กระผมจึงต้องพามาขอความช่วยเหลือจากใต้เท้า”

“ฉันคงช่วยได้ไม่มาก นายสอนก็รู้ว่า ฉันมีตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศชาติ จึงต้องรักษาความยุติธรรม ถ้าผู้นำเกิดความลำเอียงเสียแล้ว ใครเขาจะนับหน้าถือตา คิดว่านายสอนคงเข้าใจและเห็นใจฉันนะ” บุรุษสองคนที่ฟังอยู่เกิดความนึกคิดที่แตกต่างกัน คนมากวัยกว่าเข้าใจว่าคนเป็นใหญ่เป็นโตนั้นย่อมจะไม่ตกปากรับคำกับใครง่าย ๆ หากเขาก็มั่นใจว่าท่านจะต้องช่วยคนอย่างท่านไม่เคยทิ้งลูกน้อง เรื่องนี้เขารู้ดี ส่วนหนุ่มเจริญคิดว่า

มักกะลิผล

ท่านไม่ช่วย และเขาก็เห็นด้วยกับเหตุผลที่ท่านยกมาอ้าง เขาไม่
อยากเป็นตำรวจอยู่แล้ว จึงไม่รู้สึกรอคอยในการมาครั้งนี้ กลับ
ดีใจที่บุญพาวาสนาส่งให้ได้มาพบวีรบุรุษของชาติ ผู้มีบุคลิกงาม
สง่าชวนมอง น้ำเสียงที่พูดเฉียบขาดแบบทหาร หากก็แฝงไว้ด้วย
เมตตาปรานี

“ไม่ทราบว่าจะเปิดสอบกันเมื่อไร ได้ทำพจนจะทราบ
ใหม่ขอรับ” ครูสอนถาม

“คงเป็นเดือนหน้ากระมัง เอาเป็นว่าฉันจะช่วยส่งข่าวเรื่อง
นี้ให้ ส่วนการสอบเธอต้องใช้ความสามารถของตัวเอง” ประโยค
หลังท่านพูดกับหนุ่มวัยยี่สิบ

“ขอรับ กระผมจะพยายามสอบเข้าให้ได้” ชายหนุ่มรับคำ
จากนั้นทั้งครูและลูกศิษย์จึงพากันลากลับ ครั้นเดินออกมาพ้นรัศมี
ของบ้านแล้ว คนเป็นศิษย์จึงพูดขึ้นว่า

“จอมพลแปลกท่านเป็นคนตรงดีนะครับ ผมดีใจที่ท่านไม่
รับปากว่าจะช่วยผมเรื่องสอบ”

“แต่ฉันว่าท่านต้องช่วย คนเป็นผู้ใหญ่เขาไม่ตกปากรับ
คำใครง่าย ๆ หรือ ต่อไปในวันข้างหน้าเกิดเธอได้เป็นใหญ่เป็นโต
จงเอาเยี่ยงอย่างท่านอย่าเที่ยวไปรับปากรับคำใครเขา เพราะหาก
ทำไม่ได้อย่างที่พูดก็จะเสียคน เรื่องนี้สำคัญมาก อีกประการหนึ่ง
ที่ฉันอยากจะบอกเธอก็คือ จงรู้ธรรมชาติของมนุษย์ว่า ถ้าเขาฟัง
เราได้เขาก็ว่าเราดี แต่ถ้าเราให้เขาฟังไม่ได้ เขาก็ว่าเราไม่ดี เพราะ
ฉะนั้นเธอจงอย่าหวั่นไหวในโลกธรรม ใครเขาจะว่าเราดีหรือว่า
เราชั่วก็ช่างเขา จงหมั่นตรวจสอบตัวเองเป็นนิตย์ หากมีอะไรที่
บกพร่องก็ต้องปรับปรุงแก้ไข อย่าไปหลงติดอยู่กับคำสรรเสริญเยิน
ยอ”

มักกะลิผล

“ครับ ผมจะจดจำและนำไปปฏิบัติ ผมอยากเป็นคนดีของชาติบ้านเมือง” ชายหนุ่มพูดหนักแน่นทั้งน้ำเสียงและกิริยาท่าทาง เมื่อคนทั้งสองกลับไปแล้ว นายกรัฐมนตรีจึงเขียนหนังสือถึงอธิบดีกรมตำรวจให้แจ้งเรื่องกำหนดการสอบเข้าเรียนในหลักสูตรนายตำรวจ มีข้อความตอนหนึ่งพูดถึงหนุ่มเจริญว่า นายเจริญ จรุงรัตน์ หลานชายหลวงธรรมาจะเข้าสอบในครั้งนี้อย่างไร ขอให้ท่านอธิบดีช่วยดูแลเรื่องคะแนนให้ได้หรือตก หากตกก็ให้บอกวิชาที่ตกด้วย เพื่อที่เขาจะได้ปรับปรุงตัวเองในการสอบครั้งต่อไป

เมื่ออธิบดีอ่านหนังสือของนายกรัฐมนตรีจบลง ก็บอกตัวเองได้เดี๋ยวนั้นว่า คนที่ชื่อ นายเจริญ จรุงรัตน์ จะต้องสอบผ่าน จะตกหรือได้ก็ต้องผ่านโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆทั้งสิ้น

๔๙

คืนสู่บางม่วงหมู่

หมู่เจริญเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจได้สามเดือน ก็เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากเรียนอีกต่อไป เขาถูกรุ่นพี่บังคับขู่เช็ญและกลั่นแกล้งด้วยวิธีการต่างๆ หากก็พยายามอดทนด้วยไม่อยากมีเรื่องมีราว เกรงว่าจะทำให้เดือดร้อนไปถึงผู้ใหญ่ แต่เมื่อถูกรุกรานหนักขึ้น ความอดทนก็มีอันสิ้นสุดลง ประกอบกับเป็นคนไม่ยอมคนอยู่แล้ว เลือดนักสู้ในตัวจึงเดือดพล่าน ความโกรธบวกกับความแค้น ทำให้เขาขกรุ่นพี่จับตัวไปหลายคนแล้วจึงไปหาอาจารย์บอกเรื่องราวและขอลาออกจากการเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ

“ผมทนไม่ไหวแล้วครับอาจารย์ ผมยอมพวกเขามากมาแล้ว” หมู่วัยยี่สิบพูดด้วยใบหน้าเคร่งเครียด

“แต่เธอต้องนึกถึงคนฝากนะ จริงอยู่ ถึงเธอจะสอบเข้ามาได้ด้วยความสามารถของตัวเอง แต่อธิบดีท่านก็สั่งให้ครูช่วยดูแลเธอ เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ครูจะลงโทษนักเรียนพวกนั้น แล้วเธอก็เลิกคิดเรื่องการลาออก เข้าใจไหม” แม้จะยังโกรธแค้นพวกกรุ่นพี่ หากคนรักความยุติธรรมเช่นเขาก็ไม่เห็นดีเห็นงามไปด้วย จึงตอบอาจารย์ไปว่า

“ผมลงโทษพวกเขาสาสมกับความผิดแล้วครับ ถ้าอาจารย์จะลงโทษอีกผมคิดว่ามันไม่ยุติธรรม”

“ก็แล้วเธอจะลาออกไปทำไมกันล่ะ” อาจารย์วัยสามสิบเศษ
แย้ง

“ผมเบื่อครับ อีกประการหนึ่งผมก็ไม่ศรัทธาอาชีพนี้ตั้งแต่
แรก ที่ต้องเรียนก็เพราะเกรงใจผู้ใหญ่ที่ท่านหวังดีต่อผม มาถึง
วันนี้ผมบอกตัวเองได้แล้วว่าไม่สามารถจะเรียนต่อไปได้ ผมต้อง
การเป็นนักดนตรีครับ ผมชำนาญทางดนตรีไทย” ชายหนุ่มยืน
ยันหนักแน่น

“เธอเคยได้ยินคนเขาพูดไหมล่ะ นักประพันธ์ใส่แหง นะ”

“ผมจะไม่เป็นนักประพันธ์ครับ ผมจะเป็นนักดนตรี”

“ก็ครีอกันนั่นแหละ นักดนตรีจะยิ่งร้ายกว่านักประพันธ์
ด้วยซ้ำ ยิ่งเป็นดนตรีไทยครู่เดียวเธอคงต้องอดตายเข้าสักวัน เดี่ยว
นี้คนเขานิยมดนตรีฝรั่งกันแล้ว”

“ถ้าเช่นนั้นผมไปทำนาเลี้ยงชีพก็ได้ คุณยายผมมีนาหลาย
ร้อยไร่ อาจารย์อย่าห่วงเลยครับ” ใจนั้นเขาอยากบอกอาจารย์ว่า
แม้แต่สุนัขมันยังไม่ยอมอดตาย ชื่นผมอดตายก็อายุสุนัขแน่ซีครับ

“แต่การเป็นชาวนามันลำบากนะ ต้องเอาหลังสู้ฟ้า เอา
หน้าสู้ดิน รายได้ก็ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับฝนฟ้า ถ้าเธอเป็นนาย
ตำรวจ ไม่ว่าฝนจะแล้งหรือน้ำจะท่วมเธอก็ได้เงินเดือนทุกเดือน
เชื่อกูเถอะ ครูเองก็เป็นลูกชาวนา รัฐชาติของความลำบากมา
นักต่อนัก” อาจารย์หนุ่มพูดด้วยหวังดีอย่างจริงใจ หากก็มีอาจ
ทำให้คนเป็นศิษย์เห็นคล้อยตามหรือยอมเปลี่ยนใจที่จะไม่ลาออก

“ผมไม่กลัวความลำบากครับอาจารย์ คุณยายสอนผมเสมอ
ว่า ถ้ารักตัวก็จงอย่ากลัวลำบาก อาจารย์อนุญาตให้ผมออกเถิด
ครับ ผมรับรองว่าจะไม่ทำให้ผู้ใหญ่มาตำหนิอาจารย์ แต่ถ้าผมอยู่
ต่อไปซีครับ อาจารย์ต้องลำบากใจแน่เพราะผมเป็นคนไม่ยอมคน

มักกะฉิลผล

ถ้าพวกมันมาหาเรื่องผมอีก คราวนี้ผมจะเอาให้ถึงตาย” อาจารย์หนุ่มยอมจำนนต่อเหตุผลของคนเป็นศิษย์ รู้ว่าเขาจะต้องทำตามที่ถูกไว้ เพราะฉะนั้นการยอมให้เขาลาออกไปตั้งแต่วันนี้ ก็เท่ากับตัดไฟเสียแต่ต้นลม จึงพูดขึ้นว่า

“ตามใจเธอก็แล้วกัน แล้วครูจะเรียนผู้ใหญ่ว่ามันเป็นความประสงค์ของเธอ”

“ขอบพระคุณครับ ถ้าเช่นนั้นผมจะไปเก็บเสื้อผ้า และขอลากลับบ้านเดี๋ยวนี้เลย ผมลาละครับ และหากผมได้ทำอะไรที่ทำให้อาจารย์ไม่พอใจ ก็โปรดโหสิให้ผมด้วย” เขาไหว้อาจารย์หนุ่มอย่างนอบน้อม แล้วจึงเดินกลับไปยังห้องพัก เก็บเสื้อผ้าพับใส่หีบหวายใบเดิม พวกเพื่อนๆ ไม่มีใครอยู่ให้เขาล้ำลา ด้วยแต่ละคนกำลังเรียนหนังสืออยู่ในห้องเรียน หนุ่มน้อยรู้สึกใจหายนิดๆ เวลาสามเดือนที่อยู่ด้วยกัน ความรักพวกพ้องได้ก่อตัวขึ้นทีละน้อย จนกลายเป็นความผูกพัน เมื่อจำต้องจากจร ความอาลัยอาวรณ์จึงมารุมเร้าอยู่ในหัวอก ชีวิตของเขาพบกับความพลัดพรากหลายครั้งหลายครา และคงจะต้องพานพบอีก ทรายบดที่ลมหายใจยังมี

ครูสอนมีอันต้องพาหนุ่มวัยยี่สิบเข้าพบจอมพลแปลกอีกครั้งเพื่อชี้แจงเหตุผลที่ชายหนุ่มไม่ยอมเรียนทั้งที่เขาอุตส่าห์พาไปฝากฝัง

“ท่านคงตำหนิครูแน่เลย เธอไม่น่าทำให้ครูผิดหวังมากมายอย่างนี้” เขาต่อว่าคนเป็นศิษย์ ใบหน้าและน้ำเสียงบอกรัดว่าหนักใจ

“ผมจะเรียนท่านเองครับ ว่าความผิดทั้งหมดอยู่ที่ผม ครูทำใจให้สบายเถิดครับ” หนุ่มเจริญพูดให้ครูสอนคลายกังวล

นายกรัฐมนตรีมิได้พูดอะไรให้เป็นที่สะเทือนใจแก่คนทั้ง

มักกะลิผล

สอง ท่านรับฟังชายหนุ่มเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นด้วยอาการสงบ เขาเล่าจบ ท่านจึงพูดขึ้นว่า

“เมื่อเป็นความประสงค์ของเธอ ฉันก็ไม่ว่าอะไร คนจะเรียนตำราวิชาไม่ยาก แต่คนมีฝีมือทางดนตรีไทยเช่นเธอ นับวันก็จะหายากขึ้นทุกที ฉันขอฝากเธอด้วย **อย่าทิ้งมรดกล้ำค่าที่ปู่ย่าตายายเรารับมาจากบรรพบุรุษ** ฉันขออวยพรให้เธอประสบความสำเร็จในอาชีพที่เธอรัก” ได้ฟังคำพูดของผู้นำ ประเทศ ชายหนุ่มเกิดความซาบซึ้งจนพูดอะไรไม่ออก เขามองบุรุษตรงหน้าด้วยสายตาที่บ่งบอกถึงความเคารพนับถืออย่างที่สุด สมแล้วที่ท่านได้รับยกย่องว่าเป็น **วีรบุรุษของชาติ** ท่านช่างมีความจริงใจและพร้อมที่จะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น คุณสมบัติเช่นนี้ยากนักจะพบในคนที่ไปถึงผู้นำประเทศ เพราะคนที่อยู่ในตำแหน่งดังกล่าวมักขาดความจริงใจทั้งไม่ยอมเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้ใด บุรุษผู้นี้จึงล้ำเลิศประเสริฐแท้ในความคิดของชายหนุ่มนามเจริญ จรุงฤทธิ์

เมื่อตัดสินใจแน่วแน่แล้วว่า จะกลับไปใช้ชีวิตที่บ้านเกิดเมืองนอน หนุ่มเจริญจึงไปบางแวกเพื่อกราบลาหลวงธำรา คุณหญิงตลอดจนญาติพี่น้องแห่งบ้านสามกระได เขาคิดว่าจะนอนคุยกับคุณประจักษ์สักหนึ่งคืน เพราะคงยากที่จะได้พบกันอีก คุณหลวงวัยเก้าสิบเศษดีใจที่หลานชายมาเยี่ยมหลังจากที่หายหน้าหายตาไปสามเดือนติดๆกัน ช่วงที่ไปเรียนตำราจ ายหนุ่มมิได้มาเยี่ยมผู้เป็นปู่เดือนละครั้งเช่นที่เคยปฏิบัติ หลวงธำราเริ่มป่วยกระเสาะกระแสะด้วยโรคชรา ครั้นหลานชายมาเยี่ยม ท่านจึงดีใจกว่าทุกครั้ง ยิ่งเมื่อได้ฟังคำบอกเล่าของหลาน เรื่องที่จะสืบทอดมรดกที่ท่านรักและหวงแหน คุณหลวงวัยเก้าสิบเศษก็หมดหวัง เพราะได้ทำหน้าที่มนุษย์ครบถ้วนแล้ว คืนนั้นท่านสวดมนต์นานกว่า

ปกติแล้วจึงเข้านอน กำหนดจิตว่าจะไม่ตื่นขึ้นมาอีก แล้วท่านก็จากโลกนี้ไปด้วยอาการอันสงบโดยมิต้องหามดมอมาเยียววา

คนในบ้านมารู้เรื่องก็ต่อเมื่อถึงเวลาอาหารเช้า หนุ่มเจริญลุกขึ้นมาช่วยผู้เป็นป้าเช่นเคย เมื่อตั้งโต๊ะเสร็จทุกคนก็ต้องประหลาดใจที่คุณหลวงยังไม่ตื่น คุณประพจน์จึงอาสาไปปลุก และออกมาบอกด้วยใบหน้าเศร้าหมองว่า คุณหลวงหมดลมเสียแล้ว เป็นอันว่าอาหารเช้ามือนั้นไม่มีใครแตะต้อง เพราะทั้งเจ้านายและป้าวไพร่ต่างพากันจัดการเรื่องงานศพผู้เป็นประมุขของบ้าน คุณหญิงห้วงร้องไห้เสียใจอยู่สักครู่ก็หักห้ามใจได้ ยิ่งเห็นสามีนอนหลับตาพร้อมยิ้มน้อยๆปรากฏที่มุมปาก ท่านก็รู้ว่าสามีไปได้ จึงมิใช่เรื่องที่จะมานั่งเศร้าโศกเสียใจ

“ไปที่ชอบๆเกิดคะคุณหลวงอีกไม่นานดิฉันก็คงจะตามไป”

คุณหญิงบอกร่างที่นอนสงบนิ่งเหมือนคนหลับสนิท

หนุ่มเจริญได้ประจักษ์ในความเป็นอนิจจังของชีวิตอีกครั้ง เขาหวนคิดไปถึงยายผู้ซึ่งอีกไม่นานก็จักต้องตกอยู่ภายใต้กฎธรรมชาติแบบเดียวกันนี้ ชายหนุ่มเริ่มเบื่อหน่ายในความไม่เที่ยงแท้แน่นอน หากก็มิรู้ว่าจะไปให้พ้นจากสภาวะเช่นนี้ได้อย่างไร บวชนะหรือ เป็นไปไม่ได้ เพราะเขาเกลียดพระ ภาพหลวงตาวิฑิตโดนดักมีดพอกออกจากฝักสงฆ์ให้ลูกสมุนพร้อมบงการ เอาเลย แทะมันให้ตายแล้วโยนลงน้ำไป ทำให้เขาเกลียดพระมาตั้งแต่บัดนั้น

ทิดพองลงมาเผาศพบิดา ขากลับจึงได้ช่วยบุตรชายชนเครื่องดนตรีไทยกลับเมืองสิงห์ ซึ่งกว่าจะถึงก็ทุลัทธิเลเต็มที่ คุณประพจน์อยากตามไปเที่ยวด้วยหากก็ห้วงคุณหญิงและมารดาจึงไม่ไป สองพ่อลูกต้องเดินทางกลับกันตามลำพัง นายแรมช่วยชนเครื่องดนตรีมาส่งที่ทำเตียน คุณประพจน์ก็มาช่วยขนลงเรือ

มักกะลิผล

แดง และรออยู่กระทั่งเรือออกจากท่า เขายกมือไหว้หน้าชายแล้ว
ล่ำลาญาติหนุ่มด้วยการตบไหล่ฝ่ายนั้นเบาๆ

“โชคดีนะครับคุณเจริญ อย่าลืมมางานแต่งงานผมกับคุณ
บุญพร้อมนะครับ อีกสามปีข้างหน้า” คุณประพจน์เรียนอยู่รัฐ
ศาสตร์จุฬาฯ ปีที่สอง เขาวางแผนชีวิตไว้ว่า เมื่อเรียนจบจะทำ
งานหนึ่งปีแล้วจึงแต่งงาน ถึงเวลานั้นคุณบุญพร้อมก็เรียนจบการ
เรือนพอดี ส่วนเรื่องที่จะไปเป็นครูการเรือน หรือเป็นแม่บ้านก็แล้ว
แต่เธอจะเลือก เขามั่นใจว่าจะเลี้ยงดูเธอให้มีความสุขได้ ไม่ว่า
เธอจะทำงานหรือไม่ก็ตาม

ระหว่างที่นั่งมาด้วยกันในเรือ ทิดพองเปิดโอกาสให้บุตร
ชายได้คิดคำนึงอย่างอิสระโดยไม่ชวนคุย เวลาสี่ปีในบางกอก เขา
คงได้พบได้เห็นอะไรต่อมิอะไรหลายอย่างทั้งดีและร้าย ถึงอย่างไร
บุตรชายก็ยังโชคดีกว่าเพื่อนของเขาผู้ซึ่งเอาชีวิตมาทิ้งเสียที่
บางกอก ไม่มีโอกาสได้กลับไปเห็นหน้าพ่อแม่พี่น้องเลยสักครั้ง

หนุ่มวัยยี่สิบปล่อยใจให้โลดแล่นไปกับกระแสคลื่นแห่งความ
คิดคำนึง เขาหวนคิดถึงวันแรกที่เดินทางเข้าบางกอก ความรู้สึก
วันนั้นกับวันนี้ช่างต่างกันลิบลับ ทั้งที่เจ้าของความรู้สึกเหล่านั้น
เป็นคนเดียวกัน ภาพหนุ่มกรรเชียงที่ดูตื่นตาตื่นใจกับการได้มา
เห็นเมืองฟ้าเมืองสวรรค์ แล้วก็ต้องมาจบชีวิตลงอย่างที่ไม่มีความ
คาดคิดมาก่อน เรื่องราวของหนุ่มกรรเชียงเลื่อนไปแล้วก็มีภาพ
คุณสายทิพย์เข้ามาแทน สาวน้อยผู้มีความซุกซนและยึดติดกับคู่
แฝดราวกับเป็นคนเดียวกัน ชายหนุ่มได้ประจักษ์ถึงสัจธรรมของ
ชีวิตอีกอย่างหนึ่ง คุณสายทิพย์มาพร้อมๆ กับคุณสายทอง แต่เวลา
ไปกลับไปคนเดียว ไม่สามารถเอาอีกคนไปด้วยได้แม้รักแสนรัก สิ่ง
ที่เกิดขึ้นกับคุณสายทิพย์นี่จะเป็นอุทาหรณ์สอนใจคนทั้งหลายได้

มักกะดิผล

ว่า ไม่ควรยึดติดถือมั่นกับอะไรๆในโลก ไม่ว่าจะเป็นคนหรือวัตถุสิ่งของก็ตาม จากคุณสายทิพย์ ชายหนุ่มก็เห็นภาพหลวงธรรามัทธานจะมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป หากท่านก็ไม่สามารถฝึกภกฏธรรมชาติได้ นี่กรรมงมงายมักพุดเสมอๆว่าสิ่งทั้งหลายเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

หมดเรื่องของคนตาย ชายหนุ่มก็มาคิดถึงเรื่องของคนเป็น โดยเฉพาะคนที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับช่วงเวลาที่ปี เรื่องราวหลากหลายผันผ่านเข้ามาในชีวิต บางเรื่องควรค่าแก่การจดจำ หากก็มีความบางเรื่องสมควรลืมเลือนเช่น เรื่องของหลวงตาวัตโตนด เรื่องคุณเปี่ยม และเรื่องรุ่นพี่ที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นต้น ส่วนเรื่องที่ต้องค่าแก่การจดจำก็คือเรื่องของทุกคนที่บ้านสามกระเดือกก่อนหน้าที่คุณเปี่ยมจะเข้ามาอยู่ เรื่องครูจ่านงค์และครูสอน ผู้ซึ่งให้ความรู้เรื่องดนตรีไทยแก่เขา และที่จะลืมเสียมิได้ในชีวิตนี้คือลุงหมั่น แซ่ตั้ง หมอจีนผู้ช่วยชีวิตเขาไว้ ช่วงเวลาสั้นๆที่พำนักอยู่บ้านลุงหมั่น เขาได้เห็นชีวิตอีกแบบหนึ่งของคนที่เงินทองท่วมรายน้ำใจ ภาพของแม่ผีนผู้เป็นกุลสตรีทุกกระเปียดนี้ว เจ้ใหญ่ผู้รับผิดชอบหน้าที่การงานในบ้านแทนบิดามารดา เด็กหญิงสุนีย์ซึ่งแก่นแก้วและซุกซนร่าว กับเด็กผู้ชาย ภาพเด็กชายสามคนที่มานั่งล้อมวงเข้าชื้อยากฟังนิทานจากเขา สิ่งเหล่านี้จะตราตรึงอยู่ในความทรงจำตลอดไป

ใส่บาตรพระสงฆ์ ๕ รูป เสร็จเรียบร้อย ยายขึ้นเรือนไปกรวดน้ำให้เจ้ากรรมนายเวร จากนั้นจึงบอกหลานสาวให้หาสารับกับข้าวมากินกัน กินข้าวยังไม่ทันจะอิ่ม ทิดพองก็ขึ้นมาบนเรือน เขายกมือไหว้คนเป็นแม่ยายผู้ซึ่งถามประโยคแรกคือ

“ไอ้หนูของข้าเป็นยังงัยบ้าง ปีนี้อายุครบบวชแล้วนะ น้า

มักกะลิผล

จะมาบวชสักพรรษาแล้วค่อยกลับไปเรียนต่อ”

“เขาไม่เรียนแล้วครับแม่ เขาจะมาเป็นครูสอนดนตรีไทยอยู่บ้านเรา คุณพ่อผมท่านยกเครื่องดนตรีให้สองวง” บุตรเขยบอก

“ดีจริง แล้วเขาจะมาเมื่อไร ทำไมพ่อพองไม่พาเขามาด้วยล่ะ” ยายรับฟังอย่างยินดี ยินดีที่หลานชายจะไม่จากไปไหนอีก

“พามาแล้วครับ ตอนนีเฝ้าเครื่องดนตรีอยู่ที่ท่าเรือ ผมจะแวะมาหาคนไปช่วยขน จำแลง ประเดี้ยวอิมข้าวแล้วช่วยไปบอกพี่เขยเอ็งให้เอาเกวียนไปขนเครื่องดนตรีให้ห้องด้วย เขารออยู่ที่ท่าเรือ” ทิดพองส่งลูกสาวคนเล็ก

“จ้ะบอกพี่เขยเอ็งให้แวะรับข้าวด้วย ข้าจะไปรับหลานข้าที่ท่าเรือ” ยายบอกหลานสาว

“จะไปให้เกะกะทำไมล่ะยาย ประเดี้ยวก็จะได้เห็นหน้าหลานคนโปรดแล้ว อดใจไว้อีกสักหน่อยจะเป็นไรไป” หลานสาวพูดอย่างเหลืออด ยายตั้งท่าจะเถียงก็พอดีทิดพองพูดขึ้นว่า

“ผมว่าแม่รออยู่ที่บ้านดีกว่าครับ เดี่ยวไ้อ้นุก็มาแล้ว”

“ก็ได้ ดีเหมือนกัน ข้าจะได้เตรียมสำหรับกับข้าวไว้ให้หลานข้า” ยายยินยอมแต่โดยดีจนหลานสาวแปลกใจ

๕๐

ประทุมกับประเทือง

วันรุ่งขึ้นหนุ่มเจริญออกเยี่ยมเยียนบรรดาญาติที่ไม่ได้เห็นหน้าค่าตากันถึงสี่ปี บ้านแรกที่เขาไปคือ บ้านลุงสินลูกชายคนโตของยาย ครูสอนให้มะพร้าวกับมังคุดมาอย่างละสองชะลอม ทำให้เขามีของติดไม้ติดมือมาฝากญาติพี่น้อง

“ลุงครับ ปู่หอยยังมีชีวิตอยู่หรือเปล่า ลุงเคยเห็นมันอีกไหมครับ” เขาถามถึงหอยโข่งยักษ์ ซึ่งเขาเรียกว่า ปู่หอย

“เอ็งพูดถึงอะไรนะ” นายสินไม่เข้าใจ วัยเจ็ดสิบทำให้เขาหลงๆ ลืมๆ จำอะไรไม่ค่อยได้ ผิดกับมารดา ซึ่งแม้วัยใกล้เก้าสิบ หากความจำยังดี

“ก็หอยโข่งยักษ์ที่มันเอาปากเดินได้ตั้งสามกิโลนะครับ ลุงเคยเห็นมันอีกหรือเปล่า”

“ไม่เคย ลุงพอจะจำได้แล้วเจ้าหอยที่มีความเพียรเป็นเลิศนี้ขนาดเอาปากเดินนะ แล้วเอ็งสะพานเพียรเรียนวิชาสำเร็จใหม่อย่าให้อายหอยมันล่ะ” คนเป็นลุงถือโอกาสสอนหลาน

“ไม่อายหรอกครับ ผมเรียนดนตรีไทยมีความชำนาญพอที่จะเป็นครูสอนเขาได้ คุณปู่ของผมให้เครื่องดนตรีมา ผมจะยึดอาชีพทางเล่นและสอนดนตรีไทยครับ” ชายหนุ่มบอกกล่าว

“ดี อาชีพอะไรก็ดีทั้งนั้นถ้าเราตั้งใจทำจริง ขอเอ็งอย่าไป

เหลาะแหละเหลวไหลเสียวก่อนก็แล้วกัน” นายสินเตือนไว้ก่อน

“ผมรับรองครับ ผมอยากรวบแล้วก็อยากมีชื่อเสียงเหมือนคุณปู่ของผม ขึ้นเหลาะแหละเหลวไหลก็จะไม่ได้อย่างที่อยาก”

“ดีแล้วที่เอ็งคิดได้อย่างนี้ คนเราเมื่อตั้งความหวังไว้ ก็ต้องมีความเพียรพยายามทำให้สมหวัง พวกที่ผิดหวังเพราะเขาละความเพียร”

“ครับ พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ว่า **อดตา หิ อดตโน นาโถ** - บุคคลล่วงทุกข์ได้ด้วยความเพียร ชายหนุ่มแอบอ้างพุทธพจน์หมายให้ขลังแต่กลับถูกผู้เป็นลุงแย้งว่า

“ผิดแล้ว ที่เอ็งยกมาต้องแปลว่า **ตนแลเป็นที่พึ่งของตน** ส่วน **บุคคลล่วงทุกข์ได้ด้วยความเพียร** นั้นภาษาบาลีท่านว่า **วิริเยน ทุกขมจฺเจติ** ต่างหากละ” หนุ่มเจริญรู้สึกอับอายขายหน้าด้วยว่าเรื่องที่ต้องการให้ขลังกลับมาทำให้เขิน เสียทองสักสองซังก็ยิ่งดีกว่าเสียหน้าขึ้นอยู่ต่อไปคงต้องอับอายยิ่งกว่านี้ ทางที่ดีที่สุดคือบอกลา

“ผมเห็นจะต้องกลับแล้วครับ จะไปเยี่ยมป้าเยี่ยมแกหน่อย” เขาบอกผู้เป็นลุง ส่วนป้าเหรียญชี้เมานั้นเขาไม่คิดจะไปเยี่ยม ไข่ว่าจะรังเกียจคนชี้เหล่าเมายา แต่ที่ไม่ไปเพราะกลัวแกจะล่วงรู้ความลับ ที่เขายักยกทองของแกมาตั้งสามสิบสองบาทเอาใส่ใต้แขนไว้ที่หัวเสา ฝึบ้านผีเรือนก็ช่วยรักษาอย่างดี เขากลับมายังอยู่ครบทั้งสายสะพายและสร้อยข้อมือ

“จะกลับแล้วหรือ ยังคุยกันได้ไม่เท่าไรเลย” นายสินว่า

“วันหลังค่อยคุยต่อเถิดครับ จากบ้าน ป้าเยี่ยมผมต้องไปบ้านพี่จำเรียงอีก” ความจริงเขาจะคุยต่อก็ได้ด้วยว่าไม่รีบร้อนอะไร แต่เมื่อได้ผลอุปถ้อยไก่ออกมาเสียแล้ว ก็สมควรที่จะอยู่สู้หน้า ดีไม่

ดีลุงสินอาจะดูถูกเอาได้ว่า อุตสาหที่ไปร่ำเรียนถึงบางกอกยังฉลาด
สู้คนบ้านนอกไม่ได้

ทันทีที่เห็นหน้าชายหนุ่ม เจ้าโทนก็วิ่งเข้าไป จำได้ไม่ลืม
ว่าเจ้าหนุ่มผู้นี้เคยขว้างหัวมันจนเจ็บปวดรวดร้าวไปหลายราตรี วัน
เวลาผ่านไปนานแค่ไหนมันก็หาลืมไม่

“เฮ้ยไอ้โทน จำข้าไม่ได้หรือ ข้าทิดแกละหลานป้าเลี่ยมเง
ละ” ชายหนุ่มร้องบอกพลางถอยกรูด เมื่อได้จังหวะจึงก้มลงคว่ำ
ก้นกรวดมาถือไว้ เจ้าโทนรู้สึกเสียวที่หัว จึงไม่กล้าจุ่มใจไม่ได้แต่
ส่งเสียงเห่ากรรโชกอยู่ห่างๆ

“ลองเข้ามาซิ ข้าจะขว้างให้หัวแตกเป็นเสียงๆเลยเชียวนะ”
เขาขู่ เจ้าโทนนี่กลัวจึงหยุดเห่า หากยังมองอย่างอาฆาต

“เอ็งมันแก่แล้วนะไอ้โทน ดูซี่หูตาก็ฝ้าฟางยังจะมาทำแก่ง
ถ้าไม่เกรงใจป้าเลี่ยมมีหวังเอ็งเจ็บตัวแน่ๆ” ชายหนุ่มถือโอกาส
อบรมสั่งสอนเจ้าโทน

“นายอย่ามาพูดเลย ถ้าเกรงใจจริงคงไม่ขว้างหัวข้าจนปวด
ไปหลายวันหรอก ถึงยังงั้นข้าก็ไม่ยกโทษให้ นายอย่าผลอกก็แล้ว
กัน” เจ้าโทนแอบเถียงในใจ

เสียงสนับเห่าทำให้นางเลี่ยมชะเง้อหน้าตาต่างออกมาดู ครั้น
เห็นหลานชายก็ดีใจ ตะโกนลงมาว่า

“ไอ้หนู ไปยังงั้นมายังงั้นขึ้นเรือนก่อนซิ”

“ไอ้โทนมันจะกัดผมนะครับป้า” เขาฟ้อง

“มันแก่จนกัดไม่ไหวแล้ว สองสามปีมานี้ไม่เห็นมันกัดใคร
สักที ลองมากัดหลานข้าซิจะได้ดีไม่เลี่ยมเชียวนะ” ประโยคหลัง
นางพูดกับสนับที่เสียงมาตั้งแต่มันลืมหูลืมตาโลก เจ้าโทนเห็นคนเขา
เข้าข้างกันก็หมดกำลังใจ ได้แต่คิดแค้นๆว่า เอาเถอะเจ้าหนุ่ม ข้า

มักกะลิณ

ขอเป็นศัตรูกับเอ็งไปตลอดชาติ จากนั้นก็เดินหลีกเข้าใต้ถุนเรือนไป ต่อหน้าเจ้าของมันจำต้องเจียมตัว ถึงจะเป็นเพียงสุนัขก็ต้องยัดมันในกตिकाที่ว่า สุนัขขย้อมไม่เนรคุณเจ้าของ

นางเลี่ยมรับขวัญหลานชายด้วยการทำอาหารหวานคาวให้รับประทาน รู้ว่าหลานชอบข้าวเหนียวหน้าปลาแห้งนางก็ทำให้อย่างสุดฝีมือโดยมีชายหนุ่มช่วยชูดมะพร้าวให้ กว่าหนุ่มเจริญจะรับประทานเสร็จก็ป่วยคล้อย ถ้าเดินทางไปยังบ้านพี่สาวก็คงคำมิต จึงคิดว่าจะกลับบ้านก่อน วันรุ่งขึ้นจึงค่อยไปเยี่ยมพี่สาว

บอกลาผู้เป็นป้าแล้วชายหนุ่มก็ลงจากเรือน กวาดสายตาไปทั่วก็ไม่เห็นเจ้าโทน จึงเดินตรงไปยังประตูรั้วหน้าบ้านด้วยความโล่งใจ ทันทีที่เท้าก้าวพ้นประตูรั้ว เจ้าโทนก็กระโจนเข้าจับหน้าแข้ง มันก็คอยอย่างแรงจนรู้สึกเจ็บที่พื้น ทั้งเจ็บทั้งปวดหากก็ต้องแก้แค้น ชายหนุ่มตะโกนเสียงหลงด้วยความตกใจ

“ป้า ไอ้โทนกัดผม” นางเลี่ยมกุกักจอลงมาดูหลาน พลังคำเจ้าโทนเสียงขรม

“เข้าไหม” นางถาม พลังก้มลงดูหน้าแข้งหลานชาย กางเกงขายาวสีเปลือกมังคุดที่เขาเพิ่งซื้อมาจากบางกอกขาดเป็นรู เขาเสียดายจนน้ำตาร่วง เจ็บตัวนั้นไม่เท่าไร แต่เจ็บใจชามากมายนัก นางเลี่ยมถลกขากางเกงหลานชายขึ้น ก็เห็นรอยเขี้ยวเจ้าโทน

“นี่ตีนะที่มันกัดแล้ว ไม่งั้นเนื้อเอ็งได้หลุดออกมาเป็นชิ้นๆ ไม่แค่ห้อเลือดอย่างนี้หรอก” นางเลี่ยมพูดเหมือนเข้าข้างเจ้าโทน

“ถึงเนื้อหลุดผมก็จะไม่โกรธเท่ากางเกงขาดหรือป้า ดุชิเป็นรูเลยนี่ ผมอุตส่าห์ซื้อมาจากห้างในดิงเกลพาหุรัตนะนี่” เขาใช้มือป้ายน้ำตาเสียดายกางเกงจนต้องร้องไห้ ลืมที่ลุงหมั่นสอน

ว่าลูกผู้ชายต้องไม่ให้ใครเห็นหน้าตา

“นั่นป่าจะใช้ค่ากางเกงให้ อดยาไปทำไอ้โทนมันเลยนะ นึกว่าสงสารมัน นี่แสดงว่าเอ็งต้องเคยไปทำอะไรมันไว้ ไม่งั้นมันคงไม่อาฆาตถึงปานนี้”

“ผมเคยขว้างหัวมันเมื่อสี่ปีก่อน” ชายหนุ่มสารภาพ

“มันน่าจะลืมไปแล้ว” เขาติง

“มันไม่ลืมหรอก ธรรมชาติของหมา ถ้าใครตีกับมัน มันก็ตีด้วย แต่ถ้าใครร้ายกับมัน รับรองว่ามันจำไปตลอดชีวิต ก็เดือนที่ปีมันก็ไม่ลืม”

“ป่าจะใช้ค่ากางเกงให้ผมหรือครับ” เขาเปลี่ยนเรื่อง ขึ้นคุยเรื่องเดิมก็รังแต่จะขาดทุน

“เท่าไรล่ะ” นางเลี่ยมถามเสียงอ่อย นึกโกรธตัวเองที่ไม่นำพหลังปากออกไปอย่างนั้น

“สองซังครับ แต่ผมคิดบ้าซังเดียว นึกเสียว่าเป็นคราวเคราะห์ของผม” เขาบอกผู้เป็นป่า ความจริงเขาซื้อมาในราคาหนึ่งซัง

“สองซัง” ผู้หญิงอายุห้าสิบห้าทำคล้ายจะเป็นลม

“แต่ผมคิดบ้าซังเดียว ก็ของห้างนี่ป่าไม่ใช่ของแบกะดิน”

“เกิดจากท้องพ่อท้องแม่ซังกี่ไม่เคยเห็น กางเกงอะไรตัวละสองซัง ถึงซังเดียวซังกี่ว่าแพงอยู่ดี เอ็งไปซื้อมาได้ยังไง ไม่เสียดายเงินหรือ”

“แล้วป่าจะให้ผมเท่าไรล่ะครับ เอาเถอะผมจะลดให้ เอามาสิบตำลึงก็พอ” เขารีบบอกด้วยเห็นท่าจะไม่ได้เงิน นางเลี่ยมเห็นหลานเค็มมาจึงเค็มตอบ เกลือมันต้องจิ้มเกลือถึงจะสมกัน

“เอาอย่างนั้นะหลาน ที่เอ็งกินข้าวปลาอาหารป่าจนอ้มหน้า

สำราญนะบ้าคิดแค่ห้าตำลึง ส่วนอีกห้าตำลึงป่าจะใช้คืนให้ ยุติธรรมดีไหม” หลานชายได้ฟังก็รู้ว่าถูกลบเหลี่ยม เสียเงินเสียทองนั้นไม่ว่า แต่ศักดิ์ศรีจะเสียได้อย่างไร จึงพูดขึ้นว่า

“ไม่เป็นไรหรอกครับป่า ผมแค่ล้อเล่นเท่านั้น ผมไม่คิดจะเอาเงินป่าหรอก ตอนผมไปป่าก็ให้ผมแล้ว ทางเก่งนี่ถึงมันจะค่อนข้างแพง ผมก็ไม่เสียดาย ที่บ้านยังมีอีกตั้งหลายตัว พุดจบกก็ยกมือไหว้ผู้เป็นป่าอีกครั้งแล้วเดินกลับบ้าน นางเลี่ยมมองตามหลานชายพลางส่ายหน้า

“หลานยายจ่างนี่มันเค็มจริงๆ พับผ่าซี” หากชายหนุ่มไต่ย็นก็คงต้องย้อนว่า

“ลูกยายจ่างก็เค็มไม่แพ้กันหรือก”

รับประทานอาหารมือเย็นอ้อมกันแล้ว หลานชายจึงพูดขึ้นว่า

“ยายครับ ฟรุ้งนี้เข้าผมจะไปเยี่ยมพี่จำเรียง วันนี้อยู่กับป่าเลี่ยมเสียนานก็เลยไปไม่ทัน” เขาไม่ได้เล่าเรื่องที่ถูกเจ้าโทนกัดว่าที่จริงคนยุติธรรมเช่นเขาก็สรุปได้แล้วว่าเจ้าโทนไม่ผิด ตัวเขาต่างหากที่ไปก่อกรรมทำเข็ญกับมันก่อน

“นั่งจำเรียงคงดีใจที่เอ็งไปเยี่ยม แล้วเอ็งมีอะไรไปฝากหลานล่ะ”

“ลูกพี่จำเรียงหรือครับ”

“ใช่แล้ว พี่จำเรียงเขามีลูกสาวฝาแฝดคู่หนึ่ง ชื่อประทุมกับประเทือง” นางสาวจำแลงว่า ยิ้มอย่างมีเลศนัย

“สวยไหม คงจะสวยเหมือนแม่นะ พี่จำเรียงเขาจุกโด้ง ตาคมเหมือนแขก น้องสาวยังไม่ได้ครึ่ง” อดไม่ได้ที่จะพูดแหวะพี่สาว นางสาวจำแลงค่อนข้างลับปะหลือกพลางว่า

“แต่พอถึงรุ่นลูก ข้าสวยกว่าก็แล้วกัน ถึงพี่จำเรียงจะสวยกว่าข้า แต่ข้าก็สวยกว่าประทุมกับประเทือง ไม่เชื่อพรุ่งนี้เอ็งคอยดูว่าจะจริงอย่างที่ข้าพูดหรือเปล่า”

“ในโลกนี้ ยังมีคนสวยน้อยกว่าเอ็งอีกหรือ ไม่น่าเป็นไปได้นะ” น้องชายว่า

“คนสวยน้อยกว่าข้านะหาไม่ยากหรอก แต่ที่สวยมากกว่านั้นหายากเสียยิ่งกว่ามเข็มในมหาสมุทรอีก” พี่สาวยั่ว

“เอาละๆ อย่ามัวมาเถียงกัน ว่าแต่ถ้าเอ็งรับงานดนตรี จะเอาใครมาร่วมวงด้วย ต้องไปจ้างคนอื่นหรือเปล่า” ยายถามขึ้น

“คงไม่หรอกครับยาย ผมคิดว่าจะหัดให้พวกพี่ๆ เขา พวกเราก็พอมีพินกันบ้างแล้ว ผมต่อให้อีกนิดหน่อยก็ออกงานได้ ไม่อยากให้คนอื่นมาร่วมวงด้วย เดี่ยวจะมีปัญหา”

“ดี คิดรอบคอบอย่างนี้ดีแล้ว เล่นกันในหมู่พี่ๆ น้องๆ ถึงปัญหามันเกิดก็ยังไม่พอบุ่ดจาทกลงกันได้ แล้วเรื่องรับสอนละ เอ็งจะคิดค่าเรียนเดือนละเท่าไร”

“ตอนผมเรียนกับครูสอน เขาคิดเดือนละหนึ่งซ่ง แต่ก็แค่เดือนเดียว สำหรับผมคิดว่าเดือนละ ๕ ตำลึงก็คงพอ”

“ห้าตำลึงเขี้ยวหรือ” ยายออกตกใจ

“ดีแล้วละยาย คิดถูกเกินไปเขาก็จะหาว่าของเราไม่ดี แต่ถ้าแพงกว่านี้ก็จะหาคนมาเรียนไม่ได้” เป็นครั้งแรกที่นางสาวจำแลงเห็นด้วยกับน้องชาย

“จริงอย่างที่พี่จำแลงเขาว่านั้นแหละครับ พี่สาวผมคนนี้ เขาฉลาด” น้องชายทำดีตอบด้วยการเรียก พี่ แทนที่จะเป็น จำแลงเฉยๆ

1031422

มักกะลิผล 2 ก.ย. 2563

“เออ เห็นพวกเอ็งรักใคร่ปรองดองกันอย่างนี้ยายก็ชื่นใจ เวลาตายจะได้นอนตาหลับ” ยายพูดอย่างโล่งอก

“แต่ข้ายังไม่อยากให้ยายตาย”

“ผมก็ไม่อยาก ยายอย่าเพิ่งตายนะครับ ต้องอยู่ให้ครบหนึ่งร้อยหนึ่งปีตามที่ให้สัญญาไว้กับผม นะครับยาย”

“หนึ่งร้อยเอ็ด ไม่ใช่หนึ่งร้อยหนึ่ง” ยายแย้ง

“ครับ ยายต้องอยู่ให้ได้หนึ่งร้อยเอ็ดปีนะครับ”

“เอาเถอะ ยายจะทนอยู่ไปจนกว่าจะตายนั่นแหละ จะกี่ปีก็แล้วแต่เวรกรรมทำมา” ยายสรุปง่าย ๆ

สำนักหอสมุด

BQ

1008

๗๕

สงวน

๘๕๖๔

ค.๒, ค.๒

เช้าวันรุ่งขึ้น หลังจากรับประทานอาหารเช้าเป็นที่เรียบร้อย แล้วหนุ่มเจริญก็ไปตลาด ซื้อกระโปรงสำหรับเด็กผู้หญิงสามขวบสองชุดเพื่อเป็นของขวัญหลานสาวคู่แฝด ครั้นไปถึงและเห็นหน้าหลาน เขาแทบจะร้องไห้ออกมา รู้สึกสงสารจับใจเมื่อเห็นคู่แฝดไม่มีตั้งจมูก

“ประทุม ประเทือง มาไหว้หน้าเขาซิ นี่หน้าแกละ น้องชายของแม่” นางจำเรียงบอกลูกสาว เด็กหญิงทั้งสองเดินเข้ามาอย่างว่าง่าย ยกมือไหว้หน้าชาย พูดพร้อมกันว่า

“อาอ้ออ้อ้าแอะ” เขารวบตัวหลานสาวมากอดไว้ น้ำตาไหลออกมาจนได้ ดูหรือพ่อแม่อีกจมูกโด่ง ลูกกลับจมูกบี้

“เวรกรรมตามสนองพี่แล้วละแกละเอ๊ย พี่เกลียดไอ้แหลม ต่ำว่ามันสารพัด ผลที่สุดกรรมนั้นก็มาตกที่ลูกพี่” นางจำเรียงเล่าเสียงเครือ

“แล้วนายแหลมเขาไปไหนแล้วครับ”

“มันตายไปแล้ว เป็นโรคชิฟิลิสตาย ดูเอาเถอะ ตัวมัน

มักกะลิณ

จากไปแล้วก็ยังทิ้งอนุสรณ์ไว้ให้พี่สะเทือนใจ ดินะที่พี่พูดเขาเป็นคนดี ไม่เคยว่าให้พี่ต้องเข้าใจเลย ต่อไปนี้พี่ไม่ว่าใครแล้ว นี่แหละนะโบราณท่านว่า เกลียดซี่ซี้ตาม พี่เกลียดคนจมูกบีก็ไม่ต้องมาได้ ลูกจมูกบี สงสารเอ็งจั่ง ประทุมประเทืองเอ๋ย” ประโยคหลังหล่อนพูดกับลูกสาวคู่แฝด

๕๑

งานศพตาแป๊ะเตี้ยว

สองเดือนต่อมาวงดนตรีคณะ จรูญรัตน์ ก็พร้อมที่จะออกงาน นายอำเภอพรหมบุรีได้มาว่าจ้างให้ไปเล่นในงานศพของตาแป๊ะเตี้ยว ซึ่งเป็นโยมบิดาของสมภารตง วัดพุทธาราม เป็นการรับงานครั้งแรกและเจ้าภาพจ้างติดต่อกันเจ็ดวันเจ็ดคืน คือตั้งแต่สวดพระอภิธรรมคืนแรกไปจนถึงวันบรรจุศพเข้าสวางชู้ย หลังจากสวดพระอภิธรรมครบ ๗ คืนแล้ว ในช่วงกลางวันมีทำบุญถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์ตลอด ๗ วัน วงดนตรีจึงต้องทำหน้าที่บรรเลงทั้งกลางคืนและกลางวัน

งานศพตาแป๊ะเตี้ยวจัดขึ้นอย่างสมเกียรติ เนื่องจากสมภารตงเป็นพระภิกษุที่มีผู้เคารพนับถือมาก ท่านเชี่ยวชาญทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ เคยไปเล่าเรียนปริยัติมาจากบางกอก ช่วงที่หนีโยมบิดาไปอยู่ที่วัดยานนาวา เพราะถูกตาแป๊ะเตี้ยวบังคับให้สึก ส่วนด้านการปฏิบัตินั้น ท่านได้เจริญวิปัสสนากรรมฐานมาตั้งแต่ครั้งยังเป็นสามเณร ตาแป๊ะเตี้ยวบิดาของท่านมีอาชีพฆ่าหมูขายและต้องการให้ท่านสืบทอดอาชีพนี้ แต่ท่านไม่ต้องการทำบาป จึงหนีไปบวชเป็นเณรอยู่กับสมภารกว้างที่วัดพุทธาราม ตาแป๊ะได้ตามไปร้องความจะให้ลูกชายสึกออกมาช่วยขายหมู สามเณรตงจึงหนีไปอยู่วัดโบสถ์ ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับวัดพุทธารามโดยมีแม่น้ำ

มักกะลิผล

เจ้าพระยากันกลาง

สามเณรตงอยู่ที่วัดโบสถ์กระทั่งอายุครบบวช สมภารกรอดแห่งวัดโบสถ์จึงได้ทำพิธีอุปสมบทให้ ต่อมาตาแป๊ะได้จ้างชายฉกรรจ์สองคนมาจะให้ทำร้ายพระลูกชายหากว่าท่านไม่ยอมสึก ภิกษุตงจึงต้องหนีไปอยู่เสียที่บางกอกเพื่อมิให้บิดาตามไปรังควานได้ ท่านไปอยู่วัดยานนาวา ๗ ปี ได้ศึกษาปริยัติจนแตกฉาน เมื่อกลับมาสมภารวัดพุทธารามมรณภาพ ท่านจึงได้เป็นสมภารแทนเมื่อสองปีก่อน

ตาแป๊ะเตี้ยได้ขอร้องให้ท่านสมภารสึก บังเอิญสมภารตงได้รักใคร่ชอบพอกับนางสาวสายทอง ลูกสาวนายอำเภอพรมบุรี จึงตัดสินใจที่จะลาสิกขาเพื่อมาแต่งงานอยู่กับคนรัก ท่านได้พูดกับโยมบิดาว่า ออกพรรษาจะสึก เหลือเวลาอีกสามวันก็จะออกพรรษา ตาแป๊ะก็มาเป็นลมตายเสียก่อน นายอำเภอก็ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพงานศพ ด้วยเห็นว่าสมภารตงกำลังจะมาเป็นบุตรเขยของตน

งานสวดพระอภิธรรมศพตาแป๊ะในคืนแรกผ่านไปด้วยความเรียบร้อย มีคนมาฟังสวดแน่นศาลา เพราะทั้งสมภารตงและนายอำเภอตางเป็นผู้ที่ชาวบ้านนับหน้าถือตา แม้ตาแป๊ะเตี้ยจะเป็นที่เกลียดชังของคนทั้งตำบล แต่พวกเขาก็เห็นแก่สมภารตง จึงพากันมาช่วยงานอย่างคับคั่ง

“คนตรีเขาบรลงได้ไพอะไรเหลือเกิน หัวหน้างก็รูปหล่อหน้าตาเหมือนพระเอกลิเกยังงี้ก็ยังมี” สตรีผู้หนึ่งพูดขึ้น

“นี่ถ้าเป็นพระเอกลิเก แกคงตามไปเป็นแม่ยกละซี” สามีนางขัดคอด้วยรู้ว่าภรรยาชอบไปหลงพระเอกลิเกถึงขนาดยกยอกเงินทองไปให้กัน

มักกะลิผล

“ไม่หรอกน่า ข้าสัญญาว่าเล็กก็ต้องเล็ก ไม่อยากถูกแก
ข้อมือก ทำราวกับข้าเป็นวัวเป็นควาย” ภรรยาพ้อ ยังจำรสมือ
รสเท้าของสามีได้ไม่มีวันลืมเลือน

“ข้ารู้สึกคั่นหน้าพ่อหนุ่มคนนี้จัง แกลองนึกชีวว่าเป็นลูกเต้า
เหล่าใคร” สามีเปลี่ยนเรื่องพูด

“เห็นเขาว่าเป็นหลานชายยายจ่าง คงจะเป็นลูกแม่เสียม
หรือลูกแม่จวนนี่แหละ”

“ข้านี่ก็ออกแล้ว ลูกแม่จวนไงล่ะ ผัวแม่จวนชื่อทิดพอง
เป็นลูกชายหลวงธรรมา พ่อหนุ่มคนนี้คงได้เชื้อสายมาจากปู่ ถึง
ดีระนาดเก่งปานนั้น ข้าจำได้แล้ว ลูกชายทิดพองนี่เอง”

ผู้คนที่กำลังเดินกลับบ้านต่างพากันกล่าวขวัญถึงวงดนตรี
คณะใหม่ พวกที่กำลังจะมีงานโกนจุกลูก หรืองานแต่งงานต่างหมาย
มั่นว่าจะจ้างดนตรีคณะนี้ไปบรรเลง ยิ่งหัวหน้าวงเป็นหลานชาย
ของหลวงธรรมา ความนิยมชมชอบก็มีมากขึ้น ถึงหากเขาคิดราคา
ค่าจ้างแพงลิบลึงก็จักกัดฟันสู้ ถ้าเงินมีไม่พอก็จะขอหยิบยืมจาก
ญาติมิตรแล้วค่อยหามาใช้คืนในภายหลัง

คืนที่สองของการสวดพระอภิธรรมศพตาแป๊ะเดี่ยว
เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันก็บังเกิดขึ้น เมื่อวงดนตรีบรรเลงเพลง
พญาโคกจบลง และพระกำลังจะเริ่มสวดก็มีเสียงกุกกักดังมาจาก
โลงศพ ผู้คนต่างมองหน้ากันเหมือนจะถามว่า นั่นเสียง อะไร ไม่
มีผู้ใดให้คำตอบเพราะต่างพากันคิดว่า ผีหลอก คนเป็นหัวหน้า
วงดนตรีมองไปที่โลงศพอย่างหวาดๆ คิดปลอบใจตัวเองว่า ผีไม่
มีในโลก แต่เมื่อเสียงนั้นยังดังอยู่อีกก็ใจฝ่อ หันไปมองท่านสมภาร
เหมือนจะขอคำอธิบาย สมภารจึงบอกพระที่นั่งติดกับท่านว่า

“ลองปีนขึ้นไปดูซิ เผื่อหนูหรือแมวมันตกลงไปในนั้นแล้ว

มักกะลิผล

ขึ้นมาไม่ได้” พระรूपนั้นมัทาทาลังเล แล้วจึงหันไปบอกพระอืกรรพหนึ่งว่า

“ท่านไปตืกรว่า ผมป็นไม่ค่อยเก่ง กลัวจะพลัดตกลงมาแข่งขาห้ก”

“ท่านไม่ตืกรกลัวตกหรอก ผมรู้ว่าท่านกลัวผี แต่ไม่เป็นไร ผมจะไปค่อเอง” พุดจบก็ลुकขึ้นเดินไปยังโลงศพ ป็นขึ้นไปยกฝาโลงออก ล้กรครู้หนึ่งจึงตะโกนลงมาว่า

“คนตายฟ้่นแล้ว คนตายฟ้่นแล้ว” ตั้ยินดั่งนั้น สมภารตงจึงลुकจากอาสนะป็นขึ้นไปค่อบ้าง ครั้นเห็นจริงตามทีพระลुकวัดบอกจึงสั่งให้คนมาช่วยกันยกโลงศพลง ร้างของตาแป๊ะถูกรห้ามออกจากโลงมาวางบนเสื่อ แกมมัทาทางอิดโรยและหวาดกลัว กลอกตามองหน้าคนโน้นทีคนน้ที แล้วมาหยุดนึ่งอยู่ที่ค่วงหน้าท่านสมภาร พยายามจะพุดด้วย ทว่าไม่มีเสียงเล็ดลออกมาจากริมฝ้ปากชืดเชียวคุ่นั้น นายอำเภอซึ่งนึ่งตืกรกับบุตรสาวจึงสั่งให้คนไปตามหมอมมา บังเอิญแพทย์ประจำต่าบลก็มาฟ้่งสวดอยู่ด้วย เขาขอตัวไปเอาล่วมยาที่บ้านซึ่งอยู่หน้าวัดแล้วกลับมาเยียวยาตาแป๊ะนางสาวสายทองไปหาข้าวต้มอุ่นๆมาบ่อนให้จนแกพอมมีแรง แล้วจึงเล่าให้ทุกคนในทีน้ฟ้่งว่าแกไปตกรนกรมา พญายมราชให้โอกาสกลับมาแกตัวโดยให้ถือศีล ๘ ตลอดชีวิต เรื่องราวทีตาแป๊ะเตียวเล่าทำให้คนฟ้่งนึ่งนึ่งเหมือนถูกรมนต์สะกรด คนทีไม่อยากรเชื่อก็จ่าตองเชื่อ เพราะเป็นเรื่องประหลาดทีคนตายไปสองวันกับหนึ่งคึนจะกลับฟ้่นคึนชีวิตมาอืกร หากมได้มารู้มาเห็นด้วยตัวเองก็คองจะไม่เชื่อ ตาแป๊ะเล่าจบก็ขอร้องพระลुकชายไม่ให้ลี้กร เพราะพญายมราชสั่งมาให้แกปรนนิบัตืรับใช้สมภารตง เพือชดใช้กรรมทีเคยทำกับท่านตั่งแต่ท่านเป็นสามเณรกระทังเป็นพระภิกษุ ตาแป๊ะเตียวไม่

เชื่อเรื่องนรกสวรรค์และบาปบุญคุณโทษมาก่อน ครั้นได้ประสบกับตัวเองก็เชื่อสนิทแน่นแฟ้น แก้อ่อนหวานจนกระทั่งลูกชายยอมรับปากว่าจะไม่สึก

หัวหน้าวงดนตรีคณะ จรูญรัตน์ รู้สึกสับสน เขาไม่อยากจะเชื่อเรื่องที่ตาแป๊ะเล่า ครั้นจะว่าแกแกล้งกุเรื่องราวขึ้นมาหลอกชาวบ้าน เขาก็สงสัยอีกว่าแกจะทำไปทำไม และที่ไม่น่าเป็นไปได้คือ แกจะทนอยู่ในโลงแคบๆ ในลักษณะถูกมัดมื่อมัดเท้าด้วยด้ายสายสิญจน์และถูกปิดตาด้วยเทียนไขเป็นเวลาตั้งสองวันกับหนึ่งคืนได้อย่างไร เห็นผู้คนเบนจุดสนใจไปที่ตาแป๊ะแทนที่จะสนใจวงดนตรีของเขาเหมือนเช่นคืนวาน ชายหนุ่มจึงหาวิธีเรียกร้องความสนใจด้วยการลุกขึ้นยืนประกาศว่า

“พ่อแม่พี่น้องที่เคารพรัก กระผม นายเจริญ จรูญรัตน์ หัวหน้าวงดนตรีคณะ จรูญรัตน์ ขอประกาศให้พ่อแม่พี่น้องทราบทั่วกันว่า งานนี้เป็นงานแรก ที่คณะของเรามาบรรเลง ท่านนายอำเภอได้ว่าจ้างกระผมให้มาเล่นตลอด ๗ วัน ๗ คืน แต่เมื่อเหตุการณ์มากลับตาลับัตรเช่นนี้ กระผมจึงไม่ขอรับค่าจ้างครับ ผมขอทำบุญกับท่านสมภาร ขอกุศลผลบุญจงดลบันดาลให้คณะจรูญรัตน์จงเจริญรุ่งเรืองและมีชื่อเสียงระบือไปทั่วทิศทั้งสี่ขอบคุณครับ” สิ้นเสียงประกาศของเขา ผู้ฟังต่างเปล่งเสียงอนุโมทนาสาธุการ ตาแป๊ะเตียวผู้ไม่เคยมีดนตรีในหัวใจมาก่อนกลับพูดขึ้นว่า

“ขบใจลื้อมากอาตี ถ้ายังงั้งอื้อะขอเพลง แขกลพบุรีกับลาตีปาหลับลาว ช่วยเล่งให้อื้อะฟังหน่อย” สมภารตงออกสงสัยว่าบิดารู้จักเพลงเหล่านี้ได้อย่างไร จึงถาม

“โยมเตียวรู้จักเพลงแขกลพบุรีกับเพลงราตรีประดับดาวด้วย

หรือ อาตมาไม่ยักษ์ทราบมาก่อน”

“อ๊ะไม่ลู้หรือท่าง เพียงแต่อ๊ะจะอยากฟัง” แถตอบชื่อ ๆ
เมื่อเพลงราตรีประดับดาวจบลง คนฟังก็ตบมือกันเกรียว
งานศพจึงกลับกลายเป็นงานรื่นเริง ผู้คนต่างพากันขอเพลง และ
ไม่ว่าจะขอเพลงอะไรมา ทางวงก็เล่นได้ทุกเพลง กว้างงานจะเล็ก
ก็เป็นเวลาเกือบสองยาม และคงจะเป็นได้ว่าบุญกุศลให้ผลทัน
ตาเห็น เพราะได้มีผู้มาติดต่อให้เขาไปเล่นในงานต่าง ๆ ถึง ๒๐ ราย
ชายหนุ่มรู้สึกดีใจและคาดหวังว่าเขาจะต้องเจริญรุ่งเรืองในอาชีพที่
ตนรัก

แม้จะดีก็มากแล้ว หากยายก็ยังไม่ยอมนอนเพราะความ
เป็นห่วงหลานชาย ครั้นเขากลับถึงบ้านจึงถาม

“ทำไมวันนี้เลิกตีกนั๊กล่ะไอ้หนู”

“เกิดเรื่องอัศจรรย์ขึ้นซีครับยาย ทำไมยายยังไม่นอนล่ะ
ครับ” ถามอย่างอาทร

“ก็ห่วงพวกเอ็งนะซี ทำไมวันนี้ถึงเลิกตีกนั๊ก” ยายถาม
อีก ชายหนุ่มจึงเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้ผู้เป็นยายฟังและตั้งข้อสงสัย
ว่า

“ไม่น่าเชื่อนะครับยาย คนตายแล้วทำไมฟื้นขึ้นมาอีกได้”

“ไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรหรือไอ้หนู สมัยเมื่อยายสาว ๆ มี
คนข้างบ้านเขาออกลูกตาย พอญาติพี่น้องจะเอาไปเผากลับฟื้นขึ้น
มา ตายไปตั้งสามวันยังฟื้นได้ อีกรายหนึ่งก็แบบเดียวกัน คือตาย
ไปสามวัน ญาติก็เอาไปเผา กลางคืนมาเข้าฝันต่อว่าใหญ่เลย ญาติ
เขามาเล่าให้ยายฟังว่าวิญญาณมาร้องห่มร้องไห้บอก กูยังไม่ทัน
ตาย ทำไมเอากูมาเผา” ยายเล่าเรื่องราวที่เคยประสบพบเห็นสมัย
ที่ยังสาว

“ผมว่าเขาไม่ได้ตายหรอก อาจแค่สลบไป อย่างรายตา
แป๊ะนี่ก็เหมือนกัน ผมเคยเรียนวิทยาศาสตร์มา คนตายแล้วจะไม่
ฟื้นคืนชีพอีก” หลานชายอ้างวิทยาศาสตร์

“เรื่องนั้นยายไม่รู้หรอก เพราะไม่เคยเรียนวิทยาศาสตร์
แค่ ก.ไก่ ข.ไข่ ยังไม่เคยเรียนเลย” ยายตอบง่ายๆ ชายหนุ่มจึง
เปลี่ยนเรื่องคุย

“สงสารสมภารท่านนะยาย กว่าจะตัดสินใจได้ ผมเห็น
ท่านหน้าเครียดเขียว ใจหนึ่งก็รักเตี้ย อีกใจก็รักสาว เป็นผมเห็น
จะเลือกสาวแหละยาย” หลานชายแสร้งว่า

“เรื่องของเอ็ง แต่ท่านสมภารท่านเป็นคนกตัญญูนะ ยาย
เห็นมาตั้งแต่ท่านเป็นเด็ก โยมแม่ท่านชื่อเขาอะกิมเป็นคนนิสัยดี แต่
ตาแป๊ะไม่ไหว ทำบาปหยาบชำระพัด นี่ถ้าลูกชายไม่ได้บวชเป็น
พระ แกคงไม่ได้กลับขึ้นมาจากเมืองนรก ที่นี้เอ็งเชื่อหรือยังล่ะ
ว่านรกนั้นมีจริง” ยายถือโอกาสสั่งสอน

“ผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อดี เอาเป็นว่าเมื่อ
ไรที่ผมไปเห็นด้วยตาตัวเองค่อยเชื่อดีกว่า ดึกมากแล้วยายเข้านอน
เถอะ ประเดี๋ยวผมจะเขียนหนังสือสักหน่อย”

“ดึกตื่นปานนี้แล้วเอ็งจะเขียนอะไรอีกล่ะ”

“ผมกำลังแต่งบทลิเกนะครึบยาย เรื่องนางอรพิม กับท้าว
ปาจิตต์ จะได้มีเรื่องใหม่ๆบ้าง ไม่งั้นลิเกเล่นกันแต่เรื่องสังข์ทอง
และเรื่องลักษณาวงศ์ คนดูเขาพากันเบื่อแย่”

“ก็ดี แล้วเอ็งจะเขียนได้หรือเรื่องยาวนะ มีหลายบท หลาย
ตอนด้วย ท้าวปาจิตต์ในชาติต่อๆมาก็คือพระเวสสันดร นางอรพิม
คือ พระนางมัทรี ซึ่งพอมาเป็นพระพุทธรเจ้า พระนางมัทรีก็มา
เป็นพระนางยโสธรา เป็นคู่เดียวในโลกที่ไม่เคยแยกจากกัน ไม่ว่า

มักกะลิผล

จะเกิดชาติใดภพใด ก็ต้องได้แต่งงานกัน”

“ยายรู้เรื่องนี้ดีหรือครับ”

“ก็พอรู้ เอาอย่างนี้ ถ้าเอ็งจำตอไหนไม่ได้ก็ให้มาถาม ยาย แล้วยายจะเล่าให้ฟัง” คนอายุใกล้เก้าสิบชั้นอาสา

“ดีจัง งั้นวันนี้ยายพักผ่อนก่อนเถอะ ผมจะเขียนสักตอน แล้วจึงค่อยนอน ไว้ติดตอไหนค่อยถามยายวันหลังดีไหมครับ”

“ดีก็ดี งั้นยายไปนอนละ” หลานชายลุกขึ้นประคองผู้เป็น ยายไปส่งยังห้องนอน แล้วจึงกลับมายังห้องของตน นางสาวจำแลง คืนห้องให้เขาแล้วย้ายไปนอนห้องเดียวกับยาย เขาจึงมีห้องส่วนตัวสำหรับจะทำงานที่ตนรัก นอกจากจะเป็นนักดนตรีฝีมือเอกแล้ว ชายหนุ่มยังหวังที่จะเป็นนักประพันธ์มีชื่อ คนอย่างเขาลองได้ตั้งใจ จะทำอะไรแล้ว ก็ต้องทำให้ดีที่สุด

ชั่วระยะเวลาเพียงปีเดียว วงดนตรีคณะจรรยาวัธน์ ก็มีชื่อเสียงโด่งดังไปถึงเจ็ดคુંน้ำ ไม่มีใครไม่รู้จักชายหนุ่มหน้าตาหล่อเหลาที่เป็นหัวหน้าวง เพราะนอกจากจะมีฝีมือทางดนตรีไทยแล้ว บทประพันธ์เรื่องนางอรพิมกับท้าวปาจิตต์ก็เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ลิเกแทบทุกคณะพากันมาขอลอกเอาไปแสดง ชายหนุ่มใช้เวลา เขียนอยู่สามเดือนเศษก็ได้หนึ่งร้อยบทพอดี รวบรวมไว้ได้ถึง ๒๐ เล่มสมุดไทย ที่สำคัญคือ เขาไม่หวัง ใครมาขอลอกก็ให้ลอกตามสบาย บางรายก็จ่ายค่าเรื่องให้บ้าง บางรายก็ไม่ได้จ่าย

ระยะหลังๆมานี้ นางสาวจำแลงเริ่มจะติดเหล้า เวลาออก งานก็มักแอบไปดื่มเหล้าอยู่บ่อยๆ น้องชายซึ่งเป็นหัวหน้าวงได้ ตักเตือนหลายครั้งจนคร้านที่จะเตือน และเมื่อพี่สาวให้เหตุผลว่า การดื่มเหล้าของตนไม่ได้ทำให้เสียการงาน น้องชายก็หยุดว่าไป โดยปริยาย และที่เขาเถียงไม่ได้คือ ยิ่งได้ดื่มเหล้า ฝีมือการตีระนาด

มักกะลิผล

ของพี่สาวก็ยิ่งมีความไพเราะ หากพูดกันอย่างยุติธรรม หล่อนเล่นได้ดีไม่แพ้เขาทีเดียว

นางเหรียญถึงแก่ความตายเพราะเมตตากบ้าน ยายเสียใจอยู่หลายวัน เพราะสงสารและรักลูกสาวคนโตมากกว่าคนอื่น หนุ่มเจริญจึงได้โอกาสสอนพี่สาว

“ถ้าเอ็งไม่เลิกตีแม่เหล้า อีกหน่อยเอ็งจะต้องตายอย่างบ้าเหรียญ”

“ก็แล้วแต่เวรแต่กรรม” นางสาวจำแลงว่า หล่อนติดเหล้าจนเลิกไม่ได้ ยอมตายเสียยังดีกว่าไม่ได้กินเหล้า น้องชายฟังแล้วได้แต่นึกสลดใจ สงสารบ้าเหรียญก็สงสาร ถึงแก่จะขี้เหล้าเมายา เขาก็ยังนึกถึงความดีของแก สมัยที่เขาเป็นเด็ก เวลาแม่จวนไปตลาดมักจะมีขนมเขาจะเตงๆ ไปฝากไว้กับบ้าเหรียญ ครั้งหนึ่งเขาเกิดหิวนม จึงร้องให้จะขอกินนมบ้าเหรียญ บ้าแกไม่มีลูก จึงไม่มีน้ำนมให้เขากิน ครั้นจะบดข้าวกับกล้วยให้กิน ก็ไม่มีถ้วยและไม้สำหรับบด เขายังจำได้ติดตา บ้าเหรียญเอาข้าวกับกล้วยใส่ปากตัวเอง เคี้ยวให้ละเอียดแล้วคายออกมาบ้วนใส่ปากเขา ความเป็นเด็กเขาจึงกินโดยไม่รังเกียจ มาบัดนี้ถึงจะหิวสักปานใดเขาก็จะไม่ยอมกินข้าวคลุกน้ำลายบ้าเหรียญเป็นอันขาด

แม่จวนเริ่มป่วยกระเสาะกระแสะ ทั้งที่ยายยังดูแลแข็งแรง วันหนึ่งหนุ่มเจริญถูกเรียกตัวให้ไปเยี่ยมมารดา แม่จวนนอนอยู่บนเสื่อจันทบูรณ์ ครั้นเห็นเขาก็ถามว่า

“ไอ้หนูปีนี้เอ็งอายุเท่าไรแล้ว”

“ยี่สิบเอ็ดครับแม่” เขาตอบ

“จั้นหรือ ถ้าเช่นนั้นก็บวชให้แม่สักพรรษาเถอะ ขอให้แม่ได้เห็นชายผ้าเหลืองก่อนตายก็ยังดี”

มักกะลิผล

“ผมไม่บวชหรือครับแม่ ผมเกลียดพระ” ชายหนุ่มบอกมารดา ภาพหลวงตาวัดโตนดผุดขึ้นในความคิด

“แม่ขอร้องเถิดนะ นึกว่าบวชทดแทนข้าวบ้อนน้ำนมแม่ แต่พรรษาเดียวเท่านั้น” ชายหนุ่มใช้ความคิดอย่างหนัก หากไม่บวชก็จักต้องได้ชื่อว่าเนรคุณ อีกประการหนึ่ง คนอายุครบบวช เขาก็บวชกันคนละพรรษาตามประเพณี นี่เขาก็อายุเลยบวชมาหนึ่งปีแล้ว ในที่สุดจึงบอกมารดาว่า

“ตกลงครับแม่ บวชก็บวช แต่พรรษาเดียวเท่านั้นนะครับ” ฟังถ้อยคำจากปากลูกชาย แม่จวนปลาบปลื้มจนน้ำตาไหล

๕๒

พระเจริญ

นายเจริญ จรูญรัตน์ เข้าพิธีอุปสมบท ณ วัดพรหมบุรี เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา โดยมีพระพรหมนคราจารย์ วัดแจ้งพรหมนคร เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูถาวรวิริยคุณ หรือสมภารตงวัดพุทธาราม เป็นพระกรรมวาจาจารย์ แม้จะเกลียดพระมาก่อน แต่เมื่อต้องมาเป็นพระ ท่านก็พยายามปฏิบัติตามพระวินัยที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้ บวชแล้วได้มาจำพรรษา ณ สำนักวัดพรหมบุรี และปฏิบัติสมณกิจอย่างเคร่งครัด การกระทำใดที่ไม่เหมาะสมแก่สมณสาธูปท่านก็จะละเว้นเสีย โยมยก่าขับหนักหนาว่าให้ทำตัวสมกับที่ครองกาสาวพัสตร์ อย่าให้คนเขาตาดินนินทาได้ว่า มาบวชก็เสียผ้าเหลือง สึกไปก็เปลืองผ้าลาย

ทุกเช้า พระเจริญจะออกบิณฑบาตไปในหมู่บ้าน เพื่อให้โยมแม่และโยมยายได้ใส่บาตร พระอุปัชฌาย์ของท่านสอนว่า การออกบิณฑบาตของพระสงฆ์มิใช่การไปเที่ยวขออาหารชาวบ้านมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องเท่านั้น แต่เป็นการโปรดสัตว์ด้วย กล่าวคือเมื่อไปเห็นชาวบ้านเขาทะเลาะกันก็ต้องขอบิณฑบาตให้เขาเลิกทะเลาะกัน ในครั้งพุทธกาล พระพุทธองค์ทรงปฏิบัติพุทธกิจอย่างสม่ำเสมอทุกวัน ครั้งหนึ่งขณะเสด็จออกบิณฑบาตได้ทอดพระเนตรเห็น

โจรองคุลิมาลกำลังวิ่งไล่ตามมารดาของตน เพื่อจะฆ่าแล้วตัดนิ้วไปบูชาครู พระองค์ได้โปรดองคุลิมาลให้ละเสียซึ่งการกระทำที่เรียกว่า มาตุฆาต เพราะการฆ่ามารดาเป็นครุกรรม คือ กรรมหนักที่ทำให้ผู้กระทำต้องถูกตัดจากสวรรค์นิพพาน โจรองคุลิมาลได้ขอบวชและสามารถบรรลุอรหัตผลเป็นพระอรหันต์ในเวลาต่อมา ในวันนั้นหากไม่ได้พระพุทธองค์ช่วยไว้ โจรองคุลิมาลก็จะไม่มีโอกาสได้บรรลุมรรคผลเพราะการฆ่ามารดาเป็นเหตุ

เมื่อรับบิณฑบาตจากญาติโยมตามเส้นทางที่ผ่านรวมทั้งโยมยายและโยมมารดาแล้ว ก่อนกลับวัดพระเจริญจะรับบิณฑบาตจากบ้านนางแบ่งเป็นรายสุดท้าย นางแบ่งเป็นหญิงหม้ายอยู่บ้านตามลำพังนับแต่สามีตาย นัยว่านายสุขสามีของแกเป็นหมัน จึงไม่มีบุตรไว้สืบสกุล พระเจริญเห็นว่านางแบ่งเป็นคนใจบุญสุนทาน นางใส่บาตรให้ท่านทุกวันไม่เคยขาดมาตั้งแต่วันแรกที่ท่านออกรับบิณฑบาต

เมื่อท่านเดินใกล้เข้ามาก็ได้ยินเสียงสุนัขร้องเอ็งๆ ด้วยความเจ็บปวด ครั้นเห็นท่าน นางแบ่งก็ละมือจากการตีสุนัข หันไปหยิบขันข้าวมาใส่บาตร เสร็จแล้วจึงคว้าไม้ไปตีสุนัขตัวเดิมซึ่งนอนให้เจ้าของตีโดยไม่หนีไปไหน มันส่งเสียงร้องเอ็งๆ หากยังกระดิกหางให้เจ้าของอย่างเป็นมิตร

“โยมไปตีมันทำไม” ท่านถามนางแบ่ง

“มันขโมยเนื้อหมูฉันไปกินตั้งห้าขีด ฉันเพิ่งซื้อมาจากตลาดวางไว้แป๊บเดียวมันกินเสียเรียบเลย ต้องตีมันให้ตาย” ว่าแล้วก็ใช้ไม้ฟาดลงไปที่สุนัขตัวนั้น มันส่งเสียงร้องหากก็ยอมให้ตีโดยไม่ขัดขืน

“โยม อาตมาขอบิณฑบาตเถอะ อย่าไปตีมันเลย” พระ

มักกะลิผล

บวชใหม่ทำหน้าที่ โปรตสัตว์

“ไม่ได้หรอกท่าน หมูฉันซื้อมาตั้งหกสลึง เดียวนี้เนื้อหมู กิโลละสามบาทแล้ว มันกินหมดห้าขีดเลย ถ้าเหลือไว้สักนิดก็จะไม่ตีมันให้ถึงตายหรอก” นางแบ่งพูดโครธๆ พระบวชใหม่จึงหาวิธีช่วยชีวิตสุนัขด้วยการบอกนางว่า

“เอาอย่างนั้นะโยม เดี่ยวอาตมาจะไปเอาเงินมาให้ไปซื้อใหม่ซื้อสิบขีดเลย แต่ขอบิณฑบาตเถอะ อย่าตีมันอีกเลย” ท่านรู้สึกเวทนาเจ้าสุนัขตัวนั้นเป็นกำลัง มันมองท่านเหมือนจะพูดว่า หลวงพี่ช่วยผมด้วย

“ไม่ได้หรอกท่าน ฉันให้ท่านไม่ได้ ต้องตีมันให้ตาย” นางตีสุนัขอีก มันร้องอย่างเจ็บปวดแต่ก็ยังกระดิกหางใส่เจ้าของ แสดงว่าไม่อาฆาตพยาบาทใดๆ พระเจริญมิริฐิที่จะทำประการใด ครั้นจะเข้าไปแย่งไม้มาจากมีอนางก็จะไม่สมควรแก่สมณสารูป จึงได้แต่ยืนดูด้วยความสลดใจ และเหมือนจะนึกอะไรขึ้นได้ ท่านถามนางแบ่งว่า

“โยมแบ่ง ปีนี้โยมอายุเท่าไรแล้ว”

“เจ็ดสิบหกแล้วจะ ไกลจะแปดสิบแล้ว” นางตอบ อารมณฺ์ตีขึ้นนิดหนึ่ง

“อายุก็มากแล้ว โยมน่าจะมิจิตเมตตาต่อสัตว์บ้าง ดูซิขนาด โยมตีมัน มันก็ยังไม่ถือโทษโกรธโยม ยิ่งกระดิกหางดิ๊กๆ ให้เจ้าของ” ท่านคิดว่าคำพูดของท่านจะทำให้หญิงหม้ายวัยเจ็ดสิบหก เลิกตีสุนัข แต่นางกลับย้อนว่า

“ไม่มีหมาที่ไหนมันกัดเจ้าของมันหรือท่าน แต่ไอ้ตัวนี้ มันนิสัยไม่ดีมาขโมยเนื้อหมูฉันไปกิน ถึงต้องตีมันให้ตายคามือ” ว่าแล้วนางก็ตีกระหน่ำจนสุนัขหยุดร้อง หางที่กระดิกดิ๊กๆหยุดลง

มักกะลิผล

แสดงว่ามันขาดใจตายแล้ว พระหนุ่มสงสารสุนัขจนน้ำตาไหล ท่าน
เบือนหน้าหนี แล้วพูดกับนางแบ่งโดยไม่มองหน้าฝ่ายนั้น

“โยม อาตมาเสียใจเหลือเกิน ทั้งเสียใจและสลดใจในการ
กระทำของโยม อาตมาคิดว่าโยมเป็นคนใจบุญสุนทาน ที่แท้โยม
เป็นคนใจดำอำมหิต สุนัขของตัวเองแท้ๆ โยมยังฆ่ามันได้ลงคอกับ
แค่มันขโมยกินเนื้อหมูห้าขีด อาตมาขอประกาศว่าจะไม่มาเหยียบ
บ้านคนใจร้ายใจดำเช่นโยมอีก” พูดจบก็สาวเท้าเดินออกจากบ้าน
ไปโดยไม่สนใจว่านางจะพูดหรือรู้สึกอย่างไร

เมื่อมาถึงกุฎิที่พำนัก ท่านวางบาตรลง แล้วจึงล้างมือล้าง
เท้าให้สะอาดเพื่อเตรียมฉันภัตตาหาร ก่อนฉันท่านพิจารณา
ปัญหาบาตตามที่บัญญัติไว้ในพระวินัยแล้วจึงลงมือฉัน ภาพสุนัข
ที่ถูกนางแบ่งตีจนตายคามือทำให้ท่านรู้สึกสลดหดหู่จนไม่รู้สีกหิว
ฉันได้สองสามคำก็อิ่ม ท่าน ยถาสัพพี แล้ว กรวดน้ำอุทิศส่วน
กุศลไปให้เจ้าสุนัขเคราะห์ร้ายตัวนั้น พระหนุ่มรู้สึกรังเกียจนางแบ่ง
ไม่น่าเชื่อว่าคนอายุใกล้ตายเข้าไปทุกวันอย่างนั้นจะยังโหดร้ายใจ
ดำแม้กับสุนัขของตัวเอง ตัวท่านเมื่อครั้งถูกเจ้าโทนกัดจนกางเกง
ขาดก็ยังไม่คิดฆ่าเจ้าโทน ทั้งที่เสียตายกางเกงจนน้ำตาไหลขนาด
กางเกงราคาตัวละหนึ่งซั่ง ท่านก็ไม่คิดเอาชีวิตเจ้าโทนเข้าแลก
แต่นางแบ่งฆ่าสุนัขของตัวเองได้ลงคอด้วยเสียตายเงินเพียงหกสลึง
ช่างใจไม่ไส้ระกำอะไรเช่นนี้

เสร็จจากภักติก ภิกษุหนุ่มจึงทำความสะอาดกุฎิของท่าน
ด้วยเป็นคนเจ้าระเบียบมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ข้าวของทุกอย่างจะถูก
จัดไว้เป็นที่เป็นที่ทาง ชนิด หยิบก็ง่าย หายก็รู้ ดูก็งามตา นิสัยเช่น
นี้โยมยายเป็นผู้ปลูกฝังให้ท่านตั้งแต่อายุได้หกขวบ สมัยที่อยู่
บางกอก ไม่ว่าจะที่บ้านโยมปู่หรือบ้านครูสอน ท่านไม่เคยถูก

มักกะลิผล

ตำหนิติเตียนในเรื่องนี้ ตรงข้ามกลับได้รับคำชมเชยว่าพ่อแม่ฝึกมาดี และท่านก็ยุติธรรมพอที่จะบอกพวกเขาว่าคนที่ฝึกนั้นเป็นยาย เพราะอยู่กับยายมาตั้งแต่อายุหกขวบ

ตะวันรอนอ่อนแสง พระบวชใหม่กำลังกวาดใบไม้แห้งที่ร่วงหล่นลงมารกลานวัด แม้จะกวาดทุกวันแต่ลานวัดก็โล่งเตียนไปได้ไม่ทันถึงข้ามวัน เพราะใบไม้ขยับร่วงลงมาให้กวาดราวกับแกลัง บุรุษหนึ่งเดินเข้าประตูวัดมา ท่าที่เดินดูไม่ค่อยจะตรงทางนัก ครั้นบุรุษนั้นเดินเข้ามาใกล้พระเจริญก็จำได้ ครูชื่อนั้นเองห้าปีเต็มที่ท่านไม่ได้พบครูชื่อนั้น ตอนไปเรียนบางกอกก็ไม่ได้ไปลา ครั้นกลับมาก็ไม่ได้ไปเยี่ยม เมืองงานบวชท่าน โยมพ่อก็ให้พี่เขยท่านไปเชิญ แต่แกไม่ได้มา คงจะเมาจนมาไม่ไหวนั่นแหละ

“เจริญพร ครูมาหาท่านสมภารหรือ” ท่านถาม ครูชื่อนั่งยองๆ ยกมือไหว้ท่าน แล้วตอบว่า

“ผมไม่รู้จักสมภาร มาหาท่านนั่นแหละ”

“ครูมีธุระกับอาตมาหรือเปล่า” เชิญขึ้นไปคุยกันบนกุฏิดีกว่า” ท่านเชื่อเชิญแล้วเดินนำครูขึ้นไปกุฏิ วางไม้กวาดไว้ได้บันไดแล้วจึงขึ้นไปข้างบน ครู้วยใกล้หกลีบขึ้นตาม พระกับคฤหัสถ์นั่งห่างกันประมาณหนึ่งเมตร กระนั้นคนเป็นพระก็ยังสามารถกลืนเหล่าจากคนเป็นคฤหัสถ์

“ท่านครับ ผมกลัวใจ” ครูชื่อนพูดด้วยใบหน้าเศร้าหมอง นัยน์ตาทั้งสองแดงก่ำเพราะฤทธิ์สุรา

“กลัวใจเรื่องอะไรล่ะครู บอกมาเถอะ หากอาตมาช่วยได้ก็จะช่วย ขออย่างเดียว อย่มาชวนอาตมาไปยิงนกแก๊กกลัวก็แล้วกัน” พระหนุ่มสัพยอก ครูชื่อนสีหน้าดีขึ้นนิดหนึ่งแล้วจึงเริ่มเล่าสาเหตุที่ทำให้กลัวออกกลัวใจ

มักกะลิผล

“ท่านจำนั่งแถมลูกสาวผมได้ไหมครับ” พระใหม่ก็นึกถึงเด็กหญิงวัยเจ็ดขวบ ทำทางแกแแตกที่ท่านเคยคุยด้วยตอนไปตามครูขึ้น

“จำได้ ป่านนี้คงโตเป็นสาวแล้วสินะ”

“ก็สิบสองขวบแล้วครับ ยังเป็นเด็กหญิงอยู่ แต่มันริมีผิวตั้งแต่ยังเด็ก มันหนีตามไปอยู่กับไอ้พวกหัวอี่มั้งที่ตกคันทายเมื่อสิบกว่าปีก่อน ผมจะตามไปฆ่ามัน เอาเลือดล้างทำให้หายแค้น” คนพูดขบกรามแน่นจนเห็นเป็นสันนูนเหนือกระพุ้งแก้ม

“อย่าทำอย่างนั้นเลยครูบากรรมเปล่าๆ” ภิกษุหนุ่มรีบห้าม ท่านนึกไปถึงนายพวงสามีนางมิ่ง ผู้ซึ่งไม่ไหวถึงกับใช้ไม้คานฟาดเมียตัวเองจนคอหัก ท่านกับเพื่อนอีกสองคนคือเจ้าโก๊ะกับเจ้าจุกยังช่วยกันหามศพนางมิ่งไปวัด นายพวงให้คำปิดปากท่านกับเพื่อน และให้บอกคนอื่นๆว่านางมิ่งตกคันทาย นอกจากท่านกับเจ้าโก๊ะและเจ้าจุกแล้ว ไม่มีใครรู้ว่านางมิ่งตายเพราะถูกนายพวงตีด้วยไม้คาน

“ท่านรู้จักไอ้พวงหัวอี่มั้งหรือเปล่าครับ” ครูชั้นถามเมื่อเห็นพระหนุ่มนั่งตาลอยราวกับกำลังคิดอะไรเพลินอยู่

“ครูว่าอะไรนะ” พระเจริญถามด้วยมัวคิดถึงอดีต

“ผมถามว่าท่านรู้จักไอ้พวงหัวอี่มั้งหรือเปล่า”

“รู้จักซี วันที่โยมมิ่งตายอาตมากับเพื่อนยังช่วยหามศพไปไว้วัด” ท่านไม่ยอมเอ่ยชื่อเพื่อน โดยเฉพาะคนที่ชื่อโก๊ะนั้นจะไม่เอ่ยถึงอย่างเด็ดขาด ด้วยจะทำให้ท่านสะเทือนใจ เพราะคิดอยู่เสมอว่านายกรรเชียงต้องมาตายแทนท่าน

“เพราะอี่มิ่งตายนี้แหละ ไอ้พวงมันถึงได้อีแถมเป็นเมีย” ครูขึ้นเปลี่ยนจาก นั่งแถม เป็น อีแถม เพราะแค้นลูกสาว

มักกะลิผล

“เรื่องมันไปยังไงมายังไงล่ะครู ทำไมลูกสาวครูถึงได้ไปสนิทสนมกับโยมพวงเขา” พระเจริญถามถึงต้นสายปลายเหตุ

“ก็มันเป็นเพื่อนกับลูกไอ้พวง แรกๆมันก็ไปเล่นกับลูก ตอนหลังมันเปลี่ยนไปเล่นกับพ่อ ไอ้พวงมันคงจะว่าแห้วเพราะเมียตายมานาน เลยคว่ำอื้แต่มีไปแก้ขัด” บรูษวัยใกล้หกสิบบรรดาธิบาย

“ตบมือข้างเดียวมันไม่ดังหรอกนะครู แสดงว่าลูกสาวครูก็ต้องมีใจกับนายพวงด้วย หรือครูจะค้าน” คนเป็นครูทำหน้าบึ้งยาก พุดเสียงอ่อยว่า

“ผมก็ไม่ได้ว่าลูกผมดี เพราะอย่างนี้แหละผมถึงอยากฆ่ามันเอาเลือดมาล้างเท้าให้สมแค้น”

“ถ้าครูทำเช่นนั้น นอกจากจะบาปกรรมแล้ว ครูก็จะต้องติดคุกติดตะราง แล้วใครจะเลี้ยงลูกครูล่ะ” คนฟังคอดกด้วยจนปัญญาไม่รู้ว่าจะแก้ปัญหาชีวิตอย่างไรดี พระบวชใหม่จึงพุดอีกว่า

“ครู อาตมาถามจริงๆเถอะว่าที่ลูกสาวครูเป็นอย่างนี้ครูคิดว่าเป็นความผิดของเขาทั้งหมด หรือว่าครูมีส่วนผิดด้วย”

“ท่านหมายความว่ายังไง” คนเป็นคฤหัสถ์แทบจะหายเมา

“ก็หมายความว่าพุดนั่นแหละ ครูแน่ใจหรือว่าครูไม่ได้มีส่วนที่ทำให้ลูกเป็นอย่างนี้”

“ก็คงมีส่วนอยู่เหมือนกัน” ตอบเสียงอ่อย

“นั่นซิ จำได้ไหม อาตมาเคยเตือนครูแล้ว วันที่ไปยิงนกด้วยกันแต่ครูไม่ฟังอาตมา กลับเห็นเป็นเรื่องไร้สาระแล้วทีนี้เป็นยังไงล่ะ เห็นโทษของการทำไม่ดีไว้กับลูก ทำไม่ถูกไว้กับหลานแล้วหรือยัง”

“เห็นแล้วครับ แต่เห็นแค่อย่างแรก อย่างหลังยังไม่เห็น

มักกะลิผล

เพราะผมยังไม่มีหลาน” คนอายุใกล้หกสิบยังมีแก๊ใจั่ว

“แต่อีกไม่นานคงได้เห็นอย่างหลัง หรือครุจะเถียงว่าไม่จริง”

“ผมไม่เถียงท่านแล้วครับ ผมยอมรับผิดทุกอย่าง ผมมันไม่ดีเองที่ทำตัวอย่างไม่ดีให้ลูกเห็น ลูกมันเลยใจแตก ท่านช่วยแก้ปัญหาก็ผมด้วย” เขาพูดง่าย ๆ

“ครุเป็นคนสร้างปัญหาก็ต้องแก้ด้วยตัวเอง จะให้ใครเขา มาแก้ให้ละ เมื่อเรียนลูกก็ต้องเรียนแก้ด้วย มันถึงจะถูกต้องเป็นธรรม”

“ถ้าเช่นนั้นท่านก็ช่วยชี้ทางให้ผมด้วยเถิดครับ ผมรู้สึกมืดมนไปหมด” ครุวัยใกล้หกสิบยอมจำนน พระเจริญเห็นเป็นโอกาสที่จะทำให้เขากลับเนื้อกลับตัวเสียใหม่ จึงพูดขึ้นว่า

“ประการแรก อาตมาขอขบิณฑบาตเรื่องดีมีเหล่า เพราะการแก้ปัญหาคือต้องใช้ปัญญาแก้ ปัญญาจะเกิดได้ต้องมีสติสัมปชัญญะ ถ้าครุดีมีเหล่าเหมือนที่แล้ว ๆ มาสติสัมปชัญญะก็ไม่มี ปัญญาก็ไม่เกิด ครุจะทำได้ไหม ถ้าทำไม่ได้ก็เลิกพูดกัน”

“ผมกลัวจะเลิกไม่ได้ เพราะเหล่ากับผมมันกลายเป็นเพื่อนคู่จิตมิตรคู่ใจของกันและกันแล้ว ไม่มีวิธีอื่นเลยหรือครับ” เขาต่อเรื่อง

“ไม่มี เอาละ ครุเลือกเอาที่แล้วกันระหว่างเหล่าซึ่งเป็นปাপมิตร กับอาตมาซึ่งเป็นกัลยาณมิตร” ครุวัยใกล้หกสิบต้องใช้ความคิดอย่างหนักในที่สุดก็พูดขึ้นว่า

“ผมตัดสินใจเลือกกัลยาณมิตรก็แล้วกัน ส่วนปাপมิตรนั้นผมคบมันมาก่อนชีวิตแล้ว มันไม่ได้ทำให้ผมดีขึ้น มีแต่เสื่อมลงไปทุกวัน ๆ เสียชีวิตที่เหลือผมขอรับใช้กัลยาณมิตร”

มักกะลิผล

“ดีแล้วครู อาตมาขออนุโมทนาที่ครูกำลังคิดได้อย่างนี้ คนเรานั้น
ต้นคตปลายตรง ก็ยิ่งดีกว่าต้นตรงปลายคด เอาละเมื่อครูเลิกเหล่า
ได้ ก็จงรู้เองว่าจะแก้ปัญหานั้นที่กำลังประสบอยู่นี้อย่างไร ข้อสำคัญ
ขอให้ใจสู้ก็แล้วกัน ถึงอาตมาจะไม่เคยดื่มเหล้า แต่ก็พอจะรู้ว่
การอดเหล้านั้นกระทำได้ยาก แต่อาตมาก็เชื่อว่าครูจะต้องทำได้”
ท่านพูดให้กำลังใจ

“ขอบคุณครับที่ท่านช่วยชี้ทางสว่างให้ผม รู้สึกว่าจะรบกวน
ท่านมานาน ผมเห็นจะต้องขอลา” เขากราบท่านสามครั้งแล้ว
ลุกออกมา ตั้งใจแน่วแน่ว่าจะต้องเลิกเหล้าให้จงได้ แม้จะถึงกับ
ลงแดงตายก็ยอม

๕๓

สงเคราะห์เพื่อนเก่า

ครูขึ้นลากลับไปนานแล้ว แต่พระบวชใหม่ยังคงนั่งอยู่ที่เดิม ภายสงบนิ่ง หากสมองว่ารุ่นเพราะใช้ความคิดอย่างหนัก ท่านเริ่มจะเชื่อเรื่องบาปบุญคุณโทษ เชื่อว่ากรรมนั้นมีผลมีวิบากดังที่โยมยายพร่ำสอนอยู่ทุกเมื่อเชื่อดีแล้วเลยอดมิได้ที่จะนึกไปถึงบาปกรรมที่ท่านทำไว้สมัยเมื่อเป็นเด็ก ภาพเหตุการณ์ในครั้งอดีตปรากฏชัดเจนในห้วงความคิด ตั้งแต่ภาพต้มเต่า ตอนไก่ ยิงนกตกปลา หักขานก หักคอนก ขโมยเงินโยมยาย ซึ่งทุกเรื่องทุกตอนมีตัวท่านเป็นผู้ก่อกรรมทำเข็ญ โดยเฉพาะเรื่องตอนไก่ซึ่งท่านมิได้ตอนเฉพาะไก่อัดของตาชูปเท่านั้น ด้วยว่าในเวลาต่อมาได้ไปตอนไก่ที่บ้านแม่จวนซึ่งทั้งเล่มมีอยู่ ๒๐ ตัว ท่านจับมันตอนหมดทุกตัวด้วยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แล้วมันก็พากันตายยกเล่ม เป็นเหตุให้ท่านถูกโยมแม่อวยชัยให้พรไปหลายวัน บาปกรรมเหล่านี้ท่านคงจะต้องชดใช้ไม่วันใดก็วันหนึ่ง

เหตุการณ์ที่พบเห็นในวันนี้ทำให้ท่านรู้สึกสลดใจ ภาพที่นางแบ่งดีสุนัขจนตาย และปัญหาที่ครูขึ้นต้องเผชิญในปัจจุบันอันเป็นผลพวงมาจากกรกระทำของแกในครั้งอดีต เรื่องราวเหล่านี้ทำให้ท่านต้องการติดตามผล อยากรู้ว่ากรรมจะมีผลมีวิบากจริงดังที่โยมยายสอนหรือไม่ คิดได้ดังนี้ท่านจึงลุกขึ้นไปหยิบสมุดมา

มักกะลิผล

จดบันทึกไว้เพื่อเป็นหลักฐาน บันทึกทั้งเรื่องของนางแป้ง ครูชั้น และของตัวท่านเองซึ่งมีเรื่องราวมากมายที่ต้องจดบันทึกมากกว่า เรื่องของสองคนแแรกรวมกันเสียอีก ภิกษุหนุ่มตั้งปณิธานแน่วแน่ ว่าตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ท่านจะไม่สร้างกรรมทำเวรกับผู้อื่นอีก ไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์

สรองน้ำเสริจ พระเจริญกำลังจะทำวัตรสวดมนต์ ก็พอดีกับ นายจาร์สขึ้นมาหาบนกุฏิ หน้าตาทำทางบอกว่ามีธุระร้อน เขา กราบปลกๆ สามครั้ง ละล่ำละลักว่า

“หลวงพี่ช่วยผมด้วย นังมะลิแยแล้ว”

“โยมมะลิเป็นอะไรไปล่ะ” ท่านถามอาดันตุกะ นางมะลิ คือภรรยา นายจาร์ส ซึ่งคนทั้งสองเคยเป็นเพื่อนกับท่านสมัยยังเด็ก ท่านเคยแกล้งเด็กหญิงมะลิจนถูกนางแม่ตามมาด่าถึงบ้านแถมโยม ยายยังเขียนซ้ำเสียอีก

“มันคลอดลูก หมอตำแยเขาทำคลอดให้มัน แต่ลูกออกมาแล้วท้องมันก็ยังไม่ยุบ เสียงดังครืดๆคราดๆ สงสัยจะมีเด็กอยู่ในนั้นอีกคนกระมัง” สามีนางมะลิเล่า สีหน้าบอกความกังวล

“แล้วหมอตำแยเขาว่ายังไงล่ะ”

“เขาบอกไม่มีเด็กอยู่ในนั้นหรอก ที่ดังครืดๆคราดๆนะ แสดงว่ามีลมอยู่ในท้อง ผมก็เลยนึกถึงหลวงพี่”

“อาตมาไม่ใช่หมอ นะโยมจุก ทำไมไม่ไปหาหมอให้ช่วย ล่ะ” ท่านปฏิเสธอย่างนิ่มนวล

“ใช่ซีครับ เขาถือกันว่าท่านเป็นหมอตำแยมือหนึ่งของ ตำบลบางม่วงหมู่ เคยทำคลอดให้ลูกสาวบ้าจิตเมื่อห้าปีก่อน เป็น ความจริงใช่ไหมครับ ช่วยผมหน่อยเถอะ นึกว่าสงสารนังมะลิมัน ยังไงก็นึกถึงความหลังสมัยที่เราเป็นเพื่อนกัน” นายจาร์สอ้อนวอน

มักกะฉิบผล

พร้อมเอ่ยถึงความหลัง

“ถ้าเช่นนั้นก็ต้องลองทำดูนะ คงไม่มีอันตราย ที่บ้านโยมมีเกลือกับมะขามเปียกใหม่” ท่านถามเพื่อนเก่า

“มีครับ บ้านผมหรือบ้านใครๆก็มีทั้งนั้น” นายจาร์สตอบเกินคำถาม

“งั้นก็ฟังนะ ให้เอามะขามเปียกปั้นโตๆมาสองปั้น เกลือเม็ดสองช้อนโต๊ะ ใส่น้ำฝนลงไปหนึ่งขัน ขยำมะขามเปียกกับเกลือ และน้ำให้โยมมะลิต้มสองชาม เดียวก็หาย จำได้หรือเปล่าล่ะ”

“จำได้ครับ มะขามเปียกสองปั้น เกลือสองช้อน น้ำฝนหนึ่งขัน” นายจาร์สทบทวน

“นั่นแหละ ขยำให้เข้ากัน แล้วให้โยมมะลิต้มสองชาม ประเดี๋ยวก็รู้ผล รีบกลับไปทำตามที่อาตมาบอกได้แล้ว”

“ขอบคุณหลวงพี่มากครับ” เขากราบท่านสามครั้งแล้วจึงรีบกลับมายังเรือนตน

“หลวงพี่ท่านว่ายังไงบ้าง” หมอตำแยตะโกนถามมาจากในเรือน เมื่อเห็นเจ้าของบ้านเดินตรงเข้ามา

“ท่านบอกให้เอามะขามเปียกขยำกับเกลือให้กินสองชามใส่น้ำฝนด้วย” เขาบอก

“เออจริง ข้าลืมนิทเลย งั้นแกจัดการไปหามา เดี่ยวข้าจะทำให้มันเอง” เขาจัดการทำตามหมอตำนายสั่ง ครั้นได้ต้มน้ำมะขามกับเกลือเข้าไปสองชาม นางมะลิก็รู้สึกปั้นปูนในท้อง สักครู่ก็เกิดปวดอุจจาระอย่างแรง จึงบอกสามีว่า

“ทิดจุกช่วยพาฉันไปส้วมหน่อย ฉันปวดหนัก” นายจาร์สจึงต้องอุ้มเมียสาวลงเรือนไป เพราะห้องสุขาอยู่ไกลจากตัวบ้าน ประมาธแปดวา นางมะลิกายของเสียออกมาจนหมดไส้หมดพุง

มักกะลิณ

รู้สึกสบายเนื้อสบายตัวขึ้น ท้องที่โตกลับยุบลง ออกจากส้วมแล้ว นางบอกสามีว่า

“ท้องยุบแล้วละทิดจุก หลวงพี่ท่านเก่งจังเลยนะ นี่ถ้าไม่ได้ท่านช่วยฉันคงแย่” นายจาร์สอุมเมียสาวกลับเข้าไปในเรือนตามเดิม หมอตำแยกำลังสาละวนกับการจัดเรือนไฟ เพื่อที่แม่ลูกอ่อนจะได้ อยู่ไฟ ให้มดลูก เข้าอุ้ โดยเร็ว

คนเป็นพ่อครั้งแรกในชีวิตเปิดกระโจมดูทารกเพศชายที่นอนหลับสนิทอยู่บนเบาะในกระดัง มีผ้าห่มปิดร่างกายมิดชิด เหลือแต่ดวงหน้าน้อยๆ โผล่ออกมา

“ลูกพ่อ ช่างหล่อเหล่าเหมือนพ่อไม่มีผิด ไว้เจ้าโตอีกหน่อย พ่อจะอุ้มไปหาหลวงลุงเจริญให้ท่านช่วยตั้งชื่อให้ นะลูกนะ”

เย็นวันหนึ่ง ทิดสอนขับเกวียนมารับพระเจริญที่กุฎิ เพื่อไปเยี่ยมโยมมารดาซึ่งกำลังป่วย

“แม่ให้ผมมานิมนต์ท่านไปเทศน์โปรดแกหน่อย แล้วผมจะมาส่งก่อนคำ” ทิดสอนบอกพระหนุ่มผู้ซึ่งมีศักดิ์เป็นน้องภรรยาตน

“ถ้าเช่นนั้นขากลับเอาตมาขอแวะบ้านโยมมายด้วยนะโยมพี่” ท่านบอกพี่เขย

“ได้ครับ หลวงพี่” เขาบอก

ครู่ใหญ่ๆ ทิดสอนก็พาพระหนุ่มมาถึงบ้านแม่ยาย ซึ่งตัวเขาและครอบครัวได้อาศัยอยู่ด้วย นางจรวายหาน้ำมาประเคนแล้ว สอนลูกชายวัยสองขวบเศษให้กราบ หลวงน้ำ

“พี่จำเรียงกับทิดพูดเพิ่งกลับไปเมื่อครู่นี้เอง ประทุมกับประเทืองก็มาเยี่ยมมายด้วย” หล่อนบอกพระน้องชาย แม่จวน

มักกะลิผล

เห็นพระลูกชายมาก็ดีใจ รีบเปลี่ยนจากท่านนอนเป็นลุกนั่งแล้วกราบ
พระหนุ่มสามครั้ง

“โยมแม่ป่วยเป็นอะไรหรือจ๊ะ” ท่านถามแม่จวน

“ก็ปวดเศียรเวียนเกล้าเหมือนเคยนั่นแหละ สงสัยจะกลับ
บ้านเก่าตามพี่เหรีญญไปอีกคนละมั้ง” แม่จวนพูดปลงๆ

“แม่อย่าพูดอย่างนั้นซี เกิดเป็นจริงๆ ข้าสงสารยายแก่
ลูกสาวคนโตตายแก่ก็เสียใจพอแล้ว ถ้าลูกสาวคนเล็กมาตายอีก ข้า
ว่ายายคงทรมาณแย้” นางจรรยาบอกมารดา แม่จวนจึงพูดกับพระ
เจริญว่า

“โลกนี้ไม่มีอะไรแน่นอนเลยนะท่าน แม่ทำศพให้ลูกก็มี ไซ้
ว่าเกิดก่อนจะต้องตายก่อนเสมอไป คนเกิดทีหลังตายก่อนก็มีถมเถ
อย่างพี่เหรีญญนี่ไง โยมเองจะดำเนินรอยตามแก่เสียก็ไม่รู้” พูด
เป็นเชิงปรับทุกข์

“อย่าคิดอะไรมากเลยโยมแม่ ทำใจให้สบายดีกว่า อะไร
จะเกิดมันก็ต้องเกิด อาตมาอยากให้โยมแม่ทำตัวสบายๆ เหมือน
โยมยาย จะได้อายุยืน” ในความรู้สึกของพระใหม่ ท่านรู้ว่าโยม
ยาย ปลง อะไรๆ ได้มากกว่าโยมมารดา อาจเป็นเพราะโยมยาย
เข้าถึงธรรม นั้นเอง

ทิดพองกลับจากซื้อยาที่ตลาด ครั้นขึ้นเรือนมาพบพระลูก
ชายก็ตรงเข้ามากราบ

“ท่านมาถึงตั้งแต่เมื่อไรครับ” เขาถาม

“สักครู่เห็นจะได้ โยมพ่อไปไหนมาหรือ”

“ไปซื้อยาให้โยมแม่เขา ท่านช่วยเทศน์โปรดหน่อยเถอะ
โยมนะจนปัญญาแล้ว” ทิดพองฟ้องกลายๆ

“อาตมาว่าส่งโยมแม่ไปอยู่กับโยมยายน่าจะดี ให้โยมยาย

มักกะฉิบผล

ช่วยเทคนิคแทน เพื่อโยมแม่จะได้หายคิดมาก” พระลูกชายแนะนำ

“เออ นี่แนะนำแม่จวน พูดถึงเรื่องนี้ฉันมีเรื่องจะปรึกษากับแม่จวนสักหน่อย เมื่อกี้ฉันฟังเขาพูดกันที่ตลาด เขาว่าหมู่นี้เสื่อชุมเหลือเกิน ปล้นกันไม่เว้นแต่ละวัน ตอนนี่แพร่กระจายเข้ามาถึงตำบลบางม่วงหมูแล้ว เราหาทางย้ายไปอยู่ตลาดปากบางกันดีไหม ไปหาซื้อห้องแถวอยู่สักพัก โจรผู้ร้ายสงบเมื่อไรค่อยย้ายกลับมาอยู่ที่เดิม”

“ตามใจคุณก็แล้วกัน แล้วแม่ล่ะจะทิ้งแก้วที่บางม่วงหมูนี้หรือ” แม่จวนห่วงมารดา เมื่อพูดกับสามีแม่จวนจะเรียกเขาว่า คุณ ด้วยรู้ว่าเขามีเชื้อสายเป็นถึงลูกขุนน้ำขุนนาง จึงไม่ใช่ แก้ว ขี้ เหมือนที่ชาวบ้านเขาพูดกัน

“ก็ต้องพาไปด้วยซิจะทิ้งไว้ได้อย่างไร ฉันคิดว่าให้อยู่ด้วยกับเรานั้นแหละ ฉันตั้งใจจะซื้อห้องแถวสักสองห้อง ห้องหนึ่งให้จรวกับทิดสอนอยู่ แล้วก็สำหรับไว้เครื่องดนตรีด้วย ส่วนอีกห้องก็มีแม่ นังจำแลง ฉัน แม่จวน และเมื่อท่านสักก็จะได้มาอยู่ด้วยกัน” เขาพูดกับพระลูกชายด้วย

“แล้วเราจะเอาเงินที่ไหนมาซื้อล่ะคุณ” ภรรยาถาม

“ก็เพราะอย่างนี้นะซี ฉันถึงต้องปรึกษากับแม่จวน ถ้าเราขายบ้านเก่าไปซื้อใหม่ก็คงไม่สู้กระไรนัก แต่นี่บ้านเก่าจะเก็บไว้ บ้านใหม่ก็จะซื้อเลยต้องมาคิดกันว่าจะทำยังไง เห็นจะต้องเอาสมบัติเก่าออกขายกระมัง”

“เอาอย่างนี้สิโยมแม่ ทองที่อาตมาฝากไว้ อาตมายกให้โยมแม่นำไปขายเอาเงินมาซื้อห้องแถวน่าจะพอ” พระเจริญบอกมารดา

“จะดีหรือ มันเป็นสมบัติของท่านนะ โยมอยากให้ท่าน

มักกะฉิบผล

เก็บไว้เพื่อวันข้างหน้าไปมีครอบครัว จะได้เก็บไว้ให้ลูกหลาน” แม่จวนออกความเห็น

“ไม่เป็นไรหรอกโยมแม่ ถึงเวลานั้นอาตมาค่อยหาเอาใหม่” ท่านไม่บอกหรือว่ายังมีทองที่ยักยอกมาจากของป่าเหรียญอีกสามสิบสองบาท

“ถ้าเช่นนั้นเราซื้อในชื่อของท่านก็แล้วกัน แม่จวนว่าดีไหม”

“ดี ยุติธรรมดี เงินของท่านก็ควรจะเป็นชื่อท่าน เราจะได้ไม่กระดากใจว่ามาเบียดเบียนลูก” แม่จวนเห็นด้วยกับสามี

“ถ้าเช่นนั้นโยมพ่อก็ไปจัดการเลย อาตมามอบอำนาจให้ทุกอย่าง ประเดี๋ยวขากลับอาตมาจะแวะเยี่ยมโยมยาย จะได้บอกเรื่องนี้ให้ทราบ ถ้าโยมแม่ไม่ได้เป็นอะไรมาก อาตมาก็เห็นจะต้องกลับเสียที”

“นิมนต์เถิดครับท่าน โยมแม่ไม่ได้เป็นอะไรมาก เขาก็สามวันดีสี่วันไช้ทั้งปีนั่นแหละ” ทิดพองบอกพระลูกชาย

“อาตมาว่าเป็นที่จิตใจต่างหาก โยมแม่ชอบคิดมากก็เลยวิตกกังวล เมื่อใจไม่สบายก็มีผลต่อร่างกายทำให้เจ็บไข้ได้ป่วย แต่ไม่เป็นไรหรอก อีกหนอยพอยอยู่กับโยมยายก็คงจะดีขึ้น” ท่านคาดหวัง

“โยมเองก็หวังอย่างนั้น แต่ก็ยังไม่แน่ใจนักว่าจะพลอยอายุยืนตามโยมยายหรือว่าจะไปทำให้โยมยายอายุสั้นตามโยมกันแน่” แม่จวนยังไม่คลายกังวล ทิดพองจึงพูดตัดบทว่า

“เอาไว้ถึงเวลานั้นค่อยว่ากันอีกที ฉันทว่าแม่จวนอย่าปริวิตกไปก่อนเลยนะ ทำใจให้สบายอย่างที่พระท่านบอกดีกว่า” นางจรวยกำลังอาบน้ำให้ลูกชาย ครั้นเห็นพระเจริญเตรียมตัวกลับจึง

มักกะลิผล

ตะโกนลงไปบอกสามีซึ่งกำลังนั่งจักตอกอยู่ใต้ถุนเรือน

“ทิดสอน หลวงพี่ท่านจะกลับแล้ว” ได้ยินภรรยาบอกเช่นนั้น ทิดสอนจึงละมือจากการจักตอก เดินไปจูงวัวสองตัวมาเทียมเกวียน

เห็นพระหลานชายเดินขึ้นบันไดมา ยายดีใจจนแทบจะวิ่งออกมาต้อนรับ แต่วัยและสังขารไม่อำนวยจึงต้องส่งเสียงมาแทน

“นิมนต์ข้างในเลยท่าน โถอุตสำหรับมาเยี่ยมคนแก่คนเฒ่า” เมื่อท่านนั่งลงเรียบริ้อย ยายก็ก้มลงกราบเบญจางค ประดิษฐ์สามครั้ง เสร็จแล้วจึงร้องเรียกหลานสาว

“จำแลงเอ๋ย ทำอะไรอยู่ หาน้ำหามาถวายหลวงพี่หน่อย เอามาให้ทิดสอนด้วย” ยายเรียกหลานเขยว่า ทิดสอน ตามลูกหลาน

“ท่านไปยังใงมายังใงถึงได้มาเยี่ยมโยมละนี่” ยายถาม

“โยมพี่เขามารับเอาตมาไปเยี่ยมใช้โยมแม่ เอาตมาก็เลยแวะเยี่ยมโยมยายด้วย” พระหลานชายบอก

“แล้วแม่จวนเป็นยังใงบ้าง” ยายถามถึงลูกสาวคนเล็ก

“ก็ไม่มีอะไรมากหรือโยมยาย โรคคิดมากนั้นแหละ อีกหน่อยได้มาอยู่กับโยมยายก็คงหาย โยมพ่อจะย้ายบ้านไปอยู่ตลาดปากบางเพื่อหนีโจรผู้ร้าย เห็นว่าปล้นกันแทบทุกวัน จะพาโยมยายไปอยู่ด้วย” ท่านบอกกล่าว

“ดีเหมือนกัน ยิ่งท่านไม่อยู่โยมก็ใจไม่ค่อยดี อยู่กันแต่ผู้หญิงไม่น่าวางใจนัก ไปอยู่ตลาดปากบางจะได้ไม่ต้องห่วง” ยายพลอยเห็นดีเห็นงามไปด้วย

“ใครจะไปอยู่ตลาดปากบางหรือยาย” นางสาวจำแลงยก

มักกะฉิบผล

นำมาประเคนพระน้องชายและไต่ยินที่ย้ายพูด

“ข้านี้แหละ” ยายตอบ

“อ้าว แล้วจำแลงจะอยู่กับใครล่ะจะย้ายจำ” หลานสาว
ทำเสียงหวาน

“อยู่กับนั่งต่างกับนั่งดำนะสิ” ยายแกล้งประชด

“แล้วใครจะหุงข้าวให้ยายกินล่ะจ๊ะ”

“เดี๋ยวหลานข้าสีกออกมาเขาก็หุงให้ข้ากินได้ เอ็งอย่าห่วง
เลย ข้าจะย้ายก็ต่อเมื่อหลานข้าสีกแล้ว”

“โยมพี่ยังดื่มเหล้าอยู่หรือเปล่า” พระใหม่ถามพี่สาว ยาย
เป็นคนตอบแทนว่า

“ทำไมจะไม่ดื่มล่ะท่าน มันบอกยอมตายเสียยังดีกว่าให้อด
เหล้า ยายว่าจนไม่รู้จะว่ายังไงแล้ว กรรมใครก็กรรมมันนะท่าน
นะ มันอยากจะตายอย่างอื่นมาบ้างของมันก็ช่างปะไร” ยายหมายถึงนาง
เหรียญลูกสาวคนโตที่ยายสงสารแกมสังเวช

“จะกินเหล้าหรือไม่กินมันก็ต้องตายด้วยกันทั้งนั้นแหละ
ยาย” นางสาวจำแลงพูดตัดบท

๕๔

ไม่มีฤกษ์สิก

ออกพรรษาและรับกฐินแล้ว วันรุ่งขึ้นพระเจริญก็พร้อมที่จะลาสิกขา ท่านนำชุดฆราวาสมาไว้ที่กุฏิตั้งแต่วันที่อุปสมบททางเกวสี่เปลือกมั่งคุด กับเสื้อฮาวายลายพริ้วที่ซื้อมาจากห้างไนติงเกลพาหุรัดถูกพับไว้ในกระเป๋าเสื้อผ้าเพื่อรอการใช้ รอยเขี้ยวเจ้าโทนที่ฝากไว้ตรงขาทางเกว ท่านจัดการชุนด้วยฝีมือประณีตจนเกือบเป็นเนื้อเดียวกัน หากไม่สังเกตจะไม่เห็นรอยชุนซึ่งมีถึง ๔ แห่ง ลักษณะนิสัยการทำงานอย่างละเอียดถี่ถ้วนเช่นนี้ ท่านได้รับถ่ายทอดมาจากโยมยาย

ทันทีที่ฉันภัตตาหารเช้าเสร็จพระหนุ่มก็เดินไปยังกุฏิสมภาร ครั้นถึงจึงกราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้ง แล้วบอกความประสงค์

“หลวงพ่อดครับ ผมมากราบเรียนว่าจะสิกวันนี้ หลวงพ่อกุณาทำพิธีสิกให้ผมด้วย”

“อะไรกันเพิ่งรับกฐินไปเมื่อวาน วันนี้จะสิกเสียแล้วหรือ” หลวงพ่อชอค้านอยู่ในที่

“ผมคิดจะสิกตั้งแต่วันออกพรรษา แต่หลวงพ่อให้รอรับกฐินก่อน ผมก็ปฏิบัติตาม บัดนี้งานกฐินก็ผ่านพ้นไปแล้ว ผมจึงขอลาสิกขาครับ” พระหนุ่มกราบเรียนตามตรง สำหรับท่าน ชีวิตได้ร่วมกาสาวพัสตร์ช่างน่าเบื่อหน่ายและสุดแสนอึดอัดระอา จึงมิปรารถนา

จะพักฟังต่อไปอีกแม้ราตรีเดียว

“ผ้าเหลืองมันร้อนถึงขนาดนั้นเชียวหรือ” สมภารตำหนิ
กลายเป็น

“มันก็ไม่เชิงหรอกครับ เพียงแต่ผมไม่อยากเป็นพระ ที่
ต้องมาบวชก็เพราะขัดโยมแม่ไม่ได้” ท่านเผยความในใจที่อัดอั้น
มาช้านาน

“ถ้าเช่นนั้นก็ตามใจ จะสึกหาลาเพศฉันก็ไม่ว่า ในเมื่อ
เธอไม่มีศรัทธาขึ้นอยู่กับใครประโยชน์ สึกออกไปทำมาหากิน
ก็ดีแล้ว คนที่เขามีบุญจริงๆ เท่านั้นจึงจะอยู่ในผ้าเหลืองได้” คำพูด
ของสมภารทำให้พระหนุ่มหน้าสลดลง กระนั้นก็ไม่คิดจะเปลี่ยน
ใจอยู่ครองผ้ากาสาจะต่อไปอีก หลวงพ่อขอเห็นว่าไม่อาจชักชวน
ให้ผู้เป็นศิษย์กลับใจได้ จึงพูดขึ้นว่า

“เอาเถอะ ฉันจะทำน้ามนต์สึกเตรียมไว้ให้ เธอกลับไป
เอาเสื้อผ้ามาก็แล้วกัน รับประทานอาหารเพราะฉันมีกิณนิมนต์ ต้องออก
ไปฉันเพลที่วัดบางสมศรี” พระหนุ่มจึงเดินกลับกุฏิด้วยหัวใจเบิก
บาน รู้สึกตื่นเต้นยินดีที่จะได้พ้นจากภิกขุภาวะ กลับไปใช้ชีวิต
แบบฆราวาสที่ท่านพึงปรารถนา คิดถึงเครื่องดนตรีไทยที่ท่าน
แรมร้างมานานกว่าสามเดือน สึกออกไปแล้วจะบรรเลงเสียให้สมอ
ยาก

ครั้งเข้าไปในกุฏิ ความยินดีปรีดากลับมลายหายไป มี
ความง่วงเหงาเซาซึมเข้ามาแทนที่ท่านรู้สึกง่วงนอนกะทันหัน ปิด
ปากหลายครั้งจนน้ำตาไหล มีอาการสะลึมสะลืออย่างไม่เคย
เป็นมาก่อน แล้วเลยเอนกายลงนอนอยู่ข้างกระเป่าเสื้อผ้านั้นเอง
กำลังเคลิ้มๆ ก็มีเสียงกังวานดังขึ้นที่ข้างหู “นโมยังไม่ได้จะสึก
เสียแล้ว น่าเสียดาย” ท่านค้ำในใจว่า ทำไมจะไม่ได้ ไม่เช่นนั้น

มักกะลิผล

จะรับกลิ่นได้หรือ เสียงนั้นโด้กลับว่า

“ได้แต่ปากนะซี พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ ก็ท่องได้แต่ปากไม่ได้เข้าไปถึงจิตถึงใจ รอให้เข้าถึงจิตใจก่อนค่อยสึกไม่ตีหรือ” ยังมีทันคิดหาคำตอบก็มีเสียงตะโกนขึ้นมาจากข้างล่างว่า

“หลวงพี่เร็วๆหน่อย หลวงพ่อขอให้ให้ผมมาตาม ประเดี๋ยวท่านจะไปฉันทเพลไม่ทัน เพราะต้องเดินไป”

ความเกรงใจสมภารทำให้ท่านผืนลืมตาขึ้น หากก็ลุกไม่ไหว ร่างกายหนักอึ้งเหมือนถูกทับไว้ด้วยภูเขาทิ้งลูก จึงได้แต่นอนนิ่งอยู่อย่างนั้น ครั้นจะตะโกนตอบลงไปก็อ้าปากไม่ได้เสียอีก เป็นอะไรไปแล้วหนอ

สามเณรทรงกลดตะโกนเรียกอีกครั้ง เมื่อไม่ได้ยินเสียงตอบ จึงถือวิสาสะขึ้นไปข้างบน เห็นพระหนุ่มนอนเหยียดยาวอยู่กลางห้องก็ตกใจ ตรงเข้าไปจับแขนท่านเขย่าแรงๆ

“หลวงพี่เป็นอะไรไปครับ” สัมผัสของสามเณรทำให้ความรู้สึกเหมือนถูกภูเขาทับหายไป ท่านยันกายลุกขึ้นนั่ง พุดกับสามเณรด้วยเสียงแหบเครือว่า

“ไม่รู้เกิดอะไรขึ้นอยู่ๆ หลวงพี่ก็วังเวงเหงาหาวนอน เลยหลับอยู่ตรงนี่เอง”

“หลวงพี่ได้ยินเสียงเรียกของผมหรือเปล่าครับ”

“ได้ยิน แต่มันลุกไม่ขึ้น ไม่เคยเป็นอย่างนี้มาก่อนเลย มีหน้าซำยังมีเสียงประหลาดมากกระซิบที่ข้างหู”

“สงสัยหลวงพี่คงจะฉันทมากไปเลยทำให้ธาตุไม่ปกติ” สามเณรทรงกลดพุดตามที่ใจคิด พระเจริญออกโกรธๆ ที่ผู้อ่อนวัยกว่าไม่เชื่อในสิ่งที่ท่านพุด ที่คิดจะเล่าต่อจึงไม่กล้า

“รีบไปหาสมภารเร็วๆเถอะ ประเดี๋ยวท่านจะไปไม่ทัน

มักกะลิผล

เพล” สามเณรย่ำถึงเหตุที่ต้องมาตาม

“ถ้าเช่นนั้นหลวงพี่จะไปเดี๋ยวนี้ ขอบใจเณรมากนะที่มาก
บอก” พุดจบก็เดินลงกุฏิ สามเณรวัยสิบแปดจึงถามขึ้นว่า

“แล้วไม่เอาชุดฆราวาสไปหรือ ทำไมถึงไปมือเปล่าอย่าง
นั้น”

“หลวงพี่จะยังไม่สึก วันนี้ฤกษ์ไม่ดีเสียแล้ว เอาไว้พรุ่งนี้
ค่อยสึก” พระหนุ่มเดินอย่างไร้จุดหมายไปยังกุฏิสมาจาร หลวงพ่อช่อ
ทำน้ำมนต์สึกไว้เสร็จสรรพ ครั้นเห็นพระหนุ่มเดินมือเปล่าเข้ามา
เช่นนั้นจึงถาม

“อ้าว แล้วชุดฆราวาสล่ะ”

“ผมยังไม่สึกครับ พรุ่งนี้ค่อยสึก” ท่านตอบ พระอันดับ ๔
รูปที่มานั่งรออยู่ต่างมองมาที่พระหนุ่มเป็นตาเดียวกัน หลวงพ่อ
ช่อรู้สึกหัวเสียจึงต่อว่าต่อขาน

“อะไรกัน พุดกลับไปกลับมาเดี๋ยวสึกเดี๋ยวไม่สึก ทำให้
คนอื่นเขาเสียเวลา ฉันไม่สนใจเธอแล้ว อยากสึกก็ไปสึกเอาเอง”
ว่าแล้วก็ยกบาตรน้ำมนต์ตรงหน้าสาดโครมลงไปข้างล่าง คว้ายาม
กับตาลบัตร์แล้วเดินลงกุฏิไป พระเจริญจึงพูดกับพระอันดับว่า

“หลวงพี่ที่เคารพ ผมขอประทานโทษที่ทำให้พวกท่านต้อง
มาเสียเวลาเพราะผม” รูปที่พรรษาแก่กว่าเพื่อนจึงปลอบว่า

“ไม่เป็นไรหรอก ถ้าเธอยังไม่ยอมสึกก็อย่าไปฝืนใจ เอา
ละพวกเราแยกย้ายกันกลับกุฏิได้แล้ว” ประโยคหลังท่านพูดกับพระ
ภิกษุ ๓ รูป ที่มานั่งเรียงตามลำดับพรรษา เพื่อทำพิธีสึกให้พระ
เจริญ

เมื่อพระอันดับทั้ง ๔ รูป พากันกลับไปยังกุฏิของตนแล้ว
พระหนุ่มนั่งนิ่งอยู่อย่างนั้นค่อนข้างนาน ใจว่าวุ่นด้วยไม่รู้จะทำ

ประการใด ครั้นจะกลับไปอยู่ที่ภูมิกิเตรงจะเกิดอาการประหลาดๆ เหมือนเมื่อครั้ง ในที่สุดจึงตัดสินใจได้ ภาวะคับขันเช่นนี้ไม่มีใครช่วยท่านได้นอกจากโยมยาย ไปหาโยมยายดีที่สุด

ยายกับหลานสาวสาละวนอยู่กับการเตรียมอาหารไว้ต้อนรับทิดสีกใหม่ พระหลานชายส่งข่าวมาว่าสีกตอนเช้าแล้วจะกลับมากินข้าวกลางวันด้วย ยายเตรียมทำอาหารที่เขาโปรด มีทั้งแกงส้ม ต้มยำ และน้ำพริก โดยมีนางสาวจำแลงเป็นลูกมือ ครั้นเห็นหลานชายเดินขึ้นเรือนมาในชุดครองผ้ากาสาვეก็แปลกใจ ร้องถามขึ้นว่า

“อ้าวไอ้หนู เอ๊ย ท่านทำไมยังไม่สึกอีก ก็ไหนว่าจะลาสิกขาวินนี้ไงละ จำแลงเอ็งรีบไปเอาเสื้อมาปูให้ท่านนั่งเร็วๆ เข้า” นางสาวจำแลงละมือจากการปอกมะละกอ เดินไปหยิบเสื้อมาปูให้พระน้องชาย พลังนิมิตให้หนึ่ง พระหนุ่มนั่งลงแล้ว ทั้งยายและหลานพากันกราบท่านสามครั้ง กราบเสร็จคนเป็นหลานลุกออกไปหาน้ำดื่มมาถวาย

“ก็ไหนท่านว่าจะลาสิกขาแต่เช้า” ยายถามอีก นางสาวจำแลงประเคนน้ำแล้วจึงเสียงออกไปปอกมะละกอที่ทำค้างไว้

“เรื่องมันแปลกมากจะโยมยาย” ท่านเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ผู้เป็นยายฟัง คนอายุแปดสิบเจ็ดฟังอย่างสงบ กระทั่งพระหลานชายเล่าจบจึงพูดขึ้นว่า

“คนโบราณท่านสอนไว้ว่าฤกษ์สีกนี้สำคัญมาก ถ้าสีกตอนฤกษ์ไม่ดีบางคนก็ตาย บางคนติดคุกติดตะรางหรือไม่ก็กลายเป็นคนบ้าบอคอแตกไปเลย”

“ก็ไหนโยมยายเคยสอนอาตมาว่า สุนัขขุดตุ่ม สุมงุคล์ ทำดีเมื่อใดเมื่อนั้นชื่อว่าฤกษ์ดีไม่ใช่หรือ” พระเจริญแยง

มักกะลิผล

“ไม่ใช่โยมสอน พระพุทธเจ้าท่านสอนต่างหาก แต่คนโบราณเขาก็มีเหตุผลของเขา โยมไม่ได้หมายความว่าพระพุทธเจ้าท่านสอนผิดหรอกนะ เพราะคำสอนของพระพุทธองค์เป็นสังฆธรรม ทำทนายต่อการพิสูจน์ทุกเมื่อ”

“ถ้าเช่นนั้นก็แปลว่า คนโบราณสอนผิด” พระหลานชายแสสร้อย สามเดือนมาแล้วที่ท่านมิได้ต่อล้อต่อเถียงกับผู้เป็นยาย

“ก็ไม่เชิง โยมบอกแล้วยังไงล่ะว่า คนโบราณเขาก็มีเหตุผลของเขาซึ่งโยมว่า หากตรองดูให้ดีแล้วก็ไม่ได้ขัดกับของพระพุทธเจ้า คนที่สึกออกไปแล้วเกิดเหตุการณ์ร้ายๆในชีวิตเพราะเขาทำไม่ดี เมื่อทำไม่ดีจึงได้ชื่อว่าทุกข์ไม่ดี เช่นบางคน คิดว่าสึกออกไปนี้จะไปปล้นเขา ไปเป็นชู้กับเมียเขา หรือไปกินเหล้าเมายา การคิดอย่างนี้ถือว่าเป็นกรรม เรียกว่ามโนกรรม และกรรมก็คือ การกระทำซึ่งไม่ว่าจะเป็นทางกาย ทางวาจา หรือทางใจ ก็จัดเป็นกรรมทั้งนั้น โยมพูดอย่างนี้ท่านเข้าใจใช่ไหม” คนวัยเกือบเก้าสิบถามพระหลานชาย

“ก็พอจะเข้าใจ แต่เสียงประหลาดที่ได้ยินนั้น มาจากไหนล่ะโยมยาย” ท่านถามอีก

“อันนี้โยมก็ 모르เหมือนกัน แต่ถึงจะ 모르โยมก็อยากให้ท่านทำตาม คืออย่าเพิ่งสึก ไว้ให้ได้นโม และพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ แล้วค่อยสึก ไม่ใช่ได้แต่ปากเหมือนที่เสียงประหลาดว่า”

“แล้วเรื่องย้ายบ้านไปอยู่ตลาดปากบางล่ะโยมยาย” พระใหม่ยังห่วงเรื่องทางโลก

“เรื่องนั้นท่านอย่าห่วงเลย โยมพ่อของท่านคงจัดการให้เป็นที่เรียบร้อย ลูกเขยเขามีตั้งหลายคน คงมาช่วยกันขนย้ายข้าวของโดยที่ไม่ต้องรบกวนท่าน นิมนต์ท่านอยู่ครองผ้าเหลือง

ต่อไป จนกว่าเสียงประหลาดจะอนุญาตให้สัก เชื้อโยมเถอะ”

“เกิดเขาไม่อนุญาต อาตมาก็ไม่ต้องสักงั้นซี ไม่ไหวกรรมมัง โยมยาย” ท่านรู้สึกหงุดหงิดกับคำแนะนำของโยมยาย ทั้งนี้เพราะไม่ศรัทธาเลื่อมใสในสมณเพศ ถึงอย่างไรความรู้สึกเกลียดพระก็ยังไม่ลบเลื่อนไปจากจิตใจ ไม่ใช่เพราะพระหรือที่ท่านเกือบจะต้องเอาชีวิตไปทิ้งเสียที่บางแวก ยายพอจะอ่านความรู้สึกของพระหลานชายออก จึงพูดขึ้นว่า

“ถ้าเช่นนั้น ท่านก็อยู่ต่ออีกสักเจ็ดวันแล้วจึงค่อยสัก และโยมก็ขอให้ระวังรักษาเนื้อรักษาตัวหน่อย หากเป็นไปได้ก็เข้ากรรมฐานเสียเลย ถ้ามจริง ๆ เถอะ ตั้งแต่บวชมานี้ท่านเคยเจริญกรรมฐานบ้างหรือยัง” คนอายุแปดสิบเจ็ดคอยากรู้

“กรรมฐานอะไรหรือโยมยาย” พระหนุ่มไม่เข้าใจ

“อ้าว ก็ที่ท่านรับจากพระอุปัชฌาย์ในวันบวชนั้นไง จำไม่ได้แล้วหรือ ที่เจ้าคุณพรหมวัดแจ้งท่านให้กรรมฐาน เกสา โลมา นขา ทนตา ตโจ ตโจ ทนตา นขา โลมา เกสา นะ ท่านเอาไปปฏิบัติบ้างหรือเปล่า”

“ทำไมต้องปฏิบัติล่ะโยมยาย รับแล้วก็แล้ว ไม่เห็นเจ้าคุณท่านบอกเลยว่าต้องปฏิบัติ” พระหนุ่มพูดตรงไปตรงมา

“อย่างนี้เเองเล่า ถึงได้มีเสียงประหลาดมาบอกว่า ท่านยังไม่ได้นม เพราะบวชแล้วไม่ปฏิบัติเเอง” ยายรู้สึกอ่อนใจเมื่อรู้ว่าหนึ่งพรรษาที่หลานบวชนั้นไม่ได้อะไรเลยแม้ นโม ก็ยังไม่ได้ นำเสียดายผ้าเหลืองนั้ก พระเจริญเห็นท่าทางผิดหวังของโยมยาย ก็ให้นีกสงสาร จึงพูดปลอบใจว่า

“ตกลงว่าอาตมาจะเชื้อโยมยาย กลับไปนี่จะเรียนกรรมฐานกับพระอุปัชฌาย์ เมื่อครบเจ็ดวันแล้วค่อยสัก” ถึงอย่างไรท่าน

มักกะฉิมผล

ก็ไม่ปรารถนาจะดำรงอยู่ในสมณเพศให้นานกว่านี้

“ดี โยมขออนุโมทนา” ยายยกมือขึ้นประนมเหนือศีรษะ แล้วจึงบอกพระหลานชายว่า

“โยมขอตัวไปเตรียมภัตตาหารเพลถวายท่านก่อนนะ ประเดี๋ยวจะไม่ทันเวลา เห็นโยมพ่อกับโยมแม่ท่านว่าจะมากินข้าวกลางวันที่นี่ ป่านนี้คงออกเดินทางแล้ว” พุดยังไม่ทันขาดคำ ทิดพองกับแม่จวนก็ขึ้นบันไดเรือนมา ตามด้วยทิดสอนซึ่งขับเกวียนมาส่ง เห็นพระลูกชายนั่งอยู่บนเรือน ทิดพองจึงทักว่า

“อ้าว ท่านยังไม่สึกอีกหรือ ก็ไหนว่าจะลาสิกขาแต่เช้า” คนทั้งสามนั่งลงเรียบบร้อยแล้ว จึงกราบพระหนุ่มสามครั้ง พระเจริญ จึงเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้โยมบิดาโยมมารดาและทิดสอนฟัง ท่านเล่าจบทิดพองจึงพุดขึ้นว่า “แสดงว่าท่านบวชไม่ครบไตรสิกขา”

“ไม่ครบยังงั้นละโยมพ่อ” พระเจริญไม่เข้าใจ

“ก็ไม่ครบ คีล สมาธิ ปัญญา นะซีท่าน โยมหมายถึงว่าคนที่บวชแล้วไม่ปฏิบัติธรรมไม่เจริญกรรมฐานนั้นเรียกว่า บวชไม่ครบไตรสิกขา คนพวกนี้เมื่อสึกออกมาถึงได้ไปก่อกรรมทำชั่วบ้างก็ขี่เหล่าเมายา บ้างไปฉ้อราษฎ์บังหลวง บางคน บวชเรียนมานานได้ถึงประโยค ๘ ประโยค ๙ พอสึกออกมากลับประพฤติชั่วซ้ำยิ่งกว่าคนไม่เคยบวชเสียอีก เหตุเพราะอะไร เพราะบวชไม่ครบไตรสิกขานั้นเอง” ทิดพองอธิบายยืดยาว พระเจริญรู้สึกร้อนตัว รีบแก้ว่า

“แต่อาตมาไม่เคยคิดจะทำชั่วซ้ำสามานย์อย่างที่ยอมพ่อว่าอาตมาจะทำมาหากินในทางสุจริต ยึดอาชีพเล่นดนตรีและสอนไปด้วย อาตมาจะเลี้ยงดูโยมยายและโยมพ่อโยมแม่ให้ได้รับความสุข

มักกะลิผล

ตามอัธยาศัย” ฟังพระลูกชายพูด แม่จวนปลื้มปีติจนน้ำตาไหล ยกมือประนมแล้วพูดว่า

“โถ พ่อคุณ ช่างพูดดี คิดดีเหลือเกิน มีลูกดี ๆ อย่างท่าน โยมคงตายตาหลับ” นางสาวจำแลงยกส้อมมาเทียบ ทิดพองจึงช่วยประเคนพระลูกชาย พระหนุ่มคิดว่าหลังจากท่านฉันเสร็จและคนอื่น ๆ รับประทานกันแล้ว คงจะต้องปรึกษาหารือกันเรื่องที่จะอพยพโยกย้ายไปอยู่ตลาดปากบาง หากรอให้ท่านสึกมาก่อน ก็เกรงจะเนิ่นนานเกินไป

พระเจริญกลับถึงวัดเมื่อเวลาบ่ายคล้อย สรงน้ำแล้วจึงเดินไปวัดแจ้งพรหมนคร เพื่อขอเรียนกรรมฐานจากพระอุปัชฌาย์

“ว่ายังไงล่ะเธอ นะ จะสึกเมื่อไร” ท่านจำได้ว่าพระหนุ่มประสงค์จะบวชพรรษาเดียว

“โยมมายบอกให้อยู่ต่ออีกเจ็ดวันแล้วค่อยสึกขอรับ” พระเจริญกราบเรียนพระอุปัชฌาย์

“จันทน์ก็ตามใจ จะสึกวันไหนก็ไปบอกหลวงพ่อดีให้ท่านสึกให้”

“ขอรับ” เจียบกันไปครู่หนึ่ง พระเจริญก็พูดขึ้นว่า

“พระเดชพระคุณหลวงพ่อดีขอรับ กระผมอยากเรียนกรรมฐาน ขอพระเดชพระคุณกรุณาสอนให้กระผมด้วยเถิดขอรับ” เจ้าคุณพรหมนครอาจารย์ออกตกใจในคำบอกกล่าวของคนเป็นศิษย์ที่ตกใจเพราะไม่คิดว่าจะมีพระรูปใดมาพูดเรื่องนี้กับท่าน จะว่าไปแล้วตัวท่านเองก็เคยเจริญกรรมฐานมาบ้าง แต่ไม่เคยสอน ท่านมุ่งแต่ด้านปริยัติกระทั่งได้สมณศักดิ์เป็นถึงพระราชาคณะชั้นสามัญ

“เธอจะเรียนกรรมฐานไปทำไมในเมื่อคิดจะสึก” ท่านหาทางออก จะให้ลูกศิษย์รู้ไม่ได้ว่าท่านสอนไม่เป็น

มักกะลิผล

“กระผมเพียงแต่อยากให้ครบไตรสิกขาเท่านั้นเองขอรับ โยมพ่อบอกว่า คนที่บวชไม่ครบไตรสิกขาสึกออกไปมักก่อกรรม ทำชั่ว ถึงจะได้ประโยชน์ ๘ ประโยค ๙ ก็ยังไม่เว้น”

“เหลวไหลน่า คนมันจะชั่วหรือจะดี ก็อยู่ที่สันดานมันหรือ ออกอย่างว่าแต่พวกที่สึกออกไปเลย ไ้อ้ที่ห่มผ้าเหลืองอยู่แล้วยังทำชั่ว ก็มีถมเถ ฉันเห็นมานานักต่อนักแล้ว” พระเจริณูเห็นว่าขึ้นพูดต่อไป คงทำให้พระอุปัชฌาย์อารมณ์เสีย จึงเอ่ยปากลา คิดว่าวันรุ่งขึ้นจะไปหาครูบาอาจารย์เอาใหม่ เจ้าคุณพรหมท่านอาจไม่เคยปฏิบัติกรรมฐานก็ได้ เพราะถ้าเป็นพระปฏิบัติคงไม่หงุดหงิดงุ่นง่าน ง่ายตายอย่างนี้

๕๕

เรียนกรรมฐานจากหลวงพ่อพูน

คินั้น พระเจริญนอนคิดว่า จะไปหาครูบาอาจารย์ที่ไหนที่จะสามารถสอนกรรมฐานให้ท่านได้ สมภารวัดศรีทวาริรมก็มรณภาพก่อนที่ท่านจะอุปสมบทเพียงเดือนเดียว ไม่เช่นนั้นโยมยายก็คงให้ท่านบวชที่วัดศรีทวาริรม หรือถ้าหลวงพ่อข้างยังมีชีวิตอยู่ ท่านอาจจะเลือกบวชที่วัดตึกราชา จะได้เรียนสมถกรรมฐานกับหลวงพ่อข้าง หากได้ฉานท่านจะเหาะไปดูมักกะลีผลที่ป่าหิมพานต์ไหม ท่านไม่เคยลืมเรื่องมักกะลีผลที่โยมยายเล่าให้ฟังหลายต่อหลายครั้ง หากเป็นคนอื่นเล่าท่านคงไม่เชื่อ แต่โยมยายถือศีลกินเพลมาตั้งแต่เป็นสาวรุ่นๆ เรื่องที่จะพูดโกหกปกลมั้นนั้นเป็นไปไม่ได้แน่ และที่สำคัญว่านั้นก็คือ หลักฐานมีอยู่ที่โยมยายครบ ทั้งตำราหุงปรอทและปรอทที่หุงสำเร็จแล้ว

ช่วงเวลาของการคิดคำนึง ภาพของภิกษุรูปหนึ่งก็ผุดขึ้นในความคิด...หลวงพ่อพูนแห่งวัดสังฆราชา...ตอนเป็นเด็กท่านชอบไปคุยกับหลวงพ่อพูน เพราะนอกจากจะได้กินขนมอร่อยแล้ว ยังได้ฟังนิทานสนุกๆ ที่หลวงพ่อพูนเล่า พระหนุ่มจึงตกลงใจว่า วันพรุ่งนี้หลังจากฉันภัตตาหารเพลแล้ว ท่านจะไปกราบและขอเรียนกรรมฐานกับหลวงพ่อพูนที่วัดสังฆราชา

พระครูสังฆราชขมุนี้กำลังจะฉันคิลานเภสัช ครั้นเห็นภิกษุ

มักกะลิผล

หนุ่มเดินขึ้นมาบนกุฏิ ก็ถือถ้วยยาค้างไว้ พระเจริญคุกเข่าลงตรงหน้าภิกษุวัยเจ็ดสิบสอง กราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้ง แล้วจึงเอ่ยวาจา

“หลวงพ่ोजำผมได้ไหมครับ เด็กชายเจริญหลานชายยายจ่างที่ชอบมากุญกับหลวงพ่อบ่อยๆ เมื่อสิบกว่าปีก่อน” พระครูสิงหราชมนีใช้เวลาคิดอยู่ครู่หนึ่งก็จำได้

“อ้อ เธอแน่นอน นี่บวชตั้งแต่เมื่อไร แล้วโยมจ่างสบายดีหรือ อายุคงจวนเก้าสิบแล้วกระมัง”

“แปดสิบเจ็ดแล้วครับหลวงพ่อ ส่วนผมก็บวชเมื่อก่อนเข้าพรรษา กะว่าจะสึกตั้งแต่เมื่อวาน แต่โยมยายให้อยู่ต่ออีกเจ็ดวันเพื่อเจริญกรรมฐาน ผมจึงจะมาขอเรียนกรรมฐานจากหลวงพ่อ” พระหนุ่มบอกความประสงค์

“แล้วใครเป็นอุปัชฌาย์ของเธอล่ะ ทำไมถึงไม่เรียนกับท่านฉันไม่อยากจะข้ามหน้าข้ามตาใคร” พระครูสิงหราชมนีปฏิเสธกลายเป็น

“เจ้าคุณพรหมนตราจารย์วัดแจ้งพรหมนครครับ ท่านบอกว่าไม่จำเป็นต้องเรียนเพราะไหนๆก็จะลาสิกขาแล้ว” เมื่อพูดกับหลวงพ่อบุณ ท่านไม่ต้องใช้ถ้อยคำที่ฟังดูเป็นพิธีรีตองเหมือนที่พูดกับพระอุปัชฌาย์

“เจ้าคุณพรหมพูดอย่างนั้นก็ไม่ต้อง อันที่จริงมันไม่เกี่ยวกับการสึกหรือไม่สึกหรอกนะ คนที่บวชแล้วไม่ได้ปฏิบัติก็ไม่ครบไตรสิกขานะซี ทำไมเธอถึงไม่มาบวชที่วัดนี้ล่ะ”

“โยมยายบอกว่าไกลบ้านครับ เวลาไปบิณฑบาตทำให้ลำบากและเสียเวลามาก ผมจึงบวชที่วัดพรหมบุรี โดยเจ้าคุณพรหมท่านมาเป็นอุปัชฌาย์ให้ นั่นหลวงพ่อดันอะไรครับ” ท่านมองน้ำสีน้ำตาลเข้มในถ้วยที่พระครูสิงหราชมนีถือค้างอยู่

มักกะลิผล

“ยาต้ม ฉันอาพาธมานานต้องฉันยาทุกวัน”

“เป็นอะไรหรือครับ แล้วหลวงพ่อก็คงไปหาหมอหรือเปล่า”
ถามอย่างอาทร เพิ่งจะสังเกตว่าภิกษุวัยเจ็ดสิบสองดูซุบซิดและ
เหน้อยล้า

“หมอเขาว่าเป็นฝีในท้อง รักษาไม่หายและไม่มียารักษา
ด้วย ฉันเลยหายามาต้มกินเอง ก็พอทุเลาลงบ้าง มันปวดเหลือ
เกินเธอเอ๊ย เวลาถ่ายก็มีมูกเลือดออกมาด้วย ทรมานอย่าบอกใคร
เชียว” หากเป็นโยมยายพูดเช่นนั้นท่านคงจะย่อนถามว่า “แล้วยาย
มาบอกผมทำไม” เพราะความเคยชิน แต่กับภิกษุผู้กำลังอาพาธ
รูปนี้ ท่านไม่อาจพูดเช่นนั้นได้

“นิมนต์หลวงพ่อดีก่อนเถิดครับ” หลวงพ่อพูนจึงยก
ถ้วยยาขึ้นดื่ม แล้วบ้วนน้ำลายลงกระโถนพลางบ่น

“ยาไทยนี้มันขมเหลือเกิน แต่ก็ยังดีกว่าหนปวด สังขารนี้
มันทุกข์จริง ๆ นะเธอนะ ฉันคงจะละมันไปเสียที นี่ก็ตั้งใจว่าจะอยู่
ต่อไปอีกสองวันพระ เธอมาช่วยงานศพฉันด้วยนะ” พูดเหมือน
เป็นเรื่องธรรมดา

“หลวงพ่อดีจริงหรือพูดเล่นครับ” พระหนุ่มใจหายวาว

“พูดจริงนะซี เรื่องพูดเพื่อเจ้าโปรยประโยชน์นะฉันไม่
ทำหรอก บาปกรรมเปล่าๆ”

“ถ้าเช่นนั้นผมคงหมดโอกาสที่จะเรียนกรรมฐานกับหลวง
พ่อ เพราะหลวงพ่อก็คงจะละสังขารเสียแล้ว” ท่านรู้สึกผิดหวัง

“ยังไม่หมดหรอก อีกตั้งสองวันพระกว่าฉันจะไป เธอ
จะเรียนวันนี้เลยก็ยังไม่ได้อะ”

“ผมเกรงใจครับ ไม่อยากให้หลวงพ่อดีต้องมาลำบากเพราะ
ผม”

มักกะลิผล

“จะลำบากลำบากอะไรกัน ดีเสียอีกฉันจะได้ทำประโยชน์ให้กับโลกเป็นครั้งสุดท้าย เธอจำไม่ได้แล้วหรือ เสด็จพ่อของพวกเรา นั้น ขนาดพระองค์กำลังประชวรจนจะดับชั้นบรรพนิพพาน ยังทรงพระกรุณาโปรดสุภัทพริพาชกให้บรรลอรหัตผลเป็นปัจฉิมสาวก ฉันต้องการทำประโยชน์มิใช่มานั่งรอนอนรอวันตาย” เสียงที่พูดแผ่แหบแห้ง หากแสดงความเด็ดเดี่ยวของผู้พูด

“ถ้าเช่นนั้น ผมจะกลับไปเรียนขออนุญาตท่านสมภารมาอยู่กับหลวงพ่อสักเจ็ดวันนะครับ จะได้ช่วยรักษาพยาบาลหลวงพ่อด้วย ถึงสักแล้วผมก็จะมาปรนนิบัติหลวงพ่อเพื่อทดแทนคุณ” พระหนุ่มพูดด้วยสำนึกแห่งกตเวทิตาธรรม

“ดี จะทำอะไรก็ทำเลย อย่ามัวผัดวันประกันพรุ่ง” พระครูสังฆราชมุณีแนะนำ พระเจริญจึงกราบท่านสามครั้งแล้วเดินทางกลับวัดเพื่อขออนุญาตสมภารวัดพรหมบุรีไปอยู่วัดสังฆราชาเป็นการชั่วคราว

พระหนุ่มตรงไปยังกุฏิของท่าน เก็บเครื่องอัฐบริขารใส่ย่ามแล้วจึงไปหาหลวงพ่อช่อ เจ้าอาวาสวัดพรหมบุรี

“ท่านสมภารครับ ผมพระเจริญ จิตฺตมโม จะมาขออนุญาตไปอยู่ปรนนิบัติพระครูสังฆราชมุณีที่วัดสังฆราชาสัก ๗ วัน วันที่ ๘ ผมจะมาเข้าพิธีลาสิกขาที่วัดพรหมบุรีครับ”

“ทำไมต้องไปปรนนิบัติ หรือว่าท่านอาพาธ ฉันได้ข่าวมาว่าท่านอาพาธ” สมภารช่อถามเองตอบเองเสร็จ

“ครับ ท่านบอกกับผมว่าเป็นไข้ในท้อง และคงจะอยู่ได้ไม่กี่วันพระ ผมจึงอยากไปปรนนิบัติท่าน”

“เธอคุ้นเคยกับท่านมาก่อนหรือ หรือว่าเป็นลูกหลานท่าน” สมภารวัดพรหมบุรีถาม

มักกะลิผล

“ไม่ได้เป็นลูกหลานหรือครับ เพียงแต่คุ้นเคยกันมาตั้งแต่ตัวผมยังเด็ก ท่านให้ขนมกินและเล่นิทานให้ฟังด้วยครับ” พระหนุ่มไม่บอกเรื่องที่จะไปเรียนกรรมฐาน

“ถ้าเช่นนั้นก็ไปเถอะ ว่างๆฉันก็จะไปเยี่ยมท่านเหมือนกัน หมู่นึงงานยุ่งเหลือเกิน” พระหนุ่มจึงกราบสมภารสามครั้ง แล้วลุกออกมา ตั้งใจว่าจะไปแวะตลาดเพื่อซื้อรูปแพเทียนแพเตรียมไปขึ้นกรรมฐาน

กรรมฐานที่พระครูสิงหราชมนีสอนให้กับพระเจริญคือ อานาปานสติ คือ การกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก เมื่อหายใจเข้า กำหนดในใจว่า พุท หายใจออกกำหนดในใจว่า ไร่ รับกรรมฐานแล้ว พระหนุ่มก็นิ่งภาวนา พุทไร่ อย่างตั้งอกตั้งใจ รู้สึกสนุกและตื่นเต้นกับการปฏิบัติ หากก็เพียงชั่วคราว เพราะเมื่อหนึ่งชั่วโมงผ่านไป ท่านก็รู้สึกเบื่อหน่ายและเกิดความสงสัยว่าจะปฏิบัติไปเพื่ออะไร ลึกออกไปเล่นดนตรีไทยยังจะดีเสียกว่า ท่านคิดถึงระนาดที่หลวงธารามอบให้เป็นมรดก งานलयกระทงเดือนหน้าก็คงจะได้แสดงฝีมือลายมืออีกครั้ง เมื่ออารมณ์ทางโลกเข้าครอบงำ ท่านจึงไม่มีกำลังใจที่จะปฏิบัติธรรม สู้นอนฝันหวานรอวันสักดีกว่า คิดได้ดังนั้นจึงลุกจากที่นั่งเดินไปยังที่นอน

“นั่นจะนอนแล้วหรือ” เสียงทักของหลวงพ่อบุญทำให้ท่านชะงักอยู่กับที่

“หลวงพ่อยังไม่หลับอีกหรือครับ” ท่านถาม

“มันปวดจนหลับไม่ลง เลยนอนดูเธอปฏิบัติ รู้สึกเธอไม่มีศรัทธาเลยนะ ตัวศรัทธานี้สำคัญมาก เป็นตัวทำให้เกิดวิริยะ เมื่อไม่มีศรัทธา วิริยะก็ไม่เกิด มาเน่เข้ามานั่งใกล้ ๆ ฉันจะได้ไม่ต้องใช้เสียงมาก” พระหนุ่มจึงเดินมานั่งพับเพียบข้างที่นอนของท่าน

ภิกษุวัยเจ็ดสิบสองลุกขึ้นนั่งอย่างช้าๆ แม้จะปวดท้ออย่างแสนสาหัส หากก็พยายามข่มทุกขเวทนาเพื่อประโยชน์ผู้อื่น

“การปฏิบัติจะก้าวหน้า จะต้องให้อินทรีย์ ๕ เสมอกัน เธอรู้จักอินทรีย์ ๕ ไหม มีอะไรบ้าง”

“ไม่ทราบครับ”

“อินทรีย์ แปลว่า ความเป็นใหญ่ ในการปฏิบัตินั้นองค์ธรรมที่สำคัญมากคือ อินทรีย์ ๕ ซึ่งได้แก่ สัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา สัทธาต้องให้เสมอกับปัญญา วิริยะต้องให้เสมอกับสมาธิ โดยมีสติเป็นตัวควบคุม” หลวงพ่อพูนพยายามอธิบาย พระหนุ่มได้แต่นั่งทำตาปริบๆ เพราะไม่เข้าใจ ทั้งเกิดความรู้สึกต่อต้าน คิดแต่ว่ารู้ไปก็ไม่มีประโยชน์ จึงไม่มีแก่ใจอยากรู้

“หลวงพ่จะฉันทยาไหมครับ ผมจะรินให้” พระเจริญถามไปอีกทางหนึ่งหมายให้ภิกษุชราเบนความสนใจออกจากเรื่องที่กำลังพูด

“อย่าพาออกนอกเรื่อง เรากำลังพูดเรื่องอินทรีย์ ๕ กันอยู่” พระครูสิงหราชมนีไม่ยอมหลงกล พระหนุ่มจำต้องฟัง คิดว่าจบแล้วท่านคงอนุญาตให้จำวัดได้ หากก็ต้องผิดหวังเมื่อท่านพูดขึ้นว่า

“เอาละ เธอปฏิบัติต่อได้ ถ้านั่งมันเมื่อยนักก็ให้เดินจงกรม”

“เดินเป็นวงกลมหรือครับ” พระหนุ่มถามด้วยไม่เคยได้ยินคำนี้มาก่อน

“ไม่ใช่ เดินจงกรมหมายถึง เดินกลับไปกลับมาอย่างมีสติ ก้าวเท้าขวาก็รู้ว่าขวา ก้าวเท้าซ้ายก็รู้ว่าซ้าย” หลวงพ่อพูนชี้แจง พระหนุ่มจำใจต้องปฏิบัติต่อ ท่านเริ่มเดินจงกรมตามที่

มักกะลิผล

หลวงพ่อบุญและแนะนำ ครั้นแล้วความคิดอย่างหนึ่งก็ผุดขึ้นมา ท่านจะคิดการเดินทางของพระองค์ ก้าวเท้าขวากำหนดในใจว่า พุท ก้าวเท้าซ้ายกำหนดว่า โธ แล้วท่านก็เดิน พุท-โธ พุท-โธ อย่างเพลิดเพลิน พักใหญ่ ๆ ก็รู้สึกเมื่อย จึงเปลี่ยนเป็นนั่งภาวนา เหลือบไปดูหลวงพ่อบุญเห็นนอนสงบนิ่งคงจะหลับแล้ว ลมพัดมาต้องชายมุ้งไหวน้อย ๆ อากาศเย็นสบายน่าอน ออกอย่างนั้น แสงริบหรี่จากตะเกียงรั้วที่ท่านหรีให้ต่ำสุดทำให้บรรยากาศน่าอนมากขึ้น แล้วเหตุไหนท่านจะมัวมานั่งหลังขัดหลังแข็งอยู่เล่า พระหนุ่มตัดสินใจลุกขึ้นไปกางมุ้งของท่านเพื่อเตรียมตัวจำวัด กางมุ้งเสร็จจึงดับตะเกียง ยังมีทันนอนกายลงนอน เสียงหลวงพ่อบุญก็ดังขึ้น

“อย่าเห็นแก่นอน นั่งภาวนาไป มันจะหลับก็ให้นั่งหลับ อยู่ในมุ้งนั่นแหละ” พระเจริญรู้สึกหงุดหงิด หากก็ต้องทำตามแล้วเลยพานิโอรสไปถึงโยมยาย ผู้เป็นต้นคิดให้ท่านทำกรรมฐาน

“โยมยายนะโยมยาย ไม่น่าส่งพระหลานชายมาลำบากลำบากอย่างนี้เลย” ท่านต่อว่าในใจ

เจ็ดวันผ่านพ้นด้วยความอดอัดและฟุ้งซ่านรำคาญใจ พระเจริญรู้สึกเข็ดขยาดกับกรรมฐานของหลวงพ่อบุญ ท่านรู้สึกว่าจะไม่ได้อะไรเลยจากการปฏิบัติครั้งนี้ ศรัทธาที่ไม่เคยมียังคงไม่มีต่อไป พระครูสังฆราชขมุณีเองก็รู้สึกว่าคุณศิษย์ของท่านไม่ได้อะไรจากการปฏิบัติ แต่ก็ยังดีที่เขาปรนนิบัติวิภูลูกท่านเป็นอย่างดี นี่ก็บอกออกไปทำพิธีลาสิกขาแล้วจะกลับมาดูแลท่าน ช่างเป็นคนมีน้ำใจเหลือเกิน คนเช่นนี้หาได้ไม่ถ่านัก จึงสมควรที่จะได้ของดีที่ท่านมีอยู่ ดังนั้นเมื่อพระหนุ่มมาราบลาเพื่อกลับวัดพรหมบุรี ท่านจึงบอกเขาว่า

มักกะลิผล

“ขอบใจเธอมากที่มาช่วยดูแลฉัน ฉันมีของดีจะมอบให้เธอ เพราะวันพรุ่งนี้ฉันก็จะละโลกนี้ไปแล้ว เธอจงเก็บรักษาไว้ให้ดี นี่เป็นของเก่าแก่จากสุโขทัยเชียวนะ” ท่านยื่นพระพุทธรูปปางลีลา ขนาดสูงเท่าหัวให้พระหนุ่ม

“ขอบพระคุณครับ” พระเจริญกัมลงกราบสามครั้ง

“เก็บไว้ให้ดีนะ เป็นของเก่าจากสุโขทัย ตกทอดกันมาหลายชั่วคนแล้ว”

“หลวงพ่อดีมาจากไหนครับ” พระเจริญถาม

“หลวงพ่อเคยท่านมอบให้ฉันก่อนที่ท่านจะมรณภาพ เธอคงไม่รู้จักหลวงพ่อหรือเปล่าครับ เพราะท่านมรณภาพไปร่วมสามสิบปีแล้ว”

“ครับ เพราะตอนนั้นผมยังไม่เกิด แล้วหลวงพ่อเคยท่านบอกหลวงพ่อหรือเปล่าครับว่า ได้พระองค์นี้มาจากไหน”

“บอกซิ ท่านบอกละเอียดเสียด้วย ฉันจะเล่าให้เธอฟังนะ” ท่านหยุดหายใจลึกๆ ก่อนเล่า

“หลวงพ่อเคยท่านบอกฉันว่าได้พระองค์นี้มาจากสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมัยนั้นสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงครองราชย์อยู่ พระองค์นี้คือพระพุทธรูปปางลีลา ซึ่งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงนำมาจากเมืองสุโขทัย เพื่อใช้เป็นพระพุทธรูปประจำเมืองสุโขทัย”

“ไม่รู้จักรับ”

“ก็เรื่องที่ใช้น้ำนั้นไงเล่า”

“รู้จักแล้วครับ”

“นั่นแหละ เวลาพระองค์ผ่านมาจากเมืองสุโขทัยก็จะมีพระพุทธรูปปางลีลาที่วัดหลวงพ่อดีก่อน หลวงพ่อเคยท่านสร้างพระปิดตา สมเด็จพระนเรศวรมหาราชท่านบอกว่าย่าไปสร้างพระปิดตา อย่าไปสร้างพระนั่ง ให้สร้าง

พระเดินถึงจะเจริญก้าวหน้า วันหนึ่งพระองค์ทรงเรือขาวไปตรวจราชการสุโขทัย ขากลับก็ทรงแวะที่วัดหลวงพ่อเซยเหมือนตอนขาไป และได้ถวายพระพุทธรูปองค์นี้แก่หลวงพ่อเซย พร้อมรับสั่งว่าให้หลวงพ่อเซยสร้างพระพุทธรูปปางลีลาแบบองค์นี้ แทนที่จะไปสร้างพระปิดตาหรือพระนั่ง พระพุทธรูปองค์นี้งามมากและเป็นของเก่า เธอคูชิ งามไหม”

“ครับ” พระหนุ่มตอบอย่างไม่ยินดียินร้าย

“หลวงพ่อเซยท่านชราภาพมาก ท่านบอกไม่มีกำลังที่จะสร้างจึงนำมามอบให้ฉัน ขอให้ฉันสร้างแทนท่านด้วย ฉันจึงสร้างพระพุทธรูปปางลีลาไว้ที่หน้าโบสถ์องค์หนึ่ง แต่ก็งามสู้องค์นี้ไม่ได้ฝีมือช่างสมัยนั้นกับสมัยนี้จะเทียบกันได้อย่างไรจริงไหม”

“จริงครับ” ท่านตอบไปอย่างนั้นเอง เพราะใจไปอยู่ที่วัดพรหมบุรีเสียแล้ว ท่านอยากสักจนเนื้อเต้นก็ว่าได้

“นั่นซี สมเด็จฯ ท่านยังมีรับสั่งกับหลวงพ่อเซยอีกว่าพระพุทธรูปปางลีลานั้น มีสร้างอยู่สามแห่ง คือที่สุโขทัย กำแพงเพชร และสุพรรณบุรี แต่ที่สุโขทัยนั้นงามที่สุด”

“แล้วหลวงพ่อจะให้ผมสร้างอีกหรือเปล่าครับ” ท่านถาม

“ถ้าเธอสักไปแล้วก็ไม่ต้องสร้าง แต่ถ้าเธอยังไม่สัก ฉันก็อยากให้เธอสร้างไว้ที่หน้ากุฏิของเธอ พุดก็พุดเถอะ ฉันดูหน้าเธอแล้วรู้สึกว่าจะต้องบวชไปจนตลอดชีวิต” พระหนุ่มรู้สึกไม่พอใจ จึงพุดตรงไปตรงมา

“เป็นไปไม่ได้หรอกครับหลวงพ่อ ผมไม่มีศรัทธาที่จะเป็นพระ ผมเรียนตามตรงก็ได้ ผมเกลียดพระ แต่ผมไม่เกลียดหลวงพ่อหรอกนะครับ เพราะหลวงพ่อก็มีพระคุณต่อผม”

มักกะลิผล

“โบราณว่าเกลียดขี้ขี้ตาม เธอเกลียดพระก็จะต้องเป็นพระ
ฉันว่าเธอสีกไม่ได้แน่” ภิกษุวัยเจ็ดสิบสองพูดด้วยเสียงที่แหบแห้ง
หากก็ทำให้คนฟังหงุดหงิดขัดเคืองใจยิ่งนัก

๕๖

แม่ประยงค์

กลับถึงวัดพรหมบุรีแล้ว พระเจริญแหวะที่กุฏิสมภารก่อน เพื่อกราบเรียนเรื่องที่จะลาสิกขาในวันรุ่งขึ้น ท่านจะได้ทำ น้ามนต์ สีกเตรียมไว้ พร้อมทั้งนิมนต์พระสงฆ์ ๔ รูป มานั่งเป็นพระ อันดับ

“ฤกษ์สีกเก้าโมงเก้านาที มาให้ทันละ อย่าให้เสียฤกษ์” สมภารชอกล่าว

“ครับหลวงพ่อก่อน ผมจะมานั่งคอยตั้งแต่แปดโมงครึ่ง” พระหนุ่มบอกอย่างยินดี

“อย่าให้ช้าเหมือนคราวที่แล้วนะ เพราะพรุ่งนี้ฉันรับนิมนต์ไปฉันเพลที่หนองมน สิบโมงเช้าต้องออกจากวัดแล้ว”

“หลวงพ่อก่อนไปหรือครับ”

“ก็เดินนะซี ฉันไม่ใช่หลวงพ่อกำลังจะได้เหาะไป เขาลือกันว่าท่านเหาะไปเที่ยวถึงป่าหิมพานต์ เท็จจริงอย่างไรไม่ทราบ”

“ท่านไม่ได้ไปเที่ยวหรือครับหลวงพ่อก่อน แต่ท่านไปส่งแขกกลับบ้าน” แล้วพระเจริญจึงเล่าถวายสมภารถึงเรื่องราวของหลวงพ่อก่อน ที่ท่านได้ยินได้ฟังมาจากโยมยาย พร้อมกันนั้นก็สรุปว่า

“หลวงพ่อน่าจะเหาะได้เหมือนหลวงพ่อก่อน ไปไหนมาไหน

มักกะลิผล

จะได้ไม่ต้องเดินให้เมื่อยขา”

“ฉันมันแก่เกินเรียนแล้ว ส่วนเธอยังหนุ่มยังแน่นน่าจะลองเรียนดู จะรีบสึกไปทำไมกันล่ะ” พระหนุ่มรีบบอกตัวว่า

“ผมไม่ถนัดทางนี้ครับ อยากมีชื่อเสียงทางเล่นดนตรีมากกว่า ต่อให้เอาช่างมาจุดผมก็ไม่ยอมบวชต่อ หมุดตุระแล้วผมขอกลับกุฏินะครับ” พุดจบจึงก้มลงกราบสามครั้ง กำลังจะลุกออกมา สมภารก็ถามขึ้นว่า

“ท่านพระครูเป็นอย่างไรบ้าง” ท่านหมายถึงพระครูสิงหาราขมูนี้ พระเจริณูจึงหันมารายงานว่า

“ท่านบอกวันพระหน้าจะมรณภาพครับ ตอนนั้นก็ทรงๆ ทรุดๆ” พระหนุ่มไม่บอกเรื่องที่หลวงพ่อบุญให้พระพุทธรูปปางลีลามาหนึ่งองค์ เพราะตั้งใจว่าจะเก็บไว้ให้โยมมายาย

“ท่านเก่งนะ อุตส่าห์รู้วันตายของตัวเอง จะมีสักกี่คนที่ทำได้ของท่าน”

“แล้วหลวงพ่อบุญทำได้หรือเปล่าครับ”

“นี่เธอแข่งฉันหรือ” หลวงพ่อช่อออกโกรธๆ ถึงจะอายุมาก แต่ก็ยังอยากอยู่ต่อไปนานๆ

“ผมไม่ได้แข่งครับ ใครจะบังอาจทำเช่นนั้น เพียงแต่ผมอยากรู้ว่าหลวงพ่อบุญเหมือนหลวงพ่อบุญหรือเปล่า” พระเจริณูอธิบาย

“ไม่มีใครเหมือนใครหรอก หลวงพ่อช่อก็หลวงพ่อบุญ หลวงพ่อบุญก็หลวงพ่อบุญ ถึงเธอก็เหมือนกัน พระเจริณูมีองค์เดียวในโลก ไม่มีใครเหมือนเธอ”

“พ่อบุญนี่ผมก็จะได้เป็นนายเจริณูแล้วครับ” ท่านรีบบอก

“พ่อบุญนี่ยังไม่ถึง จึงยังเอาแน่นอนอะไรไม่ได้ เธออาจ

มักกะฉิมผล

จะเป็นพระเจริฎอย่างเดิมก็ได้นะ” ถ้อยคำของหลวงพ่อช่อช่างบาดหูและบาดใจพระหนุ่มยิ่งนัก จึงผลุนผลันลุกออกไปอย่างโกรธๆ สมภารซ่อมมองตามพระลูกวัดอย่างนึกสมเพช เกิดสังหรณ์ใจว่าพระรูปนี้จะไม่ได้สึก!

เมื่อมาถึงกุฏิ พระหนุ่มก็ต้องแปลกใจ ที่มีคนมานั่งรอกันอยู่เต็ม ท่านกวาดสายตาดูแต่ละคนก็รู้ว่าเป็น แฟนปีพาทย์ เจ้าประจำนั่นเอง คนทั้งหมดพากันกราบท่านอย่างพร้อมเพรียง

“โยมมายังไงกัน” ท่านเอ่ยทักทายขึ้นก่อน

“ก็มารับท่านนะซี เขาว่าท่านจะสึกวันนี้” สตรีวัยสี่สิบเศษนุ่งผ้าโจงกระเบนสีปูนแห้งเป็นคนตอบ เบื้องหลังของนางมีหญิงสาวหน้าตาแจ่มใสแอบอยู่

“อาตมาจะสึกพรุ่งนี้จะโยม” ท่านรีบบอก

“แล้วท่านต้องไปทำปีพาทย์งานลอยกระทงที่วัดบ้านฉิมนะ ฉิมเหมาะสามวันสามคืนเลย ค่าจ้างค่าอนฉิมไม่เกี่ยง ท่านจะเรียกเท่าไรฉิมก็มีจ่าย” นางพูดแบบใจป้ำ

“อาตมาต้องถามพี่ๆน้องๆเขาดูก่อน ว่าเขารับงานใครไว้หรือยัง ถ้ายังก็คงจะไม่ขัดข้องนะโยมนะ” สตรีนั้นรีบตอบโดยเร็วว่า

“รับแล้วจะ รับงานฉิมนี้แหละ ฉิมไปติดต่อดีตั้งแต่เดือนที่แล้ว”

“ดีจริง ถ้าเช่นนั้นโยมก็เย็นใจได้ อาตมาไม่เคยบิดพลิ้วใครจ้างก่อนก็รับไว้ก่อน คนที่มาทีหลังถึงจะเสนอดีค่าจ้างให้สูงกว่าหลายเท่า อาตมาก็ไม่รับ เกิดเป็นคนต้องมีสัจจะ จริงไหมโยม”

“จริงจะ เพราะอย่างนี้แหละฉิมถึงได้นับถือท่าน พวกที่มานี้ก็แฟนๆท่านทั้งนั้น โดยเฉพาะอีหนูของฉิมมันถึงกับคลั่งท่าน

มักกะลิผล

เชียวละ” นางหันไปทางบุตรสาวที่นั่งแอบหลังอยู่ หล่อนมีท่าทีเอียงอายจนท่านนึกขำ สตรีผู้นั้นพูดอีกว่า

“ไฉนๆท่านก็จะสึก ฉันมีของขวัญจะให้ท่าน ที่จริงฉันให้อีห่มมัน แต่มันอยากจะให้ท่านเก็บไว้ ท่านช่วยเก็บไว้ให้มันหน่อยก็แล้วกัน” นางส่งใ้กำมะหยี่ใบจิ๋วให้ชายหนุ่มที่มาด้วยพร้อมกับบอกว่า

“ไฉ้ธง เอ็งช่วยถวายเป็นแทนข้าหน่อย” นายธงจึงส่งใ้สีแดงเลือดนกให้พระเจริณู

“อะไรหรือโยม” พระหนุ่มรับของพลางถาม

“ท่านเปิดดูเองก็แล้วกัน” นางพูดยิ้มๆ

“เปิดเดี๋ยวนี้ได้หรือเปล่า”

“ได้จ้ะ” พระเจริณูจึงคลี่ปากใ้ให้กว้างแล้วหยิบวัตถุแข็งๆ

ออกมา แหวนเพชรบนเรือนทองส่องประกายวาววับ

“อะไรกันนี่โยม นี่เพชรจริงหรือเพชรปลอม” ท่านถามตรงๆ

“หลวงพี่ เศรษฐีอย่างแม่หลวงไม่ใช่เพชรปลอมหรือครับ” นายธงรีบบอก เขาเป็นลูกจ้างนางหลวงมาหลายปี

“ราคาคงจะหลายซ้งซึ้นะ แล้วทำไมเอามาฝากอาตมาล่ะ”

“ดิฉันถวายเป็นแทนค่ะ แต่ถ้าท่านไม่รับ ดิฉันก็ขอฝากท่านเก็บไว้ให้” ลูกสาวแม่หลวงพูดอายๆ และคนที่อายพอกๆกับหล่อนก็คือพระเจริณู ก็พอจะรู้ว่าหล่อนคิดอย่างไรกับท่าน ชายใ้แหวนหญิงหรือหญิงใ้แหวนชาย ย่อมมีความหมายว่า มีจิตปฏิพัทธ์ต่อกัน ท่านรู้สึกร้อนที่ใบหน้า ป่านนี้หน้าท่านคงแดงเพราะโลหิตมันไปไหลวนเวียนอยู่แถวๆนั้น นี่ท่านมีเสน่ห์ถึงขนาดหญิงสาวเอาแหวนเพชรมาให้เชียวหรือ

มักกะลิฉล

“ท่านลองสวมนิ้วดูซีคะว่าพอดีหรือเปล่า ทรงช่วยสวมให้
ท่านหน่อย” หล่อนสั่งชายหนุ่มที่เป็นลูกจ้าง

“สวมนิ้วไหนล่ะ” นายธงถาม

“นิ้วนางข้างซ้าย” คำพูดของหล่อนมีความหมายว่า หมั้น
นั่นเอง พระเจริณรูสึกอายอย่างที่ไม่เคยรูสึกเช่นนี้มาก่อน ท่าน
ไม่กล้าส่งมือให้ชายหนุ่ม นายธงจึงสำทับว่า

“หลวงพี่ ส่งมือมาซีครับ”

“อ้อ...ไม่...ไม่เป็นไรหรอกโยม ไร่อาตมาจะลองเอง รอ
ให้สึกเสียวก่อน ประเดี๋ยวจะเป็นอาบัติ” ท่านอ้างพระวินัยทั้งที่ไม่
รู้ว่าหากทำเช่นนั้นจะเป็นอาบัติหรือไม่ ใจหนึ่งก็อยากจะคืนแหวน
ให้กับหญิงสาว เพราะตั้งใจไว้แล้วว่าจะไม่แต่งงาน แต่แหวนวง
นั้นช่างงดงามจนท่านนึกอยากเก็บเอาไว้ ได้รับพระพุทธรูปจาก
หลวงพ่อบุณวานนี้ ยังไม่รูสึกยินดียินร้าย แต่ได้แหวนท่านดีใจ
จนบอกไม่ถูก เพราะนั่นย่อมหมาความว่า ท่านมีทั้งเพชรทั้ง
ทอง ทองคำสามสิบสองบาทที่ท่านยกออกมาจากป่าเหริณยู้ง
แขวนอยู่ที่เดิม ผีบ้านผีเรือนคงจะรักษาไว้ให้

“ขอประทานโทษ น้องสาวชื่ออะไรจ๊ะ” ท่านถามเพราะ
ไม่รู้จะพูดอะไรให้ดีไปกว่านั้น

“ประยงค์คะ” หล่อนตอบอายๆ ในสายตาของพระหนุ่ม
ท่านรูสึกว่าหล่อนดูอายๆ กล้าๆอย่างไรชอบกล

“ดอกประยงค์นะท่าน ตอนฉันแพ้ท้องนึกอยากตมแต่ดอก
ประยงค์ กลิ่นมันหอมชื่นใจเหลือเกิน พ่ออิหนูเขาเลยไปเที่ยวหา
มาให้ และบอกว่าถ้ามีลูกสาวจะให้ชื่อประยงค์ อิหนูมันเลยได้ชื่อ
นี้มาตั้งแต่ก่อนเกิด” ว่าที่แม่ยายเล่าถึงที่มาของชื่อลูกสาว

“ตกลงท่านจะรับไว้หรือว่าจะแค่รับฝากคะ” หญิงสาวที่ท่าน

มักกะลิผล

คิดว่าอายุทุกล้านๆตามตรงๆ ท่านเสียอีกทีกลับเป็นฝ่ายอายุ จึง
ตอบแบ่งรับแบ่งสู้ว่า

“รับฝากไว้ก่อนก็แล้วกัน เอ. แต่ถ้าอาตมาทำลายละโยม
จะปรับเท่าไร” ท่านลงใจหญิงสาว เรื่องที่จะยกยกของของหล่อน
นั้นท่านไม่เคยคิด เพราะหล่อนไม่ใช่ป่าเหริญญ

“ท่านก็อย่าทำลายซีคะ ใส่ติดนิ้วเอาไว้รับรองว่าไม่หาย”
นางสาวประยงค์ตอบอย่างคนฉลาดรอบคอบ

“แต่ถ้าเกิดมันหายละ” คนฉลาดกว่ายังอยากรู้ คำถาม
ของพระหนุ่มเปิดโอกาสให้คนแอบรักนักดนตรีได้ช่องที่จะผูกมัด
ท่าน เพราะหล่อนตอบว่า

“ถ้าท่านรับฝากไว้ ท่านก็ต้องชดใช้ แต่ถ้าท่านรับไว้เป็น
ของท่าน ก็ไม่ต้องใช้คืนเพราะดิฉันถวายท่านแล้ว”

“ถ้าเช่นนั้นอาตมาก็จะรับฝากไว้ก่อน ถ้าเกิดทำลายค่อย
คิดว่าโยมถวายก็แล้วกัน” ถึงอย่างไรพระเจริญก็คิดว่าท่านฉลาด
กว่า

“ไม่ได้คะ ท่านต้องตัดสินใจเดี๋ยวนี้เลย มิฉะนั้นดิฉันก็เสีย
เปรียบนะซี” นางสาวประยงค์ไม่ยอมแพ้ พระหนุ่มจึงต้องหา
ทางออกด้วยการพูดว่า

“อาตมาขอเวลาคิดก่อน เขาเป็นว่าสึกแล้วจะให้คำตอบโยม
ก็แล้วกัน ตกลงนะ อาตมาจะได้ไม่ต้องอาบัติ” ท่านอ้างเรื่องวินัย
อีก นางนวลออกสงสารว่าที่ลูกเขย ที่ถูกลูกสาวนางต้อนจวนเจียน
จะจนมุม จึงพูดขึ้นว่า

“ให้ท่านสึกหาลาเพศเสียก่อนค่อยมาพูดกันใหม่ ท่านเป็น
คนมีศีลจะ ถึงยังไงก็คงไม่บิดพลิ้ว” พระหนุ่มเริ่มจะรู้สึกว่แม่ลูก
คู่นี้เหลี่ยมจัดไม่แพ้กัน หากท่านต้องตกไปเป็นเขย คงจะต้องฝึกฝน

มักกะฉิบผล

สติปัญญาให้เบรื่องปราดมากกว่านี้ ก็ดีเหมือนกัน ลูกออกมาจะได้ฉลาดเหมือนพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ไม่ใช่ที่มที่อชนิตมือจิ้มตาไม่กะพริบ

“ถ้าเช่นนั้นพวกเรากลับกันเถอะ พรุ้งนี้ค่อยมาใหม่” นางนวลบอกเพื่อนบ้านและบริวาร ทุกคนกราบอย่างพร้อมเพรียงกันอีกครั้งแล้วพากันลูกออกมา นางสาวประยงค์ไม่วายหันไปส่ำทับว่า

“พรุ้งนี้ดิฉันจะมาฟังคำตอบ หวังว่าท่านคงไม่ทำให้ดิฉันผิดหวังนะคะ”

ทันทีที่คนเหล่านั้นล้มสวายตา พระเจริฎก็หยิบแหวนเพชร เรือนทองมาลองสวมที่นิ้วนางข้างซ้าย และสวมได้พอดีกับนิ้วกับเป็นแหวนของท่านเอง

“สงสัยแม่ประยงค์คนนี้จะป็นเนื้อคู่ของเรากระมัง” ท่านคิดเล่นๆ แล้วความรู้สึกขัดแย้งก็บังเกิดขึ้น

“แต่เราตั้งใจไว้แล้วว่าจะไม่แต่งงาน ไม่อยากทำให้ผู้หญิงเขามาลำบากเพราะเรา” อิกใจก็คิดไปถึงเพื่อนชายหญิงที่แต่งงานมีลูกเต้ากันไปหลายคน รายสุดท้ายคือนางมะลิภรรยา นายจำรัส ซึ่งเพิ่งคลอดลูกเมื่อไม่กี่วันมานี้

“อันที่จริงเราก็เคยเป็นหมอต้าแยะ เกิดเราแต่งงานก็คงช่วยทำคลอดให้ภรรยาได้” ท่านคิดไปเรื่อยๆ ความคิดดั้งเดิมกำลังจะถูกปลงล้างออกไป เพราะแหวนเพชรเป็นเหตุ

“อันที่จริงแม่ประยงค์เธอก็ดูฉลาดปราดเบรื่อง จะว่าไปแล้วนิสัยใจคอก็คล้ายๆกับโยมยายของเรา คือทั้งฉลาด ทั้งรอบคอบ ไม่เอาเปรียบใครแต่ก็ไม่ยอมให้ใครมาเอาเปรียบ เรารักโยมยายก็อยากได้ภรรยาที่นิสัยใจคอเหมือนโยมยาย เกิดไปได้ผู้หญิงที่เก่ง

มักกะลิผล

แต่เรื่องตำแม่ผัวคงจะอยู่ด้วยกันไม่ยัด” ยิ่งคิดจิตก็ยิ่งว่าวุ่น ในที่สุดพระหนุ่มจึงตกลงใจที่จะไปหาโยมยาย ท่านนำแหวนเพชรใส่ข้อมือไปด้วย เดินไปครู่ใหญ่ๆ ก็ถึง

“ท่านไม่ได้มาบิณฑบาตเสียหลายวัน ได้ข่าวว่าไปเรียนกรรมฐานกับพระครูสังฆราชชมนี่ ที่วัดสังฆราชาอย่างนั้นใช่ไหม” โยมยายทักขึ้น

“ถูกแล้วจะโยมยาย วันนี้อาตมามีข่าวดีมาบอก” พระหลานชายพูดอย่างยินดี

“ข่าวดีหรือ ท่านจะไม่สึกใช่ไหม ท่านตั้งใจจะบวชต่อเพื่อเจริญกรรมฐานใช่หรือเปล่า” คนอายุใกล้เก้าสิบคาดเดา

“ไม่ใช่หรอกจะ อาตมาจะสึกพรรุ่งนี้ โยมยายดูอะไรนี่ซี” ท่านส่งไถ่สีแดงเลือดนกให้ผู้เป็นยาย

“อะไรหรือ” นางถาม

“โยมยายดูเอาเองก็แล้วกัน” พระหลานชายพูดยิ้มๆ

“นี่มันแหวนเพชรนี่นา น้ำงามเสียด้วย ท่านไปเอามาจากไหน” คนเป็นยายถาม

“โยมยายรู้จักโยมนวลหรือเปล่า แม่ประยงค์ลูกสาวโยมนวล เขามาฝากอาตมาไว้”

“เขานี้ก็ยังงี้ถึงได้เอามาฝากแล้วทำไมจำเพาะจะต้องฝากท่าน รู้จักมักจี่กันแค่ไหนเชียว” โยมยายพูดเชิงตำหนิ

“เขาเป็นแฟนพี่แพทย์ของอาตมา จะมาจ้างให้ไปทำพี่แพทย์งานलयกระทงที่วัดบ้านเขา พรรุ่งนี้อาตมาจะสึก เขาจะมารับตัวไป” ในฐานะที่เคยอาบน้ำร้อนมาก่อนโยมยายจึงพูดขึ้นว่า

“หมายความว่าท่านไปชอบลูกสาวเขา คนที่ชื่อแม่ประยงค์อะไรนั่นใช่ไหม นี่เขาคงจะเอาแหวนเพชรมาเป็นเหยื่อล่อท่านใช่

ใหม่”

“โอ โยมยายพูดยังกับอาตมาเป็นผู้หญิง สงสัยจะแก่จนหลง”
ท่านแกล้งว่า

“ท่านอย่ามาพูดนอกเรื่องหน่อยเลย โยมชอบอกไว้ก่อน
ว่า ถ้าฤกษ์ไม่ดีก็อย่าเพิ่งสึก เกิดท่านไม่เชื่อฟังจะเสียใจภายหลัง”
พระหนุ่มเห็นผู้เป็นยายแสดงอาการไม่พอใจเช่นนั้นจึงพูดตัดบทว่า

“ตกลงอาตมาจะเชื่อโยมยาย แต่จะรู้ได้อย่างไรล่ะว่าฤกษ์
ดีหรือไม่ดี” พระหนุ่มถาม

“ก็ถ้าใจคอไม่ดีก็แปลว่าฤกษ์ไม่ดี ถ้าใจคอปลอดโปร่งสบาย
ใจ ก็แปลว่าฤกษ์ดีให้สึกได้ จำไว้ง่าย ๆ ว่าใจดีเมื่อไรค่อยสึก ถ้าใจ
ยังไม่ดีก็อย่าเพิ่งสึก”

พระเจริญมีอันไม่ได้สึกอีกครั้งเพราะเมื่อท่านเตรียมชุด
ขรवासจะมาที่กุฏิท่านสมภาร ก็เกิดอาการง่วงเหงาหาวนอน เสีย
มีอำนาจตั้งขึ้นข้างหูว่า “นโมยังไม่ได้ ก็ยังสึกไม่ได้” ท่านรู้ได้
เดี๋ยวนั้นว่า ฤกษ์ไม่ดี จึงตัดสินใจว่ายังไม่สึกก่อน พอท่านคิดว่า
จะไม่สึกความง่วงเหงาหาวนอนก็หายไป ครั้นท่านลองเปลี่ยนใจ
ว่าจะสึกกลับง่วงเหงาหาวนอนอีก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นข้างหน้า
อัศจรรย์เสียนัก ท่านจึงตัดสินใจแน่นแน่ว่าจะยังไม่สึก แล้วจึงเดิน
ไปยังกุฏิสมภาร

“อ้าว ทำไม่ถึงมาตัวเปล่าล่ะ ชุดขรवासไม่เอามาด้วย
หรือ” สมภารทักขึ้น พระอันดับ ๔ รูปก็มาพร้อมแล้ว

“ท่านสมภารครับ ผมยังไม่สึกก่อน โยมยายสั่งไว้ว่า ถ้า
ใจไม่ดีอย่าเพิ่งสึก ไว้ใจดีเมื่อไรแล้วค่อยสึกครับ”

“อุอะ เรื่องมากจริง ฉันไม่สึกให้เธอแล้ว ไปหาสึกเอาที่
อื่นก็แล้วกัน” ท่านคว่ำบาตรน้ำมนต์สาตทั้งอีกครั้ง

มักกะลีผล

“ถ้าเช่นนั้นผมจะขอไปอยู่วัดสังฆราชา เพื่อดูแลหลวงพ่อพูน ถ้าท่านมรณภาพจริงดังที่ลั่นวาจาไว้ ผมก็จะจัดการเรื่องศพ ท่านให้เรียบร้อย จากนั้นก็จะเดินทางไปเรื่อยๆ ใจดีที่วัดไหนก็จะสึกที่วัดนั้น ผมจึงถือโอกาสกราบลาหลวงพ่อดังนี้เลย หลวงพี่ทั้ง ๔ รูปด้วย” พระหนุ่มกราบสมภารและพระภิกษุ ๔ รูป แล้วจึงเดินกลับกุฏิ ลับหลังพระหนุ่ม หลวงพ่อบอกพูดกับพระอันดับทั้ง ๔ รูปว่า

“พวกคุณเชื่อไหมล่ะ ผมว่าพระเจริญไม่ได้สึกหรอก ผมดูหน้าเขาแล้ว รู้สึกว่าเขาจะต้องบวชไปจนตลอดชีวิต”

๕๗

ไปสักเอาดาบหน้า

๖ สรีจเรื่องงานศพพระครูสิงหราชมุนีแล้ว พระเจริญกลับ มาที่บ้านโยมยายเพื่อจัดเตรียมเสื้อผ้าฆราวาส ท่านจัดเสื้อผ้าได้ หนึ่งกระเป่า เตรียมพร้อมที่จะเดินทางไปสักเอาดาบหน้า คิดว่า ใจดีที่วัดไหนก็จะขอให้ท่านสมภารวัดนั้นสักให้

“ท่านคิดจะไปที่ไหนล่ะ” โยมยายถามอย่างเป็นห่วง

“ยังไม่รู้เหมือนกันว่าจะขึ้นไปทางเหนือ ใจคอมันไม่ค่อย จะปกติเลยจะโยมยาย อาตมาอยากสักใจจะขาด แต่พอคิดเรื่อง สักนี้มาที่ไรเป็นวงแหงาหวานอนทันที มีหน้าข้าเสียงประหลาด ก็ตามมารบกวณเสียอีก” พระหนุ่มพูดอย่างเหนื่อยหน่าย

“แสดงว่าฤกษ์ไม่ดี ใจเย็นๆนะท่าน รอให้ฤกษ์ดีก่อนแล้ว ค่อยสัก เชื้อโยมเถอะ”

“ก็เพราะเชื้อโยมยายนี้แหละ อาตมาถึงยังไม่สัก” ท่าน พูดอย่างรำคาญ กำลังอารมณ์ไม่ดีเลยพานโกรธไปถึงผู้เป็นยาย

“แล้วท่านจะกลับวัดพรหมบุรีก่อน หรือว่าจะเดินทางเลย” คนวัยเกือบเก้าสิบเปลี่ยนเรื่องถาม

“อาตมาไม่เข้าวัดพรหมบุรีแล้ว คินนี้ขอจำวัดที่นี้หนึ่งคืน พรุ่งนี้จะออกเดินทาง” ท่านพูดเหนื่อยๆ ไม่รู้สักกระตือรือร้นแต่ อย่างไม่

มักกะฉิบผล

“ทำไมท่านไม่ไปลาสมภาร อย่างน้อยก็ได้อาศัยวัดท่านอยู่ มาตั้งพรรษา โยมว่าน่าจะเปลืองค่าท่านก่อน”

“อาตมาลาท่านตั้งแต่วันที่ไปอยู่วัดสังฆราชาแล้ว รู้สึกว่าท่านไม่ค่อยจะชอบหน้าอาตมาสักเท่าไร เอาไว้สักแล้วค่อยไปกราบท่านอีกครั้ง” ท่านพูดตัดบท คนเป็นนายจึงไม่กล้าเข้าชี้

จัดของเสร็จท่านจึงเตรียมตัวออกจากบ้าน บอกโยมยายว่า “อาตมาจะไปลาโยมพ่อกับโยมแม่ คงจะกลับค่าๆ” ท่านไม่ได้พูดให้จบ ว่าหลังจากลาโยมบิดามารดาแล้ว ก็จะไปลาแม่ประยงค์ ลูกสาวนางนวล ตอนท่านอยู่วัดสังฆราชานางนวลเคยมานิมนต์ไปฉันเพลที่บ้าน แม่ประยงค์ทำอาหารถวาย รสชาติอาหารที่หล่อ่นทำไม่ผิดเพี้ยนไปจากฝีมือโยมยาย หล่อ่นมีอะไรๆหลายอย่างคล้ายโยมยายของท่าน ทำให้ท่านตกลงใจว่าจะสึกแล้วส่งผู้ใหญ่ไปสู้อห่หล่อ่นมาเป็นศรัทธา เรื่องสินสอดทองหมั้นท่านก็มีพร้อมนางนวลคงไม่เรียกร้องอะไรหนักหนา ด้วยว่านางร่ำรวยอยู่แล้ว แต่หากนางเรียกแพงเกินไป ท่านก็จะถือโอกาสเล่นตัว แม่ประยงค์ดูหลงใหลท่านออกอย่างนั้น นางนวลหรือจะขี้ใจลูกสาวคนเดียว

เช้าวันรุ่งขึ้น หลังจากฉันภัตตาหารเรียบร้อยแล้ว พระเจริญก็ออกเดินทาง ท่านหิ้วกระเป๋าสองใบ ใบหนึ่งบรรจุเสื้อผ้า ฆราวาส อีกใบบรรจุอัฐบริวาร คือ เครื่องใช้สอยของพระภิกษุมี ๘ อย่าง ได้แก่ สบง จีวร สังฆาฏิ บาตร มีดโกน เข็ม ประคดเอว และผ้ากรองน้ำ สำหรับบาตรนั้นใหญ่เกินกว่าจะใส่ในกระเป๋าสื่อผ้า ท่านจึงใช้วิธีสะพายไว้ที่ป่าซ้าย ป่าข้างขวาสะพายยามในยามมีปัจจัย ๕ ชั่ง สายสร้อยคอทองคำหนัก ๕ บาท ที่เป็นค่าจ้างจากป่าเหริญ แหวนเพชรหนึ่งวงอันถือเป็นของหมั้นจากแม่ประยงค์ และนาฬิกาไวเลอร์หนึ่งเรือน ภาพพระภิกษุสะพาย

มักกะฉิลล

บาตรและย่ามด้วยบ่าซ้ายขวา มือทั้งสองหิ้วกระเป๋าข้างละใบดูพระรุ่ง
พระรังจอน่าขัน โยมยายมองตามตาละห้อยขณะที่นางสาวจำแลง
ล้างถ้วยชามอยู่หลังบ้าน หล่อนไม่สนใจไยดีกับใครนอกจากเหล่า
ยายก็เลิกสนใจหล่อนเช่นกัน

พระหนุ่มเดินออกจากบ้านเมื่อเวลาเจ็ดโมงเศษ ท่านตั้งใจ
จะไปขึ้นรถสองแถวที่ตลาดเพื่อไปลพบุรี จากลพบุรีจะต่อรถไฟขึ้น
เหนือ จุดหมายปลายทางจะเป็นที่ใดนั้นค่อยคิดอีกที ท่านเดิน
อย่างเร่งรีบมาที่ท่ารถ ซึ่งอยู่ท้ายตลาด ของที่หิ้วก็แสนหนัก ครั้น
จะหยุดพักก็เกรงจะไม่ทันรถ จึงต้องอดทนเดินต่อไปอย่างไม่หยุด
ยั้ง ประมาณสามสิบนาทีก็ถึงท่ารถ พระหนุ่มเหนื่อยใจแทบขาด
เหงื่อโชกตัว รถไปลพบุรีกำลังจะออกพอดี

“หลวงพี่จะไปไหน” เสียงท้ายรถตะโกนถาม

“ไปลพบุรี ขอไปด้วยคน” ท่านตะโกนตอบ

“รถเต็มไม่มีที่นั่ง นิมนต์ไปคันหลังเถิดครับ” ท้ายรถบอก

เขาไม่เต็มใจรับพระ เพราะไม่ได้เงิน

“ให้อาตมาไปคันนี้แหละ รอคันหลังเกรงจะไม่ทันรถไฟ”

“นั้นก็ไปนั่งเบียดกับคนข้างหน้าแล้วกัน ส่งกระเป๋ามานี้”

เขาสั่งอย่างไม่พอใจนัก พระหนุ่มจึงส่งกระเป๋าสัมภาระสองใบให้
ท้ายรถเหวี่ยงโครมไปบนหลังคา แล้วผูกเชือกกันตกเวลารถวิ่ง พระ
เจริญจึงต้องขึ้นไปนั่งเบียดกับคนขับข้างหน้า ซึ่งมีผู้ชายนั่งอยู่สอง
คน คนขับอีกหนึ่ง รวมเป็น ๔ คน

“หลวงพี่อยู่วัดอะไรครับ” คนขับถามชายสองคนที่นั่งอยู่
ก่อนลงมาให้ท่านขึ้นไปนั่งติดกับคนขับ เพราะกลัวท่านจะตกเสีย
กลางทาง ด้วยว่าที่นั่งด้านหน้านั่งได้เพียงสามคน

“อาตมาอยู่วัดพรหมบุรี” ท่านตอบ

มักกะลิฉล

“แล้วหลวงพี่จะย้ายวัดไปอยู่วัดที่ลพบุรีหรือครับ เห็นหอบของพระรุงพระรัง”

“เปล่า อาตมาจะขึ้นเหนือ จะไปหาวัดที่จะทำพิธีสักให้อาตมาได้” ท่านบอกความในใจ

“ที่วัดพรหมบุรีสักให้ไม่ได้หรือครับ” คนขับสงสัย

“ไม่ทราบเหมือนกัน เพราะอาตมาจะสักถึงสองครั้ง แต่ก็อันไม่ได้สัก สมภารท่านเลยให้ไปหาที่สักเอาตาบหน้า”

“อย่างนั้นหรือครับ ผมเองก็เพิ่งจะได้ยินนี้แหละ หรือว่าหลวงพี่มีอันจะต้องบวชตลอดชีวิต” พระเจริฐรู้สึกขุ่นใจกับคำพูดของคนขับ จึงบอกเขาว่า

“อาตมามีคู่หมั้นแล้ว ถึงยังไงก็ต้องสึกออกไปแต่งงาน” ท่านตอบเสียงห้วน คนขับพอจะรู้ว่าท่านกำลังอารมณ์ไม่ดีจึงไม่ชวนคุย

รถสองแถววิ่งบุเลงๆไปตามถนน จอดรับคนมาตลอดเส้นทาง คนขึ้นบ้าง ลงบ้าง ผู้ชายสองคนที่นั่งริมซ้ายด้านหน้าลงไปแล้ว พระหนุ่มรู้สึกอึดอัดน้อยลง จึงชวนคนขับคุย

“ขอประทานโทษ โยมมีครอบครัวแล้วหรือยัง”

“มีแล้วครับหลวงพี่ ผมมีเมียสาม ลูกห้า” คนขับตอบอย่างภาคภูมิใจทั้งที่อยู่ในภาวะ หน้าขึ้นอกตรม

“ไอ้โฮ ทำไมมีเมียเยอะจัง ดูท่าทางโยมยังหนุ่มยังแน่นอายุยังไม่เข้าเบญจเพสกระมัง” ท่านมองหน้าอ่อนเยาว์หากเกรียมแดด

“ผมเพิ่งยี่สิบสองครับหลวงพี่ มีเมียตั้งแต่อายุสิบเจ็ด”

“มีสามคนพร้อมกันเลยหรือ” คนเป็นพระอยากรู้

“เปล่าครับ อายุสิบเจ็ดมีคนหนึ่ง คนที่สองกับที่สามมีตอน

มักกะลิผล

อายุสี่สิบ ทั้งช่วงห่างกันสามเดือน” คฤหัสถ์อธิบาย

“ทำไมถึงต้องเป็นอย่างนั้นล่ะ” บรรพชิตไม่วายสงสัย

“ก็สองคนมันอยากทะเลาะกัน ผมรำคาญเลยมีมันซะอีก คนจะได้หมดเรื่อง โบราณสอนว่า เมียสองต้องห้าม เมียสามตาม ตำรา

“แล้ว หมดเรื่อง จริงหรือเปล่า” ชายหนุ่มผู้เป็นคฤหัสถ์ หัวเราะแหะๆ ก่อนตอบว่า

“หมดอะไรได้ละท่าน เรื่องมันยิ่งมากซะจนผมจะแตก นี่ถ้าไม่ห่วงลูกห้าคน ผมหนีไปบวชแล้ว ผมว่าหลวงพี่เป็นพระ ก็คืออยู่แล้ว อย่าสี่กอกออกมามีเวรมีกรรมอย่างผมเลย” เขาวกเข้าหาสิ่งที่ทำให้พระหนุ่มขุ่นเคืองโดยที่เขาเองก็ไม่ว่า

“มันไม่เหมือนกันหรอกโยม อาตมาคงไม่ต้องมีเรื่อง ปวดหัวอย่างนั้น เพราะอาตมาเป็นคนรักเดียวใจเดียว” ท่านตอบด้วยท่าทีจริงจัง

“เมื่อก่อนผมก็คิดอย่างหลวงพี่ แต่ความคิดกับความจริง มันคนละเรื่องเลยครับ ผมว่าหลวงพี่ก็เหมือนกัน ถ้าสี่กอกไปรับรองว่าไม่มีเมียคนเดียวหรอก อาจมีมากกว่าผมด้วยซ้ำ”

“อะไรทำให้โยมคิดอย่างนั้น” พระเจริญเริ่มโกรธนิดๆ

“ก็หลวงพี่เป็นคนมีเสน่ห์หั้นะซี ขนาดผมซึ่งเป็นผู้ชายด้วยกันยังดูออก ประสาอะไรกับพวกผู้หญิง เกิดมารูมรักหลวงพี่พร้อมๆ กันหลายคน หลวงพี่จะใจดำพอที่จะให้พวกหล่อนอกหักเขี้ยวหรือ” คำพูดของคนเป็นคฤหัสถ์ทำให้ความโกรธน้อยๆ ของคนเป็นบรรพชิตหายไป มีความปลอบปล้มเข้ามาแทนที่ ท่านนึกเออออ ห่อหมกไปกับพ่อหนุ่มคนขับ มิน่า แม่ประยงค์ถึงกับเอาแหวนเพชรมาหมั้นไว้ก่อน ตามธรรมเนียมผู้หญิงต้องเป็นฝ่ายรับหมั้น

มักกะลิผล

แต่ความมีเสน่ห์ของเราทำให้หล่อนถึงกับยอมผิดธรรมเนียม เห็น
คนเป็นพระนึ่งไป คฤหัสถ์หนุ่มจึงถามอีกว่า

“หลวงพี่รู้ตัวหรือเปล่า ว่าเป็นคนมีเสน่ห์”

“ก็พอจะรู้ว่าแต่โยมเถอะ คิดจะมีคนที่สี่ที่ห้าอีกหรือเปล่า
ภรรยาณะ” ท่านถามเพื่อลองใจ

“ผมยังไม่อยากอายุสั้นครับหลวงพี่” คือคำตอบ

“มันก็แปลกนะโยมนะ ที่โยมว่าผู้ชายมีเสน่ห์ทำให้ผู้หญิง
หลายคนมารัก แต่ที่เอาตมาเห็นนะบางคนไม่มีเสน่ห์ ไม่หล่อ ไม่
รวย แต่ก็มีภรรยาหลายคน ทำไม่ถึงเป็นเช่นนั้น”

“เขาอาจมีของดีก็ได้ เช่น อาจมีพระขุนแผน มีน้ำมัน
พราย หรือมีคาถาทำให้ผู้หญิงรัก” คนขับตอบ คนเป็นบรพชิต
ถึงกับหูผึ่ง นึกอยากได้คาถาทำให้ผู้หญิงรัก ขึ้นเหนือครวนี้ท่าน
จะต้องไปหาเรียนคาถาที่ว่าให้จงได้

“เอาตมาสนใจคาถาที่ว่า โยมพอจะรู้จักครูบาอาจารย์ที่ไหน
บ้าง เอาตมาจะได้ไปขอเรียนกับท่าน” ถามอย่างกระตือรือร้น

“เขาว่าหลวงพ่อเดิมวัดหนองโพท่านเก่งเรื่องนี้ หลวงพี่
น่าจะไปขอเรียนจากท่าน” พระเจริญดีใจนกรีบถามว่า

“วัดที่ว่านี้อยู่จังหวัดอะไรละโยม” คนขับยังไม่ทันตอบก็พอ
ดีกับรถถึงจุดหมายปลายทาง เขาเปิดประตูออกไปแล้วอ้อมมาเปิด
ประตูทางซ้ายให้ท่าน จากนั้นจึงไปรอรับสัมภาระซึ่งทำยรถส่งมา
ให้จากบนหลังคา ไม่สนใจพระหนุ่มที่ต้องการรู้ชื่อจังหวัด พระ
เจริญเห็นว่าหากรอให้เขาขนของลงหมดก็คงจะไม่ทันรถไฟ ได้
กระเป๋าสองใบของท่านแล้ว จึงเอ่ยปากลา พร้อมขอพบใจคนขับที่
ให้โดยสารมาด้วย

ท่านถือของพะรุงพะรังมาถึงสถานีรถไฟพลพบุรี รถไป

มักกะลิผล

พิษณุโลกกำลังจะออก ท่านยังไม่รู้ว่าจะไปลงที่สถานีอะไร ครั้นจะคิดนานๆก็เกรงจะไม่ทันรถไฟ จึงเดินไปที่ช่องขายตั๋ว บอกพนักงานขายว่าจะไปลงพิษณุโลก ท่านอยากไปนมัสการพระพุทธชินราช เกิดไปใจดีที่นั่นก็จะขอให้เจ้าอาวาสที่วัดนั้นทำพิธีสักให้ แต่ถ้าใจยังไม่ดีจึงค่อยเดินทางขึ้นเหนือต่อไปอีก

ซื้อตั๋วได้แล้ว ท่านจึงขึ้นสัมภาระขึ้นรถไฟ รถแน่นจนหาที่นั่งไม่ได้ ท่านยืนหัวกระเป่าอยู่ครู่ใหญ่ก็ทนไม่ไหวจึงยึดมันไว้ได้ ม้านั่งที่มีผู้โดยสารอื่นนั่งอยู่ รถไฟออกจากสถานีลพบุรี มุ่งหน้าไปปากน้ำโพ หนึ่งชั่วโมงต่อมารถไฟก็มาจอดที่สถานีบ้านหมี่ เพื่อเติมพืน มีคนลงที่สถานีนี้หลายคน ท่านจึงได้ที่นั่ง แต่ขณะเดียวกันก็มีคนขึ้นมาจากสถานีบ้านหมี่และนั่งตรงข้ามกับท่าน รถไฟเติมพืนเสร็จก็ยังไม่ยอมเคลื่อนขบวน ครู่ต่อมาคนตัดตั๋วจึงเดินบอกผู้โดยสารว่า รถไฟเครื่องจักรเสีย จะต้องใช้เวลาซ่อมประมาณหนึ่งชั่วโมงเป็นอย่างน้อย เสียงผู้คนพากันบ่นฟังไม่ได้ศัพท์ แล้วโยมที่นั่งตรงข้ามท่านก็บ่นขึ้นว่า

“แหม ไร่รถไฟบ้านนี้ทำให้เสียเวลาจริงๆ จะไปกราบหลวงพ่อเดิมทั้งที่ไม่่น่ามีอุปสรรคเลย” ได้ยินชื่อหลวงพ่อเดิม พระเจริญก็ตีใจ รีบถามโยมคนนั้นว่า

“หลวงพ่อเดิมวัดหนองโพไซ้หมโยม” บุรุษนั้นมองหน้าท่านแล้วจึงตอบว่า

“ถูกแล้วครับ ท่านล่ะจะไปไหน”

“อาตมาจะไปพิษณุโลก แต่ก็อยากไปนมัสการหลวงพ่อเดิมบ้าง ขออาตมาไปด้วยคนได้ไหม”

“ได้ซีครับ แต่เมื่อท่านลงที่สถานีหนองโพแล้ว ตัวของท่านคงจะต่อไปพิษณุโลกไม่ได้ ต้องซื้อใหม่”

มักกะลิผล

“ไม่เป็นไรหรอกโยม อาตมาไม่ห่วงเรื่องนั้น ขอให้ไปได้ไป กราบหลวงพ่อดีมาก่อนก็แล้วกัน” ท่านมุ่งมั่นว่าจะไปขอคาถาทำให้ ผู้หญิงรัก หรือถ้าเกิดใจดีที่วัดหนองโพก็จะขอให้หลวงพ่อดีทำพิธี สักให้ ถ้าเป็นดังที่คิดท่านก็ไม่ต้องมีความจำเป็นต้องเดินทางไป พิษณุโลก รอให้แต่งงานแต่งการเรียบร้อยแล้ว จึงค่อยพาแม่ ประยงค์ไปนมัสการพระพุทธชินราช

เมื่อท่านตกลงใจที่จะไปวัดหนองโพกับโยมผู้นั้น รถไฟก็ออกจาก สถานีบ้านหมี่ทั้งที่เวลาเพิ่งผ่านไปเพียงยี่สิบนาทีเท่านั้น

“ไหนเขาว่าต้องรออีกตั้งชั่วโมง” โยมผู้นั้นพูดขึ้น

“สงสัยหลวงพ่อดีท่านดลบันดาลให้เป็นไป” ผู้หญิงที่นั่ง แถวขวามือท่านคาดคะเน

รถไฟแล่นต่อไปอีกพักใหญ่ๆ และจอดสถานีปลายทางไป เรื่อยๆ กระทั่งถึงสถานีใหญ่มีผู้คนหาบข้าวแกงมาขายข้างรถ บ้าง ก็ขายไถ่อย่าง บ้างขายมะขามเทศ มันแกว ขนมะขวิดต่างๆ พระเจริญรู้สึกหิว จึงถามโยมที่นั่งตรงข้ามว่า

“สถานีอะไรหรือโยม ดูนี่ของขายมากมายจริง”

“สถานีช่องแคครับท่าน นี่คงจะได้เวลาฉันเพลแล้ว” เขายกนาฬิกาขึ้นดู แล้วพูดว่า

“สิบเอ็ดโมงสี่สิบนาที คงยังไม่หมดเวลาเพลนะครับ ผมขอ อนุญาตถวายเพลท่าน” เขาเรียกแม่ค้าข้าวแกง และสั่งข้าวราด แกงมาถวายท่านหนึ่งจาน เด็กผู้ชายอายุราวสิบขวบสองสามคนถือ กาน้ำเดินตามตู้รถไฟ ปากตะโกนว่า

“น้ำฝนครับน้ำฝน แก้วละห้าสตางค์” เมื่อท่านฉันเสร็จ โยมคนเดียวกันจึงซื้อน้ำถวายท่านหนึ่งแก้ว เด็กชายรินน้ำส่งให้ ท่าน พระหนุ่มเต็มเสร็จจึงส่งแก้วคืน รับเงินจากโยมคนนั้นแล้ว

มักกะลิผล

เด็กชายจึงร้องขायต่อไป เมื่อรถเคลื่อนจากสถานี พวกเขาจึงพากัน
กระโดดลงจากรถ

“อีกนานไหมโยมกว่าจะถึงหนองโพ” ท่านถามโยม

“คงไม่เกินชั่วโมงก็ถึง ท่านยังไม่เคยไปหรือครับ” เขาย้อน
ถาม

“ไม่เคย อยู่จังหวัดนครสวรรค์ หรือจังหวัดพิจิตร วัด
หนองโพนะ”

“จังหวัดนครสวรรค์ครับ อยู่เลยตาคสิไปสถานีเดียว”

“หลวงพ่อเดิมท่านเก่งทางไหนหรือโยม” ท่านถามอีก

“ท่านเก่งหลายอย่างครับ คนเขาแหกกันไปเช่าของขลังจาก
วัดท่าน มีทั้งแหวน มีดหมอ เหยียดและนางกวัก ใครเช่าของ
ท่านไปทำมาค้าขึ้นกันทุกคน เลยพากันมาไม่ขาดสาย”

“ตอนอาตมานั่งรถสองแถวมาจากลพบุรี คนขับเขาก็
บอกว่าท่านมีคาถาทำให้ผู้หญิงรักด้วย” ท่านพยายามวกเข้าสู่เรื่อง
ที่ต้องการรู้

“เอ เรื่องนี้ผมไม่เคยได้ยินนะครับ แต่ท่านอาจจะจริงจัง
ก็ได้ บังเอิญผมไม่สนใจเรื่องนี้ก็เลยไม่ทราบ” เขาตอบแบ่งรับ
แบ่งสู้

“ท่านอายุเท่าไรแล้ว” พระเจริญถามอีก

“หนึ่งร้อยสามปีครับ คิดว่าท่านคงอยู่ได้อีกหลายปี เพราะ
ยังดูแข็งแรงดี”

เมื่อรถไฟจอดที่สถานีหนองโพ ผู้โดยสารพากันลงจนเกือบ
หมดทั้งขบวนรถ จะว่าทุกคนมีจุดหมายปลายทางที่วัดหนองโพก็
คงไม่ผิด พระเจริญเดินตามญาติโยมไปเรื่อยๆ มือทั้งสองหิ้วกระเป๋า
ข้างละใบ บรรดาญาติโยมต่างก็ชอบหัวสम्मภาระของตน ไม่มีใคร

มักกะลีผล

มือว่างพอที่จะช่วยท่านได้ ท่านเดินคิดแต่เรื่องลาสิกขา กับคาถา ทำให้ผู้หญิงรัก กระทั่งมาถึงประตูวัดหนองโพ โยมคนหนึ่งบอก ท่าน

“โน่นครับ กุฎีหลวงพ่อดีมอยู่ทางโน้น นิมนต์ท่านไป นมัสการก่อน” พระหนุ่มจึงเดินตรงไปยังกุฎีที่โยมชี้ให้ดู รู้สึกดีใจ จนเนื้อเต้น คราวนี้แหละจะได้สีกสมใจเสียที แล้วยังจะได้คาถา ทำให้ผู้หญิงรักเป็นของแถมอีกด้วย ช่างโชคดีอะไรเช่นนี้

๕๘

ซ้อมพร้อมลี้ก

“๖๖ ล้วพวกโยมจะพากันไปไหนละ ไม่ไปกราบหลวงพ่อดีพร้อมๆกันหรือ” พระเจริญเหลือวหลังไปถาม เมื่อเห็นโยมกลุ่มที่มากับท่านกำลังเดินแยกออกไปทางขวา

“พวกผมต้องไปหาที่ปลดทุกข์ก่อนครับ อันกันมาสองสามชั่วโมงแล้ว” เขาบอก

“มันจะทนไม่ไหวแล้วจะท่าน ประเดี๋ยวพวกฉันค่อยตามไป” สตรีที่มาในกลุ่มโอดครวญ ทำทางหล่อนดูเหมือนจะอันไม่ไหวอีกต่อไป

“ถ้าเช่นนั้นอาตมาจะยืนรอพวกโยมอยู่ตรงนี้แหละ เรียบร้อยเมื่อไรค่อยไปพร้อมๆกัน” ท่านพูดพลางถือโอกาสวางกระเป๋าสองใบลงกับพื้น เหลืออีกประมาณ ๑๐ วา จะถึงกุฏิหลวงพ่อดีมีคนกลุ่มอื่นๆกำลังเดินตรงไปที่นั่น

“จันพวกเราก็รีบๆเข้า ประเดี๋ยวท่านจะรอนาน” คนเป็นผู้นำบอกพรรคพวก คนเป็นพระยืนรออยู่ประมาณ ๑๕ นาที พวกโยมก็พร้อมและพากันไปยังกุฏิท่านสมภาร ถึงแล้วจึงพากันนั่งต่อแถวพวกที่มาถึงก่อน พระหนุ่มสังเกตเห็นว่า ผู้คนที่มาต่างพากันเช่ามีดหมอบ้าง นางกวักบ้าง เหรียญบ้าง แหวนบ้าง รูปหล่อของหลวงพ่อดีบ้าง เช่าแล้วก็นำมาให้ท่านเป่า ท่านก็เป่าให้พร้อม

กับพูดว่า

เพียงดี เพียงดี ครั้นได้ของตามที่ต้องการแล้ว คนเหล่านั้นก็พากันทยอยออกไป พวกที่ต่อแถวรออยู่ก็เขยิบขึ้นมาเรื่อยๆ กระทั่งถึงแถวของกลุ่มโยมที่พระเจริญมาด้วย

เมื่อได้เข้ามานั่งใกล้ๆ พระหนุ่มมองพระภิกษุตรงหน้าด้วยความรู้สึกหลายอย่าง อย่างแรกคือเลื่อมใสศรัทธา อย่างที่สองเคารพยำเกรง และประการสุดท้ายคือ ต้องการฝากความหวังไว้กับท่าน ความหวังที่จะให้ท่านทำพิธีลาสิกขา และบอกคาถาทำให้ผู้หญิงรัก!

หลวงพ่อดีมนั่งตัวตรงดูเด่นเป็นสง่าอยู่บนอาสนะ รูปร่างท่านสูงใหญ่แบบนักรบสมัยโบราณ ผิวค่อนข้างขาวแม้จะเหี่ยววัยด้วยความชราทว่าก็ดูมีราศี หากไม่รู้มาก่อนว่าท่านอายุ ๑๐๓ ปี พระเจริญก็คงคิดว่าท่านอายุประมาณเจ็ดสิบเศษ และที่น่าแปลกก็คือ นัยน์ตาของท่านดูสุกใสราวกับนัยน์ตาของเด็ก พระหนุ่มก็มลงกราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้ง ครั้นเงยหน้าขึ้น ตาประสานตา รูปที่หนุ่มกว่ารู้สึกครั้นเนื้อครั้นตัว ด้วยว่านัยน์ตาที่ดูเหมือนตาเด็กคุณั้นกลับมีพลังอำนาจลึกลับ น่าเกรงขามจนท่านต้องเบนสายตาลงมองพื้น

“คุณมาอย่างไรละ” หลวงพ่อดีมถามภิกษุตรงหน้าท่าน

“เกล้ากระหม่อมมากับโยมเขาขอรับ มารถไฟจากลพบุรี” พระหนุ่มตอบ เห็นท่าทางพระหนุ่มดูประหม่า โยมคนที่มาด้วยจึงช่วยอธิบายว่า

“หลวงพี่ท่านมาจากลพบุรีครับ เจอกันบนรถไฟโดยบังเอิญ พวกผมขึ้นที่สถานีบ้านหมี่ พอท่านทราบว่าพวกผมจะมานมัสการหลวงพ่อ ท่านก็ขอมาด้วย ไม่ได้รู้จักกันมาก่อน” โยมคนนั้น

มักกะลิผล

ฉลาดพอที่จะเอาตัวรอดได้ เขายังไม่รู้ว่าภิกษุที่ขอมาด้วยเป็นใครมาจากไหน หากท่านไปทำอะไรที่ไม่ชอบมาพากล ความผิดนั้นจะได้ไม่ตกมาถึงตัวเขา หลวงพ่อเดิมเข้าใจความรู้สึกของโยมผู้นั้น ขณะเดียวกันท่านก็ รู้ อดีต ปัจจุบัน ตลอดไปถึงอนาคตของภิกษุที่นั่งตรงหน้า

“คุณมาจากอารามไหน” ท่านถามพระเจริญ

“เกล้ากระผมมาจากวัดพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีขอรับ”

พระหนุ่มตอบ พยายามพูดให้สุภาพที่สุด

“คุณเดินทางมาถึงนี้ก็เพื่อจะมาสัก กับริยนคาถาทำให้ผู้หญิงรักเท่านั้นหรือหรือ” พระเจริญสะดุ้งที่ภิกษุขรากล่วงรู้ความในใจของท่าน แม้จะอายหากศรัทธาปสาทะที่มีต่อหลวงพ่อเดิมก็เพิ่มพูนขึ้น ท่านตอบเสียงอ่อยๆว่า

“ขอรับ เกล้ากระผมต้องการสองอย่างนี้เท่านั้น เกล้ากระผมรู้สึกเมื่อน่ายภิกษุภาวะเต็มที่แล้ว” พระหนุ่มสารภาพ

“เพราะคุณเกลียดพระ”

“แต่เกล้ากระผมไม่เกลียดหลวงพ่อ” ท่านกล่าวแก้

“ถ้าคุณเห็นพระไม่ดีเพียงรูปเดียวหรือหลายรูป แล้วคุณก็รีบสรุปว่าพระเลวทุกรูป คุณจึงเกลียดพระฝังใจ การคิดเช่นนี้ได้ชื่อว่า เป็นผู้ตั้งความดำริไว้ผิด” ท่านพูดเสียงเนิบๆ พระเจริญมิรู้ที่จะเถียงท่านว่าอะไร จึงนิ่งเสีย

“คุณไม่ต้องไปถึงพิษณุโลกหรอก ที่นั่นไม่มีใครทำพิธีสักให้คุณได้” พระหนุ่มต้องแปลกใจอีกครั้งที่ภิกษุขรากล่วงรู้ความคิดของท่าน จึงพูดอย่างนอบน้อมว่า

“เกล้ากระผมขอความเมตตาจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อให้ทำพิธีสักเสียที่วัดหนองโพในวันนี้เลยนะขอรับ”

มัทกะลิณ

“ข้าก่อน ข้าก่อน วันนี้ยังไม่มฤกษ์สัก เอาไว้พูดกันพรั่ง
นี้ดีกว่า คุณมาเหนื่อยๆ ไปพักผ่อนเสียก่อน เดี่ยวฉันจะให้มัคนายก
พาไปกุฏิที่พัก ครูเต่าช่วยไปดูซิว่ากุฏิหลังไหนว่างอยู่ จะให้
อาคันตุกะพัก” ท่านสั่งมัคนายกวัยหกสิบเศษที่นั่งอยู่เบื้องซ้าย

“มีกุฏิของท่านละอว่างอยู่ครับ ท่านเพิ่งสึกไปเมื่อสองวัน
ก่อน” ครูเต่าผู้ทำหน้าที่มัคนายกรายงาน

“ดีแล้ว ช่วยพาอาคันตุกะของฉันไปพักด้วย คุณตามครู
เต่าไปนะ ตอนคำสั่งร่งน้ำสร่งท่าเสร็จค่อยมาคุยกันที่นี่ เชิญพัก
ผ่อนตามสบาย” ภิกษุวัยหนึ่งร้อยสามปีบอกอาคันตุกะ ครูเต่า
ช่วยภิกษุหนุ่มหัวกระเป่าหนึ่งใบ แล้วเดินนำท่านไปยังกุฏิหลังที่
ว่างอยู่

“หลวงพ่อบอกท่านดูแข็งแรงจังเลยนะโยมนะ อาตมานึกว่าท่าน
อายุสักเจ็ดสิบเศษ แต่โยมที่มาด้วยเล่าให้ฟังว่า ท่านอายุ ๑๐๓
ปีแล้ว” พระเจริญชวนคุยขึ้นก่อน

“แต่ท่านก็เดินไม่ไหวแล้วละครับ เวลาไปไหนมาไหนต้อง
นั่งเกวียนเล็กๆ มีเณรคอยลากไป ท่านนั่งเกวียนมาได้สามปีเข้า
นี้แล้ว” มัคนายกบอกพระเจริญ

“โยมเป็นมัคนายกวัดนี้มานานแล้วหรือ” คนเป็นพระถาม

“เข้าปีที่ห้าแล้วละครับ ตั้งแต่ผมเกษียณใหม่ๆ พอดีพอ
ผมซึ่งเป็นอยู่ก่อนแก่เสียชีวิต ผมก็เลยเป็นแทน ปู่ผมก็เป็นมัคนายก
วัดนี้ตั้งสิบกว่าปี พอปู่ตายพ่อก็เป็นแทน พอพ่อตายผมก็เป็นแทน
แต่ถ้าผมตายก็คงสิ้นสุดกันแค่นี้ เพราะผมไม่มีทายาทที่จะมาสืบ
ทอดตำแหน่ง” บรูษะวัยหกสิบเศษบอกความเป็นมา

“ขอประทานโทษ ที่ว่าไม่มีทายาท เพราะโยมไม่มีครอบครัว
หรืออย่างไร” คนเป็นบรรพชิตอยากรู้

มักกะลิผล

“มีครับ ผมแต่งงานตั้งแต่ตอนเป็นครูใหม่ ๆ แต่ไม่มีลูก เพราะผมเป็นหมัน ก็ดีไปอย่างจะได้ไม่ต้องมีเวรกรรมกับใคร เงินทองหามาได้ก็ทำบุญหมด เพราะไม่รู้จักเก็บไว้ทำไม ตายก็เอาไปไม่ได้” ครูวัยหกสิบเศษพูดปลงๆ เมื่อมาถึงกุฏิ เขาจัดการบดกวาดและถูพื้นจนสะอาด แล้วจึงนิมนต์พระหนุ่มขึ้นไปพักผ่อน พระเจริญจึงให้ศีลให้พรในความเอื้อเฟื้อของเขา

“ผมต้องขอตัวไปคอยรับใช้หลวงพ่อก่อนนะครับ” เขาบอกพลางกราบท่านสามครั้งแล้วจึงลุกออกไป เมื่ออยู่ตามลำพัง พระเจริญจึงจัดข้าวของให้เรียบร้อยตามนิสัยคนรักความเป็นระเบียบ จากนั้นจึงสร้างน้ำชำระร่างกายให้สดชื่น สร้างน้ำเสร็จ ท่านจึงเริ่มลงมือจดบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เริ่มตั้งแต่ออกจากบ้าน โยมมาย กระทั่งมาถึงวัดหนองโพแห่งนี้ จดบันทึกเสร็จยังเหลือเวลาอีกนานกว่าจะค่ำ ท่านจึงถือโอกาสออกไปเดินสำรวจรอบๆ วัดเพื่อให้คุ้นเคยกับสถานที่

ตอนค่ำ เมื่อภิกษุหนุ่มมานั่งต่อหน้าเจ้าอาวาสอีกครั้ง ภิกษุชราเพ่งมองเขาอย่างพิถีพิถัน ท่านรู้ว่าเขาจะต้องครองผ้ากาสาวะต่อไปจนตลอดชีวิต และจะเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระศาสนา ตัวท่านรอคอยมาช้านาน คอยลูกศิษย์ที่จะมารับถ่ายทอดวิชาอาคมต่างๆ ไม่มีใครเหมาะสมพอที่จะรับถ่ายทอด นอกจากภิกษุหนุ่มที่นั่งอยู่เบื้องหน้าของท่าน แต่ขณะนี้เขายังสับสน เพราะถูกอารมณ์ทางโลกเข้าครอบงำ เปรียบเหมือนช้างพลายที่กำลังตกมัน ไม่มีใครหยุดยั้งได้ ต้องรอให้เขาสงบลงกว่านี้ จึงค่อยถ่ายทอดวิชาให้

“พระเดชพระคุณหลวงพ่อดีครับ เกลักรักระผมอยากทราบฤกษ์สัก จะสักเวลาเท่าไรดีขอรับ” พระหนุ่มทวงถามทันทีที่กราบท่านสามครั้งแล้ว

มักกะลิผล

“วันนี้ยังไม่มีฤกษ์ ต้องรอพรุ่งนี้” คือคำตอบ

“เกล้ากระหม่อมขอฤกษ์พรุ่งนี้นะขอรับ” พระหนุ่มยังคง เข้าชี้

“ฤกษ์พรุ่งนี้ก็ต่อพรุ่งนี้ วันนี้ไม่มีฤกษ์” หลวงพ่อเดิม พุดเหมือนเดิม พระหนุ่มจนปัญญาที่จะต่อปากต่อคำ จึงได้แต่นั่ง ทำตาปริบๆ กระนั้นก็ให้กำลังใจตัวเองว่า ใจเย็นเข้าไว้ เย็นไว้ ใงๆก็ได้สักวันยังค้ำนั้นแหละ รออีกวันเดียวคงไม่ถึงตาย

“หลวงพ่อดีใจไหมขอรับ เกล้ากระหม่อมจะช่วยนวดให้” พระ เจริญหาวิธีทำให้ท่านเมตตา

“ดีเหมือนกัน พระละออสึกออกไปเสียแล้ว ฉันเลยหาคน นวดไม่ได้ คุณช่วยนวดให้หน่อยเถอะ” หลวงพ่อเดิมขอแรง พระ หนุ่มจึงลงมือนวดให้ท่านอย่างตั้งอกตั้งใจ สมภารวัดหนองโพรู้สึก ฝ่อคนลายและลงความเห็นว่ามีฝีมือการนวดของพระรูปนี้ดีกว่าพระ ละออหลายท่าน

เวลาผ่านไปสามชั่วโมง หลวงพ่อเดิมหลับไปได้สามตื่น ใน ที่สุดจึงอนุญาตให้พระหนุ่มกลับกุฏิได้ พระเจริญไม่วายทวงสัญญา

“หลวงพ่อดีใจไหมขอรับ เกล้ากระหม่อมจะลาสิกขาในวันพรุ่งนี้นะขอ รับ” ไม่มีคำตอบจากหลวงพ่อเดิม พระหนุ่มจึงกราบท่านสามครั้ง แล้วเดินกลับกุฏิ ภิกษุชราแอบพุดในใจว่า พ่อหนุ่มเอ๊ย ยังใงๆ เอ็งก็ไม่ได้สัก

กลับถึงกุฏิของท่านแล้ว พระเจริญก็รีบชุดฆราวาสออกมา ลองใส่ กางเกงสีเบิ้ลือกมึงชุดคับไปนิตหนึ่ง ท่านคงจะอ้วนขึ้น เสื้อฮาวายตัวหลวมกำลังพอดี ใส่ชุดฆราวาสแล้ว ท่านก็สวมสาย สร้อย ผูกนาฬิกาไวเลอร์และที่จะลืมไม่ได้คือ ใส่แหวนเพชร ท่าน บรรจงสวมแหวนเพชรที่นิ้วนางข้างซ้าย เมื่อต้องแสงตะเกียง เพชร เม็ดงามส่องประกายวูบวาบ เสียดายที่ในห้องไม่มีกระจก มิฉะนั้น

มักกะลิฉล

ท่านจะส่องดูความหล่อเหลาของตัวเอง แม่ประยงค์เห็นเข้า คงจะตื่นตื้นตันยินดีเป็นที่สุด พระหนุ่มลุกขึ้นเดินไปมาอยู่คนเดียว ต้องซ้อมเดินเอาไว้ ประเตี๋ยวจะเดินไม่สวยด้วยว่านุ่งผ้าเหลืองมาหลายเดือน เวลาเดินรู้สึกโปรงๆโล่งๆ สบายเนื้อ สบายตัว ครั้นมานุ่งกางเกงมันรู้สึกขัดๆเขินๆ จึงต้องหัดเดินให้สวยเข้าไป

สึกแล้วเราคงจะต้องอยู่ที่นี้อีกสักระยะหนึ่ง เพื่อเรียนคาถา ทำให้ผู้หญิงรัก ท่านคิดวางแผนอนาคต ได้คาถาแล้วจึงค่อยกลับบ้านแล้วจัดผู้ใหญ่ไปสุขอแม่ประยงค์ขอมั้นไว้ก่อน จากนั้นอีกสามสี่เดือนค่อยจัดพิธีแต่งงาน ต้องทิ้งช่วงให้ผมยาวเสียก่อน จะได้ดูไม่น่าเกลียด แล้วปัญหาาก็เกิดขึ้นเมื่อนึกไปถึงเรื่องเรือนหอ แต่งงานแล้วเราจะอยู่กับใครล่ะ โยมนวลแกมีลูกสาวคนเดียว คงไม่ยอมให้ออกจากบ้านมาอยู่กับเรา อีกอย่างบ้านช่องแกก็ออกใหญ่โตโอโถง เราคงพาโยมมายมาอยู่ด้วยได้ อ้อ แล้วนั่งจำแลงซีเมาได้ จะเอาไปไว้ที่ไหน จะหอบหิ้วมาด้วยก็กลัวว่าทางฝ่ายแม่ประยงค์เขาจะดูแคลนเอา ครั้นจะอ้างว่าเอามาไว้เลี้ยงหลาน เราก็ไม่ยอมให้มันเลี้ยงลูกเรา กลัวว่าจะเมาจนทำลูกเราตกบ้านคอหักตาย หรือไม่ก็เอาเหล่ากรอกปากลูกเรา ลูกเราก็เลยกลายเป็นคนซีเผล่าเหมือนป่าของมัน โยมพอกับโยมแม่กำลังจะย้ายไปอยู่ตลาดปากบางเพื่อหนีโจรผู้ร้าย ถ้ายังไงเราก็ส่งนั่งจำแลงไปอยู่กับโยมพ่อโยมแม่ก็ได้

พระหนุ่มนี้กวาดภาพอนาคตไปตามใจของท่าน ขณะเดินกลับไปกลับมาอยู่ในห้องภายในกุฏิ ในที่สุดจึงเปลี่ยนจากชุดชมราวาสมาเป็นชุดบรรพชิตดั้งเดิม แล้วจึงเริ่มไหว้พระสวดมนต์สวดถูกๆผิดๆไปตามเรื่อง เพราะไม่มีความจำเป็นที่จะมานั่งจดจำจำ ไหนๆก็จะสึกแล้ว จะจดจำไปทำไมให้ป่วยการ สวดมนต์เสร็จ

มักกะลิผล

จึงล้มนิ้วลงนอน ไม่ลี้มนิ้วที่จะ นอนกรรมฐาน ดังที่หลวงพ่อบุณ
สอน คือ นอนกำหนดลมหายใจเข้า-ออก ไปจนกว่าจะหลับ เมื่อ
หายใจเข้ากำหนดว่า พุท หายใจออกกำหนดว่า ไซ พระหนุ่ม
นอนกำหนด พุท-ไซ, พุท-ไซ ไปเรื่อยๆ ก็ยังไม่รู้สึกง่วง จึงเปลี่ยน
คำบริกรรมจาก พุท-ไซ เป็น ประยงค์ เมื่อหายใจเข้า กำหนดว่า
ประ หายใจออก กำหนดว่า ยงค์ ท่านนอนกำหนด ประยงค์,
ประยงค์ ครู่เดียวก็หลับอย่างมีความสุข โบกหน้าแม่ประยงค์มาวน
เวียนอยู่ในมโนนึก

เวลาที่ห้า พระเจริญตื่นขึ้นล้างหน้าแปรงฟัน แล้วเตรียม
ตัวออกบิณฑบาต ท่านไม่คุ้นเคยกับสถานที่แห่งใหม่หากก็คิดว่า
จะเดินตามพระรูปอื่นๆออกไป เห็นภิกษุที่อยู่กุฏิตรงข้ามกำลัง
จะออกเดินทาง ท่านจึงเดินไปหา ยกมือไหว้แล้วพูดว่า

“หลวงพี่ครับ ผมขอตามไปบิณฑบาตด้วยคน ผมพระใหม่
เพิ่งมาเมื่อวาน จึงยังไม่รู้เส้นทาง”

“คุณมาจากอารามไหน” หลวงพี่รูปนั้นใช้คำถามเดียวกับ
หลวงพ่อดีม คงจะเป็นเพราะอยู่วัดเดียวกันกระมัง หรือไม่คำถาม
แบบนี้ก็เป็นแบบฉบับของวัดนี้ พระหนุ่มคิด

“ผมมาจากวัดพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรีครับ” พระเจริญ
ตอบแบบเดียวกับที่ตอบหลวงพ่อดีม

“งั้นก็ออกเดินทางได้” หลวงพี่รูปนั้นเดินนำ พระหนุ่ม
เดินตาม เวลาผ่านไปหนึ่งชั่วโมงภิกษุสองรูปก็กลับถึงวัดพร้อม
อาหารหวานคาวเต็มบาตร

“แล้วหลวงพ่อดีมท่านฉันยังงัย ใครบิณฑบาตเผื่อท่านหรือ
เปล่า” พระเจริญเป็นห่วงสมภาร

“ท่านไม่ได้บิณฑบาตมาสามปีแล้ว ตั้งแต่ท่านเดินไม่ได้ แต่

มักกะลิผล

มีญาติโยมนำมาถวายที่กุฏิทุกวัน ท่านไม่อดไม่ยากหอรอก” จากนั้นภิกษุสองรูปจึงแยกกันกลับกุฏิของตนเพื่อฉันภัตตาหาร พระเจริญ์ล้างมือล้างเท้าให้สะอาด และไม่ลืมที่จะ พิจารณาวิณฑบาตก่อนลงมือฉัน นี้กรำคาญกับภิกษุภาวะที่ต้องสำรวจทุกอย่างแม้จะฉันเข้าไปแต่ละมือก็ต้องพิจารณาอาหารก่อนจึงจะฉันได้ สู้เป็นคฤหัสถ์ไม่ได้ นึกอยากกินเมื่อไรก็กินเมื่อนั้น ดึกตื่นเที่ยงคืนอย่างไรก็ไม่มีข้อห้ามข้อจำกัด เป็นพระนี่ไม่ดีเลย นำอึดอัดระอาเป็นที่สุด วันนี้แหละท่านจะได้พ้นจากภิกษุภาวะอันน่ารำคาญเสียที

๕๙

หลวงพ่อดีม

“ในภัตตาหารเสร็จและล้างมือ บ้วนปากเรียบร้อยแล้ว พระ
เจริญจึงรีบไปที่กุฏิหลวงพ่อดีม ป่านนี้ท่านคงเตรียมทำน้มนต์
สักไว้พร้อมสรรพ ครั้นไปถึงก็ต้องแปลกใจเมื่อไม่เห็นบาตรน้มนต์
ก้มลงกราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้งแล้วจึงถาม

“พระเดชพระคุณขอรับ เหตุใดจึงยังไม่ทำน้มนต์สักให้
เกล้ากระผมขอรับ”

“วันนี้ยังไม่มีฤกษ์ ต้องรอพรุ่งนี้” ภิกษุวัย ๑๐๓ ปี พูด
แบบเดียวกับเมื่อวันวาน พระหนุ่มรู้สึกผิดหวังและขัดเคืองหากก็มี
กล้าแสดงออก จึงได้แต่นั่งซิมเต๋ออยู่อย่างนั้น

“คุณจะรีบสักไปทำไมกัน เพิ่งบวชได้พรรษาเดียวเท่านั้น
ดูแต่ฉันซิ บวชมา ๘๓ พรรษายังไม่เคยคิดจะสัก” หลวงพ่อดีม
พูดคล้ายๆจะปลอบใจภิกษุผู้มาจากต่างถิ่น

“แต่เกล้ากระผมไม่ใช่พระเดชพระคุณหลวงพ่อนี้ขอรับ”
ผู้อ่อนวัยกว่าแย้ง ชุ่มเสียงออกจะแข็งๆ ด้วยไม่สบอารมณ์

“ไม่ใช่ก็ไม่เป็นไร เอาเถอะ ถ้าคุณอยากสักจริงๆ พรุ่งนี้
ค่อยพูดกันใหม่” ถ้อยคำของภิกษุชราทำให้ใจพระเจริญชุ่มชื่นขึ้น
จึงรีบบอกหลวงพ่อดีมว่า

“พรุ่งนี้เช้าพระเดชพระคุณทำน้มนต์สักเตรียมไว้เลยนะขอ

มักกะฉิบล

รับ สึกหาลาเพศแล้ว เกล้ากระผมก็จะขออยู่ที่วัดนี้ไปอีกสักพัก เพื่อเรียนคาถาทำให้ผู้หญิงรัก”

“ถ้าเช่นนั้นฉันจะสอนให้คืนนี้เลย ตอนที่คุณหวดให้ฉัน”

“ขอบพระคุณขอรับ” พระหนุ่มประนมมือขึ้นไหว้อย่าง นอบน้อม

“ฉันกำลังจะพาคุณไปดูอะไรในวัด เมื่อวานคุณไปเดินสำรวจมาแล้วเห็นอะไรบ้าง” ท่านหาอุบายให้ภิกษุหนุ่มเลิกสนใจ เรื่องการสึกหาลาเพศ

“เห็นหลายอย่างขอรับ แต่เกล้ากระผมไม่ทราบว่าจะอะไรเป็นอะไร เพราะไม่มีคนอธิบายให้ฟังขอรับ”

“เดี๋ยวฉันจะอธิบายให้คุณฟังก็แล้วกัน ช่วยไปเรียกเถรมา ลากเกวียนได้แล้ว” พระเจริญจึงเดินไปบอกเถรที่ห้อง สามเถร มาแล้วจึงช่วยกันประคองหลวงพ่อดีมไปนั่งเกวียนขนาดเล็ก ซึ่งทำขึ้นเมื่อสามปีก่อน เพื่อเป็นพาหนะประจำของท่านนับแต่เดินไม่ได้ สามเถรวัยสิบเก้าลากเกวียนเล่เล็กไปตามทางโรยกรวด ภิกษุหนุ่มเดินตามไปติดๆ

กระทั่งมาถึงศาลาหลังใหญ่ พระกับเถรจึงช่วยกันประคอง ภิกษุชราขึ้นบันไดไปนั่งยังอาสนะข้างบน จากนั้นท่านจึงเล่าประวัติ ความเป็นมาของวัดหนองโพให้ภิกษุผู้มาจากต่างถิ่นฟัง

“สมภารองค์แรกของวัดนี้เป็นขุนพลเฒ่า ทหารคู่ใจของ พระยาตาก เมื่อได้ช่วยรบกับพม่าจนกู้ชาติสำเร็จและพระยาตาก ขึ้นครองราชย์เป็นสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีแล้ว ขุนพลเฒ่าได้รับ พระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นคุณหลวง แต่ท่านไม่รับ กลับ ถวายบังคมลาออกจากราชการ เพราะเห็นว่าได้ทำศึกฆ่าคนมา มาก จึงอยากบวชลดล้างบาปกรรม ซึ่งสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีก็ทรง

มักกะฉิบผล

อนุญาต ขุนพลเผ่าใต้เดินทางมานครสวรรค์และอุปสมบทเป็นพระภิกษุ หลังจากนั้นได้มาฟื้นฟูวัดหนองโพซึ่งเป็นวัดร้าง และท่านก็ได้เป็นสมภารองค์แรก ภิกษุขุนพลเผ่าท่านได้ถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์ให้สมภารองค์ต่อมาและสืบทอดกันมาเรื่อยๆจนถึงสมภารองค์ที่ ๕ ซึ่งเป็นอาจารย์ของฉัน” ท่านหยุดเล่า มองหน้าพระหนุ่ม รู้ตั้งแต่แรกเห็นนั่นแล้วว่าบุคคลผู้นี้เหมาะสมกับมรดกทางปัญญาที่ท่านจะมอบให้

“วิชาที่พระเดชพระคุณพุดถึงนั้นมีอะไรบ้างขอรับ”

“มีหลายอย่าง ตั้งแต่ตำราพิชัยสงคราม คชศาสตร์ คาถาอาคม กระบี่กระบอง ดนตรีไทย และลิเก” สองอย่างหลังทำให้พระหนุ่มตาโต รีบบอกท่านว่า

“เกล้ากระหม่อมก็เป็นดนตรีไทยแล้วก็เขียนบทให้ลิเกร้องด้วย เขียนเรื่องท้าวปาจิตต์กับนางอรพิมขอรับ”

“ฉันรู้ ถึงคุณไม่บอกฉันก็รู้ นอกจากนี้ฉันยังรู้ด้วยว่า แต่ก่อนคุณไม่คิดจะแต่งงาน ไม่รักผู้หญิง แต่เดี๋ยวนี้คุณเปลี่ยนใจมารักผู้หญิง เพราะเห็นแก่แหวนเพชรวงเดียว แล้วก็เรื่องที่คุณอยากสึกเพราะเกลียดพระนั้น ฉันขอเตือนคุณไว้อย่างหนึ่งว่า **ยิ่งเกลียด ยิ่งเข้าใจ ยิ่งรักยิ่งห่างไกล** คอยดูต่อไปว่าที่ฉันพุดมานี้จะจริงหรือเท็จ” อารมณ์ที่ขึ้นบานกลับหม่นหมองเพราะคำพุดที่ตรงไปตรงมาของภิกษุสูงวัย พระเจริญเกิดความรู้สึกล้ายๆกับว่าท่านคงไม่มีโอกาสสึกออกมาเป็นคฤหัสถ์ ไม่มีโอกาสได้แต่งงานกับแม่ประยงค์ คนที่หลงพ่อเดิมพุดว่า **คุณเปลี่ยนใจมารักผู้หญิง** เพราะเห็นแก่แหวนวงเดียว ภิกษุชราดูเหมือนจะล่วงรู้จิตใจของท่านดีกว่าตัวท่านเองเสียอีก

“พระเดชพระคุณหลวงพ่อขอรับ ทำไมในวัดจึงต้องมีการ

มักกะฉิบผล

สอนรำดาบ กระบี่กระบอง และลิเกด้วยขอรับ” ภิกษุหนุ่มเปลี่ยนเรื่องถาม

“ไม่เฉพาะลิเกนะคุณ เพลงฉ่อย เพลงเกี่ยวข้าว ลำตัด หมอลำ ฉันก็สอนให้หมด เพื่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมเอาไว้ไม่ให้สูญหาย นี่ฉันดำเนินรอยตามหลวงพ่อบุญคุณที่เป็นสมภารองค์แรก ซึ่งท่านสั่งเสียไว้กับสมภารองค์ที่สอง และสืบช่วงกันต่อมาจนถึงฉัน”

“แล้วพระเดชพระคุณหลวงพ่อกำลังจะให้ผู้ที่จะเป็นสมภารองค์ต่อไปหรือยังขอรับ” ภิกษุหนุ่มถาม สายตากวาดไปรอบๆ ศาลา ซึ่งมีดาบและกระบี่กระบองแขวนอยู่เต็ม บนพื้นยังมีวงมโหรีปีพาทย์วางเรียงรายอย่างเป็นระเบียบ แทนคำตอบ ภิกษุสูงวัยเปรยขึ้นว่า

“ไอ้เต่าเผือกอ้าว ผึ้งภุมรินบินมาแต่ตงดอน เกล็ดลึงเกสรสวรรค์มีชัย ไอ้เต่าโง่ต่อไป สู้ผึ้งภุมรินไม่ได้ ไอ้คนในวัดนี้โง่ใกล้เกลือกินด่าง” ท่านตั้งใจประชดสามเณรวัยสิบเก้าผู้มีศรัทธาเป็นเหลน เพราะเป็นบุตรของหลานคนหนึ่งของท่าน พระเจริณพองจะรู้ จึงถามเณรว่า

“ทำไมเณรไม่ขอเรียนวิชาจากหลวงพ่อบาน”

“ผมไม่รู้จะเรียนไปทำไม อีกอย่างผมก็ไม่ต้องการเป็นบรรพชิต นี่ก็ว่าจะรอให้อายุครบบวชพระ บวชทดแทนข้าบบ่อน้ำนมแม่สักหนึ่งพรรษา จึงค่อยสึกออกไปหางานทำที่บางกอก”

“นั่นซี ผมว่าคนสมัยนี้ไม่มีใครเขาอยากบวชจนตลอดชีวิตกันหรอก” ท่านตั้งใจประชดหลวงพ่อบาน

“แต่สำหรับคนบางคน ถึงจะเกลียดพระ ไม่อยากเป็นพระ เขาก็ต้องอยู่ครองผ้าเหลืองต่อไปจนกระทั่งเข้าเมรุ” ภิกษุชรา

มักกะลิผล

ประชดให้บ้าง ถ้อยคำของท่านทำให้พระหนุ่มใจแป้ว รีบออกตัวว่า

“คนคนนั้นจะต้องไม่ใช่เกล้ากระผม เพราะวันพรุ่งนี้เกล้ากระผมก็จะลาสิกขา” ดวงตาสุกใสของภิกษุชราจับจ้องอยู่ที่ใบหน้าของภิกษุผู้มาจากต่างถิ่น ใจหนึ่งนึกสมเพช แต่อีกใจก็นึกอนุโมทนาที่เขาจะได้ข้ามพันวณวังแห่งสงสารสาครก่อนละจากโลกนี้ไป

“คุณว่าเป็นคนตรีไทยไม่ใช่หรือ เล่นอะไรได้บ้างล่ะ” ภิกษุชราเปลี่ยนเรื่องถาม หวังให้ผู้มาใหม่เฟลิดเฟลินและลืมเรื่องสึก

“เล่นได้ทุกอย่างขอรับ ทั้งระนาด ขิม จะเข้ ซออู้ ซอด้วง แต่ที่ถนัดมากคือ ระนาด รองลงไปคือจะเข้ ส่วนกลอง และฆ้องวงก็พอได้” ตอบอย่างภาคภูมิใจ

“ไปเรียนมาจากไหนล่ะ”

“เกล้ากระผมเรียนหลายที่ขอรับ มีครูหลายคน คนแรกชื่อครูสมใจ อยู่บางม่วงหมู่ ตอนไปเรียนบางกอกอยู่กับหลวงธารา ซึ่งเป็นคุณปู่ของเกล้ากระผม ท่านตีระนาดเก่ง เคยเล่นถวายในหลวงรัชกาลที่ ๖ เวลาพระองค์ทรงโชน ตอนผมไปอยู่ด้วย ท่านอายุเก้าสิบแล้ว ท่านสอนไม่ไหวจึงส่งผมไปเรียนกับลูกศิษย์ของท่าน ชื่อครูจ่านงค์” ถึงตอนนี้ท่านอดมิได้ที่จะคิดไปถึงวันที่เกือบจะต้องเสียชีวิต เพราะหลวงตาทุศีลวัดโตนด แต่ก็ป่วยการที่จะเล่าให้หลวงพ่อเติมฟัง

“ต่อมาก็ไปเรียนกับครูสอนศิลปบรรเลง ผมต้องย้ายจากบางแวกซึ่งเป็นบ้านของคุณปู่มาอยู่กับครูสอนที่พญาไท เขาคิดค่าเรียนเดือนละ ๑ ชั่ง และต้องหุงหากินเอง ไม่สะดวกสบายเหมือนตอนอยู่บ้านคุณปู่ ผมช่วยเขาทำงานทุกอย่าง เพราะโยมยายสั่งว่า อยู่บ้านท่านอย่าหนึ่งดูตาย บั้นวัวบั้นควายให้ลูกท่าน

มักกะลิผล

เล่น บังเอิญลูกท่านโตกันหมดแล้วผมก็เลยไม่ได้ปั้นวัวปั้นควาย แต่ช่วยเขาทำงานแทน ทำทุกอย่างตั้งแต่ถูเรือจน ขุดดินลอกท้องร่อง รดน้ำต้นหมากรากไม้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นต้นสัมผัสกับต้นมังคุด กระทั่งภรรยาครูสอนเกิดเมตตา เลยให้มากินอาหารด้วยกันที่เรือนใหญ่แล้วก็ไม่คิดค่าเล่าเรียนในเดือนต่อมา เสียแค่เดือนแรกเท่านั้น และที่บ้านครูสอนนี่เองที่ผมเอ้อ...เกลากระผม...”

“เอาเถอะ แทนตัวเองว่า‘ผม’เฉยๆก็ได้ ฉันไม่ใช่คนเจ้ายศเจ้าอย่าง” ภิกษุสูงวัยพูดอย่างนึกเอ็นดู

“ขอบพระคุณขอรับ” ภิกษุจากต่างถิ่นกล่าวขอบคุณแล้ว จึงเล่าต่อ “ที่บ้านครูสอนผมได้พบกับครูจุกขอรับ เธอสอนจะเข้ให้ผม แล้วก็ต่อเพลงหลักให้หลายเพลง เช่น แขกลพบุรี แขกโอด โสมส่องแสง เขมรไทรโยค และราตรีประดับดาว เพลงหลังนี้เป็นพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๗ ขอรับ”

“ฉันรู้ เพราะฉันเองก็ชอบดนตรีไทย และเรียนมาตั้งแต่เด็ก ๆ” ภิกษุต่างวัยรู้สึกจะคุยกันถูกคอ เพราะต่างก็ชอบดนตรีไทยเหมือนกัน

“แต่ครูจุกนี่ยิ่งเหลือเกินนะขอรับ ผมต้องกราบกรานขอเรียนวิชา บอกครูจุกคร่ำ ขอกราบไหว้ครูคร่ำ ท่านทำท่าทางประกอบคำพูด “ผมนั่งไหว้มัน มันยื่นเอามือเท้าสะเอว หน้าเซ็ดด้วยขอรับ”

“ทำไมคุณเรียกครูว่า มัน ” ภิกษุขราติง ท่านเป็นคนเคารพยกย่องครูอาจารย์ ไม่ว่าจะเป็นครูลัก ครูจำ ครูณะ ครูนำ ครูพร้าว ครูสอน ท่านก็เคารพ

“ก็มันอ่อนกว่าผมตั้งสิบกว่าปีขอรับ ผมเป็นหนุ่มแล้วครูจุกยังแค่เจ็ดขวบ แต่เก่งเหลือเกิน เห็นว่าเป็นดนตรีไทยตั้งแต่

มักกะฉิบผล

อายุได้ ๔-๕ ขวบ ผมอยากได้วิชาเลยลงทุนไหว้เด็ก เพื่อนๆ ผมมันหยิ่ง ไม่ยอมไหว้ครูเด็กก็เลยอดได้วิชา มันบอกเรื่องอะไร จะไปไหว้บ้างจุกซี้มุกโป่ง ครูจุกเธอซี้มุกมากขอรับ เวลาซี้มุกไหล มาที่ปากเธอก็เอาลิ้นเลียกิน ตอนผมเป็นเด็กก็เคยทำแบบนั้น มัน เต็มๆอร่อยดี” ภิกษุหนุ่มเล่าเรื่องราวแต่หนหลัง

“คุณคงได้เพลงมามากนะซี เพราะถ้าได้เพลงหลักเสียแล้ว เพลงอื่นๆก็เล่นได้สบาย ปกติเพลงหลักครูเขาจะหวงไม่ค่อยยอม สอนให้ใครง่ายๆ”

“ผมก็คิดอย่างนั้น อย่างเพลงปี่พาทย์นี่ครูเขาจะนัดผมไป เรียนตอนตีสี่ เรียนคนเดียว แต่ถ้าเรียนกับเพื่อนๆ เขาจะสอน เพลงธรรมดาให้ จริงดังที่หลวงพ่อบอกว่าแหลชะขอรับ พอเราได้เพลง หลัก เพลงอื่นๆมันก็ง่าย ผมเล่นได้พังกว่าการที่เพื่อนๆ ได้กันคนละไม่กี่ร้อย เต็มวันนี่ผมยังจำได้ทั้งหมด ถึงได้อยากสึก ออกไปสวดมนต์ตรี” ในที่สุดท่านก็มาลงที่เรื่องลาสิกขา

“ไม่เป็นไรถึงเป็นพระก็สอนได้ ไม่จำเป็นต้องสึก”

“ผมเกรงจะเป็นอาบัติขอรับ” ภิกษุหนุ่มตึง แม้จะ เกลียด พระ แต่เมื่อต้องมาเป็นพระ ท่านก็ไม่เคยละเมียดพระวินัย สิกขาบท แม้เล็กน้อยท่านก็ไม่เคยละเมียด เพราะมีสมณสัญญากำกับอยู่เสมอ

“มันอยู่ที่เจตนาต่างหาก ถ้าคุณสอนเขาด้วยเจตนา บริสุทธิ์ อยากให้เขามีอาชีพ ก็ถือว่าเป็นหน้าที่ของบรรพชิตที่จะอนุเคราะห์ คฤหัสถ์ แต่ถ้าขณะสอนคุณเกิดหลงไหล จิตติดข้องในกามคุณ ๕ มันก็เป็นบาป คุณต้องทำด้วยความปล่อยวาง ไม่ยึดติด แล้วจะ ไม่บาป” ผู้อาวุโสกล่าวแนะนำ

“หลวงพ่อบุคคลอย่างนี้ทำให้ผมนึกถึงตอนที่ผมเป็นเด็ก ผมชอบดูลิเกมาก ที่วัดเทวราชมีการสอนลิเก ครูที่สอนเป็นสมภาร

มักกะฉิลผล

วัดเทวราช ท่านเก่งเทศน์มหาชาติ เจ้าบทเจ้ากลอน ท่านก็สอนกลอนลิเกให้เด็กนักเรียน ครูโรงเรียนเขาก็จัดเด็กที่ยากจนเอามาหัดเล่นลิเก เล่นเรื่องเวสสันดรชาดก ตั้งแต่ทศพรจนถึงนครภัณฑ์ คนดูติดกันงอมแงม พอเอ๋ยถึงลิเกเทวราช ใครๆก็รู้จัก แบบนี้สมภารท่านก็ไม่บาปไซ้ไหมขอรับ”

“ถ้าบาปก็คงไม่มาก เพราะฉันเองก็ทำเหมือนสมภารที่คุณเล่ามานั้นแหละ ฉันต้องการอนุเคราะห์ชาวบ้านให้ลูกหลานเขาได้มีอาชีพ พวกที่หัวดีก็ให้เล่าเรียนหนังสือ จะได้เป็นเจ้าคนนายคน พวกหัวไม่ค่อยดีก็เอามาหัดลิเก ถ้าตัด เพลงฉ่อย เขาจะได้มีวิชาติดตัว พระต้องทำประโยชน์ให้กับประชาชน กินข้าวเขาแล้วก็ต้องตอบแทนเขา ไม่ใช่มาบวช นั่งๆนอนๆไม่รู้ข้างเหนือข้างใต้ แบบนี้เขาเรียกว่าบวชเสียข้าวสุก เป็นบาป”

“แล้วพวกดาบ กระบี่กระบอง หลวงพ่อก็สอนให้ด้วยหรือครับ” ภิกษุหนุ่มถามอีก

“ก็สอนกันมาตั้งแต่สมัยสมภารองค์แรก อย่างที่ฉันเล่าให้คุณฟังนั้นแหละ ว่าสมภารองค์แรกท่านเป็นขุนศึก พอมาบวชท่านก็ยังชอบการศึกสงคราม ท่านบอกว่าเราต้องเตรียมพร้อมไว้ตลอดเวลา เมื่อเกิดศึกสงครามจะได้ออกมาช่วยกันปกป้องชาติบ้านเมือง ท่านได้ถ่ายทอดวิชาให้กับสมภารองค์ที่ ๒ และถ่ายทอดกันมาเรื่อยๆจนถึงฉัน เอาไว้วันไหนว่างฉันจะถ่ายทอดให้คุณ” ท่านสรุปลงเอยที่พระหนุ่ม

“ผมไม่เอาหรอกขอรับ อยากได้แต่คาถาทำให้ผู้หญิงรักเท่านั้นพอ” พระเจริณูริบบฎิเสฐ หลวงพ่อเดิมมองหน้าภิกษุผู้อ่อนวัยกว่าแล้วพูดตรงๆ

“คุณนี่มันโง่ ผู้ใหญ่ให้อะไรต้องรับไว้ก่อนซี ขอถามหน่อย

มักกะลิณ

เถอะว่า มีสี่อสิบตัวกับมีตัวเดียวอย่างไหนจะดีกว่ากัน”

“มีสิบตัวดีกว่าขอรับ จะได้เลือกได้ว่า ไปงานเลี้ยงใส่ตัวนี้ ไปงานแต่งงานใส่ตัวนี้ ไปงานศพใส่ตัวนี้ เป็นต้น”

“ก็เหมือนกันนั่นแหละ รู้ไว้หลายๆอย่างก็มีประโยชน์ ถึงคราวที่ต้องใช้จะได้เอามาใช้ได้ คุณจะรู้ได้อย่างไรว่าวันข้างหน้าจะเกิดอะไรขึ้น”

“ถ้าเช่นนั้นผมเรียนก็ได้ แต่รอให้สักก่อนนะขอรับ”

“งั้นก็เชื่อได้เลยว่าคุณไม่มีโอกาสจะได้เรียน เพราะคุณจะไม่ได้อีก” ประโยคหลังท่านมิได้พูดออกมา

“หมายความว่าอย่างไรขอรับ” คนถามรู้สึกใจแป้ว

“หมายความว่าอย่างที่พูดนั่นแหละ เอาละ ไกลเพลแล้วฉันจะกลับกุฎิละ” ท่านหันไปบอกเณรเหลนชาย

“พาคันกลับไปกุฎิได้แล้ว” พระกับเณรจึงช่วยกันประคองท่านลงมาจากศาลา และนั่งเกวียนที่จอดอยู่ตรงบันได จากนั้นสามเณรวัยสิบเก้าจึงลากเกวียนพาท่านกลับมายังกุฎิ

ฉันเพลเสร็จหลวงพ่อดีมีไม่มีเวลาพักผ่อน เพราะญาติโยมพากันมาจากทิศทั้งสี่ มาเช่ามิตหมอบ้าง เหยี่ยงบ้าง นางกวักบ้าง ตะกรุดบ้าง เช่าแล้วก็นำมาให้หลวงพ่อดี ท่านก็เมตตาไปให้ พระเจริญแอบสังเกตว่า เวลาที่หลวงพ่อดีเป่า ท่านพูดเพียงว่า **เพี้ยงดี เพี้ยงดี** พร้อมกับเป่าลงไปทีของเหล่านั้น ภิกษุหนุ่มคิดว่าคตินี้ท่านจะต้องกราบเรียนถามหลวงพ่อดีให้ได้ว่า **เพี้ยงดี เพี้ยงดี** นั้นแปลว่าอะไรกันแน่

๖๐

หนึ่งอย่าเป็นสอง

๓ กลางคืน พระเจริญทำหน้าที่บีบนิ้วให้สมภารวัดหนอง
โพธิ์อีก ตอนที่เห็นฤทธิ์ศรัทธาเคยนิ้วให้หายเป็นประจำ จึงมีความ
ชำนาญในการจับเส้น ทำให้ภิกษุชราารู้สึกสบายเนื้อสบายตัว หนึ่ง
ชั่วโมงผ่านไปท่านหลับได้หนึ่งตื่นและก่อนที่จะหลับอีกเป็นรอบที่
สอง พระหนุ่มก็ซิงพูดขึ้นว่า

“พระเดชพระคุณที่เคารพ ฟรุ้งนี่เกล้ากระผมจะสึกนะขอ
รับ”

“เออ ศิกษฺ์ดี” คือคำตอบของหลวงพ่อดีม ภิกษุหนุ่ม
แสนจะยินดีรีบสนองว่า

“ดี ขอรับ สึกออกไปเป็นภิกษุที่ดีที่สุด เกล้ากระผมเป็
อ่นายภิกษุภาวะเต็มทีแล้ว”

“เออ ศิกษฺ์ดี” หลวงพ่อดีมพูดเหมือนเดิมแล้วหลับต่อ

“ขอบพระคุณขอรับ ฟรุ้งนี้พระเดชพระคุณเตรียมทำ
น้ำมนต์สักไว้ให้เกล้ากระผมด้วยนะขอรับ” ไม่มีคำตอบจากภิกษุ
ชรา เพราะท่านหลับไปเสียแล้ว ภิกษุผู้มาจากต่างถิ่นยังคงหวด
ต่อไป เมื่อท่านยังไม่เอ่ยปากอนุญาตให้กลับ ก็เป็นอันว่ายังกลับ
ไม่ได้ เวลาผ่านไปอีกหนึ่งชั่วโมง หลวงพ่อดีมตื่นอีกครั้ง คราว
นี้ภิกษุผู้อ่อนวัยกว่ารีบทวงสัญญา

มักกะฉิบผล

“พระเดชพระคุณหลวงพ่อบอรับ เมื่อตอนเช้าพระเดชพระคุณบอกจะให้คาถาแก้เกล้ากระผม”

“คาถาอะไร”

“คาถาทำให้ผู้หญิงรักนะขอรับ เกล้ากระผมอยากได้จนตัวสิ้นแล้วขอรับ” ท่านลืมนึกเรื่อง เพียงดี เสียสนิท

“พุทธรธรมดาเหมือนเมื่อตอนกลางวันก็ได้” ท่านอนุญาต

“ครับผม หลวงพ่อบอกจะให้คาถาผมครับ”

“งั้นก็ฟังให้ดี คาถาหลวงพ่อดีมเต็มมากนะคุณ”

“เกล้ากระผมเอ้อ...ผมต้องไปหากระดาศกับดินสอมาจดใหม่ครับ”

“ไม่ต้อง คาถาของฉันจำง่ายไม่ต้องจดก็จำได้”

“ถ้าเช่นนั้นหลวงพ่อบอกมาเลยครับ ขอแบบขลังๆที่พอท่องบ๊ีบ ผู้หญิงรักบ๊ีบ แม่หม้ายก็รักด้วย” ท่านหยุดนวด ตั้งใจฟังเต็มที่

“นวดต่อไปซี หยุดเสียทำไมละ” หลวงพ่อดีมเตือน พระหนุ่มจึงต้องทำหน้าที่บ๊ีบนวดต่อไป ภิภษุชราหลับอีก เวลาผ่านไปสามชั่วโมง ตั้งแต่สองทุ่มจนถึงห้าทุ่ม หลวงพ่อดีมหลับไปได้สามตื่น ทันทีที่ท่านลืมนวดขึ้นเป็นครั้งที่สาม พระเจริญก็รีบทวงสัญญา

“หลวงพ่อบอคาถา” คราวนี้สมภารวัดหนองโพพูดขึ้นลอยๆว่า “หนึ่งอย่าเป็นสอง”

“หลวงพ่อบออะไรนะครับ” พระหนุ่มหาเข้าใจไม่

“หนึ่งอย่าเป็นสอง” หลวงพ่อดีมย้ำอีก

“หนึ่งอย่าเป็นสอง หนึ่งอย่าเป็นสอง หนึ่งอย่าเป็นสอง”

ผู้อ่อนวัยกว่านวดไปท่องไป กระทั่งหลวงพ่อดีมออกปาก อนุญาต

มักกะฉิลล

ให้กลับที่พัก ท่านคงจะรำคาญเสียงว่าคาถาของพระหนุ่มกระมัง
ภิกษุผู้มาจากต่างถิ่น เดินกลับกุฏิของท่าน ปากท่อง หนึ่ง
อย่าเป็นสอง หนึ่งอย่าเป็นสอง ไปตลอดทาง พຽ່ງนี้แหละท่าน
จะทดสอบความขลังของคาถาบทนี้ ในช่วงบ่ายญาติโยมที่พากัน
มาหาของขลังมีทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ ชายหญิง มีทั้งพวกสาวแก่แม่หม้าย
ท่านจะลองใช้คาถากับคนเหล่านั้น เลือกเฉพาะสาว ๆ กับแม่หม้าย
ถึงกุฏิที่พักท่านล้างมือล้างเท้าจนสะอาด แล้วจึงเดินขึ้น
บันได เช็ดเท้าให้แห้ง และเริ่มต้นทำวัตรสวดมนต์ อากาศเย็นจัด
เพราะเป็นฤดูหนาว เสร็จจากทำวัตรสวดมนต์ท่านจัดการปูเสื่อและ
กางมุ้ง จากนั้นจึงดับตะเกียงเตรียมจำวัด แทนที่จะนอนกำหนด
พุท-โธ หรือ ประยงค์ เช่นคืบก่อน ท่านกลับท่อง หนึ่งอย่าเป็น
สอง หนึ่งอย่าเป็นสอง ไปจนกระทั่งหลับ

บ่ายวันรุ่งขึ้น ผู้คนที่มาวัดหนองโพนีมากกว่าทุกวัน ด้วย
ว่าเป็นวันพระขึ้นสิบห้าค่ำและเป็นวันลอยกระทง สาว ๆ กลุ่มหนึ่ง
พากันเข้ามากราบหลวงพ่อเดิม พระเจริญจับตามองสาวกลุ่มนั้น
ด้วยหมามันจะทดสอบความขลังของคาถาที่หลวงพ่อเดิมให้มาเมื่อ
คืน ท่านเงี่ยหูฟังพวกหล่อนคุยกัน จับใจความได้ว่า แม่สาวกลุ่ม
นี้พากันเดินทางมาจากนครสวรรค์ พระหนุ่มนี้กระหิ้มในใจว่า
ประเดี๋ยวละ แม่พวกสาว ๆ จากนครสวรรค์จะต้องมารูมรักเรา
คิดดังนี้ท่านก็เริ่มบริกรรมคาถา หนึ่งอย่าเป็นสอง หนึ่งอย่าเป็น
สอง หนึ่งอย่าเป็นสอง... พระหนุ่มท่องอยู่ในใจพลางปรายสาย
ตาไปมองสาวว่าเมื่อไรจะหันมาส่งยิ้มให้ ท่องอยู่เป็นนานสาวก็ไม่
เหลียวมาสักคน ท่านจึงท่องออกเสียง ตั้งใจให้พวกหล่อนได้ยิน
หนึ่งอย่าเป็นสอง หนึ่งอย่าเป็นสอง หนึ่งอย่าเป็นสอง จงปรองดอง
มารักเรา ท่านว่าเกินคาถา ได้ผล สาวนางหนึ่งเหลียวมามอง

มักกะลิผล

ท่าน พระเจริณูรู้สึกใจพองคับอกที่คาถาให้ผลทันใจ แม่สาวคนนั้นมองท่านแล้วก็หันไปสะกิดเพื่อนที่นั่งข้างๆ พุดเสียงดังฟังชัดว่า

“นี่เธอ พระองค์นี้สงสัยเลียดลมจะไม่ค่อยดี นั่งบ่นนั่งมั่งง่าๆ อยู่ได้” เพื่อนหล่อนหันมามองพระหนุ่ม แล้วพุดคล้ายๆ กัน

“ท่าจะไม่เต็มบาทเต็มเต็ง หรือไม่กี่เป็นประสาท” หัวใจที่พองคับอกกลับฟูบแพบห่อเหี่ยวลงทันใด ท่านนึกเคืองหลวงพ่อดีมที่ให้คาถามาผิดๆ หลวงพ่อนะหลวงพ่อ เราขอคาถาทำให้ผู้หญิงรัก กลับให้คาถาทำให้ผู้หญิงด่า พิกลจริงๆ ท่านหันไปมองภิกษุชราอย่างเอาเรื่อง เห็นท่านกำลังง่วนอยู่กับการเป่า เพียงดี เพียงดี เลยพานสงสัยว่าคาถาเพียงดีของท่านจะขลังจริงหรือ ถ้าอย่างไรคำคั้นนี้คงจะต้องต่อว่าต่อขานกันสักหน่อย โทษฐานทำให้ท่านถูกผู้หญิงด่า

ขณะทำหน้าที่นวดให้หลวงพ่อดีมในคำคั้นนั้น พระเจริณูก็ชิงพุดขึ้นก่อนที่ท่านจะหลับว่า

“หลวงพ่ขอคาถาสักบทเถอะ ที่ผู้หญิงรัก แม่หม้ายก็รัก” ท่านเปลี่ยนแผน ที่คิดจะต่อว่าต่อขานก็เป็นอันล้มเลิก ด้วยได้ใคร่ครวญแล้วว่า ไม่มีใครอยากฟังคำติฉินแค้นตำต่อยต้อยปัญญา ก็ยังไม่ต้องการให้ ผู้ใดมาตำหนิติฉินหรือนินทาว่าร้าย

“คาถาอะไรอีกล่ะ” สมภารวัดหนองโพถามอย่างอารมณ์ดี ฝีมือการนวดของภิกษุต่างถิ่นทำให้ท่านรู้สึกผ่อนคลายสบายเนื้อสบายตัว

“คาถาทำให้ผู้หญิงรัก สาวแก่แม่หม้ายก็รักนะครับ”

“หนึ่งอย่าเป็นสอง” ภิกษุชราพุดเหมือนเมื่อคั้นก่อน

“ผมเอาไปใช้แล้วครับ แต่มันไม่ขลัง นอกจากผู้หญิงเขาไม่รักแล้วยังด่าผมเสียอีก ขอบทใหม่เถอะครับ”

มักกะลิผล

“คุณไปพูดยังไงเข้าละ เขาถึงได้ตำให้” ท่านถาม

“ผมก็ท่องคาถาดังๆ”

“ท่องว่ายังไง”

“หนึ่งอย่าเป็นสอง” ครับ

“แต่ที่ฉันได้ยินคุณไม่ได้ว่าแค่นี้” ภิกษุหนุ่มเลยยิ้มแหยๆ

บอกท่านว่า

“ผมต่อเติมเข้าไปเองครับ ก็ผมท่อง หนึ่งอย่าเป็นสอง อยู่ตั้งนาน สาวเขาก็ไม่หันมา ผมเลยเติมเข้าไปว่า หนึ่งอย่าเป็นสอง จงปรองดองมารักเรา เขาถึงได้หันมาค่า”

“งั้นก็เอาใหม่ บทนี้รับรองว่าขลังกว่าบทก่อน”

“คาถามีว่ายังไงครับ” ถามอย่างกระตือรือร้น

“พูดจริงทำจริงผู้หญิงรัก”

“พูดจริงทำจริงผู้หญิงรัก พูดจริงทำจริงผู้หญิงรัก พูดจริงทำจริงผู้หญิงรัก...” พระหนุ่มตั้งต้นท่อง หลวงพ่อเดิมนอนฟังจนหลับไปหนึ่งชั่วโมง ตื่นขึ้นมายังได้ยินพระเจริญท่องคาถาขณะที่มีอนวดให้ท่าน

“คุณจำไว้นะ คาถาผู้หญิง พูดจริงทำจริงผู้หญิงรัก ถ้าพูดจริงแล้วไม่ทำจริงมีแต่คนเกลียดเดียดฉันท์ พูดหลอกหลวงหละหลวม หละหละใครจะรัก” ท่านถือโอกาสสอนพระหนุ่ม

“ถ้าพูดจริงทำจริงแล้วผู้หญิงเขาก็ยังไม่รักล่ะครับ” ผู้อ่อนวัยกว่ายังคงกลางแคลง ตอนได้คาถา หนึ่งอย่าเป็นสอง ท่านมั่นใจ ร้อยละร้อยว่ามันจะต้องขลัง แต่เหตุการณ์เมื่อตอน กลางวันก็ได้พิสูจน์ให้ประจักษ์แล้ว คราวนี้ท่านจึงเชื่อเพียงร้อยละห้าสิบ

“ก็กราบมันซะ กราบมันเลย” ภิกษุชราขุสง

“กราบได้ยังไงล่ะหลวงพ่อ ประเดี๋ยวก็ต้องอาบตั๋นแน่ซี

มักกะลิผล

อยู่ดีไม่ว่าดีจะให้พระไปกราบผู้หญิง หลวงพ่อนี่พิกลจริง ๆ” ผู้อ่อนวัยกว่าพูดเคือง ๆ

“อ้าว มาว่าฉันพิกลเสียแล้ว คุณจะเอาอย่างไรกันแน่” ภิกษุชราพูดเสียงตำหนิ

“ก็หลวงพ่อจะให้ผมกราบผู้หญิง เป็นพระจะกราบผู้หญิงได้ยังไง” พระหนุ่มเถียง

“ก็ฉันไม่ได้บอกให้คุณกราบตอนเป็นพระ ก็คุณว่าจะสึกไม่ใช่หรือ ฉันก็อุตส่าห์บอกคาถาให้ แต่ยังไม่ได้อธิบายให้ชัดเจน”

“อธิบายอะไรครับ” พระหนุ่มอารมณ์ดีขึ้นมาบ้าง

“ก็อธิบายว่าที่ฉันให้กราบผู้หญิงนั้น ไม่ได้หมายความว่าไปนั่งกราบเขา แต่หมายถึงไปช่วยเขาทำงาน เขาจะทำอะไรก็ช่วยแล้วเขาก็จะเห็นอกเห็นใจและมารักเรา”

“จริงครับ เหมือนตอนที่ผมอยู่กับครูสอน ผมก็ใช้วิธีนี้ ถึงจะเสียค่าเรียนให้เขา แต่ผมก็พยายามช่วยเขาทำงานทุกอย่าง จนเขายอมสอนเพลงหลักให้ คนอื่น ๆ เขาก็เสียค่าเรียนเท่าผม แต่ไม่มีใครได้เพลงหลักสักคนเดียว” พระหนุ่มถือโอกาสเล่าความหลัง

“นั่นเพราะเขามองเห็นความดีในตัวคุณ จึงได้รักเหมือนลูกหลานและถ่ายทอดวิชาให้โดยไม่มีการปิดบังอำพราง ผู้ใหญ่เวลาเขาจะให้วิชากับใคร เขาจะต้องดูก่อนว่าคนคนนั้นมีคุณธรรมความดีคู่ควรกับสิ่งที่เขาจะให้หรือไม่ ฉันก็เช่นกัน ฉันมองหน้าคุณแล้วรู้ว่าคนที่ฉันจะถ่ายทอดวิชาความรู้ให้โดยไม่มีการปิดบังอำพรางคือคุณ เพราะถึงยังไงคุณก็ไม่มีวันได้สึก” ประโยคสุดท้ายท่านมิได้พูดออกมา

“หลวงพ่อเคยให้คนอื่นไปบ้างหรือยังครับ เช่น ลูกหลานของหลวงพ่อ” พระหนุ่มหมายถึงสามเณรเหว่า ผู้เป็นเหลนชาย

มักกะลิผล

ของภิกษุชรา

“ก็ให้เท่าที่พวกเขาจะรับได้และก็ต้องเป็นประโยชน์ด้วย เช่น เอาไปใช้ทำมาหากิน แต่วิชาความรู้ที่เป็นศาสตร์ลึกลับเกี่ยวกับคาถาอาคมต่างๆ ฉันยังไม่เคยสอนให้ใคร คุณเป็นคนแรกที่จะได้รับการถ่ายทอดจากฉัน คิดว่าฉันคงดูคุณไม่ผิดหรอกนะ”

“อาจจะผิดก็ได้ครับ บอกตามตรงว่าผมไม่อยากจะสึกเท่าไร ขอแค่คาถาทำให้ผู้หญิงรักก็พอ หรือถ้าหลวงพ่อกับจะเมตตา ผมขอคาถาทำให้รวยอีกสักอย่างก็ได้ ถึงอย่างไรผมก็ต้องสึก เป็นตายยังไงก็จะไม่ยอมอยู่ครองผ้ากาสาวะไปจนตลอดชีวิต ฟรุ้งนี้หลวงพ่อกับทำพิธีสึกให้ผมด้วยนะครับ” ท่านรบเร้าอีก

“เออ สึกก็ดี” หลวงพ่อกับยิ้มแบบเดิมๆ

“ครับ สึกดี ไม่เช่นนั้นผมคงไม่อยากจะสึก ถึงเผลอแห้ว หลานชายหลวงพ่อกับยังบอกว่าจะบวชแค่พรรษาเดียว” ท่านอ้างผู้อื่นเป็นตัวอย่าง

“หลวงพ่อกับครับ ผมไม่เข้าใจเลย เมื่อคืนผมขอให้หลวงพ่อกับทำพิธีสึกให้ผม หลวงพ่อกับว่า สึกดี ครั้นพอรุ่งเช้าผมไปหาที่กุฏิ หลวงพ่อกับกลับบอกว่ายังไม่มีฤกษ์สึก พอมาคืนนี้หลวงพ่อกับก็พูดว่า สึกดี อีก ทำให้ผมเกิดวิตกกังวลว่าฟรุ้งนี้เข้าหลวงพ่อกับจะพูดแบบเดียวกันอีก ซึ่งนั้นก็หมายความว่าผมยังไม่ได้สึก เพราะฉะนั้นผมจึงใคร่ขอคำมั่นสัญญาจากหลวงพ่อกับว่าฟรุ้งนี้หลวงพ่อกับต้องทำพิธีสึกให้ผมให้จงได้ นะครับ” ไม่มีเสียงตอบจากภิกษุชรา ด้วยว่าท่านหลับเสียแล้ว ภิกษุผู้มาจากต่างถิ่นรู้สึกขัดข้องหมองใจ จึงแกล้งนวดท่านแรงๆ หมายถึงให้ท่านเจ็บ แต่สมภารวัดหนองไผ่ยังคงนอนหลับเฉยอยู่เหมือนไม่รู้สึกรู้สา พระเจริญเกิดความสงสาร นึกตำหนิตัวเองว่าไม่น่าใจร้ายใจดำกับท่าน อายุท่านก็ตั้ง ๑๐๓ ปีแล้ว ควร

มักกะลิผล

จะทะนุถนอมไว้ให้นานที่สุด คิดได้ตั้งนี้จึงเบามือลง มือทำงาน ขณะจิตใจว่าวุ่น อยากลาสิกขาเต็มประดา ทำทางหลวงพ่อเดิม คู่มือลับลมคมในอย่างไรพิกล หรือว่าท่านจะไม่มีฤกษ์สักจริงดังที่ หลวงพ่อว่า อย่างไรก็ตามพรุ่งนี้ท่านจะใช้ความพยายามอีกครั้ง

กลับไปได้หนึ่งชั่วโมง สมถาวรวัย ๑๐๓ ปี ก็ตื่น เห็นหน้า ตาหม่นหมองของผู้ที่อ่อนวัยกว่า ท่านจำเป็นต้องวางเฉย บุคคล ผู้นี้สร้างกรรมทำเวรมามากในวัยเด็ก กระนั้นเขาก็มีวาสนาบารมี ในการปฏิบัติธรรม หากยังถือเพศบรรพชิตต่อไป ภาพชาติสำหรับ เขาเป็นอันยุติได้ นี่คือประโยชน์สูงสุดที่เรียกว่า ปรมัตตะ อัน มนุษย์น้อยคนนักจักเข้าถึง

“ตอนเด็กๆ คุณคงชนมากไซ้ไหม” ท่านหาเรื่องคุยเพื่อให้เขาคลายกังวล

“ผมถูกโยมมายเยียนเกือบทุกวันเลยครับ วันไหนไม่ถูก เยียนวันนั้นนอนไม่หลับ ชนหรือไม่ชนหลวงพ่อคิดเอาเองก็แล้ว กัน”

“ฉันก็ต้องคิดว่าคุณชนนั้นแหละ สร้างวีรกรรมอะไรไว้บ้าง ละ” ท่านถาม

“หลายอย่างครับหลวงพ่อ รับจ้างต้มเต่าเออย ยิงนกเอย หักขานก หักคอบก ผมทำมาแล้วทั้งนั้น”

“แล้วคิดบ้างไหมว่าเวรกรรมจะตามสนอง”

“เวรกรรมไม่มีหรือครับหลวงพ่อ เพราะถ้ามีผมก็คงจะไม่ได้มานั่งนวดให้หลวงพ่ออย่างนี้หรือ”

“คุณเคยทำนา เคยปลูกข้าวไหม” พระเจริญรู้สึกรู้ว่าหลวง พ่อท่านถามแปลกๆ หากก็ตอบว่า

“เคยครับ ผมเคยช่วยโยมมายเยียนทำนาสมัยยังเล็กมาก”

มักกะลิณฉล

“แล้วคุณปลุกข้าววันนี้จะได้กินวันนี้ไหม ฉันหมายถึงกินข้าวที่คุณปลุกวันนี้ละ”

“จะกินเข้าไปได้ยังไงล่ะครับ หลวงพ่อถามแปลกๆ”

“นั่นแหละ ฉันเพียงแต่จะเปรียบเทียบให้คุณเห็นเท่านั้นว่า กรรมที่คุณทำวันนี้ก็ไม่จำเป็นต้องได้รับผลวันนี้เสมอไป แล้วคุณถูกครูตีบ้างหรือเปล่า” ท่านถามอีก

“ก็โดนบ้างครับ แต่ผมต้องย้ายโรงเรียนบ่อย ที่จังหวัดสิงห์บุรีมีโรงเรียนมัธยมอยู่แปดโรงเรียน ผมเรียนมาหมดทุกโรงเรียน เพราะเขาเชิญให้ออก แต่มีอยู่โรงเรียนหนึ่งนะครับที่อาจารย์ใหญ่เขาชอบพอกับโยมพ่อผม เขาบอกไม่ต้องกลัวว่าจะถูกไล่ออก ผมเรียนไปได้สักหกเดือนก็ชักเบื่อก็ขอลาออก อาจารย์ใหญ่เขาก็ไม่ยอมให้ออก เขาบอก พ่อเธอฝากครูไว้ ผมก็หาวิธีให้เขาไล่ออก ไม่ไปโรงเรียนบ้าง แก่งเพื่อนบ้าง พอเรื่องถึงอาจารย์ใหญ่เขาก็ยกโทษให้ทุกครั้ง ผมจึงหาวิธีใหม่แล้วก็ได้ผลเกินคาด”

“คุณทำยังไง” ภิกษุชราถาม รู้สึกเพลิดเพลิดจนหายใจว้าง

“หลวงพ่อลองเดาศีครับ”

“ฉันคงเดาไม่ถูกหรอก ตอนเป็นเด็กฉันไม่ชอบอย่างคุณ”

“ถ้าไม่ชอบอย่างผม แล้วชอบอย่างไรครับ” ผู้อ่อนวัยกว่าตั้งใจยั่ว

“ไม่ชอบอย่างไรทั้งนั้น ฉันเป็นเด็กเรียบร้อย บวชเณรมาตั้งแต่อายุเก้าขวบ ถ้านับอายุพรรษาทั้งตอนเป็นเณรและเป็นพระก็เก้าสิบสี่พอดี ดวงฉันคงจะถูกกับผ้าเหลือง ฉันศรัทธาในสมณเพศ”

“ถ้าอย่างนั้นผมก็เชื่อแล้วละว่าหลวงพ่อก็ไม่ชอบอย่างผม ขนาดผมเกลียดพระ หลวงพ่อยังรักพระ บวชมาได้ตั้งเก้าสิบสี่

มักกะลิผล

พรรษา”

“ไหนลองเล่าไปซิว่าคุณทำอะไร ที่ว่าได้ผลนะ” ท่านยังอยากฟังเรื่องเดิม พระหนุ่มตอบทันทีว่า

“เอาไม้แห่ยตุตครุครับ เอ้อ! ขอประทานโทษ ต้องพูดใหม่ว่าเอาไม้แห่ยกันครุครับ คือ ครุประจําชั้นผมแก่เป็นสาวแก่ชื่อร้อยชั่ง สงสัยคนเขาคงคิดว่าแก่จะเรียกค่าสินสอดร้อยชั่งตามชื่อ เลยไม่มีใครกล้ามาขอ ครุร้อยชั่งแก่ยืนสอนอยู่หน้าชั้น ผมก็ลงไปใต้ถุนโรงเรียน พอตีตรงที่แก่ยืนมันมีร่องกระดานห่างสักเท่าฝ่ามือ ผมก็มองขึ้นไป ครุแก่นุงผ้าถุงสำเร็จแล้วก็เหมือนพระ”

“เหมือนพระยังงี้” หลวงพ่อเดิมออกงงง

“อ้าว ก็แกไม่ได้นุ่งชั้นในนะซีครับ พระก็เหมือนกัน นุ่งชั้นในที่ไหนละครับ” ภิกษุหนุ่มเฉลย

“แล้วยังงี้อีก”

“ครุร้อยชั่งแกก็ร้องให้ไปฟ้องอาจารย์ใหญ่ เขาก็มาถามว่าใครเป็นคนทำ ผมก็บอกผมเอง เพราะผมขอลาออกดี ๆ อาจารย์ใหญ่ก็ไม่ยอมให้ออก ผมเลยต้องใช้วิธีนี้ หลวงพ่อเชื่อไหมครับว่า อาจารย์ใหญ่แกโกรธจนหน้าเขียว ตะคอกใส่ผมว่า เออ! กูขอไล่มึงออกตั้งแต่วันนี้นี่เลย สงสารทิดพองเหลือเกินที่มีลูกไม่รักดีอย่างมึง แกว่าอย่างนี้ครับ” คนเล่า เล่าอย่างภาคภูมิใจเหมือนได้สร้างวีรกรรมอันยิ่งใหญ่ แต่คนฟังส่ายหน้า เปลอสบถออกมาว่า

“คุณนี่เซนสะบัดเลย พับผ้าซี”

๖๑

หลวงตาอู๋

๖ ชั่วโมงรุ่งขึ้น พระเจริญมาที่กุฏิสมภารวัดหนองโพอีก ท่านเพียรมาถึงสี่ครั้งรวมทั้งเช้านี้ หลวงพ่อเดิมไม่ได้ทำน้ำมนต์สักเตรียมไว้ให้ตามเคย พระหนุ่มรู้สึกหงุดหงิดเป็นกำลัง กระนั้นก็ทำความเคารพด้วยการกราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้ง พุดอย่างนอบน้อมว่า

“พระเดชพระคุณหลวงพ่อขอรับเกล้ากระหม่อมพระภิกษุเจริญ จะมาขอให้พระเดชพระคุณทำพิธีสักให้โปรดทำน้ำมนต์สักให้เกล้ากระหม่อมด้วยเถิดขอรับ” หลวงพ่อเดิมทำเฉยเหมือนไม่ได้ยินที่ภิกษุหนุ่มพูด ผู้มาจากต่างถิ่นต้องใช้ความพยายามอีกครั้ง ท่านจึงพูดเหมือนที่เคยพูดว่า

“วันนี้ยังไม่มีฤกษ์ต้องรอฟุ่งนี้” ผู้อ่อนวัยกว่ารู้สึกว่าคุณไม่ได้ไปอีกต่อไป จึงพูดเสียงดัง

“หลวงพ่อก็จะเอาอย่างไรกันแน่ ก็วันๆก็พูดว่า ยังไม่มีฤกษ์ ยังไม่มีฤกษ์ แล้วเมื่อไรถึงจะมีฤกษ์” ภิกษุวัย ๑๐๓ ตอบเสียงเรียบว่า

“ฉันก็ไม่รู้เหมือนกัน ในเมื่อฤกษ์สักยังไม่มี ฉันก็พูดไป ตามความจริง ไหนคุณบอกโยมมายสั่งมาว่าถ้าฤกษ์ไม่ดีอย่าสัก ฉันก็ต้องรอให้ฤกษ์ดีเสียก่อน จริงไหม”

มักกะลิผล

“แต่ผมรอไม่ไหวแล้วครับ ผ้าเหลืองมันร้อนจนตัวผมจะไหม้เป็นจุดแล้ว” พระเจริญว่า

“จะร้อนได้ยังไง อากาศหนาวออกอย่างนี้ เอาเถอะ ถ้าคุณอยากสึกจริงๆ ฉันก็จะสึกให้เดี๋ยวนี้แหละ” ภิกษุหนุ่มดีใจจนนึกอยากลุกขึ้นเต้น หากไม่เกรงใจผ้าเหลืองก็ว่าจะลุกขึ้นเต้นสักสามรอบ

“ขอบพระคุณหลวงพ่อดีเหลือเกิน” ท่านกัมलगราวภิกษุชราสามครั้ง

“แต่บอกเสียก่อนนะว่า หากเกิดอะไรขึ้นในภายหลัง ฉันจะไม่รับผิดชอบใดๆทั้งสิ้น เพราะคุณมาแค้นให้ฉันสึกให้ ทั้งๆที่ฤษีไม่ตี” ฟังคำพูดของสมภารวัดหนองโพ พระเจริญก็ใจฝ่อ ยิ่งเมื่อนึกไปถึงโยมยายซึ่งสั่งนักร้องหาว่า ถ้าฤษีไม่ตีอย่าเพิ่งสึก ท่านก็ยังลังเล หลวงพ่อดีจึงแก้งส่ำทับว่า

“เข้าจะสึกหรือไม่สึก ถ้าสึกฉันจะได้ทำน้ามนต์ให้”

“เออ...ผม...ผมยังไม่สึกก็ได้ครับ ขอรอดูพรุ่งนี้อีกวัน” ท่านรู้สึกผิดหวังใจหดหู่ห่อเหี่ยว จึงขออนุญาตกลับกุฏิ สามเณรเห็นว่านั่งดูเหตุการณ์อยู่ นึกสงสารพระหนุ่ม จึงพูดปลอบใจว่า

“ใจเย็นๆนะครับหลวงพี่ วันนี้ฤษีไม่ตี พรุ่งนี้อาจฤษีตีก็ได้ ยังไงๆก็ต้องได้สึกวันยังค่ำ” คำพูดของสามเณรทำให้ภิกษุหนุ่มใจชื้นขึ้น ปลอบใจตัวเองว่า ไม่เป็นไร พรุ่งนี้ค่อยสึกก็ได้ พรุ่งนี้ได้สึกแน่

ถึงกุฏิที่พัก พระเจริญกลับรู้สึกง่วงเหงาหาวนอนเหมือนที่เคยเป็นเมื่อครั้งอยู่วัดพรหมบุรี ท่านนอนแผ่กลางห้อง แล้วเสียงค้อนทุ๊กดังขึ้นอีก “พระคุณเจ้า สึกก็ไม่ใช่ไร พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ ได้หรือยัง ถ้ายังอย่าสึก”

มักกะลิผล

“ได้ตั้งแต่เป็นเด็ก ๆ แล้ว โยมยายสอนทุกวัน” ท่านอยาก
จะพูดอย่างนี้หากก็พูดไม่ออก นอนหมดเรี่ยวแรงอยู่พักใหญ่ ๆ ก็รู้สึก
ค่อยยังชั่วขึ้น จึงลุกมาจัดข้าวของและกวาดอุกุกุที่พัก จากนั้น
ก็ไปช่วยกวาดลานวัดจนโล่งเตียน นำทัศนัชมา แก่ผู้ที่เข้ามาหา
ความสงบ พระหนุ่มคิดว่าวัดเป็นที่พึ่งทางใจของญาติโยม เมื่อ
เขาเข้ามาควรจะได้พบเห็นแต่สิ่งเจริญตาเจริญใจ เป็นต้นว่าลาน
วัดสะอาดสะอาด มีร่มเงาของต้นไม้ทำให้เกิดความร่มรื่นขึ้นเย็น
ท่านไม่ชอบวัดที่บางกอก เพราะเข้าไปแล้วไม่ทำให้เกิดความรู้สึก
เช่นนี้ มิหนำซ้ำบางวัดนอกจากจะสกปรกรกรุงรังแล้ว ยังเต็มไปด้วย
มูลแมว มูลสุนัขส่งกลิ่นเหม็นคลุ้งไปหมด

กวาดลานวัดเสร็จเมื่อใกล้เวลาฉันเพล พระเจริญกลับกุฏิ
ไปล้างมือล้างเท้า และถือโอกาสสรองน้ำแต่วัน ในฤดูหนาวเช่นนี้
การสรองน้ำตอนค่ำทำให้เกิดทุกขเวทนาด้วยว่าอากาศหนาวเย็นกว่า
ปกติ สรงน้ำเสร็จท่านจัดการนุ่งห่มผ้าสามผืนอย่างเรียบร้อยแล้ว
จึงลงมือฉันภัตตาหาร

ช่วงบ่าย ภิกษุผู้มาจากต่างถิ่นจึงไปที่กุฏิหลวงพ่อเดิม ผู้
คนมาเช่าของขลังมากเช่นทุกวัน ซึ่งแม้จะน้อยกว่าวันลอยกระทง
แต่ก็ทำให้สมาธิวัดหนองโพต้องเหน็ดเหนื่อยกับการเป่า เพียงดี
เพียงดี พระหนุ่มให้สงสัยนักกว่า เพียงดี ของท่านนั้นคืออะไรกัน
แน่ ตั้งใจว่าจะเรียนถามท่านก็มีอันลืมเสียทุกครั้ง คิ่นี้จะต้องไม่
ลืมอย่างแน่นอน

สองทุ่มคิ่นั้น พระเจริญไปนวดให้หลวงพ่อเดิมเช่นเคย
แต่คิ่นั้นนอกจากหลวงพ่อเดิมแล้วยังมีหลวงตาอ้วนนั่งอยู่อีกรูปหนึ่ง
อันว่าหลวงตาอ้วนนี้ สามเณรเหว่าแอบเล่าให้ภิกษุหนุ่มฟังว่า แก
มาบวชเอาเมื่อแก่ เคยเป็นลิเกเก่า ชอบคุยโวโอ้อวด นิสัยอีกอย่าง

มักกะลิผล

หนึ่งของหลวงตาอยู่คือ ถ้าใครมาโกหกให้ฟัง แกจะชอบมาก หัวเราะเอิ๊กอ้ากชอบใจ แต่ถ้าใครพูดเรื่องจริงแกจะไม่ชอบ ยิ่งถ้าเป็นเรื่องจริงเกี่ยวกับตัวแกด้วยแล้ว แกจะโกรธหัวฟัดหัวเหวียง หน้าหงิกหน้างอเลยทีเดียวนะ

กราบสมภารสามครั้งแล้วพระเจริญไหว้หลวงตาอยู่หนึ่งครั้ง จากนั้นจึงลงมือรดด้วยท่าทางกระฉับกระเฉง หลวงตาอยู่นั่งดูตาปริบๆ นึกอยากให้พระใหม่รดให้ตนบ้าง แต่ก็ไม่กล้าเอ่ยปากด้วยว่ายังไม่คุ้นกัน ผู้มาจากต่างถิ่นกำลังจะถามหลวงพ่อเดิมเรื่อง เพียงดี ก็พอดีท่านเอ่ยถามขึ้นเสียก่อนว่า

“คืนนี้คุณจะทำคาถาผู้หญิงอีกหรือเปล่า” ท่านหมายถึงคาถาทำให้ผู้หญิงรัก

“หลวงพ่อก็มีอีกหรือครับ” คนทำหน้าที่นวดถามอย่างยินดี
“มีเป็นพะเรือเกวียนเขี้ยวละ คุณได้ไปกับทแล้วละ”

“สองบทครับ”

“บทไหนบ้าง”

“หนึ่งอย่าเป็นสอง กับ พูดจริงทำจริงผู้หญิงรักครับ”

ตอบอย่างคล่องแคล่ว

“ถ้าเช่นนั้นฉันจะให้บทที่สาม ค่อนข้างยาวหน่อย คุณเห็นจะต้องจดไปท่องแล้วละ”

“ผมจะไปหากระดาดินสอมานะครับ”

“ไม่ต้องหา นั้นข้างที่นอนฉันนั่น” ท่านชี้ไปตรงข้างที่นอน หลวงตาอยู่รีบลุกไปหยิบมาให้พระหนุ่มหมายจะผูกสัมพันธ์ไมตรี ได้กระดาดกับดินสอมาแล้ว พระหนุ่มเตรียมจด จึงละมือจากการนวดเฟ้น หลวงพ่อเดิมสั่งว่า

“อย่าหยุด นวดต่อไป ให้พระอยู่ช่วยจดก็ได้” พระเจริญ

มักกะลิผล

จึงต้องส่งกระดาษกับดินสอคืนให้หลวงตาอ้าย

“พระอัยจตของเขาให้ถูกนา” ท่านกำชับ แล้วจึงบอกคาถา
ทีละวรรค หลวงตาอ้ายจดยิกตั้งแต่คำแรกจนคำสุดท้าย

“ไหนลองอ่านให้ฟังซิ” หลวงตาอ้ายอ่านด้วยเสียงที่ค่อนข้างดังว่า **นโมพุทฺธาย กกุสฺนุโร โทนาคมโน กุสฺสโป โคตโม อริยมตฺตโย พุทฺธคุณํ สรณํ คจฺฉามิ รมฺมคุณํ สรณํ คจฺฉามิ สงฺฆคุณํ สรณํ คจฺฉามิ** ทั้งหลวงตาอ้ายและพระเจริญต่างไม่เคยเรียนบาลีมาก่อน จึงไม่รู้ว่าคาถาผู้หญิงที่หลวงพ่อเดิมให้จดนั้นที่แท้เป็นคำบูชาพระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ และไตรสรณคมน์ เป็นกุศโลบายของสมภารวัดหนองโพที่ต้องการให้พระหนุ่มลิ้มเรื่องการลาสิกขาด้วยการให้คาถาไปท่องทุกวัน และจะให้เพิ่มขึ้นทุกครั้ง จนท่องไม่หวาดไม่ไหวนั้นเทียว

พระเจริญเป็นคนปัญญาดีและมีความจำเป็นเลิศ ท่านสามารถจำได้หมดทั้งที่หลวงตาอ้ายอ่านให้ฟังเพียงครั้งเดียว พระหนุ่มนวดไป ท่องคาถาไปกระทั่งหลวงพ่อเดิมหลับ หลวงตาอ้ายอยากจะชวนคุย ครั้นเห็นผู้มาใหม่ตั้งหน้าตั้งตาท่องคาถาอย่างเอาจริงเอาจัง เลยไม่กล้าชวน ได้แต่นั่งดูลาดเลาอยู่เงียบ ๆ เมื่อหลวงพ่อเดิมตื่นอีกครั้งพระเจริญจึงรีบถาม

“หลวงพ่อครับ ที่หลวงพ่อเป่าของขลังให้ญาติโยมเขาแล้วว่า **เพียงดี เพียงดี** นะ หมายความว่าอะไรครับ”

“คุณถามทำไม”

“ผมอยากรู้ล่ะครับ เห็นหลวงพ่อเป่าแล้วผมรู้สึกเหนื่อยแทน อันที่จริงหลวงพ่อก็นิยามากแล้ว ไม่น่าจะต้องตรากตรำถึงปานนั้น” พูดเพราะความเป็นห่วง

“ขอบใจที่คิดเป็นห่วงฉัน แต่คุณก็เห็นนี่นาว่าญาติโยมเขา

มักกะลิผล

ศรัทธาอย่างนั้น ฉันก็ต้องฉลองศรัทธาเขา อะไรที่พอจะอนุเคราะห์ให้
ญาติโยมเขาได้ฉันก็ต้องทำ หากไม่เป็นการละเมิดพุทธบัญญัติ”

“ผมอยากช่วยหลวงพ่อก่อน ฟรุ้งนี่ให้ผมเป่าแทนก็ได้” หลวง
ตาอ้อยได้โอกาสพูดบ้าง

“รู้ล่ะว่าคุณเป่าได้ แต่ญาติโยมเขาจะยอมหรือ เขาอาจ
กลัวว่าของของของเขาจะไม่ขลังก็ได้” ภิกษุชราตึง พระเจริญจึงพูด
ขึ้นว่า

“แสดงว่า เพียงดี ของหลวงพ่อกำลังจริงใช่ไหมครับ นี่
แหละที่ผมตั้งใจจะเรียนถาม”

“เรื่องที่คุณอยากรู้ต้องใช้เวลาอธิบายกันเป็นชั่วโมงๆเสีย
ละ ค่ะนี่ไม่เหมาะ เพราะจะตึกเกินไป”

“ถ้าเช่นนั้นฟรุ้งนี่หลังฉันเข้าแล้วหลวงพ่อกจะกรุณาอธิบาย
ให้ผมฟังได้หรือเปล่าครับ” ท่านต่อรอง ไม่มีเสียงตอบจากภิกษุ
สูงวัย ด้วยว่าท่านหลับเสียแล้ว ท่านเป็นคนหลับง่ายยตื่นง่ายอย่าง
นี้เอง

เวลาห้าทุ่ม หลวงพ่อกเดิมก็อนุญาติให้พระเจริญกลับกุฏิได้
ภิกษุหนุ่มกราบท่านสามครั้ง แล้วจึงลุกออกมา หลวงตาอ้อยลุก
ตาม ครั้นเดินพ้นกุฏิหลวงพ่อกเดิมแล้ว หลวงตาอ้อยจึงพูดกับพระ
เจริญว่า

“ท่านนะไปเชื่อหลวงพ่อกเดิมทำไม เชื่อผมซิ ผมจะบอก
คาถาให้ ให้ชี้ฝั่งด้วย ของหลวงพ่อกเดิมไม่ได้เรื่องหรอก” ภิกษุ
หนุ่มรู้สึกไม่พอใจ ด้วยวาจาของหลวงตาอ้อยดูเหมือนจะจ้วงจาบ
หลวงพ่อกเดิม ขณะเดียวกันท่านก็อยากได้คาถาของหลวงตาอ้อย ซึ่ง
แสบอกว่ามีชี้ฝั่งให้ด้วย ดังนั้นจึงสู้ข่มความไม่พอใจเอาไว้ ถาม
ขึ้นว่า

มักกะลิผล

“ท่านจะให้ผมเรียนคินนี้เลยได้ไหมครับ”

“ได้สิ นิมนต์ที่กุฏิผมเลย” ว่าแล้วก็เดินนำไปที่กุฏิของตน ความอยากได้คาถาทำให้ภิกษุหนุ่มเดินตามต้อยๆ

ถึงกุฏิ หลวงตาอ้วยนิมนต์ภิกษุผู้มาจากต่างถิ่นให้ขึ้นไปนั่งข้างบน หาน้ำร้อนน้ำชามาถวายจนพระหนุ่มรู้สึกเกรงใจ เมื่อท่านเอ่ยปากขอเรียนคาถา หลวงตาอ้วยซึ่งวางแผนไว้เรียบร้อยแล้ว ขึ้นว่า

“เมื่อยจิง นวดก่อน นวดก่อน ผมรู้สึกเมื่อยขบไปทั้งตัวเลย” ภิกษุหนุ่มจึงต้องนวดให้แก เวลาผ่านไปสามชั่วโมง หลวงตาอ้วยหลับไปสามตื่น พระเจริญรู้ว่าตนเสียที่หลวงตาอ้วยเสียแล้ว หากก็อดทนนวดให้แกเพื่อจะเอาคาถาให้ได้

“ท่าน ผมขอคาถา นี่ตีสองแล้ว” ผู้อ่อนวัยกว่าเตือนเมื่อหลวงตาอ้วยตื่นเป็นครั้งที่สาม ดูท่าทางแกตั้งใจเลียนแบบหลวงพ่อเดิมไปเสียทุกอย่าง ผู้อาวุโสกว่าลุกขึ้นนั่งด้วยท่าทางกระปรี้กระเปร่า

“คาถาของผมต้องใช้ขี้ผึ้งด้วย” แกหยิบตลับขี้ผึ้งออกมาจากย่ามที่วางไว้บนหัวนอน เปิดฝาตลับแล้วควักขี้ผึ้งออกมาทาปาก

“นี่ต้องทำให้ถูกวิธีถึงจะขลัง” พระหนุ่มดูอย่างตั้งอกตั้งใจ หลวงตาอ้วยใช้นิ้วชี้ป้ายขี้ผึ้ง แล้วทาจากมุมปากซ้ายขวาไปทางขวาด้านริมฝีปากบนลงมาริมฝีปากล่าง ปากก็ว่า

“โอม ขี้ผึ้งขี้ผึ้ง สาวนั่งบนตอเส้ง สาวไม่มาเราต้องไปหา มันเอง”

“สาวจะนั่งบนตอเส้งได้ยังไงล่ะท่าน ตอมันก็ดำกันเอานะซี” พระหนุ่มแย้ง ค่อนข้างมั่นใจว่าถูกหลวงตาอ้วยหลอกเสียแล้ว

“ท่านไม่รู้อะไร นี่แหละคาถายอดขลังเขี้ยวละ ผมนะมีเมียตั้งสามคนเขี้ยวนะ” แกวพูดท่าทางจริงจัง หน้าบึ้งเสียด้วย

มักกะลิผล

“หรือครับ แล้วเขาไปไหนกันหมดล่ะ” ผู้อ่อนวัยกว่าอยาก

๒๖

“เขาทิ้งไปหมด ผมถึงต้องมาบวชไงล่ะ”

“ว่า ฉันผมไม่เอาคาถาแบบนี้ ขอแบบที่เขาไม่ทิ้งไม่มีหรือ”

พระเจริญต้อรอง

“ถ้ามีผมก็ไม่ต้องมาบวชอยู่อย่างนั้นะซี” หน้าที่ยังกลับบึ้ง
ยิ่งขึ้นไปอีก พระหนุ่มเห็นท่าไม่ดีจึงเอ่ยลา

“ดีสองกว่าแล้ว ผมขอกลับไปนอนละ”

“เชิญ” แกดตบเสียงห้วน ภิกษุเจริญลุกออกมา เดินกลับ
กุฎิด้วยความหงอยเหงา

“อยู่ดีไม่ว่าดี ไปเสียท่าตาอู้ยกได้” ท่านตำหนิตัวเอง
ถึงกุฎิที่พัก พระหนุ่มไม่รู้สีก่วง จึงหยิบสมุดออกมาจด
บันทึกประจำวัน ท่านบันทึกไว้อย่างละเอียดโดยเฉพาะคาถาบทที่
สามที่ได้จากหลวงพ่อดีมี ส่วนคาถาของหลวงตาอู้ยกท่านก็จดไว้
อย่างละเอียดเช่นกัน แต่หมายเหตุไว้ตอนท้ายว่า คาถาเมียบ้าง
เพื่อว่าวันข้างหน้าท่านแต่งงานมีครอบครัวแล้วเกิดเบื่อเมีย ก็จะมี
ท่องคาถาบทนี้ เขาจะได้ทิ้งท่านไป ท่านจะได้หาเมียใหม่ที่สาวกว่า
สวยกว่าคนเก่า ปะเหมาะเคราะห์ดีท่านอาจหาเมียได้มากกว่าตาอู้ยก
จอมคุณไม้คนนั้นอีก เพราะท่านหนุ่มกว่า หล่อกว่า แถมยังมีวิชา
ความรู้อีกด้วย อย่างตาอู้ยกหรือจะสู้ได้ จดบันทึกเสร็จท่านก็ยังไม่
รู้สีก่วง จึงหยิบกระเป๋าใบที่บรรจุ เสื้อผ้าฆราวาสออกมาเปิด หยิบ
กางเกงกับเสื้อมาลองสวม ไม่ลืมนำนาฬิกาไวเลอร์และแหวนเพชร
เพื่อแสดงความมีฐานะ หนุ่มบางมั่งหมั่งคงจะไม่มีใครหลอหลอน
และดูภูมิฐานเท่ากับท่าน ลึกแล้วท่านจะกลับไปปวดคนบางมั่ง
หมั่ง ว่าท่านมีพร้อมทุกอย่างที่คฤหัสถ์พึงมี ไม่ว่าจะป็นรูปสมบัติ

มักกะลิผล

ทรัพย์สินสมบัติ ชื่อเสียงเกียรติยศหรือวิชาความรู้

แต่งชุดฆราวาสเดินไปมาอยู่ในห้องได้สักครู่ ก็เกิดตะขิดตะขวงใจ **สมณสัญญา** คือความกำหนดในใจว่าตนเป็นสมณะได้บังเกิดขึ้น ทำให้รู้ว่าตัวเองประพฤติไม่เหมาะสมกับสมณสาธูป จึงรีบเปลี่ยนจากชุดคฤหัสถ์ไปครองไตรจีวรดังเดิม พຽ່งนี้ยังมาไม่ถึง ท่านจะได้สืกหรือไม่ ยังไม่อาจຽงได้ แต่ปัจจุบันนี้ ขณะนี้ ท่านเป็นสมณะ เพราะฉะนั้นความประพฤติใดที่ไม่สมควรแก่สมณะจึงมีพึงกระทำ เมื่อเป็นสมณะก็ต้องรักษาสมณเพศไว้มิให้มัวหมอง คนอื่นก็ติเตียนไม่ได้ แม้ตนเองก็ติเตียนตนเองไม่ได้

๖๒

นโมพุทธาเยะ

เวลาผ่านไปสองเดือนพระเจริญก็ยังไม่ได้ลาสิกขา เพราะนอกจากจะไม่ทำพิธีสึกให้แล้ว หลวงพ่อเดิมยังให้คาถาแก่ท่านทุกวัน วันละหน้า และบังคับให้ท่องให้ได้ ภิคุษุหนุ่มมัวกัังวลกับเรื่องคาถาจนลืมเรื่องสึกไปชั่วคราว คืนวันหนึ่งขณะทำหน้าที่นวดให้สมภารวัดหนองโพ พระหนุ่มก็ถามขึ้นว่า

“หลวงพ่อกับ หลวงพ่อให้คาถาผมตั้งมากมาย ผมทั้งจดทั้งจำจนแทบว่าจะจำไม่หวาดไม่ไหว แต่ก็ยังไม่มีโอกาสได้ใช้สักที แต่พอผมเห็นหลวงพ่อเป่า เพียงดี เพียงดี ให้คนอื่น ผมไม่เห็นหลวงพ่อใช้คาถาอะไรเลย แบบนี้ผมก็เสียเวลาเปล่านะซีครับ” ภิคุษุชราหัวเราะหึๆ ก่อนตอบว่า

“คาถามันไม่ขลังหรอกคุณ เขาเอาไว้เป็นองค์ภาวนาเพื่อให้จิตเป็นหนึ่งต่างหาก”

“เป็นอย่างไรครับที่ว่าจิตเป็นหนึ่ง” พระหนุ่มไม่เข้าใจ

“ภาษาบาลีเขาเรียกว่า จิตตัสเสกัคคตา หรือที่เรียกสั้นๆ ว่า เอกัคคตา แปลว่า ภาวะจิตที่มีอารมณ์เป็นหนึ่ง ไม่ฟุ้งซ่านหรือส่ายไป ที่ฉันบอกว่าคุณมันไม่ขลัง หมายความว่า มันเป็นเพียงบทฝึกจิตให้เข้มแข็งให้ใจมั่น ซึ่งภาวะจิตเช่นนี้เรียกว่า เอกัคคตา หรือจิตที่มีอารมณ์เป็นหนึ่ง ใจมั่นคือ ความตั้งใจ ถ้า

มักกะลิผล

ตั้งใจต้องสำเร็จหมดไม่ว่าจะทำอะไร ที่นี้การทำให้จิตเข้มแข็งหรือให้ใจมั่น ต้องมีองค์ภาวนา ซึ่งเรียกว่าคาถา ต้องภาวนากระทั่งจิตตั้งมั่นเป็นอัปนาสมาธิ เมื่อจิตถึงขั้นอัปนาสมาธิแล้วไม่จำเป็นต้องว่าคาถาเลย”

“อัปนาสมาธิเป็นอย่างไรครับ” ผู้อ่อนวัยกว่าถามอีก

“หมายถึง สมาธิขั้นสูงสุด ซึ่งมีในฉานทั้งหลาย สมาธิมี ๓ ระดับได้แก่ ขณิกสมาธิ หมายถึง สมาธิชั่วขณะ อุปจารสมาธิ เป็นสมาธิจวนแน่วแน่ ส่วนระดับสูงสุดเรียกว่า อัปนาสมาธิ แปลว่า สมาธิแน่วแน่ เมื่อถึงขั้นนี้จิตเป็นเอกัคคตา ตั้งมั่นแล้ว จะทำอะไรก็ได้ จิตที่ตั้งมั่นจะมีพลังมหาศาล มีอำนาจมาก สามารถทำในสิ่งที่คนปกติธรรมดาทำไม่ได้ ถ้าคุณอยากรู้ว่า เพียงดี ของฉันหลังหรือไม่กี่ขอให้ท่องคาถาต่อไป ท่องจนจิตเป็นเอกัคคตาแล้ว คุณจะรู้เอง” ภิกษุสูงวัยอธิบายกระจ่างชัด

“ที่หลวงพ่อเล่ามานี้ทำให้ผมนึกถึงตอนเป็นเด็ก”

“ชนอีกล่ะซี” คนอาวุโสกว่าพูดดักคอ

“ครับ ชนที่สุดเ็นตำบลบางม่วงหมู่” พระหนุ่มยอมรับอย่างภาคภูมิใจ

“คุณไปชนอะไรอีกล่ะ เล่าให้ฉันฟังบ้างซี” ท่านชอบฟังเรื่องราวของภิกษุผู้มาจากต่างถิ่น ดูเขามีเรื่องสนุกตื่นเต้นมาเล่าให้ท่านฟังอยู่บ่อยๆ พระเจริญเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ ไม่เหมือนพระอู๋ย ซึ่งมักจะคุยโวโอ้อวดแล้วก็ชอบเรื่องโกหก สมภารวัดหนองโพรู้สึกลักษณะนั้น

“เรื่องเป็นอย่างนี้ครับ” ภิกษุหนุ่มตั้งต้นเล่า

“ที่วัดใหม่ซึ่งอยู่แถว ๆ บ้านผมมีเณรประสาธน์ไม่ค่อยดีอยู่รูปหนึ่ง ชื่อเณรตั้ง คนในละแวกนั้นเขารู้กันหมดว่าเณรตั้งเป็น

โรคประสาทอ่อนๆ วันหนึ่งหลวงตาตาย ซึ่งอยู่อีกวัดหนึ่งได้มา หลอกแฉกรดิ่งว่า ท่านมีคาถาปลุกพระให้หนึ่งได้ แฉกรดิ่งก็ขอเรียน คาถา หลวงตาตายก็บอกว่าให้ท่อง นโมพุทธาเยะ แฉกรก็ไปหา พระพุทธรูปนั่งมาองค์หนึ่ง จับให้นอนแล้วนั่งบริกรรม นโมพุทธาเยะ นโมพุทธาเยะ ทำอย่างนี้ทั้งวัน พอฉันเสร็จก็นั่งบริกรรม นโมพุทธาเยะ นั่งหลับตาบริกรรมนะครับ นานๆจะลืมตาดูสักครั้ง ว่าพระลุกขึ้นนั่งหรือยัง วันหนึ่งผมไปเห็นเข้าเลยถามว่า แฉกร ภาวนาทำไม แฉกรแกพูดกับผมว่า มึงไม่รู้เรื่อง ภูไปเรียนจากหลวงตาตาย ท่านบอก นโมพุทธาเยะ นโมพุทธาเยะ ปลุกพระให้ลุก ถ้าทำได้ทำอะไรได้หมด แกพูดอย่างนี้ผมก็ไม่เชื่อ เลยหาวิธีแก้งแก”

“คุณไปแก้งอะไรแฉกรอีกล่ะ” ถามอย่างนึกเอ็นดู

“ผมก็แอบปิ่นเข้าทางหน้าต่างไปจับพระพุทธรูปให้หนึ่งแล้ว ปิ่นออกไปพยายามไม่ให้มีเสียง พอแฉกรลืมาเห็นพระนั่งดีใจใหญ่ เรียกใครต่อใครมาดู บอก พระนั่งแล้ว พระนั่งแล้ว ทั้งพระทั้งแฉกรต่างพากันมาดูแล้วก็เชื่อสนิทว่าพระนั่งได้จริงๆ มีผมคนเดียวที่รู้ว่าที่พระนั่งได้เป็นเพราะฝีมือผม” คนเล่าอมยิ้ม

“แห่ม คุณนี่ช่างซนเสียจริงๆ” ภิกษุขร่าวพลางหัวเราะหึๆ

“ครับ ตกลงว่าแฉกรดีใจจนไม่ยอมฉันเพล สมภารต้องมาดู คิดว่าแกอาพาธ พอเห็นแกนั่งขัดสมาธิ มีพระพุทธรูปนั่งวางอยู่เบื้องหน้า สมภารก็ถาม แฉกรวันนี้ทำไมไม่ฉันข้าว แฉกรแกก็ชี้ให้ดูพระพุทธรูป ปากก็ว่า พระนั่งแล้ว พระนั่งแล้ว แกชี้พระพุทธรูปนั่งที่วางตรงหน้า ท่านสมภารไม่เชื่อจึงสั่งว่า ไหน ไอ้แฉกร มึงลองทำให้กูดูซิ แฉกรแกก็จับพระพุทธรูปนั่งให้นอนลง หลับตา

มักกะลิผล

บริกรรม นโมพุทธาเยะ นโมพุทธาเยะ หลวงพ่อทราบไหมครับ ว่าเกิดอะไรขึ้น” พระหนุ่มถามพระอาวุโส

“ฉันจะไปรู้ได้ยังไงในเมื่อฉันไม่ได้อยู่ที่นั่นด้วย คุณนี่ถามพิกล” หลวงพ่อเดิมตอบว่า

“ปรากฏว่าพระนั่งได้ครับ ผมเห็นกับตาเลย ไม่รู้ว่าทำไมถึงเป็นเช่นนั้น ตอนนั่งได้ครั้งแรกผมไม่แปลกใจ เพราะผมเป็นคนจับให้หนึ่งเอง แต่พอหนึ่งครั้งที่สองผมสงสัยมาก จึงเข้าใจตามคนอื่น ๆ ว่าคาถาเณรขลัง เพิ่งจะมาเข้าใจอย่างถ่องแท้เมื่อฟังหลวงพ่อก่อนนี่เอง”

“จบหรือยังเรื่องที่คุณเล่านี้นะ” หลวงพ่อเดิมปิดปากหา

“ยังไม่จบครับ แต่ถ้าหลวงพ่อร่วงจะนอนหลับก่อนก็ได้ ตื่นแล้วผมค่อยเล่าต่อ” ภิกษุชราจึงหลับอย่างว่าง่าย ท่านหลับไปหนึ่งชั่วโมงก็ตื่น พระเจริณมั่นใจว่าท่านต้องสั่งจิตได้ว่าเมื่อใดหลับเมื่อใดตื่น

“เล่าต่อซิ ฉันกำลังฟัง” ท่านบอกพระเจริณทันทีที่ลืมตา

“เมื่อตะกี้นี้ผมเล่าถึงตอนไหนแล้วครับ” ภิกษุหนุ่มต้องการทดสอบความจำของภิกษุวัย ๑๐๓ ปี

“ถึงตอนพระพุทธรูปนั่งเองโดยไม่ต้องมีเด็กชน ๆ ไปจับให้ลุกขึ้น” ท่านพูดเสียดสีพระหนุ่ม

“ครับ คนเขาเล่าลือกันไปทั่วแล้วก็พากันมาขอให้เณรทำให้ดู เณรก็หลับตามาวาณา นโมพุทธาเยะ นโมพุทธาเยะ พระก็นั่งทันที วันหนึ่งมหาทองมาขอดู มหาทองแก่เคยบวชที่วัดตึกราชา ได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค ภายหลังสึกออกมาเป็นคฤหัสถ์ ตั้งบ้านเรือนอยู่ข้างวัดตึกราชานั่นเอง มหาทองมาถึงก็ถามเณรตั้ง เณรว่ายังไงพระถึงนั่งได้ เณรแกก็ตอบว่า นโมพุทธาเยะ

มักกะลิผล

มหาทองบอก ไม่ได้ ต้องว่า นโมพุทฺธายะ เชื่อผมซิ ผมมหา
เปรียญ ๔ ประโยคเชี่ยวชาญ นโมพุทฺธายะมีที่ไหนกันแล้ว เณรตั้ง
แกก็เปลี่ยนมานว่า นโมพุทฺธายะ นโมพุทฺธายะ ว่าอยู่เป็นเดือนพระ
ก็ไม่นั่งสักที ฟังหลวงพ่อบุญเมื่อตะกี้ ผมเลยเข้าใจเดี๋ยวนี้เองว่า
คาถามันไม่ขลัง ความขลังอยู่ที่จิตตั้งมั่น พอใจรวนเรพระก็ไม่นั่ง
อย่างนั้นไซ้ใหม่ครับ”

“ถูกต้อง คุณเป็นคนเข้าใจอะไรง่ายดี เพราะอย่างนี้แหละ
ฉันถึงอยากถ่ายทอดวิชาให้ ฉันไม่เคยให้ใครเลยนะ คุณไปถาม
ดูได้ว่าคนในวัดมีใครเคยได้คาถาอาคมจากฉันบ้างไหม ถึงเณร
เหว่าซึ่งเป็นหลน ฉันก็ยังไม่ให้ เพราะมันไม่มีประโยชน์สำหรับ
เขา แต่สำหรับคุณมีประโยชน์แน่นอน”

“ผมยังมองไม่เห็นเลยครับว่าจะมีประโยชน์อย่างไร เรียน
ตามตรงว่าที่ผมมารับใช้หลวงพ่อกับสองเดือนนี้เชื่อว่ามาเอาวิชา
ความรู้อะไร ผมต้องการมาฝึกเท่านั้น ฟรุ้งนี้เข้าหลวงพ่อกำพิ
สิทให้ผมด้วยนะครับ ผมคิดว่าฝึกดีกว่า นี่ก็เลยพรรษามาเกือบ
สามเดือนแล้ว ให้ผมฝึกเถิดนะครับ” ผู้มาจากต่างถิ่นทั้งขอร้อง
และวิงวอน

“เออ ศักดิ์ดี” หลวงพ่อบุญยังคงพูดเหมือนเดิม

“ครับ ฝึกดีแน่นอน ฟรุ้งนี้ผมได้ฝึกแน่ไซ้ใหม่ครับ ผมไม่
อยากได้ยินหลวงพ่อบุญซ้ำๆ ซากๆ ว่า วันนี้นี้ยังไม่มีฤกษ์ ต้องรอ
ฟรุ้งนี้ ฟรุ้งนี้หลวงพ่อบุญแบบนี้อีกนะครับ ผมฝึกแน่นอนครับ”

“เออ ศักดิ์ดี” หลวงพ่อบุญตอบเหมือนเดิมอีก พระเจริญ
รู้สึกอ่อนอกอ่อนใจ สมภารวัดหนองโพพูดเช่นนั้นมานับสิบครั้ง แต่
จนแล้วจตรอดก็ไม่ยอมทำพิธีสิทให้ท่าน อย่างไรก็ตามฟรุ้งนี้เข้า
ท่านจะต้องขอสิทให้ได้ ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น

มักกะฉิบผล

ทันทีที่ฉันภัตตาคารเข้าเสร็จภิกษุผู้มาจากต่างถิ่นก็รีบรุด
ไปที่กุฏิสมภารวัดหนองโพ กราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้งตาม
ธรรมเนียมแล้วจึงเอ่ยวาจา

“หลวงพ่อดรับได้เวลาแล้ว สীগเถอะ” ท่านหัวกระเป่าบรจ
เสื่อผ้าฆราวาสมาด้วย

“ฉันจะสึกไปทำไมแก่ปูนนี้แล้ว” ภิกษุชราตั้งใจยั่ว

“ไม่ใช่ สึกให้ผม หลวงพ่อจะสึกให้ผมไงล่ะ”

“พูดเมื่อไร”

“เมื่อคืนนี้ หลวงพ่อยังบอกเลยว่า เออ สึกดี”

“ข้าพูดกับแกอย่างนั้นเมื่อไร ข้าว่าศึกษาเล่าเรียนดีต่างหาก”

ภิกษุวัย ๑๐๓ หาทางออกจนได้ การเปลี่ยนมาใช้สรรพนาม ข้า
-แก แทน ฉัน-คุณ ก็เพื่อแสดงความสนิทสนม ทว่าภิกษุหนุ่ม
กลับไม่ฟังเสียง พูดโครธๆว่า

“อะไร สึกก็คือสึกมานุ่งกางเกง ใส่ชุดฆราวาส” พูดพร้อม
กับหยิบเสื่อกับกางเกงออกมาประกอบคำพูด

“ฤกษ์สึกยังไม่มีเลยคุณ” ภิกษุชราพูดเสียงปกติด้วยรู้ว่า
อีกฝ่ายกำลังโกรธ

“อ้าว ก็เกล้ากระผมบอกวันเดือนปีเกิดหลวงพ่อบไปแล้ว ไม่
มีฤกษ์ยังไง” คนกำลังโกรธไม่ยอมลดละ

“พระเจริญใจเย็นๆ อย่าใจร้อนอย่าโกรธ ความโกรธนี้มัน
ไม่เคยให้คุณกับใครเลยนะ มีแต่ให้โทษ เชื่อฉันซิ” ผู้อาวุโสกว่า
พยายามเอาน้ำเย็นเข้าลูบ พระหนุ่มค่อยคลายความโกรธลง รู้ว่า
ตนล่วงเกินผู้สูงวัยกว่า จึงก้มลงกราบขอขมาลาโทษ พูดเสียงอ่อน
ลงว่า

“ผมขอลูแก่โทษที่แสดงกิริยาไม่สมควรกับหลวงพ่อ โปรด

มักกะฉิบผล

จงยกโทษให้ผมด้วย แต่ผมก็ต้องการสักครั้ง สักวันนี้และเดี๋ยวนี้”

“ข้อนั้นฉันรู้ ฉันรู้ตั้งแต่เห็นคุณวันแรกนั้นแล้ว ว่าที่คุณตัดสินใจมาถึงที่นี่ก็เพื่อจะมาสักเท่านั้น แต่ฉันขอร้องเถิดนะ ขอร้องให้คุณอยู่ต่อไปให้ครบสามเดือน แล้วฉันจะบอกอะไรให้สักอย่างหนึ่ง ฉันยังไม่เคยบอกกับใคร คุณเป็นคนแรกที่จะรู้”

“นี่ผมจะต้องอยู่ต่อไปอีกตั้งเกือบเดือนเชียวนะหรือครับ ไม่ไหวกระมังหลวงพ่อ”

“ไหวชิ ก็อยู่มาได้ตั้งสองเดือนกว่า ทำไมอีกไม่ถึงเดือนจะอยู่ต่อไปไม่ได้ เชื่อฉันเถอะ อย่าหาว่าฉันห่วงเหี้ยมคุณเอาไว้ใช้เลย แต่ที่ไม่อยากให้คุณตอนนี้ เพราะเห็นว่าจะเป็นผลดีกับคุณ ในภายภาคหน้า ที่คุณมาปรนนิบัติรับใช้บิณฑบาตให้ทุกคืน ฉันก็ขอขอบใจ ขอให้เชื่อฉันสักครั้ง และเอากระเป๋าเสื้อผ้าไปเก็บเสีย” ทั้งที่อยากสักแต่พระเจริญก็ต้องยอมรับว่า คำพูดของหลวงพ่อดีมีพลังอำนาจอย่างประหลาดที่ท่านจะต้องเชื่อฟัง ดังนั้นจึงปิดกระเป๋าเสื้อผ้า กราบสามครั้งแล้วหิ้วกระเป๋าเดินกลับกุฏิ

ถึงที่พัก ท่านเหวี่ยงกระเป๋าเสียงตั้งโครมเป็นการระบายโทสะ รู้สึกหงุดหงิดรุ่งนง่าน เห็นอะไรขวางหูขวางตาไปหมด และก่อนที่จะคิดทำอะไรต่อไป ความง่วงเหงาหาวนอนก็เข้ามาครอบงำจิตเหมือนพายุลมร้ายที่พัดกระหน่ำลงมาปะทะร่าง ทำให้ท่านมีอาการตัวนั่งอยู่ได้ ท่านทรุดกายลงนอนแผ่กลางห้อง แล้วเสียงประหลาดก็ดังก้องขึ้นไกล้หู **พระคุณเจ้าจะสักนะ พุทธคุณได้หรือยัง** คราวนี้ไม่พูดยาวเหมือนคราวก่อนๆ ทว่ากลับทำให้พระหนุ่มต้องคิดหนัก ท่านไม่ได้แฉ่งเหมือนที่แล้วๆ มา แต่ครุ่นคิดทบทวนว่ามันจะต้องมีอะไรสักอย่าง แล้วจึงตกลงใจว่าจะต้องค้นหาเหตุผล

มักกะฉิลผล

ต้นปลายให้จงได้ คิดได้ตั้งนี้ความง่วงเหงาหาวนอนพลันหายไป
เกิดความกระปรี้กระเปร่าขึ้นมาแทนที่ ท่านเริ่มทำตามที่คุณคิด

ในกฎที่ท่านพักมีหนังสือสวดมนต์เจ็ดตำนานวางอยู่ตรง
มุมห้อง คงเป็นพระรูปใดรูปหนึ่งทิ้งเอาไว้ตอนที่สีกออกไป ท่าน
หยิบหนังสือสวดมนต์ขึ้นมาเปิดตรง'พุทธคุณ' อ่านออกเสียงอย่าง
ตั้งอกตั้งใจทุกตัวอักษร

อิตถีปิ โส ภควา อรหิ สมมาสมพุทฺโธ วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน
สุคโต โลกวิทู อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ สตุธา เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ
ภควาติ

หากท่องไม่ได้มาก่อน ท่านคงอ่านไม่ออก เพราะภาษา
บาลีอ่านยาก ท่านอ่านและท่องกลับไปกลับมาหลายเที่ยวอย่างพิณี
พิจารณา แล้วความรู้อย่างหนึ่งก็แวบขึ้นมาในความคิด เป็นความ
รู้เกี่ยวกับการอ่านคำบาลี ซึ่งท่านสังเกตสังกาและตั้งเป็นกฎได้ ๓
ข้อคือ

ข้อ ๑ ตัวพยัญชนะที่มีได้ประด้วยสระ ให้อ่านออกเสียง
เหมือนประด้วยสระ -ะ เช่น ภค อ่าน ภะคะ อร อ่านว่า อะระ
จรณ อ่านว่า จะระณะ เป็นต้น

ข้อ ๒ เครื่องหมาย ° แทนเสียง ง เช่น อรหิ อ่านว่า
อะระหัง สรณิ อ่านว่า สระระณัง เป็นต้น

ข้อ ๓ เครื่องหมาย . อยู่ใต้พยัญชนะตัวใด พยัญชนะตัว
นั้นทำหน้าที่เป็นตัวสะกด เช่น สมมาสมพุทฺโธ อ่านว่า สัม-มา-
สัม-พุท-โธ อนุตฺตโร อ่านว่า อะ-นุ-ต-ตะ-โร ปุริสทมฺมสารถิ อ่าน
ว่า ปุ-ริ-สะ-ทม-มะ-สา-ระ-ถิ เป็นต้น

ตั้งกฎ ๓ ข้อนี้แล้ว ท่านจึงนำไปใช้กับธรรมคุณ และ
สังฆคุณ รู้สึกเพลิดเพลินกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ท่านหัดอ่าน

มักกะฉิมผล

หัดเขียนพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ จนคล่อง กระทั่งถึงเวลาฉัน
เพล

“พຽ່ງนี้หลวงพ่อเดิมคงสีกั้ให้เราแน้ เพราะพุทธคุณ
ธรรมคุณ สังฆคุณได้แล้่ว” ภิกษุหนุ่มนี้กระหิ้มยิ้มย่อง

๖๓

อย่าสะสมบาปไว้ที่ปาก

ทุกคืนตั้งแต่สองทุ่มถึงห้าทุ่ม เป็นเวลาที่พระเจริญทำหน้าที่ บิบนวดให้หลวงพ่อดีม นับแต่วันแรกที่เข้ามาอาศัยร่มไม้ชายคา ของวัดนี้ พระหนุ่มมิเคยละเว้นการปฏิบัติหน้าที่แม่เพียงครั้งเดียว คำคั้นนี้ก็เช่นกัน และแทนที่จะเข้าชี้ถามทุกข์สิกเช่นคืนก่อนๆ ท่านกลับพูดขึ้นว่า

“หลวงพ่อดีม วันนี้ผมเรียนรู้วิธีอ่านบาลีด้วยตนเอง ไม่ ทราบจะผิดถูกประการใด”

“ไม่มีผิดหรอกคุณ ถูกต้องทั้งหมดตามที่คุณเข้าใจ”

“ผมยังไม่ได้กราบเรียนให้ทราบเรื่องวิธีการเรียนรู้ แล้วเหตุ ไฉนหลวงพ่อดีมจึงบอกว่าถูกต้องทั้งหมด หลวงพ่อดีมไม่ได้พูดเพื่อเอาใจ ผมนะครับ”

“ทำไมฉันจะต้องเอาใจคุณ ฉันเพียงแต่พูดไปตามความจริง เท่านั้นเอง ก็คุณตั้งกฎขึ้นมาสามข้อใหม่ และกฎที่คุณตั้งขึ้น มานั้นก็ถูกต้องทุกข้อ ฉันจึงพูดว่าถูกต้องทั้งหมด แบบนี้ฉันพูด เอาใจคุณหรือเปล่า” ภิกษุชราย้อนถาม

“แล้วหลวงพ่อดีมทราบได้อย่างไรครับ” ภิกษุหนุ่มรู้สึกพิศวง

“ก็อย่างที่ฉันเคยบอกคุณแล้วอย่างไรล่ะว่าจิตที่ตั้งมั่น ทำอะไรได้หมดเหมือนเรื่องเณรที่คุณเล่าให้ฟังเมื่อคืนก่อนที่

มักกะลิผล

บริการ นโมพุทธาเยะ ปลุกพระให้นั่งได้ แต่พอเปลี่ยนมานว่า นโมพุทธาเยะ เพราะใจรวนเร พระเลยนั่งไม่ได้ ฉันก็อาศัยหลักเดียวกันนี้”

“แต่ผมไม่เห็นหลวงพ่อดังนั่งหลับตาบริการอย่างเงรเลยนี่ครับ อยู่ๆหลวงพ่อก็พูดแล้วก็ตรงกับความจริง”

“ก็ฉันฝึกจิตจนตั้งมั่นเป็นปกติวิสัยแล้ว จึงสามารถนำมาใช้ได้ภายในพริบตาโดยไม่จำเป็นต้องมานั่งบริการ ผิดกับพวกพ่อมตหมอมือหรือพวกหมอดูทั้งหลายที่ต้องนั่งหลับตา บริการ ทำปากขมุบขมิบเสียก่อนแล้วจึงจะบอกได้ ซึ่งบางครั้งก็เป็นการคาดเดา ไม่ได้รู้แจ้งเห็นจริงดังที่อวดอ้าง อย่าวว่าแต่คนพวกนี้เลย แม้พวกพระอย่างเราก็มิไม่น้อยที่หากินแบบนี้”

“แล้วไม่บาปหรือครับ โดยเฉพาะพระน่าจะผิดวินัยด้วย”

“ไม่ใช่ น่าจะ หลอก ผิดเต็มทีเลยเชียวแหละ เพราะถ้าตนไม่รู้แจ้งเห็นจริงแล้วไปทำนายทายทักว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เมื่อไม่เป็นดังที่พูดก็เท่ากับโกหก จริงไหมเล่า”

“จริงครับ แหม หลวงพ่อกับผมอยากทำได้อย่างหลวงพ่อกับเลย อยากรู้ว่าคนอื่นเขาคิดอย่างไร เขาพูดจริงกับเราหรือโกหก ถ้ารู้ได้อย่างนี้คงสนุกดีนะครับ”

“มันก็ไม่แน่เสมอไป เพราะถ้าคุณนำความรู้ไปใช้ในทางที่ผิด แทนที่จะเป็นประโยชน์กลับเป็นโทษ”

“แล้วความรู้ที่ผมได้เล่าครับหลวงพ่อกับผมคิดกฏสามข้อได้ทั้งที่จิตผมยังไม่ตั้งมั่น” ภิกษุหนุ่มสงสัย

“รู้แบบนี้เป็นการรู้ด้วยปัญญา ซึ่งย่อมถูกต้องตามความเป็นจริง ผิดกับการรู้ด้วยตัณหาอุปาทาน ซึ่งมักผิดพลาด ไม่ถูกต้อง”

มักกะลิผล

“แล้วคำว่า ย่อม กับ มัก นี่มันต่างกันอย่างไรครับหลวงพ่” พระเจริญถามอย่างนึกสนุก คิดว่าภิกษุชราจะตอบไม่ได้ แทนคำตอบหลวงพ่อดิเมกลับย้อนถามว่า

“คนย่อมตาย กับ คนมักตาย สองประโยคนี้อาจมีความหมายเหมือนกันหรือเปล่าล่ะ”

“ไม่เหมือนครับ” ผู้อ่อนวัยกว่าตอบ

“ไม่เหมือนยังไง ไหนลองอธิบายมาซิ”

“คือ...ถ้าเราพูดว่า คนย่อมตาย หมายความว่า คนทุกคนไม่มีละเว้นไม่ว่าจะเป็นผม หลวงพ่อดิเม เณรหว่า พระอุยหรือใครๆ ล้วนต้องตายทุกคน แต่ถ้าพูดว่า คนมักตาย หมายความว่า มีบางคนเท่านั้นที่ตาย แต่บางคนไม่ตาย เป็นต้นว่า หลวงพ่อดิเมกับผมไม่ตาย แต่พระอุยและคนอื่นๆตาย”

“เข้าใจยกตัวอย่างนะ ให้คนอื่นตาย ตัวเองไม่ตาย” หลวงพ่อดิเมหัวเราะหึๆ

“หลวงพ่อดิเมด้วยครับ ผมกับหลวงพ่อดิเมไม่ตาย” พระหนุ่มยิ้ม

“แต่มันเป็นไปไม่ได้นะซี ทั้งฉันทั้งคู่ก็ต้องตายด้วยกันทั้งนั้น เพราะมันเป็นกฎธรรมชาติ ที่นี้คุณก็คงเข้าใจแล้วใช่ไหม ที่ฉันกล่าวว่า การรู้ด้วยดีมหาอุปาทานมักผิดพลาดนะ” ท่านทวนถามเรื่องเดิม

“เข้าใจแล้วครับ”

“เข้าใจว่ายังไง ไหนลองพูดให้ฉันฟังหน่อยซิ”

“เข้าใจว่าบางครั้งมันก็ผิด บางครั้งมันก็ถูก ไม่แน่นอน ส่วนการรู้ด้วยปัญญา นั้นถูกต้องแน่นอนครับ”

“เออ คุณเก่ง” หลวงพ่อดิเมชม

“ครับ แต่ก็เก่งน้อยกว่าหลวงพ่อดิเม ผมอยากรู้อะไรๆ อย่าง

ที่หลวงพ่อรู้ ผมต้องฝึกจิตใจให้ตั้งมั่นใช่ไหมครับ”

“ถูกต้อง คุณเป็นคนมีปัญญาอยู่แล้ว ถ้าฝึกจิตใจให้ตั้งมั่นได้ รับรองว่าไม่มีใครเทียบเทียมคุณได้ แม้แต่ฉัน”

“หลวงพ่อกคงจะขอมผมมากไปกรรมังครับ อย่างผมหรือจะ เก่งกว่าหลวงพ่อ แต่คิดว่าเก่งเท่าหลวงพ่อผมก็ไม่กล้าคิดแล้ว” ภิกษุ หน่อมพูดอย่างอ่อนน้อมถ่อมตน

“ฉันไม่ได้ยกยออะไรคุณหรอกนะ แต่ฉันพูดความจริง คุณ ไม่เหมือนกับคนอื่น รู้ตัวหรือเปล่าว่าตัวเองมีดีอะไรในตัวบ้าง”

“ก็พอจะรู้อะไรครับ” พระหน่อมพูดบอขายๆ ท่านคิดว่า ดี คือ ความมีรูปสวย

“เช่นอะไร”

“ก็ความหล่อหะครับ ผมรู้ว่าตัวเองหล่อ เข้าตำรารูปหล่อ พ่อรวย หลวงพ่อไม่รู้อะไร สมัยที่ผมเรียนอยู่บางกอก เวลาเดิน ผมต้องถือไม้สองอัน”

“เอาไว้ทำอะไร” คราวนี้หลวงพ่อดีมสงสัยบ้าง

“เอาไว้ไล่พวกผู้หญิงที่มา รุมจีบครับ” ท่านตั้งใจย้ำเข้าหาก หลวงพ่อดีมกลับว่า

“เพื่อเจ้า คุณนี่ชอบพูดเพื่อเจ้า อย่าหัดสะสมบาปไว้ที่ ปาก” ท่านสั่งสอน พระหน่อมพูดรู้สึกเจ็บลึกเข้าไปในหัวอก หน้าม่อย ลงทันใด

“ที่ฉันต้องการจะบอกคือ คุณมีอะไรที่ไม่เหมือนคนทั่วๆ ไป เช่นรูปร่างสูงใหญ่เหมือนคนโบราณ รู้ไหมทำไมจึงเป็นเช่น นี้”

“ไม่ทราบครับ”

“แล้วอยากรู้ไหม”

“ไม่ยากครับ” ภิษุหนุ่มแกล้งยั่วภิษุชราโทษฐานที่มาว่าท่านสะสมบาปไว้ที่ปาก

“เอาละ ไม่ยากก็ไม่มีอะไร แต่ฉันอยากให้คุณรู้ ก็เลยจะบอกว่าที่คุณรูปร่างสูงใหญ่ผิดคนอื่น ๆ นั้น เพราะคุณเคยเป็นแม่ทัพเอกสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย เป็นแม่ทัพหนุ่ม ส่วนฉันเป็นแม่ทัพเก่าที่เขายปลดระวางแล้ว แต่ฉันก็ได้ถ่ายทอดยุทธวิธีในการทำศึกให้กับคุณ ฉันไม่เคยบอกเรื่องนี้แก่ใครมาก่อน คุณจะเชื่อหรือไม่ก็ตาม แต่อย่าเพิ่งเชื่อนั้นแหละดี เอาไว้คุณฝึกจิตจนตั้งมั่นแล้วก็ลองตรวจสอบด้วยตัวเองอีกครั้งแล้วจึงค่อยเชื่อ แต่ที่คุณสามารถจะตรวจสอบได้เดี๋ยวนี้ก็คือนิ้วมือของคุณ”

“นิ้วมือของผมหรือครับ” พระหนุ่มหยุดนวด กางนิ้วมือทั้งสิบดูก็ไม่เห็นความผิดแปลกแตกต่างอะไร จึงบอกท่านว่า

“ไม่เห็นมีอะไรนี้ครับหลวงพ่อ ผมก็มีสิบนิ้วเหมือนกับคนอื่น ๆ คนอื่น ๆ บางคนเสียอีกที่ไม่เหมือนผม เพราะมีตั้งสิบเอ็ดนิ้ว” ท่านพูดรวน ๆ หมายถึงให้ภิษุชราโกรธให้ได้

“มีของดีอยู่ในตัวกลับไม่รู้ ต้องให้คนอื่นเขาบอก นี่ถ้าฉันไม่บอก จ้างคุณก็ไม่รู้”

“นิ้วมือของผมมีอะไรหรือครับ” คราวนี้ผู้มาจากต่างถิ่นอยากรู้

“ลองหงายมือทั้งสองข้างดูสิ แต่ละนิ้วมีสามข้อก็จริง แต่ว่าเส้นต่อระหว่างข้อนั้นของคนอื่น ๆ เขาเป็นเส้นเดี่ยวแต่ของคุณเป็นเส้นคู่ทั้งเส้นบนเส้นล่าง แล้วก็เหมือนกันทั้งสิบนิ้ว ไม่เชื่อลองดูก็ได้” พระหนุ่มละมือจากการนวดยื่นมือเข้าไปใกล้ตะเกียงแล้วหงายดูก็เห็นจริงดังที่ภิษุชราบอกกล่าวทุกประการ

“แล้วอย่างนี้ดีไหมครับหลวงพ่อ”

มักกะลิณ

“มันอยู่ที่การใช้ ถ้าใช้ไปในทางดีก็ดีที่สุด แต่ถ้าใช้ไปในทางร้ายก็ร้ายสุดกันไปเลยเหมือนกัน จำได้ไหม ตอนคุณเรียนอยู่ชั้นประถมสาม คุณต่อยเพื่อนร่วมชั้นหมัดเดียวเพื่อนสลับไปเลย”

“จริงครับหลวงพ่อกับ ภิษุใหม่รู้สึกปีติจนน้ำตาไหล

“หลวงพ่อบ้างวิเศษเสียเหลือเกิน เรื่องนี้ผมลืมไปแล้ว หลวงพ่อยังทราบ หลวงพ่อเป็นผู้วิเศษ” ท่านก้มลงกราบหลวงพ่อดีสามครั้งด้วยศรัทธาเลื่อมใสอย่างแท้จริง

“ฉันไม่ใช่ผู้วิเศษวิโสอย่างที่คิดหรอกนะ อย่าเข้าใจผิดก็อย่างที่ฉันเคยพูดกับคุณนั่นแหละว่า ถ้าจิตตั้งมั่นเสียอย่าง ทำอะไรได้หมด เรื่องนี้ฝีมือคุณนี่นะ คุณไม่สังเกตบ้างหรือเวลาที่คุณชกต่อยกับใคร คุณคนเดียวสามารถสู้กับคนได้ตั้งหลายคน”

“ก็เคยแปลกใจอยู่เหมือนกันครับ” ท่านนึกถึงเหตุการณ์ตอนถูกเจ้าถิ่นรุมเมื่อครั้งไปตุลิกะที่วัดไผ่และตอนมีเรื่องกับรุ่นพี่สมัยที่เรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ท่านคนเดียวแต่ต่อยรุ่นพี่เจ็บไปหลายคน

“แล้วก็เพราะมือของคุณนี่ไซ้ใหม่ที่สามารถเขียนบทลลิกะเรื่องทำวปาจิตต์กับนางอรพิมได้เป็นหลายเล่มสมุดไทย”

“ครับผม” พระหนุ่มกางมือทั้งสองออก ยื่นไปใกล้ตะเกียง แล้วดูอย่างพิเนิจพิจารณาอีกครั้ง เส้นคู่ที่อยู่ตรงรอยต่อข้อนิ้วของแต่ละข้อจะห่างกันประมาณหนึ่งกระเบียด ท่านยังไม่เคยเห็นของใครเป็นอย่างนี้มาก่อน เจียบกันไปครู่หนึ่ง พระเจริญคิดว่าหลวงพ่อดีหมัด แต่ท่านมิได้หลับ คึนนี้จึงดูแปลกกว่าคึนก่อนๆ ซึ่งท่านจะต้องหลับไปสามคืน

“หลวงพ่อกับ ภิษุใหม่รู้สึกปีติจนน้ำตาไหล

มักกะฉิลล

ผมหมายถึงว่าทำอะไรจะไม่ต้องเข้าไปในทางร้าย” ท่านเกิดความ
รู้สึกกลัวบาปกรรมขึ้นมาอย่างประหลาด ปกติอย่าว่าแต่จะกลัว แม้
เชื่อท่านก็ยังไม่อยากเชื่อ

“ฉันไม่บอกดีกว่า ไว้ให้คุณรู้ด้วยตัวเองถึงจะซาบซึ้ง ถ้า
บอกเสียแล้ว มันก็ไม่น่าตื่นเต้น จริงไหม”

“จริงครับ แล้วผมก็จะพยายามรู้ด้วยตัวเองให้ได้ เอ หลวง
พ่อครับ คนโบราณตัวใหญ่กว่าคนสมัยนี้มากใช่ไหมครับ”

“คุณก็เคยเห็นมาครั้งหนึ่งแล้วไม่ใช่หรือ” ท่านย้อนถาม
“ยังไม่เคยครับ เคยได้ยินแต่คนแก่คนเฒ่าเขาเล่าให้ฟัง
ครับ” พระหนุ่มยังไม่ออก

“ไม่จริงมั้ง ลองนึกดูให้ดี ๆ ซิ ตอนที่คุณชุดหลุมปลุกกล้วย
โง่งง” ภิกษุชราช่วยรื้อฟื้นความจำให้ผู้อาวุโสหน่อยกว่า

“จำได้แล้วครับ โอ้โฮ หลวงพ่อเก่งจริง ๆ ขนาดเรื่องของ
ผมแท้ ๆ และผมก็ยังหนุ่มยังแน่นกลับจำไม่ได้ หลวงพ่อ ๑๐๓
แล้วยังรู้ยังเห็น” พูดด้วยศรัทธาเปี่ยมล้น

“ไม่ต้องย่ำบ่อยนักหรอกว่าฉันอายุ ๑๐๓ นะ” หลวงพ่อ
เดิมแกล้งเข้า

“แต่หลวงพ่อความจำดีกว่าคนอายุสี่สิบเอ็ดนี่ครับ ผมเห็น
จะต้องขอเรียนวิชาฝึกจิตให้ตั้งมั่นจากหลวงพ่อเสียแล้วจะได้เก่ง
แบบหลวงพ่อ”

“ตกลงคุณเชื่อแล้วใช่ไหม ว่าคนโบราณตัวสูงใหญ่กว่าคน
สมัยนี้”

“เชื่อแล้วครับ” ท่านนิกย้อนไปถึงอดีตสมัยเมื่อเป็นเด็ก วัน
หนึ่งโยมมายืมใช้ให้ชุดหลุมเพื่อปลุกกล้วย ท่านชุดไปพบโครงกระดุก
คนมีทุกส่วนครบครัน

มักกะลิผล

“ตอนชุดหลุมปลุกกล้วย ผมพบกระดูกคนโบราณครับ ที่รู้เพราะโยมยายบอก ผมลองเอาขึ้นส่วนมาต่อกันสูงตั้งวากับคืบ หัวกะโหลกใหญ่เท่าบาตรแน่ครับ”

“นั่นซี แต่น่าเสียดายที่คุณเผาทิ้งไปเสียแล้ว”

“โยมยายซีครับเป็นคนบอกให้ผมเผา ท่านกลัวเขาจะไม่ได้ไปเกิด อันที่จริงโยมยายผมฉลาดรอบรู้มาก เก่งไปหมดไม่ว่าเรื่องอะไร มีเรื่องนี้เรื่องเดียวที่ผมลงความเห็นว่าคุณไม่เก่ง”

“อย่าไปติเตียนบุพการี เขาก็มีเหตุผลของเขา มันไม่เกี่ยวกับเรื่องเก่งหรือไม่เก่งหรอก ยายของคุณเป็นคนฉลาดหลักแหลม และที่สำคัญคือเป็นสัมมาทิฐิ ซึ่งอันนี้สำคัญที่สุด เพราะคนเราถ้าเป็นสัมมาทิฐิก็เท่ากับดีได้ร้อยละแปดสิบแล้ว ถ้าทำความดีเพิ่มอีกยี่สิบก็มั่นใจได้เลยว่าจะไม่ตกไปสู่อบายภูมิ คุณจำที่ฉันพูดไว้สักอย่างหนึ่งว่า ในอนาคตคนจะเป็นมิจฉาทิฐิกันมาก พวกเขาจะไม่เชื่อเรื่องบาปบุญคุณโทษ ไม่เชื่อเรื่องนรกสวรรค์ เมื่อไม่เชื่อก็จะพากันทำความชั่วอย่างไม่สะทกสะท้าน คุณโชคดีที่เกิดมาในครอบครัวที่เป็นสัมมาทิฐิ และหากคุณดำรงอยู่ในสมณเพศต่อไปก็จะเป็นประโยชน์มหาศาลต่อเพื่อนร่วมโลก” น่าแปลกที่คำพูดของภิกษุชรามิได้ทำความขัดเคืองใจให้กับพระหนุ่มเหมือนเช่นทุกครั้ง มาบัดนี้ท่านรู้สึกเฉยๆ จะสึกหรือไม่สึกท่านก็จะไม่สนใจอีกต่อไป

๖๔

มหาห้อย

ตอนสายของวันรุ่งขึ้น ท่านเจ้าคุณพระเทพสิทธินายก เจ้าคณะจังหวัดนครสวรรค์ ได้เดินทางมายังวัดหนองโพเพื่อนมัสการหลวงพ่อดิม เจ้าคณะจังหวัดรูปนี้มีนามเดิมว่า ห้อย คนทั่วไปเรียกว่า มหาห้อย เพราะท่านจบเปรียญธรรม ๗ ประโยค มหาห้อยเคยบวชอยู่ที่วัดหนองโพ เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อดิมมาก่อน ครั้นได้เป็นเจ้าคณะจังหวัดก็ได้ล้มครูปาอาจารย์ เมื่อว่างจากสมณกิจก็จะมาเยี่ยมเยียนอยู่เสมอๆ

“มีพระจากวัดพรหมบุรีมาให้ฉันสึกให้ ฉันดูหน้าเขาแล้ว ก็รู้ว่าสึกไม่ได้ ดวงจะต้องบวชไปจนตลอดชีวิต ถ้ายังไงก็ขอฝากเจ้าคุณช่วยดูแลให้ด้วย” หลวงพ่อดิมพูดฝากฝังศิษย์ใหม่ไว้กับศิษย์เก่า

“หรือครับ เขามาอยู่กับหลวงพ่อดังแต่เมื่อไรครับ”

“ตั้งแต่ออกพรรษาใหม่ๆ อยู่มาสองเดือนแล้ว คุณเชื้อใหม่ เขามาหาฉันที่กุฏิทุกวัน รบเร้าจะขอสึกให้ได้”

“แล้วหลวงพ่อดังทำอะไรครับ” เจ้าคุณมหาห้อยถาม

“ฉันก็พูดบายเบี่ยงไปทุกครั้ง บอกว่ายังไม่มีฤกษ์บ้าง ผัดเพี้ยนไปวันอื่นบ้าง เมื่อเขาโมโหโทโสหนักขึ้นฉันก็บอกจะสึกให้เดี๋ยวนั้น แต่ถ้าเกิดอะไรขึ้นภายหลังจะมาโทษฉันไม่ได้ เพราะ

มักกะลิผล

เขาอยากสึกตอนฤกษ์ไม่ตี พอมาไม่นี้ก็เลยไม่กล้าสึก เพราะโยม
ยายสั่งมาว่าถ้าใจไม่คืออย่าสึก เขาอยากได้คาถาทำให้ผู้หญิงรัก ฉัน
ก็ให้คาถาไปท่อง ตั้งแต่ครั้งละหนึ่งประโยคจนถึงหนึ่งหน้ากระดาษ
ครั้งนั้นมัววุ่นอยู่กับการท่องคาถาเลยลืมเรื่องสึกไปได้” สมภารวัด
หนองโพเล่ายิ้มๆ

“ทำไมหลวงพ่อก็ไม่ให้เขาเรียนวิชาต่างๆ จากหลวงพ่อดี
ครับ อย่างที่ผมเคยเรียน” เจ้าคณะจังหวัดถาม

“ฉันก็ตั้งใจไว้อย่างนั้น แต่ต้องรอเวลาให้จิตเขาสงบลง
มากกว่านี้ ถ้าไม่วุ่นกับการอยากสึกก็จะเรียนได้ สามเดือนไป
แล้วนั้นแหละจึงจะสงบเยือกเย็นขึ้น แล้วฉันจะถ่ายทอดความรู้ทั้ง
หมดที่มีให้แก่เขา”

“รวมทั้งตำราพิชัยสงครามและคชศาสตร์ที่ผมเคยขอเรียน
ด้วยหรือเปล่าครับ” ภิกษุวัยเจ็ดสิบห้าอายุถาม

“ถูกแล้ว เขาเหมาะสมที่จะเรียนวิชาที่ว่านี้”

“เขาโชคดีนะครับ มาอยู่ได้ไม่เท่าไรหลวงพ่อก็จะถ่ายทอด
วิชาให้ ส่วนผมอยู่กับหลวงพ่อมานาน ขอเรียนตำราพิชัยสงคราม
กับคชศาสตร์หลวงพ่อก็ไม่ยอมสอนให้” พูดอย่างน้อยเนื้อดำใจ

“ไม่ใช่แต่เจ้าคุณเท่านั้นที่ฉันไม่สอนสองวิชานี้ให้ แม้ลูก
หลานฉันฉันก็ไม่สอน ผู้จะเรียนได้มีคนเดียวเท่านั้น พระเจริญ
จะเป็นคนแรกและคนสุดท้ายที่ฉันจะสอนให้” อาจารย์วัย ๑๐๓
บอกลูกศิษย์วัย ๗๕

“เพราะอะไรหรือครับ ทำไมคนอื่นจึงเรียนไม่ได้”

“เพราะกรรมนะซี เจ้าคุณเคยศึกษาพุทธประวัติมาแล้วไม่
ใช่หรือ เหตุใดพระพุทธเจ้าจึงทรงประทานตำแหน่งอัครสาวกให้
กับพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ ทำไมพระองค์ไม่ทรงประทาน

มักกะลิผล

ให้กับผู้ที่บวชก่อน เช่น พระโกณฑัญญะ พระชฎิลสามพี่น้อง หรือพระยสกุลบบุตร เป็นต้น ก็เพราะท่านเหล่านั้นไม่ได้ทำกรรมที่จะทำให้เป็นอัครสาวกใช่หรือไม่ เจ้าคุณก็เหมือนกัน เจ้าคุณทำกรรมที่ทำให้เป็นเจ้าคณะจังหวัดแต่ไม่ได้ทำกรรมที่จะได้เรียนวิชาทั้งสองนี้ มันแล้วแต่เหตุปัจจัยนะ ฉันไม่ได้ลำเอียงหรือเลือกที่รักมักที่ชังอะไร” ภิกษุชราอธิบายพร้อมยกตัวอย่าง

“แสดงว่าพระเจริณูเขาสร้างเหตุปัจจัยที่จะได้เรียนสองวิชานี้มา ส่วนผมไม่ได้สร้างมา อย่างนั้นใช่ไหมครับ” ผู้เป็นศิษย์ถาม

“ถูกแล้ว ทีนี้เจ้าคุณเข้าใจหรือยังล่ะว่า เหตุใดฉันจึงไม่สอนเจ้าคุณหรือคนอื่น ๆ”

“เข้าใจแล้วครับหลวงพ่อ ผมหายกลางแคลงใจแล้ว” เจ้าคุณมหาตอบ

“ดีแล้ว เข้าใจง่ายๆอย่างนี้ดี ฉันจะได้ไม่ต้องอธิบายมากเอาละ ประเดี๋ยวจะให้เณรเหว่าไปตามเขามาพบ อยากให้รู้จักกันไว้ตั้งแต่วันนี้ เพื่อวันข้างหน้าจะได้พึ่งพาอาศัยกันและกัน” ท่านบอกเณรเหว่าซึ่งนั่งคอยรับใช้อยู่ใกล้ๆ สามเณรจึงลุกเดินออกไปยังกุฏิที่พระเจริณูพัก

ภิกษุวัยยี่สิบเอ็ดกราบหลวงพ่อดีเมื่อก่อน แล้วจึงกราบภิกษุอาคันตุกะที่เณรเหว่าบอกว่า ท่านเป็นเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคุณมหาห้องมองผู้อ่อนวัยกว่าอย่างพินิจพิจารณา คิดในใจว่าบุคคลผู้นี้คงจะมีวาสนาบารมีต่อไปในภายภาคหน้า หาไม่แล้วพระอาจารย์ก็คงจะไม่เลือกสรรให้เป็นผู้รับมรดกคือ ตำราพิชัยสงครามกับคชศาสตร์ที่ท่านหวงแหน และไม่เคยมีย้ายทอดให้กับผู้ใดมาก่อน

“เธอชื่อเจริณู มาจากวัดพรหมบุรีใช่ไหม” ท่านถามภิกษุหนุ่ม

มักกะลิผล

“ขอรับ กระผมจะมาขอให้หลวงพ่อบานสีกให้ แต่จนแล้วจนรอดก็ยังไม่ได้สีก” พระเจริญตอบพลางปรายตาไปทางหลวงพ่อบานเหมือนจะต่อว่าต่อขาน เจ้าคุณวัยเจ็ดสิบห้าเห็นอากับปฏิกิริยาของภิกษุอายุคร่าวหลานก็เข้าใจ ดูท่าทางเขาอยากครองเพศฆราวาสเสียเหลือเกิน นี่ถ้ารู้ว่าตัวเองไม่มีโอกาสได้สีกจะโมโหโกรธาสักเพียงใดหนอ

“เธออยากสีกมากนักหรือ” พระเจริญตอบไปตามจริงว่า

“เมื่อก่อนอยากมากขอรับ แต่เดี๋ยวนี้กระผมรู้สีกเฉยๆ สีกหรือไม่สีกก็ได้ขอรับ หลวงพ่อบานทำให้กระผมผิดหวังเสียจนซาซิ้นคงไม่คิดไม่หวังอะไรอีกแล้วขอรับ” อคมิได้ที่จะพูดประชดประชันภิกษุสูงวัย

“เอาละ ฉันอยากจะถามอะไรเธอสักอย่าง เธอตอบฉันมาตามตรงนะห้ามบิดพลิ้ว” ภิกษุหนุ่มหนึ่ง ไม่ยอมตกปากรับคำ ด้วยเกรงว่าเรื่องที่เจ้าคุณมหาห่องจะถามเป็นสิ่งที่ตนไม่ต้องการตอบ

“ว่ายังไงล่ะ ทำไมไม่ตอบ” ผู้สูงวัยกว่าถามย้ำ

“กระผมเกรงว่าจะตอบไม่ได้ขอรับ”

“ตอบได้แน่ เรื่องนี้เธอตอบได้ฉันรับรองเช่นนั้น”

“ถ้าตอบได้ แต่ทำให้กระผมไม่สบายใจที่จะตอบ ขอพระเดชพระคุณอนุญาตให้กระผมไม่ตอบนะขอรับ” พระหนุ่มต่อรอง

“ไอ้โฮ เธอพูดวาทนจนฉันชักจะงง เอาละๆ เป็นอันว่าฉันอนุญาต...อนุญาตให้ไม่ตอบ ฟังดูพิลึกดี” เจ้าคุณพูดยิ้มๆ

“ถ้าเช่นนั้นนิมนต์พระเดชพระคุณถามได้ขอรับ”

“ฉันจะถามอะไรเธอนะ ดูซิมีวาทนจนลืมเรื่องที่จะถาม” เจ้าคณะจังหวัดพุดคาลัยบ่น พระเจริญตอบซื่อๆว่า

“กระผมก็ไม่ทราบขอรับว่าพระเดชพระคุณจะถามเรื่อง

มักกะลิณ

อะไร จำได้แต่ที่ถามแล้ว เช่น คำถามแรกพระเดชพระคุณถามว่า เธอชื่อเจริญ มาจากวัดพรหมบุรีใช่ไหม คำถามต่อมาคือ เธออยากสึกมากนักรึเปล่า และคำถามสุดท้าย ฉันอยากจะถามอะไร เธอสักอย่าง เธอตอบฉันมาตามตรงนะ ห้ามบิดพลิ้ว ขอรับ” พระหนุ่มพูดซื่อๆ เจ้าคุณวัยเจ็ดสิบห้าชอบออกชอบใจ หันไปบอกหลวงพ่อดิม ซึ่งกำลังเป่า เพียงดี เพียงดี ให้กับญาติโยมว่า

“หลวงพ่อดิม ครั้น ลูกศิษย์หลวงพ่อดิมคนนี้แจ่มจริงๆ ความจำยอดเยี่ยมมาก” ภิกษุชรามิได้พูดว่าอะไร ทั้งมิได้ละมือจากกิจที่ทำอยู่ด้วย เห็นผู้เป็นอาจารย์ไม่ให้ความสนใจ เจ้าคุณมหาห้องจึงหันมาพูดกับพระเจริญดังเดิม

“เธอรู้ไหมว่าฉันเป็นใคร” ท่านตั้งคำถาม

“กระผมไม่ทราบขอรับ แต่สามเณรเหว่าบอกกระผมว่า พระเดชพระคุณเป็นเจ้าของคณะจังหวัดนครสวรรค์ขอรับ”

“อ้าว ก็ไหนเธอว่าไม่ทราบไงล่ะ”

“คือ กระผมไม่ทราบมาก่อนขอรับ แล้วก็ไม่ทราบว่าสิ่งที่สามเณรบอกกระผมจะจริงหรือเท็จ”

“ดี เธอฉลาดรอบคอบดีที่ไม่เชื่ออะไรใครง่ายๆ แบบนี้เขาเรียกว่าคนสอนง่าย เธอจำไว้นะ อีกหน่อยถ้าเธอไปเป็นครูบาอาจารย์เขา เธอจะต้องเรียนรู้เสียก่อนว่า ลูกศิษย์คนไหนสอนง่าย คนไหนสอนยาก วิธีทดสอบไม่ยากเลย เธออยากรู้ไหมล่ะ”

“ไม่ยากขอรับ เพราะกระผมไม่คิดจะไปเป็นครูบาอาจารย์ใคร” พระหนุ่มตอบซื่อๆอีก

“แต่คนฉลาดเขาจะไม่ปฏิเสธนะ ผู้ใหญ่ให้อะไรต้องรับไว้ก่อน” เจ้าคุณตำหนิกลายเป็น

“พระเดชพระคุณพูดเหมือนหลวงพ่อดิมเลยขอรับ” ท่านหมาย

ถึงหลวงพ่อดี

“ก็แน่ละซี ฉันเป็นลูกศิษย์ท่านนี่นา แล้วฉันก็เคยถูกท่านตำหนิอย่างนี้มาก่อนด้วย เอาละ ฉันจะบอกเธอถึงวิธีดูว่าลูกศิษย์คนไหนสอนง่าย คนไหนสอนยาก โดยให้ดูที่ความเชื่อของเขา” เจ้าคุณวัยเจ็ดสิบห้าพูดยังไม่ทันจบพระเจริญก็ถามขึ้นเสียก่อนว่า

“ดูอย่างไรขอรับ” เจ้าคุณมหาจึงย้อนถามอย่างนึกสนุกว่า
“อ้าว ก็ไหนเมื่อกี้เธอบอกไม่यरารู้ไงละ”

“เมื่อกี้ไม่यरรู้ แต่เดี๋ยวนี้यरแล้วขอรับ” ภิกษุวัยยี่สิบเอ็ดตอบอย่างไม่ติดขัด

“ทำไมเปลี่ยนใจง่ายนักละ” เจ้าคุณแสรังยั่ว

“กระผมयरเป็นคนฉลาดขอรับ พระเดชพระคุณสอนกระผมเมื่อตะกี้ว่า คนฉลาดเขาจะไม่ปฏิเสฐ ผู้ใหญ่ให้อะไรต้องรับไว้ก่อน หลวงพ่อก็สอนอย่างนี้ขอรับ”

“เอาละๆ ขึ้นพูดมากประเด็ยฉันก็ลืมกันพอดิ ฉันกำลังจะบอกเธอว่าวิธีดูว่าคนไหนสอนง่าย คนไหนสอนยาก ให้ดูที่ความเชื่อของเขา ถ้าใครเชื่อง่ายคนนั้นสอนยาก แต่ถ้าใครเชื่อยากคนนั้นสอนง่าย จำเอาไว้”

“ขอรับ กระผมจะจำเอาไว้ ตกลงเรื่องที่สามเณรบอกกับกระผมว่าพระเดชพระคุณเป็นเจ้าของคณะจังหวัดนครสวรรค์นั้นจริงหรือเท็จขอรับ” พระหนุ่มไม่ละความพยายามที่จะรู้

“เธอคิดว่าจริงหรือเท็จละ” เจ้าคุณย้อนถาม

“หากพิจารณาจากบุคลิกลักษณะและถ้อยคำที่พระเดชพระคุณพูด กระผมคิดว่าจริงขอรับ”

“ถ้อยคำที่ฉันพูดเป็นอย่างไรหรือ”

“อันนี้กระผมขออนุญาตไม่ตอบขอรับ และเมื่อตะกี้ พระ

มักกะฉิบผล

เดชพระคุณก็อนุญาตแล้ว” ภิกษุหนุ่มไม่มียากเรียนท่านตามตรงว่า การที่ท่านพูด ฉัน, เธอ นั้น แสดงถึงการแบ่งฐานะระหว่างผู้ปกครองกับผู้ใต้ปกครอง ผิดกับหลวงพ่อดีม ซึ่งท่านจะใช้ ฉัน, คุณ อันแสดงถึงความเท่าเทียมกัน ครั้นจะบอกเจ้าคณะจังหวัดไปตามตรงเช่นนี้ ก็เกรงว่าท่านจะโกรธ

“เอาละๆ เป็นอันว่าเธอพิจารณาได้รอบคอบ และถูกต้องทุกอย่าง ทีนี้ฉันก็จะถามเธออย่างตรงไปตรงมาว่า เธอเคารพหลวงพ่อดีมไหม”

“เคารพมากขอรับ” พระเจริญตอบจากใจจริง

“ดี เธอตอบตรงไปตรงมาดี ฉันกำลังจะบอกเธอว่า ทีฉันได้ดิบได้ดีมาจนทุกวันนี้ ก็เพราะหลวงพ่อดีมท่านปลุกปั้นฉันขึ้นมา ฉันได้เป็นเจ้าคณะจังหวัดก็ด้วยบารมีของท่าน ได้ร่ำเรียนวิชาการต่างๆ จากท่านมากมายยกเว้นสองวิชาคือ ตำราพิชัยสงครามกับคชศาสตร์ เพราะท่านไม่ยอมสอนให้ใครนอกจากลูกศิษย์ที่ท่านเลือกสรรซึ่งมีเพียงคนเดียวเท่านั้น และเธอคือคนที่ท่านเลือกสรรแล้ว”

“ทำไมพระเดชพระคุณจึงคิดว่ากระผมเป็นลูกศิษย์ที่ท่านเลือกสรรเล่าขอรับ” ถามประสาชื่อ

“ก็ท่านบอกฉันนะซี เธอรู้ไว้ด้วยว่า วิชาสองอย่างนี้ ท่านหวงแหนมาก เคยมีพระและคฤหัสถ์มาขอเรียนจากท่านเป็นร้อยๆ ราย แต่ท่านไม่ยอมสอนให้ใครสักคน ขนาดฉันซึ่งเป็นลูกศิษย์กันกุฎของท่านก็ยังไม่ได้รับเรียน เธอโชคดีมากรู้ไหม” พระเจริญไม่รู้สึกรู้สึกรู้สึกดีใจ ที่จะได้รับเรียนในสิ่งที่ไม่เคยมี ลูกศิษย์คนใดได้เรียนมาก่อน ท่านมองไม่เห็นความสำคัญของวิชาสองอย่างนี้ ด้วยไม่คิดจะไปรบทัพจับศึกที่ไหน ทั้งไม่เคยคิดจะยึดอาชีพนายพราน

หรือความยุ่งยาก แต่ก็อดแปลกใจมิได้ว่า เหตุใดภิกษุชราจึงเลือกสรรท่านทั้งที่ท่านไม่ยอมเรียน ที่คนที่เขาอยากเรียนท่านกลับไม่สอนให้ เหมือนจะรู้ใจภิกษุหนุ่ม หลวงพ่อเดิมหันหน้ามาทางลูกศิษย์ทั้งสองพูดขึ้นลอยๆว่า

“ที่อยากมักไม่ได้ ที่ได้มักไม่ยอม” พูดจบก็หันกลับไปเป่า เพียงดี เพียงดี ให้ญาติโยมอีก พระเจริณหันไปมองภิกษุชราแล้วพูดกับเจ้าคุณมหาห่องว่า

“พระเดชพระคุณขอรับ กระผมรู้สึกสงสารหลวงพ่อดีเกินไป ท่านอายุปุนนี้แล้วยังต้องลำบากตรากตรำมานั่งเสกนั่งเป่าให้ญาติโยมทุกวัน กระผมอยากให้ท่านได้พักผ่อนบ้าง ทำอย่างไรจะให้ท่านหยุดกิจวัตรที่ทำอยู่นี้ขอรับ” หลวงพ่อเดิมหันมาตอบเสียเองว่า

“ไม่ต้องห่วงฉันหรอกคุณ ตายเมื่อไรฉันก็หยุดเมื่อนั้น ยังมีลมหายใจก็ต้องทำหน้าที่ต่อไป จะทำอย่างไรได้ในเมื่อญาติโยมเขาต้องการอย่างนี้ จริงไหมโยม” ท่านถามสี่กาวัยสี่สิบเศษที่เขา นางกวักมาให้ท่านเสกเป่า

“จริงจะ หลวงพ่อศักดิ์สิทธิ์ใครๆก็อยากมาหา ญาติๆ ฉันเขามาเขานางกวักที่นี่ แล้วทำมาค้าขึ้นเงินไหลนอง ทองไหลมาฉันก็เลยมาเช่าบ้าง” หล่อนพูดฉอดๆ

“โยมมาจากไหนล่ะ”

“มาจากหาดเสี้ยว จังหวัดอุตรดิตถ์จะ หลวงพ่อเคยไปไหมจ๊ะ” หล่อนถือโอกาสชวนคุย สตรีวัยเดียวกันที่รอคิวอยู่นั่งค้อนปะหลับปะหลือกเพราะรอนาน

“ไม่เคย เอาละฉันเป่าให้แล้ว ให้คนอื่นๆเข้ามาบ้าง จวนได้เวลาเพลแล้ว” นั้นแหละหล่อนจึงคลานออกไปด้วยใบหน้า

มักกะลิผล

อิมเอิบที่ได้คุยกับหลวงพ่อดี

วันเวลาผ่านไปอีกหนึ่งเดือน พระเจริญมาอยู่วัดหนองโพ ครบสามเดือนพอดี นับตั้งแต่คืนแรกกระทั่งถึงคืนนี้ ท่านมิเคยขาดงานในหน้าที่ คือการนวดพื้นให้เจ้าอาวาสวัย ๑๐๓ ความเสมอต้นเสมอปลายของท่านทำให้ภิกษุชรารู้สึกซาบซึ้งใจ และเต็มใจที่จะถ่ายทอดวิชาที่ท่านหวงนักหวงหนาให้

“หลวงพ่อดีครับ ผมอยู่กับหลวงพ่อดีมาครบสามเดือนแล้ว หลวงพ่อดีจะบอกอะไรผมครับ” พระหนุ่มทวงถามขณะทำหน้าที่ นวดให้ภิกษุชรา ท่านคิดว่าหลวงพ่อดีคงจะให้คาถามหาเสน่ห์หรือคาถามหาลาภที่ทำให้ร่ำรวย สวยดี มีสาวงามารุมตอม จึงตั้งอกตั้งใจฟังคำตอบ

“ครบสามเดือนแล้วหรือ เวลามันช่างผ่านไปรวดเร็วเหลือเกิน” สมภารวัดหนองโพปรารภ

“หลวงพ่อดีจะบอกอะไรกับผมครับ” พระหนุ่มทวงอีก

“จะบอกวิชาลับสุดยอดให้คุณนะซี แต่มีข้อแม้ว่าคุณจะต้องได้กสิณเสียก่อนถึงจะรับได้”

“ทำไมต้องได้กสิณก่อนครับ” พระเจริญถาม ภิกษุสูงวัย เปลี่ยนจากท่านอนตะแคงมาเป็นนอนหงายแล้วจึงตอบว่า

“เพราะต้องให้จิตตั้งมั่นก่อนจึงจะรับได้ คุณเคยเล่าให้ฉันฟังเรื่องเณรที่เป็นโรคประสาทอ่อนๆ ชื่ออะไรนะ”

“เณรดีครับ แกปลุกพระให้ลุกนั่งได้”

“ใช่แล้ว คนที่บอกคุณว่าถ้าทำได้ ทำอะไรได้หมดนะ จำได้ไหม”

“จำได้ขอรับ แกนั่งท่อง นโมพุทธายะ ปลุกพระให้ลุกนั่งได้ แกว่าเรียนมาจากหลวงตาตาย แต่พอมหาทองบอกให้เปลี่ยนเป็น

มักกะลิผล

นโมพุททายะ พระกลับไม่ลูกนั่ง”

“นั่นแหละ ฉันกำลังจะบอกคุณว่า คุณจะต้องทำให้ได้เหมือนเนรूपนั่นคือ ทำให้จิตตั้งมั่นเป็นอัปนาสมาธิก่อนแล้วฉันจะบอกวิชาให้”

“วิชาอะไรครับหลวงพ่” ถามอย่างกระตือรือร้น

“ตำราพิชัยสงครามกับคชศาสตร์” พระหนุ่มทำหน้าที่ผิดหวังแล้วว่า

“อีกแล้ว หลวงพ่เลือกสรรคนอื่นแทนผมไม่ได้หรือครับ ผมอยากได้วิชาทำให้รวยกับให้ผู้หญิงรักเท่านั้น” ท่านต่อรอง

“เรื่องนั้นง่ายมาก ถ้าเธอได้กสิณ รับรองอย่างอื่นได้หมด” หลวงพ่เดิมจำต้องใช้กุศโลบาย

“หรือครับ ถ้าเช่นนั้นผมขอเรียนเดี๋ยวนี้เลยนะครับ”

๖๕

ใจนั้นสำคัญที่สุด

“**ท**หลวงพ่อกับ ที่เณรตั้งพูดว่า ถ้าปลุกพระให้นั่งได้ ทำอะไร ได้หมดนั่นหมายความว่ายังไงครับ และเกี่ยวข้องกับกสิณอย่างไร” ภิกษุวัยยี่สิบเอ็ดตั้งคำถาม หลวงพ่อเดิมพลิกตัวไปทางขวานอนในท่าสบายแล้วจึงตอบปัญหา

“หมายความว่า การที่จะปลุกพระให้นั่งได้ ต้องให้จิตตั้งมั่นเป็นอัปนาสมาธิ ถ้าจิตตั้งมั่นเสียแล้ว ทำอะไรก็ได้หมด เพราะจิตนั้นสำคัญมาก จิตก็คือใจนี้แหละ ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนว่า **ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐที่สุด สำเร็จแล้วแต่ใจ** พุดง่ายๆก็คือ ถ้าจิตตั้งใจถึงแล้วทำอะไรสำเร็จหมด และการที่จะทำให้จิตตั้งใจถึงก็ต้องเจริญสมถกรรมฐาน”

“สมถกรรมฐานคืออะไรครับ แล้วไปเกี่ยวข้องกับกสิณอย่างไร หลวงพ่อยิ่งพูดผมก็ยิ่งงง สงสัยจะรับวิชาของหลวงพ่อไม่ได้เสียแล้ว” พระหนุ่มนิกท้อ

“อย่าเพิ่งสงสัย แล้วก็อย่าเพิ่งซักถาม และที่สำคัญคือ อย่าเพิ่งท้อถอย ฉันกำลังจะอธิบายให้คุณฟังอยู่เดี๋ยวนี้ ช่วยจับฉันลุกขึ้นนั่งหน่อย นอนพูดมันไม่ถนัด” พระเจริญจึงประคองท่านให้ลุกขึ้นนั่ง ใช้หมอนสามเหลี่ยมโอบโตะหนุนแผ่นหลัง จับขาทั้งสองให้เหยียดตรงไปข้างหน้า แม้วัยจะเกินร้อย หากภิกษุชราที่นั่งตัว

มักกะลิผล

ตรงเป็นสง่า ผิดกับคนสูงอายุทั่วไป เมื่อได้นั่งในท่าที่ถนัดแล้ว จึงเริ่มต้นอธิบาย

“สมถกรรมฐานหมายถึง การฝึกจิตให้สงบตั้งมั่น หรือ การทำจิตให้เป็นสมาธิ ซึ่งมีวิธีปฏิบัติอยู่ถึง ๔๐ วิธี เรียกสั้นๆ ว่า กรรมฐาน ๔๐ แบ่งออกเป็นหมวดได้ ๗ หมวด และกสิณก็เป็น หมวดหนึ่งใน ๗ หมวดนี้”

“กรรมฐาน ๗ หมวดมีอะไรบ้างครับ” ถามอย่างสนใจ

“มี กสิณ ๑๐ อสุภะ ๑๐ อนุสติ ๑๐ พรหมวิหาร ๔ อาหา เรปฏิกูลสังขญา จตุราศิวาวุฏฐาน อรูป ๔ รวมเป็น ๔๐ กรรมฐาน ๗ หมวดนี้มีขีดขั้นความสำเร็จไม่เท่ากัน บางอย่างก็ทำให้ได้ฌาน เช่น กสิณ บางอย่างได้เพียงอุچارสมาธิ ไม่ทำให้ได้ฌาน เพราะไม่ถึงอัปปนาสมาธิ”

“หมายความว่า การจะได้ฌานต้องฝึกให้ได้ถึงขั้นอัปปนาสมาธิ ถ้าได้แค่ขณิกสมาธิกับอุچارสมาธิยังไม่ได้ฌานใช่ไหมครับ”

“ถูกแล้ว สมาธิมี ๓ ระดับ คือสมาธิชั่วขณะ สมาธิจวน แน่วแน่ กับสมาธิแน่วแน่ เรียกเป็นภาษาบาลีว่า ขณิกสมาธิ อุچارสมาธิ และอัปปนาสมาธิ ถ้าต้องการให้ได้ฌาน ต้องฝึกให้ ถึงระดับอัปปนาสมาธิ” ภิกษุชราอธิบาย

“เพราะฉะนั้นการที่เณรตั้งแปลกพระให้หนึ่งได้ก็แปลว่า จิต แก่ถึงขั้นฌานใช่ไหมครับ” พระหนุ่มถามอีก

“อย่างนั้นซี”

“หลวงพ่อกับผมได้ยินโยมยายพูดถึงฌานมาตั้งแต่ เด็กๆ แต่ผมไม่ค่อยเข้าใจเท่าไร หลวงพ่อจะกรุณาอธิบายให้ผมฟังได้ไหม ครับ”

“ทำไมจะไม่ได้ล่ะ เพราะการที่ฉันบอกคุณว่าจะเรียนวิชา

จากฉันต้องให้ได้กสิณก่อน ก็คือให้ได้ฌานก่อนนั่นเอง แต่เป็น
ฌานที่ได้จากการเจริญกสิณ ถ้าได้จากการเจริญกรรมฐานอย่าง
อื่นอาจไม่แก่กล้าพอ ฌานหมายถึง การเพ่งหรือภาวะจิตที่เพ่ง
อารมณ์จนแน่วแน่ถึงขั้นอัปนาสมาธิ ฌานแบ่งออกเป็น ๒ ระดับ
ใหญ่ๆ และแบ่งย่อยออกไปอีกระดับละ ๔ รวมเป็น ๘ เรียกว่า
ฌาน ๘ หรือ สมาบัติ ๘” ท่านพูดซ้ำหากขัดถ้อยขัดคำ

“ฌานสองระดับที่หลวงพ่อบอกถึงมีอะไรบ้างครับ”

“มีรูปฌานกับอรูปฌาน รูปฌานหมายถึง การเพ่งรูปธรรม
เป็นอารมณ์มี ๔ ระดับ หรือ ๔ ฌาน ตั้งแต่ฌานที่ ๑ ไปจนถึง
ฌานที่ ๔ เรียกเป็นภาษาบาลีว่า ปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน
และจตุตถฌาน ตามลำดับ อีกระดับเรียกว่าอรูปฌาน คือ การ
เพ่งอรูปธรรมเป็นอารมณ์ ผู้ที่จะเจริญอรูปฌานต้องได้รูปฌานถึง
ระดับจตุตถฌานเสียก่อน แล้วจึงจะเจริญอรูปฌานตามลำดับคือ
อากาสาัญญาตนะ-กำหนดอากาสะหาที่สุตมิได้เป็นอารมณ์
วิญญาณ์ญาตนะ-กำหนดวิญญาณะหาที่สุตมิได้เป็นอารมณ์
อากิญจัญญาตนะ-กำหนดภาวะที่ไม่มีอะไรๆ เป็นอารมณ์ และ
เนวสัณญานาสัณญายตนะ-ฌานอันเข้าถึงภาวะมีสัณญาก็ไม่ใช่ ไม่มี
มีสัณญาก็ไม่ใช่ กรรมฐาน ๔๐ อย่างที่ฉันพูดมาข้างต้นนั้น มีอยู่
๑๐ อย่างที่มีขีดขั้นความสำเร็จเพียงอุปัชฌาสมาธิ ไม่ถึงขั้นฌาน”

“สิบอย่างนั้นมีอะไรบ้างครับ” พระหนุ่มถาม มือท่านทำงาน
หากดวงตาจับจ้องที่ใบหน้าของภิกษุชรา พังอย่างตั้งอกตั้งใจ

“กรรมฐาน ๗ หมวดที่ฉันพูดไปเมื่อตะกี้ หมวดที่ ๓
หมวดที่ ๕ หมวดที่ ๖ มีชื่อว่าอะไรนะ” ท่านทอดสอบความจำ
ภิกษุหนุ่ม

“อนุสติ ๑๐ อาหาเรปฏิกูลสัณญานา และจตุธาตววิญญาน

ครับ” ผู้ที่เข้าคณะจังหวัดนครสวรรค์ชมว่าความจำยอดเยี่ยมมาก
ตอบจะฉาน

“ดีมาก ความจำคุณดีใช้ได้ทีเดียว เาละฉันกำลังจะอธิบาย
ว่ากรรมฐาน ๑๐ อย่างที่มีขีดขั้นความสำเร็จเพียงอุچارสมาธิ
ได้แก่ อนุสติ ๘ ข้อ กับหมวดที่ ๕ และ หมวดที่ ๖ อย่างละหนึ่ง
รวมเป็น ๑๐”

“อนุสติมี ๑๐ ข้อ แสดงว่าอีก ๒ ข้อ มีขีดขั้นความสำเร็จ
ถึงขั้นฌานใหม่ครับ”

“ถูกแล้ว อนุสติ ๑๐ ได้แก่ พุทธานุสติ ธัมมานุสติ
สังฆานุสติ สีลानุสติ จาคานุสติ เทวตานุสติ มรณสติ กายคตาสติ
อานาปานสติ และอุปสมานุสติ ๗ ข้อแรกกับข้อสุดท้ายมีขีดขั้น
ความสำเร็จเพียงอุچارสมาธิ ส่วนกายคตาสติมีขีดขั้นความสำเร็จ
ถึงปฐมฌาน และอานาปานสติถึงจตุตถฌานอันเป็นขั้นสูงสุดของ
รูปฌาน”

“แล้วกสิณล่ะครับ”

“ฉันกำลังจะอธิบายอยู่นี่ไงล่ะ เรื่องนี้สำคัญเพราะคุณจะต้อง
เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การที่ฉันเลือกให้คุณเรียนกสิณ
เพราะฌานที่ได้จากกสิณนั้นแก่กล้ากว่าที่ได้จากกรรมฐานอย่าง
อื่นๆ”

“พระอรรถกถาจารย์ท่านจึงจัดกสิณไว้ในหมวดแรก ใช่ไหม
ครับ” ตามอย่างคนช่างสังเกต

“ถูกแล้ว” ภิกษุสูงวัยตอบแล้วจึงเริ่มเข้าสู่บทเรียน

“กสิณ แปลว่า วัตถุอันจูงใจคือ จูงใจให้เข้าไปผูกอยู่ เป็น
ชื่อของกรรมฐานที่ใช้วัตถุสำหรับเพ่งเพื่อจูงจิตให้เป็นสมาธิ มี ๑๐
อย่าง เรียกว่ากสิณ ๑๐ และแบ่งออกเป็น ๓ หมวดได้แก่ ภูตกสิณ

๔ วรรณกสิณ ๔ และกสิณ อื่นๆอีก ๒”

“แต่ละหมวดมืออะไรบ้างครับ ผมเคยได้ยินมาว่าการเพ่งดิน
น้ำ ไฟ ลม ก็เรียกว่ากสิณ”

“ถูกแล้ว นั่นแหละคือ ภูตกสิณ เรียกเป็นภาษาบาลีว่า
ปฐวีกสิณ อาโปกสิณ เตโชกสิณ และวาโยกสิณ หมวดที่ ๒ วรรณ
กสิณ คือ การเพ่งสีเขียว สีเหลือง สีแดง และสีขาว เรียกเป็น
ภาษาบาลีว่า นีลกสิณ ปิตกสิณ โลहितกสิณ และโอทาทกสิณ ส่วน
กสิณอื่นๆ ๒ ได้แก่ อาโลกกสิณ-การเพ่งแสงสว่าง กับอากาศกสิณ
-การเพ่งที่ว่าง” หลวงพ่อเดิมอธิบาย นำแปลกที่คืบนี้ท่านไม่มี
อาการร่วงเหงาเช่นทุกคืบ หนึ่งชั่วโมงผ่านไป พระเจริญจึงพูด
ขึ้นว่า

“นิมนต์หลวงพ่ोजำวัดก่อนเถิดครับ ตื่นขึ้นมาก่อยสอน
ต่อ”

“ฉันไม่่วงหอรอกคุณ เวลาเป็นเงินเป็นทองจะมีวามานอนอยู่
ได้ยังไง และที่สำคัญคือ เวลาของฉันเหลือน้อยเต็มที” มือที่กำลัง
นวดช่วงไหล่ให้ภิกษุชราร่วงผล็อยลงมาด้วยเจ้าตัวรู้สึกหมดแรง
ถ้อยคำของภิกษุวัยร้อยเศษทำให้พระหนุ่มตระหนก มือไม่อ่อนปวก
เปื่อย

“หลวง...หลวงพ่อย่าพูดอย่างนี้ซีครับ ผม...ผมทำใจไม่
ได้ ผมเคารพรักหลวงพ่อกันมาก หลวงพ่ออย่างเพิ่งเป็นอะไรไปนะ
ครับ” ผู้พูดนั่งคอดตารู้สึกหมดอาลัยตายอยากในชีวิต นับวันท่าน
ก็ยิ่งรักและเคารพหลวงพ่อกันมากขึ้น โดยเฉพาะวันนี้ที่ท่านได้
เรียนสมถกรรมฐาน จากภิกษุชราซึ่งสอนได้เข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งนัก

“คุณต้องทำใจให้ได้ มันเป็นธรรมชาติของชีวิต มีเกิดก็ต้อง
มีดับ ดวงตะวันยังไม่อยู่ค้างฟ้า มันขึ้นมาแล้วก็ตกไป ประสา

มักกะลิผล

อะไรกับชีวิตมนุษย์” ภิกษุสูงวัยพูดด้วยเสียงปกติ

“ผมอยากให้หลวงพ่อยู่นานๆครับ เพื่อเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกศิษย์ลูกหา”

“ถ้ามันเป็นไปตามที่คุณอยากโลกนี้คงไม่มีใครตาย เพราะทุกคนก็อยากมีชีวิตอยู่ด้วยกันทั้งนั้น เขาจะอย่าทำจิตตก ประเดี๋ยวจะเรียนไม่รู้เรื่อง ฉันยังไม่ตายในวันสองวันนี้หรอกนะ” ท่านปลอบใจพระหนุ่ม

“ถ้าเช่นนั้น ผมขอนิมนต์หลวงพ่อยู่ต่ออีก ๑๗ ปีนะครับ ให้อายุเท่าพระอานนท์พุทธอุปัฏฐาก” พระเจริญรู้สึกใจคอดีขึ้นนิดหนึ่ง

“คงไม่ถึงขนาดนั้นหรอก ไม่ถึงแน่” พระหนุ่มใจห่อเหี่ยวลงอีก ครั้นคิดไปถึงโยมยายความหวังโยเริ่มก่อตัวขึ้น ป่านจะนี้โยมยายจะอยู่ดีมีสุขหรือว่าเจ็บระทวยป่วยไข้ก็ไม่อาจรู้ได้ ภิกษุขรากล่วงรู้จิตใจของศิษย์คนสุดท้าย จึงพูดขึ้นว่า

“ไม่ต้องห่วงโยมยายของคุณหรอก เขาสบายดี ฉันรับรองได้”

“แต่โยมยายอายุมากแล้วนะครับหลวงพ่อ ร่วมเก้าสิบแล้ว ผมหวังใจว่าท่านจะจากไปโดยที่ผมไม่มีโอกาสกลับไปเห็นใจ” เสียงที่พูดสั้นนิดๆ

“ไม่เป็นเช่นนั้นแน่ ฉันรู้ว่าเขาต้องอายุยืน เชื่อฉันไหมล่ะ”

“เชื่อครับ เชื่อร้อยเปอร์เซ็นต์เลย ไม่เชื่อหลวงพ่อแล้วจะไปเชื่อใคร”

“เชื่อตาอู้นะซี ได้ข่าวว่าไปเรียนคาถามหาเสน่ห์จากแกไม่ใช่หรือ” ภิกษุขราสัพยอก นึกถึงหลวงตาอู้นี่ไร พระหนุ่มมี

มักกะลิผล

อันต้องหงุดหงิดทุกครั้ง ยังนึกเคืองแกลไม่หายที่หลอกให้ท่านนวดตั้งสามชั่วโมง นับแต่วันนั้นท่านเลยไม่ยอมเสวนาด้วย เพราะทอ้งไว้ในใจเสมอๆว่า คบพาลพาลพาไปหาผิด

“หลวงพ่อสอนเรื่องกสิณต่อเถิดครับ นิมนต์” ท่านประนมมือพร้อมกล่าวเชิญ ไม่อยากไต่ยินแม้กระทั่งชื่อของหลวงตาอยู่

“พูดถึงตาอยู่แล้วรู้สึกขายหน้าใช่ไหมล่ะ เห็นว่าถูกแกลหลอกให้นวดตั้งสามชั่วโมง” ภิกษุชราหัวเราะหึๆอย่างอารมณ์ดี

“ทำไมหลวงพ่อรู้”

“ก็ทำไมฉันจะไม่รู้ล่ะ”

“ครับๆ ผมยอมแพ้ นิมนต์เทศน์เรื่องกสิณต่อเถิดครับ”

“ตกลง แต่ก่อนที่จะสอนต่อขอถามก่อนว่า คุณมีข้อสงสัยอะไรหรือเปล่า สิ่งที่คุณพูดมาทั้งหมดน่าจะสงสัยใหม่ นี่ฉันหมายเฉพาะเรื่องกรรมฐานเท่านั้นนะ เรื่องอื่นไม่เกี่ยว” ท่านต้องพูดกันไว้ก่อนด้วยรู้ว่าพระเจริญกำลังจะถามนอกเรื่อง พระหนุ่มจึงต้องตอบว่า

“ไม่สงสัยครับ เรื่องที่หลวงพ่อบอกมาแล้วผมไม่สงสัย แต่สงสัยเรื่องที่ยังไม่ได้พูด คือ ผมกำลังจะเรียนถามหลวงพ่อกว่า ผมต้องเรียนกสิณทั้ง ๑๐ อย่างเลยใช่ไหมครับ”

“ไม่ต้องถึงขนาดนั้น เอาแค่หมวดแรกคือ ภูตกสิณก็พอ โดยเริ่มเรียนปฐวิกสิณก่อน เอาละฟังให้ดี ฉันจะบอกวิธีเรียนปฐวิกสิณ หรือถ้าพูดให้ถูกต้องตามตำราก็ว่าวิธีเจริญปฐวิกสิณ” ภิกษุวัยร้อยสามนั่งหลับตาเพื่อรื้อฟื้นความจำ ท่านต้องการสอนศิษย์คนสุดท้ายผู้นี้ให้เข้าใจแจ่มแจ้งที่สุด

“วิธีเจริญปฐวิกสิณที่พระอรธกถาจารย์ท่านสอนไว้ นั้นลำดับแรกต้องทำดวงกสิณก่อน วิธีทำดวงกสิณให้หาดินที่มีสีแดง

มักกะลิผล

ดูแสงพระอาทิตย์เมื่อแรกอุทัย คุณเคยเห็นไหมดินที่วານี้”

“เคยครับ ที่หลังวัดก็มี ผมเคยเดินไปดู” พระหนุ่มตอบ

“ทำไมมันจึงมีสีแดง ปกติดินต้องสีดำไม่ใช่หรือ” ผู้สูงวัย
กว่าต้องการตรวจสอบความรู้ของอีกฝ่าย

“คงเป็นเพราะมีแร่เหล็กมากกระมังครับ สนิมเหล็กทำให้
ดินมีสีแดง”

“ก็น่าจะเป็นอย่างที่คุณว่า” ภิกษุชรารู้สึกพอใจในปฏิภาณ
ไหวพริบของภิกษุหนุ่ม จากนั้นจึงอธิบาย ปฐวีกถิติน ต่อ

“เมื่อได้ดินมาแล้ว ฟังชำระดินนั้นให้บริสุทธิ์เสียก่อนจึง
ทำให้เป็นวงกลมกว้างคืบสี่นิ้ว ชัดให้ราบเสมอดังหน้ากลอง แล้ว
ฟังบดกวาดที่นั่นให้โล่งเตียน อาบน้ำชำระร่างกายให้สะอาด ทำใจ
ให้ปลอดโปร่ง ตัดความกังวลทั้งหลายให้หมดสิ้น”

“อย่างหลังนี้คงจะทำยากนะครับหลวงพ่อบอก ฟังดูเหมือน
ไม่ยาก แต่เวลาทำผมรู้ว่ามันไม่ง่ายเลย ไม่รู้ว่าผมจะทำได้หรือ
เปล่า”

“ต้องได้ซิ การทำความดีต้องฝืนใจ ถ้าไม่ฝืนใจทำไม่ได้
เพราะความดีทำยาก ความชั่วทำง่าย คุณว่าจริงไหม”

“จริงครับ นิมนต์หลวงพ่อบรรยายต่อเถิดครับ”

“ตกลง เอาละเมื่อปฏิบัติตั้งที่กล่าวมาข้างต้นแล้วก็ถึงตอน
นั่งภาวนา ให้นั่งบนตั้งที่มีขาสูงคืบสี่นิ้ว ไกลจากดวงกสิณประมาณ
สองศอกคืบ อาการที่นั่งให้นั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือ
ขวาทับมือซ้าย ตั้งกายให้ตรง หันหน้าเข้าหาดวงกสิณ นึกพิจารณา
โทษของกามคุณต่างๆ และตั้งจิตให้ยินดีในฉานธรรมอันเป็นอุบาย
ที่จะยกตนออกจากกามคุณ จากนั้นให้ระลึกถึงคุณของพระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ ยังปริศนาปราโมทย์ให้เกิดขึ้น แล้วฟังลืมนาดูดวง

มักกะฉิบ

กสิณ เมื่อดูดวงกสิณนั้นอย่าพิจารณาสี ฟังกำหนดว่าสิ่งนี้เป็นดินเท่านั้น แต่สีดินนั้นจะละเอียดเสียมิได้ เพราะว่าสีกับดวงกสิณนั้นเป็นอันเดียวกัน ดวงกสิณก็เป็นอันดูสีอยู่ด้วย ดังนั้นจึงรวมดวงกสิณกับสีเข้าด้วยกัน และดวงกสิณกับสีนั้นพร้อมกัน โดยกำหนดว่าสิ่งนี้เป็นดิน แล้วฟังบริกรรมว่า ดิน ๆ หรือถ้าจะว่าเป็นภาษาบาลีก็ว่า ปฐวีย์ อย่างนี้เป็นร้อยเป็นพันครั้ง ขณะบริกรรมว่า ดิน ๆ หรือ ปฐวีย์ นั้น อย่าลืมตาตลอดเวลา ให้ลืมตานิดหนึ่ง แล้วฟังหลับตาลงเสีย แล้วฟังลืมตาขึ้นคู่อีก ปฏิบัติดังนี้ต่อไป เอาละเท่าที่ฉันอธิบายมานี้คุณพอจะปฏิบัติได้ใช่ไหม ให้ทำไปตามนี้ก่อน มีปัญหาอะไรก็ให้มาถามได้ แต่ฉันขอบอกไว้เสียก่อนว่า การงานทุกอย่างจะสำเร็จลุล่วงได้ก็ด้วยความเพียรพยายาม” ภิกษุชราพูดให้กำลังใจศิษย์คนสุดท้าย

“ครับ ผมจะพยายามอย่างที่สุด ที่หลวงพ่อบรรยายมาจบเรื่องกสิณหรือยังครับ”

“ยังไม่จบหรอก ยังมีอีกหลายเรื่อง ฉันยังไม่ได้อธิบายเรื่องนิมิต ๓ ภาวนา ๓ และ วสี ๕ ขึ้นอธิบายตอนนี้อาจทำให้คุณไขว้เขว หรือไม่ก็เกิดท้อถอยเสียก่อน เอาเป็นว่าคุณไปทำอย่างที่ฉันพูดมาข้างต้นก็แล้วกัน แล้วค่อยมาต่อภายหลัง”

“แล้ว...เอ้อ นานไหมครับกว่าผมจะได้มาน” พระหนุ่มเสียบเคียงถาม

“อันนี้ต้องถามตัวคุณเอง มันขึ้นอยู่กับว่าคุณมีความเพียรแค่ไหน แต่ฉันรับรองว่าไม่เกินสามเดือน เกินสามเดือนไม่ได้” ท่านพูดเป็นนัยๆ นอกจากตัวท่านเองแล้วไม่มีใครรู้ว่าอีกสามเดือนข้างหน้าท่านจะละสังขาร ลาจากโลกมนุษย์ไปอยู่พรหมโลก

๖๖

อนาคตภัย

๖ เวลาผ่านไปอีกหนึ่งเดือน พระเจริญก็ได้สำเร็จงานโดยการเจริญปลู่วีกสิณ เมื่อได้ปลู่วีกสิณเสียอย่างหนึ่งแล้วภูตกสิณอีกสามอย่างที่เหลือก็เป็นเรื่องง่ายสำหรับท่านเพราะเมื่อจิตตั้งมั่นเป็นอัปนาสมาธิยอมทำอะไรได้หมด อย่างที่เณรตั้งพูดไว้สมัยที่ท่านยังเป็นเด็กซุกซน จนกระทั่งมาเป็น พระเจริญ ก็ยังจำได้ไม่ลืมเลือน

“คุณเก่งมาก ยังไม่เคยมีลูกศิษย์คนใดของฉันทำได้像你เท่าที่ผ่านมามีคนที่ได้เร็วที่สุดคือหนึ่งปี บางคนก็หลายปีกว่าจะได้ แต่ส่วนมากมักจะเลิกเราไปเสียกลางคัน เพราะละความเพียร” หลวงพ่อเดิมออกปากชมศิษย์คนสุดท้าย

“แต่ยากเหลือเกินนะครั้นหลวงพ่อ ผมเองก็เกือบๆจะท้อถอยเสียหลายครั้ง อาศัยที่เคยลำบากมาก่อนเลยมุนานะทำงานสำเร็จ แต่จะว่าไปแล้วมันก็ยากเฉพาะตอนฝึกเท่านั้น พอได้เสียแล้วมันก็ง่ายนิดเดียว” พระหนุ่มพูดจากประสบการณ์

“เขาเรียกว่า ยากแท้แต่ไม่เคย ยังไงล่ะ”

“หมายความว่าอย่างไรครับ” ผู้อ่อนวัยกว่าไม่เข้าใจ

“ก็หมายความว่าพูดนั้นแหละ อะไรที่ว่ายากนั้นเพราะเราไม่เคย แต่ถ้าฝึกจนเคยแล้วมันก็เป็นเรื่องง่าย เหมือนกับที่

มักกะลิผล

คุณเรียนกสิณนั้นไง”

“ถ้าเช่นนั้นก็หมายความว่าต่อไปนี่ผมจะทำอะไรได้หมด
อย่างที่เณรตั้งว่าใช่ไหมครับ”

“ถูกแล้ว แต่ฉันอยากให้คุณสังวรไว้ว่า การจะนำไปใช้
นั้นต้องพิจารณาให้รอบคอบเสียก่อน เพราะหากนำไปใช้ในทาง
ที่ผิด ก็เท่ากับสะสมบาปกรรมไว้ แบบนี้สู้ไม่ได้เสียเลยยังจะดีกว่า
อีกประการหนึ่งที่ฉันขอเตือนก็คือ ของอย่างนี้เมื่อมีได้ก็เสื่อมได้
เพราะยังเป็นโลกียะ ต้องปฏิบัติต่อจนถึงขั้นโลกุตระจึงจะไม่เสื่อม”

“ผมไม่เข้าใจครับ” หลวงพ่อเดิมมองหน้าภิกษุหนุ่ม และ
รู้ว่า ยังไม่ถึงเวลา ที่เขาจะเข้าใจ จึงยังไม่อธิบายต่อ ภิกษุรูปนี้
อายุน้อย ยังไม่สนใจเรื่องที่จะปลื้มตัวออกจากวัฏสงสาร และที่
สำคัญคือ ศรัทธายังอ่อน ต้องรอให้ศรัทธาแก่กล้ากว่านี้ จึงจะก้าว
ต่อไปถึงขั้นโลกุตระได้ ้วยหนุ่มแน่นเช่นเขาสำเร็จถึงขั้นนี้ก็ดีถมไป
แล้ว เห็นท่านไม่ตอบพระหนุ่มก็มีได้เข้าชี้ให้ท่านอธิบาย ด้วยคิด
ว่ารู้ไปก็ไม่เป็นประโยชน์

“ตอนนี้คุณยังมองไม่เห็นประโยชน์ แต่วันข้างหน้าคุณจะได้
เห็นแน่นอน” พุดเหมือนรู้ว่าอีกฝ่ายกำลังคิดอะไรอยู่ เจียบกันไป
ครู่หนึ่ง ภิกษุชราก็ถอนหายใจคล้ายมีความกังวลอยู่ลึกๆ ภิกษุ
หนุ่มจึงถามขึ้นว่า

“หลวงพ่อดถอนหายใจทำไมหรือครับ”

“ฉันรู้สึกเป็นห่วงอนาคตนะซิคะคุณ เป็นห่วงว่าในอนาคต
จะหาพระดี ๆ มาสืบต่อพระศาสนาไม่ได้” ท่านถอนหายใจอีก

“แบบนี้เขาเรียกว่าห่วงพระศาสนาครับหลวงพ่อ ไม่ใช่ห่วง
อนาคต” ผู้อ่อนวัยกว่าตั้งใจย้ำหมายให้ท่านคลายกังวล หากภิกษุ
ชรายังคงนิ่ง สายตามองไกลออกไปในความมืด พระเจริญเห็น

มักกะลิผล

อาการผิดปกติเช่นนั้นก็ใจเสีย ความกลัวที่ซ่อนลึกอยู่ในใจกำลัง ผุดขึ้นมา ท่านกลัวหลวงพ่อดีมจะละสังขาร!

“ไม่ต้องกลัว ฉันยังไม่ตายง่ายหรอก” ภิกษุวัยร้อยเศษ พุดขึ้น พระเจริญถึงกับสะดุ้งเมื่อได้ฟัง เกรงจะถูกตำหนิว่าคิโดกุศล จึงพูดกลับเกื่อนว่า

“หลวงพ่ไม่เคยมีอาการอย่างนี้มาก่อน ผมก็เลใจไม่ดี ถ้าอย่างนั้นก็แปลว่าหลวงพ่จะอยู่ไปอีกนานๆใช่ไหมครับ”

“ฉันก็ว่าจะอยู่ไปจนกว่าจะตายนั่นแหละ” ผู้อาวุโสกว่าเป็น ฝ่ายยั่วบ่าง แทนที่จะยั่วตอบพระหนุ่มกลับถามว่า

“เหตุใดหลวงพ่จึงหวังพระศาสนาเล่าครับ ผมไม่เห็นว่าจะน่าหวังตรงไหนเลย”

“ก็ทำไมจะไม่ให้หวังล่ะ เพราะฉันรู้ว่า ในอนาคตจะหา พระดียาก จะมีพวกโกนหัวห่มผ้าเหลืองมาหากินกับพระศาสนา พวก ที่ตัวเป็นพระแต่ใจเป็นมาร ถึงเวลานั้นผู้คนที่จะเสื่อมถอยด้วยปัญญา หันไปยึดมารเป็นสรณะเรียกว่าทิ้งพระไปหามาร น่าสมเพช” ท่าน สายหน้าซำๆ และถอนหายใจอีกครั้ง เห็นพระหนุ่มไม่พูดว่าอะไร จึงปรารภต่อไปว่า

“มันก็ตรงกับพุทธทำนายนั่นแหละ คุณรู้ไหม พระพุทธองค์ ทรงทำนายไว้ว่าอย่างไร”

“ไม่ทราบครับ” คือคำตอบ

“แล้วอยากรู้ไหม”

“อยากครับ” พุดเพื่อจะเอาใจอีกฝ่ายเสียมากกว่า

“ถ้าเช่นนั้นก็ตั้งใจฟัง เรื่องนี้พระองค์ตรัสไว้ในพุทธนิพนธ์ ปิณฑาสกั พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๒ ทรงแสดงอนาคตภัย ๕ ประการ ตรัสไว้ถึง ๔ พระสูตร”

มักกะลิผล

“อนาคตภัยหมายถึงภัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคตใช่ไหมครับ”

“ถูกแล้ว ทรงแสดงไว้ถึง ๔ พระสูตร พระสูตรละ ๕ ประการ รวมเป็น ๒๐ และที่ทำให้ฉันกังวลมากที่สุดคือประการที่ ๔ และ ๕ ในพระสูตรที่ ๓ ซึ่งพระองค์ตรัสไว้ว่า ในอนาคตภิกษุทั้งหลายจะไม่บรมกาย ไม่บรมศีล ไม่บรมจิต ไม่บรมปัญญา เมื่อเป็นเช่นนี้เวลามีผู้อื่นแสดงพระสูตรที่พระตถาคตตรัสไว้ มีอรรถลักษณะเป็นโลกุตระ ภิกษุเหล่านั้นจะไม่ตั้งใจฟัง หวังไม่เห็นเป็นเรื่องที่ควรจะต้องจำศึกษาหรือปฏิบัติตาม แต่เมื่อมีผู้อื่นแสดงพระสูตรที่กวีแต่งไว้ ประพันธ์เป็นบทกวีไพเราะ มีสำนวนสละสลวย เป็นคำสอนของสาวก เป็นเรื่องนอกพระศาสนา ภิกษุเหล่านั้นจะตั้งใจฟังและเห็นเป็นเรื่องที่ควรต้องจำ ศึกษาและปฏิบัติตาม นี่เป็นภัยในอนาคตข้อที่ ๔ ของพระสูตรที่ ๓”

“หมายความว่า อะไรที่เป็นพุทธพจน์เขาไม่ยอมรับ แต่จะไปรับสิ่งที่ไม่ใช่พุทธพจน์ ใช่ไหมครับ” พระหนุ่มถาม

“เป็นอย่างนั้น ของจริงเขาไม่เอา ไปเอาที่ไม่จริง”

“เพราะเขาไม่บรมศีล สมာธิ ปัญญา จึงรับของจริงไม่ได้รับได้แต่ที่ไม่จริง เพราะมันถูกกับนิสัยของเขา”

“ถูกแล้ว เพราะเหตุนี้จึงพากันบิดเบือนพระธรรมวินัย เพราะของสูงตัวเข้าไม่ถึง ก็เลยดึงให้ต่ำลง ต้องการทำให้พระธรรมและพระวินัยเลอะ แต่พระธรรมวินัยเป็นของบริสุทธิ์ ใครจะอย่างไรก็มัวหมองไม่ได้ จิตของผู้กระทำนั้นแหละจะมัวหมองเอง และเมื่อจิตมัวหมองเขาก็ต้องไปอบาย เพราะพระพุทธรองค์ตรัสสอนไว้ชัดว่า จิตเต สงกิลิฏฺเฐ ทุคฺคติ ปาฎิกงฺขา เมื่อจิตเศร้าหมองทุคติย่อมเป็นที่หมาย คนพวกนี้เมื่อตายก็ต้องไปนรก ในอนาคตพระสงฆ์องค์เจ้าจะไปตกนรกกันมาก เพราะไม่เคารพพระธรรมวินัย

มักกะฉิล

เมื่อไม่เคารพก็จะพากันประกอบกรรมอันชั่วช้าเลวทราม”

“นั่นซีครับ ผมถึงไม่อยากเป็นพระ เพราะกลัวจะตกนรก
อย่างที่หลวงพ่อบอกว่า” พระเจริญได้ทีที่จะพูดเรื่องสีก

“แต่ฉันมั่นใจว่าคุณจะเป็นพระที่ดี และช่วยสืบต่อพระ
ศาสนาให้ถาวรสืบไป เพราะอย่างน้อยคุณก็ได้อบรมกาย อบรม
ศีล อบรมจิตแล้ว” หลวงพ่อเดิมก็ได้ทีเหมือนกัน

“หลวงพ่อบอก อเนกตถกัณฑ์ประกาศที่ ๕ มีว่าอย่างไรครับ”
ท่านรีบเปลี่ยนเรื่องถาม ขึ้นพูดเรื่องเดิมก็รังแต่จะเข้าเนื้อ

“ถึงคุณไม่ถามฉันก็กำลังจะบอกอยู่พอดี อเนกตถกัณฑ์ประกาศ
ที่ ๕ นั้น พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า ในอนาคตภิกษุทั้งหลายจะไม่
อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญา เมื่อเป็นเช่น
นี้ พระเถระจะเป็นผู้มักมาก มีความประพฤติย่อหย่อน จะเป็น
แนวหน้าในการล่วงละเมิดทอดธุระในการอยู่วิเวก จะไม่ปรารภ
ความเพียรเพื่อถึงธรรมที่ยังไม่ถึง เพื่อบรรลุธรรมที่ยังไม่บรรลุ เพื่อ
ทำให้แจ้งธรรมที่ยังไม่ได้ทำให้แจ้ง ส่วนอนุชนรุ่นหลังจะถือภิกษุ
เหล่านั้นเป็นตัวอย่าง แล้วทำตัวเป็นผู้มักมาก มีความประพฤติ
ย่อหย่อนเหมือนกัน จะเป็นแนวหน้าในการล่วงละเมิด ทอดธุระ
ในการอยู่วิเวก จะไม่ปรารภความเพียร เพื่อถึงธรรมที่ยังไม่ถึง
เพื่อบรรลุธรรมที่ยังไม่บรรลุ เพื่อทำให้แจ้งธรรมที่ยังไม่ได้ทำให้
แจ้ง นี่แหละภัยในอนาคตที่ยังไม่เกิดในปัจจุบัน แต่จะเกิดในอนาคต
ต่อไป พระพุทธองค์ทรงเตือนให้ภิกษุทั้งหลายควรจับตามองภัย
เหล่านี้ เพื่อให้รู้ทัน เมื่อรู้ทันแล้วให้พยายามกำจัดเสียให้สิ้นไป”

“เพราะฉะนั้น หลวงพ่อจะต้องอยู่ต่อไปอีกนานๆ เพื่อ
จะได้จับตามองเพื่อให้รู้ทันและกำจัดให้สิ้นไป” พระเจริญสรุปอย่าง
รวดเร็ว

มักกะฉิลล

“ถึงไม่มีฉันคุณก็ทำได้ บอกฉันชีว่าคุณจะรับช่วงหน้าที่อันนี้ ฉันจะได้หายกังวล” ถ้อยคำของภิกษุชราทำให้พระหนุ่มพูดไม่ออก ใจหนึ่งอยากจะรับปากเพื่อให้ภิกษุชราคลายกังวลแต่อีกใจท่านก็ไม่ต้องการดำรงอยู่ในสมณเพศ ภาพหลวงตาวัตโตนดยังตราตรึงฝังแน่นอยู่ในจิตใจ คนผู้นี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ท่านเกลียดพระ!

“ว้ายังไงละ รับปากกับฉันชีว่าคุณจะไม่สึก” หลวงพ่อเดิมคาคัดค้าน ภิกษุหนุ่มจึงพูดด้วยความเกรงใจว่า

“ขอเวลาให้ผมตัดสินใจสักวันสองวันนะครับหลวงพ่อ เพราะเป็นเรื่องใหญ่สำหรับผม ถ้าผมรับปากไปแล้วแต่ทำไม่ได้ตั้งที่ว่าก็จะเสียสัจจะ ถึงอย่างไรผมก็ยังยึดถือเรื่อง *เสยชีพออย่าเสยสัตย์* ครับ”

“ดีมาก ฉันชอบคนอย่างนี้ คนที่ไม่ตกปากรับคำกับใครง่ายๆ ปกติของคนไทยคือ มีนิสัยชอบรับปากง่ายเสร็จแล้วก็เปลี่ยนแปลงภายหลัง แต่คุณไม่เหมือนคนอื่น ๆ”

“แปลว่า ผมเป็นคนไม่ปกติ หลวงพ่อว่าผมไม่ปกติหรือเปล่าครับ” พระหนุ่มแก้งยั่วทั้งที่ไม่มีแก้งใจจะยั่ว หลวงพ่อเดิมไม่ใส่ใจต่อคำยั่วเย้า หากพูดเป็นงานเป็นการว่า

“คุณอย่าไปเอาเจ้าหลวงตาพุศีลรูปนั้นมาเป็นอารมณ์เลย นั้นแหละมารศาสนาตัวจริงละ อย่าคิดว่าคนโกนหัวหมผ้าเหลืองจะต้องเป็นพระเสมอไป ความเป็นพระมิได้อยู่ที่เครื่องแบบ แต่อยู่ที่ใจ *ดีอยู่ที่ละ พระอยู่ที่ใจ* โบราณท่านว่าไว้”

“แต่ใจมันดูยากนี่ครับหลวงพ่อ เราจะรู้ได้ยังไงว่าคนนี้เป็นพระ คนนี้เป็นมาร” พระหนุ่มแย้ง

“ไม่ยากหรอกคุณ จำไม่ได้แล้วหรือ ที่พระพุทธองค์ตรัส

มักกะลิผล

สอนไว้ว่า คนเราจะทำอะไรใจจะต้องมาก่อน เมื่อใจคิดอย่างไรก็จะแสดงออกมทางกาย ทางวาจา ฉะนั้นจะดูว่าคนไหนเป็นพระ คนไหนเป็นมารก็ต้องดูที่ข้อวัตรปฏิบัติ ขอให้จำไว้อย่างหนึ่งว่า ในกาลข้างหน้า พระแบบหลวงตาวิฑโตนคงจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น และพระดี ๆ อย่างคุณจะหายากสุดยาก เพราะอย่างนี้แหละฉันจึงไม่อยากให้คุณสึกหาลาเพศ” ท่านวกกลับมาเรื่องเดิมอีก ภิกษุผู้มาจากต่างถิ่นเริ่มจะใจอ่อน จึงพูดแบ่งรับแบ่งสู้ว่า

“หลวงพ่อกับ หากการครองเพศบรรพชิตของผมจะเป็นประโยชน์ต่อพระศาสนาตั้งที่หลวงพ่อดังความหวังไว้ ผมก็จะตรีกตรองอย่างรอบคอบอีกครั้ง ขอเวลาผมตัดส้นใจสักสองวันนะ ครับ”

“ตกลง เอาละฉันหายกังวลแล้ว อันที่จริงฉันไม่น่าจะต้องมากังวลอะไร เพราะฉันเอาตัวรอดได้แล้ว เพียงแต่เป็นห่วงพระศาสนาเท่านั้น” ท่านต้องการจะบอกว่าจิตของท่านเป็น โลกุตระแล้ว จึงตัดความกังวลในเรื่องของตัวเองได้ แต่ที่น่าเสียดายที่จิตของพระหนุ่มยังเป็น โลกิยะ จึงมีอาจเข้าใจในสิ่งที่ท่านพูด

เวลาห้าทุ่ม ภิกษุผู้มาจากต่างถิ่นจึงลากลับกุฏิของตน สมภารวัดหนองโพรู้สึกเบาใจที่ได้ทำหน้าที่ของท่านเสร็จสิ้น สมบูรณ์ ท่านรู้ว่าพระเจริญจะต้องไม่สึก ท่าน เห็น ว่าภิกษุรูปนี้จะเป็นผู้สร้างคุณประโยชน์อันยิ่งใหญ่ให้กับพระศาสนา เพราะเขาเป็นผู้อบรมกาย อบรมศีล อบรมจิตได้แล้ว ยังเหลือแต่อบรมปัญญาอีกอย่างเดียวที่เขาจะต้องทำ และสิ่งนั้นก็ไม่ต้องสำหรับเขา เพราะบุคคลที่มีจิตอบรมดีแล้ว ย่อมเกิดพลังที่เรียกกันว่า พลังจิต จิตที่มีพลังนี้สามารถจะนำไปใช้งานได้ทุกเมื่อ ไม่ว่าจะป็นงานทางให้เกิดอิทธิปาฏิหาริย์ หรืองานทางปัญญาเพื่อให้เกิดความ

มักกะลิผล

รู้แจ้งก็ตาม

ถึงกฏที่หัก ภิกษุวัยยี่สิบเอ็ดจึงสร่งน้ำชำระร่างกายให้สะอาด ด้วยตั้งใจจะปฏิบัติกรรมฐานตามที่ได้เรียนมาจากพระครูสิงหราชมนี ท่านต้องการใช้กรรมฐานเป็นตัวตัดสินว่าจะอยู่หรือจะไป คืออยู่ครองสมณเพศหรือไปเป็นคฤหัสถ์ สร่งน้ำและครองไตรจีวรเรียบร้อยแล้ว จึงเริ่มต้นปฏิบัติด้วยการเดินจงกรม ซึ่งท่านคิดทำเดินขึ้นมาเองคือ ก้าวเท้าขวา กำหนด พุท ก้าวเท้าซ้ายกำหนด โธ เดินอยู่หนึ่งชั่วโมงจึงกำหนดนั่ง แต่แทนที่จะกำหนด พุท หายใจเข้า โธ หายใจออกดังที่เคยปฏิบัติ ท่านกลับเปลี่ยนมากำหนด ประ-ยงค์ แทน คือ ประ หายใจเข้า ยงค์ หายใจออก บุคคลเดียวในเวลานี้ที่ทำให้ท่านอยากสึก คือแม่ประยงค์ ท่านจะต้องทดสอบให้รู้ในคืนนี้ว่า แม่ประยงค์จะอนุญาตให้ท่านบวชต่อ หรือจะให้สึกออกมาแต่งงานกับหล่อน

ภิกษุวัยยี่สิบสองนั่งกำหนด ประ-ยงค์, ประ-ยงค์ จนกระทั่งจิตเป็นอุปจารสมาธิ จึงเห็นนิมิตเป็นภาพของแม่ประยงค์ ดูหล่อ่นสวยงามกว่าทุกครั้งที่เคยเห็น ตั้งแต่ศีรษะจดปลายเท้างาม ไม่มีที่ติ ผมของหล่อนดกดำสลวยยาวประป่า ผิวพรรณนวลลอปาก แก้ม คิ้ว คาง ดูงามไปหมด หล่อนยิ้มหวานเห็นฟันขาวซีเล็ก ๆ เรียงอย่างเป็นระเบียบ งามจริงหนอ ท่านนึกชมแล้วเพ่งพิศตั้งแต่ปลายผมลงมา ผมหล่อนเป็นมันดำขลับ ช่างงามอะไร เช่นนั้น จับปล้นผมดกดำนั้นก็เปลี่ยนเป็นสีขาวทั้งศีรษะ ท่านรำพึงว่า คนงามถึงผมหงอกแล้วยังงาม และแล้วผมของหล่อนก็ร่วงลงมากองที่เท้าเหลือแต่ศีรษะล้านเลี่ยน ถึงจะไม่มีผมหล่อนก็ยังงาม ดูฟันสีขาวราวกับไข่มุก ทันใดนั้นฟันของแม่ประยงค์ก็ร่วงลงมากองรวมกับผม ทำให้แก้มยุบลงไปทันใด ถึงหล่อน

มักกะฉิลผล

จะไม่มีฟัน แต่ผิวพรรณหล่อ่อนก็ยังคงงามอยู่ดี พลันผิวนวนลพองกลับ
เหี่ยวยุบลงราวกับแก่ลง ภิภษุหนุ่มไม่ยอมแพ้ คงรำพึงต่อไปว่า
ดูสิ ถึงผิวจะเหี่ยวยุบ แต่รูปร่างก็ยังคงงาม และแล้วรูปร่างงาม
นั้นก็เหลือแต่โครงกระดูก ภิภษุวัยย่างยี่สิบสองยังคงรำพึงต่อไป
ว่า คนมันจะงาม ถึงจะเหลือแต่โครงกระดูกก็ยังคงงาม วินาทีนั้น
โครงกระดูกก็หล่นร่วงลงมากองรวมกับผมและฟัน คราวนี้ภิภษุ
หนุ่มมีอาจรำพึงต่อไปว่า กองกระดูกนั้นงาม ท่านได้แต่อดอันอด
อดต่อภาพที่เห็น ร่างสวยงามของแม่ประยงค์ไม่มีหลงเหลืออยู่ นอก
จากกองกระดูกที่หาความงามมิได้

น่าเสียดายที่ บารมี ของพระเจริญยังไม่ถึงขั้น ด้วยว่ายัง
มิได้อบรมปัญญา มิฉะนั้นแล้วท่านคงจะยกจิตขึ้นพิจารณา
ไตรลักษณ์ เห็นการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ของสังขารธรรม ว่า
เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา จิตก็จะก้าวข้ามจาก โลภิยะ ไปสู่
โลกุตระ เพราะเกิดปัญญาารู้แจ้งเห็นจริงในกองการสังขารทั้งหลาย
แต่ถึงแม้จะมีได้บรรลุถึงขั้น โลกุตระ ท่านก็ตัดสินใจได้แล้ว ท่าน
จะยังไม่ลาสิกขา ก่อน จะอยู่ช่วยงานพระศาสนาไปสักระยะหนึ่งแล้ว
จึงค่อยสึก หากแม่ประยงค์รอได้ท่านก็จะแต่งงานกับหล่อน แต่
ถ้าวรอไม่ได้ หล่อนจะไปแต่งงานกับชายอื่นท่านก็ไม่ขัดข้อง ปวงสตรี
ยังมีอีกมากมาย รอให้ท่านได้คาถาเด็ดๆ จากหลวงพ่อดีเมเสี
ก่อน แล้วพวกสาวๆก็จะวิ่งมาหาเองโดยไม่ต้องพึ่งคาถาของหลวง
ตาอุ้ย ที่ท่านยังจำได้แม่นยำ โอมซี่ผึ้งซี่ผึ้ง สาวนั่งบนตอเส้
งสาว ไม่มา เราต้องไปหามันเอง คนอย่างพระเจริญไม่จำเป็นต้องไปหา
สาว เดี่ยวสาวก็วิ่งมาหาเอง ไม่เชื่อก็คอยดู

๖๗

เรียนคาถาอาคม

หลังจากสำเร็จมาแล้ว พระเจริญก็ได้รำเรียนวิชาคาถาอาคมต่างๆจากหลวงพ่อดีม ผู้ซึ่งถ่ายทอดให้โดยไม่มียอดบั้งอำพราง พระหนุ่มเพลิดเพลินกับการเรียนรู้อันบางครั้งนี่ก็อยากจะอยู่ครองกาสาวพัสดร์อย่างนี้ไปจนตลอดชีวิต ภาพของแม่ประยงค์ที่ท่านเห็นในนิมิตกรรมฐานคราวนั้น ทำให้เกิดความรู้สึกหมดความยินดีพอใจในกามคุณ ๕ และเริ่มมองเห็นทุกข์โทษของมัน มิใช่เพราะความอยากในรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัสหรือที่ทำให้ชาวโลกต้องวุ่นวาย อยู่ร้อนนอนทุกข์ด้วยว่าแยงกาม คุณกัน ควรแล้วหรือที่ท่านจะดำเนินชีวิตแบบชาวโลก

“หลวงพ่อดีม คาถาอาคมต่างๆที่หลวงพ่อดีมให้ผมเรียนนี้ เขาเรียกว่าไสยศาสตร์ใช่ไหมครับ” พระหนุ่มถามสมภารวัดหนองโพขณะทำหน้าที่นวดให้ท่าน

“ถูกแล้ว”

“ทำไมหลวงพ่อดีมจึงให้ผมเรียนไสยศาสตร์ครับ”

“ก็คุณชอบหรือเปล่าล่ะ”

“ชอบครับ”

“นั่นซิ เพราะฉันรู้ว่าคุณชอบจึงได้สอนให้ คุณจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในวันข้างหน้า แต่ฉันก็มั่นใจว่าเมื่อคุณได้วิชาที่สูงกว่า

นี้ คุณก็จะทิ้งไสยศาสตร์”

“วิชาอะไรครับที่สูงกว่านี้” ถามอย่างใคร่รู้

“พุทธศาสตร์นะซิ ศาสตร์สำหรับคนตื่น เพราะพุทธะ แปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แต่ไสยศาสตร์ก็มีประโยชน์ตรงที่มันช่วยแก้ทุกข์ได้ชั่วคราว แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ คุณจะได้ใช้มันช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ในระดับโลกียะมันยังมีประโยชน์ แต่เมื่อใดที่จิตของคุณเข้าถึงโลกุตระ เมื่อนั้นไสยศาสตร์ก็ไม่จำเป็น”

“ผมได้ยินหลวงพ่อพูดถึงโลกียะกับโลกุตระหลายครั้งแต่ผมยังไม่แน่ใจว่ามันหมายถึงอะไรกันแน่ หลวงพ่อจะกรุณาอธิบายให้ผมเข้าใจแจ่มแจ้งกว่านี้จะได้หรือเปล่าครับ”

“ทำไมจะไม่ได้ล่ะ ว่าแต่ว่าฉันขอหลับสักชั่วโมงก่อนนะ”

“ถ้าผมจะบอกว่าไม่ให้หลวงพ่อหลับสักครับ” พระหนุ่มยิ้มเข้า ไม่มีเสียงตอบจากภิกษุชรา เพราะท่านหลับเสียแล้ว พระเจริณยังคงทำหน้าที่นวดต่อไปทั้งที่อดสงสัยไม่ได้ว่าทำไมหลวงพ่อรูปนี้ท่านจึงหลับง่ายตื่นง่ายราวกับ สิ่งจิตได้ อย่างนั้นแหละ เมื่อครบหนึ่งชั่วโมงภิกษุสูงวัยก็ลืมตา พร้อมกับอธิบายว่า

“โลกียะแปลว่า เกี่ยวกับโลก คือ ยังเนื่องอยู่ในโลก เรื่องของชาวโลก ผู้ที่ยังข้องอยู่ในโลกเรียกว่ายังอยู่ในระดับโลกียะ ซึ่งยังมีการแปรปรวนไปตามเหตุปัจจัย แต่ถ้าเข้าถึงระดับโลกุตระก็เรียกว่าพ้นจากโลก เหนือโลก พ้นวิสัยของโลก อย่างเช่นไสยศาสตร์ที่ฉันพูดถึงเมื่อตะกี้ ยังเป็นโลกียะคือ เมื่อมีได้ก็เสื่อมได้ ถ้าสูงกว่าไสยศาสตร์ขึ้นไปเขาเรียกว่า อภิญญา แปลว่า ความรู้ยิ่งยวด มีทั้งที่เป็นโลกียะและโลกุตระ”

“หมายความว่าอย่างไรครับ” พระหนุ่มดูเหมือนว่าจะสงสัยหนักขึ้น

มักกะลิผล

“หมายความว่า อภิญญามีอยู่ ๖ อย่าง เป็นโลกิยะเสีย ๕ เป็นโลกุตระ ๑ คุณอยากรู้อีกใช่ไหมใหม่ว่าอภิญญา ๖ มีอะไรบ้าง”
ภิกษุชราถาม

“ครับ ทั้งอยากรู้และอยากได้” ผู้มาจากต่างถิ่นตอบ

“อยากได้อภิญญานะหรือ”

“ครับ” หลวงพ่อเดิมมองหน้าภิกษุหนุ่มชนิดหนึ่งแล้วตอบ
ว่า

“ได้แน่ ฉันดูหน้าคุณแล้วก็รู้ว่าคุณจะได้สักวันหนึ่ง” ท่าน
หยุดเว้นระยะหนึ่งจึงพูดต่อ “แต่คุณต้องไม่สึก” แม้ความรู้สึก
อยากลาสิกขาในขณะนี้จะไม่รุนแรงเหมือนแต่ก่อน กระนั้นคำพูด
ของภิกษุชรา ก็ทำให้พระเจริญถึงกับนั่งอึ้งไปครู่ใหญ่ แล้วจึงพูดขึ้น
ว่า

“ไม่ต้องมี แต่ ไม่ได้หรือครับหลวงพ่อ”

“ถ้าไม่มี แต่ คุณก็จะได้แค่ ๕ ไม่ครบ ๖ เพราะ โลกุต
รอภิญญา คือ อาสวักขยญาณ นั้นจะมีได้ก็เฉพาะพระอรหันต์
ปุถุชนไม่สามารถมีได้”

“ถ้าเช่นนั้นผมเอาแคโลกิยอภิญญาก็พอ แต่ผมยังไม่รู้เลย
ว่าอภิญญา ๕ อย่างนั้นมีอะไรบ้าง หลวงพ่อกรุณาบอกผมด้วย
เถิดครับ”

“แต่ถ้าฉันจะตั้งเงื่อนไขว่าคุณจะต้องทำให้ได้ทั้ง ๖ อย่าง
คุณจะว่ายังไง”

“หลวงพ่อยามัดมือชกผมซีครับ” พระเจริญต่อว่าต่อขาน

“ถ้าฉันมัดมือชกแล้วคุณจะนวดให้ฉันได้หรือ” หลวงพ่อ
เดิมย้อน

“แหม หลวงพ่อละก็ ผมเพียงแต่เปรียบเทียบให้ฟังเท่า

นั่น ผมหมายถึงว่า หลวงพ่อชอบบังคับไม่ให้ผมสีก ถ้าผมจะบวชต่อก็ขอให้เป็นการสมควรใจของผม ถึงอย่างไรผมก็รับปาก รับคำกับหลวงพ่อกแล้วว่า ผมจะอยู่ครองกาสาวพัสตร์ให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ และจะทำประโยชน์ให้กับพระศาสนาจนสุดความสามารถ”

“ข้อนั้นฉันเข้าใจ แต่ที่ฉันอยากให้คุณบวชต่อจนตลอดชีวิตนั้น ฉันคำนึงถึงประโยชน์ของตัวเอง การทำประโยชน์ให้แก่พระศาสนาเป็น **ปรหิตปฏิบัติ** หมายถึง การปฏิบัติเพื่อประโยชน์ผู้อื่น ซึ่งก็ถือว่าเป็นสิ่งดี แต่ก็ควรจะได้อัตตहितสมบัติ คือ ประโยชน์ตนด้วย การเข้าถึงโลกุตระถือเป็นประโยชน์ตน ผู้จะบำเพ็ญประโยชน์ผู้อื่นควรเป็นผู้ถึงพร้อมแห่งประโยชน์ตนเสียก่อน จึงจะสามารถบำเพ็ญประโยชน์ผู้อื่นได้บริบูรณ์” ภิษุสงฆ์พูดด้วยน้ำเสียงที่เปี่ยมด้วยเมตตา

“ครับ ถ้าเช่นนั้นผมจะรับไว้พิจารณา หลวงพ่ออธิบาย อภิญญา ๕ เกิดครับ” หลวงพ่อเดิมจึงตั้งต้นอธิบายว่า

“อภิญญา ๕ ได้แก่ อิทวิริ หรือ อิทริธา คือความรู้ที่ทำให้แสดงฤทธิ์ต่าง ๆ ได้ ทิพโสต-ความรู้ที่ทำให้มีหูทิพย์ เจโตปริยญาณ-ความรู้ที่ให้กำหนดใจคนอื่นได้ ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ-ความรู้ที่ทำให้ระลึกชาติ และทิพจักขุ-ความรู้ที่ทำให้มีตาทิพย์”

“ทำอย่างไรถึงจะได้อภิญญา ๕ อย่างนี้ครับ”

“ต้องได้รูปฌานและชำนาญด้วยสติทั้งห้า อย่างที่ฉันเคยบอกคุณแล้ว เมื่อได้รูปฌาน เวลาต้องการได้อภิญญาก็ให้เข้าฌานตั้งแต่รูปฌานที่ ๑ ไปจนถึงรูปฌานที่ ๔ ออกจากรูปฌานที่ ๔ แล้วจึงกำหนดจิตไปขอให้ได้ภิญญา”

“ถ้าเช่นนั้นผมก็ทำได้ซีครับ เพราะผมได้รูปฌานแล้ว” พระ

มักกะลิผล

หนุ่มพูดอย่างยินดี

“แต่ต้องขำนาญด้วยสิทั้งห้า ถ้าได้รูปมานเฉยๆ แต่ไม่ขำนาญ คือ ไม่ประกอบด้วยสิทั้งห้า ก็ไม่สามารถได้อภิญญา อีกประการหนึ่งก็อย่างที่ฉันพูดไปเมื่อตะกี้ว่า อภิญญา ๕ อย่างนี้ยังเป็นโลกียะ จึงมีได้แล้วก็เสื่อมได้”

“ทำไมถึงเป็นอย่างนั้นเล่าครับ”

“เพราะการได้อภิญญา ต้องเจริญฌาน ต้องให้ได้รูปฌาน เมื่อใดประมาทฌานเสื่อมลง อภิญญาก็พลอยเสื่อมไปด้วย”

“ส่วนโลกุตรอภิญญาจะไม่เสื่อมใช่ไหมครับ”

“ถูกแล้ว อาสวัภยฌานซึ่งเป็นอภิญญาข้อที่ ๖ นั้นหมายถึง ความรู้ที่ทำให้อาสวะสิ้นไป ผู้ที่ได้อภิญญาข้อนี้คือ พระอรหันต์ หมายความว่า เมื่อบุคคลเกิดความรู้ที่ทำให้อาสวะคือกิเลสหมดสิ้นไป เขาก็จะเป็นพระอรหันต์ และจะไม่คืนกลับไปสู่ความเป็นปุถุชนอีก จึงเรียกว่าเป็นโลกุตรอภิญญา เพราะได้แล้วไม่เสื่อม”

“แล้วจำเป็นไหมครับว่า คนที่จะได้โลกุตรอภิญญาจะต้องได้โลกียอภิญญาเสียก่อน”

“ไม่จำเป็น ในทางกลับกันคนที่ได้โลกียอภิญญาก็ไม่ได้หมายความว่า เขาจะได้โลกุตรอภิญญา เพราะมันเป็นคนละเรื่องกัน”

“หลวงพ่อกับผม นี่เราคุยกันแต่เรื่องหนัก ๆ ทั้งนั้น ผมอยากฟังเรื่องเบา ๆ บ้าง” อยู่ๆ พระเจริญก็เปลี่ยนเรื่อง

“งั้นหรือ คุณอยากฟังเรื่องเบา ๆ อย่างนั้นใช่ไหม”

“ครับ”

“ถ้าเช่นนั้นก็บอกมาว่าจะให้ฉันพูดเรื่องอะไร ปุยนุ่นปุยฝ้าย หรือปุยเมฆ” ภิกษุสูงวัยตั้งใจว่า

“ไม่ต้องถึงขนาดนั้นก็ได้รับ ผมเพียงแต่อยากจะบอกว่า เปลี่ยนเป็นคุยเรื่องเบาสมองบ้าง”

“อ้าว ก็เรื่องที่ฉันเสนอมาก็เบาๆทั้งนั้นนี่นา”

“มันเบาเกินไปนะครับ โดยเฉพาะเรื่องบุยเมฆนั้น นอกจากจะเบาเกินไปแล้วยังสูงเกินไปอีกด้วย ผมเกรงว่าจะเอื่อมไม่ถึงครับ ประเดี๋ยวใครไม่รู้จะหาว่าผมอาจเอื่อมเด็ดดอกฟ้ามาถนอม” พระเจริญเปรียบเทียบไปอีกทางหนึ่ง ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับสัณนิทหลวงพ่อเดิมจึงพูดอย่างรำคาญๆว่า

“เอาเถอะๆ คุณจะให้พูดเรื่องอะไรก็ว่ามา ฉันขี้เกียจเดาใจคุณแล้ว”

“พูดเรื่องสี่กงสี่กาบ้างซีครับ มันทำให้ชุ่มชื่นใจดี”

“อ้อ จะให้พูดเรื่องโยมแม่และโยมยายของฉันนะหรือเขาพากันตายไปหลายสิบปีแล้ว แต่ถ้าคุณจะเล่าเรื่องโยมแม่กับโยมยายของคุณ ฉันก็ฟังมาจนเบื่อแล้ว” หลวงพ่อเดิมตั้งใจย้ำอีก หลวงตาอุ้ยเดินผ่านมาได้ยิน เรื่องสี่กงสี่กา ก็หุ่ผึ้งรีบเข้ามาสมทบทันที

“ท่านยังไม่จำวัดอีกหรือ” พระหนุ่มทักแบบแค้นๆ

“ยังไม่่งวง พอดีผมไปถนอมผ่านมาได้ยินท่านพูดเรื่องสี่กงสี่กา ก็เลยขออนุญาตมาฟังด้วย”

“หลวงพ่อก่อนอนุญาตใหม่ครับ” พระเจริญถามสมภารวัดหนองโพ ด้วยตั้งใจจะแก้แค้นหลวงตาอุ้ยที่หลอกให้ท่านนวดถึงสามชั่วโมง

“ช่างเขาเถอะ คนอย่างตาอุ้ยชอบแสร้งเรื่องของคนอื่นอยู่แล้ว เรื่องของตัวเองก็เต็มเปาเต็มกระเป่า ยังชอบที่จะรู้เรื่องของคนอื่น” ภิกษุวัยร้อยเศษว่าตรงๆ หลวงตาอุ้ยนั่งทำตาปริบๆ ไม่กล้าเถียง ต่างเงยบั้นไปครู่หนึ่ง แล้วหลวงพ่อเดิมจึงพูดขึ้นว่า

“ตาอ้อย แกมมาก็ดีแล้ว ฉันกำลังจะบอกอยู่เหมือนกันว่า
แกน่าจะเห็นพระในอุดมคติเชียวนะ เคยมีคนบอกหรือเปล่า”

“ไม่เคยครับ” หลวงตาอ้อยตอบพาซื่อ

“แล้วอยากรู้หรือเปล่าว່ว่าพระในอุดมคติเป็นยังไง”

“อยากครับ”

“งั้นก็ตั้งใจฟังให้ดี พระเจริญช่วยเป็นพยานด้วยว่าตาอ้อย
เป็นอย่างที่ฉันพูดหรือเปล่า”

“ครับหลวงพ่อ ผมจะเป็นพยานให้” พระเจริญตอบ

หลวงตาอ้อยยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ด้วยคิดว่าภิกษุชรายกย่องตน
หลวงพ่อเดิมจึงพูดเป็นคำคล้องจองว่า “ไปขอเขากินเรียกว่า
บิณฑบาตโปรดสัตว์ กินแล้วนั่งหลับตาเรียกว่าภาวนาปฏิบัติ ถ้า
กินแล้วหลับสนิทเรียกว่าบำเพ็ญกิจวัตร พุดมากน่ำรำคาญเรียก
ว่าเซี่ยวชาญปริยัติ เข้าป่าหลายปีเรียกว่ามีดีกรีชะมัด พอออกจาก
ดงก็ประสงค์จะสร้างวัด บอกคนโน้นบอกคนนี้มาลงบัญชีเสียอัฐ
บอกเลขบอกหวยหวังรวยทางลัด พอได้ที่มีสถานหวังเป็นสมภาร
เจ้าวัด แจกเครื่องรางของขลังหวังจะดังเหมือนจุดประทัด พอมี
เงินมีทองก็คิดจะครองคฤหัสถ์ เห็นสีงสีกาก็ทำท่าอยากจะพัด
พอสีกहाลาเพศเลยกลายเป็นเปรตอยู่ข้างวัด” หลวงตาอ้อยหน้า
งอเป็นม้หมากรุก พุดกระพัดกระเฟียดว่า

“หลวงพ่อ เรื่องอะไรมาว่าผม อยู่ดีไม่ว่าดี”

“แกโกรธละซี พระเจริญดูเอานะ ตาอ้อยแกเป็นอย่างนี้แต่
ไหนแต่ไรมาแล้ว”

“เป็นยังไงครับหลวงพ่อ” พระหนุ่มถามยิ้มๆ

“ก็พอพูดความจริงแกจะโกรธ แต่ถ้าใครมาพูดโกหกให้ฟัง
แกจะหัวเราะขบใจเชียวนะ เอ้าไหน คุณเป็นพยานมาซิว่าที่ฉัน

พูดมานี่จริงหรือเท็จ”

“ผมขอถอนตัวจากการเป็นพยานครับ”

“ทำไมล่ะ ก็เมื่อก็ตกลงกันแล้วไม่ใช่หรือ”

“นั่นเพราะผมไม่รู้ว่าจะทำให้หนักอกหนักใจถึงเพียงนี้ คือถ้าผมบอกว่าหลวงตาอยู่เป็นอย่างไรที่หลวงพ่อพูดจริง ๆ แกก็จะโกรธผม ครั้นผมจะบอกว่าแกไม่ได้เป็นก็เท่ากับผมมูสา ผมรู้สึกอึดอัดขัดข้องมากจึงขอถอนตัวครับ”

“เอาเถอะๆ ช่วยกันว่าผมเข้าไป ผมมันหัวเดียวกระเทียมลีบนี้ ไม่เหมือนคนรูปหล่อ มาอยู่ไม่ทันเท่าไรก็เป็นทีโปรดปรานเสียแล้ว” หลวงตาอยู่ว่าจืดๆ ถ้อยคำที่แสดงออกมาเผยให้รู้ภายในใจว่าเต็มไปด้วยความริษยา พระเจริญเห็นแกโกรธหัวพัดหัวเหวี่ยงเช่นนั้นจึงวางหน้าเฉยไม่ยิ้มแย้ม และก้มหน้าก้มตามวดให้หลวงพ่อเดิมต่อไป

“ตาอยู่ ที่กุฏิแกมีกะลาสักใบไหม” หลวงพ่อเดิมยังไม่ยอมหยุด

“มีครับ มีอยู่หลายใบ หลวงพ่อถามทำไม”

“ฉันไม่ทำไมหรอก แต่จะบอกให้แกช่วยตักน้ำใส่กะลาแล้วส่องดูหน้าตัวเอง เขาเรียกว่าตักน้ำใส่กะโหลกชะโงกดูเงายังไงล่ะ” เท่า นั้นแหละ หลวงตาอยู่ก็หมดความอดทน ผลุนผลันลุกเดินกลับกุฏิไปทันที ถึงกุฏิก็นั่งหงุดหงิดงุ่นง่านอยู่ผู้เดียว

“ชะๆ มาว่าเราได้ เห็นสีงสีกา ก็ทำท่าอยากจะพัด ตัวเองแก่จนพัดไม่ไหวแล้วนะซีถึงได้มาค่อนขอคคนหนุ่มอย่างเรา” แก่คิดเข้าข้างตัวเอง รู้สึกตะครันตะครอเมื่อนึกถึง สีกา ทั้งที่ตัวเองก็วัยใกล้ฝั่งเข้าไปทุกที

เมื่อเหลือกันเพียงลำพัง หลวงพ่อเดิมจึงพูดขึ้นว่า

มักกะลิฉล

“อย่างต่าอู้ยนี้ไม่ถึงกับเป็นมารตาสนาหรอก เพราะมารมันทำลาย ตาคอนนี้เป็นแค่มอดคอยซอนไซให้หุ่กร่อน” ท่านเปรียบเทียบ

“คุณเชื้อโหม ในอนาคตจะมีพระอย่างต่าอู้ยมากมายเชียวละ พวกเขาจะไม่อบรมกาย ไม่อบรมจิต ก็จะเป็นพระสุกๆดิบๆ จะเอาทางโลกียะก็ไม่ได้ ยิ่งทางโลกุตระยิ่งห่างไกลเข้าไปอีก เรียกว่าเอาดีไม่ได้สักอย่างเดียว”

“แล้วเขาจะบวชทำไมละครับ แบบนี้เป็นฆราวาสดีกว่า” พระหนุ่มพูดเสียงต่ำหนี

“บวชหากินนะซี บวชหลอกลงชาวบ้านไปวันๆ คาถาอาคมอะไรก็ไม่เป็นเพราะไม่ได้ฝึกจิต ไม่ได้บำเพ็ญฌาน สู้หลวงตายก็ไม่ได้อู้จ๊กหลวงตายโหมละ”

“อู้จ๊กครับ ท่านเก่งทางไสยศาสตร์มาก เห็นว่าญาติโยมหลงใหลกันเหลือเกิน มีลูกศิษย์ลูกหาทั่วไปหมด”

“นั่นแหละ ถึงแก่จะไม่ได้เป็นพระที่เคร่งต่อพระธรรมวินัย แต่เรื่องพลังจิตแกมีจริง แล้วก็ช่วยชาวบ้านได้จริง ฉันหมายถึงในระดับโลกียะเท่านั้นนะ”

“ผมอู้จ๊กหลวงตายตั้งแต่แกเป็นฆราวาสนะครับหลวงพ่อ เห็นว่าเคยเป็นนักเลงมาก่อน บนหัวแกมีสิบเอ็ดแผล เพราะความที่เป็นอันธพาลชอบกะกะระรานชาวบ้าน ตอนนั้นผมอายุสิบเก้าอย่างยี่สิบและเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทย เขาจ้างไปตีระนาดให้ลิเกเล่น ตายี่แกก็ไปแสดงลิเกกับเขาด้วย ก็มีการจับแกใส่กระสอบมัดปากกระสอบให้แน่น แล้วเอาไปทิ้งแม่น้ำเจ้าพระยา ผมก็เล่นเพลงพญาโศก คนดูร้องไห้กันทั้งโรง เพราะสงสารตายี่ เขาเอาแกไปทิ้งน้ำ จริงๆนะครับหลวงพ่อ ผมยังตามไปดูกับเขาเลย ตำรวจ

สองนายมาจากโรงพักนึกว่ามีการฆาตกรรมเกิดขึ้น แต่พอจะสอบสวนก็ปรากฏว่าตายี่นั่งยิ้มแฉ่งอยู่หน้าโรงพัก คนเขาก็เลยนับถือว่าแกมีของดี พอมาบวชจึงเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของญาติโยม เพราะเห็นว่าเป็นพระดีมีวิชา” พระเจริญเล่า รู้สึกมีความสุขที่ได้เล่าเรื่องราวแต่हनหลัง

“วิชาต้องคู่กับจรรยา จึงจะเป็นพระที่สมบูรณ์ ใ้ว่าดีแต่สอนคนอื่น ตัวเองทำตามในสิ่งที่ตัวสอนก็ไม่ได้ ฉันเห็นมานานักต่อนักแล้ว พระบางรูปเทศน์เก่ง ดูภายนอกเป็นผู้เคร่งครัดในพรหมจรรย์ แต่หลังจากไอ้โฮเมียดังหลายคน แบบนี้เขาเรียกพวกหน้าด้าน ไม่รู้จักกายตัวเอง”

“หลวงพ่อบอกว่าพระ” ภิกษุหนุ่มก่อน

“พระว่าพระก็ยิ่งดีกว่าให้ชาวบ้านมาว่า อีกหน่อยเถอะจะไม่ มีพระว่าพระ เพราะประพฤติเหมือนกัน เข้าตำราไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่ ร้อนถึงชาวบ้านต้องพากันลุกขึ้นมาว่าแทน ไม่เชื่อคุณคอยดูไปก็แล้วกัน เพราะอย่างนี้แหละ ฉันถึงไม่ยอมให้คุณสึก จะได้เอาไว้คอยว่าพระที่ไม่ดีไงล่ะ”

“หลวงพ่อก็ ไป ๆ มา ๆ ก็มาลงที่ผมอีกจนได้” พระเจริญ ตัดพ้อ

“นั่นเพราะฉันอยากให้คุณได้ประโยชน์เต็มบริบูรณ์นะซี ทั้งประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน คุณจะได้เข้าถึงโลกุตระ” ภิกษุชราอธิบายเหตุผล

“เข้าถึงแล้วมันดียังไงล่ะครับหลวงพ่อ”

“ดียังไงนะหรือ ก็คุณจะได้ไม่ต้องเวียนว่ายอยู่ในวัฏสงสารนะซี การเกิดมันเป็นทุกข์ เมื่อมีการเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตายมันก็ตามมา เพราะการเกิดมันพ่วงเอาทุกข์อื่น ๆ มาด้วย

มักกะลิผล

ทั้งที่ตัวมันเองก็ทุกข์อยู่แล้ว หากคุณปฏิบัติจนถึงระดับโลกุตระก็จะสามารถตัดภพตัดชาติไปได้”

“ถ้าเป็นผู้ครองเรือนเข้าถึงระดับโลกุตระไม่ได้หรือครับ”
พระหนุ่มถาม

“ก็ได้เหมือนกัน แต่วิถีชีวิตของผู้ครองเรือนมันไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติ เพราะต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ สมมุติว่าคุณสึกออกไปเล่นดนตรีเลี้ยงชีพ คุณจะมีเวลาว่างพอที่จะมาปฏิบัติ หรือเปล่า ยิ่งถ้ามีลูกมีเมียก็ต้องหาเงินมาเลี้ยงดูเขา”

“ผมจะเลือกเมียรวยๆครับ”

“นั่นแหละ จะรวยหรือจนมันก็ทำให้วุ่นทั้งนั้น บางคนเมียเดียวไม่พอ ต้องมีสอง สาม สี่ แค่ห้ามเมียๆไม่ให้ทะเลาะกันก็หมดเวลาไปวันหนึ่งแล้ว”

“หลวงพ่อกเคยเป็นอย่างนั้นหรือครับ”

“ถึงไม่เคยก็รู้ พวกพี่น้องลูกหลานฉันมันก็เป็นอย่างที่วามานี้แหละ คุณก็เหมือนกัน รับรองถ้าสึกออกไปหาเมียได้มากกว่าตาอู๋เสียอีก”

“เรื่องนั้นผมไม่หวังหรอกครับ เพราะเป็นกรรมตาของคนรูปหล่อ แต่ที่ผมฟังหลวงพ่อกพูดเรื่องการเวียนว่ายผมก็ชักจะเบื่อๆเหมือนกัน การเกิดนี้มันไม่ดีเลยนะครับหลวงพ่อก”

“ถ้าตีพระพุทธร่องค์ก็คงไม่ตรัสหรอกว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อัจจาระ บัณฑิตาเว น้ำลาย น้ำหนอง เลือด แม้มีปริมาณน้อยก็มีกลิ่นเหม็นฉันใด เราย่อมไม่สรรเสริญภพแม้มีปริมาณน้อยโดยที่สุด แม้เพียงลัดนิ้วมือเดียว ฉันนั้น นี่พระองค์ตรัสอย่างนี้”

“หลวงพ่อกครับ ผมเรียนตามตรงว่าผมไม่อยากเกิดแต่ก็ยังไม่อยากสึกครับ” พระหนุ่มทำเสียงล้อเลียน

๖๘

ละสังขาร

“คุณมาอยู่วัดหนองโพนานเท่าไรแล้ว” หลวงพ่อเดิมถาม
พระเจริญ ขณะที่ภิกษุหนุ่มทำหน้าที่นวดเพนให้ท่าน

“ห้าเดือนครึ่งแล้วครับหลวงพ่อ อีกสิบห้าวันจะครบหก
เดือน” ภิกษุผู้มาจากต่างถิ่นตอบ

“แล้วได้เรียนวิชาอะไรบ้าง ฉันหมายถึงว่าตั้งแต่คุณมาอยู่
ที่วัดนี้ได้อะไรจากฉันบ้าง” แทนคำตอบ พระหนุ่มกลับถามว่า

“วันนี้หลวงพ่อกับมาแปลก เกิดอะไรขึ้นหรือครับ”

“ตอบคำถามฉันมาก่อน อย่าเถลไถล” ภิกษุชราพูดจริง
จัง

“ก็วิชาคาถาอาคมต่างๆ ตำราพิชัยสงคราม แล้วก็คาถา
ทำให้ผู้หญิงรักครับ แต่ผมไม่ทราบว่าคาถาผู้หญิงที่หลวงพ่อกำลังให้
จะขลังแค่ไหน ตั้งแต่ทดลองกับพวกสาวๆนครสวรรค์แล้วถูกเขา
ด่าก็เลยไม่กล้าทดลองอีก” ท่านตอบตามตรง

“เอละๆ เรื่องนั้นไม่สำคัญเท่ากับเรื่องที่คุณกำลังจะบอก
คุณ ฟังให้ดีๆ ฉันยังไม่เคยบอกใครมาก่อน คุณเป็นคนแรกและ
คนสุดท้ายที่จะรู้ แล้วก็ให้เก็บไว้เป็นความลับ อย่าแพร่งพรายให้
ใครรู้เป็นอันขาด”

“ถ้าเช่นนั้นหลวงพ่อกับมาแปลกผมเลยครับ ผมมันคนปาก

โป่ง เก็บความลับไม่ค่อยได้ บอกเธอร์เหว่าดีกว่า”

“บอกคนอื่นไม่ได้ นอกจากคุณคนเดียวเท่านั้น” หลวงพ่อเดิมพูดเสียงหนักแน่น

“เธอร์เหว่าไม่ใช่คนอื่นนะครับ เป็นเหลนชายของหลวงพ่อ”
ผู้อ่อนวัยกว่าแย้ง

“เอาละๆ อย่ามัวพูดเหลวไหลไร้สาระ ฉันเคยพูดหลายครั้งแล้วไม่ใช่หรือว่าคุณเป็นคนที่ฉันเลือกสรรแล้ว เพื่อจะถ่ายทอดวิชาทุกอย่างให้ เพราะฉะนั้นก็จงตั้งใจฟังให้ดี”

“ครับ ผมจะตั้งใจฟัง หลวงพ่อพูดได้เลยครับ” หลวงพ่อเดิมถอนหายใจเบาๆ แล้วจึงพูดด้วยเสียงปกติว่า

“อีกสิบห้าวันฉันจะละสังขาร” พูดจบก็นอนหลับตานิ่งเหมือนว่าได้ยกของหนักออกไปจากอก คนฟังนั่งตัวแข็งทื่อมือไม่อ่อนปวกเปียกจนไม่สามารถจะหวดต่อไปได้ คำบอกเล่าของหลวงพ่อเดิมทำให้ท่านตกใจนัก

“ก่อนตาย ฉันอยากจะมอบวิชาอย่างหนึ่งให้คุณ” ภิกษุสูงวัยพูดทั้งที่ยังนอนหลับตา

“ผมไม่อยากจะวิชาครับ ผมอยากให้หลวงพ่อดีชีวิตยืนยาวต่อไป อยู่ให้ครบ ๑๐๐ ปีนะครับหลวงพ่อ” พระหนุ่มอ้อนวอน

“ฉันตามใจคุณไม่ได้แน่ๆ เชื้อไหมล่ะว่าถ้าฉันยอมอยู่จนครบ ๑๐๐ ปี คุณก็ต้องขอใหม่อีกนั่นแหละจะให้ครบ ๑๐๑ ปีแล้วก็ ๑๐๒ ปีต่อไปเรื่อยๆ ฉันไม่ตกลงกับคุณหรอก แต่นี้ก็ทำให้คนอื่นเขาเป็นภาระมากแล้ว” ท่านหมายถึงสามเธอร์เหว่าผู้ซึ่งคอยดูแลรับใช้อย่างใกล้ชิดนับแต่ท่านอยู่ในภาวะที่ช่วยตัวเองไม่ได้

“ฉันก็ขออีกสองเดือนนะครับ” พระหนุ่มไม่ละความพยายาม

มักกะลิผล

“ไม่ได้ ฉันพูดคำไหนก็ต้องเป็นคำนั้น ถ้าเหลวไหลเหลวแหละเหมือนไม้หลักปักเลน ใครเขาจะนับถือ คุณจำไว้นะ คนที่พูดไม่อยู่กับร่องกับรอยนะใช้ไม่ได้ ถ้าเป็นชายก็เป็นชายไม่จริง เป็นหญิงก็เป็นหญิงไม่แท้ ต้องเป็นชายจริงหญิงแท้ถึงจะเป็นคนแก่ที่น่าบูชา” ภิกษุสงฆ์ถือโอกาสสอนสั่ง

“ผมยังไม่แก่ครับ ยังหนุ่มแน่นหล่อเหลา” คนฟังพาเจ ออกนอกเรื่อง หากภิกษุชรากลับดึงเข้ามา ในเรื่อง ด้วยการสอนว่า

“อย่าหลงรูปนักเลยคุณ ทว่าตรสวดมนต์อยู่ทุกวันไม่ใช่หรือ ว่า รูปิ อนิจจัง - รูปไม่เที่ยง รูปิ อนตตา - รูปไม่ใช่ตัวตน อยาสักแต่ว่าสวดคล่องปาก จะต้องนำมาใช้ให้ได้ด้วย คนดีแต่พูดนั้น มีอยู่เกลื่อนกลาด ส่วนคนพูดจริงทำจริงนี่ซีหายาก เอาละ เลิกพูดเรื่องเหลวไหลกันเสียที ฉันกำลังจะบอกว่าจะมอบวิชาอย่างหนึ่งให้คุณ”

“คาถาเรียกพระเข้าตัวใช่ไหมครับ” ถามอย่างตื่นเต็น เพราะหลวงตาอุ้มมาคุยให้ฟังว่าคนที่มีความคาถาเรียกพระเข้าตัวได้ จะกลายเป็นผู้วิเศษ สามารถทำอะไรที่คนธรรมดาสามัญทำไม่ได้ หลวงพ่อเติมจึงพูดอย่างรู้ทันว่า

“คุณไปพึ่งตาอุ้มมาอีกนะซี ขอเตือนว่าอย่าไปเชื่อตาอุ้ม แก่นักเลย ตาคณนี้เชื่อได้ไม่ถึงร้อยละสิบกระมัง ถ้าคุณอยากได้คาถาเรียกพระเข้าตัวนะไม่ยาก แต่ตำรับของฉันกับของตาอุ้มไม่เหมือนกันหรอกนะ ของฉันนะของแท้ ส่วนของตาอุ้มเป็นของปลอม คุณอยากได้ของแท้หรือของปลอมละ”

“ของแท้ครับ ใครบ้างจะอยากได้ของปลอม” ประโยคหลังพูดเหมือนบ่น

มักกะดิผล

“ถ้าของแท้ละก็ไม่ยาก ไม่ต้องใช้คาถาด้วย เพราะคาถาเรียกพระเจ้าตัวนะไม่มีหรอก มีแต่ทำตัวให้เป็นพระเสียเอง สิกขาบท ๒๒๗ ข้อ ถ้ารักษาไม่ขาดตกบกพร่องก็เป็นพระได้ ไม่ต้องไปเอาพระข้างนอกมาเข้าตัว แต่ทำตัวเองให้เป็นพระดีกว่า แล้วก็ง่ายกว่าด้วย จำเอาไว้”

“นี่คือวิชาที่หลวงพ่อบอกให้ผมใช้ไหมครับ” ถามน้อยๆ ความตื่นเต้นเมื่อครู่หายไปแล้ว

“ไม่ใช่หรอก ที่ฉันจะให้คุณเป็นอีกแบบหนึ่ง มีคนมาขอจากฉันนับร้อยราย ทั้งพระและฆราวาส แต่ฉันไม่ให้เพราะไม่มีใครเหมาะสมที่จะได้เรียนวิชานั้นนอกจากคุณ”

“วิชาอะไรครับ” ดูเหมือนความตื่นเต้นจะกลับคืนมาอีกครั้ง

“วิชาคชศาสตร์” พระเจริณูรู้สึกผิดหวัง รีบปฏิเสธว่า

“ผมไม่เอาครับหลวงพ่อก่อนไม่ได้” หลวงพ่อเดิมเปลี่ยนจากท่านนอนสบายๆ มาเป็นลุกนั่งตัวตรง ประกายตาแวววาวที่มองมายังพระหนุ่มผู้มีอำนาจลึกลับจนอีกฝ่ายรู้สึกร้อนๆหนาวๆ ท่านยกมือขึ้นช้าๆ นิ้วเหยียดขึ้นมาที่ใบหน้าผู้อ่อนวัยกว่า

“อย่าหยิ่งโง่โง่เป็นแมงป่อง ผู้ใหญ่ให้อะไรต้องรับไว้ก่อน คุณรู้ไหม วิชาคชศาสตร์ที่ฉันจะให้ฉันนะ มันจะมีประโยชน์สำหรับคุณในภายภาคหน้า คุณจะได้เรียนรู้วิธีต่อช้างป่า การกำราบช้างตกน้ำมัน การดูแลช้าง คนมีวาสนาบารมีเท่านั้นถึงจะเรียนวิชานี้ได้” ท่านจรรยาถึงถึงความสำคัญของวิชาคชศาสตร์

“หลวงพ่อกับ ช้างป่ามันก็อยู่ในป่าตามธรรมชาติของมัน มันตกน้ำมันก็ไม่ใช่เรื่องของผม ทำไมผมจะต้องไปเรียนไปรู้มันด้วยล่ะครับ” ภิกษุหนุ่มไม่รู้สึกลอยใจได้วิชาที่หลวงพ่อบอกว่าใครๆมาขอเรียน ท่านก็ไม่สอนให้

มักกะลิผล

“แล้วคุณคิดบ้างไหมว่า ทำไมฉันถึงไม่สอนให้คนอื่นทั้งที่พวกเขาอยากได้กันเหลือเกิน นี่คุณฟังฉันให้ดีนะ ที่ฉันจะมอบวิชานี้ให้คุณเพราะต้องการตอบแทนที่คุณมาปฏิบัติฉันด้วยการนวดเพนให้ทุกคืนไม่ว่างวัน ฉันซาบซึ้งในน้ำใจคุณ จึงอยากจะมอบของดีที่ดีที่สุดให้ มิฉะนั้นวิชาที่ว่านี้ก็ต้องตายไปกับฉัน เพราะถ้าคุณไม่รับฉันก็จะไม่ให้ใครทั้งนั้น และขอให้เชื่อไว้อย่างหนึ่งว่า มันจะมีประโยชน์สำหรับคุณในภายภาคหน้า ลองตรองดูให้ดี” คำพูดของภิกษุชราทำให้พระเจริฎฐนั่งนิ่ง อากาการนิ่งของท่านเท่ากับยอมรับโดยปริยาย หลวงพ่อเดิมจึงพูดขึ้นว่า

“เออละ คินนี้คุณกลับไปพักผ่อนได้ พรุ่งนี้ฉันจะเริ่มสอนให้ คิดว่าคงไม่ยากเพราะคุณสำเร็จมานด้วยกสิณมาแล้ว โปรดจำไว้ว่า คุณจะได้อาชาขศาสตร์จากฉันเป็นคนแรกและคนสุดท้าย” ภิกษุผู้มาจากต่างถิ่นกราบท่านสามครั้งแล้วจึงกลับปฏิบัติที่พัก

ก่อนหลวงพ่อเดิมจะมรณภาพสามวัน พระเจริฎฐก็เรียนจบวิชาขศาสตร์ วันที่ท่านเรียนจบภิกษุชราก็อาพาธทันทีเหมือนกับว่าที่ทรงสังขารไว้ก็เพื่อจะรอสอนวิชาสำคัญให้ศิษย์ผู้นี้ อากาการอาพาธของท่านทรุดหนักลงอย่างรวดเร็ว ก่อนมรณภาพท่านได้พูดกับพระเจริฎฐและลูกหลานที่มาคอยปรนนิบัติว่า

“น้ำในสระพอกินพอใช้กันหรือเปล่า” หลานชายวัยหกสิบเศษตอบว่า

“ไม่พอหรอกครับหลวงปู่ มันแห้งขอดถึงกันสระแล้ว ในสองสามวันนี้หากฝนไม่ตกคงต้องอดน้ำกันแน่”

“เออละ ถ้าเช่นนั้นพวกเจ้าก็ช่วยกันแต่งตัวให้ข้าหน่อย แต่งให้ครบทั้งสบง จีวร และสังฆาฏิ” เณรเห็นว่า พระเจริฎฐและลูกหลานที่เป็นผู้ชายจึงช่วยกันครองไตรจีวรให้ท่าน จากนั้นภิกษุชรา

มักกะฉิมผล

จึงนอนหลับตา มือสองข้างประนมไว้ที่อกปากขมขมมิบเพราะสวด
ภาวนาคาถา เจริญอาโปกสิณเพื่อเรียกฝน ท่านบวกรรมอยู่
ประมาณสิบนาทีก่อนฝนก็ก่อตัวขึ้นจนดำมืดไปหมด ไม่นาน
ฝนก็ตกลงมาอย่างหนักจนน้ำเต็มสระ และเมื่อฝนขาดเม็ดภิกษุ
วัย ๑๐๓ ปีก็ขาดใจ พวกลูกหลานที่เป็นผู้หญิงส่งเสียงร้องให้
ระงม ที่เป็นผู้ชายก็ตาแดงๆ เหมือนจะร้องให้ หลวงพ่อเดิมท่าน
เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน ก็ยอมเป็นธรรมดาที่พวกเขาจะโศก
เศร้าเสียใจในมรณกรรมของท่าน

พระเจริญกัมลกราบที่ปลายเท้าของภิกษุชรา ชบหน้าหนึ่ง
อยู่ตรงนั้นชั่วครู่เพื่อกลั้นน้ำตา ท่านเป็นพระภิกษุ หากว่าร้องให้
ก็จะอับอายขมราวาส เพียงหกเดือนที่มาอยู่กับหลวงพ่อดีมี ท่าน
ได้ความรู้และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งโดยเฉพาะวิชาคชศาสตร์ ซึ่ง
ท่านเป็นศิษย์คนเดียวที่ได้เรียน บัดนี้ท่านได้ประจักษ์แล้วว่า การ
ครองสมณเพศมีโอกาสนำประโยชน์ให้ส่วนรวมได้มากกว่าการเป็น
ผู้ครองเรือนหลายเท่านี้ ดูแต่หลวงพ่อดีมีเป็นตัวอย่าง แม้วาระ
สุดท้ายของชีวิตมาถึง ท่านก็ยังทำประโยชน์ด้วยการช่วยให้ลูก
หลานและชาวบ้านได้มีน้ำไว้ดื่มไว้ใช้ ภิกษุหนุ่มเกิดศรัทธาในภิกษุ
ภาวะ ความรู้สึกอยากลาสิกขาบลาสนาการไปสิ้น ท่านตั้งปณิธาน
แน่วแน่ที่จะดำรงอยู่ในสมณเพศต่อไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่

“หลวงพ่อดีมี ผมขอบวชจนตาย จะไม่ยอมสึกหาลาเพศ
เป็นอันขาด หลวงพ่อคือดวงประทีปส่องทางชีวิตที่มีตมนอนธการ
ของผมให้สว่างไสว บัดนี้ผมได้ตระหนักแล้วว่า พระคืออะไร มี
หน้าที่อย่างไร ทำอะไรได้บ้าง และพระที่ตมนี้ต้องทำอย่างไร หลวง
พ่อดีมีเป็นตัวอย่างที่ดีเลิศของผม เคยสอนสั่งผมอยู่เสมอว่า พระ
ต้องทำประโยชน์ให้ประชาชน คุณต้องเจริญตามรอยบาทเสด็จ

มักกะลิผล

พ่อของเรา ที่พระองค์ทรงส่งพระอรหันตสาวก ๖๐ องค์จาริกไปประกาศพระศาสนาเป็นครั้งแรกนั้น จุดมุ่งหมายคือเพื่อประโยชน์สุขแก่ชนเป็นอันมาก จำเอาไว้แล้วก็ทำให้ได้อย่างพระองค์ท่าน ผมจำได้ครับหลวงพ่อบ้าได้แม่เพ็งจะเข้าใจซาบซึ่งเดี๋ยวนี้เอง ผมจะทำตามทีหลวงพ่อบ้าสอนครับ”

พระเทพสิทธินายก เจ้าคณะจังหวัดนครสวรรค์ มาพำนักอยู่วัดหนองโพตลอด ๗ วัน ๗ คืน ที่มีการตั้งศพสดพระอภิธรรมพระเจริญและสามเณรเหว่า เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการจัดงาน ด้วยว่าเป็นคนที่สนิทใกล้ชิดท่านมากที่สุด สวดพระอภิธรรมครบ ๗ คืนแล้ว วันรุ่งขึ้นมีการทำบุญเลี้ยงพระทั้งเช้าและเพล บ่ายโมงมีพระธรรมเทศนาโดยเจ้าคณะจังหวัดเป็นผู้แสดง เวลาบ่ายสี่โมงจึงได้รับพระราชทานเพลิงศพ ซึ่งมีผู้คนมากมายทั้งทหาร ตำรวจ พ่อค้า ประชาชน ด้วยว่ากิตติศัพท์ของหลวงพ่อบ้าเดิมนั้นไปทั่วทุกทิศ จึงมีลูกศิษย์ลูกหามาก และเพราะเหตุนี้ทำให้ผู้คนเฮโลกันเข้าแย่งอัฐิของท่านทั้งที่ไปยังไม่ทันดับสนิท พวกที่เฮโลเข้าไปก่อนคือตำรวจ เพราะอยากได้อัฐิของท่านไว้เป็นของขลังของศักดิ์สิทธิ์ที่จะช่วยคุ้มครองตน เมื่อต้องไปปราบโจรผู้ร้าย แต่พวกตำรวจก็ยังช้ากว่าพระเจริญผู้ซึ่งอยู่ใกล้กว่า จึงคว้าเอาไว้ได้ก่อนใครเพื่อน ท่านใช้ผ้าสังฆาฏิห่ออย่างดีตั้งใจจะเก็บไว้บูชา และเป็นอนุสติเตือนใจให้ระลึกถึงคุณความดีของหลวงพ่อบ้าเดิมผู้เป็นปูชนียบุคคลของท่านและมวลศิษย์

งานพระราชทานเพลิงศพสำเร็จลุล่วงลงด้วยความเรียบร้อย พระเจริญตั้งใจว่า ท่านจะพำนักอยู่ที่วัดหนองโพเป็นคืนสุดท้าย รุ่งขึ้นจึงจะเดินทางกลับวัดพรหมบุรี คืนนั้นท่านนอนคิดถึงหลวงพ่อบ้าเดิม นึกทบทวนตั้งแต่วันแรกที่ได้เข้ามาพำนักที่วัด

มักกะฉิล

หนองโพ ความรู้สึกตอนนั้นกับตอนนี้ช่างห่างไกลกันลิบลิบ จุดมุ่งหมายของการมาที่นี่ก็เพื่อจะมาหาพระทำพิธีสักให้ ท่านรบเร้า หลวงพ่อเดิมอยู่หลายเดือน หากภิกษุชราภิกษุวิธทำให้ท่านพ้นจากความหลง ความกระวนกระวายอยากลาสิกขา ใช้อุบายต่างๆ ทำให้ท่านเพลิดเพลिनกับชีวิตสมณะ กระทั่งท่านเกิดความสนใจและได้เรียนวิชาคาถาอาคมต่างๆ ผลสุดท้ายก็ตัดสินใจเด็ดขาดว่าจะไม่สึก แม้จะเป็นการตัดสินใจหลังจากที่หลวงพ่อบุญมีพระคุณจากโลกไปแล้ว แต่ก็ยังไม่สายที่จะเริ่มต้นครองตน เป็นพระดีประพฤติปฏิบัติชอบเพื่อประโยชน์แก่อกุลแก่ประชาชนต่อไปในภายภาคหน้า

วันรุ่งขึ้น พระเจริญก็กราบลาเจ้าคณะจังหวัดนครสวรรค์ และพระภิกษุวัดหนองโพ เพื่อเดินทางกลับวัดพรหมบุรี ท่านนำห่ออิฐใส่ลงในย่าม ตั้งใจว่าจะเก็บไว้เป็นอย่างดีที่สุด ขณะเดินทางจากวัดหนองโพมาขึ้นรถไฟที่สถานี ท่านคิดว่าจะไปหาซื้อโกศสวยๆ มาใส่อิฐของหลวงพ่อบุญแล้วเลยนึกถึงเรื่องราวของท่านเมื่อครั้งยังเด็ก ตอนนั้นท่านอายุราวแปดหรือเก้าขวบ ชอบเล่นโยนหลุมเป็นชีวิตจิตใจ ขโมยเงินโยมมายาไปเล่นทุกวัน อยู่มาวันหนึ่งโยมมายาไปถือศีลที่วัด ท่านหาที่ซ่อนเงินไม่พบ จึงชนโกศที่ใส่กระดูกปู่ตายาย ซึ่งโยมมายาสะสมไว้ถึงเก้าใบ นำกระดูกไปเททิ้งลงแม่น้ำเจ้าพระยา แล้วเอาโกศเปล่าไปขายได้เงินมาสองบาท ท่านนำเงินนั้นไปเล่นโยนหลุม แล้วมันก็หมดไปในพริบตา วันรุ่งขึ้นโยมมายากลับจากวัดท่านถูกเขี่ยนสองไหล โยมมายาบอกว่าบาทละไหลแล้วยังถูกเทศนาให้ศีลให้พรไปอีก ๗ วัน ช่างไม่คุ้มกันเลยกับการได้เล่นโยนหลุมเพียงแค่อึดใจเดียว

๖๙

ศิษย์หลวงพ่อบุญ

หหลวงพ่อบุญ สมภารวัดพรหมบุรีได้รับการบอกเล่าจากพระ
เจริญ ว่าจะครองกาสาวพัสตร์ไปจนตลอดชีวิตก็อนุโมทนา ท่าน
มองไกลไปกว่านั้นว่า ในอนาคตภิกษุรูปนี้ต้องได้เป็นสมภาร เป็น
เจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอไปจนถึงเจ้าคณะจังหวัด และจะช่วย
จรรโลงพระศาสนาให้วัฒนาสถาพรสืบไป

“หลวงพ่อบุญครับ ผมจะมาขออนุญาตไปเรียนวิชากับอาจารย์
เชยศิษย์กันกุฎิของหลวงพ่อบุญ วัดคลองมะขามเต่าครับ เขาเล่า
ลือกันว่าท่านเก่งมากสามารถใช้คาถาอาคมช่วยเหลือญาติโยมให้
พ้นทุกข์พ้นร้อนมาเป็นร้อยเป็นพันรายแล้ว ผมอยากเป็นอย่าง
ท่านบ้าง” พระเจริญกราบเรียนหลวงพ่อบุญในเย็นวันหนึ่ง

“เป็นความคิดที่ดีทีเดียว ฉันขอสนับสนุน ถ้าท่านมีคาถา
เรียกเงินเรียกทองก็ขอเรียนจากท่านด้วยนะ ฉันกำลังคิดว่าจะสร้าง
โบสถ์สักหลัง เห็นว่าต้องใช้เงินสี่สิบลหมื่น เงินมากมายขนาดนั้น
ฉันไม่มีปัญญาที่จะหาคนเดียวได้ เอาเป็นว่าฉันขอมอบหน้าที่การ
สร้างโบสถ์ให้เธอรับผิดชอบก็แล้วกัน ฉันเองก็จะช่วยบอกบุญญาติ
โยมเขา” พระหนุ่มรู้สึกยินดีที่ท่านสมภารอนุญาตให้ไปเรียนวิชา
ขณะเดียวกันก็รู้สึกหนักอกหนักใจในภาระใหญ่หลวงที่ได้รับมอบ
หมาย กระนั้นก็กราบเรียนหลวงพ่อบุญว่า

มักกะฉิบผล

“ผมจะพยายามจนสุดความสามารถครับ ส่วนเรื่องคาถาเรียกเงินเรียกทองถ้าอาจารย์เซยท่านมี ผมก็จะขอเรียนจากท่าน ผมจะเดินทางพรุ่งนี้เลยนะครับ เรียนจบแล้วจึงจะกลับมาช่วยหลวงพ่อสร้างโบสถ์”

“รู้สึกว่าจะใจร้อนเหมือนเดิมนะ แต่นั่นเป็นธรรมดาของคนหนุ่ม ตอนฉันอายุเท่าเธอก็เป็นอย่างนี้เหมือนกัน เอาละเธอจะไปพรุ่งนี้ได้ ถ้ายังเรียนไม่จบให้กลับมาจำพรรษาที่วัดนี้ ออกพรรษาแล้วค่อยไปเรียนต่อ เข้าใจไหมล่ะ”

“เข้าใจครับ ผมจะพยายามเรียนให้จบก่อนเข้าพรรษา” ท่านตั้งใจว่าเมื่อออกพรรษาจะได้จาริกไปแสวงหาวิชาความรู้กับอาจารย์องค์อื่นๆต่อไป

คืนนั้น พระเจริฎฐอนอนคิดเรื่องที่จะหาเงินมาสร้างโบสถ์ ท่านนึกถึงทองสามสิบสองบาทที่ยักยกออกมาจากป่าหริภุญ ตั้งใจว่าจะขายเพื่อนำเงินมาสร้างโบสถ์แล้วอุทิศส่วนกุศลไปให้แก่ เห็นว่าเวลานี้ราคาทองคำบาทละหนึ่งซัง สามสิบสองบาทก็จะได้เงินมาสามสิบสองซัง แต่เอ เงินสามสิบสองซังนี้มันก็บาทหนอ ท่านจัดการบวกลบคูณหารในใจ คิดอยู่ค่อนข้างนานก็ยังหาคำตอบไม่ได้ นึกเสียดายที่ไม่ได้ตั้งใจเรียนในวัยเด็ก จะได้คิดเก่งๆ เหมือนลูกคนจีนในตลาด พระหนุ่มรู้สึกรำคาญตัวเอง จึงลุกขึ้นจุดตะเกียงหาสมุดดินสอมาคิดราคาทองสามสิบสองบาท ไม่นานก็ได้คำตอบ

“โอ้เอ๋ย ได้แค่ ๒,๕๖๐ บาทเท่านั้นเอง ราคาโบสถ์ตั้งสี่สิบหมื่น ต้องหาอีกเท่าไรนะ” ท่านจัดการบวกลบคูณหารอีกโดยเขียนลงในสมุด

“โอ้โฮ ยังต้องหาอีกสามสิบเก้าหมื่น กับเจ็ดพันสี่ร้อยสี่สิบบาท” พลันท่านก็คิดถึงแหวนเพชรที่แม่ประยงค์ให้ เคยนำไปคืน

มักกะลิฉล

เจ้าของตอนที่กลับจากวัดหนองโพใหม่ ๆ แต่แม่ประยงค์เธอไม่ยอมรับคืน นอกจากนี้ยังขอร้องให้ท่านเก็บไว้เป็นที่ระลึก คิดว่ากลับจากวัดคลองมะขามเฒ่าแล้ว ท่านจะไปพบกับแม่ประยงค์เรื่องที่จะขายแหวนเพชรเพื่อนำเงินมาสร้างโบสถ์ เพราะเก็บไว้ก็ไม่มีประโยชน์สำหรับท่าน ของมีค่าย่อมไม่สมควรแก่สมณะ

ก่อนเข้าพรรษาสิบห้าวัน พระเจริญก็เรียนจบวิชาคาถาอาคมต่าง ๆ จากอาจารย์เซย ศิษย์ก้นกุฎิของหลวงพ่อศุข วัดคลองมะขามเฒ่า อาจารย์เซยอยู่กับหลวงพ่อศุขมาหลายปี หลวงพ่อศุขได้ถ่ายทอดวิชาให้อาจารย์เซยไว้ก่อนที่ท่านจะมรณภาพในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ พระเจริญรู้สึกประทับใจในความเมตตาของอาจารย์เซย เพราะนอกจากท่านจะได้รับถ่ายทอดวิชาความรู้มาจากหลวงพ่อศุขได้ทั้งหมดแล้ว ยังมีอรรถาศัยดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความจริงใจกับทุกคน แม้จะมีความรู้เทียบเท่าหลวงพ่อศุข แต่ท่านก็ไม่เคยคุยโวโอ้อวด ช่างผิดกับหลวงตาอุ้ยวัดหนองโพราวขาบกับดำ

วิชาที่พระเจริญชอบออกชอบใจมาก คือ เสกใบมะขามให้เป็นตัวต่อ และเสกผ้าอาบน้ำฝนให้เป็นกระต่าย ท่านเรียนได้อย่างรวดเร็วเพราะได้มานานมาก่อน การเรียนอธิปาฏิหาริย์นั้นจะต้องสำเร็จมานเสียก่อน หากไม่ได้มานก็เรียนไม่ได้ นอกจากสองวิชานี้แล้วท่านยังได้เรียนมายาสาไถยต่าง ๆ ซึ่งบางอย่างก็อาจจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ไม่มากนัก และหากใช้ไม่เป็นก็อาจเกิดโทษได้ พระเจริญเป็นคนฉลาด ท่านจดจำคำสอนของหลวงพ่อเดิมที่ว่า *ผู้ใหญ่ให้อะไรต้องรับไว้ก่อน* ดังนั้นจึงเรียนรู้ทุกอย่างที่อาจารย์เซยสอนจากนั้นก็ฝึกฝนให้ชำนาญโดยมีอาจารย์เซยคอยช่วยเหลือ ท่านรวบรวมความรู้ทั้งหมดไว้เพื่อจะนำมาพิจารณาว่าอะไรควรนำมาใช้ อะไรไม่ควร เช่น วิชาเสกผ้าอาบน้ำฝนให้เป็นกระต่ายนั้น

มักกะลิผล

ท่านเห็นว่าไม่มีประโยชน์และจะไม่นำไปสอนญาติโยม ผ้าอาบน้ำฝนกลายเป็นกระต่ายได้ด้วยอำนาจของพลังจิตก็จริง แต่มันก็เป็นได้ชั่วประเดี๋ยวเดียว เพียงห้านาทีให้หลังมันก็กลายเป็นผ้าอาบน้ำฝนตามเดิม นำไปแกงกินเป็นอาหารก็ไม่ได้ จึงไม่มีประโยชน์อันใด ส่วนวิชาเสกผลมะตูมให้คนท้องกินจะได้คลอดลูกง่ายขึ้น ท่านคงจะนำไปใช้กับหญิงครรภ์แก่ด้วยเคยรู้เคยเห็นมาแล้วว่าความทุกข์ของหญิงยามคลอดบุตรนั้นสาหัสสากรรจ์เพียงใด

“อาจารย์ครับ ท่านสมภารสั่งผมมาว่าให้ขอคาถาเรียกเงินเรียกทองจากอาจารย์ด้วยครับ” พระเจริฎกกราบเรียนอาจารย์เชยหลังจากเรียนวิชาอย่างอื่นจบแล้ว

“สมภารเธออยากได้เงินได้ทองไปทำไมล่ะ หรือว่าคิดจะสึกออกไปมีเมีย” อาจารย์เชยถามยิ้มๆ เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นบ่อยๆ สมภารบางรูปอายุตั้งหกสิบเจ็ดสิบ มีเงินเก็บมากเพราะบวชมาหลายพรรษา จึงลาสิกขาไปได้เมียสาว เข้าตำรา พอมีเงินมีทองก็คิดจะครองคฤหัสถ์ เมื่อเงินหมดก็ถูกเมียทิ้ง หมัดทางทำมาหากินต้องบากหน้ากลับมาพึ่งพระศาสนาอีก ครั้นจะไปทำไรไถนาเหมือนชาวบ้านเขาก็ทำไม่ไหว เพราะสังฆารไม่อำนวย พุดตามภาษาชาวบ้านก็คือ แก่เกินแกงเสียแล้ว

“ท่านคงไม่คิดจะสึกกระมังครับ” พระหนุ่มใช้คำว่า คง เพราะถ้าหลวงพ่อบอกเกิดสึกขึ้นมา ท่านจะได้ไม่เสียหน้ามากนัก

“ถ้าไม่คิดจะสึกแล้วจะอยากได้เงินได้ทองไปทำไม”

“ท่านจะนำไปสร้างโบสถ์ครับอาจารย์ ท่านบอกผมว่าโบสถ์ที่ท่านจะสร้างนี้ราคาตั้งสี่สิบหมื่น” พระเจริฎกกราบเรียนตามตรง

“วัดพรหมบุรีไม่มีโบสถ์ทรอกหรือ”

“มีครับอาจารย์ แต่มันเก่าและทรุดโทรมมาก อายุตั้งร่วม

ร้อยปีแล้วครับ อีกอย่างหนึ่งมันก็สร้างด้วยไม้ ท่านสมภารท่าน
อยากได้โบสถ์ปูนแบบสมัยใหม่ครับ”

“ทำไมเธอไม่แนะนำให้ท่านบูรณะของเดิมใช้ละ ทำไมจะ
ต้องสร้างใหม่ให้เสียเงินเสียทองมากมายอย่างนั้น” อาจารย์เชย
พูดเสียงต่าหนิ

“มันพุงจนบูรณะไม่ไหวแล้วครับอาจารย์ ผมเองก็เห็นด้วย
กับท่านสมภารว่า ถ้าเป็นโบสถ์ปูนจะอยู่ได้นานกว่า ปลูกจะไม่
กินเหมือนโบสถ์ไม้ อาจารย์โปรดให้คาถาเรียกเงินเรียกทองแก่
ผมด้วยเถิดครับ” ภิกษุวัยหกสิบเศษยกถ้วยน้ำชาขึ้นจิบแล้วจึงว่า

“คาถาเรียกเงินเรียกทองไม่มีหรือคุณเจริญ ความมั่งคั่ง
ร่ำรวยเป็นผลมาจากการบำเพ็ญทานบารมี เป็นของเฉพาะตน ให้
กันไม่ได้ ซื่อซายก็ไม่ได้ ถ้ามีคาถาที่เธอว่ามาละก็คงไม่มีคนจน
หรือจริงไหม”

“จริงครับอาจารย์ ผมก็ลืมหืมนี้ไป ถ้าเช่นนั้นผมก็อยาก
ให้อาจารย์ช่วยตรวจสอบดูว่าอย่างผมนี้มีกุศลพอจะสร้างโบสถ์
สำเร็จไหมครับ”

“แน่นอน เพราะเธอสร้างสมทานบารมีมาแต่ครั้ง อดีตชาติ
ในชาตินี้ก็จะได้สืบต่อกุศลนั้นอีก โบสถ์ของเธอจะ สร้างเสร็จภายใน
สองปี หลังจากนั้นเธอก็จะได้สร้างโบสถ์อีกหลายหลัง เงินทอง
จะไหลมาเทมาด้วยผลแห่งทานบารมีของเธอ” อาจารย์เชยทำนาย
ทายทัก

“ถ้าเช่นนั้นผมก็ค่อยโล่งใจ แต่ที่อาจารย์ว่าผมจะสร้างโบสถ์
อีกหลายหลังนั้น คงเป็นไปได้ แคหลังเดียวก็ตั้งสี่สิบหมื่นแล้ว”

“ได้ซิ ฉันดูหน้าเธอแล้ว อย่างว่าแต่เงินสี่สิบหมื่นเลยต่อไป
เงินเป็นร้อยหมื่นพันหมื่นเธอก็ทำได้ เอาละยังไม่ต้องเชื่อที่ฉันพูด

มักกะลิผล

“ไว้ให้มันเกิดขึ้นจริงๆเสียก่อนแล้วค่อยเชื่อ”

“ไม่เป็นไรครับ ผมเชื่อไว้ล่วงหน้าก็ได้ ใครๆเขาพูดกันว่า อาจารย์วาทศาสตร์ดีสิทธิ์ ผมก็มั่นใจเช่นนั้น”

“เธออย่าเชื่ออย่างนักเลย คนเชื่ออย่างนะสอนยาก แต่คนเชื่อยากกลับสอนง่าย จำเอาไว้”

“อาจารย์พูดเหมือนหลวงพ่อดีมเลยครับ”

“อะไรที่เป็นความจริง ไม่ว่าใครจะเป็นคนพูดมันก็ต้องจริง อยู่วันยังค่ำนั่นแหละ” เจียบกันไปครู่หนึ่ง ภิกษุหนุ่มก็ถามขึ้นว่า

“อาจารย์รู้จักหลวงพ่อช้างหรือเปล่าครับ หลวงพ่อช้าง เจ้าอาวาสวัดติกราชานะครับ”

“ทำไมจะไม่รู้จักล่ะ หลวงพ่อช้างท่านเป็นพระปฏิบัติที่เคร่งมาก”

“ท่านเหาะได้จริงหรือเปล่าครับ”

“จริง เพราะท่านสำเร็จฌานสมบัติและได้อภิญญา” อาจารย์เขยตอบ เพราะหลวงพ่อศุขอาจารย์ของท่านเล่าเรื่องหลวงพ่อช้างให้ฟังหลายครั้ง

“แล้วอาจารย์เหาะได้หรือเปล่าครับ เพราะอาจารย์ก็สำเร็จฌานสมบัติ”

“อย่าให้ฉันตอบเลย ฉันไม่ต้องการอวดอุตริมนุสธรรม มันเป็นอาบัติโทษ” พระเจริญจึงกลับไปพูดถึงหลวงพ่อช้างว่า

“โยมมายของผมเล่าว่า หลวงพ่อช้างท่านเคยเหาะไปเที่ยวป่าหิมพานต์ ไปพบมักกะลิผลด้วย มักกะลิผลมีจริงหรือครับ”

“ถ้าเธอไม่เชื่อจะลองไปพิสูจน์ดูก็ได้ แต่เธอจะต้องฝึกให้ฌานแก่กล้ากว่านี้ เอละฉันจะไปสร่งน้ำแล้ว มีอะไรก็ค่อยคุยกัน วันหลัง วันนี้อาจารย์ได้แค่นี้” พระเจริญจึงกราบเบญจางคประดิษฐ์

มักกะฉิลล

สามครั้งแล้วลูกออกมา

กลับจากวัดคลองมะขามเฒ่าแล้ว พระเจริญได้ไปที่บ้านแม่ ประยงค์เพื่อขออนุญาตขายแหวนเพชรนำเงินมาสร้างโบสถ์ แม่ ประยงค์ยังคงยืนยันที่จะให้ท่านเก็บไว้เป็นที่ระลึก แต่ก็ได้ออกปาก ว่าจะถวายเงินสร้างโบสถ์สองร้อยชั่ง ซึ่งมากกว่าราคาแหวนเสีย อีก ภิกษุหนุ่มจึงจำต้องเก็บแหวนวงนั้นไว้ต่อไป

ก่อนเข้าพรรษาสามวัน หลวงพ่อช่อได้เรียกพระเจริญไป สั่งการว่า

“พรุ่งนี้ช่วยไปเรียไร่เงินกับข้าวสารที่สุพรรณบุรีด้วยนะ ฉัน เตรียมคนเตรียมเรือไว้เรียบร้อยแล้ว”

“เรือออกก็โมงครึ่งหลวงพ่อ”

“ถ้าจะให้ดี ฉันเข้าเสร็จก็ไปเลย ค่อยไปฉันเพลเอาข้าง หน้า”

“หลวงพ่อไปด้วยหรือเปล่าครับ”

“ฉันจะไปให้หนักเรือทำไม เธอไปรูปเดียวก็พอ แล้วก็ มี เด็กรุ่นหนุ่มอีกสามคน คนหนึ่งทำหน้าที่ขับเรือ อีกสองคนคอย ยกข้าวสารที่ญาติโยมเขาถวาย ทั้งข้าวสารทั้งเงินก็คงจะตกหลาย ชั่ง”

“เด็กที่ไปด้วยเขารู้ทางดีหรือเปล่าครับ ผมกลัวจะไปหลง เกิดกลับวัดไม่ถูก โบสถ์หลวงพ่อไม่เสร็จจนะครับ” ท่านแก้มยั่ว

“ทำไมจะไม่เสร็จ ในเมื่ออาจารย์เขยท่านว่าเสร็จก็ต้องเป็น ไปตามคำท่าน ฉันเชื่อในวาสนาบารมีของเธอ” สมภารบ้วน ลูกยอ พระหนุ่มจึงยอตอบว่า

“ผมก็เชื่อในวาสนาบารมีของหลวงพ่อกว่าหลวงพ่อก็มีความ สามารถที่จะใช้ผมทำงานให้หลวงพ่อได้สำเร็จ” เป็นคำยืนยันยอที่

มักกะลิผล

หลวงพ่อชอไม่ชอบใจนัก จึงพูดตัดบทว่า

“เอาเถอะ กลับไปเตรียมการได้แล้ว”

คืนนั้นพระเจริญจึงตั้งจิตแผ่เมตตาไปยังญาติโยมที่ตั้งบ้านเรือนอยู่สองฝั่งปากที่เรือจะแล่นผ่าน ท่านสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ พาหุงมหากา แล้วปิดท้ายด้วยกรณียเมตตสูตร ๙ จบ จากนั้นจึงจำวัดเพื่อจะตื่นขึ้นมาทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

๗๐

บ้านไฟ่กองดิน

เมื่อภิกษุหนึ่งรูปกับคฤหัสถ์หนุ่มสองคนลงไปนั่งในเรือเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นายหล่อผู้ทำหน้าที่เป็นคนขับและเป็นลูกชายเจ้าของเรือ ก็พานาวาน้อยแล่นล่องไปตามลำน้ำเจ้าพระยา บ่ายหน้าไปทางบางซ้าย จากบางซ้ายก็จะตรงไปบ้านแพน จุดหมายคือบ้านไฟ่กองดิน จังหวัดสุพรรณบุรี ตามที่ท่านสมภารจ้ำงวานมา “หลวงพี่ นั่งให้สบายนะครັบ ไม่ต้องกลัว ประเดี๋ยวมจะพาเหาะไปจนถึงไฟ่กองดินเลยเชียว” คนขับร้องตะโกนมาจากท้ายเรือ

“ไปแบบธรรมดาก็ได้ ไม่ต้องเหาะ ว่าแต่ว่าเ็งสามคนกินข้าวเข้ากันมาเรียบร้อยหรือยัง ถ้ายังจะได้แะกินที่บางซ้าย” พระหนุ่มถามอย่างอาหาร ท่านถือคติ กองทัพเดินได้ด้วยท้อง

“เรียบร้อยแล้วครັบ” คนทั้งสามตอบเป็นเสียงเดียวกัน

“แล้วหลวงพี่ล่ะครັบ ฉันท้เข้าหรือยัง” นายเชียวซึ่งนั่งถัดจากท่านถามขึ้น

“ซ้าก็เรียบร้อยแล้วเหมือนกัน พอฉันท้เสร็จพวกเ็งก็มาตามพอดี แล้วนี่จะถึงกั้โมงละ” ท่านถาม นายเชียวจึงตะโกนถามนายหล่อ

“ไอ้หล่อ หลวงพี่ท่านอยากรู้ว่าจะถึงกั้โมง”

มักกะลิผล

“ถ้าไม่แวะเรียไรตามทาง ก็คงถึงก่อนเพล แต่ถ้าแวะเข้า ก็ตอบไม่ได้เหมือนกัน” นายชาญน้องชายนายเขี้ยวจึงเสนอว่า

“เอาอย่างนี้ดีกว่าหลวงพี่ เราตรงไปบ้านไผ่กองดินก่อน ขากลับค่อยแวะเรียไรตามรายทาง หลวงพี่จะได้ไปทันฉันเพลที่นั่น”

“ดีครับ ผมเห็นด้วยกับไอ้ชาญมัน ตกลงผมจะพาเหาะไปนะครับ” นายหล่อยังยืนยันที่จะไปแบบ เหาะ

“ไปธรรมดาแบบหลวงพี่ว่าเถอะ ขึ้นเหาะเข้ากลัวจะตกลงมาตายเสียก่อนที่จะถึง” นายชาญนึกหวาดเสียว จึงอ้าง หลวงพี่พระเจริญจึงตัดสินใจว่า

“เร่งให้เร็วกว่านี้ได้ แต่อย่าให้ถึงกับเหาะเลย คนที่เขาผ่านไปผ่านมาจะตำหนิติเตียนเอาได้ นึกว่าเห็นแก่ผ้าเหลืองก็แล้วกัน ถ้าข้านุ่งห่มชุดฆราวาสแบบพวกเอ็งก็จะไม่ขัดเลย” พระหนุ่มถ้อยที่ถ้อยอาศัย

“ตกลงครับหลวงพี่” เขาเร่งเครื่องให้เรือแล่นเร็วขึ้น ขับอย่างตั้งอกตั้งใจเพื่อจะให้ถึงจุดหมายโดยเร็ว

เกือบสิบโมงเช้า นายหล่อยกพาเรือหางยาวบรรทุกผู้โดยสารหนึ่งรูปกับสองคนมาถึงบ้านไผ่กองดิน เขาลดความเร็วลงแล้วพูดขึ้นว่า

“หลวงพี่ เราเริ่มเรียไรตั้งแต่ตรงนี้ไปเลยไหมครับ”

“ก็ดีเหมือนกัน” ท่านหันมาบอกกับนายเขี้ยวและนายชาญว่า

“เอ็งสองคนลงมือเรียไรได้เลย”

“หลวงพี่นำซีครับ ผมเป็นคฤหัสถ์ต้องเป็นผู้ตาม”

“เหอะนะ ข้าให้เอ็งสองคนเป็นผู้นำ บอกตามตรงว่าข้า

มักกะลิผล

รู้สึกอาย ตั้งแต่บวชมายังไม่เคยเรียไรใครสักที เอ็งสองคนว่าไปเลย ไม่ต้องเกรงใจข้า”

“หลวงพี่ ผมก็บอกตามตรงว่าอายเหมือนกัน ผมสองคนยังไม่เคยบวชด้วยซ้ำ อย่าว่าแต่ไม่เคยเรียไรเลย” นายเขี้ยวออกตัว เขาเพิ่งจะอายุสิบแปดเท่านั้น จะให้ทำหน้าที่ทายก เขาอายพวกสาว ๆ

“เหอะน่า ก็ฝึกไว้ก่อนไงละ พอบวชจะได้ไม่รู้สึกเก้อเขินอย่างข้านี้ไม่เคยฝึกบรื้อมาก่อน เลยทำไม่เป็น” ท่านหาทางออกให้ตัวเอง

“หลวงพี่พูดเอาแต่ได้ รุ่งผมไม่มาด้วยก็ดีหรอก นี่ถ้าไม่เห็นแก่หลวงพ่อช่อ ผมไม่มาเด็ดขาด” นายชาญช่วยพี่ชายเถียง

“ข้าก็มาเพราะเห็นแก่หลวงพ่อช่อเหมือนกัน ถ้ารู้ว่าเอ็งสองคนเป็นอย่างนี้ ข้าจะไม่มาให้เสียเวลา ดูเอาเถอะ ข้าต้องนั่งสู้แดดสู้ลมมากับพวกเอ็ง ร้อนหิวจะแตกอยู่แล้ว พวกเอ็งมีผมแล้วยังมีผ้าขาวม้าโพกหัว ส่วนข้าไม่มีสักอย่าง” นายหล่อรู้สึกรำคาญที่คนกับพระมานั่งเถียงกัน แต่ก็อดเข้าข้างพระไม่ได้ หน้าและศิระษะของท่านออกแดง ๆ เพราะกรำแดด นี่ก็ยังไม่รู้ว่าท่านจะได้ฉันทพลหรือเปล่า ความสงสารพระจึงพูดตัดบทว่า

“เอาละ ๆ ผมจะเป็นคนเรียไรเอง ปู่ผมเคยเป็นทายกมาก่อน ผมจะลองเดินตามรอยเท้าปู่ดูสักครั้ง” ว่าแล้วเขาจึงนำเรือไปจอดที่หน้าตลาด ลูกขึ้นยืนประกาศก้อง

“พ่อแม่พี่น้องชาวใฝ่กองดินที่เคารพรัก ผมนายหล่อลูกชาย นายเหลา หลานชายนายหลอม จะมาบอกบุญพ่อแม่พี่น้อง พวกผมมาจากวัดพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี หลวงพ่อช่อผู้เป็นสมภาร ท่านใช้ให้มาเรียไรเงินและข้าวสารจากพ่อแม่พี่น้อง เพื่อจะนำไป

มักกะลิผล

เป็นทุนในการสร้างโบสถ์ วัดพรหมบุรี”

“อยู่สิงห์บุรี แล้วทำไมมาถึงสุพรรณบุรีล่ะ หรือว่าคนเมืองสิงห์เขาไม่ทำบุญกันแล้ว” เสียงหนึ่งถามขึ้น นายหล่ออีกอึกด้วยมือจะตอบอย่างไร นายเขียวจึงช่วยตอบว่า

“คนเมืองสิงห์เขายังทำบุญกันอยู่ครับ แต่หลวงพ่อบอกท่านเป็นคนที่นี่ ท่านก็เลยอยากให้พ่อแม่พี่น้องชาวไผ่กองดิน ซึ่งเป็นคนบ้านเดียวกับท่านได้ร่วมกันสร้างบุญสร้างกุศล เกิดชาติหน้าจะได้มาเป็นญาติกันอีก ถ้าท่านหมั่นทำบุญบริจาคทาน ชาตินี้ท่านก็จะร่ำรวย ชาติหน้าก็จะได้เกิดบนสวรรค์ ไปเป็นญาติกับหลวงพ่อบบนสวรรค์โน่น เขียวครับ ท่านจะบริจาคเป็นเงินก็ได้ เป็นข้าวสารก็ได้ หรือจะทั้งเงินทั้งข้าวสารก็ยิ่งจะได้บุญมากล้น”

ขณะที่นายหล่อกับนายเขียวประกาศเรื่อยไต่อยู่นั้น พระเจริญก็กำหนดจิตแผ่เมตตาโดยใช้คาถาของพระพุทธเจ้าที่โอมมายเคยสอน คือ คาถา กรณียเมตตสูตร ปรากฏว่าผู้คนทยอยกันมาทำบุญมิได้ขาด กระทั่งได้ข้าวสารครึ่งลำเรือ ส่วนเงินนั้นยังไม่มีเวลานับแต่ก็คงจะได้มากเหมือนกัน เพราะมีผู้บริจาคคนละตั้งแต่หนึ่งบาทไปจนถึงสองตำลึง ครั้นได้เวลาเพล สตรีวัยกลางคนก็เข้ามานิมนต์

“นิมนต์พระคุณเจ้าขึ้นมาฉันเพลที่ร้านอิฉันก่อนเถิดเจ้าคะ อิฉันให้ลูกจ้างจัดเตรียมไว้แล้ว”

“เตรียมไว้สำหรับอาตมาเท่านั้นหรือ”

“เจ้าคะ ก็พระคุณเจ้ามารูปเดี๋ยวนี้เจ้าคะ”

“แต่อาตมามีลูกศิษย์มาด้วยสามคน ถ้านิมนต์อาตมารูปเดียว อาตมาคงฉันไม่ลงในเมื่อลูกศิษย์เขายังหิวอยู่”

ท่านตั้งใจว่าหากจะต้องอดก็จะอดด้วยกัน การเอาตัวรอด

มักกะลิผล

แต่เพียงผู้เดียวท่านจะไม่ทำเป็นอันขาด

“แหม พระคุณเจ้าช่างมีเมตตาเหลือเกิน ดูหรืออุตส่าห์เป็นห่วงลูกศิษย์ ไม่ต้องห่วงหรอกเจ้าคะ อาหารการกินของอิฉันอุดมสมบูรณ์ อิฉันจะเลี้ยงพวกเขาให้อิ่มหมีพีมันไปเลย นิมนต์พระคุณเจ้าก่อนเถิดเจ้าคะ ประเดี๋ยวจะเลยเวลา” พระเจริญจึงให้นายหล่อผูกเรือไว้ให้นายเขียวเป็นคนถือบาตรใส่เงิน แล้วจึงพากันขึ้นจากเรือ สตรีผู้นั้นเป็นเจ้าของร้านขายข้าวแกง นางจัดอาหารไว้เสร็จสรรพ ทั้งต้มแกงและของหวานวางเรียงรายอยู่บนโต๊ะ สามีนางเป็นคนประเคน แล้วนั่งคอยรับใช้อยู่ห่าง ๆ

ฉันทัดอาหารเสร็จและให้ศีลให้พรเจ้าภาพผู้ใจบุญแล้ว พระเจริญนั่งคุยอยู่กับเจ้าของร้านเพื่อรอชายหนุ่มสามคนรับประทานอาหาร สามสิบนาทีให้หลังทุกคนก็เรียบร้อยและพร้อมที่จะออกเดินทาง ใ่ว้ลาเจ้าของร้านผู้อารีพร้อมคำขอบคุณ แล้วจึงเดินตามภิกษุหนุ่มไปลงเรือ สามีเจ้าของร้านเดินไปส่งถึงเรือ มือหนึ่งหิ้วข้าวสารถุงหนึ่งตั้งใจจะทำบุญสร้างพระอุโบสถ ส่งถุงข้าวสารให้นายหล่อ แล้วควักเงินออกมาจากกระเป๋าเสื้อ นับได้สองตำลึงยกขึ้นจบแล้วจึงใส่ลงในบาตร

“ขออนุโมทนา และขอขอบใจโยมที่ได้ช่วยกันจรรโลงพระศาสนา ขอให้เจริญสุขนะโยมนะ” พระหนุ่มให้พรอีกครั้ง บุรุษวัยกลางคนประนมมือน้อมรับอย่างยินดี

เมื่อท้องอิ่ม ชายหนุ่มทั้งสามก็พร้อมที่จะทำงาน พวกเขาบักหลักเรือโรยอยู่ที่เดิมสักครู่ พอคนซาจึงแล่นเรือต่อไป ผู้คนที่ตั้งบ้านเรือนเรียงรายอยู่สองฟากฝั่งแม่น้ำไม่ค่อยจะสนใจทำบุญกัน นายหล่อถึงกับบ่นอุบ

“คนแถวนี้ทำไมไม่ชอบทำบุญนะหลวงพี่ ผ่านมาตั้งหลาย

บ้าน เห็นเขามองดูเฉยๆ”

“สงสัยเขาจะเป็นมุสลิม ดูการแต่งตัวสิ พวกผู้ชายเขาจะนุ่ง
โสร่งและใส่หมวก”

“มุสลิมเขาไม่ทำบุญหรือครับ” ถามอย่างสงสัย

“เขาไม่ทำบุญกับศาสนาอื่น แต่ศาสนาของเขาก็มีทำบุญ
เหมือนกัน เรียกว่า ชะกาต จะเรียกว่าทำบุญก็คงไม่ถูกนัก เพราะ
ไม่ได้นำเงินมาสร้างโบสถ์สร้างศาลาเหมือนของเรา เขานำเงินไป
แจกจ่ายคนยากจนเรียกว่าสงเคราะห์ช่วยเหลือคนที่ด้อยโอกาส”

“ดีนะครับ ชาวพุทธน่าจะมีการช่วยเหลือกันแบบนี้บ้าง”

นายชาญออกความเห็น

เรือแล่นมาถึงบ้านใหญ่หลังหนึ่ง มีศาลาท่าน้ำอยู่หน้าบ้าน
ผู้ชายห้าหกคนยืนคุยกันอยู่ดูท่าทางเคร่งขรึม พระเจริญสั่งคนขับ
เรือว่า

“เข้าไปจอดที่ศาลาท่าน้ำนั่น ข้าจะขึ้นไปพักสักหน่อยบาง
ทีคนบ้านนั้นเขาอาจจะทำบุญด้วยก็ได้” นายหล่อจึงนำเรือเข้าเทียบ
ท่า นายเขี้ยวอุ้มบาตรเดินตามพระหนุ่มขึ้นมาบนศาลา ชายห้า
หกคนที่กำลังคุยกันอยู่หันมามอง คนหนึ่งถามขึ้นว่า

“ท่านมาจากไหน”

“อาตมามาจากวัดพรหมบุรี ท่านสมภารให้มาเรียไรเงิน
ไปสร้างโบสถ์” ท่านตอบ คิดในใจว่าคงจะต้องมีคนทำบุญกับท่าน
บ้าง แต่แล้วก็ใจฝ่อ เมื่อบุรุษคนเดิมพูดขึ้นว่า

“ท่านมาผิดที่เสียแล้ว แถวนี้นี้มีแต่มุสลิมทั้งนั้น ไม่มีใคร
เขาทำบุญกันหรอก พวกผมก็เป็นมุสลิม” พระหนุ่มรู้สึกผิดหวัง
จึงบอกศิษย์ผู้ติดตามทั้งสามว่า

“ไป ลงเรือได้ มาผิดที่เสียแล้ว ขอบใจนะโยมที่บอก”

มักกะฉิบผล

ท่านหันมาขอบใจชายผู้นั้น ยังมีทันที่นายหล่อยจะนำเรือออกจากท่า ชายผู้หนึ่งก็ตะโกนลงมาจากเรือนหลังใหญ่ว่า

“นี่ พระที่อยู่ในเรือนะไล่ผีเป็นไหม ถ้าเป็นก็นิมนต์หน่อย” พระหนุ่มจึงพูดกับลูกศิษย์ว่า

“เหมาะแล้ว เราจะได้บอกบุญ เรียกรักษาสาร เรียกรักษาเงิน ไปสร้างโบสถ์ กำลังหาพวกอยู่พอดี” ท่านคิดว่าเจ้าของบ้านต้องเป็นชาวพุทธ

“หลวงพี่ไล่ผีได้หรือ” นายหล่อยถาม

“ได้หรือไม่ได้ก็ต้องลองดูสักตั้ง ข้ามีคาถาเยอะ เรี้ยนมาจากหลวงพ่อเดิม คงจะใช้ได้สักบทหรอกน่า” เสียงคนข้างบนตะโกนย่ำลงมาอีกว่า

“ว่ายังไงล่ะ ถ้าไล่ผีได้ก็ขึ้นมาเลย อย่ามัวชักช้า”

“ดูมันสิ่งหลวงพี่นะ” นายชาญพูดจุนๆ พระเจริญไม่สนใจตอบคนบนเรือนไปว่า

“นี่แหละหมอผี อาตมาจะขึ้นไปเดี๋ยวนี้” ท่านขึ้นจากเรือมายืนบนศาลาท่าน้ำ เตรียมจะขึ้นไปบนเรือน

“จะไหวหรือท่าน ระวังผีมันจะหักคอเอานา” คนที่ยืนคุยกันอยู่ที่ศาลาท่าน้ำทักท้วง

“ผีตัวนี้มันดุมากหรือ” พระหนุ่มถามเสียงลั่นจนท่านเองก็รู้สึก

“ดูหรือไม่ดูมันก็ตำหมอผีกระจุยมาแล้ว มันเป็นผีแขกนะท่าน ไม่ใช่ผีธรรมดา ไ้หมอผีที่มาปราบโดนมันดำทั้งนั้น” ผู้ชายอีกคนตอบ คนฟังที่เป็นพระรู้สึกใจฟ่อมากขึ้น จึงชักว่า

“แล้วหมอเขาว่าคาถายังไง” ท่านต้องการรู้เพื่อหาทางหนีทีไล่

มักกะลิผล

“อ้าย ไม่ว่าจะว่ายังไงไอ้ฝัมนักก็ได้หมด หมอว่า นโม ฝัมนักว่า นโม ว่า อิติปิ โส ฝัมนักว่า อิติปิ โส” ชายคนเดิมตอบ

“ถ้าอย่างนั้นคงไม่ใช่ผีแขกกระมัง อาจเป็นผีพระมาเข้าก็ได้ เคยมีนะหลวงพี่ เพื่อนผมถูกผีพระเข้า แหม มันสวดมนต์คืนยัง รุ่งเลย พอผีออก นโมมันยังว่าไม่ได้ เพราะไม่เคยสวด” นายหล่อ เล่าประสบการณ์ของตนเมื่อสองปีก่อน

“เอ นี่เราจะเอาคาถาบทไหนดี จะเอาบทไหนถึงจะปราบ เจ้าผีตัวนี้ได้” พระหนุ่มครุ่นคิด ความกลัวเปลี่ยนมาเป็นความ กลัว

“ท่านอย่าเสียงเลย ผมว่าท่านกลับไปเถอะ ดีไม่ดีฝัมนัก คอเอานา” บุรุษนั้นเตือน พระหนุ่มถึงกับขนลุก ใครบ้างจะไม่ กลัวตาย ถึงจะเป็นพระก็ยิ่งกลัวตายเช่นเดียวกับคนทั่วไป แต่ ครั้นจะหันหลังเดินกลับก็จะเสียเชิงชาย ท่านตกที่นั่งลำบากเสีย แล้ว ทางที่ดีที่สุดคือ ต้องขอความคุ้มครองจากลูกศิษย์สามคน คิดดังนี้จึงกระซิบกับนายเขี้ยวนายชาญ และนายหล่อว่า

“นี่ถ้าข้าถูกผีเล่นงาน พวกเอ็งต้องช่วยนะ มีดหมอข้าก็ไม่มี”

“ไม่เป็นไรหลวงพี่ ไม่ต้องกลัว พวกผมช่วยแน่” นาย หล่อพูดอย่างไม่สะทกสะท้าน นายเขี้ยวพูดเสริมว่า

“เราสามคนขอถวายชีวิตให้หลวงพี่ ถ้าตายก็คงไม่ตกนรก มั้ง” เห็นลูกศิษย์รับปากรับคำแข็งขันเช่นนั้น คนเป็นพระค่อย คลายความกลัว ดูรูปร่างเจ้าสามคนก็ลำสันแข็งแรงคงจะพอพัด พอเหวี่ยงกับเจ้าผีนั้นได้กระมัง

พระเจริญเดินนำหน้าชายหนุ่มสามคนขึ้นบันได ชายห้า หกคนพากันหลีกทางให้ คนที่นิมนต์พาท่านเข้าไปนั่งข้างใน ผู้

มักกะลิผล

คนแน่นชนิดไปหมด พระหนุ่มรู้สึกใจเต้นตุบๆ หากก็ปลอบใจตัวเองว่า ถ้าปราบผีสำเร็จก็จะได้เงินกับข้าวสารไปสร้างโบสถ์ เมื่อก็นายชาตุนั่งนับเงินมาตามทางได้ถึงร้อยชั่ง ถ้าได้อีกสักร้อยชั่งก็คงจะดี เงินร้อยชั่งอยู่ในยามท่านแล้ว จึงไม่ต้องห่วงเรื่องที่จอดอยู่ศาลาท่าน้ำ บาตรที่อยู่ในเรือมีเศษเงินอยู่ไม่มาก ถึงหายก็ไม่เป็นไร ผู้ชายสองคนนั่งอยู่กลางวง คนหนึ่งอายุประมาณห้าสิบ กำลังประนมมือว่าคาถา “สัคเค กาเม จ รุเป...” ส่วนคนอายุประมาณยี่สิบมีผ้าขาวม้าพาดบ่า นั่งหน้าบูดบึ้งชี้หน้าตำคนที่ว่าสัคเค พระเจริญคิดว่า คนตำคือหมอมผี ส่วนคนว่าสัคเคคือผี

“ไอ้หมอบ้า กูไม่กลัวมึงหรอก มึงว่าสัคเคกูก็ได้” คนหนุ่มกว่าชี้หน้าตำคนอายุประมาณห้าสิบ พระเจริญชักสงสัยว่า คนไหนเป็นผี คนไหนเป็นหมอมผีกันแน่ ทางที่ดีคือต้องดูต่อไป

“แล้วมึงจะเอาคาถาไหนล่ะ ไอ้ผีบ้า กูว่ามาตั้งหลายคาถาแล้วมึงก็ว่าได้ นี่กูหมดความสามารถแล้วนะ” คนอายุมากกว่าพูดโกรธๆ พระเจริญนึกในใจว่า “เอ ผีก็มีคาถาด้วย สงสัยคงเป็นผีเลี้ยง คนเลี้ยงคงสอนคาถาให้มัน ไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นไปได้” คนถูกตำหัวเราะก้อง นั่งไขว่ห้างกระดิกเท้าใส่คนตำ ถึงตอนนี้พระหนุ่มรู้แล้วว่า คนไหนเป็นผี คนไหนเป็นหมอมผี

“ถ้ามึงจะให้กูกลัวต้องใช้คาถาเมตตาของพระพุทธเจ้าไว้ คาถาบ้าๆพวกนี้กูไม่กลัวหรอก ต่อให้มึงว่าอีกร้อยคาถากูก็ไม่กลัว” หมอมผีถึงกับเกาหัวอีกถามว่า

“คาถาของพระพุทธเจ้าบาทไหนล่ะ อิติปิ โส ก็คาถา พระพุทธเจ้า ทำไมมึงไม่กลัว”

“ไอ้หมอโง่ ก็คาถาที่พระพุทธเจ้าให้พระไปแผ่เมตตาให้ผี ยังไงล่ะ ไม่มีอะไรดีเท่าเมตตา” ผีตอบ

“อ้อ คงจะเป็นกรณีเมตตสูตรนั่นเอง โยมยายเคยสอนเราไว้ ถ้าว่าคาถาบทนี้ได้ ผีก็รัก หมาก็รัก เราเคยพิสูจน์มาหลายครั้งแล้ว” พระหนุ่มคิดแล้วจึงท่องคาถา กรณียเมตตสูตร ในใจ เมื่อจบหนึ่งเกี่ยวกับบริกรรมเฉพาะหัวใจของคาถาบทนี้คือ “เมตตมฺหสพฺพโลกสฺมี มานสมฺภวาย อปริมาณ” ท่องอยู่ ๙ จบ เจ้าผีก็หันขวับมาทางท่าน ลุกขึ้นไปหยิบเสื้อมาปู เอาผ้าขาวม้าพาดเฉวียงบ่า แล้วก้มลงกราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้ง พุดว่า

“นิมนต์พระคุณเจ้า เจ้าข้า” ผู้คนที่มุงดูกันแน่นขนัด พากันแปลกใจในอาการปฏิกิริยาของผี ต่างมองหน้ากันเล็กลัก เจ้าหมอผีได้ที จึงชี้หน้าพระเจริญท่ามกลางความฉงนสนเท่ห์ของคนที่รุมล้อม

“นั่นไง เจ้าของผีมาแล้ว ไ้พระองค์นี้แหละเป็นเจ้าของผีที่เอาผีมาเข้าไส้ชบ” พระเจริญเองก็งุนงงต่อคำกล่าวหา ยังมีทันที่จะพุดอะไรออกมา นายหล่อก็ฮึดฮัดยืนขึ้นชี้หน้าหมอผี

“มึงอย่าพุดชู้จบบนนั้นะไอ้ห้า เห็นหลวงพี่กูเป็นเจ้าของผีไปซะแล้ว เสียท่าหมด หลวงพี่ เรากลับกันเถอะ” เขาหันไปบอกพระเจริญ หมอผีไม่ยอมแพ้ พุดด้วยเสียงดังก้องว่า

“นี่พระองค์นี้มาจากไหน ต้ององค์นี้แหละที่เอาผีมาเข้า ไ้ฉันผีมันจะยอมสยบหรือ” นายหล่เป็นคนเลือดร้อน เขาปราดเข้าใส่หมอผี มือหนึ่งคว้าคอเสื้อ อีกมือกำหมัดแน่นจ่อที่ใบหน้าของหมอผี

“ถ้ามึงใส่ร้ายหลวงพี่กูอีกคำเดียว กูชกจุมูกหักแน่” เจ้าหมอผีถึงกับตาค้าง พุดไม่ออก อดอยากเรียกให้คนช่วย แต่ก็กลัวกำปั้นที่จ่ออยู่ตรงปลายจุมูก ถึงอย่างไรเขาก็ต้องเสียเปรียบ เพราะเจ้าหมอนี้ดูล่ำสันกว่าและหนุมกว่า ทางที่ดีคือนิ่งเอาไว้ นายหล่เห็นดังนั้นจึงประกาศเสียเองว่า

มักกะฉิบผล

“พ่อแม่พี่น้องที่เคารพรัก ผมชื่อนายหล่อ ลูกชายนาย
เหลา หลานชายนายหลอม ผมมาจากวัดพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
เพื่อจะมาเรียไรเงินและข้าวสารไปสร้างโบสถ์ ท่านสมภารของท่าน
เป็นคนพื้นบ้านนี้ ท่านใช้ให้ผมมากับหลวงพี่เจริญ และลูกศิษย์
ผมสาบานว่า หลวงพี่ของผมไม่ได้เป็นเจ้าของฝอยอย่างที่ไอ้หมอบ้า
มันปรักปรำ ไม่เชื่อท่านจะถามผีดูก็ได้” เขาโยนกลองไปให้ผี

“จริงครับ” ผียอมรับแต่โดยดีแล้วอธิบายต่ออีกว่า

“ผมกับพระคุณเจ้ารูปนี้ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ไอ้หมอผี มัน
ไม่มีปัญญาปราบผม มันจึงใส่ร้ายป้ายสีพระคุณเจ้า พ่อแม่ พี่น้อง
โปรดอย่าไปฟังมัน ขอให้เชื่อผม ถึงผมจะเป็นผีแต่ก็มีสัจจะ ผมไม่
โกหกต่อแหลเหมือนไอ้หมอผีผู้นี้หรอก” ผีชี้หน้าคนเป็นหมอผี นาย
หล่อเห็นหมอผีสิ้นฤทธิ์จึงปล่อยมือที่จับคอเสื้อ แต่ข้างที่กำหมัด
อยู่เขายังไม่ยอมคลายออกเพราะต้องการชูให้ฝ่ายนั้นกลัว

“จำไว้นะ ถ้ามีงแผลงฤทธิ์อีกเป็นต้องโดนหมัดกูแน่” หมอ
ผีหน้าจ้อยลงไปถนัด ได้แต่นั่งนิ่งอยู่ตรงนั้น เพราะนายหล่อยัง
นั่งคุมเชิงอยู่แม้จะไม่ได้เอากำปั้นจ่อที่ปลายจมูกเขาแล้ว

“เรื่องมันไปอย่างไรมาอย่างไรกัน ไหนโยมช่วยเล่าให้อาตมาฟัง
หน่อยซี” พระเจริญพูดกับผี

“ได้ครับพระคุณเจ้า ผมจะเล่าอย่างหมดเปลือกเลยทีเดียว”
คนเป็นผีประนมมือขณะที่พูด

๗๑

ผินายบุญช่วย

๖ เหตุการณ์ดังที่เรียดค่อยคลี่คลายลง เมื่อผิยอมสยบให้พระ
ผีที่สิงอยู่ในร่างของนายอุชบประนมมีขณะเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้
พระเจริญรับรู้ ผู้คนที่อยู่ในเหตุการณ์ต่างนั่งฟังอย่างใจจดใจ
จ่อ

“ผมชื่อบุญช่วย บ้านอยู่บางปะอิน เคยบวชอยู่ห้าพรรษา
ในเวลาต่อมาผมได้ลาสิกขาเพราะมีโรคประจำตัวคือ โรคกระเพาะ
พอสึกแล้วผมก็ป่วยกระเสาะกระแสะมาตลอด กระทั่งวันหนึ่งผมก็
ถูกผีแทรกเข้า”

“โยมรู้ได้ยังไงว่าเป็นผีแทรก” พระเจริญถาม ท่านเพิ่งสังเกต
ว่าร่างที่ผีสิงสถิตอยู่นั้นผอมเหลืองดูน่าเวทนา

“ตอนแรกผมก็ไม่รู้หรอกครับพระคุณเจ้า แต่พอผมกลาย
มาเป็นผีแล้วถึงได้รู้ มันเป็นเรื่องเหลือเชื่อครับ ผมไม่หนักไม่ฝันว่า
มันจะเป็นไปได้ แต่มันก็เป็นไปแล้ว พระคุณเจ้าไม่ต้องเชื่อที่ผมพูด
ก็ได้ แต่ผมขอร้องให้ช่วยผมด้วย ผมไม่อยากสร้างเวรสร้างกรรม
ต่อไปอีก” พูดแล้วก็ใช้มือทั้งสองปิดหน้าร้องไห้ ไส้จรวงกับว่าคับ
แค้นใจอย่างเหลือเกิน คนฟังที่เป็นผู้หญิงพลอยน้ำตาไหลไปด้วย
พระเจริญปล่อยให้เขาร้องไห้อยู่พักหนึ่งจึงพูดขึ้นว่า

“โยมเล่าต่อไปเถอะ มีอะไรที่อาตมาพอช่วยได้ อาตมา

ยินดีที่จะช่วยเหลือ”

“ท่านช่วยผมได้แน่ เว้นแต่จะไม่ช่วย ฮือๆ” ผิดอบและยังไม่หยุดร้องไห้

“ถ้าหากไม่ผิดต่อสมณวิสัย รับรองว่าอาตมาช่วยแน่ ขอให้หยุดร้องไห้และเล่าต่อไป” ผีหยุดร้องไห้ เขาใช้ผ้าขาวม้าเช็ดน้ำตา ล้างน้ำมูกพุดหนึ่ง แล้วจึงเล่าต่อ

“แขกที่อยูระยะยามันเอาผีมาเข้าผม มันต้องการให้ผมไปเป็นบริวารของมัน ไอ้คนนี่มันร้ายกาจมาก มันเลี้ยงผีไว้มากมายเอาไว้มากคนเช่า”

“มีอย่างนั้นด้วยหรือโยม” พระเจริญถามยิ้มๆ ด้วยนึกขำ เพราะเคยเห็นแต่เขาเช่าพระ เช่าผีนั้นไม่เคยเห็น

“ท่านไม่ต้องเชื่อที่ผมพูดก็ได้ เรื่องอย่างนี้ถ้าไม่เกิดกับตัวเองก็ไม่รู้หรอก สำหรับผมต้องเชื่อเพราะมันเกิดกับผม มิฉะนั้นผมก็ไม่เชื่อเหมือนกัน” ผีในร่างของนายยูซุบชี้แจง

“แขกคนนั้นเขามีคาถาเลี้ยงผีหรือ” คนเป็นพระถาม

“ถูกแล้วครับพระคุณเจ้า มันใช้คาถากักผีไว้เป็นบริวารของมัน พระคุณเจ้าอาจคิดว่าเป็นเรื่องเหลวไหล แต่ถ้าพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้วมันเป็นไปได้ใช่ไหมครับ ในพระวินัย พระพุทธองค์ทรงอนุญาตไว้ว่าหากภิกษุถูกผีเข้า ให้งดการสวดปาติโมกข์ได้ อีกข้อหนึ่งถ้าภิกษุฉันเนื้อดิบถือว่าต้องอาบัติตุล ลัจจย แต่ถ้าภิกษุฉันเนื้อดิบเพราะถูกผีเข้าไม่ถือว่าเป็นอาบัติ” ผีที่ชื่อนุญช่วยอธิบายให้พระฟัง

“ถูกต้องอย่างที่โยมว่ามา ขนาดเป็นพระยังถูกผีเข้า นับประสาอะไรกับคฤหัสถ์ จริ่งไหมโยม” เสียงผู้หญิงร้องกรีดขึ้น ทุกคนพากันตกใจรวมทั้งพระเจริญด้วย ต่างหันไปมองที่มาของเสียง

มักกะฉิมพล

เด็กสาวผู้หนึ่งอายุราวสิบสี่สิบห้า นั่งหลับตาส่งเสียงร้องกรีดๆ หมิงที่นั่งอยู่ข้างๆ จับตัวหล่อนเขย่าแรงๆ

“เป็นอะไรอีพุด หรือว่ามึงถูกผีเข้า”

“ข้ากลัว ข้ากลัว” หล่อนละล่ำละลัก

“มึงกลัวอะไร ไหนลืมตามมาพุดกันหน่อยซิ” หล่อนค่อยๆ ลืมตา มองไปที่พระแล้วลุกพรืดพรวดเข้าไปหาหวังยึดเป็นที่พึ่ง นายเขี้ยวกับนายชาญรีบกันไว้ เพราะกลัวหลวงพี่ศีลขาด

“หนู ทำใจดีๆ ไม่ต้องกลัว ไม่มีใครทำอะไรหนูได้หรอก”

“หนูกลัวผีเข้าจะหลวงหน้า กลัวผีเข้าแบบบั้งซบ” บั้ง หมายถึง

ถึงพี่ “ถ้าเอ็งกลัวผีเข้าก็ต้องตั้งสติให้ดี ถ้าสติไม่ดีทำให้ผีเข้าเจ้า สิ่งได้ รู้ไหม” ผีพุดกับเด็กสาว

“ท่านช่วยอีพุดทราลูกสาวฉันด้วยเถิดจ๊ะ” หมิงที่จับตัวหล่อน เขย่าบอกพระเจริญ ฝินายบุญช่วยเริ่มโมโหจึงตวาดเอาว่า

“ถ้ากลัวก็นั่งเฉยๆ ทั้งแม่ทั้งลูกนั่นแหละ ขึ้นพุดมากก็จะเข้าทั้งสองคนเลย” คราวนี้แม่กับลูกสาวร้องกรีดขึ้นพร้อมกัน จนหลายคนต้องเอามือปิดหู

“เงียบ” ผีตะโกนสุดเสียง สองแม่ลูกหน้าตาตื่น ท่าทางตระหนก

“ถ้าไม่เงียบก็ลงเรือนไปเสีย อย่าให้กูโมโหนะ” เขามองหน้าลูกสาวที่ มองคนเป็นแม่ที่ คนทั้งสองก้มหน้าจูดไม่ยอมสบตาด้วย แล้วผีจึงพุดว่า

“พระคุณเจ้า ผมจะบอกเคล็ดลับให้ คนที่สติไม่ดีหรือที่เรียกกันว่าจิตอ่อนนั้นถูกผีเข้าเจ้าสิ่งได้ง่าย แม้แต่พระองค์ก็ยังถูกผีเข้า ถ้าใครไม่ต้องการให้ผีเข้าก็ต้องหมั่นเจริญสติ คนสติดีมีมัน

“ไม่เข้าเจ้าก็ไม่สิง ผมก็เพิ่งมารู้ตอนเป็นผีนี้แหละครับ อุตส่าห์บวชมาตั้งห้าพรรษา ไม่เคยเจริญสติเลย ถึงต้องมามีเวรมีกรรมอย่างนี้” พุดแล้วก็ร้องไห้อีก

“เมื่อก็โยมพุดว่าแขกที่อยู่รยาลี้ยงผีไว้ให้คนเช่า อาตมา ยังไม่เข้าใจช่วยอธิบายหน่อยเถอะ” ภิกษุหนุ่มอยากรู้

“ถูกแล้วครับพระคุณเจ้า มันทำเป็นอาชีพลอย อย่างผมนี้ ก็มีคนไปเช่าจากมันให้มาเข้านายยูซุบ ผมสิงร่างนี้มาสองปีแล้ว”

“ใครมันเช่ามึงให้มาเข้าลูกกู” นายยูซุบถามด้วยเสียงเกรี้ยวกราด เขาต้องทนทุกข์ทรมานมาสองปีเต็มนับแต่บุตรชายถูกผีเข้าหมดคำรักษาไปหลายร้อยชั่งผีก็ยังไม่ออก ชีวิตนี้เขาเหลือลูกอยู่คนเดียว รอฮานิงเมียรัก ก็มาตายจากไปได้ร่วมปีแล้ว ผีนายบุญช่วยพุดกับพระเจริญว่า

“พระคุณเจ้าต้องช่วยผมนะครับ หากไม่ช่วยไอ้แขกเจ้าของผีมันเอาผมตายแน่” เขาอ้อนวอน

“เป็นผีกลัวตายด้วยหรือ ก็ตายไปแล้วจะกลัวอะไรอีก” นายชาญถามอย่างอดไม่ได้ ผีหันมาตะคอกใส่หน้าว่า

“มึงอย่าเสือก ไม่ใช่เรื่องของมึง” นายชาญถูกผีว่าก็โกรธ จึงตะคอกใส่บ้างว่า

“ก็กูมากับหลวงพี่ ถ้ามึงพุดไม่ดีกับกู กูจะไม่ให้หลวงพี่กูช่วยมึง” เขาคิดว่าตัวเองถือไฟเหนือกว่า จึงดั่งคาดเพราะผีพุดเสียงอ่อนลงว่า

“ถูกของเอ็ง ข้ามันลืมหิวไปหน่อย อย่าถือโทษโกรธข้าเลยนะ แล้วก็ช่วยอ้อนวอนหลวงพี่ของเอ็งให้ช่วยข้าด้วย”

“จะให้ช่วยยังไงก็ว่ามา” น้องชายนายเขี้ยวทำท่าเชื่อง พระเจริญให้หนักหมั้นไส้จึงค้อนให้หนึ่งวง แทนที่จะพุดกับนายชาญ

มักกะลิผล

ผีนายบุญช่วยกลับพูดกับพระเจริญว่า

“ถ้าพระองค์เจ้ารับปากว่าจะช่วยผม ผมก็จะยอมเปิดเผยความลับ ไม่เช่นนั้นไอ้แขกมันจะต้องลงโทษผมอย่างสาหัสสากรรจ์เลยทีเดียวน ท่านรับปากนะครั้นว่าจะช่วยผม”

“จะให้เอาตมาช่วยอะไรละ” พระหนุ่มถาม ยังไม่กล้าตกปากรับคำ

“ช่วยให้ผมพ้นจากการเป็นทาสไอ้แขกคนนั้น ให้ผมได้เป็นอิสระ ไม่ต้องมาสร้างกรรมก่อเวรอีก แล้วผมจะบอกว่าทำอย่างไร รับรองว่าไม่ผิดต่อสมณวิสัย”

“ถ้าเช่นนั้นเอาตมาก็ยินดีจะช่วย” ขณะที่พระกับผีสนทนากัน หมอผีฟังอย่างตั้งอกตั้งใจ ด้วยหวังจะได้เรียนรู้วิธีการใหม่ๆ ไปใช้ปราบผี วิธีที่ใช้อยู่คงจะล้าสมัย เพราะผีมันก้าวหน้ากว่า ก็เพิ่งจะรู้แน่แหละว่าเดี๋ยวนี้เขามีการเลี้ยงผีไว้ให้เข้า ผีนายบุญช่วยก็ลงกราบพระเจริญสามครั้ง แล้วพูดว่า

“ผมกราบขอบพระคุณพระคุณเจ้าที่เมตตาต่อผม คราวนี้ผมจะได้ไปพูดไปเกิดเสียที” เขาหันไปทางบิดานายยูซุบแล้วพูดว่า

“อยากรู้ใช่ไหมว่าใครมันไปเข้าเข้ามาเข้าลูกชายเอ็ง” แทนคำตอบนายยูซุบพยักหน้า เขานั่งคอดอกหมตอาลัยตายอยาก

“ถ้าอยากรู้ข้าก็จะบอก นี่โง่ละไอ้คนที่มันไปเข้าเข้ามา ไอ้ยูโซะน้องชายเอ็งนี่โง่” เขาชี้หน้านายยูโซะซึ่งนั่งติดกับพี่ชาย นายยูซุบหันมาจ้องหน้าน้องชาย นายยูโซะลุกพรืดพราดขึ้น เดินอ้าวๆลงเรือนไป เสียงผู้หญิงคนหนึ่งพูดขึ้นดังๆว่า

“มันจะเป็นไปได้ยังไง บึงยูโซะจะทำกับหลานชายแท้ๆได้ เขียวหรือ” ผีนายบุญช่วยรีบตอบว่า

มักกะลิผล

“ได้หรือไม่ได้มันก็ทำแล้ว มันไปเช่าเข้ามาเมื่อสองปีก่อน บังคับให้สิงอยู่ในร่างของไอ้ชบจนกว่าจะตาย นี่ถ้าข้าไม่ออก อีกสองเดือนไอ้ชบตายแน่ เพราะมันทั้งผอมทั้งเหลืองออกอย่างนี้ ข้าไม่ได้ตั้งใจจะฆ่ามันแต่ข้าถูกบังคับ”

“ไอ้ยูโชะมันทำอย่างนั้นเพื่ออะไร” นายยูซุบถาม เขาไม่ค่อยจะแน่ใจนัก แต่ถ้าน้องชายไม่ได้ทำอย่างที่ลูกกล่าวหา เหตุใดจึงผลุนผลันลงเรือนไปเช่นนั้น

“มันอยากได้สมบัติเอ็งนะซี เพราะเอ็งได้เมียรวย เอ็งก็เลยรวยกว่ามัน มันอิจฉา แล้วน้องรอนิงเมียของเอ็งก็ตายเพราะฝีมือของมัน”

“จริงหรือ” นายยูซุบถาม ขบกรามแน่นจนเห็นเป็นสันนูนที่โหนกแก้ม

“เอ็งจำได้ไหม วันที่น้องรอนิงจะตายมันเดินไปที่บ้านไอ้ยูโชะ เอ็งเรียกมันก็ไม่สนใจ” นายยูซุบนึกลำดับเหตุการณ์ วันนั้นนางรอนิงมีอาการกระสับกระส่ายจนผิดสังเกต พุดแต่ว่าอยากไปกินซุบสมองวัวที่บ้านนายยูโชะ เขาบอกว่าถ้าอยากก็ไปซื้อมาทำกินเอง หล่อนก็พรวดแต่จะไปกินที่บ้านนายยูโชะ ในที่สุดก็ลงเรือนไป เขาจะเรียกเท่าไรก็ไม่ยอมฟัง หล่อนหายไปพักใหญ่ๆก็กลับมา นัยน์ตาเหม่อลอยเหมือนคนละเมอ แล้วหล่อนก็เข้านอน นอนตั้งแต่เที่ยงวันถึงหกโมงเย็นก็ยังไม่ตื่น พอเขาเข้าไปปลุกก็พบว่าหล่อนตัวแข็งและไม่หายใจแล้ว คิดมาถึงตอนนี้ นายยูซุบสุดจะกลั่นความโศกไว้ได้ เขาใช้มือทั้งสองปิดหน้า ร้องไห้อย่างไม่อายใครๆ

“รอนิง เอ็งต้องมาตายเพราะข้าแท้ๆ ไอ้ยูโชะไอ้น้องทรยศ เสียแรงกูเก็อกุลอุตุหนุนมึงมา ไม่นึกเลยว่าจะเนรคุณมา

ฆ่าลูกฆ่าเมียที่ถูกรักตั้งดวงใจ” บุรุษวัยห้าสิบพรรำรำพัน

“มันคิดว่าถ้าเมียเอ็งกับลูกเอ็งตาย สมบัติทั้งหมดก็จะตกเป็นของมัน พอมันฆ่าลูกเอ็งสำเร็จ ต่อไปมันก็จะฆ่าเอ็งแบบเดียวกับฆ่าหนังรอฮานิง คือเอาผีมาเข้าแล้วให้นึกอยากกินซุบสมองวัวที่บ้านของมัน มันจะฆ่าเอ็งอย่างเลือดเย็นที่สุด” ผีนายบุญช่วยบอกแผนการชั่วร้ายของน้องชายนายยูซุบ

“ไอ้น้องอัปรีย์ ขออัลเลาะห์จงลงโทษมัน” เขาสาปแช่งน้องชาย

“โอ. อัลเลาะห์โปรดช่วยลูกชายข้าด้วย”

“เอ็งคงไม่อยากให้ลูกเอ็งตายตามเมียไปอีกคนใช่ไหม เอ็งต้องทำตามข้อเสนอของข้า” ผีนายบุญช่วยพูดกับบิดานายยูซุบ

“เอ็งจะให้ข้าทำอะไรข้าทำได้ทั้งนั้น ขอแต่ให้ไว้ชีวิต ลูกชายข้าด้วย ข้ายอมเอ็งทุกอย่าง จะเสียเงินเสียทองเท่าไรข้าไม่ว่า” หมอผีเกรงจะเสียรายได้ เพราะนายยูซุบว่าจ้างมาถึงสองร้อยตำลึง จึงชิงพูดเสียก่อนว่า

“เอ็งอย่าเพิ่งไปเชื่อมัน เชื่อข้าดีกว่า เดียวข้าจะปราบมันเอง” เลยถูกผีตวาดเอาไว้ว่า

“ไอ้หมอผีซังก มึงไม่มีปัญญาปราบกูได้หรอก เพราะมึงไม่มีคาถาเมตตา ต้องอย่างพระคุณเจ้ากูถึงจะยอมสยบ ขึ้นมึงพูดมากกูจะเล่นงานมึง” หมอผีได้ฟังให้รู้สึกครั่นคร้ามขึ้นพูดมากกว่านี้ก็รังแต่จะเสียหน้าหนักขึ้น สู้หนึ่งเอาไว้ก่อนดีกว่า แล้วค่อยไปขอเรียนคาถาจากพระรูปนี้ รอให้ท่านหายโกรธเสียก่อน ท่านคงจะโกรธที่เขาไปกล่าวหาว่าท่านเป็นเจ้าของผี

“เอ็งจะให้ข้าทำอะไรว่ามาเลย” นายยูซุบบอกกับผี เขาคิดว่าหากจะต้องเสียเงินเสียทองอีกร้อยซังพันซังก็จะยอมทั้งนั้น

มักกะลิผล

ก่อนที่จะบอก ผีนายบุญช่วยพูดกับพระเจริญว่า

“พระคุณเจ้าช่วยเป็นพยานให้ผมด้วยนะครับ ว่าถ้าเจ้ายุชบุมนั้นไม่ทำตามข้อเสนอของผม ลูกชายของมันจะต้องตาย เพราะผมไม่อาจพ้นจากมนต์ดำของไอ้แกงนั้นได้”

“ตกลง อาตมาจะเป็นพยานให้ โยมต้องมีสัจจะนะ” ท่านกำชับนายยุชบุ

“ครับท่าน ผมรับรองว่าจะไม่บิดพลิ้ว ถึงจะให้ผมตายแทนลูกผมก็ยอม” บิดานายยุชบุรับคำแข็งขัน

“ถ้าเช่นนั้นก็ฟังให้ดี วิธีเดียวที่เอ็งจะช่วยลูกชายได้คือต้องให้ไอ้ชบมันบวชหนึ่งพรรษา บวชแล้วก็ต้องเจริญสติอย่างเคร่งครัด ไม่ใช่มานั่งกินนอนกินให้เปลืองข้าวสุกชาวบ้านเหมือนไอ้พวกชาวพุทธมันทำกัน รวมทั้งข้าด้วย” ผีนายบุญช่วยชี้แจงชัดเจน นายยุชบุรีบขัดขึ้นว่า

“ข้าให้มันบวชไม่ได้หรอก มันเป็นมุสลิมเช่นเดียวกับข้า จะบวชได้ยังไง เป็นตายข้าก็ไม่ยอมให้มันบวช เพราะขัดต่อโครงการของอัลเลาะห์”

“ไม่บวชลูกมันตาย” ผีตะคอกใส่ นายยุชบุ นายเขี้ยวแอบนึกในใจว่า

“เจ้าบุญช่วยมันเป็นผีซีโมโห ดูมันโกรธง่ายเสียจริงเขี้ยว”

“ท่านช่วยพูดกับผีให้ผมหน่อยเถอะ มันบังคับในสิ่งที่ผมทำไม่ได้” นายยุชบุขอร้องให้พระเจริญช่วย พระจึงพูดกับผีว่า

“โยม ผ่อนผันให้เขาหน่อยไม่ได้หรือ มันผิดต่อหลักศาสนาของเขา คนอิสลามเขาเคร่งศาสนามากนะ ไม่หละหลวมหะเลาะเหมือนพวกชาวพุทธหรอก” ผีนายบุญช่วยตอบว่า

“ไม่ได้หรอกครับพระคุณเจ้า การบวชเป็นวิธีเดียวที่จะเอา

มักกะลิผล

ขณะมนต์ดำของไอ้แขกนั้นได้ เพราะมันเป็นเจ้ากรรมนายเวรของ
ผมและของไอ้ชบ ถ้าไอ้ชบบวช ขอให้เจริญสติแผ่เมตตาให้มัน
ผมก็จะพ้นจากอำนาจของมันและไอ้ชบก็จะปลอดภัย ก็ไหนเอ็ง
ว่าตายแทนลูกก็ยอมไงล่ะ” ผีหันไปถามนายยูซุบ

“ข้าตายแทนลูกได้ เอ็งฆ่าข้าให้ตายหรือมาเข้าข้าก็ได้ แต่
อย่าให้ข้าละเมิดโครงการของอัลเลาะห์เลย” นายยูซุบพูดจาง่า
สงสาร

“ข้อนั้นข้าเข้าใจละ แต่ข้าก็ไม่ได้ให้ลูกเอ็งมาเป็นพุทธ เพียง
แต่ให้บวชแทนข้า เพราะข้าเป็นผี บวชไม่ได้ ออกพรรษาแล้วลูก
เอ็งก็จะกลับไปเป็นมุสลิมตามเดิม อัลเลาะห์ท่านคงไม่ว่าหรอก”
ผีนายบุญช่วยชี้แจง เขาอยากจะพ้นจากสภาพที่เป็นอยู่ในเวลานี้
นายยูซุบคิดไม่ตก ได้แต่นั่งกัดฟันกรอดๆ เสียงผู้หญิงคนหนึ่งพูด
ให้กำลังใจว่า

“ยอมเขาเถอะบั้งชูป แต่พรรษาเดียวเท่านั้น” เสียงผู้ชาย
แทรกขึ้นว่า

“อย่ายอม เราเป็นมุสลิมจะบวชได้ยังไง”

“ไม่ยอมลูกมึงตาย” ผียืนยันเงื่อนไขเดิม ผู้คนที่มุงดูอยู่
ต่างวิพากษ์วิจารณ์กันเสียงอึงคะนึง บ้างต้องการให้ทำตามที่ผีบอก
แต่พวกที่เคร่งศาสนาที่ยืนยันว่าทำไม่ได้ นายยูซุบแสนจะอึดอัด
ขัดข้อง นึกคิดอะไรไม่ออก พระเจริญรู้สึกสงสารบิดาของนาย
ยูซุบ หากก็ไม่อาจช่วยอะไรได้ในเมื่อเป็นความต้องการของผี

“ว่ายังไง ถ้ามึงไม่ตัดตัดสินใจเดี๋ยวนี้ กูก็จะไปแล้ว ต้องไป
รายงานตัวกับไอ้แขกเจ้าของผี”

“อย่าเพิ่งไป อย่าเพิ่ง” นายยูซุบละล่ำละลัก เขาทนเห็น
สภาพลูกชายในสภาพนี้ไม่ได้ เมื่อวิญญาณนายบุญช่วยออกจากร่าง

มักกะลิผล

ของลูกชาย นายยูซบจะนอนระทระทวยเหมือนคนเจ็บหนัก ข้า
ปลาไม่ยอมกิน พร้าเพื่อตลอดเวลาว่า “ป๊ะ ช่วยข้าด้วย มัน
ทรมาณข้าเหลือเกิน มันทรมาณข้าเหลือเกิน”

“เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ขอให้ข้าถามลูกดูก่อน เอ็งให้เขา
พูดกับข้าสักหน่อยได้ไหม”

“ก็ได้ ข้าให้เวลาสามสิบนาที” แล้ววิญญานของนายบุญ
ช่วยก็ออกจากร่างนายยูซบ ร่างที่หนึ่งอยู่หงายฝั่งไปนอนกับพื้น พวก
ลูกจ้างช่วยกันหยาตมไปจ่อที่จมูกเจ้านายเหมือนที่เคยทำทุกครั้ง
ประมาณยี่สิบนาทีนายยูซบก็ล้มตา นายยูซบเข้ามาใกล้ลูกชายแล้ว
ถาม

“ยูซบเอ็งเป็นยังไงบ้าง ป๊ะสงสารเอ็งเหลือเกิน”

“ทรมาณมากครับป๊ะ ทำยังไงข้าจะพ้นไปจากสภาพนี้มัน
ทรมาณข้าเหลือเกิน ให้ข้าตายๆไปเสียยังจะดีกว่า ข้าจะได้ไปอยู่
กับมะ” ลูกชายพูดเสียงเบาพอได้ยินกันสองคน

“ไอ้ผีที่มาเข้าเอ็ง มันจะให้เอ็งบวชหนึ่งพรรษา แล้วมัน
สัญญาว่าจะออกจากร่างเอ็งตลอดไป เอ็งจะว่ายังไง”

“ป๊ะให้ผมบวชเถอะ ผมไม่อยากตายอย่างทรมาณ บวชใช้
เวรใช้กรรมให้มันไปเสีย”

“แต่อย่าลืมว่าเราเป็นมุสลิมนะลูก จะบวชได้ยังไง”

“ช่างมันเถอะป๊ะ แค่นสามเดือนเอง อัลเลาะห์ที่ท่านคงไม่ว่า
สี่กออกมาแล้วข้าจะทดแทนด้วยการบริจาคชะกาตพันตำลึง ถือ
ศีลตลอดอีกสามเดือนชดเชยกับที่ไปบวช ข้าว่าอัลเลาะห์ที่ท่านคงพอ
พระทัย” คำพูดของลูกชายทำให้นายยูซบค่อยคลายทุกข์ เขาพูด
กับพระเจริญว่า

“ท่านบอกไอ้ผีมันด้วย ว่าผมกับลูกยอมทำตามข้อเสนอ

ของมัน จะให้ลูกบวชในพรรษานี้”

“ดีแล้วโยม อาตมาขออนุโมทนา จะได้หมดทุกข์หมดโศก
กันเสียที” ร่างที่นอนขมเหมือนคนไข้หนักถูกนึ่งอย่างกระฉับ
กระเจิง ซึ่งทุกคนรู้ว่าผีเข้านายยุชบอีกครั้ง

“ขอบพระคุณพระคุณเจ้าครึบที่ช่วยเจรจาได้สำเร็จ คราว
นี้ผมก็ได้พ้นเวรพ้นกรรมเสียที” พูดพร้อมกับก้มลงกราบสามครั้ง
แล้วหันไปบอกนายยุชบว่า

“เงินค่าจ้างที่จะให้หมอผีสองร้อยตำลึงนั้น ขอให้เอามาให้
พระคุณเจ้าแทน เพราะท่านไล่ผีได้สำเร็จ ท่านจะนำไปสร้างโบสถ์
วัดพรหมบุรี” นายเขี้ยวแอบขมในใจว่า

“เออ ไอ้ผีตัวนี้มันช่างรู้ใจหลวงพี่ ไอ้ผีแสนรู้!”

“แต่ข้าเป็นมุสลิม ทำอย่างนั้นไม่ได้ ศาสนาอิสลามเขาห้าม
ทำบุญกับศาสนาอื่น” นายยุชบปฏิเสธ

“ข้าก็ไม่ได้บอกให้เอ็งทำบุญ แต่เงินจำนวนนี้เอ็งต้องจ่าย
ให้หมอผีเป็นค่าจ้างอยู่แล้ว ที่นี้หมอผีมันทำงานไม่สำเร็จ พระ
คุณเจ้าท่านทำงานนี้ได้ เอ็งก็ต้องจ่ายให้พระคุณเจ้า จริงไหม”
เสียงผู้คนที่มุงดูพากันพูดว่า “จริงจ” นายยุชบจึงว่า

“ตกลง ข้าจะจ่ายเป็นค่าไล่ผี แต่ข้าไม่ได้ทำบุญนะ” บิดา
นายยุชบย่ำด้วยเกรงจะละเมิดต่อคำสอนในศาสนาของตน

“ถึงเอ็งไม่ได้ทำบุญแต่เอ็งก็ได้บุญ เพราะศาสนาพุทธสอน
ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ใครที่ทำดี ไม่ว่าจะนับถือศาสนาอะไร
ก็ต้องได้ดี การทำบุญเป็นความดี เมื่อเอ็งทำเอ็งจึงได้บุญไม่ว่าเอ็ง
จะอยากได้หรือไม่อยากได้ก็ตาม” ผีอธิบายให้คนฟัง ครั้นเห็น
หมอผีนั่งหน้าจ้อยเพราะ เสื่อมลาภ จึงถือโอกาสสอนบรมสั่งสอนว่า

“วิธีปราบผีที่มึงใช้อยู่ไม่ได้ผลหรอก ไม่ว่าผีหรือคนเขา

มักกะลิผล

ก็ชอบพูดดี ๆ ทั้งนั้น ไม่มีใครชอบพูดร้าย ๆ การพูดดีต้องพูดด้วยเมตตา ถ้ามีเมตตารับรองว่าผีก็รัก คนก็รักแถมหมากก็ยิ่งรักอีกด้วย ไม่เชื่อมีงลองดูก็ได้ เวลาเจอหมา ถ้ามีงไปไล่มัน หรือตีมันรับรองมันอาฆาตมีงไปจนตาย แต่ถ้ามีงแผ่เมตตาให้มัน มันก็รักมีงไปจนตายเหมือนกัน คนที่มีเมตตา นั้นผีก็รัก หมากก็รัก จำเอาไว้”

ถ้อยคำของผีทำให้พระเจริญนึกไปถึงเจ้าโตน ตั้งแต่ท่านเป็นเด็กจนบวชเป็นพระแล้ว มันก็ยังไม่ยอมญาติดีกับท่าน แม้จะแก้หูตาฝ้าฟาง ก็ยังอุตส่าห์เห่าท่านทุกครั้งที่พบกัน ขณะเดียวกันท่านก็นึกถึงอานิสงส์ของคาถากรรมเมตตสูตรของพระพุทธเจ้าที่โยมยายสอนนักสอนหนาว่าเป็นคาถากันผีได้ ทำให้ผีรัก หมากก็รัก ผีนายบุญช่วยยอมสยบให้ท่านก็เพราะคาถาบทนี้ โยมยายช่างฉลาดหลักแหลมและลึกซึ้งอย่างที่ท่านเองก็คาดไม่ถึง

๗๒...

อตตาทิ อตตโน นาโถ

โก ทิ นาโถ ปโร ลียา

ปณะหนึ่งเรียกวัดพรหมบุรี พระเจริญย่อนนึกถึงเหตุการณ์ที่เพิ่งผ่านมาสตวรรษร้อนๆ เกิดมาก็เพิ่งจะเคยพบเคยเห็น อาเช่าผีมาเข้าหลาน เพราะอยากได้สมบัติของพี่ชาย เห็นจะต้องนำไปเล่าสู่โยมยายฟัง เพราะถ้าไม่ได้คาถา *กรรมเมตตสูตร* ที่โยมยายกำชับโยมพ่อสอนให้ท่านท่องตอไปเรียนบางกอก ป่านนี้ท่านคงต้องอับอายขายหน้าผู้คนบนบ้านนายยูซุบ ด้วยว่าเป็นพระแต่กลับมาพ่ายแพ้ผี หรือดีไม่ดีอาจถูกผีหักคอมอดม้วยมรณา ชีวาวายแวงเป็นปลาแปบบึ่งไปแล้วก็ได้ แม้เจ้าหนุ่มสามคนรับปากแข็งขันว่าจะช่วย พอถึงคราวคับขันเข้าจริงๆ คงต่างคนต่างหนีเอาตัวรอดตามสัญชาตญาณการรักชีวิต ผลที่สุดไม่มีใครเป็นที่พึ่งได้นอกจากตัวของตัวเอง เหตุนี้กรรมังพระพุทธรองค์จึงตรัสสอนว่า อตตาทิ อตตโน นาโถ โก ทิ นาโถ ปโร ลียา - ตนแลเป็นที่พึ่งของตน ใครไหนเล่าจักเป็นที่พึ่งแก่เราได้

ผู้คนที่แออัดกันอยู่บนบ้านนายยูซุบมีทั้งชาวพุทธและมุสลิม เท่ากับมีพยานรู้เห็นทั้งสองฝ่าย แล้วท่านจึงสรุปว่า คนเราเมื่อถูกอกุศลมูล ๓ คือ โลภะ โทสะ โมหะเข้าครอบงำจิตใจ ก็สามารถ

มักกะลิผล

ทำความเข้าใจได้ทั้งนั้น ไม่ว่าจะป็นชาวพุทธหรือเป็นมุสลิม แม้ศาสนาทุกศาสนาจะมีคำสอนเหมือนกันอยู่สองประการคือ สอนให้มนุษย์ละชั่ว ทำดี ก็ใช้ว่าจะมีผู้ปฏิบัติตามไปเสียทุกคน เฉพาะคนดีมีปัญญาเท่านั้นที่ปฏิบัติตาม ส่วนคนโง่เขลาเบาปัญญา เขาจะมองไม่เห็นคุณค่าหรือประโยชน์ของศาสนา จึงพากันก่อกรรมทำชั่วตามอำนาจของกิเลสที่ชักจูงไปในทางเสื่อม ดังนั้นทุกชาติทุกศาสนา จึงมีทั้งคนดีและคนชั่วปะปนกันไป

นายเชียวกับนายชาญอยากจะนับเงินในบาตร แต่เห็นว่าไม่สะดวกเพราะเรือแล่นเร็ว เกรงว่าเงินจะปลิวตกน้ำ จึงเลิกล้มความตั้งใจ หันมาคุยกับพระเจริญแทน

“หลวงพี่ของผมเยี่ยมจริงๆ ปราบผีได้โดยไม่ต้องมีมัดหม้อ”

นายชาญเอ่ยปากชม

“ต่อไปนี้พวกเราช่วยแน่ ตามหลวงพี่ไปไล่ผีแล้วขอแบ่งเปอร์เซ็นต์” นายเชียวเสริม

“นี่พวกเอ็งรหากินกับพระหรือ” พระเจริญสั้ยออก

“ก็คงทำนองนั้นแหละครับ ที่พระยังรหากินกับโยมได้ ถึงคราวที่โยมจะรหากินกับพระบ้างจะเป็นไรไป” นายเชียวว่า

“จริงครับ ต้องถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน พระพึ่งโยมมามากแล้ว คราวนี้โยมจะพึ่งพระบ้าง” นายชาญสนับสนุนพี่ชาย

“แต่ข้าไม่ร่วมมือกับพวกเอ็งหรอกนะ ข้ากลัวตกนรก”

“จะกลัวไปทำไมละหลวงพี่ ตกก็ตกด้วยกัน เลือดสุพรรณชะอย่าง”

“พ่อเอ็งเป็นคนสุพรรณหรือ” พระเจริญถามหมายใจว่า

“ถึงไม่ใช่สุพรรณแท้ แต่ก็เฉียดๆแหละหลวงพี่ สุพรรณกับเมืองสิงห์มันก็ใกล้ๆกัน แล้วโยมพ่อของหลวงพี่ล่ะ เป็นคน

มักกะลิผล

สุพรรณหรือเปล่า” น้องชายนายเขี้ยวอ่อนถามเพื่อไม่ให้เสียเปรียบ
พระ

“นี่ยาลามปามถึงโยมพ่อของข้า” พระเจริญออกโกรธๆ

“ทีหลวงพีลามปามโยมพ่อผมล่ะ”

“โยมฟังโยมพ่อที่ไหน เอ็งเป็นคฤหัสถ์มีโยมพ่อด้วยหรือ”
ท่านหันมาจับผิดเรื่องการใช้ภาษา เมื่อถูกฝ่ายนั้นโต้กลับเรื่องบิดา

“เหอะน่า อึกหน้อยผมบวชก็ต้องเรียกโยมพ่อเหมือนหลวง
พีนั่นแหละ” นายชาญหาทางออก

“แต่ตอนนี้เอ็งยังไม่ได้บวช จึงไม่มีสิทธิ์เลียนแบบข้า” นาย
เขี้ยวรู้สึกรำคาญ ประกอบกับไม่พอใจที่ถูกพระหนุ่มพูดพาดพิงไป
ถึงบิดา จึงพูดขึ้นว่า

“ผมว่าหลวงพีเลิกพูดเรื่องพ่อไอ้ชาญมันเถอะ เพราะพ่อ
ไอ้ชาญก็เป็นพ่อผมเหมือนกัน เกิดผมโมโหทำร้ายหลวงพีตักน้ำตัก
ทำก็จะเป็นบาปกับผมเปล่าๆ”

“ตกลง เลิกก็เลิก” พระหนุ่มยอมรับเงื่อนไขอย่างง่ายดาย
เพราะตริตรองรอบคอบแล้วว่า ท่านเสียเปรียบทั้งชั้นทั้งล่อง เขา
มากันสองคน ส่วนท่านตกที่นั่ง หัวเดี้ยวกระเทียมลืบ หากมีเรื่อง
มีราวนายหล่อก็คงไม่ช่วยท่าน ใครจะเอามือไปชุกหีบเล่าหนา คน
พวกนี้อยู่ในวัยคึกคะนองเกิดมัน ตะพระตกน้ำ พระก็จะเจ็บตัว
เปล่าๆ ยอมแพ้มันดีกว่าเพราะเราเป็นพระ ไม่งั้นคนโบราณท่าน
จะสอนไว้หรือ แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร

พักใหญ่ๆ เรือก็แล่นมาถึงบ้านแพน นายหล่อร้องตะโกน
มาจากท้ายเรือว่า

“หลวงพี จะแะเรียไรที่บ้านแพนอีกหรือเปล่า”

“ไม่วังไม่แะแล้ว กุอาร์มณไม่ตีไวย์” นายชาญตอบเสีย

มักกะลิผล

เอง หาเรื่องกับพระไม่ได้ก็หันมาหาเรื่องกับโยม ใครจะทำไม

“กุถามหลวงพี่ ไม่ได้ถามมึง” นายหล่อว่า

“แต่กูจะตอบ ถึงมึงถามคนอื่นกูก็จะตอบ มึงข้องใจใช่ไหม”

“เออซีวะ เอายังไงก็เอากัน กูชกเหน้อยแล้วนะ ไม่ได้นั่งสบายเหมือนพวกมึง” บุตรชายนายเหลาเริ่มบ่น ขากลับเรือเล่นทวนน้ำ คนขับจึงรู้สึกว่าจะต้องใช้เรียวแรงมากกว่าขามา

“มึงว่าหลวงพี่หรือ” นายชาญวกกลับมาหาคนเป็นพระอีก

“เปล่า ว่ามึงสองคนนั่นแหละ”

“งั้นก็ไม่ยุติธรรมซีวะ หลวงพี่ก็นั่งมาเหมือนกัน ถ้าจะว่าก็ต้องว่าให้หมด”

“เออ ว่าหมดก็ได้” นายหล่อแสรังประชด

“ดี ว่าง่ายดี แล้วมีอะไรข้องใจอีกไหม”

“มีซีวะ อยากเตะคนวะ เตะแม่มันตกน้ำชะติ่ม”

“เฮ้ย ไอ้หล่อ มึงจะมากไปแล้วนะ เรื่องอะไรมาด่าแม่กูแม่ไอ้ชาญก็เป็นแม่กู ถ้ามึงเตะไอ้ชาญกูอาจจะนั่งดูเฉยๆ แต่ถ้ามึงเตะแม่มัน รับรองกูเตะมึงแน่” นายหล่อจึงตะโกนถามพระเจริญอีกว่า

“หลวงพี่ ขออนุญาตจอดเรือเตะไอ้สองคนนี้หน่อยเถอะ”

พุดกลางน้ำเรือเข้าเลียบฝั่ง ภิกษุวัยยี่สิบสองรีบยกมือห้าม

“ไม่ต้องจอด ถ้าเอ็งจะกัดกันก็กลับไปให้ถึงวัดเสียก่อน ข้าขึ้นกุฏิแล้วเอ็งค่อยพัดกัน ใครตายก็เอาเข้าเมรุเผาเลย ไม่ต้องจ้ำจวนคนหาม” พระหนุ่มพุดอย่างรำคาญ ครั้นนึกได้ว่าที่ท่านต้องมาร่วมหัวจมท้ายกับคนทั้งสามก็เพื่อจะ บอกบุญ กับญาติโยม เมื่อบอกบุญแล้วได้บุญมาเต็มลำเรือแล้ว โฉนจะมาทะเลาะเบาะแว้งกัน

มักกะลิผล

ให้บุญมัวหมองเล่า ท่านเป็นพระจะต้องทำหน้าที่ของพระ คิดตั้ง
นั้นแล้วจึงบอกคนทั้งสามด้วยเสียงค่อนข้างดังให้ได้ยินไปถึงนาย
หล่อที่นั่งอยู่ท้ายเรือว่า

“วันนี้เข้าได้ตุลิกสองเรื่อง แต่พวกเอ็งได้ดูเรื่องเดียว”

“ที่ไหน” คนทั้งสามถามขึ้นพร้อมกัน ได้ยินว่าลิเกก็หูฟัง
จิตใจชุ่มชื้นขึ้นมาทันที

“ที่บ้านไผ่กองดินเรื่องหนึ่ง แล้วในเรื่องลำนี้อีกเรื่องหนึ่ง”

“โอ้ หลวงพี่” หนุ่มวัยฉกรรจ์สามคนครางพร้อมกันอีก
โดยที่มีได้นัดหมายล่วงหน้า แล้วต่างก็เกิดความละอายในสิ่งที่ทำลง
ไป พวกเขาพบกับหลวงพี่ด้วยจิตอันเป็นกุศล แล้วเหตุโชนจึงยอม
ให้อกุศลมาครอบงำจิตใจแล้ว นายเขียวได้สติก่อนเพื่อน จึงแกล้ง
ถามพระหนุ่มว่า

“ที่บ้านไผ่กองดินลิเกเล่นเรื่องอะไรครับหลวงพี่”

“เรื่องโลกะ ส่วนในเรื่องลำนี้ลิเกเล่นเรื่องโทสะ มีคนแสดง
อยู่สามคน” พระหนุ่มตอบเกินคำถาม

“แล้วจะไปดูเรื่องโมหะได้ที่ไหนล่ะครับ” นายหล่อตะโกน
ถามอย่างนึกสนุก

“ก็อยู่ในสองเรื่องนี้แหละ เพราะโมหะมันเป็นผู้กำกับ ถ้า
ไม่มีโมหะอยู่เบื้องหลัง โลกะกับโทสะก็แสดงออกมาไม่ได้ ไหนบอก
มาซิว่า อกุศลมูล ๓ อันเป็นต้นตอของความชั่วนั้นเอ็งว่าตัวไหน
ร้ายกาจที่สุด”

“โลกะครับ เพราะตัวโลกะเป็นเหตุ อีตายุโชนถึงไปเช่าผี
มาเข้าหลาน โลกะทำให้มันคิดชั่ว ทำชั่ว” นายเขียวตอบอย่าง
มั่นใจ

“ผมว่าโทสะครับหลวงพี่ เพราะโทสะเป็นเหตุ พวกผมสาม

คนถึงได้ทะเลาะกัน ที่เขาฆ่ากันตายก็เพราะตัวโทสะนี่แหละครับ”
นายชาญไม่เห็นด้วยกับพี่ชาย

“ผมว่าโมหะต่างหาก เพราะคนเรามีโมหะจึงทำให้มีโลภะ
มีโทสะ ถ้าไม่มีโมหะกำกับ โลภะกับโทสะก็ไม่เกิดอย่างที่หลวงพี่
ว่า” ลูกชายนายเหลาตอบสมกับมีบรรพบุรุษเป็นมัคนายก

“ถูกแล้ว เจ้าโมหะเป็นตัวร้ายกาจที่สุด เพราะมันทำให้
เกิดโลภะกับโทสะ โมหะเป็นกิเลสพวกเดียวกับอวิชชา ผู้ที่ละอวิชชา
ได้มีแต่พระอรหันต์เท่านั้น” พระหนุ่มถือโอกาส เทศน์นอก
ธรรมาสน์

“พระโสดาบันก็ยังไม่ได้หรือครับ” นายหล่อถาม

“อย่าว่าแต่พระโสดาบันเลย แม้พระอนาคามี ท่านก็ยังมี
อวิชชาหลงเหลืออยู่ ยิ่งปุถุชนอย่างพวกเอ็งด้วยแล้ว อวิชชาเต็ม
เปาเต็มกระเป่าเลย”

“แล้วพระอย่างหลวงพี่ละครับ คงมีอวิชชาเต็มยามเลย
เหมือนกัน” นายชาญอดไม่ได้ตามเคย

“ไอ้ชาญ มึงอย่าว่าหลวงพี่นักเลย ประเดี๋ยวก็ได้เล่นลิเก
เรื่องโทสะกันอีกหรอก” นายหล่อเตือน คราวนี้นายเชียวไม่เข้า
ข้างน้องชาย เขาพูดสนับสนุนนายหล่อว่า

“จริงด้วย กูชกักลัดกนรกแล้วซี ป่านนี้พญายมราชจดชื่อ
ลงหนึ่งหมาไว้แล้วมั้ง”

“นั่นซี เห็นเขาว่าทุกครั้งที่มีคนทำชั่ว พญายมราชจะจด
ชื่อคนๆนั้นใส่หนึ่งหมาเอาไว้คิดบัญชีตอนตาย วันนี้นักเราสาม
คนถูกจดชื่อไปก็ครั้งแล้วก็ไม่รู้”

“กว่าไม่จริงหรอก” นายชาญไม่เชื่อ “เพราะถ้าจริง ป่าน
นี้หมาหมดจากโลกไปนานแล้ว มึงคิดดูซี ประเทศไทยมีพลเมือง

มักกะลิผล

๑๘ ล้าน สมมุติมีคนทำชั่ววันละ ๘ ล้าน ต้องถลกหนังหมาที่ตัวถึงจะพองจืด แล้วไหนจะประเทศลาว เขมร พม่า อีกละ แบบนี้หมาไม่หมดโลกหรือไง”

“เราคงใช้หมาของเมืองนรกนั้นแหละ คงไม่มาเอาจากโลกมนุษย์หรอก” นายเขี้ยวสันนิษฐาน

“เมืองนรกมีหมาด้วยหรือ” นายชาญสงสัย ถึงอย่างไร เขาก็ไม่เชื่อ

“ทำไมจะไม่มี ก็หมาปากเหล็กยังโง่ละ ที่มันกัดคนกำลังปีนต้นจิว” นายเขี้ยวบอกน้องชาย

“อย่างที่เห็นในภาพชุดพระมาลัยเยี่ยมเมืองนรกนะหรือ กูว่าคงเป็นเรื่องที่เขาเล่ากันมากกว่า คงไม่ใช่เรื่องจริงหรอก ใช่ไหมครับหลวงพี่”

“ข้าก็ไม่รู้เหมือนกัน โยมยายของข้าเคยเล่าเรื่องพระมาลัยให้ฟังบ่อยๆ ตอนข้าเป็นเด็ก ตอนนั้นข้าไม่เชื่อ แต่ตอนนี้ชักไม่ค่อยแน่ใจ เพราะสิ่งที่โยมยายข้าเล่ามักเป็นเรื่องจริงทั้งนั้น” พระหนุ่มตอบแบบแบ่งรับแบ่งสู้

“ผมว่าผู้ใหญ่เขาเล่าอะไรก็เชื่อไว้ก่อนดีกว่า เชื่อได้ประโยชน์กว่าไม่เชื่อ อย่างเรื่องนรกก็เหมือนกัน ถ้าเราเชื่อว่านรกมี เราก็ไม่ทำความชั่ว พอตายไปถ้านรกมีจริงเราก็ไม่ต้องตกนรก แต่ถ้านรกไม่มีก็แค่เสมอตั่ว” นายหล่อเสนอแนะ

“จริงของไอ้หล่อมัน ผมว่าอะไรที่เราเชื่อแล้วทำให้เราเป็นคนดี ถึงสิ่งนั้นจะมีหรือไม่มีมันก็ไม่เสียหายอะไร จริงไหมครับหลวงพี่” นายเขี้ยวเห็นด้วยกับนายหล่อ

“ก็แล้วแต่เอ็งจะคิด สำหรับข้าเห็นว่าโลกนี้มันมีอะไรลึกลับมหัศจรรย์อีกมากมายที่เรายังไม่รู้ สักวันหนึ่งข้าจะต้องพิสูจน์ให้

“ได้ว่านรทสววรรคมีจริงหรือไม่”

“หลวงพี่จะพิสูจน์ยังง” นายชาฎฎาถามอย่างสนใจ

“ซ้าก็ยังไม่รู้เหมือนกัน แต่ต่อไปอาจจะรู้ ถึงตอนนั้นเอง ค่อยมาถามใหม่ก็แล้วกัน”

“ตกลงครับ แล้วหลวงพี่อย่าลืมบอกผมนะครับ”

เรือแล่นมาถึงท่าหน้าวัดพรหมบุรีตอนพลบค่ำ นายเชียว อุ่มบาตรใส่ปัจจัยเดินตามพระเจริญไปยังกุฎิท่านสมภาร ปล่อยให้ นายชาฎฎากับนายหล่อช่วยกันขนซ้าวสารขึ้นจากเรือ สมภารช่อเฟิ่ง สรงน้ำเสร็จและครองไตรจีวรเรียบร้อย เห็นพระหนุ่มมาถึง ก็ทักทาย

“เป็นยังง ญาติโยมเขาให้ความร่วมมือดีไหม”

“ดีมากครับหลวงพี่ ได้ซ้าวสารมาก่อนล้าเรือ กับปัจจัย เกือบเต็มบาตร เดียวหลวงพี่ช่วยนับด้วยนะครับ ผมขอตัวไป สรงน้ำก่อน เหนื่อยมาทั้งวัน” ท่านกราบสมภารสามครั้งแล้วลุก ออกมา

“ก็ได้ เจ้าเชียวจะอยู่ช่วยซ้านับก่อนได้หรือเปล้า” ท่าน ถาถามนายเชียว

“ผมก็ต้องขอตัวเหมือนกัน หลวงพี่ให้เณรมาช่วยดีกว่า นะครับ” พุดจบก็ก้มลงกราบสามครั้งแล้วลุกตามพระเจริญไป

“หลวงพี่มีอะไรก็เรียกใช้ผมอีกนะครับ วันนี้ผมขอกลับบ้าน ก่อน” เขาบอกพระหนุ่มเมื่อเดินตามมาทันตรงทางจะเลี้ยวไปกุฎิ ของท่าน

“เออ ขอบใจเอ็งมาก คงได้ร่วมงานกันอีก ผากขอบใจเจ้า ชาฎฎากับเจ้าหล่อด้วย” นายเชียวยกมือไหว้พระหนุ่ม แล้วจึงเดิน ไปยังเรือเพื่อจะกลับบ้าน ขณะนั้นพวกเด็กวัดพากันมาช่วยขนซ้าว

สารขึ้นจากเรือเสร็จพอดี

สมภารชอ้นนับปัจจัยเสร็จและเก็บไว้อย่างมิดชิดคือได้ฐานพระพุทธรูปที่อยู่ในกุฏิของท่าน จากนั้นจึงเดินไปยังกุฏิพระเจริญเพื่อจะขบใจที่พระหนุ่มทำงานได้สำเร็จลุล่วงไปชั้นหนึ่ง ก่อนชิวาลาลับขอให้ท่านได้เห็นพระอุโบสถหลังใหม่ตั้งเด่นเป็นสง่าอยู่ในวัดพรหมบุรี ญาติโยมจะได้กล่าวขานว่าเป็นผลงานของสมภารชอ้นท่านเองก็จะได้นอนตายตาหลับไม่ต้องห่วงหน้าพะวงหลังเหมือนดังสมภารองค์ก่อนๆ พระเจริญสรรเสริญน้ำเสร็จเรียบร้อย เห็นสมภารมาหาถึงกุฏิจึงลงมาต้อนรับ

“นิมนต์หลวงพ่อกันไปคุยกันข้างบนก่อนเถิดครับ อันที่จริงหลวงพ่อก็ไม่จำเป็นต้องลำบากมาเอง ให้ลูกศิษย์มาตามผมไปพบที่กุฏิก็ได้”

“ไม่เป็นไรหรอก ฉันก็อยากจะมาดูว่าเธออยู่ยังไง สะดวกสบายดีไหม หรือว่าขาดเหลืออะไรก็ให้บอก” ท่านคิดว่าจะต้องเอาใจพระหนุ่มรูปนี้เป็นพิเศษ ด้วยประจักษ์แล้วว่าเขาจะเป็นผู้ที่ทำให้การงานของท่านสำเร็จได้ตั้งใจหวัง สมภารชอ้นขึ้นมาหนึ่งบนกุฏิคิดว่าจะอยู่คุยสักประเดี๋ยวค่อยกลับ

“ได้ปัจจัยมากไหมครับหลวงพ่อกับ” พระหนุ่มถาม ท่านคิดว่าคงได้หลายร้อยชั่ง เพราะก่อนขึ้นไปบนบ้านนายชูชบท่านได้ร้อยชั่งแล้ว และหลังจากทำพิธี ไล่ผี เสร็จ พวกชาวพุทธที่อยู่บนบ้านก็พากันบริจาคเป็นการใหญ่ด้วยศรัทธาที่ท่านปราบผีสำเร็จ

“ได้ตั้งห้าร้อยชั่งแน่ สมทบกับของเดิมที่ฉันสะสมไว้อีกสองร้อยชั่งรวมเป็นเจ็ดร้อย แต่เงินทั้งหมดที่เราต้องใช้จ่ายตั้งสี่สิบหมื่น ตอนนี้มีอยู่ห้าหมื่นกว่า ยังขาดอีกตั้งสามสิบสี่หมื่นกว่า”

“แล้วจะลงมือสร้างเมื่อไรครับ”

มักกะลิผล

“ก็คงต้องรอให้ได้เงินครบเสียก่อน ฉันก็เห็นแต่เธอนี้แหละที่จะช่วยได้ คนอื่นคงจะพึ่งพาไม่ได้ ประเภทวชเสียข้าวสุก” ท่านถือโอกาสตำหนิพระลูกวัดหมายเอาใจพระเจริญ แต่นั่นกลับทำให้พระหนุ่มได้เห็น สัจธรรม จึงรำพึงในใจว่า ใครช่วยเขาได้เขาก็ว่าดี ใครช่วยไม่ได้ก็ถูกหาว่าวชเสียข้าวสุก มนุษย์ก็เป็นเสียอย่างนี้ ใจคิดอย่างหนึ่ง แต่ปากพูดอีกอย่างว่า

“อาจารย์เชยบอกว่าจะสร้างเสร็จภายในสองปี แต่ผมว่าไม่น่าเป็นไปได้ เพราะนี่ก็จะครบปีแล้ว เพิ่งได้เงินแค่ห้าหมื่นกว่าเท่านั้น” พระหนุ่มออกวิตก

“จะเป็นไปไม่ได้หรือเป็นไปได้ ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของเธอ ฉันเชื่อในคำทำนายของอาจารย์เชย แล้วก็เชื่อในวาสนาบารมีของพระเจริญ โยมมายของเขออกจ้ารวย คงจะช่วยพระหลานชายสร้างจนเสร็จนั่นแหละ” สมภารช้อพยายามพูดให้กำลังใจพระหนุ่ม

“แต่หลวงพ่อก็ทราบดีว่าโยมมายของผมเป็นคนขี้เหนียวขนาดไหน ตอนอยู่บางม่วงหมู่เขารู้กันทั้งตำบล เดียวนี้ย้ายมาอยู่ตลาดปากบาง คนก็รู้กันทั่วทั้งตลาด”

“ทำไมถึงย้ายล่ะ อยู่บางม่วงหมู่ก็สบายดีไม่ใช่หรือ”

“สบายดีครับ แต่ตอนหลังๆ โจรผู้ร้ายชุกชุม ทั้งปล้นทั้งฆ่าไม่เว้นแต่ละวัน โยมมายจึงชวนโยมพ่อขายบ้านช่องวิวควายแล้วย้ายมาอยู่ตลาดปากบาง เงินที่ขายได้ก็นำมาซื้อที่ปลูกห้องแถวอยู่กัน ถึงจะคับแคบแต่ก็ปลอดภัยจากโจรผู้ร้ายครับหลวงพ่อ”

“มนุษย์เรานี้มันแย่งไปทุกวันนะเธอนะ ฉันหมายถึงพวกโจรที่เที่ยวเบียดเบียนชาวบ้านร้านถิ่นเขานะ คนพวกนี้มันไม่มีศีล มิฉะนั้นก็คงไม่มาเป็นโจร”

มักกะฉิบ

“นั่นซีครับ แค่คนเรามีศีล ๕ ก็จะไม่เบียดเบียนกัน โยมยายของผมถึงจะตระหนี่ถี่เหนียว แต่ก็ไม่เคยเบียดเบียนใคร เพราะรักษาศีลอย่างเคร่งครัด โยมพ่อกับโยมแม่ก็เช่นกัน”

“แต่นับวันคนรุ่นนี้ก็ลดน้อยลงไป คนรุ่นใหม่ก็ไม่ดำเนินรอยตามคนรุ่นเก่า ในอนาคตคนจะทุศีลกันมากขึ้น”

“ครับ โยมยายเล่าว่า เมื่อเลยกิ่งพุทธกาลไปแล้ว คนจะไม่ค่อยปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา เพราะสัตว์นรกมาเกิดมาก คนพวกนี้หน้าตาเป็นมนุษย์ แต่จิตใจเป็นสัตว์นรก จึงไม่คิดสร้าง ความดี พวกเขาจะสร้างความเดือดร้อนวุ่นวายให้กับสังคม อีกไม่กี่ปีข้างหน้าก็จะถึงกิ่งพุทธกาล คนดีจะล้มหายตายจากไป คนชั่ว จะมาแทน เด็กที่เกิดหลังปี ๒๕๐๐ จะเอาดีไม่ค่อยได้ เพราะส่วนใหญ่เป็นสัตว์นรกมาเกิด” พระหนุ่มเล่าขานตามที่ฟังมาจากโยม ยาย

“ก็ต้องตามแต่กรรมของเขา คนเราถึงจะมาจากเมืองนรก แต่ถ้าจะกลับเนื้อกลับตัว เริ่มต้นสร้างความดีในชาตินี้มันก็ไม่สาย เกินไป แต่ถ้าเขาไม่สร้างความดี สร้างแต่ความชั่วช้า พอตายก็ไป ตกนรกอีก เวียนว่ายอยู่อย่างนี้ไม่มีวันจบสิ้น”

“ความดีทำยากนะครับหลวงพ่ ผมว่าคนที่จะทำ ความดี ต้องฝืนใจ ส่วนความชั่วทำง่าย คนที่ชอบอะไรง่าย ๆ ก็เลยพากัน ทำชั่ว”

“เออละ ๆ ถ้าจะพูดเรื่องนี้คงไม่จบง่าย ๆ เธอคงจะเหนื่อย มาทั้งวัน พักผ่อนเถอะฉันไม่กวนแล้ว” พุดจบก็ลุกขึ้นเดินลงจาก กุฏิ พระเจริญตามลงมาส่งที่หน้าบันได สมภารไปแล้วจึงขึ้นมา ล้างมือล้างเท้า ทำวัตรเย็นแล้วจึงจำวัด

อาจเป็นเพราะจิตครุ่นคิดถึงเรื่องการสร้างโบสถ์ พระหนุ่ม

มักกะลิผล

เลยฝันไปว่าได้คุยกับอาจารย์เซยแห่งวัดคลองมะขามเฒ่า

“อาจารย์บอกผมว่า จะสร้างโบสถ์เสร็จภายในสองปี คงเป็นไปได้ไหมได้หรือครับ เพราะยังขาดเงินอีกตั้งสามสิบล้านกว่า”

“เป็นไปได้ซี ฉันพูดคำไหนก็ต้องเป็นคำนั้น” อาจารย์เซยยืนยัน

“แต่เงินอีกตั้งมากมายนะครับ นี่ก็เข้าไปก่อนปีแล้ว ได้เงินแค่ห้าหมื่นกว่าๆเท่านั้น หลวงพ่อช่ยบอกว่าจะต้องให้ได้เงินครบเสียก่อนจึงจะลงมือสร้าง”

“นั่นแหละ เมื่อโรงมืองสร้างเมื่อนั้นก็จะเสร็จภายในสองปี”

“แล้วเมื่อไรถึงจะได้ลงมือสร้างครับ”

“เธอบวชครบห้าพรรษาเมื่อไรเมื่อนั้นก็สร้างได้ ตอนนี้อย่างบวชไม่ครบสองพรรษานี้ละ ทานบารมียังไม่แก่กล้าพอ”

“ต้องรอให้ครบห้าพรรษาก่อนหรือครับ”

“ถูกแล้ว ถึงตอนนั้นเธอจะพบคนอุปถัมภ์หลายคนในบรรดาคนเหล่านี้ มีอยู่คนหนึ่งเธอเคยก่อกรรมทำเข็ญไว้กับเขามากมาย แต่เขาจะขอโทษให้เธอและจะช่วยสร้างโบสถ์”

“ผมนี่ก็ไม่ออกว่าเป็นใคร เพราะก่อกรรมทำเข็ญไว้กับหลายคนเหลือเกิน ผมเกรงมากสมัยเป็นเด็ก”

“ข้อนั้นฉันรู้ เพราะอย่างนี้แหละเธอถึงมีอันต้องบวชตลอดชีวิต เพื่อใช้หนี้ทั้งคนและสัตว์ที่เคยทำกับเขาไว้ เอาละ ฉันมีงานอื่นต้องทำ เธอหลับต่อเถอะ ฉันจะกลับแล้ว” ภาพอาจารย์เซยหายไป พระหนุ่มรู้สึกตัวตื่น ลูกขึ้นนั่งมองซ้ายมองขวาก็พบแต่ความมืด ไม่มีแม่เงาของอาจารย์เซย จึงรู้ว่าฝันไป กระนั้นก็รู้สึกปลอดภัยโปร่งโล่งใจอย่างประหลาด

๗๓

ตาแป๊ะเหล็งช่วย

ในกลางพรรษาที่สองแห่งการครองสมณเพศ พระเจริญก็ได้ต้อนรับภิกษุอาคันตุกะรูปหนึ่งซึ่งมาเยือนถึงกุฏิที่พักของท่าน

“พระคุณเจ้าจำกระผมได้ไหมครับ” ภิกษุอาคันตุกะถามหลังจากทำความเคารพเจ้าของกุฏิและนั่งในที่อันสมควรแล้ว

“ขอประทานโทษ คุณมาจากอารามไหน” ภิกษุหนุ่มคิดว่าท่านไม่เคยเห็นหน้าค่าตาบุคคลผู้นี้มาก่อน

“กระผมมาจากวัดกุฎีทองครับ” ผู้อ่อนวัยกว่าตอบ

“อ้อ อยู่วัดกุฎีทองใกล้ๆนี้เองหรือครับ แล้วมีธุระอะไรกับผมหรือเปล่า

“พระคุณเจ้าจำกระผมไม่ได้จริงๆหรือครับ กระผมจะมาราบขอบพระคุณที่ท่านได้ช่วยกระผมให้พ้นจากการตกนรกทั้งเป็น” ภิกษุอาคันตุกะหีบพานเล็กๆออกมาจากย่าม ในพานมีรูปเทียนแพวางอยู่ บนรูปเทียนแพเป็นพวงมาลัยดอกมะลิส่งกลิ่นหอมอบอวล

“ขอประทานโทษ ผมจำคุณไม่ได้จริงๆ ช่วยบอกหน่อยเถอะ ผมซ้กงแล้ว” ภิกษุหนุ่มบอกอาคันตุกะ

“กระผมนายชูชบครับ ที่พระคุณเจ้าช่วยไปใส่ฝื่อออกจากกระผม ผีนายบุญช่วยนะครับ กระผมจึงบวชให้เขาตามสัญญา

มักกะลิผล

ตอนนี้เขาไปเกิดแล้ว พระคุณเจ้ามีบุญคุณต่อกระผมและนายบุญช่วยมาก”

“อ้อ คุณเองหรือ” ท่านนี่ก็ลำดับเรื่องราวที่เกิดขึ้นเมื่อก่อนเข้าพรรษา แล้วจึงถามถึงนายอุโชะ

“อาของคุณว่ายังไงบ้างละ ปฏิเสธหรือว่ายอมรับ”

“กระผมไม่สนใจหรอกครับ แล้วก็ไม่ได้แจ้งตำรวจจับเขาด้วยเนื่องจากไม่มีหลักฐาน มันพิสูจน์ไม่ได้เพราะเป็นเรื่องลับ ตำรวจเขาคงไม่เชื่อ กระผมขอโทษกรรมให้เขาแล้ว อย่างน้อยเขาก็เป็นน้องชายของป๊ะ”

“ดีแล้ว ผมขออนุโมทนา เวย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร”

“ครับ กระผมก็คิดอย่างนั้น กระผมมานี้ก็เพื่อจะกราบขอพระคุณท่านที่ให้ชีวิตใหม่กระผม” พุดกลางยกพานส่งให้พระเจริญด้วยอาการนอบน้อม ภิกษุหนุ่มรับพานแล้ววางไว้ด้านขวามือของท่าน ผู้มาเยือนหยิบถุงผ้าดิบบรรจุเงินออกจากย่ามถวายภิกษุหนุ่ม

“กระผมร่วมสมทบทุนสร้างโบสถ์สิบซังครับ”

“คุณไม่กลัวผิดกฎของมุสลิมหรือ” ท่านเข้า

“ตอนนี้กระผมเป็นพุทธอยู่ครับ จึงทำบุญได้” ผู้อ่อนวัยกว่าตอบยิ้มๆ

“หมายความว่า คุณจะเปลี่ยนศาสนาอย่างนั้นหรือ”

“หามีได้ครับ กระผมเพียงแต่จะเรียนว่าขณะที่กระผมเป็นพระภิกษุ กระผมก็เป็นพุทธ ต่อเมื่อสักกาลาเพศจึงจะกลับไปเป็นมุสลิมตามเดิม เราต้องกตัญญูต่อบรรพบุรุษใช่ไหมครับ กระผมเกิดเป็นมุสลิมก็ต้องเป็นมุสลิมตลอดชีวิต แต่ที่ต้องมาเป็นพุทธ

ชั่วคราวก็เพราะความจำเป็นดังที่ท่านทราบ”

“คุณคงสบายขึ้นนะ ดูหน้าตาผ่องใสจนผมจำไม่ได้ ตอนพบกันครั้งแรกคุณซีดเซียว ผอมเหลืองจนน่าตกใจ” ท่านยังจำภาพเหล่านั้นได้ติดตา แทบไม่น่าเชื่อว่าชายหนุ่มผอมเหลืองคนนั้นจะเป็นคนเดียวกับภิกษุหน้าตาผ่องใสที่นั่งอยู่เบื้องหน้าท่าน

“เพราะความเมตตาของพระคุณเจ้านั้นแหละครับ ไม่เช่นนั้นกระผมคงตายไปแล้ว” พูดอย่างสำนึกในบุญคุณ

“อย่าคิดว่าเป็นบุญเป็นคุณอะไรเลย คนเราเกิดมาก็ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันไป นี่คุณก็อุตส่าห์นำปัจจัยมาช่วยผมสร้างโบสถ์ ต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูง”

“กระผมเพียงแต่จะตอบแทนพระคุณซึ่งน้อยนิดมากหากเทียบกับที่ท่านได้ช่วยชีวิตกระผม แม้จะสักหลาเพศแล้วกระผมก็ขอพิจารณาว่าจะรับใช้พระคุณเจ้าตลอดไป หากมีอะไรจะให้กระผมรับใช้โปรดอย่าได้เกรงใจนะครับ”

“ขอบใจที่เอื้อเฟื้อ ผมขออนุโมทนา” เจียบกันไปครู่หนึ่ง ภิกษุอาคันตุกะจึงถามขึ้นว่า

“พระคุณเจ้าจะบวชตลอดชีวิตเลยหรือครับ”

“ผมตั้งใจอย่างนั้น แต่จะทำได้อย่างที่ตั้งใจหรือไม่ยังไม่รู้ เพราะเป็นเรื่องของอนาคต โลกนี้ไม่มีอะไรแน่หรือคุณ”

“ครับ กระผมก็ว่าอย่างนั้น แต่กระผมก็ขออนุโมทนากับพระคุณเจ้าที่ตั้งใจจะบวชตลอดชีวิต เสียอยู่ที่ศาสนาของกระผมไม่มีนักบวช มิฉะนั้นกระผมก็จะเลือกเป็นนักบวชเหมือนอย่างท่าน กระผมขอความสงบ” ผู้อ่อนวัยกว่าพูดจากใจจริง

“คุณลำบากมากไหมที่ต้องมาบวช ผมหมายถึงว่า คุณต้องฝืนใจตัวเองมากใช่ไหม เพราะคุณเป็นมุสลิม”

มักกะฉิบผล

“ก็ไม่ลำบากเท่าไรครับ กระผมปรับตัวได้ อย่างเรื่องการขบฉัน ปกติมุสลิมเขาไม่บริโภคเนื้อสุกร แต่เมื่อมาบวชกระผมเลือกไม่ได้ ก็ต้องทำตามคนอื่นๆเขา กระผมพยายามปฏิบัติตามพระวินัยอย่างเคร่งครัด พุดแล้วอย่าหาว่านิทานะครับ พวกชาวพุทธเสียอีกที่หละหลวมเหลาะแหละ อย่างที่วัดของกระผม มีพระหลายรูปที่ละเมิดพระวินัย กระผมเห็นแล้วก็เสรำใจที่เขาไม่ซื่อสัตย์ต่อพระพุทธเจ้า ชาวพุทธที่เป็นฆราวาสก็เหมือนกัน ไม่ค่อยจะรักษาศีล แคศีล ๕ ก็รักษาไม่ได้ พระคุณเจ้าอย่าโกรธนะครับที่กระผมพูดอย่างตรงไปตรงมา”

“ผมไม่โกรธหรอก เพราะมันเป็นอย่างนั้นจริงๆ ผมเองก็รู้สึกว่าคุณมุสลิมเขาเคร่งศาสนามากกว่าคนพุทธ ชาวพุทธส่วนใหญ่มักตั้งอยู่ในความประมาท ถึงตัวผมเองตอนก่อนบวชก็เป็นอย่างนั้นเหมือนกัน เพิ่งจะมารู้ดีรู้ชั่วเมื่อตอนเป็นพระนี่แหละ”

“แต่บางคนบวชแล้วก็ยังไม่รู้ดีรู้ชั่วนะครับพระคุณเจ้า”
ผู้อ่อนวัยกว่าแย้ง

“นั่นซี คนพวกนี้เขาเรียกว่า บวชเสียข้าวสุก บาปมากนะ ลู็เป็นคฤหัสถ์ยังบาปน้อยกว่า ถึงผมจะเป็นชาวพุทธ แต่ผมก็ไม่เข้าข้างชาวพุทธด้วยกัน ใครผิดก็ต้องว่าไปตามผิด”

“ครับ กระผมเองก็ไม่เข้าข้างคนมุสลิมที่ทำความผิด ทุกศาสนาก็มีคนดีคนชั่วปะปนกันไปนะครับพระคุณเจ้า ถึงศาสนาอิสลามก็มีคนชั่วเหมือนกัน ตัวอย่างเช่น อาของกระผม เป็นต้น”

“ก็แล้วแต่กรรมของเขา ศาสนาสอนให้ทำความดี แต่บางคนเลือกที่จะทำความชั่ว ก็ต้องแล้วแต่กรรมของเขา” ท่านย่าอีก

“ครับ กระผมมารบกวานเวลาท่านนานแล้ว เห็นจะต้องกลับเสียที ก่อนลาสิกขากระผมจะมาราบพระคุณเจ้าอีก กระผม

มักกะลิผล

ลาละครับ” พระยุชบกราบพระเจริณสามครั้ง แล้วจึงเดินกลับไป
ยังวัดกุฎีทอง ซึ่งอยู่ห่างจากวัดพรหมบุรีไปทางทิศใต้ประมาณ ๕
กิโลเมตร

ออกพรรษาเป็นเทศกาลงานเทศน์มหาชาติ วัดพรหมบุรี
ได้จัดงานนี้อย่างใหญ่โตและเอิกเกริกกว่าทุกปี โดยมีพระเจริณเป็น
หัวเรี่ยวหัวแรง ภิกษุหนุ่มมุ่งมั่นที่จะหาเงินมาสร้างโบสถ์ให้กับวัด
ตามที่ได้รับมอบหมายจากท่านสมภาร หลังจากที่พักถึงอาจารย์
เซย ท่านค่อยเบาใจว่ายังมีเวลารวบรวมปัจจัยอีกหลายปี ขณะเดียว
กันก็จะรอดูว่าจะพบคนอุปถัมภ์เมื่อท่านบวชได้หาพรรษาจริงหรือไม่

โยมบิดาและโยมมารดาของท่านรับเป็นเจ้าของภักดิ์ชุก
ส่วนโยมยายรับเป็นเจ้าของภักดิ์กุมาร ปรากฏว่าภักดิ์กุมารได้
เงินมากเป็นพิเศษ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ด้วยความคิดอันเฉียบแหลมของ
พระเจริณ กล่าวคือ ก่อนถึงวันเทศน์สามวัน ท่านได้จัดขบวน
ออกเรียไรไปตามตลาดและบ้านคน มีชุกกับสองกุมารร่วมอยู่ใน
ขบวนด้วย คนเป็นชุกคือ ครูซิ่น ซึ่งบัดนี้ได้เลิกเหล้าอย่างเด็ด
ขาด และในพรรษาก็ได้มารักษาอุโบสถศีลที่วัดทุกวันพระ ครูซิ่น
ในบทชุกแสดงได้ถึงอกถึงใจคนชม พวกเด็ก ๆ ถึงกับใช้ก้อนอิฐ
ก้อนดินขว้างปา ทำให้คนที่อยู่ในขบวนต้องคอยห้ามปราม ตัว
ชุกนุ่งผ้าโจงกระเบนสีขาแบบพราหมณ์ ไม่ใส่เสื้อ ใช้แบ่งโรย
ศีรษะให้ดูขาวเหมือนผมหงอก มือข้างหนึ่งถือไม้เรียวทำด้วยแขนง
ไผ่ หวดขวับ ๆ ไปในอากาศทำที่ว่าตีสองกุมาร มืออีกข้างถือเชือก
ซึ่งปลายข้างหนึ่งผูกข้อมือภักดิ์หา ปลายอีกข้างผูกข้อมือขาลี ตัว
ภักดิ์หาขาลีเป็นคู่แฝดชายหญิงหน้าตาน่าเอ็นดู อายุประมาณหก
ขวบ ไว้ผมจุกทั้งคู่ สองกุมารเดินร้องไห้ตามหลังชุกไป บางครั้ง

มักกะลิผล

ก็ถูกชุกชกหันมาดุด่าด้วยท่าทางเกรี้ยวกราด พวกเด็ก ๆพากันสงสาร สองพี่น้อง จึงไปขอเงินพ่อแม่มายื่นให้ นายเชียวกับนายชาญถือบาตรมารับเงินจากหนูน้อยคู่แฝดอีกทีหนึ่ง ส่วนพระเจริญเดินนำขบวนอยู่ข้างหน้า

ขบวนแห่ชุกชกและสองกุมารออกเรียไรช่าวบ้านร้านถิ่นอยู่สามวัน ครั้นถึงวันที่สี่ซึ่งเป็นวันเทศน์ สมภารช่อรับเทศน์ก็เกณฑ์ชุกชกซึ่งแม่ผู้เทศน์จะค่อนข้างแก่ แต่อาศัยที่เคยเป็นนักเทศน์เก่า ชุ่มเสียงและลีลาจึงยังคงประทับใจคนฟัง ส่วนกัณฑ์กุมารพระเจริญรับเทศน์เอง ถึงจะเป็นการเทศน์ครั้งแรก แต่เพราะได้มีการเตรียมตัวอย่างดี ประกอบกับท่านถูกโยมยายบังคับให้ฟังเทศน์มาตั้งแต่วัยเด็กประการหนึ่ง ชอบดุริยางเป็นชีวิตจิตใจและเคยตีระนาดให้ลิเกเล่นอีกประการหนึ่ง จึงทำให้ท่านเทศน์ได้ถูกอกถูกใจคนฟังอย่างเหลือเกิน บทพระเวสสันดรพูดก็เสียงหนึ่ง บทกัณฑ์ท่านก็ทำเสียงเด็กผู้หญิง บทชาลีทำเสียงเด็กผู้ชาย ทำให้คนฟังเพลิดเพลินเหมือนได้ฟังลิเกจากวิทยุ ถึงบทโศกก็ทำเสียงเศร้าจนคนฟังร้องไห้โยมยายของท่านอุตสาห์ให้ลูกหลานพยุลงมาฟังเทศน์ถึงที่วัด ด้วยความที่อยากฟังพระหลานชาย ยิ่งกว่านั้นยังติดกัณฑ์เทศน์เป็นเงินถึงร้อยชั่ง ครั้นเทศน์จบ พระหลานชายจึงลงจากธรรมาสน์และเดินไปหาโยมยายซึ่งนั่งฟังอยู่หน้าธรรมาสน์

“ช่างเทศน์เก่งเหลือเกินพ่อคุณพ่อทูนหัวของโยม” โยมยายวัยเก้าสิบชมพระหลานชายวัยยี่สิบสอง รู้สึกภาคภูมิใจจนน้ำหูน้ำตาไหล

“อาตมายกความดีให้โยมยายจะเป็นเพราะโยมยายผูกขาบังคับให้ฟังเทศน์ตั้งแต่เด็กๆ อาตมาเลยเทศน์ได้ นี่ถ้าไม่มีโยมยายคอยอบรมสั่งสอน อาตมาคงก่อกรรมทำเข็ญไว้มากกว่านี้”

ท่านพูดจากใจจริง หวนคิดถึงความหลังคราใดก็ให้เสียใจครานั้น เสียใจที่ได้ประมาทพลาดพลั้งทั้งที่มีโยมขยายคอยห้ามปราม

“เรื่องมันผ่านไปแล้ว และเดี๋ยวนี้ท่านก็ทำให้โยมภูมิใจในตัวท่านมาก โยมหมดหวังแล้ว ถึงตายก็คงนอนตายตาหลับ”

“โยมขยายติดกัณฑ์เทศน์เท่าไรจะ” ท่านเปลี่ยนเรื่องถาม

“ร้อยชั่งจะ ตั้งแต่เกิดมาโยมไม่เคยทำบุญมากๆ อย่างครั้งนี้”

“อิฉันก็เทกระเป๋าดูดกัณฑ์เทศน์เลยแหละจะ แหม ท่านเทศน์ดีเหลือเกิน” สตรีที่นั่งข้างๆ โยมขยายชมเปาะ พวกสาวๆ พยายามที่จะสบตา ทว่าพระหนุ่มไม่ยอมสบตากับสาวใด แม้แต่แม่ประยงค์เจ้าของแหวนเพชรเม็ดงามวงนั้น

พรรษาที่ ๔ แห่งการครองสมณเพศ พระเจริญยังคงทำหน้าที่รวบรวมปัจจัยเพื่อใช้ในการสร้างพระอุโบสถ สมภารช่อแจ้งให้ท่านทราบว่ามีเงินที่สะสมไว้มีถึงยี่สิบสองหมื่นแล้ว ครบสี่สิบหมื่นเมื่อใดก็จะลงมือสร้างเมื่อนั้น ภิกษุหนุ่มค่อนข้างมั่นใจในคำทำนายของอาจารย์เซย เหลือเวลาอีกหนึ่งพรรษาท่านก็จะได้รับรู้ว่ามีใครบ้างจะมาเป็นคนอุปถัมภ์

เย็นวันหนึ่ง ท่านสมภารได้มาหาพระเจริญถึงกุฏิที่พัก เพื่อจะมอบหมายให้ไปเรียไรทางนครสวรรค์

“พรุ่งนี้เป็นวันโกน ฉันเข้าแล้วฉันจะให้เธอไปบอกบุญญาติโยมที่นครสวรรค์ ฉันสั่งให้คนเตรียมเช่าเรือนายหล่อไว้แล้ว”

“ครับหลวงพ่อ มะรีนเป็นวันพระและตรงกับวันสารท คงมีคนทำบุญมากกว่าปกติ เพราะเขาจะได้อุทิศส่วนกุศลไปให้บรรพบุรุษ และเปตชนทั้งหลาย ตลอดทั้งเจ้ากรรมนายเวรด้วย”

“ฉันก็คิดอย่างนั้น วันโกนวันพระคนเขานิยมทำบุญกัน ยิ่ง

มักกะลิผล

เป็นเทศกาลสารทด้วยแล้วน่าจะได้เงินมากเป็นพิเศษ ช่วงนี้เธอก็ทนเหนื่อยหน่อยนะที่ต้องเดินทางบ่อย ขอให้คิดเสียว่าทำเพื่อพระศาสนา”

“ครับหลวงพ่อก็ไม่ว่าจะทำเพื่อพระศาสนาหรือทำเพื่อหลวงพ่อก็ผมก็เต็มใจทั้งนั้น” พระหนุ่มอดมิได้ที่จะประชด ทว่าหลวงพ่อก็ชอท่านไม่รู้เท่าทันจึงได้แต่ภาควุมิใจในวสานบารมีของตัวเอง

“เข้าไปคงจะช้าหน่อยเพราะเรือแล่นทวนน้ำ แต่หากกลับแล่นฉิวเลยละ ขอให้ประสบความสำเร็จเหมือนครั้งที่ไปบ้านไผ่กองดินนะ” ท่านอวยชัยให้พร

เช้าตรู่วันรุ่งขึ้น พระเจริญออกบิณฑบาตตามปกติ เมื่อท่านเดินออกประตูหน้าวัดมาถึงต้นแมงเม่าก็ต้องประหลาดใจที่เห็นคนห้อยโตงเตงอยู่ใต้ต้น ครั้นเดินไปดูใกล้ๆ จึงพบว่ามีคนมาอาศัยต้นแมงเม่าเป็นที่ผูกคอตาย ตาถลนออกมาจากเบ้าดูน่าเกลียด ปากอ้า ลิ้นห้อยลงมายาวประมาณหนึ่งคืบ แม้จะอยู่ในเพศสมณะ หากท่านก็ยอมรับว่า ภาพที่เห็นช่างน่าเกลียดน่ากลัวจนต้องเบือนหน้าหนี พระหนุ่มเกิดความลั้งเล ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะออกบิณฑบาตตามปกติ หรือว่าจะกลับเข้าวัดไปเรียนหลวงพ่อก็ชอให้หาคนมาเอาศพลง หลวงพ่อก็ชอท่านเลิกบิณฑบาตมาร่วมปีแล้ว เพราะเดินไม่ค่อยไหว ญาติโยมที่เป็นลูกหลานนำอาหารมาถวายที่กุฏิทุกเช้า ท่านจึงไม่เดือดร้อนเรื่องการขบฉัน อาจจะรู้สึกเดือดร้อนบ้างก็ตรงที่มีได้ปฏิบัติตามพระวินัย ด้วยพระวินัยบัญญัติไว้ว่า พระภิกษุจะต้องออกบิณฑบาตโปรดสัตว์ทุกเช้า อันถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ

ในที่สุด ภิกษุหนุ่มก็ตัดสินใจเดินกลับเข้าวัด ท่านตรงไปยังกุฏิสมาจาร และแจ้งให้ทราบเรื่องมีคนผูกคอตายที่ต้นแมงเม่า

มักกะลิผล

หลวงพ่อบอกให้ลูกศิษย์ไปตามชาวบ้านที่อยู่ข้างวัดมาช่วยกันเอาศพลง เสียใจใคร่คนหนึ่งพูดขึ้นว่า

“อ้าว นี่มันตาแป๊ะเหล็งช่วยลุงเจ้เจี้ยนี่นา”

“เจ้เจี้ยที่ขายของอยู่ในตลาดปากบางนะหรือ” พระเจริญถามเพราะท่านรู้จัก โยมเจี้ย แต่ไม่เคยเห็นตาแป๊ะเหล็งช่วย

“ครับ หลวงพี่ แกมาจากเมืองจีนมาอาศัยอยู่กับเจ้เจี้ยหลายปีแล้ว พูดไทยไม่ได้ แล้วแกก็ไม่คบหาสมาคมกับใคร เลยไม่ค่อยมีคนรู้จัก” บุรุษผู้นั้นบอกกล่าว

“แล้วทำไมโยมถึงรู้จักแก่ล่ะ”

“ผม...เอ่อ...ผมไปบ้านเจ้เจี้ยบ่อย มีธุระนิดหน่อย” เขาไม่กล้าบอกว่าไปจีบลูกสาวเจ้เจี้ย ลูกสาวเจ้เจี้ยสวยทั้งสองคน ทำให้เขาตัดสินใจไม่ถูกว่าจะรักคนไหนดี จะรักคนพี่หรือก็เสียตายคนน้อง!

“ถ้าเช่นนั้นโยมช่วยไปบอกโยมเจี้ยให้มาจัดการเรื่องศพด้วย จะเผาหรือฝังตามธรรมเนียมจีนก็สุดแล้วแต่เขา” ท่านถือโอกาสสั่งการ

ครู่ใหญ่ๆ เจ้เจี้ยก็ร้องให้พุ่มพวยมาที่วัด เห็นสภาพศพหน้าเกลียดน่ากลัวแกเลยไม่กล้าเข้าใกล้ ได้แต่รำพึงรำพันว่า

“โธ่ อาแป๊ะ ทำมาyslือมาดิกลังอย่างนี้ อยู่กะอ้าวลิ้ง ก็หนีมาผูกคอตาย แล้วใครจาดักน้ำให้อ้าวไซ้ ฮือๆ” ว่าที่ลูกเขยซึ่งเป็นคนไปตามรู้สึกอดรนทนไม่ได้ จึงพูดขึ้นว่า

“อ้อ นี่เจ้ห่วงตัวเองหรือ ห่วงอาแป๊ะ ที่แท้ก็กลัวจะไม่มีคนตักน้ำให้อาบ” เจ้เจี้ยจึงรีบแก้ตัวว่า

“อ้าวะไม่ถ่ายให้อีตักเฉยๆนะ อ้าวะจ้างอีวังละห้าซาหลึง ตองหลังอีขอซึ่งเบ็งห้าบาท แต่อ้าวะไม่ยอม”

มักกะฉิบ

“แกอาจน้อยใจเลยมาผูกคอตาย” บุรุษนั้นสั่นศีรษะ
“ไม่ช่วยแน่ๆ คงไม่ช่วยเพราะอ๊วะ อีคงมีเรื่องไม่ซำบาย
ใจ” พอดีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจมาถึง เจ้เจี้ยยิ่งกลัวความผิด ที่จริง
แกคิดอย่างเดียวกับบุรุษนั้น แต่กลัวจะถูกจับขังคุกจึงต้องปฏิเสธไว้
ก่อน

“ผู้ตายเป็นอะไรกับเจ้” เจ้าหน้าที่ซักเจ้เจี้ย

“อี่เบ็งอาแปะอ๊วะ เบ็งพี่ชายของเตี้ย อีมาจากเมืองจิง”

“เป็นคนต่างดาวหรือ แล้วมีใบต่างดาวหรือเปล่า”

“อ๊วะมายลู้ อีหนีมากะเตี้ย พอเตี้ยอ๊วะตาย อ๊วะก็เลี้ยงอี
มาหลายปีแล้ว”

“แล้วทำไมอีผูกคอตาย เจ้ไปว่าอะไรให้อีเจ็บช้ำน้ำใจหรือ
เปล่า” เจ้เจี้ยกลัวจนปากคอสั่น รีบปฏิเสธเป็นพัลวัน

“อ๊วะป่าว อ๊วะป่าว ล้ออย่าพุกซี้ช่วยอย่างเง้ มั่งไมลี้”

“ถ้าเช่นนั้นแกจะผูกคอตายทำไม ผู้ตายมีเรื่องทะเลาะ
เบาะแว้งกับใครหรือเปล่า”

“มายมี อี่ไม่คบกับใคร” เจ้เจี้ยไม่กล้าบอกว่าลุงของแกกิน
ยาฝิ่น ขโมยเงินแกไปซื้อยาฝิ่นวันละห้าบาท ภายหลังแกจับได้
จึงเก็บเงินไว้อย่างมิดชิด อาจเป็นสาเหตุนี้ก็ได้ที่ทำให้อาแปะต้อง
ฆ่าตัวตาย

“แล้วทำไมผู้ตายถึงคิดสั้น เจ้คิดว่าจะเป็นการฆาตกรรม
หรือเปล่า ผมหมายถึงว่า ผู้ตายถูกฆ่าแล้วเอาศพไปแขวนไว้เป็น
การอำพรางคดี”

“คงไม่ใช่อย่างนั้นหรอกคุณตำรวจ ดูจากสภาพศพแล้ว แก
ต้องผูกคอตาย ตาไปนลิน्ह้อยออกอย่างนั้น” พระเจริญรีบบอก
เพราะท่านก็เคยเรียนตำรวจมาเหมือนกัน ถ้าไม่ชิงลาออกเสียก่อน

มักกะลิผล

ปานนี้คงได้เป็นนายร้อย หรือนายสองร้อยไปแล้ว

“ผมเพียงแต่ซึกไปอย่างนั้นเองครับหลวงพี่” ตำรวจจับ
แก้ตัวด้วยเกรงจะเสียเหลี่ยม

ผลการสอบสวนยังสรุปไม่ได้ว่าผู้ตายทำอัตวินิบาตกรรม
ด้วยสาเหตุอันใด เจ้เจียปฏิเสธทุกข้อหาเพราะกลัวความผิด เจ้า
หน้าที่ตำรวจจึงไม่ได้ข้อมูลอะไรจากแกมากนัก เจ้เจียรับจะจัดการ
เรื่องศพ โดยจะสวดกงเต็กสามคืนแล้วฝังไว้ในป่าช้าวัดพรหมบุรี

“เธอก็เลยไม่ได้ออกบิณฑบาต แต่ไม่เป็นไร มาฉันที่กุฏิ
ของฉันก็ได้อาหารมีเยอะเยอะ” สมภารชอชวนพระหนุ่ม

“ขอบคุณครับ แต่ผมคงจะฉันไม่ลง ภาพศพตาแป๊ะมัน
ติดตามจรรู้สึกสะอิดสะเอียน คงจะฉันข้าวไม่ได้ไปอีกหลายวัน”

“แต่เธอจะต้องปลงให้ได้ คิดเสียว่าอีกหน่อยเราก็ต้อง
ตายอย่างนี้เหมือนกัน” หลวงพ่อขอให้สติ

“ผมคงไม่ตายในสภาพน่าเกลียดน่ากลัวอย่างนี้หรอกครับ
หลวงพ่อ เป็นตายยังไงผมก็จะไม่ผูกคอตายเป็นอันขาด” คนรัก
ตัวกลัวตายว่า

“ฉันก็ไม่ได้หมายความว่าเธอจะทำอย่างนั้น เพียงแต่อยาก
ให้เธอปลงให้ได้ว่าเรื่อง เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นของธรรมดาโลก”

“ครับ ผมจะพยายามปลงให้ได้ แต่คงต้องใช้เวลา วันหนึ่งยัง
ไงๆผมก็ฉันไม่ลง ผมขอตัวกลับกุฏิไปเตรียมตัวก่อนนะครับ
ประเดี๋ยวเจ้าสามคนคงจะมา” ท่านหมายถึงนายเขียว นายชาญ
และนายหล่อ

“ไปเถอะ ว่าแต่ว่าเธอจะไม่หิวกลางทางนะ” สมภารยัง
ห่วง บุคคลผู้นี้มีความหมายต่อท่านมาก จึงต้องอาทรเขาหน่อย
ไว้ให้โบสถ์เสร็จเสียก่อนจึงค่อยไม่อาทร

มักกะลิผล

“รับรองครับ ผมยังหนุ่มยังแน่น คงไม่เป็นลมตายเสียก่อน แต่ถ้ามันจะเป็นก็สุดแล้วแต่เวรแต่กรรม”

“ดีแล้ว ปลงให้ได้อย่างนั้นนะดีแล้ว” สมภารชมกหลายๆ พระหนุ่มกราบท่านสามครั้งแล้วจึงเดินกลับกุฏิ ท่านเริ่มจะรู้สึกถึงความทุกข์ของการเป็นพระ

“เป็นพระก็ทุกข์อย่างพระ เป็นโยมก็ทุกข์อย่างโยม จะเป็นอะไรมันก็ทุกข์ทั้งนั้น” ภิกษุวัยยี่สิบสองคิดปลงๆ

๗๔

สมภารมด

“**ท**หลวงพี่ฟุ้งนี้ผมจะไปซื้อทองที่บางกอก นิมนต์หลวงพี่ไป
เที่ยวด้วยนะครับ” นายหล่อมานิมนต์ถึงกุฎิที่พักตอนสายวันหนึ่ง
“ทองที่เมืองสิงห์ไม่มีแล้วหรือ เอ็งถึงต้องไปซื้อถึงบางกอก”
พระเจริญถาม เป็นธรรมเนียมของคนบ้านนอกที่นิยมไปซื้อทอง
ในเมืองกรุง

“มีครับ แต่คุณภาพมันคงสู้ของบางกอกไม่ได้ เขาเล่าลือ
กันว่าซื้อทองดีต้องยี่ห้อ โต๊ะกังเยาวราช หลวงพี่ไปเป็นเพื่อน
ผมหน่อยนะครับ”

“เอ็งไม่มีเพื่อนหรือ ทำไมไม่ชวนเจ้าเขี้ยวกับเจ้าชาญ”

“ไอ้สองคนมันไปนะซีครับ ผมถึงได้อยากให้หลวงพี่ไปด้วย
จะได้พร้อมหน้าพร้อมตากันอีกครั้ง”

“ถ้าเช่นนั้นก็ต้องไปเรื่อยไรด้วย เอ หรือว่าข้าจะได้พบคน
อุปถัมภ์เพราะนี่ก็บวชมาได้ห้าพรรษาแล้ว” ท่านนึกถึงคำทำนาย
ของอาจารย์เซย ศิษย์กันกุฎิหลวงพ่อกุซ วัดคลองมะขามเฒ่า ครั้น
นึกได้ว่าวันนี้เป็นวันโกน ฟุ้งนี้เป็นวันทำบุญสารทจึงบอกนาย
หล่อมว่า

“สงสัยข้าจะไปไม่ได้เสียแล้ว ฟุ้งนี้ตรงกับวันสารท” ท่าน
เข้าใจว่าไปเรือ ซึ่งจะต้องค้างคืนอย่างน้อยหนึ่งคืน

มักกะลิผล

“ได้ซีครับ ผมกำลังจะบอกหลวงพี่ว่า ผมซื้อรถสองแถว มาคันหนึ่งใหม่เอี่ยมเลย เราไปเช่าเย็นกลับได้ ออกจากที่นี่ตีสี่ กลับถึงวัดก็คงไม่เกินสี่ทุ่ม ผมรับรองว่าหลวงพี่กลับมาทันทำบุญสารทแน่” หนุ่มเมืองสิงห์พูดอย่างมั่นใจ

“ถ้าเช่นนั้นขอให้ข้าบอกท่านสมภารก่อน ดีเหมือนกันจะได้ถือโอกาสไปเยี่ยมเยียนคนที่เขาเคยมีบุญคุณต่อข้า” ท่านนึกถึงจอมพลแปลก และครูสอน ศิลปบรรเลง ตลอดจนจรรยาดีพี่น้องที่บ้านสามกระได

“หลวงพี่ไม่อยากจะรู้หรือครับว่าผมจะซื้อทองไปทำไม” นายหล่อถามด้วยท่าทีกระหิมยิ้มย่อง ตั้งใจจะเก็บเรื่องนี้ไว้ เป็นความลับ แต่ก็เกรงว่าทองจะแตกเสียก่อน จึงต้องเรียนให้ หลวงพี่ที่เคารพ รับรู้

“ข้าไม่รู้ว่าจะอยากรู้ไปทำไม เพราะไม่เคยซื้อทั้งทองทั้งเพชร มีแต่คนเขาให้มา” ท่านหมายถึงโยมยายและแม่ประยงค์ ซึ่งคนแรกให้ทองคนหลังให้เพชร

“แหม หลวงพี่ละก็ อยากรู้หน่อยก็ไม่ได้” เขาต่อว่า

“เอาเถอะๆ ในเมื่อเอ็งอยากบอกก็บอกมา ถึงข้าไม่อยากจะรู้ แต่ก็พยายามฟังเพราะสงสารเอ็ง”

“สงสารผมเรื่องอะไรล่ะหลวงพี่ คนอย่างผมไม่ต้องให้ใครมาสงสาร มีแต่คนจะอิจฉาในความโชคดีของผม”

“โชคดียังไง”

“ก็ผมกำลังจะแต่งงานนะซีครับ ผมจะไปซื้อทองมาหมั้นสาว รับรองว่าหลวงพี่ต้องอิจฉาผมแน่ เพราะว่าที่เจ้าสาวของผมทั้งสวยทั้งรวย”

“ใครหนอที่โชคร้ายมาหลงรักเอ็ง” ท่านเย้า

“โชคดีต่างหาก แหม ผมเป็นคนดีนะครับหลวงพี่ แหมยังรูปหล่อพอรวย หนุ่มในบางนี้ไม่มีใครสู้ผมได้” นายหล่อคุยโว

“เอ็งหล่อแต่ชื่อเท่านั้นแหละ ส่วนรูปร่างหน้าตาเข้ากินขาด เอ็งสู้เข้าไม่ได้หรอก” พระหนุ่มแกล้งคุยทับ

“ครับๆ ผมยอมให้หลวงพี่หล่อกว่า แต่ถึงจะหล่อกว่า หากก็ไร้พามหมาย เพราะหลวงพี่เป็นพระ สรุปลแล้วผมก็มีภาชีกว่า ไม่เช่นนั้นแม่ประยงค์จะรักหรือ” ได้ยินชื่อแม่ประยงค์ พระหนุ่มถึงกับใจหายวาบ หากก็ชั่วเดียวเดียวเท่านั้น เพราะ สมณสัญญาควบคุมอยู่

“แม่ประยงค์ลูกสาวโยมนवलนะหรือ” ท่านกั่นใจถาม

“ก็จะใครเสียอีกละ หลวงพี่เห็นหรือยังครับว่าผมนะโชคดีขนาดไหน แม่ประยงค์เธอเข้าสู่ตรของผมนทุกอย่าง”

“สูตรอะไรของเอ็ง”

“สูตรเลือกคู่ครับ รูปสวย รวยทรัพย์ นับวิชา พ่อตาตายแม่ยายโง่”

“ข้าว่าโยมนवलแกไม่โง่นะ ไม่งั้นจะเป็นเศรษฐีได้หรือ”

“ผมหมายความว่าแกโง่กว่าผมนะครับ ถึงได้ยอมยกลูกสาวให้ ถ้าแกฉลาดคงต้องยกให้หนุ่มที่เขารวยกว่าผม เช่น หลวงพี่เป็นต้น” พระหนุ่มสะดุ้งนิดหนึ่ง รีบบอกฝ่ายนั้นว่า

“เอ็งอย่าพูดให้ข้าต้องอาบัติ”

“แหม ผมแค่ล้อเล่นเท่านั้น หลวงพี่ก็คิดมากไปได้ งั้นผมลาละครับ พรุ่งนี้ตีสี่ผมจะเอารถมารับ” พูดจบก็ก้มลงกราบสามครั้งแล้วลุกออกไป พระเจริญมองตามหนุ่มผู้โชคดี รู้สึกโล่งใจที่แม่ประยงค์จะแต่งงาน ท่านจะได้ไม่รู้สึกผิดว่าเพราะหล่อนอกหักจากท่าน จึงครองตนอยู่เป็นสาวทันทีก จะว่าไปแล้วนายหล่อ

ก็เป็นคนดี คงจะทำให้หล่อนมีความสุขได้ แต่ที่สำคัญคือท่านจะให้ นายหล່อรู้ไม่ได้ว่า แม่ประยงค์เคยหลงรักท่านถึงกับมอบแหวนเพชรเม็ดงามให้หนึ่งวง ตั้งใจว่าจะเก็บแหวนวงนี้ไว้ก่อน แล้วจึงหาทางคืนให้ลูกหลานของหล่อนในโอกาสต่อไป

เกือบห้าทุ่ม นายหล່อจึงพาพระเจริญมาส่งที่กุฏิ พระหนุ่มเห็นดีเห็นอกกับการเดินทาง หากก็โล่งใจที่จะได้ลงมือสร้างโบสถ์เสียที วันนี้ท่านได้บัจจัยมาเต็มยาม ด้วยความเอื้อเฟื้อของครูสอนศิลปบรรเลง ซึ่งบัดนี้ได้รับโปรดเกล้าฯ พระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น หลวงประดิษฐไพเราะ นอกจากจะบริจาคเงินสองพันบาทแล้ว หลวงประดิษฐไพเราะยังนำท่านไปพบจอมพลแปลก ผู้เป็น นายกรัฐมนตรี จอมพลแปลกทำบุญมาห้าพัน และนำท่านเข้าเฝ้าสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระองค์ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สมทบมาห้าพัน พวกข้าราชการบริพารสมทบมาอีกคนละร้อยสองร้อย ได้บัจจัยมามากมาย ก่อนกลับนายหล່อและพรรคพวก ซึ่งมีทั้งโยมหญิงและโยมชายได้พากันไปซื้อทองที่ห้าง โต๊ะกังเขาวราช ท่านยืนรออยู่หน้าร้าน เพราะไม่ต้องการผิดวินัยด้วยสถานที่นั้นเป็น อโคจร อันหมายถึงที่ภิกษุไม่ควรไป ท่านยืนรออยู่หน้าร้านสักพัก เจ้าของร้านก็มานิมนต์ให้เข้าไปฉันน้ำชา แล้วท่านก็รู้ว่าเจ้าของร้านคือ เจ๊กบ๊วก บุคคลผู้นี้เคยถูกท่านแกล้งอย่างสาหัสสากรรจ์สมัยที่ท่านเป็นเด็ก เมื่อรู้ว่าพระหนุ่มคือเด็กเกเรคนนั้น เจ้าแกบ๊วกคงจะถือโอกาสแก้แค้น จึงใช้ถ้อยคำที่ฟังแล้วช่างบาดลึกเข้าไปถึงหัวใจ และท่านคงจะจดจำไปจนตลอดชีวิต แม้ว่าแกลจะพูดภาษาไทยไม่ชัดแต่ท่านก็เข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้งทุกถ้อยคำว่า ท่านบวชก็ดีแล้ว อ้าวจะขอร้องว่าให้ท่าน

มักกะลิผล

บวชตลอดไป อย่าได้สึกออกมาค่าแจ็กอีก นี่ถ้าแกไม่ทำบุญมาถึงสองพันท่านคงเจ็บมากกว่านี้

สรองน้ำชำระกายเรียบร้อยแล้ว ภิภษุหนุ่มจึงไหว้พระสวดมนต์ และที่จะลืมนเสียมิได้คือ คาถากรรมเมตตสูตร ซึ่งท่านได้รับอาณิสงส์มากมายสุดจะพรรณนา สวดมนต์เสร็จท่านก็จำวัด และหลับสนิทอย่างรวดเร็วด้วยเหน็ดเหนื่อยกับการนั่งรถมาทั้งวัน

ประมาณตีหนึ่งพระหนุ่มก็ต้องสะดุ้งตื่นเพราะเสียงทุบประตูปังๆ

“หลวงพี่ เปิดประตูหน่อยครับ” เป็นเสียงผู้ชายตะโกนเข้ามา

“ใคร มีธุระอะไร” ท่านถามออกไป รู้สึกรำคาญที่ถูกรบกวนในยามวิกาล

“ผมจ้อยครับ หลวงพี่เปิดประตูหน่อย” เสียงนายจ้อยน้อยชายนายจำรัสนั่นเอง เขาคงมีธุระร้อนมิฉะนั้นคงไม่มารบกวนยามดึกดื่นก่อนคืนเช่นนี้

“เอ็งหอรอกหรือ ทำไมมาดึกๆดื่นๆ” ท่านเปิดประตูออกมาและถาม แสงจันทร์ที่สาดส่องเข้ามาทางหน้าต่างสว่างพอที่จะให้ผู้มาเยือนเห็นว่า เจ้าของกุฎิครองไตรจีวรเรียบร้อยแม้ในยามนอนซ่างเป็นพระที่เคร่งวินัยดีเหลือเกิน

“หลวงพี่ช่วยแม่ยายผมด้วย แกถูกผีเข้า ช่วยไปไล่ผีให้แกหน่อย”

“โยมเกานะหรือ เอ็งจะช่วยแกทำไม ก็ไหนเอ็งว่าอยากให้แก่ตายไปเสีย” ท่านสัพยอก ถึงจะเป็นพระอยู่ในวัดก็ยังรู้เรื่องของคฤหัสถ์นอกวัด รู้ว่านายจ้อยมีเรื่องระหองระแหงกับแม่ยายนายจำรัสเคยมาแล้วให้ฟัง

มักกะลิผล

“ผมยังไม่อยากให้เกิดายตอนนี้ครับ แยกยังไม่ได้เซ็นชื่อยกนาให้เมียผม” ยอดลูกเขยว่า

“อ้อ นี่เอ็งหวังสมบัติหรือหรือ”

“หวังลูกด้วยหลวงพี่ ลูกสาวคนเล็กผมติดแกยงกะตั้งเมไว้ ลูกโตไม่ต้องพึ่งแกค่อยแย่งให้ตายเร็วๆ แต่ตอนนี้หลวงพี่ต้องไปช่วยไล่ผีให้แกก่อน” พระเจริญนึกหมั่นไส้น้องชายเพื่อน ครั้นนึกถึงตัวเองว่าหากเป็นคฤหัสถ์ และมีครอบครัวก็คงจะเกลียดเมียยเช่นกัน ขึ้นชื่อว่าเมียยกับลูกเขย หรือแม่ผัวกับลูกสะใภ้ ยากนักที่จะรักใคร่ปรองดองกัน

พระภิกษุกับคฤหัสถ์เดินทางจากวัดพรหมบุรีมาถึงบ้านนายจ้อยใช้เวลาประมาณยี่สิบนาที ผู้คนพากันมาเต็มบ้าน นิ่งล้อมวงดูนางเภาซึ่งนอนหลับตาพูดลั่งลั่งๆ อยู่กลางเรือน ภรรยานายจ้อยรีบหาเสื่อมาปูให้พระเจริญนั่ง ท่านนั่งลงแล้ว ทุกคนในที่นั้นพากันกราบท่านสามครั้ง

“หลวงพี่ช่วยแม่ฉันด้วยเถิดจ๊ะ” ลูกสาวนางเภาอ้อนวอนไบนายยังมีคราบน้ำตาติดอยู่ แสดงว่าเพิ่งผ่านการร้องไห้มาหยกๆ

“โยมเภาแกเป็นอะไรไป” ท่านถามภรรยานายจ้อย

“ไม่ทราบจ๊ะ ฉันนอนหลับอยู่ดีๆ ก็ได้ยินเสียงพูดลั่งลั่งๆ อยู่คนเดียว พอเดินออกมาดูก็เห็นแม่แกเดินงุ่นง่านอยู่กลางเรือน ฉันพูดด้วยแกก็ไม่พูด พอฉันจุดตะเกียงมาดูก็พบว่าแกหลับตา ตอนแรกนึกว่าแกละเมอ ฉันกับทิดจ้อยเข้าไปจับตัวแก แกก็ล้มฝั่งลงนอนหลับตาพูดอย่างที่หลวงพี่เห็นนี่แหละจ๊ะ” นางบัวเงินเล่า

“สงสัยถูกผีแจ็กเข้า พูดแบบนี้มันภาษาจีนชัดๆ” ใครคนหนึ่งออกความเห็น

“มีใครพอรู้ภาษาจีนบ้าง” พระเจริญถาม ตัวท่านแม่จะมี

เชื่อจีน เพราะโยมตาเป็นคนจีน แต่ท่านก็พูดไม่ได้ ฟังก็ไม่เข้าใจ

“ผมว่าไปตามเฮียจู้มาดีกว่า แกพูดจีนเก่ง ทั้งจีนกลาง จีนแต้จิ๋ว และจีนไหหลวม” นายจาร์สว่า

“จีนไหหลมาต่างหาก ไม่ใช่ไหหลวม” เสียงใครคนหนึ่งแย้ง

“เออเนะมันก็ให้เดียวกันนั่นแหละ แต่ข้าชอบเรียกไหหลมา เพราะไหแรกฟังดูแล้วมันเสียวูๆพิกล” พี่ชายนายจ้อยให้เหตุผล

“อย่ามัวเถียงกัน ใครลองไปตามโยมจู้มาซิ จะได้ว่าผีที่มาเข้าเป็นใครมาจากไหน”

ครูใหญ่ตาแป๊ะเล่งเจีย หรือที่ใครๆ เรียกว่า เฮียจู้ ก็มาถึง เขากราบพระเจริญสามครั้งแล้วจึงถามขึ้น

“หลวงพี่เรียกผมมาทำไมหรือครับ”

“จะให้ช่วยเป็นล่ามถามผีหน่อย ต้องขอภัยที่ให้ไปตามมากลางดึก อาตมาก็เพิ่งหลับไปได้ชั่วโมงเศษๆเท่านั้น” ท่านออกตัว

“ไม่เป็นไรครับ ผีอยู่ที่ไหนหรือครับหลวงพี่” ท่านชี้ไปยังร่างที่นอนอยู่กลางห้อง ซึ่งบัดนี้หยุดส่งเสียงแล้ว

“หลวงพี่ทราบได้ยังไงครับว่าผีเข้ายายเภา” เขาถาม

“อาตมาเดาเอาเนะ โยมลองถามดูซิว่าเป็นใครมาจากไหน” ตาแป๊ะเล่งเจียส่งภาษาจีนถาม ผีตอบคำถาม หากไม่มี ผู้ใดฟังรู้เรื่องนอกจาก เฮียจู้ เพียงผู้เดียว

“ผีบอกว่า แกชื่อตาแป๊ะเหล็งฮ้วยครับหลวงพี่ แกถามว่าหลวงพี่จำไม่ได้แล้วหรือ ที่แกผูกคอตายใต้ต้นแมงเม่าเมื่อปีที่แล้ว”

“อ้อ ลือเองหรือครับ แล้วลือมาเข้ายายเภาทำไมล่ะ”

พระเจริญถาม ตาแป๊ะเล่งเจียทำหน้าที่แปลให้ผีฟัง

“อ๊ะจะมาบอกลือให้ไปบอกอาเจียหลานสาวอ๊ะว่าไม่ต้อง

มักกะลิผล

ทำบุญไปให้อ๊วะ เพราะอ๊วะไม่ได้รับ ถ้าอยากให้อ๊วะได้รับ อี้ต้อง
เจริญวิปัสสนากรรมฐาน” ตาแป๊ะหลังฮ้วยในร่างของนางเกาตอบ
แล้วการสนทนาระหว่างพระเจริญกับผีตาแป๊ะก็ดำเนินไปโดยมี เฮีย
จู้ด เป็นล่าม

“แล้วลื้อผูกคอตายทำไม ใครทำให้ลื้อเจ็บใจหรือ”

“อ๊วะน้อยใจอาเจียหลานสาวอ๊วะที่ไม่ให้เงินซื้อผืนสบ
อ๊วะติดผืนต้องซื้อสบวันละ ๕ บาท ลื้อเอาไปสอนญาติโยมด้วย
ว่าอย่าทำอย่างอ๊วะ อ๊วะตายด้วยโทษะจึงน่าเกลียด ตาบลิ่น ลิ่น
แลบยาวตั้งคืบ ถ้าตายเพราะหมดกรรมจะไม่น่าเกลียดอย่างนั้น”

“แล้วตอห์นลื้ออยู่ที่ไหน”

“อยู่ในนรก อ๊วะตกนรก”

“นรกอยู่ที่ไหน” พระเจริญถาม อยากรู้เรื่องนรกมานาน

แล้ว

“ก็อยู่แถวๆนี้แหละ อ๊วะเห็นลื้อออกไปบิณฑบาตทุกวัน พุด
กับลื้อลื้อก็ไม่ยอมพุดด้วย” ตาแป๊ะต่อว่าต่อขาน พระเจริญจึงได้
ความรู้ข้อหนึ่งว่าเมืองนรกกับเมืองมนุษย์ก็อยู่ใกล้ๆกันนี่เอง แต่
เป็นคนละภพภูมิ

“แล้วลื้อกินอาหารที่ไหน”

“ก็หากินตามกองขยะ ของดีๆกินไม่ได้เพราะไม่เคยทำไว้
คนที่ไม่เคยทำบุญให้ทาน ตายไปจะอดอยากต้องหากินตามกอง
ขยะ แม้จะปฏิภูลน่าเกลียด มีหนอนขึ้นเต็มไปหมดก็ต้องกินประทัง
ความหิว”

“ลื้ออยู่กับใคร มีเพื่อนหรือเปล่า”

“อ๊วะอยู่กับฮ้วยเสี้ยเถ้า ซ้อมด เคยเป็นสมภารวัดกลาง
พรหมนคร แต่ได้ผูกคอตายเมื่อห้าสิบปีที่แล้ว” ผีตอบ ฮ้วยเสี้ย

มักกะลิผล

เจ้า แปลว่า สมภาร

“ทำไมท่านถึงผูกคอตาย”

“ท่านเสียใจที่ถูกทายกยักยอกเงินวัดไปใช้ ญาติโยมเขามาริจาคเงินเพื่อสร้างโบสถ์ แต่ทายกเอาไปใช้หมด พอเขามาทวงโบสถ์ ท่านไม่มีให้เขา เลยผูกคอตาย”

“แบบนี้ทายกต้องตายไปลงนรก ดุซิม่าทำให้พระสงฆ์องค์เจ้าต้องผูกคอตาย” เสียงใครคนหนึ่งสาปแช่ง

“ทำไมสมภารมตเป็นพระแท้ๆ แต่กลับไปผูกคอตาย” พระเจริญชักใช้ผีตาแป๊ะ

“เพราะท่านไม่เคยเจริญวิปัสสนากรรมฐาน จึงถูกอวิชาเข้าครอบงำ ถ้าเจริญวิปัสสนาจนเกิดปัญญาเห็นแจ้งตามความเป็นจริงก็จะไม่ทำเช่นนั้น” ผีอธิบาย

“รู้สึกว้าลือจะรู้อะไรๆจากเมืองนรกมากเหมือนกันนะ”

“อ๊วะก็มารู้ตอนตกนรกนี่แหละ ตอนมีชีวิตอยู่ไม่รู้อะไรเลยวันๆได้แต่สูบฝิ่นกับตักน้ำให้อาเจียใช้ เขาเรียกว่ามีชีวิตอยู่ด้วยความประมาท คนทุกวันนี้ชอบตั้งอยู่ในความประมาทเหมือนกันหมดถึงพวกพระก็เถอะ บวชมานั่งกินนอนกิน ตายไปถ้าไม่ตกนรกก็ต้องไปเกิดเป็นเปรต” คนเป็นพระสะดุ้ง แล้วถามต่อ

“ลือทำอะไรในเมืองนรก”

“เขาใช้อ๊วะซุดดินทั้งวัน แล้วเขายังทำโทษอย่างสาหัสสาครรจ์ อ๊วะถูกเขาเขียนจนขาขาด เจ็บปวดรวดร้าวเหลือเกิน พอขาขาดได้สักประเดี๋ยวมันก็มาต่อกันใหม่ให้เขาเขียนอีก เป็นอยู่อย่างนี้ทุกวัน ยกเว้นวันโกนกับวันพระ ช่วยเสียถ้ามดก็ถูกทำโทษแบบเดียวกัน”

“ทำไมถึงยกเว้นวันโกนกับวันพระ”

มักกะลิผล

“เพราะมีพระมาลัยมาเทศน์โปรด พวกสัตว์นรกจะได้รับ การปลดปล่อยให้มาพึ่งเทศน์ และมาเจริญวิปัสสนากรรมฐาน” พระ เจริญเคยฟังเรื่องราวของพระมาลัยจากโอมมายสมัยเมื่อท่านเป็น เด็ก จึงค่อนข้างแน่ใจว่าสิ่งที่ตาแป๊ะเหลืงฮ้วยเล่านั้นเป็นเรื่องจริง

“พระมาลัยเป็นใคร” พระหนุ่มต้องการทดสอบผีตาแป๊ะ

“ท่านเป็นพระอรหันตชินาสพ เป็นฉายา ไม่ใช่ชื่อเฉพาะ พระอรหันต์ที่ไปเทศน์โปรดสัตว์นรกจะเรียกว่าพระมาลัย จึงมีพระ มาลัยหลายองค์” นี่เป็นความรู้ใหม่ที่ภิกษุหนุ่มได้รับนอกเหนือไป จากที่โอมมายเล่าให้ฟัง

“แล้วลือมาที่นี้ได้ยังไง” ท่านถามอีก

“อ๊วะหนี่เขามา เห็นจะต้องรีบกลับแล้ว อย่าลืมหอก อา เจียหลานสาวอ๊วะด้วย ว่าไม่ต้องทำบุญไปให้ อี้ทำบุญ บุญก็เป็น ของอีกคนเดียว อ๊วะไม่ได้รับ ถ้าต้องการให้อ๊วะได้รับ อี้ต้องเจริญ วิปัสสนากรรมฐาน อ๊วะขอกราบลาท่านไปก่อน” ร่างที่นอนอยู่ ลุกขึ้นนั่งแล้วกราบพระหนุ่มสามครั้ง จากนั้นก็ลงนอนเงียบกริบ ไม่พูดไม่จา

“มือออกแล้ว ใครช่วยไปหยิบยาตมมาหน่อย” นายจาร์ส ออกคำสั่ง นางบัวเงินรีบค้นที่เขียนหมากของมารดาหยิบถ้ำยาตม ส่งให้พี่ชายของสามี

“เอายาให้ตมประเดี้ยวก็พิน” พระเจริญบอก ผีรายนี้ท่าน ไม่ต้องใช้คาถากรณีเมตตสูตร

ประมาณยี่สิบนาที นางเภาก็ลืมตา ครั้นเห็นคนมามุงดูกัน เต็มบ้าน แกจึงลุกขึ้นนั่ง

“นี่เกิดอะไรขึ้น ทำไมมากันเต็มบ้านอย่างนี้” นางถาม ครั้นเห็นพระเจริญจึงก้มลงกราบสามครั้ง ขณะกราบเสื้อคอกระเช้า

มักกะลิผล

ที่แกสวมอยู่ห้อยลงเผยให้เห็นถันเขียวๆคู่นั้น เป็นภาพธรรมดา
สามัญของคนบ้านนอก

“โยมเภา เจี้ยะปั้ง แปลว่าอะไร” พระหนุ่มถาม

“ไม่รู้จะ ฉันพูดจีนไม่เป็น” แกตอบ พระเจริญเชือร้อย
เปอร์เซ็นต์ว่าผีตาแป๊ะเหล็งฮ้วยมาเข้ายายเภาจริง

เมื่อผีออกเรียบร้อยโดยไม่ต้องไล่ บรรดาไทยมุงทั้งหลาย
ก็แยกย้ายกันกลับเรือนตน นายจ้อยเตรียมตัวมาส่งพระเจริญ แต่
ท่านห้ามไว้

“ไม่ต้องส่ง ข้ากลับเองได้ ไฟฉายข้าก็เอามาด้วย”

“ขอบคุณหลวงพี่มากที่มาช่วย” เขากราบท่านสามครั้งแล้ว
หันไปขอบคุณตาแป๊ะเล่งเจี้ย

“เฮีย ขอบคุณมากนะครับ ถ้าไม่ได้เฮียพวกเราก็คงยังไม่
รู้ว่าอะไรเป็นอะไร”

“ไม่เป็นไร แต่ว่าเฮียต้องขอให้ช่วยไปส่งด้วย กลัวผีตาแป๊ะ
เหล็งฮ้วยหลอก” เฮียจู้ด สารภาพ

“นั่นเ็งกับข้าไปส่งเฮียด้วยกัน” นายจ้ำรับบอกร้องชาย
เขาเองก็กลัวเหมือนกัน

พระเจริญเดินกลับวัดแต่ผู้เดียว ท่านนึกถึงเหตุการณ์ที่เกิด
ขึ้น เชื่อแน่ว่าโยมเภาไม่ได้หลอกชาวบ้าน ท่านได้ทดสอบดูแล้ว
แกไม่รู้ภาษาจีนเอาเสียเลย แต่คำว่า เจี้ยะปั้ง ก็ยังไม่รู้ ภาพโยม
เภาที่นุ่งผ้าโจงกระเบน ใส่เสื้อคอกระเช้า แถมกินหมากปากเประอะ
ออกอย่างนั้น ไม่มีวิ้วแว่วว่าจะเป็นคนจีนได้เลย ผีตาแป๊ะเหล็งฮ้วย
คงมาเข้าแกจริงอย่างไม่ต้องสงสัย

บ่ายวันรุ่งขึ้นพระเจริญจึงเดินทางไปบ้านโยมยายที่ตลาด
ปากบาง เพื่อสอบถามเรื่องสมภารมด ตาแป๊ะเหล็งฮ้วยบอกว่า

มักกะลิผล

ช่วยเสียแถ่มตได้ผูกคอตายเมื่อห้าสิบปีที่แล้ว ตอนนั้นโยมยายก็อายุราวสี่สิบ คงจะรู้เรื่องนี้บ้าง

“โยมยายรู้จักสมภารมด วัดกลางพรหมนครหรือเปล่า” ท่านถาม โยมจ่างนี่ก็อยู่ประเดี้ยวหนึ่งจึงตอบว่า

“ท่านมรณภาพไปร่วมห้าสิบปีแล้ว ท่านถามทำไมหรือ” แทนคำตอบ พระหลานชายกลับถามอีกว่า

“ท่านเป็นอะไรถึงมรณภาพ”

“โยมไม่เอยากพูดถึงเลย เพราะสงสารท่าน เป็นพระเป็นเจ้าไม่เอยากผูกคอตาย ท่านถูกทนายโกงเงินสร้างโบสถ์ เเลยต้องผูกคอตาย ไปที่ซอบๆเกิดท่านสมภาร” โยมจ่างยกมือท่วมศีรษะเมื่อพูดประโยคหลัง พระเจริญอยู่คยกับโยมยายอีกพักใหญ่ๆ จึงเอย่ลา ครั้นเดินมาถึงวัด แทนที่จะตรงไปยังกุฏิ ท่านกลับไปศาลาซึ่งมีตู้พระไตรปิฎกอยู่ เพื่อหาหลักฐานเกี่ยวกับนรกสวรรค์ ท่านค้นอยู่นานกระทั่งพบข้อความที่ทำให้หายสงสัย การที่ตาเอย่เหลังฮ้วยบอกว่า แกถูกเขาเขียนจนชาขาดแล้วมันก็มาต่อกันใหม่ตรงกับข้อความที่ปรากฏในพระไตรปิฎกซึ่งกล่าวถึงการลงโทษทัณฑ์สัตว์นรกว่า “สัตว์นั้นเอย่อมเสวยเวหนากล้าอยู่ในนรกนั้น และยังไม่ตายตราบเท่าบาปกรรมยังไม่สิ้น...” บัดนี้ท่านไม่สงสัยในเรื่องนรกสวรรค์อีกต่อไป ท่านจะต้องประพฤติตนเป็นพระที่ดี จะได้ไม่ต้องไปตกนรก หรือไปเกิดเป็นเปรตเอย่างที่ตาเอย่พูด

๗๕

หลวงพ่อสด

จริงดังที่อาจารย์เซยแห่งวัดคลองมะขามเฒ่าได้ทำนายไว้ เพราะในพรรษาที่ ๕ พระเจริญก็หาเงินได้ครบ ๔๐ หมื่นตามที่ สมภารช่อได้มอบหมายภาระให้ การสร้างพระอุโบสถจึงเริ่มขึ้น โดยหลวงพ่อช่อจ้างช่างมาจากอยุธยากรุงเก่า ช่างรับปากรับประกัน ช่างว่าจะสร้างให้เสร็จภายในสองปี เพราะเคยสร้างมาหลายหลัง แล้ว พระเจริญมั่นใจว่าต้องเป็นไปตามนั้น เพราะศิษย์ก้นกุฎิของ หลวงพ่อศุขทำนายทายทักไว้ เย็นวันหนึ่งพระหนุ่มได้ไปหาเจ้า อาวาสที่กุฎิ กราบเรียนว่า

“หลวงพ่อครับ บัดนี้ผมก็หมดภาระหน้าที่แล้ว เงินทอง ก็ได้หามาถวายหลวงพ่อครบถ้วน ผมจึงขออนุญาตไปหาวิชาความรู้ตามสำนักอาจารย์ต่างๆ ออกพรรษาแล้ว หลวงพ่ออนุญาตให้ ผมไปนะครับ”

“ไม่รอให้โบสถ์เสร็จก่อนหรือ น่าจะอยู่รอดดูผลงานของเธอ ก่อน” หลวงพ่อช่อทักท้วง

“อีกตั้งสองปี คิดว่าคงรอไม่ไหว ผมอยากศึกษาหลายๆ สำนัก จะได้มีประสบการณ์หลากหลาย หากรอให้โบสถ์เสร็จก็จะ เสียเวลาไปเปล่าๆถึงสองปี หลวงพ่ออนุญาตให้ผมไปเถิดนะครับ” ท่านอ้อนวอน

มักกะฉิบผล

“ตามใจ จะไปก็ได้ ดีเหมือนกันเธอยังหนุ่มยังแน่น ศึกษาหาความรู้เอาไว้ไม่เสียหลาย ส่วนฉันมันแก่เกินแกงแล้ว อยู่เฝ้าวัดต่อไปดีกว่า ว่าแต่จะไปเรียนที่สำนักไหนล่ะ” สมภารถาม

“คงจะเป็นวัดปากน้ำภาษีเจริญครับ อยู่จังหวัดธนบุรีใกล้ๆ กับบางกอก”

“สำนักของหลวงพ่อดนะชิตี ฉันได้ยินมาว่าท่านเก่งมาก และเป็นคนแรกที่ค้นพบวิชาธรรมกาย”

“ครับ ผมก็ตั้งใจจะไปเรียนวิชาธรรมกายกับท่าน” ภิกษุวัยยี่สิบห้าตอบ

“ดี ขอให้ตั้งอกตั้งใจเรียนนะจะได้มาช่วยสอนญาติโยมทางนี้บ้าง อ้อ แล้วเธอรู้จักท่านหรือเปล่า หรือมีใครพอจะฝากฝังให้ได้บ้าง”

“หลวงธรรมาคุณปู่ผมคุ้นเคยกับท่านครับ สมัยที่ผมเรียนอยู่บางกอก ผมไปอยู่กับคุณปู่ที่บ้านสามกระได แถวบางแวก มีอยู่ปีหนึ่งคุณปู่เป็นเจ้าภาพทอดกฐินที่วัดปากน้ำ ผมคิดว่าท่านคงจำผมได้ เพราะผมไปวัดกับคุณปู่หลายครั้ง แต่ตอนนี้คุณปู่ผมท่านถึงแก่กรรมไปนานแล้วครับ”

“ถ้าเช่นนั้นก็คงไม่ยากเย็นอะไร เอาเป็นว่าฉันอนุญาตแล้วจะไปอยู่นานไหม” หลวงพ่อบอกถาม

“คงสักหกเดือนครับ ถ้าเรียนยังไม่จบก็จะขออนุญาตจำพรรษาที่นั่นได้ไหมครับ จะได้ไม่ต้องเที่ยวไปเที่ยวมา”

“ตามใจ ฉันนะไม่ขัดข้อง อ้อ แล้วเธอไม่หิวโง่จางหรือเห็นว่าแก่มากแล้ว อายุเท่าไรนะ” สมภารรู้ว่าพระหนุ่มใกล้ชิดกับโยมยายมากกว่าโยมพ่อและโยมแม่

“เก๋าสิบสามครับ โยมยายยังแข็งแรง เพียงแต่ไปไหนมา

มักกะฉิลล

ไหนไม่ค่อยสะดวกเหมือนแต่ก่อนเท่านั้น ผมคิดว่าต้องอยู่ได้อีกหลายปี”

ถึงวันเดินทางพระเจริญได้อาศัยไปกับเรือโยง ซึ่งบรรทุกเบ็ดไถไปขายยังบางกอก ท่านนั่งลำหน้ามีเรือบรรทุกสินค้าฟุ้งอีกสองลำ ลมพัดจากเหนือไปได้ ท่านจึงต้องนั่งดมนอนดมขี้เบ็ดขี้ไถมาตลอดทาง เรือโยงใช้เวลานานเพราะแล่นช้า ภิกษุหนุ่มทนเหม็นอยู่หนึ่งคืนกับหนึ่งวัน นึกว่าชดใช้กรรมที่เรารับจ้างอาบะฆ่าเบ็ดฆ่าไถ แล้วไหนจะตอนไถตายไปทั้งเล่าอีกล่ะ ท่านคิดไปในทางดี นึกถึงไถยี่สิบตัวที่ต้องมาตายเพราะฝีมือการตอนของท่านจนถูกโยมแม่ดำไปหลายวัน ไถไต้งของตาชุปนั้นอีกตัว

เจ้าของเรือดูแลเอาใจใส่ท่านเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเรื่องการขบฉัน ท่านเห็นแล้วก็สงสารที่เขาต้องมาประกอบ มิฉณาอาชีวะซึ่งในสายตาของคนทั่วไปมองว่าไม่ผิด ด้วยว่าเป็นอาชีพสุจริตที่กฎหมายอนุญาตให้ทำได้ แต่ถ้าเป็นการปฏิบัติเพื่อบรรลุมรรคผลถือว่าผิด เพราะทำให้ไม่สามารถบรรลุมรรคผลได้ มองในแง่ของกรรม เจ้าของเรือก็ทำกรรมทั้งดำทั้งขาว กล่าวคือ การขายสัตว์ให้เขาเอาไปฆ่า จัดเป็นกรรมดำหรืออกุศลกรรม ซึ่งมีวิบากดำ คือผลที่ก่อให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนแก่ผู้กระทำ ส่วนการอนุเคราะห์เกื้อกูลท่าน ซึ่งเป็นภิกษุผู้ทรงศีลเป็นกรรมขาวหรือกุศลกรรม ซึ่งมีวิบากขาว คือผลที่ก่อให้เกิดความสุขความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต ปุณฺชนทั่วไปมักประกอบกรรมทั้งดำทั้งขาว ไม่มีใครทำกรรมดำอย่างเดียว และไม่มีใครทำกรรมขาวอย่างเดียว เมื่อกรรมมาให้ผลจึงทุกข์บ้าง สุขบ้าง ตามอำนาจของแรงกรรม

ส่วนนักบวชนั้นเล่า หน้าที่ของท่านตามที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติ คือศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรมะ และสั่งสอนธรรมะ มองใน

มัทกะลิผล

แห่งการประกอบกรรมจะอยู่ในประเภทกรรมไม่ดำไม่ขาว คือไม่เป็นทั้งอกุศลและกุศล ซึ่งได้แก่การปฏิบัติอริยมรรคมีองค์ ๘ เพราะกรรมไม่ดำไม่ขาวจักนำไปสู่จุดหมายคือพระนิพพาน อันเป็นการสิ้นสุดแห่งกรรม ผู้เข้าถึงจุดหมายเรียกว่าพระอรหันต์ ซึ่งหมายถึง เป็นผู้บริสุทธิไกลจากกิเลส ทำลายกำแพงสังสารจักรได้แล้ว จึงไม่ต้องเวียนว่ายอยู่ในวัฏสงสารอีกต่อไป ภิกษุวัยยี่สิบห้าตั้งปณิธานแน่วแน่ว่าจักเพียรทำหน้าที่ของนักบวชให้สมบูรณ์ที่สุด ขณะเดียวกันก็จะปรารถนาความเพียรเพื่อเข้าถึงจุดหมาย ซึ่งอาจจะเป็นในชาตินี้หรือในภพต่อไป ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยที่ได้สร้างสมบำเพ็ญมาแต่ครั้งอดีต และที่จะบำเพ็ญต่อไปถึงไพบูลย์ในอนาคต - กาล

หลวงพ่อดสดครั้นทราบว่าจะเจริญเป็นหลานชายหลวงธารักษ์ปีติยินดี ดังนั้นนอกจากจะอนุญาตให้อยู่ในวัดแล้ว ยังไว้วางใจเรียกให้มารับใช้ใกล้ชิดเป็นลูกศิษย์กันกุฎิ พระหนุ่มจึงได้เรียนวิชาธรรมกาย ซึ่งหลวงพ่อดสดเป็นผู้สอนให้ด้วยตนเอง

“หลวงพ่อเรียนวิชาธรรมกายมาจากอาจารย์องค์ไหนครับ” พระเจริญถามหลวงพ่อดสดในคืนวันหนึ่ง ขณะทำหน้าที่นวดให้ท่านอาศัยที่เคยนวดให้โยมยายมาตั้งแต่สมัยเป็นเด็ก ครั้นบวชก็ได้ปรนนิบัติรับใช้หลวงพ่อดเดิม ท่านจึงมีประสบการณ์ในการนวดเป็นอย่างดี

“จากหลวงพ่อด วัดปากน้ำภาษีเจริญ” ภิกษุวัยยี่สิบหกสืบทอด

“หมายความว่าท่านสมภารองค์ก่อน ชื่อเดียวกับหลวงพ่อดหรือครับ” พระหนุ่มสงสัย

“เปล่า หลวงพ่อดมีองค์เดียว คือเรา”

มักกะลิผล

“ผมไม่เข้าใจครับ” ผู้มาจากต่างถิ่นสงสัยหนักขึ้น

“เธอจะเข้าใจยังไงล่ะ ก็เรากำลังจะบอกกับเธอว่า เราเป็นผู้ค้นพบวิชาธรรมกายด้วยตนเอง”

“หรือครับ แล้วก่อนหน้านี้มีใครเคยค้นพบมาก่อนหรือเปล่าครับ” ท่านต้องการทดสอบว่าสิ่งที่หลวงพ่อบอกมานั้นจริงหรือเท็จ

“แหม เธอนี่ซอกแซกจริง แต่เอาเถอะ เราจะตอบให้เธอหายสงสัย ฟังให้ดีนะ เราเป็นคนแรกและคนเดียวที่ค้นพบวิชานี้ก่อนหน้านี้ยังไม่เคยมีใครค้นพบมาก่อน เป็นยังไง ชัดเจนหรือยัง”

“ชัดเจนแล้วครับ แต่ผมก็ยังอยากรู้ต่อไปอีกว่า หลวงพ่อค้นพบวิชานี้ตั้งแต่เมื่อไร และได้สอนลูกศิษย์สำเร็จวิชานี้ไปกี่คนแล้ว” ภิกษุวัยยี่สิบห้าถามเพราะอยากรู้ สมภารวัดปากน้ำจึงไปพักหนึ่งเพื่อทบทวนความจำ แล้วจึงตอบว่า

“นับถึงเดี๋ยวนี้ก็ยี่สิบปีพอดี และเราก็สอนวิชานี้แก่ลูกศิษย์ลูกหามาได้ยี่สิบปีแล้ว ส่วนใครจะสำเร็จหรือไม่สำเร็จเราไม่ทราบ เพราะไม่เคยติดตามผล อีกประการหนึ่งเรื่องอย่างนี้ เขาจะไม่นำมาพูดกัน เพราะมันเป็นเรื่องเฉพาะตัว เรียกว่ามันเป็นปัจเจกัตตังที่นี้เข้าใจแจ่มแจ้งแล้วหรือยัง”

“เข้าใจแล้วครับ ถ้าเช่นนั้นผมขอถามอีกข้อเดียว คือว่าผมมาปฏิบัติอยู่กับหลวงพ่อก็ได้เดือนเศษแล้ว เมื่อไรผมถึงจะได้ธรรมกายครับ”

“ถามแบบนี้ไม่น่าเป็นหลานหลวงธรรมาเลย ไม่น่าจริง ๆ” หลวงพ่อสวดว่า

“คุณปู่ผมเกี่ยวข้องกับคำถามนี้อย่างไรครับ” พระหนุ่มรู้สึกรัง

มักกะลิผล

“เกี่ยวข้องซี เพราะหลวงธรรมาเข่าเป็นคนฉลาด และเราก็อคิดว่ำหลานชายเข่าคงจะฉลาดด้วย มองดูเหมือนเป็นคนฉลาดหลักแหลม เพิ่งจะรู้ก็ตอนเธอพูดออกมาเนื่อเอง”

“รู้อะไรครึบ” พระหนุ่มยังไม่มั่นใจกว่านี่คือการดำ จิงถามเพื่อความมั่นใจ

“รู้ว่าเธอไม่ฉลาดนะซี แต่ไม่เป็นไรเรามีลูกศิษย์ฉลาดๆ มากแล้ว บางทีคนไม่ฉลาดอาจจะไปดีกว่าที่ฉลาดก็ได้” หลวงพ่อสดใช้วิธี ตบหัวแล้วลูบหลัง

“ครึบ ผมก็มั่นใจอย่างนั้น ไม่งั้นโบราณเขาจะสอนไว้หรือ ความรู้ท่วมหัว เอ่าหัวไม่รอด”

“เราเคยได้ยินแต่ ความรู้ท่วมหัว เอ่าหัวไม่รอด” ภิกษุสูงวัยแย้ง

“แบบนั้นยังไม่เหมาะสมเท่าไร เพราะหัวมันเล็กกว่าตัว แต่คนที่มีความรู้ท่วมหัว เอ่าหัวไม่รอดนี่ซี ผมว่าแย่ที่สุด” พระหนุ่มอรรถาธิบาย

“เออ เธอพูดเข้าท่าดี ชักฉลาดขึ้นบ้างแล้ว เห็นไหมพอได้มาอยู่ใกล้เราเธอฉลาดขึ้นเป็นกอง” หลวงพ่อสดตั้งใจยั่ว

“แต่ผมรู้สึกว่ำผมฉลาดด้วยตัวเองนะครึบ การที่หลวงพ่อเห็นว่ำผมโง่งนั้นเป็นเพราะผมแก่งโง่งต่างหาก ขึ้นผมทำฉลาดหลักแหลม หลวงพ่อก็อไม่สอนวิชาให้ผมนะซีครึบ”

“นี่เธอเห็นเราเป็นคนขี้อริษยาอย่างนั้นหรือ หลวงพ่อสวดวัดปากน้ำเป็นคนริษยาผู้อื่นหรือ” สมภารวัดปากน้ำถามด้วยเสียงปกติ

“หามีได้ขอรับ กระผมมิได้หมายความว่าอย่างนั้น ขอพระเดชพระคุณอย่าได้โกรธกริ้วโกรธาเลยนะขอรับ” พระหนุ่มยั่วบ้าง

มักกะลิผล

เพราะรู้ว่าภิกษุสูงวัยเมตตาท่าน เวลาเดือนเศษที่มาพำนักอยู่ในวัดนี้ ท่านได้รับความสะดวกสบายดีทุกอย่าง หลวงพ่อสดท่านใจดี ให้ความเมตตาแก่พระลูกวัดทุกรูปโดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง แม้แต่ญาติโยมที่มาหา ท่านก็อนุเคราะห์ด้วยดี นับเป็นแบบอย่างที่พระหนุ่มจะต้องนำไปปฏิบัติ

“สงสัยเธอคงจะเป็นลิเกเก่า สำนวนลิเกคล่องปากเชียว”

“หามิได้ขอรับ กระผมมิเคยเล่นลิเก เพียงแต่เคยตีระนาดให้ลิเกเล่นกับเขียนเรื่องให้เขาแสดง ไม่กล้าลงไปเล่นเองเพราะกลัวพระเอกเขาจะตงงานขอรับ” ผู้อ่อนวัยกว่าแสรังตัดเสียงให้เหมือนลิเกพูด

“แนใจหรือ” สมภารวัดปากน้ำถามอย่างนี้กสนุก

“แนใจซีครับ หลวงพ่อไม่รู้อะไร หนุ่มทั้งตำบลนะไม่มีใครหล่อเท่าผม เวลาเดินไปไหนผมต้องถือไม้สองอัน” คราวนี้พูดด้วยเสียงปกติ

“ทำไมต้องทำอย่างนั้น”

“ไม่ทำอย่างนั้นได้ยังไงละครับ ก็พวกผู้หญิงพากันมารุมตอมจนผมรำคาญเลยต้องมีไม้สองอันเอาไว้แกว่งกันไม่ให้พวกหล่อนเข้ามาใกล้” หลวงพ่อสดหัวเราะหึๆ ด้วยซ้ำที่พระหนุ่มเล่าเห็นท่านอารมณ์ดี พระเจริญจึงถามอีกว่า

“หลวงพ่อกับ เมื่อไรผมจะสำเร็จวิชาธรรมกายครับ”

“อันนี้ต้องถามตัวเธอเอง เราตอบเธอไม่ได้หรอก ถ้าเธอมีความพยายาม เธอก็สำเร็จเร็ว แต่ถ้าเธอเกียจคร้านรับรองว่าไม่สำเร็จ”

“เอ ผมว่าอีกยี่สิบปีละมัง เพราะถ้าสำเร็จเร็ว ประเดี๋ยวจะเก่งเกินอาจารย์ ขนาดหลวงพ่อยังใช้เวลาตั้งยี่สิบปี”

มักกะลิผล

“มันไม่เหมือนกันหรอก นี่เธอแสดงความไม่ฉลาดออกมาอีกแล้ว แต่ก็ดีเหมือนกัน แสดงออกมาเสียให้หมด จะได้เหลือแต่ความฉลาด”

“หลวงพ่อด่าผมอีกจนได้” พระหนุ่มตัดพ้อ

“เถอะน่า เราไม่ค่อยได้ด่าใครบ่อยนัก ถือว่าเป็นโชคดีของเธออยู่แล้วกัน”

“ครับ ผมจะพยายามคิดอย่างนั้น”

“ดีแล้ว ทีนี้เราก็จะบอกกับเธอว่า หากเธอใช้ความเพียรพยายามอย่างต่อเนื่อง เธอก็จะไม่ต้องใช้เวลาถึงยี่สิบปี สำหรับเราที่ต้องใช้เวลามากมายขนาดนั้น เพราะยังไม่มีผู้นำทาง เราบุกเบิกด้วยตัวของเราเอง ส่วนเธอเท่ากับมีผู้บอกทางให้แล้ว หน้าที่ของเธอคือต้องพยายามเดินทางให้ถึงจุดหมายนั้นโดยเร็ว เอาละเธอกลับไปปฏิบัติต่อที่ห้องได้ อย่าลืมพระพุทธองค์ตรัสสอนไว้ว่า **วายเมถว บุริโส ยาว อตุถสฺส นินฺปทา - เป็นคน ควรพยายาม เร็วไป จนกว่าผลที่หมายจะสำเร็จ**”

พระเจริญกราบพระอาจารย์สามครั้ง แล้วจึงกลับห้องพักของท่าน ซึ่งอยู่ติดกับห้องสามเณรบ้อง เมื่อท่านเดินผ่าน เห็นสามเณรบ้องกำลังนั่งภาวนาอย่างเอาจริงเอาจังอยู่หน้าห้องจึงคิดในใจว่า เราเห็นจะต้องปฏิบัติอย่างจริงจังเสียที กิณๆ นอนๆ มาเดือนกว่าแล้ว เกิดเณรบ้องสำเร็จก่อน เราก็จะอายเด็ก เพราะเราอายุยี่สิบห้า ส่วนเณรแค่สิบสอง

เข้ามาในห้องแล้ว ท่านจึงจัดการหาเทียนมา ๑ เล่ม นำอาสนะมาปูที่หน้าห้อง ห่างจากที่สามเณรบ้องนั่งประมาณสองวา ท่านจุดเทียนปักไว้กับพื้นตรงหน้า ตั้งใจว่าจะนั่งภาวนาโดยใช้เทียนเป็นเครื่องจับเวลา จากนั้นจึงนั่งขัดสมาธิเท้าขวาทับเท้าซ้าย มือ

มักกะลิณ

ขวาทับมือซ้าย นิ้วหัวแม่มือเสียดกัน แล้วจึงเริ่มต้นภาวนา สัมมา
อรหัง ตั้งจิตตั้งใจแน่วแน่ว่าจะภาวนาอยู่อย่างนี้ไปจนกว่าเทียน
จะหมดเล่ม

ห้านาทีผ่านไป ท่านหรีตาดูเทียนตรงหน้า เห็นพร่องไป
นิดเดียวก็นึกท้อ คิดในใจว่า คราวหน้าต้องใช้เทียนเล่มเล็กกว่า
นี้ จะได้หมดเร็วๆ จากนั้นจึงหลับตาภาวนาเหมือนเดิม เวลา
ผ่านไปอีกสิบนาที ก็เห็นยังเหลือเท่าเดิม จึงอดคิดอกุศลไม่ได้ว่า
ใครแอบมาขโมยเทียนเล่มเก่าไป เอาเล่มใหม่มาแทนเพื่อแกล้งเรา
หรือเปล่านะ เหลือบมองไปทางสามเณรป้อมก็เห็นนั่งนิ่ง ตัวตรง
หน้าตรงเหมือนพระพุทธรูป ตรงหน้าไม่มีเทียนปักอย่างท่านก็ให้
นึกอายเด็ก จึงนั่งหลับตาภาวนาต่อไป พอจิตจวนจะตั้งมั่น ความ
คิดก็เข้ามารบกวน ท่านคิดโน่นคิดนี่เรื่อยเปื่อย พอรู้ตัวก็กลับมา
กำหนด สัมมาอรหัง ต่อ นั่งไปอีกสักพักก็รู้สึกง่วง คิดจะกลับเข้า
ห้องไปนอนก็ให้นึกละลายใจตัวเอง เพราะตกเป็นทาสของความ
ง่วงเหงาหาวนอน ท่านจึงประสพความล้มเหลวในการปฏิบัติมา
ครั้งแล้วครั้งเล่า ง่วงที่ไรก็จะผัดว่า พรุ่งนี้ตีสี่ค่อยตื่นขึ้นมาปฏิบัติ
ต่อ จากนั้นก็จะจำวัด ครั้นตีสี่ได้ยินเสียงระฆังปลุก ก็จะผัดอีกว่า
ตีห้าค่อยตื่น พอตีห้าก็ผัดเป็นหกโมง ครั้นหกโมงยังไม่ทันได้ปฏิบัติ
ก็ต้องออกนิณฑบาตโปรดสัตว์ กลับจากนิณฑบาตและฉันเช้าเสร็จ
พอลงมือปฏิบัติได้สักประเดี๋ยวก็ง่วงอีก และท่านก็มีอันผัดเพี้ยน
ไปได้ทุกครั้ง วันนี้อเราจะไม่ยอมแพ้ จะขอสู้ตาย ท่านตั้งจิตตั้งใจ
ใหม่อีกครั้ง ซ้ำเลื่อมมองไปทางสามเณรป้อม เห็นนั่งไม่กระดุก
กระดิก ทำให้ท่านมีกำลังใจ ถึงยังไง เราก็จะไม่ยอมแพ้เด็ก ท่าน
คิด แล้วจึงนั่งต่อไป

สามเณรป้อมนั่งภาวนาครบสองชั่วโมงแล้วจึงกำหนดลี้ม

ตามองตรงไปข้างหน้าแล้วเหลียวไปทางซ้าย จากนั้นก็มองไปทางขวาและเห็นพระหนุ่มนั่งโงกอยู่ รู้ว่าท่านเป็นคนใจดีจึงคิดจะแกล้งเล่นสนุกๆ ถึงอย่างไรฝ่ายนั้นก็คงไม่โกรธ รู้จักกันมาเดือนเศษยังไม่เคยเห็นท่านโกรธใครสักที สามเณรวัยสิบสองค้อยๆคลานเข้าไปใกล้ที่ที่พระหนุ่มนั่ง และพบว่าท่านมิได้หลับอย่างเดียว แต่ยังมีน้ำลายไหลยืดออกมาจากปากด้วย จึงจับเทียนไปลบที่ได้คางท่าน เหมือนที่หอมผีลนเอาน้ำมันพรายจากแม่น้ำค ที่ท่านเคยดูภาพยนตร์ สมัยที่ยังไม่ได้บวช พระเจริญอยู่ในภาวะครึ่งหลับครึ่งตื่น ครั้นรู้สึกร้อนที่บริเวณใต้คาง ท่านกลับเข้าใจว่ากำลังจะได้ธรรมกาย จึงกำหนดยึดตัวตรง และภาวนาอย่างตั้งอกตั้งใจ สามเณรป้องเทียนเทียนสูงขึ้นๆทีละนิด จนเปลวเทียนจดคางท่าน พระหนุ่มร้อนจนทนไม่ไหวจึงลืมหัดขึ้นดู

“เณร นี่มันอะไรกัน” ท่านถามเสียงดัง

“ไม่มีอะไรหรอกครับ เห็นหลวงพี่นั่งหลับ ผมก็เลยจะช่วยแก้ง่วงให้ พอตีผมอยากหาอะไรเล่นสนุกๆอยู่ด้วย” สามเณรตอบตามตรง

“ไม่มีวิธีอื่นแล้วหรือ ที่หลังอย่าเล่นฟิลิกแบบนี้ละ หลวงพี่ไม่ชอบ” พระเจริญออกโกรธๆ

“ผมก็ไม่ชอบให้หลวงพี่นั่งหลับเหมือนกัน นี่ผมแอบสังเกตมาตั้งเดือนกว่าแล้ว ไม่เห็นหลวงพี่ก้าวหน้าตรงไหนเลย อย่าโกรธนะครับที่ผมพูดตรงๆ” ถ้อยคำของสามเณรวัยสิบสองทำให้พระเจริญไม่กล้าโกรธ หากสามเณรป้องไม่หวังดีต่อท่านก็คงไม่กล้าพูดตรงๆอย่างนี้ เหลือบดูเทียนก็เห็นเหลืออีกเกือบครึ่ง จึงบอกสามเณรว่า

“เอาเถอะ หลวงพี่ชอบใจที่มาให้สติ หลวงพี่ตั้งใจว่าจะนั่ง

มักกะฉิมผล

ภาวนาจนกว่าเทียนจะหมดเล่ม ก็จะขอปฏิบัติต่ออย่างที่ได้ตั้งใจ
เอาไว้”

“ดีแล้วครับหลวงพี่ หลวงพ่อท่านสอนแล้วสอนอีกว่า วาย
เม เถว ปุริโส ยาว อตถสฺส นิปฺปทา - เป็นคนควรพยายามเรื่อย
ไป จนกว่าผลที่หมายจะสำเร็จ หลวงพ่อท่านบอกว่าพระพุทธองค์
ท่านตรัสสอนไว้ครับ” สามเณรน้อยพูดเสียงใส

๗๖

ยิงให้ยิงได้

“หลวงพ่อ ข้าสารกับมะพร้าวหมดแล้ว” โยมท้วม้วยหกลีบหกบอกหลวงพ่อสวดในตอนเย็นวันหนึ่ง โยมท้วมเป็นเพื่อนกับหลวงพ่อดีมาตั้งแต่สมัยเป็นเด็ก ได้มาช่วยดูแลเรื่องอาหารการกินในวัดโดยไปๆมาๆ ครั้นสามเฒ่าและลูกเต้าออกเหย้าออกเรือนกันไปหมด แกจึงมาอยู่วัดอย่างถาวรตอนอายุหกสิบพอดีบพอดี นี้ก็อยู่มาได้หกปีกว่าแล้ว

“หมดก็ช่างเถอะโยม เดี่ยวเขาก็เอามาให้” สมภารวัดปากน้ำ บอกเพื่อนเก่า ตอนมาอยู่วัดนี้ใหม่ๆ พระเจริญรู้สึกไม่ถูกชะตากับโยมท้วม เพราะแกชอบวางท่าเขื่อง คงจะเห็นว่าเป็นเพื่อนกับสมภาร ครั้นอยู่นานไปจึงได้รู้ว่าแกไม่มีอะไร นิสัยแกเป็นอย่างนั้นเอง เนื่องจากวัดปากน้ำเป็นสำนักสอนวิชาธรรมกาย มีพระภิกษุมาเรียนกันมาก ที่มาจากวัดใกล้ๆ ก็สามารถไปกลับได้ ส่วนที่มาจากต่างจังหวัดจะมาพักอยู่ที่วัดปากน้ำ หรือวัดใกล้เคียงก็สามารถจะไปกลับได้สะดวก วัดปากน้ำ จึงมีพระมากกว่าวัดอื่น ๆ ทั้งในพรรษาและนอกพรรษา ครั้นจำนวนพระมีมาก อาหารที่ได้จากการออกบิณฑบาตในตอนเช้าจึงไม่เพียงพอ ตกเป็นหน้าที่ของโยมท้วมที่จะต้องหุงหามาถวาย เป็นการอนุเคราะห์ภิกษุสามเณรในวัด และแกก็ทำหน้าที่ได้โดยไม่ขาดตกบกพร่อง

มักกะลิผล

รุ่งเช้าปรากฏว่ามีโยมนำมะพร้าวมาถวายสองลำเรือ
ข้าวสารบรรจุมาในกระสอบอีกหนึ่งลำเรือ โยมท้าวต้องเกณฑ์พระ
เถรมาช่วยกันขนขึ้นจากเรือนำไปเก็บไว้ในครัว พระเจริญก็มา
ช่วยเขาขนด้วยโดยแบกไปเก็บครึ่งละหนึ่งกระสอบ แม้จะพอม หาก
ก็แข็งแรง แบกข้าวทั้งกระสอบไหว ขณะที่รูปอื่นๆ ช่วยกันห้าม

“โยม มาจากไหนจ๊ะ” ท่านถามสตรีวัยกลางคนที่เป็นคนนำเรือขนมะพร้าวและข้าวสารมา

“อิฉันมาจากบางช้างจ๊ะ” นางตอบ

“มีใครไปบอกให้เอามาถวายหรือเปล่า” ท่านถามอีก ก็เมื่อ
วานหลวงพ่อสดพูดว่า เดี่ยวเขาก็เอามาให้

“ไม่มีหรอกจ๊ะ เมื่อเย็นวานอิฉันเกิดนึกอยากจะทำบุญ เลย
ให้ลูกๆช่วยกันสอยมะพร้าวได้สองลำเรือ แล้วก็มีคนเขาเอาข้าว
สารมาให้เป็นค่าเช่านา อิฉันเลยบันมาทำบุญหนึ่งลำเรือ วัดนี้มี
พระเยอะ กลัวว่าท่านจะอดอยาก” นางพูดพลางบ้วนน้ำหมาก
ปิดลงในคลอง ทำให้น้ำตรงนั้นกลายเป็นสีแดงแล้วค่อยๆจางหาย
ไป ขนมะพร้าวและข้าวสารขึ้นจากเรือเสร็จแล้ว เจ้าของเรือจึงไป
กราบลาหลวงพ่อสด

“ขอบใจนะโยม อาตมาขออนุโมทนา” ท่านหยิบพระผง
ขึ้นมาส่องค์ บอกให้นางแบมือทั้งสองข้างยื่นออกมาข้างหน้าเพื่อ
รับพระ แล้วหย่อนพระผงส่องค์ลงในมือนาง

“เอาไปให้คนขับเรือคนละองค์” ท่านสั่ง สตรีผู้ใจบุญกลับ
ไปแล้ว พระเจริญจึงพูดขึ้นว่า

“หลวงพ่อครับ ผมสงสัยจริงๆ สงสัยมานานแล้วด้วยเห็น
จะต้องขอความเมตตาจากหลวงพ่อช่วยให้หายสงสัย”

“ขี้สงสัยจริงนะ เอาละ จะถามอะไรก็ถามมา” ภิกษุวัยหก

มักกะลิผล

สืบทกกล่าวอนุญาต

“คืออย่างนี้ครับ ผมสงสัยเหลือเกินว่า เวลาที่ของในโรงครัวหมดแล้วโยมท้าวหมอบอกหลวงพ่อ หลวงพ่อไม่เคยบอกให้ไปซื้อเลยสักครั้ง ได้แต่พูดว่า เดี่ยวเขาก็เอามาให้ แล้วก็มีคนเอามาให้จริงๆ โดยไม่ต้องไปเสียเงินซื้อ ผมตั้งข้อสังเกตมานานแล้ว ทำไมถึงเป็นอย่างนั้นครับ หรือว่าหลวงพ่อก็คาถาเมตตามหานิยม”

“คาถาเมตตามหานิยมที่เรอว่านะ เราไม่มีหรอก มีแต่คาถาแผ่เมตตาเฉยๆ มันอยู่ที่จิตนะ ถ้าจิตเรามีเมตตา เราก็แผ่ออกไป ยังสรรพสัตว์ทั้งหลาย ขอให้เขามีความสุขความเจริญ เมื่อมีเมตตาจิตก็ดี เมื่อจิตดีนี่อะไรก็ได้หมด นึกเงินก็ไหลนอง นึกทองก็ไหลมา มันสำคัญอยู่ที่จิตตัวเดียว” ท่านย่า

“แบบนี้ถ้าใครอยากได้อะไรก็แผ่เมตตาไปใช้ไหมครับ” พระหนุ่มถามอีก

“มันคงไม่ง่ายอย่างนั้นหรอกนะ เอาอย่างนี้ เราจะยกตัวอย่างให้เธอเห็นง่ายๆ สมมุติว่าเรามีเงินแสนโกฏิ เราอยากจะทำบุญสักสิบโกฏิ เธอคิดว่าเราจะทำได้หรือเปล่า”

“ได้ซีครับหลวงพ่อ ทำไปสิบโกฏิก็ยังเหลือเงินอีกตั้ง...” พระหนุ่มหยุดคิด ความที่ตกคณิตศาสตร์บ่อยจึงทำให้คิดช้า

“ตั้งเก้าหมื่นเก้าพันเก้าร้อยเก้าสิบโกฏิ” รู้สึกโล่งใจที่ตอบออกมาได้

“นั่นแหละ ที่นี้สมมุติอีกครั้งหนึ่ง สมมุติว่ายาจกเข็ญใจยากจนมาก แม้แต่จะกินเข้าไปก็ยังไม่ มี แต่เขาคิดอยากจะทำบุญสักสิบโกฏิเช่นกัน เขาจะทำได้หรือเปล่า”

“จะทำได้ยังไงล่ะครับหลวงพ่อ แม้จะกินเข้าไปก็ยังไม่ มี แล้วจะเอาที่ไหนมาทำบุญ”

มักกะลิผล

“ก็เหมือนกันนั่นแหละ คนที่เขาจะทำบุญได้เขาก็ต้องมีบุญ เป็นทุนอยู่ก่อน เหมือนกับที่เรามีทรัพย์อยู่ เรื่องของจิตก็เหมือนกัน การที่จะแผ่เมตตาได้ผล จิตจะต้องมีเมตตาาก่อน คือต้องสร้างเมตตาให้มีในจิตตนเสียก่อน แล้วจึงจะสามารถแผ่ไปให้ผู้อื่นได้ การที่เธอมาปฏิบัติ มาภาวนา สัมมาอรหัง ก็เพื่อจะสร้างเมตตาขึ้นในจิต เมื่อมีเมตตาก็สามารถแผ่ไปให้คนอื่นได้ ถ้าเราไม่มีเมตตาเลย เหมือนยาจกไม่มีทรัพย์ จะแผ่ให้คนอื่นก็ไม่ได้ จริงไหม”

“จริงครับ แล้วคนที่เราแผ่ไปให้จะได้รับทุกคนหรือเปล่าครับ”

“ก็ขึ้นอยู่กับจิตของเขาอีกเหมือนกัน คือถ้าจิตเขาเปิดรับก็รับได้ เช่น สมมุติว่าเราเทศน์ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงกรมประชาสัมพันธ์ วันที่ ๑ เวลาบ่ายสองโมง แต่วันนั้นเวลานั้นเธอไปเปิดฟังสถานียานเกราะเธอจะได้ฟังเทศน์ของเราไหม”

“ไม่ได้ฟังครับ หรือถ้าผมปิดวิทยุไว้ก็ไม่ได้ฟังเหมือนกัน”
ตอบเกินคำถาม

“นั่นแหละ การแผ่เมตตาไปให้ ผู้รับจะได้หรือไม่ได้รับก็ขึ้นอยู่กับจิตของเขาเหมือนกัน พุคอย่างนี้เธอคงพอจะเข้าใจ”

“ครับ ผมเข้าใจแจ่มแจ้งเลยครับ แต่ผมก็ยังสงสัยอยู่ดีแหละว่า ทำไมคนเขาถึงชอบมาทำบุญที่วัดนี้ ทำไมเขาไม่ไปทำวัดอื่นบ้าง เท่าที่ผมเห็นมานะครับหลวงพ่อบางวัดมีคนไปทำบุญเยาะเย้ย ข้าวของเหลือเพื่อ แต่บางวัดกลับอดอยากยากแค้น แม้แต่จะหาธูปเทียนมาจุดบูชาพระก็หาไม่ได้ เพราะไม่มีคนเอามาถวาย”

“อันนี้ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เป็นต้นว่าพระในวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมภารเจ้าวัด ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบสมควรแก่

มักกะลิผล

ของที่เขานำมาถวายหรือเปล่า ญาติโยมเขาศรัทธาใหม่ และท่านเคยช่วยเหลือแบ่งปันญาติโยมเวลาที่เขาเดือดร้อนอดอยากบ้างไหม **ที่วัดนี้** เราให้นะ เราไม่ใช่แต่จะรับอย่างเดียว พระบางรูปท่านรู้จักแต่จะรับจากญาติโยม แต่ไม่เคยให้แก่ญาติโยมเป็นการตอบแทนเลย ส่วนเราใครมาขอเราให้หมด ไม่เคยหวง เช่น บางครั้งมีโยมเขาพายเรือมาบอก หลวงพ่อข่าวสารที่บ้านฉันหมดไม่มีข้าวหุงให้ลูกกิน ขอบิณฑบาตข้าวสารหลวงพ่อสักหม้อเถอะ

เขาวูอย่างนี้ ใช้คำว่า **บิณฑบาต** อย่างกับตัวเองเป็นพระ” ท่านพูดยิ้มๆ

“แล้วหลวงพ่อกับหรือเปล่าครับ”

“ให้ซิ ก็บอกแล้วว่าเราไม่เคยหวงใคร เราก็กินโยมทั่วมาช่วยเอาข้าวสารให้โยมเขาหน่อย แรกๆโยมทั่วมาแก้กระเพาะกระเพาะ ให้อย่างไม่เต็มใจ บางครั้งถึงกับตะคอกใส่เราว่า **ข้าวที่วัดก็กำลังจะหมดเหมือนกัน** เราก็อ๋ว่า **หมดก็ให้มันหมดไป** เตียวเขาก็กินมาให้ พอตกเย็นก็มีคนเอาใส่เรือมาถวายจริงๆ ตอนหลังโยมทั่วมาแก้เลยเชื่อตามเรายังให้ก็ยิ่งได้” หลวงพ่อสวดเล่าให้พระหนุ่มฟัง

“ฉันผมก็ได้ตำราจากหลวงพ่อกับแล้ว” พระหนุ่มพูดอย่างยินดี

“ตำราอะไรของเธอละ” สมภารวัดปากน้ำถาม

“ตำราที่ว่า **ยิ่งให้ยิ่งได้ ยิ่งหวงยิ่งอด หมดก็ไม่มา เราไม่หวงกันเราก็ไม่อด หมดก็มาเรื่อยๆ** ตำรานี้ใช้ได้ไหมครับ”

“ดี เข้าท่าดี ตั้งแต่มาอยู่ใกล้เรา เธอลดขึ้นเยอะเลย”

“หลวงพ่อด่าผมอีกแล้ว” พระหนุ่มตัดพ้อ

“เธอก็นึกว่าเราเป็นผู้หญิงเสียก็สิ้นเรื่อง” ภิกษุวัยหกสิบ

มักกะลิผล

หกเย้า

“ทำไมต้องนึกว่าหลวงพ่เป็นผู้หญิงล่ะครับ”

“อ้าว ก็เขาพูดกันว่า ผู้หญิงด่าแปลว่าผู้หญิงรัก ผู้หญิงให้จวักแปลว่าเขาจวักมือ” ท่านตอบยิ้มๆ

“แต่ผมเป็นโรคเกลียดผู้หญิงครับ ยกเว้นโยมแม่กับโยมยาย ผม อ้อ โยมท้าวอีกคนหนึ่ง” พระหนุ่มพูดจะฉาน

บ่ายสองโมงของทุกวัน หลวงพ่อสดจะออกมารับแขกที่ศาลา ญาติโยมจะพากันมามากมาย ใครมีทุกข์มีร้อนอย่างไร ต้องการให้ท่านช่วยก็จะเขียนใส่บาตรไว้ โดยเขียนชื่อ ที่อยู่ และเรื่องที่ต้องการให้ท่านช่วย ถึงเวลาพักผ่อนท่านก็จะเรียกพระเจริญไปที่กุฏิ คลีกระดาศที่ญาติโยมเขียนไว้ให้อ่านให้ท่านฟัง ฟังแล้ว รายไหนช่วยได้ท่านก็จะให้ม้วนใส่บาตรอีกใบหนึ่งไว้ รายไหนช่วยไม่ได้ท่านก็จะสั่งให้ฉีกทิ้ง วันนั้นก็เช่นกัน รายแรกที่พระเจริญอ่านคือ ดิฉันชื่อนางอรดี บ้านอยู่บางนา ขอให้หลวงพ่ช่วยแม่เมตตาให้ด้วย ลูกชายดิฉันจะไปเรียนเมืองนอก ดิฉัน สามี และลูกสาวอีกสองคนจะบินไปส่งถึงที่อเมริกา จึงขอให้หลวงพ่... พระหนุ่มอ่านยังไม่ทันจบ หลวงพ่ก็สั่งว่า

“ฉีกทิ้งๆ รายนี้ช่วยไม่ได้” พระหนุ่มทำตาม แล้วหยิบม้วนที่สองออกมาคลี่อ่าน ดิฉันชื่อกิมลั้ง บ้านอยู่สาทรประดิษฐ์ สามีของดิฉันติดการพนันงอมแงม และเจ้าชู้อีกด้วย ได้ผลาญทรัพย์สินของดิฉันไปเกือบหมด ตอนนี้ก็ได้อาตึกที่ดิฉันอาศัยอยู่กับลูกๆ ไปจำนอง ดิฉันเกรงว่าถ้าขาดจำนองเมื่อใด ลูกๆ ก็จะไม่มียู่อยู่ จึงขอให้... หลวงพ่อดริบสั่งว่า

“เอาใส่บาตรไว้ รายนี้ช่วยได้ พรุ่งนี้ถ้าเขามาฟังผล บอก

เขาว่าให้มาเข้ากรรมฐาน ๗ วัน แล้วจะช่วยให้ คนนี้กุศลพอ”
รายที่สามเขียนว่า หลวงพ่อคะ หนูเป็นเมียน้อยคนที่ ๔
ของสามี ถูกอเมียน้อยคนที่ ๕ มันอิจฉา เพราะหนูสวยกว่ามัน
หลวงพ่ช่วยแม่เมตตาให้หนูด้วย ให้สามีรักหนูมากๆ อย่าไปรัก
มัน คนอ่านยิ้มแล้วพูดขึ้นว่า

“เรื่องอย่างนี้ก็ต้องมาให้พระช่วย หลวงพ่ช่วยได้ไหม
ครับ”

“ช่วยไม่ได้ กุศลไม่พอ”

“ทำไมถึงไม่พอละครับ” พระหนุ่มดูจะสนใจรายนี้เป็นพิเศษ
“ก็เขาไม่สร้างกุศลเข้าไว้ คนที่ไปแย่งสามีคนอื่นนี่บาป
นะเธอ ผู้ชายมีถมเถ ทำไมต้องไปแย่งเขาด้วย” ท่านดำหนิ

“แล้วรายแรกทำไมหลวงพ่ถึงบอกว่าช่วยไม่ได้ละครับ”

“ที่จะไปเมืองนอกนะหรือ ก็กุศลไม่พออีกเหมือนกัน ฟรุ้ง
นี่เขาจะเดินทาง แต่ไปไม่ถึงอเมริกาหรอก ไม่เชื่อเขาคอยดู”

“ทำไมละครับ” พระหนุ่มสงสัย

“เครื่องบินตกนะซี พวกมันตายทั้งครอบครัวเลย”

“ทำไมหลวงพ่ไม่ช่วยเขาละครับ อย่างน้อยก็บอกเขาว่า
ไม่ให้ไป”

“แล้วใครเขาจะเชื่อเราละ มันเป็นกรรมของเขา เขา
ทำกรรมมาด้วยกัน ก็ต้องมารับวิบากร่วมกัน เขาคอยอ่านข่าว
หนังสือพิมพ์วันมะรืนนี้ก็แล้วกัน เอ้ออ่านรายต่อไปซิ”

กว่าจะถึงรายสุดท้าย ทั้งคนอ่านและคนฟังก็เหนื่อยไป
ตามๆกัน วันนี้มีผู้มาร้องทุกข์ร้อยกว่าราย มีช่วยได้ห้าสิบราย
นอกนั้นช่วยไม่ได้ พระเจริญรู้สึกขงใจ จึงถามหลวงพ่อดว่า

“หลวงพ่ครับ หลวงพ่รู้ได้อย่างไรว่ารายนี้ช่วยได้ รายนี้

มักกะลิผล

ช่วยไม่ได้ ผมสังเกตว่ารายไหนที่หลวงพ่อบอกว่าช่วยได้ ก็ช่วยเขาได้จริงๆ ส่วนรายที่ไม่ได้ ก็ไม่ได้จริงๆ อีกเหมือนกัน หลวงพ่อทำอะไรเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาครับ”

“ถ้าเธออยากรู้ก็ต้องเร่งปฏิบัติให้ได้ธรรมกาย แล้วเธอจะไม่ถามอย่างนี้อีก”

“แหม หลวงพ่อครับ ผมเพิ่งจะบวชได้แค่ห้าพรรษา ประสบการณ์ยังน้อย กว่าจะทำได้อย่างหลวงพ่อ ผมหมายถึงว่าได้ธรรมกายก็คงจะแก่เกินแกงแล้ว หลวงพ่อกรุณาอธิบายให้ผมฟังก่อนได้ไหมครับ”

“ก็ได้ เราจะอธิบายให้เธอฟังแบบย่อๆนะ เพราะเคยพูดเรื่องนี้มาบ้างแล้วเธอคงยังจำได้ เรื่องการแผ่เมตตาตานะ จำได้ใช่ไหม”

“ครับ ผมยังไม่ลืม” พระหนุ่มตอบ

“นั่นแหละ มันก็คล้ายๆกัน คือการที่เราแผ่เมตตาไปก็เหมือนกับซาร์จไฟเข้าหม้อแบตเตอรี่ ถ้าหม้อดีก็เก็บไฟอยู่ แต่ถ้าหม้อรั่วไฟก็รั่วออกหมด ที่นั่นคนที่ไม่มีกุศลก็เปรียบเหมือนหม้อรั่ว ก็เสียเวลาที่เราจะไปช่วย ถ้าเป่าหัวก็เสียลมในท้องเปล่าๆ พอลจะเข้าใจหรือยัง”

“เข้าใจครับ แต่ก็ยังสงสัยอีกนั่นแหละว่า หลวงพ่อรู้ได้ยังไงว่าแบตเตอรี่ของคนนี้รั่วหรือไม่รั่ว”

“ตรงนี้แหละสำคัญ เราขอบอกเธอสั้นๆว่าได้ธรรมกายเมื่อไร เธอก็จะหายสงสัยเมื่อนั้น เอาละ กลับห้องได้ เราจะพักผ่อนเสียที”

พระผงวัดปากน้ำรุ่นแรกที่หลวงพ่อสวดแจกญาติโยมนั้น มีข้อเสียอยู่อย่างหนึ่งคือ เมื่อถูกน้ำจะละลาย พระเจริญหัวคิดดี จึง

มักกะลิผล

ใช้เงินรบองไปซื้อแลคเกอร์ตราปลาตะเพียนคู่มา แล้วนำพระผงมา
ชุบแลคเกอร์ ผึ่งลมไว้จนแห้ง ปรากฏว่าสามารถแก้ปัญหาพระ
ละลายน้ำได้ เมื่อต้นทุนการทำพระสูงขึ้น ทางวัดจึงเปลี่ยนนโยบาย
จากการให้เปล่ามาเป็นให้เช่าองค์ละ ๒๕ บาท ญาติโยมพากันมา
เช่ามากกว่ามารับแจกเสียอีก คงจะเห็นว่าของได้เปล่าไม่มีค่า ถ้า
ต้องใช้เงินแลกดูมีค่าขึ้น พระเจริญจึงมีหน้าที่ช่วยหีบพระส่งให้
หลวงพ่อ ซึ่งท่านจะให้เช่าเพียงหนึ่งองค์ต่อหนึ่งคน ใครจะขอ
เช่ามากกว่าหนึ่งองค์ท่านก็ไม่ให้ โยมผู้หญิงคนหนึ่งมาแอบกระซิบ
พระเจริญว่า

“ช่วยบอกหลวงพ่อหน่อย ฉันจะขอเช่าหลายองค์จะได้หรือ
เปล่า จะเอาไปฝากญาติๆทางบ้านได้” พระหนุ่มยังมีทันบอก หลวง
พ่อสดกก็พูดขึ้นว่า

“ไม่ได้ เช่าเกินหนึ่งองค์ไม่ได้” โยมคนนั้นตกใจจนหน้า
ซีด คิดว่ากระซิบเบาที่สุดแล้ว ทำไมหลวงพ่อก็ได้ยิน ความจริง
แล้วโยมคนนี้แกหูตึง เวลาใครพูดกับแกต้องตะโกนดังๆ พอแก
พูดกับคนอื่นก็คิดว่าเขาจะไม่ได้ยินเหมือนอย่างแก จึงพูดเสียงดัง
กว่าปกติ ขนาดพูดกระซิบก็ยังดังจนหลวงพ่อดูได้ยิน

ถึงเวลาพักผ่อน พระหนุ่มต้องมาช่วยอ่านคำร้องทุกข์เช่น
ทุกวัน จึงถือโอกาสเรียนถามสมภารว่า

“หลวงพ่อดูครับ ทำไมถึงไม่อนุญาตให้โยมเช่าเช่าพระผง
คนละหลายๆองค์ จะได้มีเงินเข้าวัดมากๆ” ท่านคิดว่าเป็นคำถาม
ที่มีเหตุผล หากหลวงพ่อสดกกลับตอบว่า

“ช้าไว้ เธอรีบ้องตื่นมาก รู้ไว้เถิดว่า เราจะให้เช่าเฉพาะ
คนที่เขานับถือเราเท่านั้น”

“แต่ผมคิดว่าถ้าเขาเช่ามาก เราก็ได้เงินมาก หลวงพ่อก็ได้

เงินนะครับ” ท่านย้า

“ที่เธอพูดมันก็มีส่วนถูก แต่ที่เราให้เช่าองค์เดียวเพราะคนอื่นที่เขาไม่รู้จัก ไม่นับถือเราได้ไปก็ไม่มีประโยชน์สำหรับเขา เราจะทำให้เช่าเฉพาะคนที่นับถือเรา ใครไม่รู้จักเราได้ไปพระก็ไม่ขลัง ช่วยเขาไม่ได้เขาก็จะมาว่าเรา แล้วก็เอาพระไปทิ้งเสียเปล่าๆ” คือเหตุผลที่ท่านไม่ให้เช่าเกินหนึ่งองค์

“แล้วถ้าผมจะขอเช่าไปฝากที่บ้านอาทางเมืองสิงห์จะได้หรือเปล่าครับ” พระเจริญถามอีก

“ก็ที่บ้านอาของเธอเขารู้จักเราไหม ถ้าไม่รู้จักเขาก็จะเอาไปทิ้งเสียของเลย เธอจำไว้ คนที่เราจะแจกเขาต้องนับถือเรา มาเรียนธรรมะกับเรา เราก็ช่วยเขาได้ ส่วนคนที่ไม่ได้มาเรียนธรรมะกับเรา เราก็ช่วยเขาไม่ได้ ถึงได้พระไปก็ไม่ขลัง จึงต้องให้เช่าองค์เดียว” หลวงพ่อสดย้า

“ครับ ถ้าเช่นนั้นผมก็จะขอเช่าองค์เดียวครับ” พระหนุ่มยอมจำนนต่อเหตุผลของสมภาร

“ไม่เป็นไร สำหรับเธอไม่ต้องเช่า เวลากลับบ้านเราจะให้ไปสักสองกำ ให้เก็บไว้แจกคนที่รู้จักเรา คนเมืองสิงห์คงมีบ้างหรอกที่เขารู้จักหลวงพ่อสด วัดปากน้ำภาษีเจริญ” ถ้อยคำของหลวงพ่อสดทำให้พระหนุ่มปีติหนัก จากนั้นจึงทำหน้าที่ ยานฎีกา ถวายสมภารวัดปากน้ำ

๗๗

พระผงวัดปากน้ำ

อยู่วัดปากน้ำครบหกเดือน พระเจริญก็ยังไม่ได้วิชา
ธรรมกาย จึงเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายและท้อแท้ ที่ตั้งใจว่าจะจำ
พรรษาอยู่เสียที่วัดปากน้ำหากว่ายังเรียนไม่สำเร็จ ก็เลยมีอันต้อง
ล้มเลิก ในที่สุดก็ตัดสินใจว่าจะกลับไปจำพรรษาที่วัดพรหมบุรี ออก
พรรษาแล้วจึงค่อยมาเรียนใหม่ ถึงตอนนั้นจิตใจคงจะปลอดโปร่ง
แจ่มใสกว่าตอนนี้

“หลวงพ่อกับ ฟรุ้งนี่ผมจะกลับสิ่งห้บุรีนะครับ” พระหนุ่ม
บอกหลวงพ่อสวดขณะทำหน้าที่นวดให้ท่าน

“อ้าว ก็ไหนเธอว่าจะจำพรรษาอยู่ที่วัดนี้ยังไงล่ะ แล้วทำไม
ถึงจะกลับหรือว่าเธอได้ธรรมกายแล้ว” ท่านถามทั้งที่รู้ว่าคนเป็น
ศิษย์ยังมีได้สำเร็จวิชาธรรมกายแต่อย่างใด

“ยังไม่ได้หรอกครับ แต่ผมรู้สึกเบื่อกับใจชอบกล เอาไว้
ออกพรรษาแล้วผมค่อยมาเรียนต่อ นะครับ”

“ตามใจเธอก็แล้วกัน สงสัยคงจะคิดถึงโยมยายละซี” ท่าน
ैया เมื่อทำหน้าที่นวดให้ท่าน พระหนุ่มมักชวนคุยเรื่องโน้นเรื่อง
นี้ โดยเฉพาะเรื่องมักกะลีผล ยิ่งสมภารวัดปากน้ำยืนยันว่ามักกะลีผล
มีจริง ก็ยิ่งทำให้พระหนุ่มตั้งใจแน่วแน่ว่าจะต้องดันดันไปพิสูจน์ที่
ป่าหิมพานต์ให้จงได้

“ครับ คิดถึงมาก” คำตอบของลูกศิษย์ทำให้อาจารย์หนึ่ง
คิดอยู่ชั่วครู่ แล้วจึงพูดขึ้นว่า

“เราก็ขອງใจอยู่เหมือนกัน ว่าทำไมเธอถึงยังไม่ได้ธรรมกาย
ทั้งที่เธอก็สำเร็จมานานมาแล้ว สงสัยจริงๆเชียว”

“ผมคงจะไม่มีวาสนาบารมีเหมือนหลวงพ่อกะมังครับ”

“ไม่มีก็ต้องสร้าง ของอย่างนี้มันสร้างกันได้ ขอให้ตั้งใจ
จริงเท่านั้น พระพุทธองค์ตรัสสอนไว้มีไชหรือ มโนบุพพชฌมา
ธมฺมา มโนเสฏฺฐจา มโนมยา - ธรรมทั้งหลายมีใจนำหน้า มีใจ
ประเสริฐที่สุด สำเร็จแล้วแต่ใจ ถ้าใจสู้เสียอย่างก็เท่ากับสำเร็จไป
ครึ่งหนึ่งแล้ว แม้จะยังมีได้ทำ” ภิกษุช่วยหกลีบหกพูดให้กำลังใจ

“แต่การทำอะไรก็ตาม จะให้สำเร็จได้มันต้องใช้เวลา นะครับ
หลวงพ่อ ปลุกข้าวก็ต้องรอให้มันออกรวง ให้เมล็ดแก่จึงจะเก็บ
เกี่ยวได้ เก็บเกี่ยวเสร็จก็ต้องนำมานวด มาตำ มาหุง จึงจะได้ข้าว
สุกมารับประทาน การปฏิบัติธรรม จะให้สำเร็จได้ก็ต้องใช้เวลาเหมือน
กัน ดูอย่างหลวงพ่อยังใช้เวลาตั้งยี่สิบปี แล้วผมเป็นลูกศิษย์ ถ้า
สำเร็จภายในหกเดือนก็จะเกินหน้าเกินตาครูบาอาจารย์ ผมไม่ต้อง
การเป็นศิษย์คิดล้างครูครับ” พระหนุ่มหาข้ออ้าง

“นั่นเป็นข้ออ้างของเธอต่างหาก เพราะเธอก็รู้ว่าความจริง
มิได้เป็นเช่นนั้น หรือเธอจะเถียง” สมภารพูดอย่างรู้เท่าทัน พระ
หนุ่มได้แต่ยิ้มแหยๆ แล้วแก้ตัวว่า

“ผมคงจะพูดผิดไป ขอโอกาสแก้ตัวใหม่ นะครับ คือผมกำลัง
จะพูดว่าผมไม่อยากเป็น อติชาตศิษย์ นะครับ”

“ทำไมถึงไม่อยากเป็นล่ะ อติชาตบุตรก็ดี อติชาตศิษย์ก็ดี
หากมีในสังคมใดสังคมนั้นก็เจริญ ถ้าเธอเป็นอติชาตศิษย์ได้ เรา
จะยินดีมาก แต่เอาเถอะดูท่าทางเธอเมื่อหน่ายยังงใจชอบกล เรา

มักกะลิผล

จะไม่เข้าซี้แล้ว อาจจะไม่ถึงเวลาของเธอก็ได้” หลวงพ่อสดพูดแบบไม่ได้ยึดติดถือมั่น พระหนุ่มหนึ่ง แล้วก็เหมือนนี่ก็อะไรขึ้นได้ จึงว่า

“เป็นไปได้ไหมครับหลวงพ่อกำลังอยู่ในวัยเบญจเพสเลยต้องมีอันเป็นไปเช่นนี้ เรียนอะไรก็ไม่สำเร็จจิตใจว่ารุ่นลับสนนี้ถ้าเป็นคฤหัสถ์ อาจมีเรื่องมีราวกับเขาถึงกับฆ่ารันพันแท่งกันก็ได้ โบราณเขาคอนอายุเบญจเพสต้องระวังตัว ดีไม่ดีอาจตายได้ เพราะว่าตักที่หนึ่งพระศุกร์เข้า พระเสาร์แทรก”

“เราไม่เชื่อเรื่องอย่างนี้หรอกนะ ถ้าเธอเป็นศิษย์พระตถาคตจริง ก็ต้องไม่เอาชีวิตไปฝากไว้กับสิ่งภายนอก พระพุทธองค์ไม่เคยตรัสสอนว่า ดวงอาทิตย์หรือดวงดาวต่างๆ มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ กรรมต่างหากเล่าที่บันดาลชีวิตสัตว์โลกให้เป็นไป กรรมก็คือการกระทำของตัวเอง พุดง่าย ๆ ก็คือมนุษย์เป็นผู้ลิขิตตัวเอง ไม่ใช่ดวงดาวมาลิขิต เรื่องนี้พระพุทธองค์ตรัสไว้ชัดเจน เธอคงจำได้ ยาทิสั วปะเต พืซึ ตาทิสั ลปะเต ผลั กลุยาณนการี กลุยาณั ปาปการี จ ปาปกั - บุคคลหว่านพืซึเช่นใด ย่อมได้รับผลเช่นนั้น ทำดีย่อมได้ดี ทำชั่วย่อมได้ชั่ว” สมภารวัดปากน้ำเทศนาโปรดลูกศิษย์กันกุฎิ

“ขอบพระคุณหลวงพ่อกับที่ได้อเมตตาอบรมสั่งสอนผมถึงจะไม่ได้ธรรมกาย แต่เวลาหกลเดือนของการอยู่ที่นี้ ทำให้ผมได้อะไรดีๆ หลายอย่างจากหลวงพ่อกับที่ผมจะนำไปเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ ผมตั้งปณิธานไว้ว่าจะทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนจะไม่ทำให้สมณเพศของผมต้องเป็นหมัน”

“ดี เราขออนุโมทนา เป็นนักบวชก็ต้องมีสมณสัญญากำกับอยู่ตลอดเวลา คนเขาจะได้ไม่ติฉินเอาไว้มาบวชก็เสียผ้าเหลือง สึก

“ไปก็เบื่อง่าย”

“แต่ผมคงไม่สึกหรือครบหลวงพ่อก็ได้ตัดสินใจแล้วว่า จะบวชไปจนตลอดชีวิต” พระหนุ่มรีบบอก ครั้นได้เวลาพักผ่อนของสมภาร ท่านจึงทวงถามขึ้นว่า

“หลวงพ่อบอกว่าจะให้พระผมสองกำมือ เอาไปฝากคนที่เขารูจักหลวงพ่อ ผมจะขอเดี๋ยวนี้เลยได้ไหมครับ”

“ได้ซิ นั่นไง ในบาตรนั้น หยิบเอาไปสองกำ” พระหนุ่มเอามือล้วงลงไป ในบาตร หยิบพระขึ้นมาสองกำ บังเอิญท่านเป็นคนมือใหญ่ แฉมนิ้วก็ยาว พระสองกำของท่านจึงมีปริมาณเท่ากับสี่กำมือของคนปกติ หลวงพ่อสวดพุทฺธมีได้ว่า

“เราพลาดไปหน่อย ไม่น่าพลาดเลย”

“มีอะไรหรือครับ” พระเจริญถาม

“ก็เราน่าจะบอกเธอว่าที่ให้พระสองกำมือนั้นหมายถึงกำมือเรา ซึ่งเท่ากับหนึ่งกำมือของเธอ”

“ถ้าเช่นนั้นหลวงพ่อบุญใหม่ก็ได้รับ ว่าให้สี่กำมือของหลวงพ่อดีเท่ากับสองกำมือของผม” คนเป็นศิษย์พุทฺธแบบไม่ยอมเสียผลประโยชน์

“เอาเถอะๆ พุทฺธไปก็เท่านั้น กลับไปห้องของเธอได้แล้ว เราจะได้พักผ่อน” พระเจริญกราบสมภารสามครั้ง แล้วจึงเดินกลับห้องของท่าน ผ่านห้องสามเณรห้องเห็นกำลังนั่งภาวนา สัมมาอรหัง อยู่ ก็นึกสนุก จึงไปหาเทียนมาจุด นำไปลงคางสามเณรเป็นการแก้แค้น ท่านเอ็นดูสามเณรห้องเหมือนน้องชาย พุทฺธนี้ก็จกกันแล้ว ต้องฝากรักไว้สักหน่อย พระหนุ่มลนอยู่นาน สามเณรก็ไม่ยอมลืมนตา จึงเลื่อนเทียนสูงขึ้นๆ จนเปลวเทียนเลียคางสามเณร กระนั้นคนที่นั่งขัดสมาธิอยู่ตรงหน้าก็ยังไม่ยอมลืมน

มักกะลิผล

ตา เสียงตะโกนออกมาจากห้องข้างๆว่า

“หลวงพี่ แก่ล้งเถรนะบาปกรรมนะ ยิ่งเขากำลังปฏิบัติ ก็ยิ่งทำให้คนแก่ล้งบาปหนักขึ้น” ท่านจึงดับเทียนแล้วเดินเข้าห้อง สงสัยนักกว่าทำไมสามเณรน้อยจึงอดทนได้มากมายถึงปานนั้น เข้ามาในห้องแล้วท่านจึงเก็บเครื่องอัฐบริวาร ซึ่งมีจำนวนเท่ากับตอน มาใหม่ๆ ที่จะเพิ่มขึ้นก็คงจะเป็นพระผงรุ่นหนึ่งของวัดปากน้ำ จำนวนสองกำมือนั้นแหละ เก็บของเสร็จท่านจึงทำความสะอาดห้อง เพื่อคนต่อไปเข้ามาอยู่จะได้ไม่ดำตามหลังว่าทำห้องสกปรก เลอะเทอะทิ้งไว้ให้เขาต้องมาเป็นภาระ ทำความสะอาดห้องเสร็จ จึงสร่งน้ำ ตั้งใจว่าวันนี้จะนั่งภาวนาเป็นการส่งท้าย ผล่อๆอาจจะได้ธรรมกายในวันนี้ก็เป็นได้ เมื่อปูอาสนะเรียบร้อยและลงนั่งแล้ว ก็พอดีกับสามเณรบ้องกำหนดออกจากภาวนา สามเณรน้อยรู้สึกแสบๆที่ใต้คาง จึงเดินมาหาพระเจริญพูดว่า

“หลวงพี่เตี้ยวก่อน อย่าเพิ่งนั่ง ช่วยดูคางให้ผมหน่อยทำไมมันแสบๆร้อนๆชอบกล หรือว่าถูกตัวอะไรมาต่อยตอนที่ผมกำลังนั่งภาวนา” สามเณรน้อยชี้ที่คางตัวเอง

“ไม่ใช่หรอกเถร เขาเรียกว่าโรคกรรมนะ” พระเจริญบอกโดยมิได้ดู

“กรรมอะไรครับ” สามเณรบ้องสงสัย

“กรรมสนองนะซี หลวงพี่เอาเทียนมาลนคางเถร ตั้งใจจะล้อเล่น แต่เห็นนั่งไม่รู้สึกรู้สาเลยยกเทียนสูงขึ้นๆจนไฟลามคางเถรนั้นแหละ หลวงพี่ขอโทษด้วยนะ นึกว่าเจ้าก้นไป” ท่านใช้ศัพท์ภาษาจีน

“อย่างนั้นเองหรือ หรือ ผมก็นึกว่าตัวอะไรมันมาต่อย เอละ เป็นอันว่าหายกัน ว่าแต่ว่าหลวงพี่เพิ่งจะเริ่มปฏิบัติหรือ ก็ทุ้ม

ก็ยามแล้วละนี่”

“คงจะสักสี่ทุ่มกระมัง หลวงพี่เพิ่งนวดให้หลวงพ่อดีเสร็จเมื่อครู่นี้เอง จากนั้นก็มาเก็บข้าวเก็บของ พรุ่งนี้หลวงพี่จะกลับไปสิงห์บุรีแล้วนะ จะกลับไปจำพรรษาที่วัดพรหมบุรีตามเดิม”

“หรือครับ แล้วจะกลับมาอีกหรือเปล่า ผมคงคิดถึงแย່เลย เพราะไม่มีคนคุยด้วย” สามเณรวัยสิบสองพูดจากใจจริง

“คิดว่าออกพรรษาจะกลับมา เพราะหลวงพี่ยังไม่ได้ธรรมกายเลย เณรคงได้แล้วกระมังถึงได้ไม่รู้สึกร้อน ตอนหลวงพี่เอาเทียนลนคาง”

“ยังไม่ได้หรอกครับ ผมให้หลวงพี่ได้ก่อน แล้วผมค่อยดำเนินรอยตาม”

“อย่าเอาหลวงพี่เป็นตัวอย่างเลย ขอให้ดำเนินรอยตาม หลวงพ่อดีดีกว่า หลวงพี่ได้อะไรๆจากท่านไปเยอะแยะเลย มีวิชาธรรมกายเท่านั้นที่ยังไม่ได้” พระหนุ่มรีบออกตัว

“หลวงพ่ot่านไปไกลมากแล้ว ผมคงตามไม่ทัน จริงๆนะครับ ผมรู้สึกทึ่งมากที่ท่านรู้อะไรๆได้ราวกับเป็นผู้วิเศษ อย่างเมื่อวานนี้ โยมผู้หญิงคนหนึ่งมาร้องห่มร้องไห้กับท่าน บอกว่าพี่เขาหายไปห้าปีแล้ว ไม่รู้อย่างมีชีวิตรอยู่หรือเปล่า ให้หลวงพ่oช่วยแม่เมตตาให้พี่กลับด้วย หรือถ้าตายแล้วก็ขอให้วิญญาณพี่มาเข้าฝัน หลวงพ่ot่านบอกยังไม่ตายหรอก พรุ่งนี้ก็กลับ ไม่ต้องร้องไห้เจียบชะ ท่านพูดแค่นี้แล้วหลวงพี่รู้ใหม่ครับว่าเกิดอะไรขึ้น”

“ใครจะไปรู้ ก็หลวงพี่ไม่ใช่ผู้วิเศษอย่างหลวงพ่onี่นา”

“แต่ผมว่า อีกหน่อยหลวงพี่อาจจะเป็นเหมือนที่หลวงพ่ot่านเป็นอยู่ในเวลานี้ก็ได้ ผมดูโหงวเฮ้งแล้ว หลวงพี่ต้องเก่งอย่างหลวงพ่o”

มักกะลิผล

“เอาเหอะๆ ถึงเรื่องที่พูดจะไม่จริง แต่เป็นเรื่องดี หลวงพี่ก็ขอรับไว้ด้วยความเต็มใจ ไหนเล่าเรื่องโยมที่สามี่หายต่อซิ” ท่านยังอยากรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับสตรีผู้นั้น

“เมื่อตอนบ่ายเขามาหาหลวงพ่อนะซี พาผ้าเขามาขอขอบคุณหลวงพ่อด้วย ผ้าเขาเล่าว่าถูกโจรลักพาตัวไปอยู่ต่างจังหวัด จะให้เขาเขียนจดหมายมาเรียกค่าไถ่จากเมีย เขาก็ไม่ยอมเขียน โดยอ้างว่า เมียเขาไม่มีเงินมาไถ่ตัวเขาแน่ เพราะต้องเลี้ยงลูกตั้ง ๕ คน ถ้าต้องไปหยิบยืมใครมาเขาก็ไม่อยากกลับมาใช้หนี้ จึงขอยอมตายดีกว่าจะให้ลูกเมียต้องเดือดร้อน โจรก็กักตัวไว้แล้วก็ใช้ทำงานอย่างกับทาส กินก็อดๆอยากๆ พออยู่นานไปโจรก็ชักจะเชื่อว่าเขาไม่ยอมให้เมียมาไถ่ตัวแน่ ก็เกิดสงสารปล่อยตัวมา แต่ผมว่าเป็นเพราะหลวงพ่อแผ่เมตตาไปให้มากกว่า หรือหลวงพี่ว่ายังไง” สามเณรบ้องถามหลวงพี่

“ก็ไม่ว่าจะว่ายังไง หลวงพ่ออาจเป็นผู้วิเศษจริงๆก็ได้ ดูอย่างเรื่องโยมจากบางนาที่หลวงพี่เป็นคนอ่านให้ท่านฟัง โยมเขามาขอให้ท่านแผ่เมตตาให้ลูกจะไปเรียนเมืองนอก และเขาจะไปส่งทั้งครอบครัว หลวงพ่อท่านบอกรายนี้ช่วยไม่ได้ กุศลไม่พอ ท่านบอกพຽ່ງนี้เครื่องบินตก จะพากันตายทั้งครอบครัว ก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ แบบนี้จะเรียกท่านว่าอย่างไรถ้าไม่ใช่ผู้วิเศษ จริงไหม”

“จริงครับ” สามเณรบ้องสนอง เจ็บกันไปครู่หนึ่งพระเจริญก็ถามขึ้นว่า

“เณรเคยขอพระท่านไปแจกญาติโยมไหม”

“เคยครับ แต่ท่านไม่ให้ ท่านบอกว่า คนที่เธอจะไปแจกนะ เขารู้จักหลวงพ่อสดไหม เขารู้ไหมว่าหลวงพ่อสอนอย่างไร วัดปากน้ำอยู่ที่ไหน ถ้าเขาไม่รู้แบบนี้ แจกไปก็ไม่เกิดประโยชน์

เสียของเปล่าๆ ท่านว่าอย่างไรครับ”

“จันหรือ ท่านก็มีเหตุผลของท่านนะ เอาละนะ หลวงพี่จะขอนั่งภาวนาบ้าง เณรละ จะนั่งเป็นเพื่อนหลวงพี่หรือจะเข้าห้องจำวัด แต่คิดว่าคงจะไม่เอาไฟมาลนคางหลวงพี่นะ” ท่านรีบพูดตัดคอไว้ก่อน

“ผมไม่สร้างกรรมใหม่หรือครับหลวงพี่ จะพยายามใช้กรรมเก่าให้หมด กรรมใหม่ไม่สร้างอีก จะได้ตัดขาดจากวัฏสงสาร” สามเณรวัยสิบสองพูดจาเกินอายุ

“ดีแล้ว แหม ถ้าตอนหลวงพี่อายุเท่าเณรแล้วทำอย่างเณรคงจะดีมาก เสียอายุที่ประมาทในชีวิต สร้างกรรมทำเข็ญไว้มาก ไม่รู้ว่าชั่วชีวิตนี้จะใช้หนี้กรรมหมดหรือเปล่า ไม่อยากเวียนว่ายตายเกิดอีก ชีวิตมันทุกข์นะเณรนะ เป็นพระเป็นเณรก็ทุกข์ เป็นคฤหัสถ์ก็ทุกข์ เป็นอะไรก็ทุกข์ทั้งนั้น” หลวงพี่ พูดปลงๆ

“พຽ່ງนี้หลวงพี่จะไปยังงั้ครับ” สามเณรบอ็งเปลี่ยนเรื่องด้วยไม่ยอมให้จิตใจหดหู่เศร้าหมอง

“หลวงพี่ว่าจะไปขึ้นเรือเมล์ที่ท่าเตียน เรือ พงษ์ประจักษ์ ขามาหลวงพี่มาเรือโยง เหม็นขี้ไก่แทบแ่ย ต้องนอนดมขี้ไก่อยู่หนึ่งวันกับหนึ่งคืนจึงถึงท่าเตียน” พระหนุ่มยังรู้สึกเหมือนว่ากลิ่นของมันวนเวียนอยู่แ่วๆปลายจมูก

“ถ้าเช่นนั้นผมจะนั่งเป็นเพื่อนหลวงพี่นะครับ จะนั่งกันก็ชั่วโมงดี” สามเณรน้อยถาม

“นั่งไปจนถึงสองยามดีไหม พอได้ยินเสียงเคาะเการะบอกเวลาค่อยออก” พระหนุ่มเป็นคนเสนอ

“ตกลงครับ แต่ผมไม่ได้ยินหรือครับ เพราะเวลาที่นั่งจิตมันจะตึงลึกลงไป ไม่รับรู้อะไรทั้งสิ้น ก็หลวงพี่เอาเทียนมาลนผมยัง

ไม่รู้เลย” สามเณรบอingle่าประสบการณ์การปฏิบัติของตน

“อย่างนั้นหรือ แสดงว่าจิตเณรแน่วแน่ถึงขั้นฌานแล้ว”
พระหนุ่มวิจย ท่านไม่บอกว่าตัวท่านเองก็เคยได้ฌานสมัยที่อยู่กับ
หลวงพ่อดีม แต่เพราะไม่ได้รักษาองค์ฌานไว้ ฌานจึงเสื่อม

“คงจะเป็นอย่างนั้นกระมังครับ เพราะเวลาผมจะนั่ง ก็
กำหนดใจว่าจะออกเวลาเท่าไร พอถึงเวลาที่กำหนดก็จะรู้สึกตัว”

“ถ้าเช่นนั้นก็ลงมือปฏิบัติกันเถอะ จะได้ไม่เสียเวลา”
ตกลงกันดังนี้แล้ว พระหนึ่งองค์กับสามเณรหนึ่งรูปจึงพากันนั่ง
ภาวนาด้วยการกำหนด สัมมารหัง อยู่ที่หน้าห้องของตน

ฉันภัตตาหารเช้าเสร็จแล้วพระเจริญจึงไปกราบลาหลวงพ่อดีม
อีกครั้ง จากนั้นจึงมาลงเรือเพื่อไปต่อรถเมล์ขาวที่ตลาดพลู เณร
บอingle่ามาส่งถึงท่าหน้า พระเจริญหยิบปัจจัยออกมาจากย่ามหนึ่งซึ่ง
มอบให้เณรไว้ใช้ในยามจำเป็น ท่านเข้าใจความเป็นอยู่ของเณร
ว่าค่อนข้างอัตคัดขัดสน เพราะญาติโยมส่วนใหญ่มักจะทำบุญแต่
กับพระ พระจึงมีความเป็นอยู่ดีกว่าเณร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ
ขบฉันหรือปัจจัยสำหรับใช้สอย พระบางรูปถึงกับมีเหลือเพื่อ
จนกลายเป็นความฟุ่มเฟือย และนำไปใช้ในทางที่ทำให้เกิดอาบัติ
โทษ ไม่สมควรกับสมณเพศ เช่น นำไปออกเงินกู้ นำไปซื้อสลาก
กินแบ่ง เพราะหวังรวย บางรูปก็นำไปซื้อของกำนัลไว้แจกพวก
สีกาสาวๆ เลยประพาศิติดพระวินัยกันยกใหญ่ ในที่สุดก็ต้องสึก
หาลาเพศออกไปมีครอบครัว ส่วนพวกที่ไม่ยอมสึกก็ทำให้สมณเพศ
ต้องมัวหมองทั้งๆที่ครองผ้าเหลือง

เรือแล่นมาถึงตลาดพลู พระเจริญขึ้นจากเรือ เดินมาที่ท่า
รถเมล์ขาวของบริษัทนายเลิด รถเมล์กำลังจะออก ท่านจึงรีบขึ้น
แต่ไม่สามารถหาที่นั่งได้ด้วยว่าคนนั่งกันเต็ม ครั้นจะลงไปรอขึ้น

มักกะลิผล

คันใหม่ก็เกรงว่าจะไม่ทันเรือเมล์ ไม่เป็นไร ยืนก็ได้ เดี่ยวคงมี
ญาติโยมที่ใจบุญเขาลูกให้นั่งหรือก่น่า ท่านปลอบใจตัวเอง รถเมล์
ออกจากท่าแล่นไปตามถนนซึ่งค่อนข้างขรุขระ พระหนุ่มสะพาย
ย่ามไว้บนบ่า มือหนึ่งโหนรถเมล์ อีกมือหิ้วลังกระดาษบรรจุเครื่อง
อัฐบริขาร พอรถแล่นมาถึงวงเวียนใหญ่คนก็ขึ้นกันจนแน่นรถ อย่า
ว่าแต่จะหาที่นั่ง แม้ที่ยืนก็หาแทบไม่ได้ เสียงกระเป๋ารถที่อยู่ข้าง
หน้าตะโกนบอกผู้โดยสารให้ถอยเข้าไปข้างหลัง กระเป๋ารถที่อยู่
ข้างหลังก็ตะโกนบอกให้ผู้โดยสารร่นขึ้นไปข้างหน้า จนคนถูกบอก
ไม่รู้จะปฏิบัติตามอย่างไรถูก พระเจริญรู้สึกเมื่อยจึงเปลี่ยนมือข้าง
ที่หิ้วลังมาโหนรถเมล์ ส่วนมือที่โหนรถเมล์อยู่เดิมก็เปลี่ยนมาหิ้ว
ลัง สับเปลี่ยนอยู่อย่างนี้ ไหนจะระวังตนไม่ให้ไปถูกกับสีกาอีกเล่า
พวกคนที่นั่งก็ใจร้ายใจดำ จะลูกให้พระสงฆ์องค์เจ้านั่งบ้างก็ไม่ได้
ท่านนึกตำหนิผู้โดยสารที่นั่ง พวกที่ยืนก็ข้างกระไร จะช่วยเราหิ้ว
ลังบ้างก็ไม่ได้ ตำหนิคนนั่งแล้วก็ตำหนิคนยืน รถวิ่งมาถึงวงเวียน
เล็กเป็นเวลาเดียวกับที่สะพานพุทธเปิด รถที่จะข้ามไปฝั่งพระ
นครจึงต้องจอดรอเช่นเดียวกับรถจากฝั่งพระนครที่จะข้ามมาฝั่ง
ธนบุรี

ทุกนาทีดูเหมือนผ่านไปอย่างเชื่องช้า คนที่นั่งรู้สึกเบื่อก็
พากันหลับเสียส่วนมาก คนที่ยืนไม่มีสิทธิ์หลับ โดยเฉพาะพระ
ภิกษุที่หิ้วลังมือหนึ่ง โหนราวรถเมล์อีกมือหนึ่ง ท่านรู้สึกอึดอัด
ร้อน และกระหายน้ำ ขาทั้งสองข้างเกร็งราวกับท่อนไม้ หนึ่ง
ชั่วโมงผ่านไป ท่านถึงกับขาสั่นพับๆ ด้วยเมื่อยเสียจนแทบทนไม่
ไหว ไหนจะกังวลว่าจะไปไม่ทันเรือเมล์อีกเล่า ช่วงเวลาที่วิกฤตนั้น
ท่านนึกถึงหลวงพ่อดุสิต หลวงพ่อช่วยลูกด้วย จะทนไม่ไหวแล้ว
ครับ ภิกษุหนุ่มมิรู้ที่จะทำอะไรให้ดีไปกว่านั้น จึงยืนกำหนด สัมมา

มักกะลิณ

อรหัง ไปเรื่อยๆ สะพานปิดหลังจากที่เปิดให้เรือสินค้าขนาดใหญ่
แล่นผ่านไปแล้ว รถราที่ติดกันเป็นแถวยาวเหยียดเริ่มเคลื่อน
ตัวอย่างช้าๆ พระเจริณยังไม่ยอมหยุดกำหนด สัมมาอรหัง และ
ดูเหมือนว่าความทรมานทั้งหลายค่อยเพลาลง เมื่อรถแล่นมาถึง
กลางสะพาน เป็นเวลาเดียวกับที่จิตของท่านตั้งมั่นเป็นสมาธิ จาก
นั้นก็รู้สึกเย็นวาบไปทั่วสรรพางค์ แสงสว่างไสวปรากฏขึ้นในมโน
นึก แล้วท่านก็เห็นตัวเองเดินอยู่ฝั่งพระนคร ถือล้างไว้ด้วยมือขวา
แสงสว่างจ้าจับอยู่รอบๆตัว เอ๊ะ นั่นตัวเรานี่นา ทำไมถึงไปเดิน
อยู่ที่ฝั่งโน้นได้ ท่านสงสัย ผู้ชายคนหนึ่งยืนอยู่ข้างๆท่าน และ
ท่านก็รู้ด้วย จิต ว่าเขาเป็นคนสิงห์บุรี กำลังจะไปขึ้นเรือเมล์
พงษ์ประจักษ์ ที่ท่าเตียนเหมือนกับท่าน ภิกษุวัยยี่สิบห้ามองร่าง
ของท่านที่มีแสงสว่างไสวพุ่งออกมาจากกาย และบอกตัวเองว่า **อ้อ**
นี่เราสำเร็จธรรมกายแล้วหรือนี่ โธ่เอ๋ย มาได้บนรถเมล์นี่เอง ท่าน
นึกอย่างยินดี ทันใดนั้นผู้คนที่นั่งเก้าอี้มองมาเห็นท่านยืน จึงต่าง
แย่งกันลุกให้ท่านนั่ง

“นิมนต์พระคุณเจ้านั่งครับ นิมนต์”

“ไม่เป็นไรจะโยม ขอขอบคุณ อาตมาจะลงที่ท่าเตียนนี่เอง
จวนถึงแล้ว” ท่านบอกพวกเขาพลางนึกในใจว่า **แฮมปล้อยให้**
เรายืนเป็นชั่วโมงจนขาแข็ง พอเห็นเราได้ธรรมกายรีบลุกให้นั่งกัน
ใหญ่เชียว จ้างก็ไม่หนึ่ง เมินชะชาตินิ่ง พระหนุ่มถือโอกาสเล่นตัว
นานักหนาแล้วที่ไม่ได้ทำอย่างนี้

๗๘

หลวงพ่อบุญ

“หลวงพ่อบุญ เขาลือกันมาจากบางกอกว่า ที่ขอนแก่นมีพระยัด
เหรียญได้” นายเซียวนำข่าวมาบอกในเย็นวันหนึ่ง

“ยัดเหรียญอะไรของเอ็งล่ะ เกิดมาซำก็ยังไม่เคยได้ยัดสัก
ที” พระเจริญถาม

“แห่ม หลวงพ่อบุญนี่ไม่ทันสมัยชะบั้งเลย ขนาดไปอยู่ใกล้ชิด
เมืองบางกอกมาตั้งหกเดือนยังไม่รู้เรื่องอีก” นายเซียวค่อนขอด

“เออละๆ อย่ามัวพูดมาก ไหนเอ็งลองบอกมาซิว่ายัดเหรียญ
อะไรของเอ็ง”

“คืออย่างนี้” พี่ชายนายชาญทำท่าซึ้งซึ้ง แล้วจึงเล่าว่า

“เขาลือกันมาตั้งแต่บางกอกจนถึงสิงห์บุรีว่า มีพระรูปหนึ่ง
อยู่ที่ขอนแก่นท่านสอนวิชายัดเหรียญได้ ก็เหรียญห้าสิบบางค์นี่
แหละ ท่านมีคาถายัดเหรียญ”

“ยัดแล้วเป็นยังไงล่ะ มีประโยชน์อย่างไร”

“อ้าว ก็ขายซีหลวงพ่อบุญยัดเหรียญขาย ถ้าเราได้อวิชานี้ เรา
ก็รวย หลวงพ่อบุญนี่รู้ไหม เขาขายกันเหรียญละหมื่นถึงสองหมื่น” พูด
ด้วยท่าทางตื่นเต้น

“เหรียญห้าสิบบางค์เดียวนี่นะขายได้เป็นหมื่น” พระหนุ่ม
รู้สึกตื่นเต้นตามไปด้วย

มักกะลิผล

“ก็ใช่ล่ะซี ผมถึงอยากส่งหลวงพี่ไปเรียน แล้วเอามาสอนผม เราจะยึดเหรียญขายกัน รับรองรวยแน่” คนหัวการค้าแนะนำ

“แล้วคนซื้อเขาจะเอาเหรียญไปทำอะไรล่ะ” คนเป็นพระยังสงกา

“เขาก็เอาเลขที่อยู่เหรียญไปแทงหวยซีครับ เห็นว่าแทงถูกสามงวดสิ่งงวดติด ๆ กันเลย หลวงพี่ไปเรียนนะครับ พวกเราจะได้รับรางวัลกันเสียทีนะครับ” นายเซียวคะยั้นคะยอ

“นั่นก็ต้องรอให้ออกพรรษาก่อน หลวงพ่อขอจะว่ายังไงบ้างก็ไม่รู้ ข้าไม่ค่อยได้อยู่วัดเลย” ท่านปรารภ

“ท่านจะว่าอะไร ก็หลวงพี่หาเงินให้ครบสิบหมื่นแล้ว ลำพังท่านเองจังกก็ไม่ได้สร้างโบสถ์ ถึงยังไงท่านก็ต้องเกรงใจหลวงพี่อยู่ดีนั่นแหละ หลวงพี่ก็เรียนท่านชื่อว่าจะไปหาวิชาความรู้ เรื่องอะไรจะมาอยู่ให้เขาใช้ ช่วยมามากแล้ว”

“ที่เอ็งพูดมาก็ถูก คนเรานี้แหละ จะเป็นคฤหัสถ์ก็ตาม เป็นพระก็ตาม ถ้าเราช่วยเขาได้เขาก็ว่าเราดี ช่วยเขาไม่ได้เขาก็ว่าเราไม่ดี เหมือนที่สุนทรภู่ท่านสอนไว้ว่า อันข้าไทได้พึ่งเขาจึงรัก แม้ถอยศักดิ์สิ้นอำนาจวาสนา เขาหน่ายหนี มิได้อยู่คู่ชีวา แต่วิชาช่วยตนจนวายปราณ ข้าเห็นจะต้องไปเรียนวิชาที่เอ็งว่าเสียแล้ว” พระหนุ่มพลอยเห็นดีเห็นงามไปด้วย

ตั้งนั้นเมื่อออกพรรษา พระเจริญจึงลาสมภารวัดพรหมบุรีเพื่อไปหาวิชา ท่านนั่งรถโดยสารจากสิงห์บุรีไปลงที่ลพบุรี จากลพบุรีก็ต่อรถโดยสารไปยังนครราชสีมา คำล้งท่านบักกลดนอนที่นั่น รุ่งเช้ามีชาวบ้านมาถวายบิณฑบาต จากนครราชสีมาท่านได้อาศัยรถกระบะของบุรุษผู้หนึ่งที่กำลังจะเดินทางไปขอนแก่นเพื่อค้าขาย ถึงขอนแก่นแล้วท่านก็ได้เสาะหาที่มาของข่าวลือ กระทั่ง

มักกะลิผล

ไปพบอดีตผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่ง อายุ ๘๔ ปี เขานิมนต์ท่านไปพักที่บ้าน ซึ่งอยู่ในป่าไกลจากตัวเมืองหลายสิบกิโลเมตร ต้องนั่งเกวียนไปหนึ่งวันเต็มๆ

“พระองค์เจ้าเดินทางจากสิงห์บุรีมาที่นี่เพื่อจุดประสงค์อันใดครับ” อดีตผู้ใหญ่บ้านวัยแปดสิบสี่ถาม

“อาตมาจะมาพิสูจน์ข่าวลือณะโยม เขาลือกันไปถึงสิงห์บุรีและบางกอก ว่าที่ขอนแก่นมีพระยัดเหรียญได้ เห็นว่าชายเหรียญละหมื่นสองหมื่น อาตมาก็อยากจะมาเรียนวิชาของท่าน จะได้ไปช่วยญาติโยมให้ร่ำรวยกัน” ภิกษุวัยยี่สิบห้าบอกจุดประสงค์ของการมา อดีตผู้ใหญ่บ้านใช้เวลาไตร่ตรองอยู่ครู่หนึ่ง จึงพูดขึ้นว่า

“ข่าวลือนี้มันแปลกนะครับพระองค์เจ้า พอเล่าต่อๆกันไปจากคืบเป็นศอก จากศอกเป็นวา จากวาเป็นเส้น จนแทบจะนำมาปะติดปะต่อกันไม่ได้ บังเอิญผมรู้เรื่องนี้ดีจึงเข้าใจที่ท่านพูด”

“เรื่องเป็นยังไงละโยม” ภิกษุอ้าคันทุงกะอวยากรู

“พระองค์เจ้าโชคดีนะครับที่มาเจอต้นตอของเรื่องเข้าพอดี ไม่เช่นนั้นก็คงจะลือกันออกไปอีก เอาละครับผมจะเล่าถวาย” แล้วบุรุษสูงอายุจึงเล่าว่า

“ผมเป็นลูกท่านขุน พ่อผมเป็นกำนันตำบลนี้มาก่อน และได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์จากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เป็นขุน พร้อมทั้งพระราชทานกล่องยาทองเหลืองให้ด้วย” เขาลุกขึ้นไปหยิบกล่องยาทองเหลืองมาให้ท่านดูด้วยท่าทางกระฉับกระเฉง ผิดกับคนอายุ ๘๔ ทั่วไป ภิกษุอ้าคันทุงกะพิจารณาดูกล่องยาทองเหลือง มีหูสองข้างสำหรับใช้เชือกร้อยผูกกับเอว มีฝาเปิดปิดได้ มีบุหรีเป็นมวนๆ อยู่ในกล่อง และมีไฟแช็คทำด้วยหินอยู่ก่อนหน้า มีเหล็กไว้ตีให้เกิดไฟสำหรับจุดบุหรีสูบ บุรุษวัย

๘๔ อธิบายว่า

“กล่องยานี้ผมได้รับเป็นมรดกจากพ่อผม พวกพี่ๆเขาเอาสมบัติกันหมด ผมเป็นลูกคนเล็กก็ได้แต่กล่องยาที่พ่อได้รับพระราชทานมาจากในหลวงรัชกาลที่ ๖ สมัยที่เป็นกำนัน”

“แล้วไปเกี่ยวข้องกับกรรณการยึดเหรียญยังงัย อาตมาใจร้อนอยากรู้เรื่องเร็วๆ” ท่านเร่งเร้า

“ใจเย็นๆครับพระคุณเจ้า ผมกำลังจะเล่าถวายอยู่เดี๋ยวนี้” พระหนุ่มจึงฟังอย่างตั้งอกตั้งใจ โยมผู้เคยเป็นผู้ใหญ่บ้านเล่าว่า

“ในกล่องมีเหรียญอยู่เหรียญหนึ่งซ่อนอยู่ก้นกล่อง ซึ่งผมก็ไม่ได้สังเกต กระทั่งพระท่านทักผมจึงได้รู้”

“พระที่ว่ายึดเหรียญได้นะหรือ” พระเจริญซัก

“ไม่ใช่เรื่องยึดเหรียญหรอกครับ ผมว่าเป็นเรื่องแปลก คือพระองค์นี้ท่านจะมาปักกลดอยู่ที่ใต้ต้นไทรใหญ่เป็นเวลา ๑ เดือนของทุกๆปี ท่านจะมาอยู่กลางเดือน ๓ พกกลางเดือน ๔ ก็หายไป ไม่ทราบที่ท่านไปไหน เพราะไม่มีใครเห็น” พระอาคันตุกะรีบพูดขึ้นอย่างยินดีว่า

“นี่ก็กลางเดือน ๓ แสดงว่าท่านยังอยู่”

“ครับ กลางเดือน ๔ ท่านถึงจะไป พຽนี้ผมจะพาพระคุณเจ้าไปกราบท่าน ท่านอยู่ในป่า ห่างจากหมู่บ้านไปประมาณ ๔ กิโลเมตร พระคุณเจ้าเดินไหวนะครับ”

“แน่นอน อาตมายังหนุ่มแน่น ว่าแต่ว่าโยมจะเดินไหวหรือเปล่า ถ้ายังงัยก็ช่วยหาคนพาอาตมาไปก็ได้” พูดอย่างเกรงใจ

“ไหวครับท่าน ผมเดินมาตั้งแต่เป็นเด็ก สมัยที่ผมอายุแปดเก้าขวบ ผมไปนากับพ่อไปช่วยพ่อเลี้ยงควาย ผมก็ได้อาศัยข่าว

มักกะลิผล

กัณฑ์บาตรท่านกิน ผมเห็นท่านทุกปีตั้งแต่เป็นเด็กจนอายุแปดสิบสี่
อย่างแปดสิบห้าเข้าปีนี้แล้ว”

“ก็เจ็ดสิบกว่าปีมาแล้วนะซี ท่านเป็นองค์เดียวกันหรือเปล่า
แล้วท่านไม่แก่บ้างหรือ” พระหนุ่มสงสัย

“เป็นองค์เดียวกันแน่นอนครับ รูปร่างหน้าตาท่านไม่เคย
เปลี่ยน ตั้งแต่ผมพบท่านครั้งแรกจนปัจจุบันท่านก็ยังเหมือนเดิม
ผมแปลกใจเหลือเกินว่าทำไมท่านถึงไม่แก่ แล้วทำไมท่านถึงอายุ
ยืนผิดปกติ”

“แล้วโยมเคยคุยกับท่านไหม”

“ท่านไม่พูดครับ แต่จะนั่งหลับตาอยู่ใต้ต้นไทร แขวงบาตร
ไว้ที่กิ่งไทร พอเพลท่านก็จะปลดบาตรลงมาและฉันอาหารในบาตร
ผมก็ไม่เคยเห็นใครนำไปถวายสักที ไม่รู้ว่าอาหารมาได้อย่างไร แต่
ตอนนั้นผมยังเด็กเกินกว่าที่จะสงสัย ผมก็จะไปนั่งคอยท่าน พอท่าน
ฉันเสร็จก็จะเทอาหารกัณฑ์บาตรมาให้ผม แล้วท่านก็ล้างบาตรแขวน
ไว้ที่กิ่งไทรตามเดิม ญาติโยมไปหา ท่านก็ไม่พูดด้วย ได้แต่นั่ง
หลับตาอยู่อย่างนั้น เลยไม่มีใครสนใจท่าน กระทั่งผมโตแต่งงาน
มีลูกมีหลาน ท่านก็มานั่งที่นั่นทุกปีๆละ ๑ เดือน อย่างที่ผมเรียน
ให้ทราบแล้ว”

“แล้วโยมไปหาท่านบ่อยไหม”

“ก็ไปทุกปีแหละครับ ผมรู้สึกว่าคุณท่านมีบุญคุณที่ให้ผมกิน
ข้าวกัณฑ์บาตรสมัยผมเด็กๆ แล้วก็น่าแปลกที่ท่านเกิดพูดขึ้นมาเมื่อ
ปีที่แล้วนี้เอง หลังจากที่ไม่ว่างมาเจ็ดสิบกว่าปีจนผมนึกว่าท่านจะไม่
พูดเสียแล้ว”

“ท่านพูดว่ายังไงล่ะโยม” พระหนุ่มถามอย่างสนใจ

“ท่านบอกผมว่า โยมมีของดีอยู่ในกล่องยา ไม่น่าจะมาทิ้ง

มักกะลิผล

ผมก็นึกเอะใจว่าของดีอะไร เพราะลืมนไปแล้ว ผมใช้กล่องยานี้มาตั้งแต่พอให้ พอยาหมดก็ใส่ยา ไม่ได้สังเกตว่าที่ก้นกล่องนั้นมีเหรียญอยู่อันหนึ่งกระทั่งพระท่านบอก ท่านว่า เอาไปบูชาเสีย ลูกหลานจะได้อยู่เย็นเป็นสุข เป็นเหรียญพระราชทานจากองค์พระราชาที่ทรงให้บำเหน็จรางวัลแก่ผู้ใหญ่บ้านกำนันที่ทำงานดี ปกป้องรักษาราษฎรให้อยู่เย็นเป็นสุข จึงพระราชทานเหรียญนี้ ผมก็ดีใจ พอกลับบ้านก็มาเปิดกล่องยาดูก็พบเหรียญซ่อนอยู่ที่ก้นกล่อง แต่ไม่ใช่เหรียญห้าสิบที่เขาเอาไปลือกันหรอกนะครับ”

“แล้วเป็นเหรียญอะไรละโยม” พระหนุ่มถาม

“เป็นเหรียญพระราชทานจากองค์พระราชาครับ ในเหรียญมีเลขอยู่ ๓ ตัว ผมก็เอาไปเล่าให้ลูกหลานฟัง พวกเขาก็เอาเลข ๓ ตัวนั้นไปแทงหวย ปรากฏว่าถูกติดๆกันถึง ๓ งวด ก็เลยเล่าลือกันต่อๆไปจนถึงบางกอก แล้วในที่สุด เลยกลายเป็นว่าเหรียญนี้ได้” ผู้ใหญ่บ้านเล่าถึงต้นสายปลายเหตุ

“แสดงว่าเหรียญนี้ได้ไม่มีที่ไหน” ถามอย่างผิดหวัง

“เรื่องที่ผมเล่ามาก็มีเท่านั้นแหละครับ ความจริงมีอยู่นิดเดียว แต่พอเล่ากันปากต่อปาก จากคืบก็กลายเป็นศอก จากศอกก็กลายเป็นวา อย่างที่ผมทราบเรียนมาตั้งแต่ต้น” พระเจริญยังไม่ปักใจเชื่อทั้งหมด ท่านยังมีความหวังว่าพระองค์นั้นจะต้องมีวิชายึดเหรียญได้ รอให้ถึงวันพรุ่งนี้เสียก่อน จึงจะพิสูจน์ว่าจริงดังข่าวลือหรือไม่

รุ่งเช้าหลานสาวผู้ใหญ่บ้านเป็นคนทำอาหารมาถวาย หล่อนรู้สึก ชอบ พระหนุ่มตั้งแต่แรกเห็น นับแต่เป็นสาวเป็นนาง มาจนอายุได้สิบแปดปี ยังไม่เคยพบใครที่หล่อเหลาเท่าพระหนุ่มรูปนี้ วิธีเดียวที่จะทำให้ท่านสนใจก็คือ ปรุงอาหารให้สุดฝีมือ เข้า

มักกะลิผล

ตำราเสน่ห์ปลายจวักผัวรักจนวันตาย หล่อนตื่นตั้งแต่ตีสี่ ถือไฟฉายเข้าไปในเล้าไก่จับไก่โต้งมาตัวหนึ่ง จัดการเชือดคอแล้วต้มน้ำลวกเพื่อถอนขน เสียงไก่โต้งร้อง อ้อกๆ ตอนถูกเชือดได้ยินไปถึงหูของพระเจริญ ท่านรู้ว่าเกิดอะไรขึ้น เพราะเคยรับจ้างเชือดคอไก่มาก่อน พระหนุ่มได้แต่แม่เมตตาให้มัน และตั้งใจว่าจะไม่ฉนเนื้อมันเป็นอันขาด เพราะจะเป็นการผิดวินัยของสงฆ์ พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้ว่า ห้ามภิกษุฉนหรือรับประทานของที่ปรุงจากเนื้อสัตว์อย่างหนึ่งอย่างใดใน ๑๐ อย่าง ได้แก่ เนื้อมนุษย์ เนื้อช้าง เนื้อม้า เนื้อสุนัข เนื้องู เนื้อราชสีห์ เนื้อหมี เนื้อเสือโคร่ง เนื้อเสือดาว และเนื้อเสือเหลือง เนื้อสัตว์นอกนั้นฉนได้แต่ต้องปรุงให้สุกเสียก่อน และต้องอยู่ในเงื่อนไข ๓ ประการคือ ไม่เห็น ไม่ได้ยิน และไม่รังเกียจ ดังนั้น การที่โยมหลานสาวผู้ใหญ่อุตส่าห์หาไก่ปรุงอาหารมาถวาย แม้ท่านจะไม่เห็น หากก็ได้ยินและรังเกียจว่าเขาจงใจฆ่ามาเพื่อถวายท่าน ถ้าท่านฉนก็จะต้องอาบัติ จึงตั้งใจว่าจะไม่ฉน อีกประการหนึ่งท่านคิดว่าได้สร้างกรรมทำเวรกับสัตว์เหล่านี้มามาก จึงตั้งปณิธานว่า จะไม่ยอมฉนสัตว์ปีกอีกต่อไปจนตลอดชีวิต หากไม่มีอะไรจะฉน นอกจากเบ็ดไก่ ท่านก็จะยอมอด จะไม่ยอมเสียสัจจะเพราะปากท้องเป็นอันขาด

ดังนั้นเมื่อถึงเวลาฉน ท่านจึงฉนข้าวเหนียวปั้นจิ้มกับแจ่ว ไม่แตะต้องไถ่อย่างซึ่งย่างมาจนเหลืองนารับประทาน สาวน้อยวัยสิบแปดอดถามไม่ได้ว่า

“หลวงพี่ทำไมไม่ฉนไถ่อย่างล่ะจ๊ะ ดิฉันทำสุตฝีมือเลย ชิมสักหน่อยก็ยั้งดี ไม่เช่นนั้นดิฉันก็เสียใจแย่”

“อาตมาไม่ฉนหรือโยม เพราะได้ตั้งใจไว้แล้วว่าจะไม่ฉนสัตว์ปีก” ท่านตอบตามตรง

มักกะลิฉล

“หรือจะ ถ้าเช่นนั้นดิฉันจะไปบึงปลาเค็มมาถวาย ท่าน
ฉันปลาเค็มได้ใช่ไหมจะ” หล่อนถาม

“ไม่ได้หรอกโยม ออกซื้ออาหารอย่างนั้นเอามาฉันไม่ได้”
“ทำไมล่ะจ๊ะ”

“เพราะการถวายอาหารพระแล้วระบุชื่ออาหาร ทำนอง
เชิญชวนให้ท่านฉัน ถ้าท่านฉันถือว่าผิดวินัย โยมจำไว้เลยว่าเวลา
ถวายบิณฑบาตแต่พระสงฆ์ ให้บอกแต่ว่าเป็นบิณฑบาตไม่ต้องระบุ
ว่าต้มอะไร แกงอะไร เพราะถ้าพระฉันจะเป็นอาบัติโทษ” ท่าน
ถือโอกาสสอนสาวน้อย

“บุญรวมเอ็งออกไปได้แล้ว ปล่อยให้ท่านฉันตามอัธยาศัย
เถอะ” ผู้ใหญ่บ้านบอกหลานสาวอย่างรำคาญ

“ทำไมล่ะปู่ ก็ข้าหวังท่านกลัวท่านจะฉันไม่ลงนี่นา” หลาน
สาวเถียง

“แต่ปู่ว่าท่านจะฉันไม่ลงก็เพราะความห่วยของเอ็งนี่แหละ
ทางที่ดีเอ็งรีบออกไปเสียเร็วๆ ไปซี” เมื่อถูกผู้เป็นปู่ไล่เช่นนี้ หลาน
สาวจึงทำท่ากระพืดกระพืดออกไปนั่งดูอยู่ห่างๆ พระเจริญฉัน
ได้สองสามคำก็ล้างมือ ยกขันน้ำขึ้นดื่มเป็นสัญลักษณ์ว่าอิ่มแล้ว
ผู้ใหญ่บ้านคิดว่าหลานสาวคงจะเป็นสาเหตุให้ท่านฉันไม่ลง จึงรีบ
พูดแก้ตัวแทนหลานว่า

“พระคุณเจ้าอย่าถือสาถึงบุญรวมมันนะครับ มันขาดๆ
เกินๆ อย่างนี้มานานตั้งแต่เป็นเด็กแล้ว แม่มันตายตั้งแต่คลอด
มันใหม่ๆ ส่วนพ่อมันซึ่งเป็นลูกชายผมก็ไปได้เมียอยู่บางกอก ไม่
เคยกลับมาดูมาแลมันเลย ผมก็เลี้ยงมันไว้เอาบุญ อาศัยให้มันหุง
ข้าวให้กิน ตักน้ำให้อาบ” ภิกษุ้วย่ลืมหำได้ฟังเรื่องราวของสาว
กำพร้าก็ให้รู้สึกสงสาร จึงพูดให้กำลังใจว่า

มักกะลิผล

“ดีแล้วละโยม จะได้ตอบแทนบุญคุณคนที่เขาเลี้ยงพ่อของเรามา คนมีความกตัญญูตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้”

“แต่พ่อดิฉันเขาไม่เคยเลี้ยงดูดิฉันเลยจะหลงพี่ หนีไปมีแม่ใหม่อยู่ที่บางกอก เขาคงมีลูกใหม่หลงไหลได้ปลื้มจนลืมดิฉัน” พูดแล้วก็ทำท่าจะร้องไห้ พระหนุ่มจึงปลอบใจว่า

“เอาเถอะทำความดีเข้าไว้ สักวันหนึ่งความดีจะตอบสนอง คิดเสียว่าเราคงจะทำความดีไว้ในชาติก่อน จึงต้องใช้กรรมในชาตินี้ ขอให้อดทนทำความดีต่อไป แล้ววันหนึ่งโยมจะได้พบกับความสุขความเจริญ ขอให้เชื่ออาตมาสักครั้ง”

“จะ ดิฉันจะเชื่อหลงพี่ แล้ววันหลังหลงพี่ต้องมาแวะเยี่ยมดิฉันนะจ๊ะ” พระหนุ่มมิได้รับปาก ด้วยมิว่าจะมีโอกาสมาอีกหรือเปล่า สิ่งบุรีกับขอนแก่นช่างไกลกันลิบลับ นั่งรถเป็นวัน ๆ กว่าจะถึง

หลังจากพระเจริญฉันภัตตาหารเสร็จ ผู้ใหญ่บ้านกับหลานสาวจึงลงมือรับประทาน พระหนุ่มสังเกตว่าบ้านนี้มีกันอยู่เพียงสองคน คือ ปู่ กับหลาน อยากรู้ว่าภรรยาของแกไปไหน จึงถาม

“โยมอยู่กันสองคนหรือ โยมผู้หญิงไปไหนเสียล่ะ” ท่านถามเมื่อเขารับประทานอาหารอิ่มกันแล้ว

“เขาตายไปแล้วครับพระคุณเจ้า เพิ่งตายไปเมื่อหกเจ็ดเดือนมานี้เอง ผมก็เลยอยู่กับหลานสาวสองคน ลูกเต้าเขาก็แยกไปมีครอบครัวกันหมด ตูษที่สังกรานต์ที่เขาถึงจะพาลูกๆมาเยี่ยมมารดน้ำคำหัว” ผู้ใหญ่บ้านวัยแปดสิบสี่เล่าด้วยเสียงปกติ

“ขอประทานโทษ โยมมีลูกกี่คนล่ะ”

“สิบสี่ครับพระคุณเจ้า ผู้หญิงเจ็ด ผู้ชายเจ็ด พ่อของนางบุญรวมเป็นคนสุดท้าย”

มักกะฉิบผล

“ป่าๆ ลุงๆ เขามาเยี่ยมปู่ทุกปี มีแต่พ่อดิฉันคนเดียวที่ไม่มา จนดิฉันจำหน้าเขาไม่ได้แล้ว ป่านนี้คงตายแล้วมั้ง” หล่อนแฉ่งส่ง

“ไม่ได้ โยมพูดอย่างนั้นไม่ได้ แฉ่งซักหักกระดูกบุพการี เช่นนั้นบาปกรรมมากรู้ไหม” ท่านปราม

“ก็เขาอยากไม่มาหาดิฉัน ไม่มาหาปู่นี่จ๊ะ” หล่อนอ้าง

“เขาอาจมีความจำเป็นอะไรบางอย่างที่ทำให้มาไม่ได้ ถ้า โยมอยากให้เขามา ลองสวดมนต์แผ่เมตตาไปให้เขาซิ”

“ดิฉันสวดไม่เป็นจ๊ะ หลวงพี่สอนได้ไหมจ๊ะ” หล่อนถือโอกาสหาทางใกล้ชิดพระหนุ่ม เพราะพึงใจในรูปโฉมของท่าน อยากให้ท่านสักहालाเพศมาสมัครเป็นหลานเขยของปู่ การได้วิชาธรรมกายทำให้พระหนุ่มล่วงรู้จิตใจของหล่อน ใจหนึ่งก็นึกดูแลนหากอีกใจก็รู้สึกสงสาร จึงถามปู่ของหล่อนว่า

“โยมสวดมนต์เป็นหรือเปล่า”

“เป็นครับ ผมสวดมนต์เก่งมาตั้งแต่ตอนบวชเป็นพระ นโมอิติปิ โส สวดได้หมด” บุรุษวัยแปดสิบสี่รีบบอก

“กรณียเมตตสูตรละ เคยสวดหรือเปล่า”

“เคยครับ แต่ได้เลิกสวดไปนานแล้ว เลยจำไม่ได้ ถ้าจะสวดอีกคงต้องเปิดหนังสือเจ็ดตำนาน”

“ดีแล้ว ถ้าเช่นนั้นโยมช่วยสอนหลานสาวให้สวดด้วย ใหว่าตั้งแต่ นโม ตสฺส ไปจนจบ มหาการุณโก จบแล้วจึงสวด กรณียเมตตสูตร”

“คือสวดบทถวายพรพระ กับกรณียเมตตสูตรใช่ไหมครับ” คนอายุแปดสิบห้าถาม

“ถูกแล้ว” พระหนุ่มตอบ แล้วจึงพูดกับนางสาวบุญธรรม

มักกะลิผล

ว่า

“เมื่อสวดเสร็จจึงแผ่เมตตาให้เจ้ากรรมนายเวร แล้วก็แผ่เมตตาให้พ่อของโยมนะ ถ้าเขายังมีชีวิตอยู่เขาก็จะคิดถึง และมาหาเรา” ท่านสอนสวณ้อย

“แต่ถ้าเขาตายแล้ว เราจะรู้ได้ยังไงจ๊ะ”

“เขายังไม่ตายหรอก อาตมารู้ว่าเขายังอยู่” พระหนุ่มบอกวิชาธรรมกายทำให้ท่าน รู้ เหมือนที่หลวงพ่อสด รู้

“ต้องสวดนานแค่ไหนจ๊ะ เขาถึงจะกลับมาหา” หล่อนถาม

อีก

“ขึ้นอยู่กับความเพียรของโยมเป็นสำคัญ ถ้าโยมสวดติดต่อกันทุกวันก็ได้ผลเร็ว ถ้าสวดบ้างไม่สวดบ้างก็จะได้ผลช้า ขอให้ตั้งใจทำให้ติดต่อกันทุกวัน รับรองว่าได้ผลทันตาเห็น เชื่ออาตมาเถอะ”

“ถ้าอย่างนั้นปู่สอนข้าสวดคืนนี้เลยนะปู่” สวณ้อยบอกผู้เป็นปู่อย่างยินดี

๗๙

ปริศนาธรรม

“โยม จะออกเดินทางกันหรือยัง” พระเจริญถามอดีตผู้ใหญ่บ้านซึ่งเกษียณอายุมาวัยสิบสี่ปีแล้ว แต่ชาวบ้านยังคงเรียกติดปากว่าผู้ใหญ่

“ผมว่ารอให้ฉันเพลเสียก่อนจะดีกว่า ประเดี๋ยวจะกลับมาไม่ทันเพล” อดีตผู้ใหญ่บ้านห่วงเรื่องการขบฉันของพระหนุ่ม

“ไม่เป็นไร อาตมาอดได้ อยากไปพบท่านเร็วๆ” ภิกษุวัยเบญจเพลสพูดตามประสานใจร้อน

“แต่ผมเป็นห่วงท่านครับ เมื่อกี้ท่านฉันน้อยมาก ถ้าต้องงดภัตตาหารเพลอีก ผมเกรงว่าท่านจะไปเป็นลมเสียกลางทาง สีไกลไม่ใช่ใกล้ๆ นะครับ ผมใช้เวลาเดินชั่วโมงหนึ่งเต็มๆ” บุรุษวัยย่างแปดสิบห้าบอก พระเจริญจึงต้องยอมด้วยพิจารณาแล้วว่าผู้ใหญ่บ้านเองก็คงไม่อยากไปอดข้าวกลางวัน อีกประการหนึ่งเขาก็แก่มากแล้ว ตอนเขาเกษียณอายุ ตัวท่านเฟ็งจะได้ขวบเดียวเท่านั้น

“ตกลง อาตมาจะรอฉันเพลก่อน ดีเหมือนกันจะได้ไม่ต้องรีบร้อน กลับมิต่ำหน้อยก็ไม่ใช่ไรใหม่ อาตมาหมายถึงว่าไม่มีโจรผู้ร้ายมาคอยดักจี้หรือปล้น

“ไม่มีหรือครับพระคุณเจ้า พ่อผมเป็นกำนันที่เข้มแข็งมาก พ่อผมเป็นผู้ใหญ่บ้าน บารมีของพ่อก็ยังคุ้มกันอยู่ พวกโจรผู้ร้าย

“ไม่กล้าเข้ามาเยี่ยมยาม ทางเมืองสิงห์เป็นอย่างไรบ้างครับ” เขาถาม

“ไม่ค่อยดีเท่าไร โยมพ่อต้องย้ายบ้านเข้ามาอยู่ในตลาด ก็เพราะโจรผู้ร้ายชุกชุม ปล้นวัวปล้นควายไม่เว้นแต่ละวัน เบียดเบียนกันเหลือเกิน” ท่านปนกลายๆ

“คนเรานี้ก็แปลกนะครับท่าน ไม่รู้จักคุณค่าของตัวเอง การเกิดมาเป็นมนุษย์ได้เพศบริสุทธิ์ก็ประเสริฐนักหนาแล้ว ยังจะมาเบียดเบียนข่มเหงกัน ทำให้ค่าของความเป็นมนุษย์ลดลงไปเท่ากับ เเดรัจฉาน” ผู้ใหญ่บ้านวัยแปดสิบสี่ปรารภ

“นั่นซี บางครั้งมนุษย์ยังแยกว่าเดรัจฉานเสียอีก โดยเฉพาะพวกที่ถูกโมหะครอบงำ โยมเคยเห็นพวกสัตว์มันผลิตอาวุธขึ้นมาฆ่าล้างผลาญกันไหม”

“ไม่เคยครับ อย่างเก่งมันก็แคยกพวกมากัดกัน ต่อสู้กัน ตัวไหนแพ้ก็เจ็บหรือตายไป แล้วมันก็เลิกกัน แต่มนุษย์ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นสัตว์ประเสริฐกลับคิดค้นประดิษฐ์อาวุธขึ้นประหัตประหารกัน ล้มตายคราวละเป็นพันเป็นหมื่น แล้วยังจะเรียกตัวเองว่า สัตว์ประเสริฐ” บรุษสูงอายุกล่าว แม้สงครามโลกครั้งที่สองจะผ่านพ้นไปได้เก้าปีแล้ว แต่เขายังจำความทุกข์ความเดือดร้อน ความสูญเสียที่มนุษย์ได้รับอันเป็นผลพวงมาจากสงครามที่ สัตว์ประเสริฐมอบให้ สัตว์ประเสริฐ ด้วยกัน

“นั่นเพราะเราเข้าใจผิดต่างหากล่ะโยม” พระหนุ่มแย้ง

“เข้าใจผิดยังไงครับ” เขาถาม

“เข้าใจผิดว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐนะซี ความจริงมันต้องมีเงื่อนไข”

“เงื่อนไขอะไรครับ” ดูเหมือนว่าบรุษสูงวัยไม่เข้าใจมากขึ้น

“เงื่อนไขที่ว่ามนุษย์จะเป็นสัตว์ประเสริฐได้ เพราะการฝึก

มักกะลีผล

ซึ่งหมายถึงการฝึกด้วยศีล สมาธิ ปัญญา พระพุทธองค์ตรัสไว้ชัดเจนว่าทนต์ เสด็จโจ มนุษุเสสุ แปลว่าในหมู่มนุษย์ คนประเสริฐคือคนที่ฝึกแล้ว เพราะฉะนั้นหากจะเปรียบเทียบกับเดรัจฉาน มนุษย์ที่ฝึกแล้วจึงดีกว่า ส่วนมนุษย์ที่มีได้ฝึกนั้นเร็วกว่า เช่น พวกที่เป็นต้นเหตุให้เกิดสงครามจัดว่าเร็วกว่าเดรัจฉาน เพราะเขายังมิได้ฝึก” พระเจริญอุธิบาย

“อย่างนั้นหรือครับ แหม ผมก็หลงเข้าใจผิดมานานว่า มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ ที่แท้มันต้องมีเงื่อนไข คุยกับพระคุณเจ้าทำให้ผมได้ความรู้ไปอีกเยอะ” เขาเหลือบมองนาฬิกาที่แขวนอยู่ที่ผนัง แล้วพูดว่า

“อีกตั้งสองชั่วโมงกว่าจะถึงเพล นิมนต์พระคุณเจ้าจำวัดเอาแรงสักสิบเกิดครับ เดินทางมาไกลท่านคงจะอยากพักผ่อน”

“ไม่เป็นไรหรอกโยม อาตมาไม่เคยนอนกลางวัน โยมยายสอนไว้ตั้งแต่อาตมาเป็นเด็กว่าคนนอนกลางวันเป็นคนเกียจคร้าน เสียการเสียงาน โยมยายพูดเป็นคติเตือนใจไว้ว่า นอนนานงานน้อย กินบ่อยเงินหมด มีเงินหน้าสด หมดเงินหน้าแห้งแล้งน้ำใจ”

“โยมยายของท่านสอนเก่งนะครับ”

“เก่งมากเชียวละ ที่อาตมาเป็นผู้เป็นคนอยู่จนทุกวันนี้ก็เพราะมีโยมยายคอยอบรมสั่งสอนนี่แหละ สมัยเด็กๆ อาตมาเกเรมาก โยมพ่อโยมแม่ก็เอาไม่อยู่ มีโยมยายคนเดียวที่ปราบอาตมาได้” ผู้ใหญ่บ้านแอบสังเกตว่าพระหนุ่มดูจะมีความสุขเมื่อได้พูดถึง โยมยาย ของท่าน

“แต่ผมคิดว่าพระคุณเจ้าต้องเป็นผู้มีบุญวาสนา จึงสามารถพลิกผันหันเหชีวิตให้มาอยู่ในเส้นทางของความดีงามได้ คนเราต้นคดปลายตรงก็ยิ่งประเสริฐกว่าต้นตรงปลายคดนะครับ”

มักกะลิผล

“นั่นซี ภาษาพระเจ้าเรียกว่า มามืดไปสว่าง ซึ่งดีกว่า มาสว่างไปมืด” พระหนุ่มอธิบาย

เที่ยงตรง ผู้ใหญ่บ้านก็นำภิกษุออกคันตุกะออกเดินทางเพื่อไปยังต้นไทรใหญ่กลางทุ่ง ที่พระธุดงค์รูปหนึ่งมาปักกลดอยู่ได้ต้นไม้นี้เป็นประจำทุกปี สมณะกับคฤหัสถ์พากันเดินลัดเลาะไปตามคันนา กระทั่งมาถึงป่าที่บิรมทุ่ง

“ต้องเดินผ่านป่าไปทะเลทุ่งอีกด้านหนึ่ง” บรูษวัยแปดสิบ สืบบอกพระหนุ่ม

“โยมเหนื่อยหรือยัง” พระหนุ่มถามเมื่อเดินมาได้ประมาณ ครึ่งทาง

“ไม่เหนื่อยเลยครับ แต่ถ้าพระคุณเจ้าเหนื่อยจะหยุดพักกันก่อนก็ได้” ผู้ใหญ่บ้านบอก

“ไม่เป็นไร อาตมาเพียงแต่หวังโยมเพราะเห็นว่าอายุมากแล้ว โยมแข็งแรงดีเหลือเกิน” ท่านชม

“ครับ ผมก็รู้สึกอย่างนั้น เพราะคนวัยเดียวกับผมก็พากันล้มหายตายจากไปเกือบหมด ที่ยังอยู่ก็ไปไหนมาไหนไม่ไหวแล้ว” บรูษสูงวัยบอกกล่าว

หมู่จักจั่นเรไรส่งเสียงร้องดังอึงคะนึงไปทั่วทั้งป่า พระหนุ่มรู้สึกเพลินใจที่ได้ยิน จึงพูดขึ้นว่า

“จักจั่นร้องเพลงได้ไพเราะเหลือเกิน อาตมาว่าเสียงของมันแปลกดี เป็นเสียงที่มนุษย์ไม่สามารถเลียนแบบได้”

“มันไม่ได้ร้องเพลงหรอกครับพระคุณเจ้า เสียงที่ท่านได้ยินนั้นมาจากตัวผู้ซึ่งมันมีอวัยวะพิเศษสำหรับทำเสียงให้ได้ยินไปไกล จักจั่นตัวเมียทำไม่ได้ เพราะไม่มีอวัยวะพิเศษเหมือนตัวผู้” บรูษสูงวัยอธิบาย

มักกะลิผล

“อย่างนั้นหรือ หรือ อาตมาก็เห็นว่าเสียงร้องเพลง แปลก
ดี ธรรมชาตินี้มีอะไรลึกซึ้งซับซ้อนนะโยมนะ”

“ครับ ผมว่าเป็นบุญของจักจั่นพวกนี้ที่ป่าอยู่ห่างไกลจาก
หมู่บ้าน ไม่เช่นนั้นพวกเด็กๆก็มาสอยไปปิ้งกินหมด”

“กินได้ด้วยหรือโยม”

“ได้ครับ เห็นเขาว่าอร่อยเสียด้วย แต่ผมเองไม่เคยกิน ตอน
เด็กๆผมก็ไม่เคยจับมันไปปิ้ง เพื่อนๆเขาว่าผมเป็นคนประหลาด
พวกเขากินได้ทั้งนั้น ไม่ว่าจะปิ้ง แยม อบ อึ่ง เขียด เจอเป็นจับ
ไปกินหมด มีผมคนเดียวที่ไม่ยอมกิน” ผู้ใหญ่บ้านวัยแปดสิบสี่
เล่าความหลัง

“อาตมารู้แล้วว่าทำไมโยมถึงอายุยืนแล้วก็แข็งแรงอย่างนี้
เพราะโยมไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียนสัตว์นั่นเอง พระพุทธองค์ตรัส
เหตุแห่งการทำให้อายุสั้นว่า เพราะชอบฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เหตุแห่ง
ความเป็นคนมีโรคมาก เพราะชอบเบียดเบียนสัตว์ เมื่อโยมไม่สร้าง
เหตุสองประการนี้ โยมจึงอายุยืน และไม่มีโรคภัยเบียดเบียน”

“คงจะจริงครับพระคุณเจ้า เพราะเพื่อน ๆ ผมส่วนใหญ่จะ
อายุสั้น ส่วนพวกที่อายุยืนหน่อยก็ไข้โรค เจ็บออกๆแอดๆ สาม
วันดีสี่วันไข้ เวรกรรมนี้ไม่ต้องรอไปดูชาติหน้าเลยนะครับ ชาตินี้
ก็เห็น ๆ กันอยู่” ผู้ใหญ่บ้านตั้งข้อสังเกต

“นั่นซี เมื่อก่อนอาตมาไม่เชื่อเรื่องอย่างนี้ จึงได้ก่อกรรม
ทำเข็ญไว้มากมาย ยังไม่รู้เหมือนกันว่าวันใดผลกรรมจะตามสนอง
ถ้ายังงี้ก็ขอให้เป็นชาตินี้เถอะ รอไปชาติหน้าคงสูดดอกเบี๋ยไม้ไหว
บาปบุญก็มีดอกเบี๋ยเหมือนกันนะโยม” พระเจริณูว่า

หนึ่งชั่วโมงผ่านไป สมณะกับคฤหัสถ์ก็พากันมาถึงต้นไทร
ใหญ่กลางทุ่ง ใต้ต้นไทรมีพระภิกษุรูปหนึ่งนั่งขัดสมาธิหลับตาอยู่

มักกะลิผล

ดูจากร่างกายสังขาร ค่ะเนว่าคงจะอายุราว ๗๐ ปี ผมยาวประมาณ ครึ่งกระเบียด ทุกเส้นดำสนิท ไม่มีหงอกแม้แต่เส้นเดียว ผิวดำ รูปร่างสูงใหญ่แบบนักรบโบราณ ทรวดทรงสมส่วนไม่อ้วนไม่ผอม ภิภษุหนุ่มเข้าไปกราบแล้วพูดว่า

“หลวงพ่อดีครับ ผมพระเจริญมากราบนมัสการหลวงพ่อดีครับ” ภิภษุได้ตันไทรยังคงนั่งหลับตานิ่งอยู่ พระหนุ่มจึงพูดอีกว่า

“หลวงพ่อดีอยู่วัดไหนครับ ส่วนผมอยู่วัดพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อุตสาห์เดินต้นมาหาหลวงพ่อดี ต้องเดินทางรอนแรมมาหลายวันกว่าจะถึง ผมพักอยู่กับโยมที่เคยเป็นผู้ใหญ่บ้านที่หลวงพ่อดีเคยพูดกับเขาเมื่อปีที่แล้วไงครับ” ไม่มีเสียงตอบจากผู้ที่นั่งขัดบัลลังก์อยู่ใต้ต้นไทรเช่นเคย พระเจริญไม่ละความพยายาม ถ้ามท่านว่า

“หลวงพ่อดีทำไมไม่พูด ผมรู้ว่าหลวงพ่อดีพูดได้ เมื่อปีที่แล้วหลวงพ่อดียังพูดกับโยมผู้ใหญ่บ้านเลย” เมื่อท่านไม่พูด ไม่ยอมลืมนตา พระหนุ่มมองหน้าผู้ใหญ่บ้านเป็นเชิงขอความเห็นว่าจะทำอย่างไรดี บุษวัยแปดสิบสี่ได้แต่สั่นศีรษะน้อยๆ เป็นเชิงว่าไม่มีความเห็นใดๆ พระหนุ่มจึงต้องฟังตัวเองต่อไป

“หลวงพ่อดีครับ พูดกับผมบ้างเถิดครับ ผมจะมาขอเรียนวิชายึดเหนี่ยว ได้ข่าวว่าคนมาเรียนที่นี่ได้ไปยึดเหนี่ยวขายเหนี่ยวละหมื่นสองหมื่น” ดูเหมือนผู้ที่นั่งขัดบัลลังก์ก็ไม่ยอมรับรู้คำบอกเล่าของภิภษุหนุ่ม พระเจริญมิรู้จะทำประการใด จึงกวาดสายตาสำรวจดูว่าท่านมีเครื่องอัฐบริวารอะไรบ้าง ก็เห็นมีบาตรอยู่ใบหนึ่ง ถูกแขวนไว้ที่กิ่งไทรเช่นเดียวกับกลด มีกาน้ำใช้กระบอกไม้ไผ่ต่างแก้วสำหรับรินน้ำ มีเพียงเท่านี้ เห็นท่านนั่งนิ่ง พระหนุ่มจึงคิดหาอุบายที่จะทำให้ท่านพูด หรือว่าสิ่งที่เราถามนั้นไร้สาระจึงไม่ได้

รับคำตอบ ต้องเปลี่ยนเรื่องถาม คิดดังนี้ จึงพูดเสียใหม่ว่า

“พระเดชพระคุณหลวงพ่อกี้เคารพ ผมเป็นพระบวชใหม่ ความรู้ทางธรรมยังน้อย จึงใคร่จะมากราบเรียนถามพระเดชพระคุณหลวงพ่อกี้เกี่ยวกับเรื่องธรรมะและการปฏิบัติครับ” คราวนี้ผู้ที่นั่งขัดบัลลังก์ลืมตา แสดงว่าพระหนุ่มถามถูกจุด

“สติปัฏฐาน ๔ ระลึกชาติได้ รู้กฎแห่งกรรม เกิดปัญญาแก้ปัญหาได้” ท่านพูดโดยมิได้มองหน้าคนฟัง

“ผมไม่เข้าใจครับ หลวงพ่อกี้โปรดอธิบายขยายความให้ผมฟังด้วย ผมเพิ่งจะบวชได้ห้าพรรษาเท่านั้น”

“เธอได้นักธรรมโทแล้วไม่ใช่หรือ”

“ได้แล้วครับ” พระหนุ่มตอบอย่างภาคภูมิใจ

“ได้มาได้ยังไง ในเมื่อสิ่งที่ฉันพูดมานั้นอยู่ในหลักสูตรนักธรรมตรี แล้วเธอได้นักธรรมโทมาได้ยังไง” ท่านถามย้ำ

“ผมสอบได้ครับ พอดีได้นักธรรมตรี รุ่งอีกปีก็ได้นักธรรมโท” แววภาคภูมิใจยังปรากฏในน้ำเสียง

“ไม่ใช่ นั่นภาควิชาการ ปฏิบัติการนะ สติปัฏฐาน ๔ กาย เวทนา จิต ธรรม กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน กายนอกภายใน กายทิพย์ อำนาจแห่งจิตเป็นประการใด มีสติรู้ตรงไหน ทำได้หรือเปล่า แล้วอย่างนี้สอบนักธรรมตรีมาได้ยังไง”

“ก็ท่องตามหนังสือ แล้วก็ไปเขียนตอบนะครับ” คราวนี้ไม่เหลือความภาคภูมิใจแม้แต่น้อย เพิ่งจะรู้ว่า วิชาการ กับ ปฏิบัติการ นั้นต่างกันลิบลับ

“ก็เป็นเสียอย่างนี้ถึงเอาดีไม่ได้ จำไว้ คนที่บวชไม่ครบไตรสิกขา เอาดีไม่ได้ ในอนาคตจะมีมาก พวกที่บวชเป็นสิบๆ พรรษา แล้วไม่รู้ว่า ศีล สมาธิ ปัญญา คืออะไร เพราะไม่ได้เรียน

ภาคปฏิบัติการ 'ไม่รู้จักสติปัฏฐาน ๔'

"หลวงพ่อกับผมจะไปเรียนสติปัฏฐาน ๔ 'ได้ที่ไหน'"
พระหนุ่มถาม ท่านจะต้องรู้จัก สติปัฏฐาน ๔ ให้จงได้

"เธอไปหาที่เรียนเอาเอง อีกเจ็ดวันข้างหน้าเธอจะได้
พบอาจารย์ อาจารย์ของเธอเก่งไม่มีใครเทียบเทียมได้" คำบอก
เล่าของหลวงพ่อบอกในป่าทำให้พระหนุ่มครุ่นคิดว่าท่านจะไปหา
อาจารย์ที่ไหนหนอ จะเป็นไปได้อย่างไรที่ท่านจะหาพบในอีกเจ็ด
วันข้างหน้า จังหวัดสิงห์บุรีก็ไม่เห็นมีครูบาอาจารย์เก่งๆ สักองค์
เดียว ที่เก่งๆก็มรณภาพไปเสียแล้ว เหมือนรู้ว่าพระหนุ่มกำลังคิด
อะไรอยู่ หลวงพ่อบอกในป่า จึงพูดขึ้นว่า

"เออละ เราจะให้ปริศนาเธอไปคิดเป็นการบ้าน ปริศนาที่
เราจะให้เธอนี้เป็นผลงานของสติปัฏฐาน ๔ นะ ไปทำให้ได้แล้ว
เธอจะพบคำตอบ ปริศนามีว่า **อยากเรียนรู้ถามหญิงคนทุก** **อยาก**
ทำถูกถามเด็กเลี้ยงควาย **คนสามบ้านกินน้ำบ่อเดียว** **เดินทางเดียว**
อย่างเหยียบบรอยกัน **นะอยู่หัวสามตัวอย่าละ** **นะอยู่ที่ไหน** **ตามไป**
เอามาให้ได้" แม้จะไม่เข้าใจความหมายในปริศนา หากพระเจริญ
ก็จำได้ทุกตัวอักษร ท่านคิดว่าจะต้องหาครูบาอาจารย์มาสอนสติ
ปัฏฐาน ๔ เพื่อเฉลยปริศนานี้ให้ได้ ระหว่างที่พระหนุ่มสนทนา
กับหลวงพ่อบอกในป่า โยมผู้ใหญ่บ้านนั่งฟังอย่างเดียว เขาถือคติ
ตาดู หูฟัง ปากนิ่ง เป็นคุณสมบัติของบัณฑิต

เมื่อหลวงพ่อบอกในป่าให้ปริศนาพระหนุ่มแล้ว ก็นั่งหลับตาตั้ง
เดิม ดูท่าทางท่านพูดน้อยมาก พระเจริญคิดว่ากลางวันท่าน
คงจะพูดน้อย กลางคืนอาจจะพูดมากกว่านี้ก็ได้ จึงคิดจะค้างเสีย
ที่ในป่ากับท่าน บอกผู้ใหญ่บ้านว่า

"โยมกลับไปก่อนนะ อาตมาจะขอพักกับท่านที่นี่สักหนึ่ง

มักกะลิผล

คืน เพื่อจะได้เรียนธรรมะจากท่าน”

“ได้ครับ แล้วพรุ่งนี้ผมจะมารับพระคุณเจ้าไปฉันที่ในหมู่บ้าน” อดีตผู้ใหญ่บ้านบอก

“อย่าลำบากเลยโยม อาตมากลับเองได้ พรุ่งนี้อาตมา จะกลับแต่เช้า หรือถ้าไม่กลับก็ไม่ต้องห่วง” บรูชวัยแปดสิบสี่จึง พุดกับหลวงพ่อดำเป็นครั้งแรกว่า

“หลวงพ่อดำครับ ผมกราบนมัสการลาละครับ” เขาก้มลง กราบท่านสามครั้ง แล้วจึงลุกออกมา มุ่งหน้าเดินกลับหมู่บ้าน พระเจริญพุดกับท่านว่า

“พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำที่เคารพ นี่ก็เย็นมากแล้ว คืนนี้ผมขอค้างที่นี่กับหลวงพ่อดำสักคืนนะครับ” หลวงพ่อดำลืมหูลืมตา มองหน้าพระหนุ่มแล้วพุดว่า

“กลับไปค้างในหมู่บ้านก่อน เรายังไม่สมควรที่จะนอนกับเรา รอให้อายุ ๔๕ ค่อยพบกัน” พุดจบท่านก็นิ่งหลับตาอีก

“พบที่ไหนครับหลวงพ่อดำ ผมจะพบหลวงพ่อดำได้ที่ไหน แล้วทำไมต้องรอให้อายุ ๔๕ ปีเสียก่อน อีกตั้ง ๒๐ ปีเชียวนาครับ” ไม่มีคำตอบจากสมณะที่นั่งขัดบัลลังก์อยู่เบื้องหน้า พระเจริญจะพุดอย่างไรท่านก็ไม่ยอมลืมหูลืมตา เหลียวหลังไปมองดูผู้ใหญ่บ้าน เห็นไปได้ไม่กี่ไกลนัก จึงตัดสติใจที่จะกลับไปนอนค้างในหมู่บ้าน เอ่ยลาพระในป่าว่า

“หลวงพ่อดำครับ ผมจะเชื่อฟังหลวงพ่อดำ จะกลับไปค้างแรมในหมู่บ้าน แต่ผมก็ยังไม่ทราบว่าจะอีก ๒๐ ปีจะพบหลวงพ่อดำได้อย่างไร” คราวนี้หลวงพ่อดำในป่าลืมหูลืมตาอีกครั้ง ท่านเจตนาจะให้ผู้ใหญ่บ้านกลับไปก่อนเพื่อจะบอกเคล็ดลับให้พระหนุ่ม

“เธอไปเรียนสติปัฏฐาน ๔ กับอาจารย์ของเธอที่จะพบกัน

มักกะลิผล

ในอีก ๗ วันข้างหน้า เรียนแล้วก็ปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ จนสามารถแก้ปริศนาได้ พออายุ ๔๕ เมื่อต้องการจะพบฉัน ให้เธอปฏิบัติดังนี้” ท่านบอกเคล็ดลับ ๓ ข้อ และย้ำว่าจะให้บุคคลที่สามล่วงรู้ไม่ได้เป็นอันขาด จากนั้นพระหนุ่มจึงกราบลาท่าน เดินทางกลับไปยังหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านวัยแปดสิบสี่เดินมาถึงป่าทึบริมทุ่ง ก่อนที่จะเดินผ่านป่า เขาเหลียวกลับไปดูเพื่อให้แน่ใจว่าพระหนุ่มยังอยู่กับหลวงพ่อดังนั้น ครั้นเห็นพระเจริญเดินตามมาแต่ไกลจึงหยุดรอ ทรวดกายลงนั่งบนคันนาด้วยรู้สึกเมื่อยขาเต็มทน

“ท่านไม่อนุญาตให้คนอื่นค้างด้วยหรือครับ” เขาถามเมื่อพระหนุ่มเดินมาทัน

“ถูกแล้วโยม อีก ๒๐ ปีจึงจะได้พบท่าน ถึงตอนนั้นท่านก็คงอายุ ๙๐ ปี สังขารร่างกายคงเปลี่ยนไปจากเดิม”

“แต่ผมค่อนข้างแน่ใจว่าท่านจะไม่เปลี่ยนนะครับ เพราะตลอดระยะเวลาเจ็ดสิบกว่าปีที่ผมเห็นท่านมา ท่านก็รูปร่างอย่างนี้ อายุเท่านี้ ซึ่งผมว่าเป็นเรื่องแปลกมาก และผมก็ค่อนข้างมั่นใจว่าอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ท่านก็จะไม่เปลี่ยนไปจากนี้ พระคุณเจ้าคอยสังเกตดูนะครับ”

“โยมก็ช่วยอาตมาสังเกตด้วยก็แล้วกัน เพราะโยมเห็นท่านทุกปีไม่ใช่หรือ”

“ครับ แต่ผมคงจะอยู่ต่อไปไม่ถึง ๒๐ ปีกระมัง ที่อยู่มาถึงปานนี้ก็เกินหน้าเกินตาเพื่อนฝูงมานานแล้ว” บุรุษวัยแปดสิบสี่ว่า

“ถ้าเช่นนั้นก็อยู่ต่ออีก ๑๕ ปีก็แล้วกัน ให้ถึง ๙๙ เท่าโยมยายของอาตมา”

“โยมยายของพระคุณเจ้าอายุ ๙๙ ปีแล้วหรือครับ”

“ตอนนี้ ๙๓ แต่หลวงพ่อดิมท่านบอกโยมยายจะอยู่ถึง

มักกะฉิบผล

อายุ ๘๘ อาตมาก็เชื่อท่าน เพราะท่านพูดอะไรไม่เคยผิดสักครั้ง”

“หลวงพ่อดีเมวัตตหนองโพ จังหวัดนครสวรรค์ใช่ไหมครับ”

“ถูกแล้ว โยมรู้จักท่านหรือ”

“รู้จักดีครับ สมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ผมเคยไปกราบท่านหลายครั้ง ท่านเป็นพระที่มีศีลบริสุทธิ์ และอบรมศีล สมาธิ ปัญญา มาอย่างดี จึงมีญาณวิเศษที่สามารถล่วงรู้อดีตและอนาคตได้ เหมือนกับหลวงพ่อกในป่าองค์นั้น ต่างกันตรงที่หลวงพ่อกในป่าท่านไม่พูดเจ็ดสิบกว่าปีที่ผมเห็นท่านท่านเคยพูดกับผมครั้งเดียว คือเมื่อปีที่แล้วเท่านั้น แล้วท่านก็ไม่พูดกับผมอีก พระคุณเจ้ามีบุญวาสนามากที่ท่านพูดด้วย ผมไม่เคยเห็นท่านพูดกับใครมาก่อนเลย จริงๆ นะครับ” พระหนุ่มอยากจะทำโยมผู้ใหญ่ว่า นอกจากพูดด้วยแล้ว ท่านยังบอกเคล็ดลับสามข้อเพื่อที่จะพบกับท่านในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า แต่ถ้าบอกก็จะเป็นการละเมิดสัญญาที่ให้ไว้กับท่าน จึงต้องเก็บไว้เป็นความลับสุดยอด

๘๐

เรียนวิปัสสนากรรมฐาน

๖ เมื่อพระเจริญกลับมาถึงวัดพรหมบุรี สมภารขอได้บอกให้ทราบเรื่องที่สมเด็จพระพุฒาจารย์ สังฆมุนตรีว่าการปกครองทั่วราชอาณาจักร มีหนังสือแจ้งมายังเจ้าคณะจังหวัดทุกจังหวัดให้ส่งพระที่จะเป็นอุปัชฌาย์ในอนาคตไปเข้าอบรมวิปัสสนากรรมฐานที่วัดมหาธาตุ เมื่อไปเป็นอุปัชฌาย์ จะได้สอนกรรมฐานให้ลูกศิษย์ได้ นอกจากนี้ยังออกกระเบียบเฉพาะกิจไว้ว่า ภิกษุรูปใดมิได้ผ่านการอบรมวิปัสสนากรรมฐานจะไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอุปัชฌาย์ เพราะขาดคุณสมบัติของการเป็นวิปัสสนาจารย์

“เป็นโอกาสดีของเธอแล้วที่จะได้ไปศึกษาหาความรู้เพื่อจะได้เป็นอุปัชฌาย์ต่อไปในโอกาสหน้า” สมภารขอบอกพระเจริญ

“แต่อายุพรรษาผมยังน้อยนี้ครับหลวงพ่อกับแต่ห้าพรรษาจะเป็นอุปัชฌาย์ได้ยังไง” พระหนุ่มตึงเพราะการเป็นอุปัชฌาย์ได้นั้นจะต้องบวชติดต่อกันไม่น้อยกว่าสิบพรรษา

“ก็ไปเรียนมาเสียก่อน พออายุพรรษาครบเขาจะได้พิจารณาแต่งตั้งเธอ เพราะมีคุณสมบัติครบถ้วน” หลวงพ่อช้ออธิบาย

“ทำไมหลวงพ่อกับไม่ส่งรูปที่พรรษาแก่กว่าผมไปล่ะครับ ผมเกรงว่าจะเป็นการข้ามหน้าข้ามตา” พระเจริญแนะนำ

“ไม่มีใครเหมาะสมเท่าเธอ พวกนั้นนะหรือมีแต่ประเภทกินแล้วก็นอน แถมตดกันปูดปาดล้นกุฏิ ขึ้นส่งไปก็ขายหน้าเขาเปล่าๆ” หลวงพ่อช่อบ่นจนคนฟังมองเห็นภาพ กระนั้นก็แก้แทนเพื่อนร่วมอารามว่า

“ไม่เป็นอย่างนั้นทั้งหมดหรอกครับหลวงพ่อ ที่ดี ๆ ก็ยังมีอยู่หลายรูป หลวงพ่อน่าจะให้เขาไปก่อน”

“เอาเถอะ ส่งเธอไปก่อนนั้นแหละดีแล้ว รูปอื่นๆค่อยว่ากันทีหลัง ถือว่าเป็นคำสั่งของสมภาร ห้ามคัดค้าน” หลวงพ่อช่อใช้วิธีเผด็จการ

“ไปอยู่นานไหมครับ แล้วจะเดินทางเมื่อไร” พระหนุ่มถามเมื่อเห็นว่าไม่มีทางหลีกเลี่ยง

“เห็นว่าหกเดือน ออกเดินทางมะรินนี้ เรือพงษ์ประจักษ์ออกจากท่าเวลาตีห้าตรง เธอไปเตรียมตัวได้แล้ว คงมีเวลาไปล่าลาโยมขายของเธอหรอกนะ” ท่านรู้ว่าพระหนุ่มผูกพันกับโยมขายมาก พระเจริญนึกถึงคำพูดของหลวงพ่อในป่าที่ว่าท่านจะได้พบกับอาจารย์ในอีกเจ็ดวันข้างหน้า หรือจะเป็นโอกาสดีของเราที่จะได้พบอาจารย์สอนสติปัญญา ๔ อย่างที่หลวงพ่อในป่าท่านบอก ช่นความปิติยินดีไว้ แล้วถามหลวงพ่อช่อว่า

“วัดมหาธาตุอยู่ที่ไหนผมยังไม่รู้เลย อยู่ฝั่งบางกอกหรือฝั่งธนบุรีครับ”

“อยู่ฝั่งบางกอก ก่อนถึงท่าเตียน เห็นว่าอยู่ใกล้ๆกับท่าพระจันทร์นั่นแหละ”

“ถ้าอย่างนั้นผมนี่ก็ออกแล้ว อยู่ติดกับสนามหลวงนั่นเอง ผมเคยผ่านบ่อยๆ แต่ไม่เคยเข้าไป เป็นวัดใหญ่มากครับหลวงพ่อ แล้วผมจะไปอยู่กับใครล่ะครับ” ภิกษุวัยเบญจเพสยังไม่หายกังวล

มักกะลิฉล

“ในหนังสือเขาให้ไปที่คณะ ๕ อย่าห่วงเรื่องนั้นเลย ฉันคิดว่าคงไม่มีปัญหาอะไร ขอให้เธอเตรียมตัวเตรียมใจไว้ให้พร้อมก็แล้วกัน”

“หลวงพ่อส่งผมไปคนเดียวหรือครับ ผมอยากได้เพื่อนสักคน”

“งั้นก็เอาเถรทองดีไปเป็นเพื่อนแล้วกัน จะได้เอาไว้ใช้สอยทางโน้นคงไม่ว่าอะไร” สมภารช่ออนุญาต

“เถรทองดีที่พูดติดอ่างนั้นหรือครับ”

“คนนั้นแหละ แต่ถึงแกจะพูดไม่คล่องก็ทำงานคล่องนะ หรือจะเปลี่ยนเป็นเถรทรงกลด รายนี้พูดคล่องแต่งงานไม่คล่องซักเท่าไร จะเอาไหมล่ะ”

“ผมคิดว่าเอาเถรทองดีไปดีกว่า เถรทรงกลดฉลาดยิ่งกับกรต ผมกลัวจะตามแกไม่ทัน”

“นั่นซิ ทั้งฉลาดทั้งกะล่อน ฉันว่าจะไปทำให้เธอปวดหัวเสียมากกว่า” สมภารช่อเห็นด้วยแล้วจึงสั่งอีกว่า

“ไปบอกเถรทองดีให้รู้ตัวเสียก่อน จะได้มีเวลาไปล่ำลาญาติโยม บอกว่าฉันอนุญาตแล้ว” พระหนุ่มจึงกราบสมภารสามครั้งแล้วเดินกลับกุฏิที่พัก เก็บเครื่องอัฐบริขารเข้าที่ ทำความสะอาดกุฏิเสร็จแล้วจึงสร่งน้ำและครองผ้าอย่างเรียบร้อย ตั้งใจว่าจะไปบอกข่าวแก่สามเถรทองดีซึ่งอยู่กุฏิถัดจากท่านไปสองหลัง เมื่อไปถึงสามเถรวัยสิบสามก็ทักขึ้นก่อน

“หลวง...หลวงพี่ กละ...กลับมาตั้งแต่เมื่อ...เมื่อไร”

“สักพักใหญ่ๆนี้เอง พอไปกราบสมภาร ท่านก็บอกว่าจะส่งหลวงพี่ไปเข้าอบรมกรรมฐานที่บางกอก ได้พักแค่สองคืน มะรืนก็ต้องเดินทางอีกแล้ว” พระหนุ่มบ่นกลายๆ

มักกะลิผล

“ที่...ที่...บาง...บางกอกหรือ ะ...วัดอะ...อะไรครับ”

“วัดมหาธาตุ หลวงพี่จะมาชวนเณรไปอยู่ด้วย ไปอยู่บางกอกด้วยกันนะ” สามเณรทองดียังไม่เคยไปบางกอก และฝันว่าวันหนึ่งจะได้ไป ครั้นได้ยินที่พระเจริญพุดก็ดีใจเป็นล้นพ้น

“จริง...จริงหรือ ะ...ผมไม่ได้ ะ...ฝันไปนะครับ”

“ก็จริงนะซี อะไรจะฝันกลางวันแสบๆ ตกลงไปกับหลวงพี่นะ สมภารทำอนุญาติแล้ว” สามเณรดีใจเหมือนได้แก้ว สมแล้วความหวังที่ตั้งไว้ ว่าวันหนึ่งตัวฉันนั้นจักไป เยือนบางกอกให้ได้แม้เพียงครั้ง ธิบบอกพระหนุ่มว่า

“ผม...ผม...จะ...จะไปรับใช้หลวง...หลวงพี่...นะ...นะครับ”

“ขอบใจมาก เป็นอันว่าตกลงตามนั้นนะ มะรีนเรือออกเวลาตีห้าตรง ออกจากวัดสี่กั๊กหันถิ่มไปจัดการลาญาติโยมเสียให้เรียบร้อย” สั่งเสร็จจึงเดินทางไปตลาดปากบาง เพื่อไปส่งข่าวโยมยายและโยมพ่อโยมแม่

“ท่านจะไปอยู่ต่างถิ่นต่างที่ก็ขอให้รักษาเนื้อรักษาตัวให้ดี จะพูดจะทำอะไรก็ขอให้ไตร่ตรองให้รอบคอบเสียก่อนแล้วค่อยพูดค่อยทำ อย่าลืมนะว่าท่านเป็นพระ ต้องสำรวมให้มากกว่าคฤหัสถ์” โยมยาย เทศน์นอกธรรมาสน์ เช่นทุกครั้งที่ท่านมาล่ำลาแม้จะเทศน์ซ้ำๆ ซากๆ หากพระหนุ่มกลับฟังได้ไม่รู้เบื่อ ผิดกับตอนเป็นเด็กที่ท่านรู้สึกรำคาญนักเมื่อถูกสอน บัดนี้ท่านระลึกเสมอว่า ที่เป็นผู้เป็นคนมาได้จนทุกวันนี้ก็เพราะมีโยมยายคอยอบรมสั่งสอน กระนั้นก็อดเฝ้ามิได้ว่า

“เทศน์เรื่องใหม่ๆ บ้างซีโยมยาย เรื่องนี้ฟังมาหลายรอบแล้ว” คนอายุเก๋าสิบสามหยุดคิดนิดหนึ่ง แล้วจึงตอบว่า

มักกะลิผล

“ตกลง เรื่องใหม่ก็ใหม่ รับรองว่าภคณนี้ท่านยังไม่เคยฟัง มาก่อนแน่ ตั้งใจฟังนะ โยมจะสอนวิธีคบคน และปฏิบัติต่อคนประเภทต่างๆ คนบ้าอย่าถือ คนดีอย่าสอน คนจรรยาคนคนประจบอย่ารัก คนทักอย่านิ่ง คนจริงอย่าหน่าย คนอายุอย่าล้อ คนมาง้อขอโทษอย่าไปโกรธเคืองเขา จำได้หรือเปล่า ไหนลองว่าให้โยมฟังซิ” พระหลานชายว่าได้ไม่ผิดแม้ตัวเดียว จนโยมขยายออกปากชม

“ความจำท่านดีเหลือเกิน ต่อไปท่านจะกลายเป็นนักเทศน์ที่มีชื่อเสียง หากโยมไม่ตายเสียก่อนคงจะได้เห็นว่าเป็นอย่างไรที่โยมทำนายไว้หรือไม่” พระหลานชายจึงเย้าว่า

“โยมขยายก็อย่างเพิ่งตายซีจ๊ะ อยู่ต่อไปนานๆ ให้ลูกหลานได้ชื่นใจ”

“โยมก็ตั้งใจว่าจะอยู่ต่อไปจนกว่าจะตายนั่นแหละ” คนอายุเก้าสิบสามพูดหน้าตาเฉย

“ดีแล้วโยมขยาย ขอให้สมความตั้งใจนะ อาตมาจะบอกเคล็ดลับให้ว่าทำยังไงถึงจะไม่ตาย”

“ทำยังไงล่ะท่าน” คนอายุเก้าสิบสามอยากรู้

“ง่ายนิดเดียว ก็กินข้าวเข้าไว้กับหายใจเข้าไว้ ทำได้สองอย่างนี้รับรองไม่ตาย เวลาอาตมาไปเยี่ยมศพ เปิดฝาโลงดูเห็นนอนหนึ่งไม่หายใจ ข้าวปลาก็ไม่ยอมกิน อาตมาพูดด้วยก็ไม่ยอมพูด”

“ท่านพูดว่ายังไงล่ะ” โยมขยายถามอย่างนึกสนุก

“อาตมาก็ว่า โธ่เอ๊ย โยม ไม่น่าเลย บอกแล้วว่าให้หายใจเข้าไว้กับกินข้าวเข้าไว้ก็ไม่เชื่อ เลยต้องมานอนในโลงอย่างนี้” ท่านพูดเสียงสูงเสียงต่ำจนคนฟังอดขำเสียมิได้ นางสาวจำแลง ไปกั๊ง

มักกะลิผล

จากนอกบ้านมา ครั้นเห็นพระน้องชายนั่งอยู่จึงทักทายว่า

“ไฉนท่าน เมื่อไรจะสึก” กลิ่นเหล่าโชนมาทักถาม พระเจริณจึงตอบว่า

“คงไม่สึกหรอก ประเดี๋ยวจะต้องเมาเข้าเมาเย็นเหมือนคนบางคน”

“แต่มันมีความสุขที่ท่าน ยังไงก็ดีดีกว่าบวชเป็นพระแะละข้าวเย็นก็กินไม่ได้ เหล้าก็กินไม่ได้ อี๊ดอัดตายเลย อยู่อย่างนี้ดีกว่า มีความสุขกว่าเยอะ”

“ความสุขของคนชั่ว แต่เป็นความทุกข์ของคนดี” คนอายุเก้าสิบสามพูดลอยๆ

“ชั่วหรือดีมันก็ต้องตายทุกคนแะละย้ายไหนๆก็ต้องตาย ก็ควรจะหาความสุขเข้าไว้ก่อนจริงไหม” หล่อนถามพระน้องชาย

“อาจจะจริงของโยม แต่ไม่จริงของอาตมา” พระเจริณตอบ ท่านมาเยี่ยมโยมยายที่ไร เป็นได้เห็นพี่สาวอยู่ในสภาพเมามายไม่ได้เรื่องทีนั้น ไม่ผิดกับโยมบ้าเหริณเลยสักนิด

“ท่านอย่าไปถือนั่งจำแลงมันเลย คนบ้าอย่าถือน คนดีอย่าสอน คนเมาก็ไม่ผิดกับคนบ้า นั่งคนนี่มันทั้งบ้าทั้งดี ขึ้นสอนไปก็ไร้ประโยชน์”

“อาตมาจะเชื่อโยมยาย อ้อ โยมพ่อกับโยมแม่กลับมาพอดี” ทิดพองกับแม่จวนเห็นพระลูกชายก็เข้ามากราบ พระหนุ่มถามโยมบิดาและโยมมารดาว่า

“โยมพ่อกับโยมแม่ไปไหนมาหรือ”

“พาโยมแม่เขาไปหาหมอที่สุขศาลา ท่านมานานแล้วหรือครับ” ทิดพองถาม

“พักใหญ่ๆแล้ว โยมแม่ป่วยเป็นอะไรจะ” ถามอย่างเป็นทางการ

มักกะลิผล

ห้วง

“ก็ปวดหัวตัวร้อนตามปกตินั่นแหละจะ โยมเป็นคนมีกรรม เบียดเบียนชีวิตสัตว์มามาก เลยต้องมาเจ็บไข้ได้ป่วยอยู่อย่างนี้” พระเจริญนึกถึงตอนที่ท่านเป็นเด็ก โยมมารดาของท่านมีลูกถึงสิบ คน ต้องฆ่าปู ปลา เบ็ด ไก่ เลี้ยงลูกๆ หากไม่ทำก็จะมีอะไร ให้ลูกกิน กว่าลูกจะโต โยมมารดาจึงเบียดเบียนชีวิตสัตว์มามาก ต่อมาก ท่านเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่าง *กรรมดำ* กับ *กรรมขาว* การที่โยมมารดา กลายเป็นคนไข้โรคก็เพราะ *กรรมดำ* โยมยายอายุยืนสุขภาพแข็งแรงเพราะ *กรรมขาว* นี้กระมัง พระพุทธองค์จึงตรัสสอนเวไนยสัตว์ว่า *กรรมดำมีวิบากดำ กรรมขาวมีวิบากขาว*

“อาตมาจะมาลาโยมพ่อกับโยมแม่ไปเข้าอบรมวิปัสสนา กรรมฐานที่บางกอก” ท่านบอกโยมบิดาและโยมมารดา

“ดีครับ โยมขออนุโมทนา เมื่อท่านตัดสินใจแน่วแน่ว่า จะถือเพศบรรพชิตตลอดไป ก็ต้องศึกษาหาความรู้ในทางธรรมให้ ถึงที่สุด คนเราก็เท่านั้นแหละครับท่าน เกิดแล้วก็ตาย ตายแล้วก็ต้องเกิดอีก หากกรรมยังไม่สิ้น ชีวิตฆราวาสยากที่จะทำให้สิ้น กรรมได้ เพราะต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ บรรพชิตมีโอกาสมากกว่า ในอันที่จะประพฤติปฏิบัติเพื่อความสิ้นกรรม โยมว่าท่านเดินมา ถูกทางแล้ว แต่คนบางคนก็มีกรรมนะครับท่าน เกิดมาในครอบครัว ที่ดี แต่ทำตัวให้เลว เขาเรียกว่าพวกมาสว่างแต่ไปมืด” ทิตพอง ตั้งใจประชดลูกสาวคนเล็กผู้ซึ่งกลายเป็นคนไข้เหล่าเมายาตั้งแต่องสาว

“ข้าว่านี่คนนี้นั้นน่าจะไปเกิดเป็นลูกหนังเหริญมากกว่า จะได้สมน้ำสมเนื้อกันหน่อย” แม่ยายพูดกับลูกเขย

มักกะลิผล

“ผมก็ว่าอย่างนั้นแหละ ไม่น่ามาเกิดเป็นลูกผมกับแม่จวนเลย เสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลหมด” ทิดพองเห็นด้วยกับแม่ยาย

“สนุกจริงนะ สุ่มหัวกันดำเข้าอยู่คนเดียว ประเดี๋ยวแม่ได้เมอาอาละวาดไม่รู้ว่าพระว่าโยมหรือ” นางสาวจำแลงซู่

“ก็ลองดูซิ ข้าจะได้เอาตะพดแพนกวาลเอ็ง ให้เลือดซัวมันออกมาเสียบ้าง” ทิดพองไม่ยอมแพ้ลูกสาว เห็นท่าทางเอาจริงของบิดา นางสาวจำแลงก็นึกกลัว แม่หล่อนจะโตเป็นสาวอายุเกือบสามสิบก็ยังถูกบิดาตีด้วยไม้ตะพดอยู่บ่อยๆ ตอนเจ็บหล่อนก็คิดว่าจะเลิกเหล้า ครั้นพอหายเจ็บมันก็เปรี้ยวปากอยากดื่มอีกแล้วก็มึนต้องพ่ายแพ้ใจตัวเองอยู่ร่ำไป

“อย่าไปตีเขาเลยโยมพ่อ คนอย่างนี้ขึ้นดีก็ตายเปล่าๆ ปล่อยให้เขาไปตามกรรมเถอะ” พระเจริญห้ามโยมบิดา

“โยมก็พยายามแล้วนะท่าน แต่บางครั้งมันก็เหลืออดจริงๆ ไม่รู้เวรกรรมอะไรถึงได้มามีลูกฝ่าเหล่าฝ่ากอย่างนี้” ทิดพองยังไม่หายโกรธ นางสาวจำแลงจึงลุกขึ้นเดินสะบัดๆ ออกไป กระนั้นก็กวโนโทสะบิดาด้วยการพูดยกย่อนว่า

“ถามตัวเองดูซิ ก็ทำให้ข้าเกิดมาทำไมละ ยังกะข้าอยากเกิดมาเป็นลูกพ่อนี่”

“ท่านฟังมันซี นังคนนี่สงสัยจะไม่พันนรก” คนเป็นพ่อพูดโกรธๆ

“อย่าไปถือสาเขาเลยโยม ทำให้ใจเศร้าหมองเปล่าๆ เอาละอาตมาเห็นจะต้องกลับเสียที จวนเวลาทำวัตรเย็นแล้ว”

เรือ พงษ์ประจักษ์ ใช้เวลาวิ่งสิบสองชั่วโมงจึงถึงบางกอก พระเจริญกับสามเณรของดีขึ้นจากเรือที่ท่าพระจันทร์แล้วจึงพากัน

มักกะฉิบผล

เดินไปยังคณะ ๕ วัดมหาธาตุ มีพระจากต่างจังหวัดหลายรูปเดิน
ทางมาเข้ารับการอบรม พระที่เป็นเจ้าหน้าที่ต้อนรับขับสู้อย่างดี
และได้จัดให้พระเจริญพักห้องเดียวกับสามเณรทองดีเนื่องจากห้อง
มีจำกัด

“ท่านเดินทางมาเหนื่อยๆ ขอให้พักผ่อนตามสบายคืนหนึ่ง
ก่อน พรุ่งนี้หลังจากทำวัตรเช้าแล้วจะได้ทำพิธีขอกรรมฐานพอดี
ท่านเจ้าคุณอาจารย์ท่านไม่อยู่ ไปสอนกรรมฐานที่คุกบางขวาง กว่าจะ
กลับก็ตึก” อาจารย์แพ่งซึ่งมีหน้าที่ต้อนรับ และเป็นครูช่วยสอน
กรรมฐานประจำคณะ ๕ บอกพระภิกษุที่เพิ่งมาถึง วันนี้มากัน
ประมาณห้าหกรูป

“เจ้าคุณอาจารย์ท่านชื่ออะไรครับ” พระเจริญถาม รู้สึก
สะดุดหูตั้งแต่ได้ยินครั้งแรก

“เดิมท่านชื่อพระมหาโชดก เพิ่งได้รับโปรดเกล้าฯ พระ
ราชทานสมณศักดิ์เป็นพระอุดมวิชาญาณ เมื่อเร็วๆ นี้ ท่านเป็น
เจ้าคณะ ๕ และเป็นวิปัสสนาจารย์ที่ชำนาญทั้งด้านปริยัติ ปฏิบัติ
และปฏิบัติ ในประเทศไทยไม่มีใครเทียบเทียมท่านได้” ฟังอาจารย์
แพ่งพรรณนาคุณสมบัติของท่านเจ้าคุณอาจารย์แล้ว พระเจริญ
ค่อนข้างแน่ใจว่าจะต้องเป็นบุคคลที่หลวงพ่อบอกว่าจะ
เป็น
อาจารย์ของท่าน พระหนุ่มนึกถึงถ้อยคำของพระในป่าที่ว่าท่าน
จะได้พบอาจารย์ในอีกเจ็ดวันข้างหน้า จากวันนั้นถึงวันพรุ่งนี้ก็จะ
ครบเจ็ดวันพอดี

๘๑

พระอุดมวิชาญาณ

๒ เจ้าคุณอาจารย์ หรือพระอุดมวิชาญาณเถระอายุราวสี่สิบ
รูปร่างสันทัด ผิวคล้ำแต่ไม่ถึงกับดำเหมือนหลวงพ่อบุญพา ทำทาง
ท่านทรงภูมิธรรมเต็มเปี่ยม องค์นี้แหละที่หลวงพ่อบุญพาบอกเรา
ว่าเก่งไม่มีใครเทียบเทียมได้ พระเจริญนึกในใจ และดูเหมือนว่า
เจ้าคุณอาจารย์จะอ่านใจพระหนุ่มออกจึงพูดว่า

“ทุกคนเป็นคนเก่งได้ทั้งนั้นถ้าไม่ละความเพียร” ท่านมอง
หน้าพระเจริญแล้วพูดอีกว่า

“ในวันข้างหน้าคุณจะเป็นวิปัสสนาจารย์ที่มีชื่อเสียงไปทั่ว
โลก พวกฝรั่งมังค่าจะต้องมาขอฝากตัวเป็นลูกศิษย์คุณ”

“แต่ผมพูดภาษาฝรั่งไม่เก่งนะครับท่านเจ้าคุณอาจารย์”
พระหนุ่มออกตัว

“ไม่เป็นไร ถึงจะพูดไม่ได้ แต่รับรองว่าคุณสอนพวกเขา
ได้ แล้วพวกเขาก็จะศรัทธาเลื่อมใสคุณมาก อายุ ๔๕ ไปแล้วคุณ
จะมีชื่อเสียงก้องโลก แต่ระหว่างนี้คุณต้องศึกษาหาความรู้ใส่ตัวให้
มากที่สุด” ภิกษุวัยเบญจเพสออกแปลกใจที่เจ้าคุณอาจารย์พูด
เหมือน ๆ กับพระในป่า หรือว่าท่านจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จใน
ทางธรรมเมื่ออายุ ๔๕ ไปแล้ว

เสร็จพิธีขอรธรรมฐาน เจ้าคุณอาจารย์ก็เริ่มอธิบายเรื่องการ

เจริญสติปัฏฐาน ๔ เริ่มตั้งแต่ กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน

“มีใครเคยปฏิบัติเช่นนี้มาก่อนไหม” ท่านถาม เมื่อไม่มีผู้ใดตอบ พระเจริญจึงเรียนท่านว่า

“ผมเคยปฏิบัติแนว พุทโธ มาก่อนครับ พุท หายใจเข้า โธ หายใจออก และเดินจงกรมโดยก้าวเท้าขวา กำหนด พุท ก้าวเท้าซ้ายกำหนด โธ ผมทำถูกหรือเปล่าครับ” เจ้าคุณอาจารย์ไม่ตอบว่าถูกหรือผิด หากท่านพูดว่า

“ในมหาสติปัฏฐานสูตร ซึ่งอยู่ในที่ฌนิกาย มหาวรรค พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๐ ขั้ว ๒๗๓-๓๐๐ มีบอกไว้ชัดเจน ยืน เดิน นั่ง นอน คู่แขน เขยียดขา มีสติสัมปชัญญะทุกขณะจิต แต่เรามาทำพุทโธกันเอง คุณทราบไหม พุทโธ ัมโม สังโฆ คืออะไร” ท่านถาม และยังมีคนที่ผู้ใดจะตอบ ท่านก็ตอบเสียเองว่า

“พุทโธ มาจาก พุทธะ แปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ไม่ว่าจะหญิงหรือชายก็เป็นพุทธะได้ หากปฏิบัติถูกต้องและอย่างถูกต้อง แต่การที่คุณเดินจงกรม กำหนด พุท-โธ ไว้ที่เท่านี้ คุณคิดว่าถูกต้องไหม ทำไมเอาตำราของพระพุทธเจ้าไปไว้ที่เท่าละ บาปมากนะ ขอให้เลิกทำเสียตั้งแต่บัดนี้ ดูตัวอย่างพระสารีบุตรซี พระอัสสชิ อาจารย์ของท่านอยู่ทางทิศไหน ท่านจะนอนหันศีรษะไปทางทิศนั้นไซ้ไหม ต้องเคารพครูบาอาจารย์ซี อย่าเอาท่านไปไว้ที่เท่า”

“ครับ ผมจะเลิกทำตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ผมไม่มีครูอาจารย์สอนมาก่อน จึงคิดขึ้นมาเอง เพิ่งจะทราบจากท่านเจ้าคุณอาจารย์ว่าบาปมาก” พระหนุ่มยอมรับความผิดพลาดของตน

“เอาละ ถือว่าผิดเป็นครูก็แล้วกัน ที่นี้ก็จะต้องถึงอานาปานสติ การกำหนด พุท หายใจเข้า โธ หายใจออก ก็คืออานาปานสตินั่นเอง แต่ที่นี้เราจะให้เปลี่ยนมากำหนดที่ห้อง แทนที่

จะเป็นลมหายใจทางจมูก การกำหนดที่ท้องให้กำหนด **พอง-หนอ** เมื่อท้องพอง และกำหนด **ยุบ-หนอ** เมื่อท้องยุบ ฟังดูไม่ยากใช่ไหม แต่เวลาปฏิบัติจริงยากนะ เพราะจิตของเราจะไม่สามารถจับอยู่กับการกำหนดอย่างนี้ตลอดไป มันจะซัดส่ายไปหาอารมณ์อื่นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งก็เป็นธรรมชาติของมัน เพราะธรรมชาติของจิตคือการแสวงหาอารมณ์ ในสังยุตตนิกาย นิทานวรรค พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๖ ข้อ ๑๑๔ พระพุทธองค์ตรัสเปรียบเทียบจิตว่าเหมือนลิง พระองค์ตรัสว่า **ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย! เปรียบเหมือนลิงเที่ยวไปอยู่ในป่าใหญ่ ย่อมจับกิ่งไม้ มันปล่อยกิ่งนั้นแล้วก็จับกิ่งอื่น, มันปล่อยกิ่งนั้นแล้วก็จับกิ่งอื่น, มันปล่อยกิ่งนั้นแล้วก็จับกิ่งอื่น ฉันทิด, ธรรมชาติที่เรียกว่า จิตบ้าง ใจบ้าง วิญญาณบ้าง ก็ฉันทันั้น ธรรมชาตินั้นในกลางคืนกับกลางวัน ดวงหนึ่งเกิดขึ้น ดวงหนึ่งก็ดับไป เมื่อรู้ธรรมชาติของจิตเช่นนี้แล้ว เราจะได้หาวิธีทำให้จิตจับอยู่กับอารมณ์ที่ต้องการ”** เจ้าคุณอาจารย์อธิบายภาคปริยัติ จากนั้นจึงให้อาจารย์แพง และมหาหนุสอนภาคปฏิบัติ เริ่มจากการเดินจงกรมระยะที่หนึ่ง โดยการกำหนด **ขวา-ย่าง-หนอ** และ **ซ้าย-ย่าง-หนอ** เมื่อลูกศิษย์เข้าใจกันดีแล้ว ท่านจึงให้แยกย้ายเข้าไปปฏิบัติในห้องของตน พระเจริญกับสามเณรทองดีเข้ามาปฏิบัติในห้องเดียวกัน แบ่งเขตกันเดินจงกรม คนเป็นสามเณรปฏิบัติอย่างเอาจริงเอาจัง เดินจงกรมแล้วนั่ง เมื่อนั่งจนครบเวลาที่กำหนดแล้วลุกขึ้นเดินจงกรม สลับกันอยู่อย่างนี้กระทั่งถึงเวลาฉันเพล พระเจริญเห็นสามเณรปฏิบัติอย่างขะมักเขม้นก็เกิดความวิริยะอุตสาหะดูภายนอกเหมือนว่าท่านตั้งอกตั้งใจปฏิบัติเต็มที่ หากภายในจิตใจนั้นมิได้สงบ ท่านคิดถึงโยมยาย เป็นห่วงโยมมารดา กังวลเรื่องการสร้างโบสถ์วัดพรหมบุรีว่าจะเสร็จตามกำหนดเวลาหรือ

ไม่

พระมหาหนุซึ่งอยู่คณะสลักเป็นผู้สอบอารมณฺ์เรื่องการปฏิบัติ ท่านพอใจที่สามเณรทองดีปฏิบัติได้ก้าวหน้ามากกว่าใครในรุ่น ทั้งที่เป็นสามเณรอยู่รูปเดียว นอกนั้นเป็นพระภิกษุอายุตั้งแต่ยี่สิบห้าไปถึงห้าสิบห้า เวลาผ่านไปหนึ่งเดือน สามเณรทองดีได้เลื่อนชั้นให้มาเดินระยะที่ ๖ ขณะที่เพื่อนร่วมห้องคือพระเจริญ ยังไม่ได้เลื่อนชั้นให้มาเดินระยะที่ ๒ พระหนุผู้รู้สึกหงุดหงิด จึงตัดพ้ออาจารย์ผู้สอนว่า

“ท่านมหา เลื่อนชั้นให้ผมบ้างซี ผมยังไม่ได้ ยก-หนอ, เขียบ-หนอ เลย ได้แต่ ขวา-ย่าง-หนอ, ซ้าย-ย่าง-หนอ มาตั้งเดือนแล้ว”

“คุณยังเลื่อนไม่ได้ เดินระยะที่ ๑ ยังสอบไม่ผ่านเลย จะให้เลื่อนได้ยังไง” มหาหนุไม่ยอมใจอ่อน

“ทีเณรทำไมท่านเลื่อนให้ นี่เขาเดินระยะที่ ๖ แล้ว ผมยังอยู่ระยะที่ ๑ อยู่เลย บอกตามตรงว่าผมชักอายเณรแล้ว นี่ผมตั้งใจเอาเขามารับใช้นะ ทำไม่ถึงข้ามหน้าข้ามตากันอย่างนี้” ท่านบ่น

“ก็เขาสอบผ่าน ผมก็ต้องเลื่อนให้เขาละซี คุณอายเณรก็ตีแล้ว จะได้ตั้งใจปฏิบัติ ผมก็อยากเลื่อนให้คุณจะแยกอยู่แล้ว แต่ถ้าคุณสอบไม่ผ่าน ผมก็เลื่อนให้ไม่ได้ มันอันตรายมากรู้ไหม” มหาจากคณะสลักอธิบาย

“ทำไมเณรเขาถึงสอบผ่านละครับ นักรรรมตรีเขายังไม่ได้เลย ส่วนผมได้นักรรรมโทตั้งแต่พรรษาที่สอง”

“มันไม่เหมือนกันนี่คุณ ภาควิชาการกับภาคปฏิบัติการนะ มันแตกต่างกันลิบลับ เณรเขาอายุยังน้อยไม่มีเรื่องคิดกังวล เลยปฏิบัติได้ผล ส่วนคุณคงจะกังวลอะไรสักอย่าง หรือไม่ก็ครุ่นคิด

ติดอยู่กับวิชาการ เลยปฏิบัติไม่ก้าวหน้า”

“คงจะจริงอย่างที่ท่านมหาพูดมา ต่อไปนี้ผมจะพยายามไม่คิด ไม่กังวล เป็นอันว่ามะรืนนี้ผมคงไม่ได้รับอนุญาตให้ฟังเทศน์ลำดับญาณไข่มุขครับ”

“ยังก่อน เพราะคุณยังไม่ผ่านการเดินระยะที่ ๖ ส่วนแฉะคงได้ฟัง คุณใจเย็นๆนะ ขอให้เป็นไปตามขั้นตอน”

“ผมขอฟังก่อนไม่ได้หรือครับ โปรดยกเว้นผมสักคนเถอะ”

ภิกษุวัยเบญจเพสอ้อนวอน

“ไม่ได้หรอกคุณ มันอันตรายมากเลยถ้าจะทำอย่างนั้น”

“ทำไมล่ะครับ” พระหนุ่มไม่เข้าใจ

“ก็มันจะไม่ใช่วิปัสสนานะซี มันจะกลายเป็นวิปัสสนิกไป คือนึกเอาตามใจชอบ ก็จะได้ไม่ได้ของจริง ได้แต่ของปลอม”

“โอ้ ท่านให้ผมฟังเถิดครับจะได้รับกลับวัด นี้ผมยังสร้างโบสถ์ไม่เสร็จเลย ถ้าท่านมหาให้ผมฟังเทศน์ลำดับญาณพร้อมกับแฉะ ผมจะได้กลับวัดไปสร้างโบสถ์ต่อ” พระหนุ่มคิดว่าเป็นเหตุผลที่ฟังขึ้น แต่มหาหนุกกลับพูดว่า

“ที่คุณไม่ได้อะไรเพราะคงจะกังวลเรื่องสร้างโบสถ์ค้างอยู่นี่เอง ต้องปลงให้ได้นะ ไม่งั้นก็เสียเวลาเปล่า ทางนี้ก็ได้ ทางโน้นก็ไม่สำเร็จ เลยไม่ได้เรื่องสักทาง ทำไมคุณไม่คิดว่าไหนๆทางวัดเขาก็ส่งคุณมาแล้ว คุณก็ต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ตัดความกังวลเรื่องอื่นๆออกไปเสีย เชื้อผมเถอะ ขอให้ตั้งใจปฏิบัติต่อไปจนกว่าจะสอบเลื่อนขั้นได้เอง ไม่ใช่มาขอความเห็นใจ หรือมาขอคะแนนจากอาจารย์ ภาควิชาการคุณอาจทำอย่างนั้นได้ แต่ภาคปฏิบัติการถือว่าอันตรายที่สุดหากคุณจะทำอย่างนั้น”

“ตกลงท่านมหาจะไม่ใจอ่อนเลยหรือครับ ผมอุทิศสำหรับพูด

มักกะลิผล

จนเมื่อยปากแล้ว” พระหนุ่มต่อมา

“ผมใจอ่อนไม่ได้หรอกคุณ นี่ผมหวังดีต่อคุณจริงๆนะ ถ้าผมทำอย่างที่คุณขอร้องจะทำให้เสียหายมาก แล้วคุณจะรู้เองว่าอะไรเป็นอะไร หลังจากที่คุณปฏิบัติถึงขั้นแล้ว”

วันรุ่งขึ้นเมื่อถึงเวลาสอบอารมณ์ อาจารย์แพ่งได้พูดกับพระเจริญว่า

“นี่คุณสู้เณรไม่ได้แล้วนะ เณรเขาเดินระยะที่ ๖ แล้ว ส่วนคุณยังไม่ได้เลื่อนขั้นระยะที่ ๒ เลย” ท่านไม่รู้ว่าคำพูดนั้นจะไปแทงใจดำพระหนุ่มเข้าอย่างจัง มหาหनुเห็นพระเจริญหน้าเสียจึงออกรับว่า

“คุณเจริญเขากังวลเรื่องการสร้างโบสถ์ ผมสอบถามคุณแล้ว จึงรู้สาเหตุว่าทำไมเขาถึงปฏิบัติไม่ก้าวหน้าอย่างที่ควรจะเป็น”

“เห็นจะจริง เณรเขายังเล็กไม่มีอะไรต้องกังวล ก็เลยปฏิบัติได้เร็ว เมื่อที่ผมสอบอารมณ์ เขาตอบได้จะฉานดีเหลือเกิน เด็กมักปฏิบัติได้ดีกว่าผู้ใหญ่ คุณเจริญอย่าไปกังวลเลยนะ” ท่านปลอบเมื่อเห็นใบหน้าเศร้าสร้อยของพระหนุ่ม

“เณรเขาจวนสำเร็จหรือยังครับท่านมหา” พระหนุ่มถามมหาหनु ท่านกังวลว่าหากเณรสำเร็จก็จะกลับวัดไปก่อน ท่านก็จะไม่มีเพื่อน

“คงเร็วอยู่นี้แหละ เรียกว่าเก่งที่สุดในรุ่นเลย พวกที่มาอยู่ก่อนก็ยังไม่มีการเก่งเท่านี้” มหาหनुชม

“เขานั่งตะพึดเลยครับ อดทนดีเหลือเกิน เดียวก็นั่ง เดียวก็ลุกขึ้นเดินจงกรม แต่ตอนหลังๆนี้จะหนักไปทางนั่ง นั่งได้ที่ละหลายๆชั่วโมง” พระเจริญรายงานความก้าวหน้าของเพื่อนร่วมห้อง

มักกะลิผล

“คุณก็เอาอย่างเขาบ้างซี จะได้สอบอารมณ์ผ่าน ได้เลื่อน
ชั้นกับเขาเสียที” อาจารย์แพงบอก

“ครับ ผมจะพยายาม” พระหนุ่มรับคำทั้งที่รู้สึกว้าเสียวหน้า
ท่านคิดว่ากลับห้องจะต้องแอบถามสามเณรทองดีว่าตอบอย่างไรจึง
จะสอบผ่าน เมื่อไม่ได้ทางตรงก็ขอเอาทางอ้อมก็แล้วกัน

พระเจริญเดินกลับห้องในเวลาไล่เลี่ยกับสามเณรทองดี ท่าน
กลัวว่าสามเณรจะนั่งภาวนาเสียก่อน จึงรีบถามขึ้นว่า

“นี่เณร บอกมังซีไปตอบยังงัยถึงได้เลื่อนชั้น” สามเณร
ทองดีตอบว่า

“พูดไม่ได้ อาจารย์เขาไม่ให้พูด” พระหนุ่มซักโกรธจึงรุก
ว่า

“พูดได้ซี มีปากพูดนี่ บอกหน่อยได้ไหม นี่เราอายุเณร
แล้วนะ มาตั้งเดือนยังไม่ได้เลื่อนชั้น ถ้าเณรบอก เราจะได้เลื่อน
ชั้นอย่างเณรบ้าง” ท่านแทนตัวเองว่า เรา แทนที่จะเป็น หลวง
พี เช่นแต่ก่อน

“บอกไม่ได้ อาจารย์เขาไม่ให้พูด” สามเณรยังยืนยันเหมือน
เดิม พระเจริญอยากจะโกรธ แต่เมื่อคิดว่าสามเณรเป็นคนเชื่อฟัง
อาจารย์ก็โกรธไม่ลง อีกประการหนึ่ง สามเณรน้อยก็มีได้แสดง
อาการดุถูกดูแลจนท่านว่าปฏิบัติสู้เขาไม่ได้ ยังคงทำตนเสมอต้น
เสมอปลายเหมือนเมื่อตอนมาใหม่ๆ แต่ที่จะผิดแผกไปจากเดิมก็คือ
มาระยะหลังนี้เขาพูดน้อยลงจนบางวันแทบจะไม่พูด ครั้นพูดก็
ปรากฏว่าหายติดอ่างแล้ว เป็นไปได้ไหมว่า นี่เป็นอานิสงส์ของ
การปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัด

เป็นอันว่าพระเจริญไม่ผ่านการคัดเลือกให้ฟังเทศน์ลำดับ
ญาณ ซึ่งพระภิกษุชาวพม่าชื่อท่านอาสาเถระเป็นผู้เทศน์ มีทูต

มักกะฉิลผล

จากสถานทูตพม่ามาแปลเป็นภาษาไทย ใช้เวลาเทศน์หกชั่วโมงเต็มๆ คือตั้งแต่บ่ายสองโมงจนถึงสองทุ่ม ผู้ที่มาเข้าปฏิบัติวันเดียวกับพระเจริญ มีสามเณรทองดีรูปเดียวเท่านั้นที่ผ่านการคัดเลือกให้ฟังเทศน์ลำดับญาณได้ นอกนั้นเป็นพระภิกษุที่มาปฏิบัติอยู่ก่อน เพราะการคัดเลือกเป็นไปอย่างเข้มงวดมาก ใครไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จะไม่ได้รับอนุญาตให้ฟัง เมื่อถึงเวลาเทศน์ผู้ที่มีสิทธิ์เข้าฟังจะไปนั่งรอในโบสถ์ ปิดประตูทุกทิศเพื่อกันไม่ให้คนอื่นฟัง พระเจริญอยากฟังมาก ในเมื่อไม่ได้รับอนุญาต ท่านจึงไปแอบฟังที่หน้าต่างซึ่งเปิดอยู่ ครั้นฟังไม่ค่อยถนัดจึงชะเง้อเข้าไปในโบสถ์ อาจารย์แพ่งผ่านมาเห็นเข้าจึงรีบมาดึงตัวออกไป

“อย่าทำอย่างนั้น อันตรายมากรู้ไหม” ท่านกำชับ

“ก็ผมอยากฟังนี่ครับ” พระหนุ่มแก้ตัว

“อยากฟังก็ต้องเร่งปฏิบัติให้มาก สอบผ่านเกณฑ์เมื่อไรคุณได้ฟังแน่ มาแอบฟังอย่างนี้ทำให้เสียหายมากรู้ไหม ถ้าท่านเจ้าคุณอาจารย์รู้เข้า คุณถูกตำหนิแยเลย ทีหลังอย่าได้ทำอย่างนี้อีกนะ” ท่านกำชับ พระหนุ่มไม่ยอมรับปาก ท่านคิดว่ามีโอกาสเมื่อใดจะต้องแอบฟังให้ได้

“ไป คุณกลับห้องไปปฏิบัติได้แล้ว” พระหนุ่มจึงเดินกลับห้องอย่างเหงาหงอย เมื่อเข้ามาในห้อง ไม่มีสามเณรนั่งภาวนาเหมือนเช่นเคย ยิ่งรู้สึกอ้างว้างวังเวง ท่านไม่มีแก้ไขที่จะปฏิบัติ จึงจัดการสรองน้ำแล้วจำวัด ท่านหลับตั้งแต่บ่ายสองโมงครึ่ง มารู้สึกตัวอีกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเปิดประตูห้อง

“เณรกี่โมงแล้ว” ท่านถามเหมือนคนละเมอ

“สองทุ่มเศษแล้ว ผมเพิ่งกลับจากฟังเทศน์ลำดับญาณ ท่านเทศน์หกชั่วโมงเต็มๆ” สามเณรที่เคยพูดติดอ่าง พูดไม่ติดขัดเลย

สักนิต

“ท่านเทศน์ว่ายังงัยบ้าง”

“หลวงพี่อย่ารู้เลย ไว้หลวงพี่ฟังเองดีกว่า อ้อ ประเดี๋ยวผมจะนั่งไปจนรุ่งเช้าเลย ถ้าเกิดผมนั่งนานผิดปกติหลวงพี่ไม่ต้องตกใจนะครับ”

“ตกลง เราจะไม่รบกวนเณร ขออนุโมทนาด้วยนะ”

สามเณรทองดีเริ่มนั่งภาวนาตั้งแต่สองทุ่มครึ่ง จนรุ่งเช้าก็ยังคงนั่งอยู่อย่างนั้น พระเจริญได้แต่นั่งรอเวลาเมื่อไรสามเณรจะออก กระทั่งบ่ายสองโมง พระหนุ่มจึงออกไปสอบถามารมณ์กับพระอาจารย์แพง

“ทำไมวันนี้เณรไม่มาสอบถามารมณ์” อาจารย์แพงถามพระหนุ่ม

“ท่านยังนั่งภาวนาอยู่เลยครับ นั่งตั้งแต่สองทุ่มครึ่งเมื่อคืนนี้ ปานนี้ยังไม่ออก” มหาหุญได้ยินจึงพูดขึ้นว่า

“จริงหรือ สงสัยจะเข้าผลสมาบัติ”

“ผลสมาบัติเป็นอย่างไรครับ” พระเจริญถาม

“บอกไม่ได้ ต้องให้ปฏิบัติได้เองถึงจะเข้าใจ”

“อะไรๆก็บอกไม่ได้ ผมซັกเบือแล้วนะ ถ้ามเณร เณรก็ว่าพูดไม่ได้ อาจารย์เขาไม่ให้พูด ไม่รู้อะไรกันนักหนา” พระหนุ่มบ่นอุบ

“ใจเย็นๆคุณเจริญ คุณยังมีเวลาอยู่ที่นี้อีกตั้งห้าเดือน ช้าๆได้พราสงเล่มงาม” อาจารย์แพงพูดปลอบใจพระหนุ่ม

๘๒

สามเณรทองดี

ท้องทุ่งครึ่งของอีกวัน สามเณรทองดีจึงออกจาก ผลสมาบัติ ซึ่งท่านได้อธิษฐานจิตไว้ตอนก่อนจะเข้าว่าจะอยู่ในสมาบัติเป็นเวลา ๒๔ ชั่วโมง เจ้าคุณอาจารย์ได้สั่งให้ลูกศิษย์ของท่าน นำน้ำปานะ มาถวายด้วยรู้ว่าสามเณรจะต้องทั้งกระหายและหิว เนื่องจากไม่ได้ดื่มไม่ได้ฉันหนึ่งวันเต็มๆ มหาหุ อาจารย์แพ่งตลอดจนศิษย์ ร่วมสำนักครั้งทราบข่าวต่างพากันชื่นชมยินดีกันถ้วนทั่ว ด้วยยังไม่เคยปรากฏว่ามีสามเณรรูปใดทำได้เช่นนี้มาก่อน บุคคลที่ยินดีปรีดากว่าใครเพื่อนเห็นจะได้แก่พระเจริญ เพราะนอกจากสามเณรทองดีจะอยู่อารามเดียวกับท่านแล้ว ยังติดสอยห้อยตามมาในฐานะลูกศิษย์คอยรับใช้ เมื่อลูกศิษย์ได้ดีมีความก้าวหน้าในการปฏิบัติ อาจารย์ย่อมยินดีด้วยเป็นธรรมดา หากในความยินดีปรีดานั้นก็มีความกังวลลึกๆแฝงอยู่จึงพูดกับสามเณรว่า

“เณรอย่าเพิ่งกลับวัดนะ อยู่เป็นเพื่อนกันก่อน” พระหนุ่มกังวลว่าจะไม่มีเพื่อน

“ผมก็อยากอยู่คอยรับใช้หลวงพี่ แต่สงสัยว่าจะอยู่ไม่ได้” สามเณรทองดีตอบ

“ทำไมจะไม่ได้ ก็เขาส่งเรามาอบรมตั้งหกเดือน เราก็มีสิทธิ์อยู่ต่อจนครบกำหนด” ท่านหาทางออกให้เพราะคิดว่าสามเณร

กลัวทางสำนักจะไม่ให้อยู่ เนื่องจากเรียนจบหลักสูตรก่อนกำหนดถึงห้าเดือน

“ไม่ใช่เรื่องที่อยู่หรือครบหลวงพี่ ที่ผมว่าอยู่ไม่ได้เพราะต้องกลับไปเยี่ยมโยมแม่ ซึ่งกำลังป่วยหนัก” สามเณรผู้กลายเป็นอติชาติศิษย์ อธิบาย

“เณรรู้ได้ยังไง หรือว่าทางบ้านมีหนังสือแจ้งมา” พระหนุ่มถาม

“ผมก็บอกไม่ถูกเหมือนกันว่าทำไมถึงรู้ เพราะอยู่จมน้ำก็รู้เอง เห็นเอง และมั่นใจว่า สิ่งที่รู้เห็นนั้นถูกต้องตามความเป็นจริง ฟรุ้งนี้จะได้รับหนังสือที่ส่งมาจากทางบ้าน”

“ว่าโยมแม่ป่วยนะหรือ”

“ครับ ผมมั่นใจอย่างนั้น นำแปลกนะครบหลวงพี่ อานิสงส์แห่งการปฏิบัติธรรมช่วงอัศจรรย์เหลือเกิน แต่ก่อนผมเป็นคนพูดติดอ่าง ครั้นมาปฏิบัติธรรมจนจิตตั้งใจถึงกลับพูดได้ไม่ติดขัด ผมต้องขอบคุณหลวงพี่ที่ชวนให้ได้มาพบชุมชนทรัพย์ทางปัญญา” ท่านกัมलगราบพระหนุ่มสามครั้งด้วยรู้สึกซาบซึ้งในบุญคุณ

“อย่าคิดว่าเป็นบุญเป็นคุณอะไรเลย หลวงพี่ว่าเป็นที่บุญของเณรนั่นแหละ เณรต้องเป็นผู้ที่เคยสร้างบุญกุศลมาก่อน ที่เรียกว่า ปุพฺเพ จ กตปุญญตา จึงได้ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วในปัจจุบันทันตาเห็น” พระหนุ่มพูดออกตัว

“ถึงยังไงหลวงพี่ก็มีบุญคุณต่อผม เพราะถ้าหลวงพี่ไม่บอกหลวงพี่ขอว่าจะพาผมมาด้วย ผมก็คงไม่ได้มา”

“เอาเถอะถ้าเณรจะคิดอย่างนั้นก็ตามใจ บอกตามตรงว่าหลวงพี่ชื่นใจมากที่เห็นเณรประสบความสำเร็จ แต่เมื่อกลับมามองตัวเองแล้วก็เสร้านใจ หลวงพี่คงจะไม่ก้าวหน้า เพราะไม่เคยสร้าง

มักกะลิผล

สมบุญไว้ นอกจากไม่สร้างบุญแล้ว ยังสร้างเวรสร้างกรรมไว้มากมายอย่างที่เคยเล่าให้ณเฑาะพืงนั้นแหละ” พระหนุ่มรู้สึกหดหู่ใจเมื่อนึกถึงการกระทำของตัวเองท่านในครั้งอดีต

“อย่าเพิ่งท้อถอยซีครับ แล้วก็อย่าไปโทษว่าเป็นเวรเป็นกรรมอะไร แต่ถึงจะเป็นอย่างนั้นจริงก็แก้ไขได้ กรรมเป็นเรื่องที่แก้ไขได้แหละครับ ผมว่าชาวพุทธเรายังเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องกรรม”

“ไม่ถูกต้องยังไง” พระเจริญอยากรู้

“ก็ไปเข้าใจว่ากรรมเป็นเรื่องที่แก้ไขไม่ได้แหละครับ อย่างเช่นคนที่เกิดมาจนก็ก้มหน้าก้มตา รับกรรมต่อไป โดยไม่ยอมปรับปรุงแก้ไข เพราะถือว่าเป็นเวรเป็นกรรม แบบนี้เป็นการเข้าใจผิดนะครับ ควรจะทำความเข้าใจให้ถูกต้องว่า กรรมนั้นแก้ไขได้ เช่นคนที่เกิดมามากจนก็ต้องขยันทำมาหากิน แล้วก็รวยได้ ต้องแยกให้ออกระหว่างกรรมเก่ากับกรรมปัจจุบัน การที่เกิดมาจนเพราะกรรมเก่าทำมาไม่ดี จริงอยู่เราไม่สามารถแก้ไขกรรมเก่าได้ เพราะสิ่งที่ผ่านไปแล้วย่อมไม่คืนกลับ เราย้อนอดีตไม่ได้ แต่กรรมปัจจุบันเราแก้ไขได้ คนเราเลือกเกิดไม่ได้แต่เลือกเป็นเศรษฐีได้จริงไหมครับ”

“จริง เอ หลวงพี่ชักแปลกใจเสียแล้วว่า ทำไมณเฑาะพืงถึงได้พูดเก่งนัก หรือว่าจะเข้าตำรา หนามแหลมใครเสียม มะนาวกลมเกลี้ยงใครกลิ้ง” พระหนุ่มพูดยิ้มๆ

“อานิสงส์ของการปฏิบัติธรรมต่างหากละครับ ธรรมะเข้ามาปรับเปลี่ยนอะไรบางอย่างในตัวผม จากคนที่พูดติดอ่างกลายเป็นพูดคล่อง และจากคนที่ไม่รู้ก็เกิดปัญญาสว่างไสวขึ้นมาอย่างน่าอัศจรรย์ ธรรมะนี่ลึกซึ้งมากนะครับหลวงพี่ ใครไม่ปฏิบัติก็ไม่รู้

ต้องปฏิบัติจนรู้เองเห็นเองแล้วจะซึ่งใจ เหมือนที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า ปจจตตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิ - ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ธรรมะนี้รู้ได้เฉพาะตนจริงๆนะครับ ถ้าเราเข้าไปไม่ถึงใครจะมาพูดยังไงก็เข้าใจไม่ได้”

“ที่เณรพูดมานี้ทำให้หลวงพี่นึกถึงคำพูดของหลวงพ่อบุณในป่า แต่หลวงพี่ก็ยังไม่วุ่นใจลึกซึ้งอะไร คงต้องใช้เวลา และจะตั้งหน้าตั้งตาทำความดีเพื่อขอใช้กรรมเก่า สมัยเป็นเด็กหลวงพี่ไม่เชื่อว่าบาปบุญมีจริง ตอนบวชใหม่ๆก็ยังไม่เชื่อ เพราะไม่ได้สนใจเรื่อง การปฏิบัติ มัวแต่นับวันนับคืนว่าเมื่อไรจะถึงวันลาสิกขา นี่ถ้าเกิดหลวงพี่สึกไปเป็นฆราวาสตั้งแต่ตอนนั้น ป่านนี้ไม่รู้ว่าจะก่อกรรมทำเข็ญเพิ่มขึ้นอีกเท่าไร แล้วก็คงจะเป็นชาวพุทธที่ไม่รู้ว่าพระพุทธศาสนาสอนอะไร เรียกว่าเป็นพุทธแต่ชื่อ เหมือนกับที่คนอื่น ๆ เขาเป็นกัน เณรละตอนก่อนบวชรู้ใหม่ว่าพระพุทธศาสนาสอนอะไร”
ท่านถาม อติชาติศิษย์

“ไม่รู้เลยครับ ถึงตอนบวชแล้ว ผมก็ยังไม่รู้ เพิ่งจะมารู้ตอนที่ปฏิบัติมากๆนี่เอง แต่ก่อนผมคิดเอาเองว่าพระพุทธศาสนา สอนให้ทำบุญ สร้างโบสถ์ สร้างศาลา หน้าที่ของชาวพุทธมีเพียงเท่านี้ แต่ความจริงแล้วไม่ใช่ สิ่งที่พระพุทธศาสนาสอนคือ สัพพปาปสฺส อภินิหารํ กุสลสฺสุปฺสมปทา สจฺจิตฺตปริโยทปนํ เอตํ พุทฺธาน สาสนํ - การไม่ทำความชั่วทั้งปวง การบำเพ็ญแต่ความดี การทำจิตของตนให้ผ่องใส นี่เป็นคำสอนของพระพุทธศาสนา สรุปลงให้สั้นก็คือพระพุทธศาสนาสอนเรื่อง ศีล สมาธิ ปัญญา นั่นเอง” คนเป็นสามเณรพูดจ้อยๆ จนคนฟังรู้สึกเพลิดเพลิน

“โอ้โฮ เณรเก่งบาลีอีกด้วย ถ้ามจริง ๆ เถอะ เคยเรียนบาลีมาหรือเปล่า ทำไมถึงพูดได้คล่องปากอย่างนี้” สามเณรทองดีถูก

ถาม

“ไม่เคยเรียนหรือครับ หลวงพีก็รู้ว่าหลวงพ่อบอกท่านมีงานเยอะ ไม่มีเวลาสอนพระสอนเณรหรือ ก็บวชเฝ้าวัดกันไปวันๆ ทั้งพระทั้งเณร”

“แต่ท่านก็ติณะที่ให้เราสองคนมาปฏิบัติ อย่างน้อยเราก็ได้มาพบแสงสว่าง ถึงหลวงพีจะไม่ได้มากเท่าเณร แต่ก็สว่างพอที่จะทำให้ไม่หลงทาง คนเรามีนิสัยบัจฉัยมาไม่เหมือนกัน จะให้สำเร็จพร้อมกันได้ยังไง จริงไหม”

“แต่ความเพียรพยายามก็เป็นบัจฉัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จนะครับ ผมหมายถึงว่าคนที่เขาไม่มีบุญเก่ามาก่อน เพราะในอดีตไม่เคยสร้างสมไว้ แต่มาในปัจจุบันเขาปรารถนาความเพียรอย่างสม่ำเสมอ ก็ประสบความสำเร็จได้” คนเป็นศิษย์ยังอย่านิ่มนอน

“เออละ หลวงพี่ยอมรับว่า ที่ผ่านมาหลวงพี่ย่อยย่อในการทำความเพียร ต่อไปนี้หลวงพีจะตั้งต้นใหม่ จะปรารถนาความเพียรอย่างสม่ำเสมอตั้งที่เณรว่ามา หลวงพีให้สัญญาว่าจะไม่ให้เสียชื่อวัดพรหมบุรีของเรา”

“ดีครับ ผมขอเอาใจช่วย ถึงจะกลับไปอยู่ทางไหนแล้วก็จะส่งกำลังใจมาให้ ขอให้หลวงพีระลึกไว้เสมอว่า วิริเยนทุกขมจฺเจติ - บุคคลล่วงทุกข์ได้ด้วยความเพียร” ดูเหมือนคนเป็นศิษย์กลับสอนคนเป็นอาจารย์จนพระเจริญออกสงสัยว่าใครเป็นศิษย์ใครเป็นอาจารย์กันแน่

ขณะที่สามเณรของดีกับพระเจริญกำลังสนทนากันอยู่นั้น ลูกศิษย์เจ้าคุณอาจารย์ก็เข้ามาในห้อง เขากราบพระและสามเณรสามครั้งแล้วจึงเรียนว่า

มักกะลิผล

“หลวงพ่อบอกท่านให้มานิมนต์หลวงพี่เณรไปสอบอารมณ์ที่ห้องท่านครับ” เขามายถึง พระอุดมวิชาญาณ วิปัสสนาจารย์ แห่งวัดมหาธาตุ

“ขอหลวงพี่ไปฟังด้วยคนนะ” พระหนุ่มรีบบอก สามเณร จึงพูดอย่างเกรงใจว่า

“ให้ผมขออนุญาตท่านเจ้าคุณอาจารย์ก่อนดีไหมครับ”

“ไม่ต้องขอหรอกครับ หลวงพ่อบอกท่านสั่งผมมาว่า ให้หลวงพี่เณรไปรูปเดียว ส่วนหลวงพี่ให้ปฏิบัติอยู่ในห้องจนกว่าหลวงพี่เณรจะกลับเข้ามา” ลูกศิษย์เจ้าคุณอาจารย์บอกกล่าวตามที่ได้รับมอบหมายมา

เมื่อสามเณรทองดีเข้าไปในห้อง พระอุดมวิชาญาณนั่งรออยู่แล้วที่อาสนะของท่าน ทันทีที่เห็นหน้าลูกศิษย์เจ้าคุณอาจารย์ ก็ รู้ ว่า เขาได้เข้าถึงกระแสพระนิพพาน เป็นพระอริยบุคคล ลำดับต้นที่เรียกว่า พระโสดาบัน ท่านจึงเริ่มทำการสอบอารมณ์เพื่อทราบว่ามีสามเณรผู้นี้จะผ่าน ญาณ ๑๖ ได้อย่างอ่อน ปานกลาง หรือแก่กล้า ถ้าได้อย่างอ่อนเป็นพระโสดาบันประเภท สัตตักขัตตุงปรมะ จะต้องเที่ยวไปในสุคติภพอย่างมาก ๗ ครั้ง จึงจะเข้าถึงพระนิพพาน ถ้าได้อย่างปานกลางเป็นพระโสดาบันประเภท โกลังโกละ จะเล่นท่องเที่ยวไปในภพ ๒ หรือ ๓ ครั้ง จึงจะเข้าถึงพระนิพพาน แต่ถ้าได้อย่างแก่กล้าเป็นพระโสดาบันประเภท เอกพีธี จะเกิดอีกครั้งเดียวเท่านั้นก็จะเข้าถึงพระนิพพาน กล่าวโดยย่อคือ ผู้ที่เข้าถึงกระแสพระนิพพานเป็นพระโสดาบันแล้ว จะเกิดอีกอย่างน้อย ๑ ครั้ง อย่างมาก ๗ ครั้ง ก็จะบรรลุพระนิพพานคือเป็นพระอรหันต์ สามเณรทองดีทำความเคารพพระอาจารย์ด้วยการกราบ เบญจางคประดิษฐ์สามครั้ง จากนั้นจึงนั่งประนมมือรอฟังคำถาม

มักกะลิผล

พระอุดมวิชาญาณสอบอารมณ์โดยเริ่มจากญาณที่ ๑ ชื่อ นามรูป
ปริเฉทญาณ อันเป็นญาณที่ผู้ปฏิบัติเกิดปัญญารู้ว่าอะไรเป็นรูป
อะไรเป็นนาม ที่เรียกว่ารูปนามนั้นแท้จริงเป็นอย่างไร ผู้ปฏิบัติรู้
แยก รูป แยกนามออกจากกันอย่างชัดเจน ไม่ปะปนกัน เจ้าคุณ
อาจารย์เริ่มด้วยคำถาม

“ชวายเป็น กับ ช้าย่าง เป็นอันเดียวกันหรือคนละอัน
กัน”

“เป็นคนละอันกันครับ” สามเณรของดีตอบฉับพลัน ด้วย
ว่าเคยผ่านการสอบอารมณ์จากมหาหนุ และอาจารย์แพงมาบ้าง
แล้ว

“ช้าย่าง อันก่อนกับ ช้าย่าง อันหลัง เป็นอันเดียวกัน
หรือคนละอันกัน”

“เป็นคนละอันกันครับ”

“พอง กับ ยุบ เป็นคนละอันหรือเป็นอันเดียวกัน”

“เป็นคนละอันกันครับ”

“พองแรก กับ พองหลัง ยุบแรก กับ ยุบหลัง เป็นคนละ
อันหรืออันเดียวกัน”

“เป็นคนละอันครับ” สามเณรตอบอย่างคล่องแคล่ว เจ้า
คุณอาจารย์รู้สึกพอใจที่ลูกศิษย์ รู้แยก รูป ได้ถูกต้อง จึง
ทดสอบ รู้แยกนาม ด้วยการถามว่า

“รู้ชวายเป็น กับ รู้ช้าย่าง เป็นอันเดียวกันใช่ไหม”

“เป็นคนละอันกันครับ”

“รู้พอง กับ รู้ยุบ เป็นคนละอันกันใช่ไหม”

“ใช่ครับ”

“รู้พองแรก กับ รู้พองหลัง เป็นอันเดียวกันใช่ไหม”

มักกะลิผล

“เป็นคนละอันกันครับ” เป็นอันว่าสามเณรทองดีผ่านการทดสอบ รู้แยกนาม ลำดับต่อไปคือการทดสอบ รู้แยกรูปแยกนาม พระอุคมวิชาญาณตั้งคำถามว่า

“รู้ กับ ขวาย่าง ซ้ายย่าง เป็นคนละอันกันใช่ไหม”
“ใช่ครับ”

“รู้ กับ พอง รู้ กับ ยุบ เป็นอันเดียวกันหรือคนละอันกัน”

“เป็นคนละอันกันครับ” ลำดับต่อไปเป็นการทดสอบ ทางอายตนะ

“รูป กับ รู้ว่าเห็น เสียง กับ ได้ยิน กลิ่น กับ ได้กลิ่น รส กับ รู้รส สัมผัส กับ รู้ถูก เป็นคนละอันหรือเป็นอันเดียวกัน”

“คนละอันครับ” เพียงคำถามเดียวก็รู้ว่าลูกศิษย์ ผ่าน การทดสอบ ทางอายตนะ ท่านจึงตั้งคำถาม เบ็ดเตล็ด เป็นลำดับสุดท้าย

“มีเวทนาเกิดขึ้นไหม”

“มีครับ”

“แล้วกำหนดหรือเปล่า”

“กำหนดครับ”

“ยกตัวอย่างซิ”

“เมื่อปวดขา ผมกำหนด ปวดหนอ ปวดหนอ ครับ”

“กำหนดแล้วหายปวดไหม”

“ไม่หายครับ”

“แล้วเธอทำอย่างไร”

“ผมกำหนดว่า อดทนหนอ พากเพียรหนอ แล้วกลับมา

มักกะลิผล

กำหนดที่ พองหนอ ยุบหนอ ครับ”

“จิตแลบออกไปข้างนอกบ้างไหม”

“มีบ้างครับ”

“แล้วกำหนดทันหรือเปล่า”

“บางครั้งก็ทัน บางครั้งก็ไม่ทันครับ” การทดสอบ ๕ ชั้นผ่านไป ปรากฏว่าสามเนตรทองดีตอบได้อย่างจะฉาน จึงสามารถผ่านญาณที่ ๑ ได้อย่างยอดเยี่ยม จากนั้นเจ้าคุณอาจารย์จึงสอบอารมณ์ ญาณที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ ซึ่งมีชื่อเรียกตามลำดับคือ บัจจยปริคคญาณ สัมมสนญาณ อุทฺถัพพญาณ และภังคญาณ จากญาณที่ ๕ ก็เป็นญาณที่ ๖ ชื่อ ภยญาณ ไปจนกระทั่งถึงญาณที่ ๑๖ ชื่อ บัจจเวกขณญาณ ญาณที่ ๑ ถึงญาณที่ ๕ สามเนตรทองดีตอบได้จะฉานคล่องแคล่ว ด้วยว่าเคยผ่านการสอบอารมณ์จากมหาหนุ และอาจารย์แพงมาแล้ว แต่ญาณที่ ๖ จนถึงญาณที่ ๑๖ ยังไม่เคยได้รับการทดสอบจากอาจารย์ท่านใดมาก่อน ความคล่องตัวในการตอบจึงลดลง ท่านจึงจัดอยู่ในพระโสดาบันประเภทสัจตักขัตตุงปรมะ ซึ่งจะต้องเวียนว้ายอยู่ในสุคติภูมิอีกอย่างมากไม่เกิน ๗ ครั้ง ก็จะบรรลुพระนิพพานเป็นพระอรหันต์

“เอาละ เป็นอันว่าเธอผ่านญาณ ๑๖ แล้ว ต่อไปนี้ก็ให้ตั้งใจฟังปริยัติเพื่อประดับความรู้ ปริยัติเปรียบเสมือนเข็มทิศปฏิบัติเหมือนการเดินทางไปสู่จุดหมาย ถ้ามีเข็มทิศแต่ไม่มีการเดินทางก็ไม่เกิดประโยชน์อันใด เหมือนคนที่รู้ปริยัติแต่ไม่เคยปฏิบัติ แต่ถ้าปฏิบัติโดยไม่รู้ปริยัติเสียเลยก็อาจหลงทางได้ ฉะนั้นปริยัติจึงมีความสำคัญจะต้องรู้ไว้บ้าง เข้าใจหรือยังละ”

“เข้าใจครับ กระผมมีความรู้สึกว่า เมื่อเราปฏิบัติได้แล้ว

มักกะฉิลล

ปริยัติก็ไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป กระผมสังเกตว่าในการปฏิบัติ คนที่ไม่รู้ปริยัติมาก่อนจะปฏิบัติได้ก้าวหน้า ส่วนคนรู้ปริยัติอาจจะมัดติดอยู่กับสิ่งที่เรียนรู้อมา ครุ่นคิดหมกมุ่นอยู่กับทฤษฎี จึงปฏิบัติไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร” สามเณรทองดีออกความเห็นเพราะเปรียบเทียบตัวท่านกับพระเจริญ

“จริงอย่างที่เธอว่ามานั้นแหละ และที่ฉันตั้งข้อสังเกตก็คือ คนที่มีปัญญาอย่างมากมักจะบรรลุธรรมช้า อย่างพระเจริญอาจารย์ของเธอ ฉันเห็นหน้าเขาแล้วรู้ว่าคนผู้นี้เฉลียวฉลาดมีปัญญาเป็นเลิศ เขาจะต้องเป็นวิปัสสนาจารย์ที่มีชื่อเสียงต่อไปในอนาคต มันก็แปลกนะเธอ คนฉลาดมากๆ มักจะรู้ช้า อย่างเช่นในครั้งพุทธกาลก็มีตัวอย่างมาแล้ว เธอเคยได้ยินชื่อพระสารีบุตรไหม”

“เคยครับ ท่านเป็นอัครสาวกเบื้องขวาของพระบรมศาสดา”

“นั่นแหละ ท่านเป็นผู้เลิศในทางปัญญา เฉลียวฉลาดมากขนาดฝนตกแต่ละครั้ง ท่านสามารถนับเม็ดฝนได้ คิดดูก็แล้วกันว่าท่านฉลาดลึกซึ้งปานใด แต่ในการปฏิบัติธรรม ท่านกลับบรรลุอรหัตผลช้ากว่าพระโมคคัลลานะผู้เป็นสหายของท่าน แต่ถึงอย่างนั้นท่านก็เป็นเลิศกว่าพระสาวกรูปอื่นๆ พระพุทธองค์ตรัสสรรเสริญว่า นอกจากพระองค์แล้วพระสารีบุตรไม่เป็นรองใคร นอกจากนั้นท่านยังมีความสามารถในการแสดงธรรมได้เท่าเทียมกับพระพุทธองค์และได้แสดงธรรมไว้หลายพระสูตร เช่น สัมมาทิวีสสูตร เป็นต้น”

“ครับ กระผมสนใจที่จะศึกษาชีวประวัติของท่าน เพราะในบรรดาพระสาวก กระผมศรัทธาและเคารพนับถือท่านพระสารีบุตรมากที่สุด” สามเณรทองดีพูดจากใจจริง

“ฉันก็เหมือนกัน ฉันรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับท่านไว้มาก

มักกะฉิบผล

ถ้ามีเวลา ก็ว่าจะเขียนเป็นหนังสือให้คนรุ่นหลังได้ศึกษากัน เอา
ละ เรายุติเรื่องนี้กันไว้ก่อน ฉันกำลังจะสอนภาคปริยัติให้เธอ”
ท่านจำเป็นต้องบอกกล่าวให้สามเณรรู้ทางอ้อม เรื่องที่เขาได้บรรลุ
เป็นพระอริยบุคคลระดับต้น คนเป็นศิษย์ประนมมือนั่งฟังด้วยความ
ตั้งใจ พระอุดมวิชาญาณจึงเริ่มต้นขึ้นว่า

“ในปหีนสูตร อังคุตตรนิกาย ทุติยปัณณาสกั ได้กล่าวถึง
ธรรมที่พระโสดาบันละได้แล้ว ๖ ประการ มี ๑. สักกายทิล्ली - ความ
เห็นว่าเป็นตัวของตน ๒. วิจิกิจฉา - ความลังเลสงสัย ๓. สิลัพพต-
ปรามาส - ความถือมั่นในศีลพรต โดยสักแต่ว่าทำตามๆกันไป
อย่างมงาย ๔. ราคะ ที่เป็นเหตุให้ไปสู่อบาย ๕. โทสะ ที่เป็น
เหตุให้ไปสู่อบายและ ๖. โมหะ ที่เป็นเหตุให้ไปสู่อบาย สามข้อแรก
ก็คือสังโยชน์ ส่วนสามข้อสุดท้ายคือ อกุศลมูล ๓ ธรรม ๖
ประการนี้ พระโสดาบันละได้แล้ว นอกจากนี้ในอุปปาเทพัพพสูตร
ได้กล่าวถึงธรรมที่พระโสดาบันไม่ทำให้เกิดขึ้นซึ่งก็ได้แก่ธรรม ๖
ประการที่กล่าวข้างต้นนี้ เพราะฉะนั้นพระโสดาบันจึงเป็นผู้ตัดขาด
จากอบายภุมิได้โดยสิ้นเชิง จะไม่ไปเกิดเป็นสัตว์นรก เปเรต อสุรกาย
หรือเดรัจฉานอีก”

“ครับ กระผมรู้สึกมั่นใจว่าตัวเองจะไม่ตกไปในอบายอย่าง
แน่นอน ที่มั่นใจอย่างนั้นกระผมก็บอกไม่ถูกเหมือนกันครับว่า
ทำไม”

“ช่างเถอะบอกไม่ถูกก็ไม่ต้องบอก เพราะธรรมะเป็น
สนหัทฐิจโก ที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติเท่านั้นจึงจะรู้ได้ด้วยตนเอง เอา
ละเป็นอันว่าการสอบอารมณ์เสร็จสิ้นลงแล้ว เธอกลับไปพักผ่อน
ได้” สามเณรทองดีจึงพูดว่า

“กระผมขอกราบขอบพระคุณท่านเจ้าคุณอาจารย์เป็นอย่าง

มักกะฉิมผล

สูงที่ได้เมตตาให้ธรรมะแก่กรรมพม พร้อมกับนี้กรรมพมก็ขอให้สัตย์
ปฏิญาณว่าจะพากเพียรปฏิบัติต่อไปจนกว่าจะประสบผลสำเร็จถึง
ขั้นสูงสุด หากชาตินี้ยังไม่ถึงก็มั่นใจว่าจะถึงในชาติต่อไป ซึ่ง
กรรมพมเชื่อว่าไม่เกิน ๗ ชาติ” พุดจบจึงกราบเบญจางคประดิษฐ์
สามครั้งแล้วลุกออกมา

เมื่อท่านกลับเข้ามาในห้องเป็นเวลาสองยามพอดี พระเจริญ
ยังคงนั่งภาวนาอยู่ในห้องตามคำสั่งของเจ้าคุณอาจารย์ที่สั่งผ่านมา
ทางลูกศิษย์ของท่าน เป็นภาพที่สามเณรทองดีไม่เคยพบเห็นมา
ก่อน หรือว่าอาจารย์ของท่านจะสำเร็จมรรคผลในคำคืนนี้?

๘๓

ทางสายเอก

ตอนบ่ายของวันรุ่งขึ้น ลูกศิษย์เจ้าคุณอาจารย์ได้นำจดหมายมาให้พระเจริญ จดหมายฉบับนั้นจำหน่ายถึงเจ้าคณะ ๕ วัดมหาธาตุ แด่วงเล็บที่มุมซองด้านขวาว่า กรุณาส่งต่อพระเจริญ จิตฺตมโม พระหนุ่มรู้สึกแปลกใจด้วยว่า ก่อนมาได้สัญญาติโยมทางบ้านไว้แล้วว่าไม่ให้รบกวน เว้นเสียแต่มีเรื่องคอขาดบาดตายจริงๆ จึงค่อยส่งข่าวมาบอก ท่านนึกไปถึงโยมยายเป็นลำดับแรก หรือว่าโยมยายเป็นอะไรไป รีบเปิดซองออกอ่าน จึงได้รู้ว่าเป็นจดหมายจากโยมพ่อของสามเณรทองดี เขียนมาแจ้งข่าวเรื่องโยมแม่ป่วยหนัก ขอให้กลับบ้านโดยด่วน สามเณรทองดีเข้ามาเห็นจึงทักขึ้นว่า

“หนังสือจากโยมพ่อผมเขียนมาบอกว่าโยมแม่ป่วยไข้ใหม่ครับ ที่เมื่อคืนผมบอกหลวงพี่ว่าจะได้รับวันนี้”

“ถูกแล้ว เขาให้เณรกลับบ้านด่วน และขอให้หลวงพี่พากลับด้วย”

“ไม่เป็นไรหรอกครับ หลวงพี่อยู่ปฏิบัติเถอะ ไปส่งผมที่ท่าเรือก็พอ” พูดอย่างเกรงใจ

“ไม่ได้หรอก หลวงพี่พาเณรมาก็ต้องพาไปส่ง ไม่เช่นนั้นโยมพ่อโยมแม่ของเณรจะตำหนิเอาได้ หลวงพ่อช่อคงไม่ว่าถ้าเรา

มักกะลิผล

กราบเรียนท่านถึงความจำเป็นที่ต้องกลับมา”

“หลวงพี่อย่าทำอย่างนั้นเลยครับ จะเสียเวลาไปเปล่าๆ เวลาว่างไม่ค่อยใครนะครับ ขอให้เชื่อผมสักครั้ง แล้วผมจะอธิบายให้โยมพ่อโยมแม่เข้าใจ จะไม่ให้ตำหนิหลวงพี่ได้” คนเป็นศิษย์พูดถึงผลได้ผลเสีย

“แต่หลวงพี่เป็นห่วงโยมยาย ขอหลวงพี่กลับไปเยี่ยมโยมยายแล้วค่อยกลับมา จะได้ส่งเณรด้วยแล้วก็ได้เยี่ยมโยมยายด้วย” พระหนุ่มยังยืนยันที่จะกลับ

“ผมว่าทางที่ดีหลวงพี่ไปขออนุญาตจากท่านเจ้าคุณอาจารย์ก่อนดีกว่า หากท่านอนุญาตก็ไปได้” สามเณรของดีหาทางออกให้

“งั้นหลวงพี่จะไปเดี๋ยวนี้” ท่านถือจดหมายเดินไปยังห้องพระอุดมวิชาญาณ กราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้งแล้วจึงเอื้อนเอ่ย

“กระผมจะมาขออนุญาตท่านเจ้าคุณอาจารย์ไปส่งลูกศิษย์กลับบ้านครับ โยมแม่เขาป่วยหนัก” พูดพร้อมกับส่งจดหมายให้ท่านในท่า ประเคน

“ฉันรู้แล้ว และเธอก็อยากกลับไปเยี่ยมโยมยายของเธอด้วย เอาเถาะฉันอนุญาต แต่ต้องรีบกลับมาปฏิบัติต่อนะ อย่าให้ขาดช่วงไปนาน” เจ้าคุณอาจารย์พูดโดยไม่ต้องรับจดหมายไปอ่าน

“ครับ กระผมกราบขอบพระคุณที่เมตตาอนุญาต กระผมจะเดินทางพรุ่งนี้เช้าเลยนะครับ เรื่องจะออกจากท่าเตียนเวลาตีห้า”

“ตามใจ แต่วันนี้เธอจะต้องปฏิบัติอย่างเต็มที่ ส่วนเณรของดีขอให้มาพบฉันที่ห้องตอนหัวค่ำ ฉันมีบางสิ่งบางอย่างที่

จะแนะนำเขา เพราะเขาจะไม่ต้องกลับมาที่นี่อีกเหมือนอย่างเธอ”
ท่านออกคำสั่ง

ภิกษุวัยเบญจเพสเดินกลับห้องด้วยใจเบิกบาน แจ้งให้ลูกศิษย์ทราบแล้วจึงตั้งต้นปฏิบัติ เริ่มด้วยการเดินจงกรม ท่านมีเวลาปฏิบัติสามชั่วโมงหลังจากนั้นจึงจะไปรับการสอบอารมณ์ที่ห้องพระมหาหนุ พระหนุ่มตั้งสัจจะว่าจะเดินและนั่งอย่างละชั่วโมงครึ่ง ท่านเริ่มเดินจงกรมระยะที่หนึ่ง เดินไปได้สัก ๒๐ นาที จิตก็เริ่มฟุ้งซ่าน และแลบออกไปหาอารมณ์ภายนอก โช้เอ๋ยมาตั้งเดือนแล้วยังอยู่แค่เดินระยะที่หนึ่ง ทำไมอาจารย์เขาถึงไม่ยอมเลื่อนขั้นให้เราสักทีนะ เราอยากจะได้เดินระยะที่ ๒ เหมือนคนอื่นเขาบ้าง ทีเผลอรูกศิษย์เรามาอยู่แค่สองวันพระ ได้เลื่อนขึ้นไปเดินระยะที่ ๖ แล้ว สงสัยอาจารย์จะลำเอียง ท่านเริ่มส่งจิตออกนอกอารมณ์กรรมฐาน แล้วเมื่อไรถึงจะได้ญาณ ๑๖ อย่างเณรบ้างละ เณรนี้ก็พิลึก นักรธรรมตรีัยไม่ได้ แต่ทำไม่ถึงได้ญาณ ๑๖ ก่อนเราก็ไม่รู้ เราตั้งใจจะเอามารับใช้แท้ๆ ผ่าได้ดีกว่าเรามาก อาจารย์นี่ก็ค่อนข้างขอดลูกศิษย์ ครั้นรู้ตัวว่าคิดฟุ้งซ่าน จึงกำหนด คิดหนอ คิดหนอ แล้วตั้งต้นเดินใหม่อย่างตั้งอกตั้งใจ เดินไปได้สัก ๒๕ นาที จิตก็แลบออกไปหาอารมณ์ภายนอกอีก หรือว่าเราจะรู้มากเกินไป ถ้าเราไม่ได้นักรธรรมโทมาก่อน อาจจะไม่สำเร็จพร้อมเณรก็ได้ พระหนุ่มคิดด้วยจิตเริ่มจะว้าวุ่น ท่านเจ้าคุณอาจารย์บอกว่าเราต้องกลับมาอีก ส่วนเณรไม่ต้องกลับมา ก็แสดงว่าเราจะต้องอยู่คนเดียววนะซีดีเหมือนกัน ถ้าเราอยู่คนเดียวอาจจะได้วิเวก สำเร็จเร็วก็ได้ ครั้นรู้ตัวก็รีบกำหนด คิดหนอ คิดหนอ อีก พอเดินไปได้สักพักก็ฟุ้งซ่านอีก สลับกันอยู่อย่างนี้กระทั่งเวลาผ่านไปชั่วโมงครึ่งจึงกำหนดนั่ง แล้วเปลี่ยนมากำหนดที่พองและยุบ อาณิสงส์ข้อหนึ่งใน ๕ ข้อ

มักกะลิณ

ของการเดินจงกรมคือ สมาธิย่อมตั้งอยู่ได้นาน ครั้นเปลี่ยนจากเดินมาเป็นนั่ง สมาธิจากการนั่งจึงตั้งอยู่ได้ไม่นานเหมือนกับการเดิน ดังนั้นการกำหนด พอง-ยุบ จึงเป็นไปในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เพราะจิตซัดสายออกไปหาอารมณ์ภายนอกเกือบตลอดเวลา ภิกษุวัยเบญจเพสตุก **นิวรรณ์** เข้าครอบงำ โดยเฉพาะเจ้านิวรรณ์ที่ชื่อ **สินมิทระ** ทำให้นั่งหลับสัปหงกอยู่ตรงนั้น คงจะหลับไปนานจนเลยเวลา เพราะสามเณรเข้ามาบอกว่า

“หลวงพี่ครับอาจารย์หนูให้ผมมาถามว่าทำไมไม่ไปรับการสอบอารมณ์” พระหนุ่มตบใจลึ้มตาขึ้นถามว่า

“ห้าโมงแล้วหรือ”

“ครับ ห้าโมงสิบนาทีแล้ว อาจารย์ท่านรออยู่”

“ตายจริง หลวงพี่นั่งหลับหรือหกรือนี้ ขอบใจที่ปลุก หลวงพี่จะไปที่คณะสลักเดี๋ยวนี ท่านลุกขึ้นอย่างกระปรีกระเปร่า ด้วยว่าได้ ง่าย ค่อนข้างนานระหว่างที่นั่ง ขณะเดินผ่านคณะต่างๆ เพื่อไปคณะสลัก ก็ได้ยินเสียงสอบอารมณ์ดังมาจากห้องที่เดินผ่าน จึงหยุดเดิน เกิดความคิดขึ้นมาว่า เรามัวนั่งหลับ ไม่มีอารมณ์ที่จะไปส่งอาจารย์หนู สงสัยถูกดุด่า อย่ากระนั้นเลย เราแอบฟังคนอื่นก็ได้ว่าเขาสอบอารมณ์กันยังไง ตอบอย่างไรถึงจะผ่านญาณคิดดังนั้นจึงค่อยๆ ย่องเข้าไปใกล้เพื่อให้ฟังได้ถนัด ผู้สอบอารมณ์คืออาจารย์แพง เสียงท่านถามลูกศิษย์ว่า

“ขวย่าง กับ ซ้ายย่าง เป็นอันเดียวกันใช่ไหม”

“เป็นคนละอันกันครับ” ลูกศิษย์ตอบ อาจารย์ถามอีกหลายข้อ และลูกศิษย์ก็ตอบอย่างคล่องแคล่ว พระเจริญจำได้หมดว่า คำถามคำตอบเป็นอย่างไร ได้การละ คราวนี้เราจะ ตอบให้แจ่มไปเลย อาจารย์จะต้องเลื่อนชั้นให้เราแน่ รีบสาวเท้าเดินจนถึง

มักกะฉิบผล

คณะสลัก มหาหุรอรอยู่ก่อนข้างนาน จึงต่อว่าทันทีที่ลูกศิษย์มาถึง

“มัวทำอะไรอยู่ถึงได้มาช้า”

“ผมนั่งเกินเวลาไปหน่อยหนึ่งครับ ต้องขอประทานโทษด้วย” พระเจริณูตอบหลังจากกราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้งแล้ว

“แสดงว่ายังกำหนดจิตไม่ได้ คนที่เขานั่งชานาญแล้วเขาจะกำหนดรู้ว่าเวลาเท่าไร เพราะก่อนนั่งจะต้องอธิษฐานจิตเสียก่อนว่าจะนั่งกี่ชั่วโมงกี่นาที พอถึงเวลาที่กำหนดไว้จิตจะรู้เอง นี่แสดงว่าเธอไม่ได้กำหนดจิตก่อนจะนั่งใช่ไหม”

“ใช่ครับ” ลูกศิษย์ยอมรับผิด

“ทีหลังต้องฝึกใหม่ นะ อะไรมาอยู่ตั้งเดือนแล้วยังไม่ก้าวหน้า”

“ผมไม่มีกำลังใจนี้ครับ ท่านน่าจะเลื่อนชั้นให้ผมบ้างผมอายุเนรทองดีแล้วนะครับ เขาเป็นลูกศิษย์ยังได้ญาณ ๑๖ ก่อนผม”

“องอายุอะไรกัน เขาเป็นเด็ก ยังไม่มีอะไรต้องกังวล จิตก็สงบได้เร็ว เมื่อจิตสงบ ปัญญาก็เกิด เธออย่าไปคิดว่าจะอายุเนรไม่ใช่เรื่องที่จะต้องมาอายุกัน”

“แต่คราวนี้ท่านเห็นจะต้องเลื่อนชั้นให้ผมแล้วละครับเพราะคราวนี้ผมเตรียมมาดี” คนเป็นศิษย์พูดอย่างมั่นใจ

“เตรียมยังไง ลองบอกมาซิ มีการเตรียมด้วยหรือ” มหาหุรอสงสัย เพราะ สภาวจิต ย่อมเกิดขึ้นเองโดยไม่ต้องมีการตระเตรียม

“ก็ผมแอบไปได้ยิน...เอ้อ...คือผมรู้สึกว่าจะวันนี้จะตอบได้ดีกว่าทุกวันนะครับ” โชคยังดีที่มหาหุรไม่ทันได้ฟังประโยคแรก

“งั้นก็เริ่มกันเลย จะได้ไม่เสียเวลา” แล้วท่านจึงเริ่มตั้ง

มักกะลิผล

คำถามเพื่อจะทดสอบว่าพระเจริญผ่าน ญาณที่ ๑ แล้วหรือยัง

“พองหนอ กับ ยุบหนอ เป็นอันเดียวกันหรือคนละอัน”

“คนละอันครับ” ตอบอย่างคล่องแคล่วกว่าทุกครั้ง และรู้ว่าที่ท่านไม่ได้เลื่อนขั้นเพราะไปตอบว่าเป็นอันเดียวกัน ต่อไปนี้จะต้องตอบว่า เป็นคนละอันกัน ทุกครั้ง ดังนั้นไม่ว่ามหาหนุจะถามอะไร พระเจริญก็ตอบอย่างนี้ทุกครั้ง บางทีถามยังไม่ทันจบ ท่านก็ตอบออกมาแล้ว คนเป็นอาจารย์เห็นผิดสังเกต รู้ได้ทันทีว่าลูกศิษย์เล่นไม่ซื่อก็โกรธจึงต้องกำหนด โกรธหนอ โกรธหนอ แล้วถามด้วยเสียงดุๆว่า

“นี่แกไปจำเขามาตอบใช่ไหม ไปจำคนอื่นมาใช่ไหม” ท่านเปลี่ยนจาก เธอ เป็น แก

“ใช่ครับ ผมไปจำห้องโน้นมา” คนเป็นศิษย์สารภาพพร้อมชี้มือไปทางห้องที่เดินผ่าน

“ทีหลังอย่าทำอย่างนั้นนะ มันอันตรายมากรู้ไหม”

“อันตรายยังไงครับ” ลูกศิษย์ถามเพราะไม่เข้าใจจริงๆ

“ก็แกจะไม่ได้ของจริงนะซี มันจะไม่ใช่วิปัสสนา แต่จะกลายเป็น วิปัสสนีก ไป คือนึกคิดเอาตามใจชอบ ทีหลังอย่าได้ทำเช่นนั้นอีก” ท่านย้ำ

“ตกลงท่านจะไม่เลื่อนขั้นให้เป็นกำลังใจผมหรือ” พระหนุ่มถามด้วยหัวใจหดหู่ห่อเหี่ยว

“อย่าว่าแต่เลื่อนขั้นเลย ข้าอยากจะลดขั้นแกด้วยซ้ำ แต่ที่ไม่ทำเพราะจนใจ จนใจที่แกไม่มีขั้นจะให้ข้าลด” ถ้อยคำของมหาหนุช่างบาดจิตบาดใจพระหนุ่มยิ่งนัก จึงแอบเถียงในใจว่า เกอะไม่เลื่อนก็ไม่เลื่อน พรุ่งนี้ผมก็กลับวัดแล้ว และจะไม่มาให้ท่านเห็นหน้าอีก

มักกะลิผล

คืนนั้นหลังจากอบรมแนะนำเรื่องการปฏิบัติให้สามเณร
ของดีแล้ว เจ้าคุณอาจารย์จึงอนุญาตให้กลับห้องพัก และสั่งให้
บอกพระเจริญมาพบ ภิกษุหนุ่มเข้ามาด้วยใบหน้าเคร่งเครียด ท่าน
เครียดกับการสอบอารมณ์ตอนเย็น อุตส่าห์ไปแอบฟัง อารมณ์
คนอื่นมาตอบ แต่กลับถูกอาจารย์ว่าอย่างเสียหาย ท่านตกใจ
แล้วว่าจะไม่กลับมาที่นี่อีก กราบเบญจางคประดิษฐ์แล้วจึงนั่งนิ่ง
ไม่พูดไม่จา

“ใจเย็นๆคุณเจริญ การปฏิบัติธรรมให้ได้ผลต้องใจเย็น แต่
อย่าเย็นใจ” พระอุตมวิชาญาณเอ่ยขึ้นก่อน

“กระผมไม่เข้าใจที่เจ้าคุณอาจารย์พูดครับ ใจเย็นแต่อย่า
เย็นใจ หมายความว่าอย่างไรครับ”

“หมายความว่าในการปฏิบัติเธอต้องไม่ใจร้อน ต้องค่อย
เป็นค่อยไป อย่าไปหวังว่าจะต้องบรรลุญาณโน้นญาณนี้ นี่คือนี่
ฉันบอกว่าคุณใจเย็นๆ แต่ที่บอกว่าอย่าเย็นใจ ก็หมายความว่า
ต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทำความเพียรอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำ
เหาะๆแหะๆอย่างที่เธอทำอยู่ ที่นี้เข้าใจหรือยัง”

“เข้าใจแล้วครับ” พระเจริญตอบ อาศัยที่ท่านเป็นคนฉลาด
มีไหวพริบดี จึงเข้าใจอะไรๆได้รวดเร็ว

“เข้าใจก็ดีแล้ว ฉันขออย่าว่าเธอจะต้องกลับมาที่นี่อีก ที่คิด
ว่าจะไม่กลับเพราะโกรธเคืองมหาหุณั้น เธอคิดผิด มหาหุณา
หวังดีต่อเธออย่างจริงใจ แต่คำพูดเขาอาจจะรุนแรงไปบ้างเธอก็อย่า
ไปถือสา เรื่องอะไรไปโกรธเคืองเขาถึงขนาดจะไม่ยอมมาอีก”

“ท่านเจ้าคุณอาจารย์ทราบได้อย่างไรครับว่าผมจะไม่มา
อีก” ภิกษุหนุ่มสงสัย เพราะท่านยังไม่ได้แพร่พรายเรื่องนี้แก่
ใคร แม้แต่สามเณรของดี

มักกะฉิบผล

“รู้ได้จากการปฏิบัติแหละซี อย่าลืมนะสติปัฏฐาน ๔ สำคัญมาก ทำให้ระลึกชาติได้ เห็นกฎแห่งกรรม และเกิดปัญญาแก้ปัญหาชีวิต หากเธอตั้งใจปฏิบัติต่อไป ไม่นานเธอก็จะรู้เหมือนอย่างที่ฉันรู้” พังพระอุดมวิชาญาณพูด พระเจริญค่อยมีกำลังใจที่จะปฏิบัติต่อ ท่านหายโกรธมหาหนุและเห็นด้วยกับเจ้าคุณอาจารย์ว่าภิกษุรูปนั้นหวังดีต่อท่านอย่างจริงใจ

เมื่อเห็นว่าลูกศิษย์ค่อยมีจิตเข้มขึ้นขึ้น เจ้าคุณอาจารย์จึงอธิบายต่อไปว่า

ในมัชฌิมนิกาย มูลปณณาสกั พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๒ ข้อ ๑๓๑ หน้า ๓๐๓ มีพุทธวจนะที่แสดงให้เห็นความสำคัญของสติปัฏฐาน ๔ ดังนี้

...ภิกษุทั้งหลาย ทางนี้เป็นทางเอก เพื่อความบริสุทธิ์หมดจด ของเหล่าสัตว์ เพื่อข้ามพ้นความโศกและความคร่ำครวญ เพื่อความอัสถงแห่งทุกข์และโทมนัส เพื่อบรรลุโลกุตระมรรค เพื่อกระทำให้แจ้งซึ่งพระนิพพาน นี่คือ สติปัฏฐาน ๔

เห็นหรือยังล่ะว่าสติปัฏฐาน ๔ นั้น มีความสำคัญเพียงใด กล่าวโดยสรุปก็คือ เป็นทางเดียวที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าถึงความหลุดพ้น ในครั้งพุทธกาลพระสาวกสาวิกาทั้งหลายได้บรรลุอรหัตมรรคอรหัตผลก็ด้วยหนทางเส้นนี้ เพราะฉะนั้นจึงถือเป็นหน้าที่ของเราผู้เป็นศากยบุตรที่จักต้องดำเนินตามรอยบาทของเสด็จพ่อ เมื่อได้ตกลงใจมาบวชแล้ว ก็ต้องปฏิบัติ มิใช่มานั่งกินนอนกินไปวันๆ ให้เปลืองข้าวสุกญาติโยมเขา บางคนบวชมาตั้งสิบพรรษา ยังไม่รู้จักสติปัฏฐาน ๔ เพราะอุปัชฌาย์ไม่เคยสอน บางที่อุปัชฌาย์เองก็ยังไม่รู้จัก ด้วยเหตุนี้ท่านเจ้าคุณพระพิมลธรรมท่านจึงจัดให้มีการอบรมภาคปฏิบัติ และตั้งเป็นกฎว่า ต่อไปนี้ผู้ที่จะเป็นอุปัชฌาย์

มักกะลิผล

ต้องรู้เรื่องการปฏิบัติ และสามารถนำไปสอนลูกศิษย์ได้ มิใช่สักแต่บวชให้เหมือนที่เคยทำ ๆ กันมา ที่ฉันพูดมานี้เธอพอจะเข้าใจใช่ไหม

“ครับ และผมก็เห็นด้วยว่า ผู้เป็นอุปัชฌาย์จะต้องสอนเรื่องการปฏิบัติแก่ลูกศิษย์ได้ ตามวัดบ้านนอกอุปัชฌาย์ส่วนใหญ่จะไม่รู้เรื่องการปฏิบัติเลยครับ วันบวชก็ให้กรรมฐานลูกศิษย์ เกสา โลมา นขา ทนตา ตโจ - ตโจ ทนตา นขา โลมา เกสา แล้วก็ไม่เคยสอนต่ออีก เป็นอย่างนี้แทบทุกวัด” พระหนุ่มพูดจากประสบการณ์ของตน

“อย่าว่าแต่วัดบ้านนอกเลย ถึงวัดในเมืองหรือแม้แต่ในบางกอกก็เป็นอย่างนี้ พระบางรูปเก่งปริยัติจบถึงประโยค ๙ แต่ไม่เคยปฏิบัติ เข้าไม่ถึงไตรสิกขา จึงไม่รู้ความหมายที่แท้จริงของศีล สมาธิ ปัญญา ไม่รู้ว่าการเจริญสติปัฏฐานเขาทำกันอย่างไร รู้แต่ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติไม่รู้ ครั้นพอสึกออกไปจึงมักเอาดีไม่ได้ มีนะบางคนสึกเข้าเมาเียนก็มี เธอเคยเห็นไหมล่ะ”

“เคยเห็นบ่อย ๆ ครับ ตอนผมเป็นเด็ก คนข้างบ้านผม ตอนวันบวชก็ฉลองกันด้วยการตีหม้อ เหล้า พอสึกออกมาก็ตีหม้อฉลองกันอีก สึกเข้าเมาเียนอย่างที่ท่านเจ้าคุณอาจารย์ว่า พอเมาก็เกิดทะเลาะกัน แล้วติดสีกใหม่ก็ถูกแทงตาย เรียกว่าสึกเข้าเมาเียนตายกลางคืน พ่อแม่ก็ได้แต่เสียใจ ผมว่าเหล้านี้อันตรายมากนะครับ คนฆ่ากันตายก็เพราะเหล้า ผมเองเคยตีหม้อครั้งเดียวในชีวิต คือผมเห็นคนเขาชอบตีหม้อนั่น ก็เลยลองตีมดูว่ารสชาติมันเป็นอย่างไร พอรู้แล้วผมก็ไม่เคยตีหม้ออีก เพราะไม่อร่อยเลยสักนิด ผมไม่เข้าใจว่าทำไมคนถึงติดเหล้ากันงอมแงม ทั้งที่หาความอร่อยไม่ได้เลย” ท่านนึกไปถึงป้าเหรียญและนางสาวจำแลงที่โยมยายให้สมญา

มักกะลิผล

ว่า ลูกนอกคอก และ หลานนอกคอก

“ในวันข้างหน้าเมื่อเธอไปเป็นอุปชฌาย์ ฉันก็ขอฝากเรื่องนี้ด้วย พยายามแก้ความเชื่อถือผิดๆ ที่พวกชาวบ้านเขาประพฤติปฏิบัติกัน เป็นต้นว่า ตีมสฺสุราในงานบวชงานบุญต่างๆ ไม่ว่าจะป็นกฐิน ผ้าป่า เพราะการทำเช่นนั้นไม่ได้บุญอะไรเลย เป็นบาปอีกด้วย”

“คงยากครับท่านเจ้าคุณอาจารย์ เพราะเขาปฏิบัติกันจนเป็นประเพณีแล้ว บางวัดพอรู้ว่าจะมีคนมาทอดกฐิน ทอดผ้าป่า สมภารจัดการต้มเหล้าไว้ต้อนรับก็ยังมี เรียกว่าสมภารลงมือเองเลยครับ ท่านต้องการเอาใจญาติโยม เขาจะได้มาทำบุญบ่อยๆ” พระหนุ่มเล่า

“มืออย่างนั้นด้วยหรือ” พระอุคมิวิชาญฯ รู้สึกสลดใจ

“มีหลายวัดเขี้ยวแหละครับ แล้วผมก็คิดว่าไม่มีใครไปแก้ท่านได้ ผมหมายถึงสมภารเหล่านั้น โบราณท่านสอนไว้ว่า ทิฏฐิ-พระ มานะ-ครู สมภารบางวัดท่านเป็น พระครู จึงมีทั้งทิฏฐิและมานะ แล้วใครจะไปกล้าสอนท่านเล่าครับ”

“ถ้าเช่นนั้นก็ต้องรอให้ท่านเข้าเมรุไป แล้วค่อยสอนคนรุ่นใหม่ ต้องช่วยกันนะ หน้าที่ของนักบวชนอกจากจะช่วยกันเผยแผ่พระธรรมคำสอนแล้ว ยังต้องปกป้องพระศาสนาอีกด้วย ขึ้นป่ล่อยให้และทะเลกันอย่างนี้ พระศาสนาก็จะตั้งอยู่ไม่ได้ ฉันมั่นใจว่าเธอจะเป็นผู้ที่ทำให้พระศาสนาวัฒนาสถาวรสืบไป ขอฝากด้วย”

“ครับ ผมขอตั้งปณิธานว่าจะสละแม่ชีชีวิตเพื่อรักษาพระศาสนา” ภิกษุวัยเบญจเพสรับคำหนักแน่น และตั้งใจแน่วแน่ว่าจะต้องกลับมาเรียนต่อให้จบหลักสูตร

๙๔

เศรษฐีขี้เหนียว

พระเจริญไปถึงบ้านโยมบิดาในตลาดเมื่อเวลาสิบนาฬิกา โยมยายมิได้เจ็บไข้อย่างที่ท่านกังวล ครั้นเห็นพระหลานชายก็ยินดี ปรีดา แม่จวนเองก็ดูแข็งแรงขึ้นกว่าแต่ก่อน ด้วยเมื่อมาอยู่รวม บ้านกับมารดาได้สนทนาธรรมกันทุกวัน ทำให้จิตใจสดชื่นเบิกบาน ส่งผลให้สุขภาพกายพลอยดีตามไปด้วย เรื่องที่นายินดียิ่งกว่านั้น คือ นางสาวจำแลงเลิกเหล้าได้แล้ว โยมยายเล่าให้ท่านฟังว่า “มัน มีคู่รัก เขาบอกถ้ามันเลิกเหล้าได้ก็จะจัดผู้ใหญ่มาสู่ขอ นี่มันก็เลิก มาได้เดือนหนึ่งแล้ว ตั้งแต่ท่านไปอยู่บางกอกนั้นแหละ” พระหนุ่ม จึงพูดกับพี่สาวว่า

“อาตมาขออนุโมทนา นับเป็นบุญวาสนาของโยมพี่ที่เลิก เสียได้” ท่านนึกถึงนางเหรียญ รู้สึกสงสารโยมบ้าที่ต้องตกเป็น ทาสของสุราจนกระทั่งสิ้นชีวิต

“แล้วนี้จะมาสู่ขอกันเมื่อไร เป็นคนที่ไหน ลูกเต้าเหล่า ใคร” ท่านถามถึงคนที่จะมาเป็นพี่เขย

“คนสุพรรณจะ เขาตั้งใจฝีมือการตีระนาดของฉัน” นางสาวจำแลงตอบอายๆ เห็นพี่สาวมีอาการเก้อเขิน พระหนุ่มจึงพูด ว่า

“เขาคงเป็นคนดีนะ ถึงอาตมาจะยังไม่เคยเห็นหน้าแต่ก็

มั่นใจว่าเขาต้องเป็นคนดี เพราะทำให้โยมพี่เล็กเหล้าได้”

“ดีจะท่าน เขาเคยมาที่บ้าน มาขอให้โยมแม่ช่วยกวาดชั้น ถ้านั่งจำแลงเลิกเหล้าได้ครบสามเดือน เขาจะส่งผู้ใหญ่มาสู่ขอ นี่ ก็ยังเหลืออีกสองเดือน นั่งจำแลงมั่นใจเด็ดจะไม่เคยดื่มอีกเลย โยม พ่อก็โล่งใจที่มันเลิกเสียได้” แม่จวนรายงานให้พระลูกชายฟัง

“แล้วนี่โยมพ่อไปไหนล่ะจ๊ะ” ท่านถามถึงทิดพอง

“ไปเผาศพที่อ่างทองจ๊ะ ลุงบุญช่วยเศรษฐีชี้เหนี่ยวตาย แล้ว” นางสาวจำแลงบอกพระน้องชาย

“ที่เป็นเพื่อนกับโยมพ่อนะหรือ”

“ก็มีคนเดียวนั่นแหละท่าน น่าสงสารแคะ ป่านนี้ไม่รู้ไป เกิดที่ไหน บุญทานไม่เคยทำ ขอทานไม่เคยได้อะไรจากแก ไม่ว่า จะเป็นข้าวสั๊กทะนานหรือเงินสักเฟื้อง ชี้เหนี่ยวชะมัด” พี่สาว พระเจริญวิจาร์ณีเพื่อนของบิดา พระเจริญเองก็รู้จักบุรุษ ผู้นี้เป็น อย่างดี ด้วยว่าเคยไปมาหาสู่กันเป็นประจำ คนที่รู้จักนายบุญช่วย จะตั้งสมญาแกว่า เศรษฐีชี้เหนี่ยว เพราะแกไม่เคยทำบุญให้ทาน ไม่เคยช่วยเหลือเกื้อกูลใครๆ ไม่ว่าจะป็นญาติ พี่น้องหรือเพื่อน ผูก แต่กระนั้นแกก็ไม่เคยเบียดเบียนผู้ใด ไม่อยากได้ของๆคนอื่น แกมักสอนท่านว่า

ไอ้หนู เชื่อลุงเถอะ บุญทานไม่ต้องไปทำมันหรอก สิ้น เปลืองเปล่าๆ

การทำบุญบริจาคทานทำให้ร่ำรวยนะครับลุง ยายบอกพระ ท่านสอน ขนาดยายชี้เหนี่ยวก็ยังชอบทำบุญ เด็กชายแกละแย้ง ลุงไม่เชื่อหรอก ดูอย่างลุงไม่เคยทำบุญแต่ทำไมถึงมีเงินทอง มากมาย คนที่ชอบทำบุญเสียอีกกลับจนลงๆ ลุงสอนลูกๆ ไว้เลย ว่าไม่ต้องไปทำบุญ ขอให้ขยันทำมาหากินก็รวยได้

มักกะฉิบ

ลุงไม่เคยให้เงินขอทานเลยหรือครับ
ไม่เคย เวลาที่มีขอทานเข้ามาในบ้าน ลุงก็จะให้ลูกๆ ช่วย
กันใส่

แล้วถ้าเขาไม่ไปล่ะครับ

ลุงก็ให้ลูกเอาไม้ไล่ตี ลูกๆเชื่อฟังลุงกันทุกคน พอขอทาน
มากก็จะช่วยกันขับไล่ออกไป ไม่แต่ขอทานเท่านั้นนะ ถึงพวกที่มา
เรียกลุงก็ไม่เคยให้ ซินให้ไปสักครั้ง เดียวก็มารบกวนไม่รู้จักจบจัก
สิ้น นายบุญช่วยบักใจเชื่ออย่างนี้

“หลวงพี่ว่าลุงบุญช่วยแกจะไปเกิดที่ไหนจ๊ะ” คนกำลังมี
ความรักถามพระน้องชาย

“อาตมาก็ไม่รู้เหมือนกัน ตามคัมภีร์พระไตรปิฎก องค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า บุคคลที่ตระหนี่เหนียวแน่น ไม่บริจาค
ทาน หากเขาตายไปแล้วมาเกิดเป็นมนุษย์อีกจะเป็นคนยากจนขัด
สน ว่าแต่ว่าแกเป็นอะไรตายละโยมพี่”

“เห็นพ่อว่าแกเป็นโรคผีในท้องจ๊ะ เอ...นี่ก็จวนเพลแล้ว
นิมนต์หลวงพี่ฉันเพลที่นี้นะ ฉันจะได้ไปเตรียมจัดสำหรับกับข้าว”

“แล้วแต่โยมพี่เถอะ อาตมายังไงก็ได้ จะฉันที่นี้หรือกลับไป
ไปฉันที่วัดก็ได้”

“ท่านฉันที่นี้แหละโยมขอฉันนิต นึกว่ามาโปรดโยมถึงบ้าน
ก็แล้วกัน ถึงจะไปวัดไม่ไหวแล้วแต่ก็ยังได้ทำบุญทำทาน จำแลง
เอ็งไปเตรียมเพลได้แล้ว” ผู้เป็นยายสั่งหลานสาว นางสาวจำแลง
ลูกออกไปแล้ว พระเจริญคงนั่งคุยกับโยมยายและโยมมารดา ท่าน
คิดไปถึงนายบุญช่วย นึกเห็นภาพลูกๆของแกที่ช่วยกันผลักไล่ไล่
ส่งขอทานที่บังเอิญพลัดเข้าไปในบ้านของแก แล้วเลยนึกไปถึง
ตาป่วนกับยายผั้น ขอทานสองนิ้วเมียที่เคยมาขอที่บ้านโยมยายบ่อย

มักกะลิผล

ครึ่งสมัยที่ท่านยังเป็นเด็กไว้ผมแกละ วันหนึ่งที่บ้านโยมยายมีเทศน์มหาชาติสองผิวเมียก็มาขอทาน โยมยายใช้ท่านนำข้าวสารสองทะนานกับเงินอีกหนึ่งสลึงไปให้ ท่านรู้สึกแปลกใจจึงถามว่า

ยาย ทำไมวันนี้ให้ขอทานมากเป็นพิเศษ ทุกทีผมเห็นให้ข้าวหนึ่งทะนานกับเงินห้าสตางค์ วันนี้ให้ตั้งสลึงหนึ่งสงสัยฝนจะตก

ก็วันนี้บ้านเรามีเทศน์มหาชาติ ได้ทำบุญแล้วก็ได้ทำทานด้วยจึงต้องให้มากหน่อย เอ็งอย่าพูดมากนักเลยไอ้หนู หลานถูกยายว่า เมื่อท่านนำข้าวสารกับเงินไปให้ ตาป่วนกับยายผันก็ยังไม่ยอมไป ท่านจึงบอกว่า

ลุงทำไมถึงยังไม่ไปล่ะ ไปขอบ้านอื่นต่อซี ตาป่วนตอบว่า

ลุงยังไม่ไปหรอกไอ้หนู ลุงขอพึ่งเทศน์ให้จบก่อน ขอลุงพึ่งเทศน์ด้วยคนนะ แล้วแกกับเมียก็นั่งฟังเทศน์อย่างตั้งอกตั้งใจ เมื่อพระเทศน์จบก็ยกมือขึ้นสาธุแล้วจึงพากันไป

“โยมยายจำตาป่วนกับยายผันได้ไหมจะ ที่เคยมาขอทานสมัยโยมยายยังอยู่บางม่วงหมู” ท่านถามโยมยาย

“จำได้ซีท่าน แกอยู่บ้านไผ่ขวางโน่น เป็นคนใจบุญใจกุศล ทั้งผิวทั้งเมีย ขอทานเขาได้ก็นำไปทำบุญครั้งหนึ่ง อีกครั้งหนึ่งเอาไปเลี้ยงลูก ดูเหมือนแกมีลูกห้าคน ท่านก็รู้จักไม่ใช่หรือ”

“จะ อาตมายังเคยตามไปดูบ้านแก และรู้จักลูกๆแกด้วย” พระเจริญตอบ แม่จวนจึงพูดขึ้นบ้างว่า

“แกเป็นคนดีนะแม่ ชอบช่วยเหลือเผื่อแผ่ ไม่มีเงินก็เอาแรงงานเข้าช่วย ทุกครั้งที่วัดศรัทธาภิรมมีงาน ตาป่วนจะมาช่วยตักน้ำ ยายผันช่วยล้างจาน แม้จะเป็นขอทานแต่ก็มีจิตใจดี พวกชาวบ้านเมตตารักใคร่กันทุกคน”

“นั่นสิ ที่ต้องมาขอทานก็เพราะยากจน ไม่มีที่นาจะทำกิน

มักกะลิผล

แต่แกก็ไม่ได้ขอกทานเขากินจนตลอดชีวิตหรอกนะ เพราะเมื่อลูกๆ แกโตก็ช่วยกันทำมาหากิน ความที่พ่อแม่เป็นคนดีเลยส่งกุศลไป ถึงลูกๆ ลูกแกเรียนเก่งแล้วก็มีคนช่วยเหลือเกื้อกูลให้เรียนสูงๆ พอจบออกไปก็ไ้งานดีๆ ทำ ส่งเงินมาให้พ่อแม่ ตาป่วยกับยาย ผันก็เลิกขอกทานเขากินเพราะลูกๆ ที่ไปทำงานบางกอกส่งเงินมาให้ ทุกเดือน” มารดาของแม่จวนพูดถึงคุณความดีของขอกทานคุณนั้น

“ตาป่วยตายก่อนหน้าอาตมาจะบวชไม่กี่วัน อาตมายังไป เฝ้าศพ ส่วนยายผันนั้นลูกๆ มารับไปอยู่บางกอกด้วย” พระหนุ่มว่า

“แม่ว่าป่านนี้ตาป่วยกับนายบุญช่วยจะไปเกิดที่ไหนจะ”
แม่จวนถามมารดา

“หากจะให้พยากรณ์ข้าคิดว่า ถ้าสองคนนี้มาเกิดเป็นมนุษย์ ตาป่วยต้องเกิดเป็นเศรษฐี ส่วนนายบุญช่วยต้องเป็นขอกทาน หรือ ท่านว่ายังไง” โยมจางถามพระหลานชาย พระหนุ่มจึงถือโอกาส เทศน์นอกระรมาสน์ ด้วยการยกพระบาลีมากล่าว ความว่า

“จิตเต สงฺกิลฺลฺลฺเจ ทฺตคฺคตฺติ ปาฎฺฎิ กฺงฺขา - เมื่อจิตเศร้าหมอง แล้ว ทฺตคฺคตฺติเป็นอันต้องหวัง หากสองคนนี้ตายในขณะที่จิตกำลัง เศร้าหมอง ก็ต้องไปเกิดในทฺตคฺคตฺติ ซึ่งมี ๔ ภูมิคือ นรก เปรต อสุรกาย และเดรัจฉาน แต่ถ้าเขาตายขณะจิตผ่องใส ก็จะไปเกิด ในสุคติ เช่น มนุษย์ หรือสวรรค์ชั้นต่างๆ เป็นต้น ดังพระบาลีว่า จิตฺเต อสงฺกิลฺลฺลฺเจ สุคฺคตฺติ ปาฎฺฎิ กฺงฺขา พุดงฺยํยํ คือ มันขึ้นอยู่กับ อารมณ์ที่มากกระทบจิต ถ้าก่อนตายเขานึกถึงอกุศลกรรมที่เคยทำ จิตก็จะเศร้าหมอง แต่ถ้านึกถึงกุศลกรรมจิตจะผ่องใส สมมุติว่า สองคนนี้จิตผ่องใสทั้งคู่ ทำให้ไปเกิดในสุคติ เช่น มาเกิดเป็น มนุษย์อีก ก็จะไม่เท่าเทียมกัน เพราะทำกรรมมาต่างกัน ลุงบุญ

มักกะลีผล

ช่วยจะไปเกิดในตระกูลยากจนขัดสน ขณะที่ตาป่วนไปเกิดในตระกูลมั่งคั่งร่ำรวย” ภิกษุหนุ่มพยากรณ์ตามคัมภีร์

“ก็แปลว่าเศรษฐีไปเกิดเป็นขอทาน ส่วนขอทานกลับมาเกิดเป็นเศรษฐี อย่างนั้นหรือจ๊ะ” แม่จวนถามพระลูกชาย

“ถูกแล้วจ๊ะ เมื่อก่อนอาตมาไม่เชื่อเรื่องเวรเรื่องกรรม ทั้งๆ ที่โยมมายกยอบรมสั่งสอนทุกวัน พอมาบวช มาปฏิบัติธรรมถึงได้รู้ว่าเวรกรรมมีจริง แล้วก็ระลึกนึกถึงกรรมที่อาตมาทำไว้เมื่อสมัยเป็นเด็ก ไม่รู้ว่าเมื่อไรมันจะมาให้ผล แต่อาตมาก็ตั้งใจไว้แล้วว่า จะยอมรับทุกกรรม จะไม่ปฏิเสธทุกข้อหา” ท่านรู้สึกสลดใจ เมื่อนึกถึงการกระทำในครั้งอดีต

“อย่าไปคิดถึงอดีตให้ใจเศร้าหมองเลยท่าน ถึงยังไงมันก็ผ่านพ้นไปแล้ว หน้าที่ของเราคือต้องชดใช้ กรรมเก่าต้องชดใช้ กรรมใหม่อย่าไปสร้าง เหมือนเราไปเป็นหนี้เขามา หน้าที่ของเราคือต้องใช้คืนเขา แล้วก็อย่าไปสร้างหนี้ขึ้นมาใหม่ ทำอย่างนี้ไม่ช้าก็จะมีหนี้ท่วมหัวเป็นไทแก่ตัว” โยมยายพูดให้สติ

คำวันเดียวกัน นายหล่อมหา หลวงพี่ ถึงกุฏิที่พัก ดูเขาดีใจนักที่ท่านกลับมา

“หลวงพี่เรียนจบแล้วหรือครับ ก็ไหนว่าหลักสูตรตั้งหกเดือน หรือว่าเรียนจบหลักสูตรก่อนเวลาที่กำหนด” เขาตั้งคำถาม

“เปล่าหรอก อย่างช้านะหรือจะเรียนจบก่อนกำหนด เมินชะชาติหนึ่ง” ท่านตอบตามจริง

“แล้วทำไมถึงกลับมาล่ะครับ หรือว่ามันยากจนเรียนไม่ไหว” ชายหนุ่มอยากรู้

“จะว่ายากก็ยากนะ แต่ไม่ถึงกับจะเรียนไม่ไหวหรอก ที่ช้าต้องกลับมาเพราะโยมแม่เฒerahองดีเขาป่วย โยมพ่อมีหนังสือ

มักกะลิผล

ไปบอกให้กลับ ข้าก็เลยต้องมาส่ง” ท่านมิได้เล่าตอกว่าสามเณร
ทองดีเรียนจบหลักสูตรแล้ว ขึ้นเล่าไปตัวท่านจะต้องอับอายขาย
หน้านายหล่อ

“นั่นก็แปลว่าหลวงพี่ต้องกลับไปเรียนต่อให้จบ แล้วเณร
ทองดีก็ต้องไปอีกใช่ไหมครับ” ชายหนุ่มซักค่อนข้างละเอียด

“อาจารย์ข้าสั่งมาว่าให้ข้ากลับไปคนเดียว ส่วนเณรทองดี
ไม่ต้องไป แล้วถ้าเ็งจะถามอีกว่าทำไมถึงไม่ให้เณรทองดีไป ก็ขอ
ให้ไปถามอาจารย์ข้าเอาเอง ท่านอยู่วัดมหาธาตุบางกอกโน่น” พระ
หนุ่มมหาทางป้องกันมิให้นายหล่อซักถามมากไปกว่านี้

“ผมคงไม่ลงทุนถึงปานนั้นหรอกครับ ว่าแต่ว่าหลวงพี่จะ
กลับเมื่อไรครับ หากไม่รีบนักผมอยากนิมนต์ให้อยู่ก่อน เดือน
หน้าผมจะแต่งงานครับ” เขาบอกเหตุผล

“ข้าต้องปรึกษาสมภารก่อน ถ้าท่านอนุญาตก็อยู่ได้”

“ครับ แล้วผมจะช่วยพูดกับหลวงพี่ขอท่านให้ อีกเรื่อง
หนึ่งที่ผมอยากจะขอรบกวนหลวงพี่คือ แม่นวลว่าที่เมียผม
แกขอให้ผมช่วยไปส่งข่าวเรื่องการแต่งงานให้ญาติพี่น้องของแกที่
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จะได้เตรียมมาช่วยงาน ผมก็เลยอยาก
จะขอความกรุณาหลวงพี่ช่วยไปเป็นเพื่อนผมหน่อย” พูดอย่าง
เกรงใจ

“ชวนคนอื่นไม่ดีหรือ ข้าเป็นพระสงฆ์องค์เจ้า ไม่อยาก
ยุ่งกับเรื่องทางโลก” พระหนุ่มพูดออกตัว

“แห่ม หลวงพี่ละก็ ผมไม่ใช่จะให้หลวงพี่สึกออกมาแต่ง
งานซักหน่อย เพียงแต่อยากจะนิมนต์ไปเป็นเพื่อน เพื่อให้อุ่นใจ
เกิดถูกผีหลอกกลางทางหลวงพี่จะได้ช่วยไล่ผี ก็หลวงพี่มีคาถาตี
ขนาดผีแขกก็ยังสยบให้มาแล้ว เกิดไปเจอผีพม่าหลวงพี่ก็จะช่วย

มักกะลิผล

ปราบให้อีก” นายหล่อสารยาย อำเภอมแม่สอดติดกับเขตแดนประเทศพม่า จึงมีการติดต่อกันตามชายแดน

“เอ็งเห็นข้าเป็นพระกันผีไปแล้วหรือไง” ท่านนึกขำ

“ทั้งกันทั้งปราบเลยแหละครับ นะหลวงพ่ิณะ ช่วยไปเป็นเพื่อนผมหน่อย นี่ผมให้เกียรติหลวงพ่ิณะครับ คนอื่นๆมาขอไปด้วยผมยังไม่อนุญาต” คราวนี้เขาพูดเอาบุญเอาคุณ

“เพราะเขาช่วยกันผีให้เอ็งไม่ได้ใช่ไหมล่ะ” พระหนุ่มรู้ทันนายหล่อเลยได้แต่หัวเราะแหยๆ แล้วตอบว่า

“ก็คงจะยังงั้นแหละ ตกลงว่าหลวงพ่ิยอมไปกับผมแล้วใช่ไหมครับ” เขาถามอีก

“ไปก็ได้ ข้าเองก็ยังไม่เคยไปแม่สอด ว่าแต่ว่าจะไปกันเมื่อไรล่ะ”

“มะรีนนี้ครับ ผมจะมารับหลวงพ่ิตอนตีสี่ จะเตรียมเสบียงไปเสด็จสรรพทั้งเช้าและเพล เรื่องการขบขันขอหลวงพ่ิอย่าได้ห้วงหรือถ้าอยากจะฉันทมือเย็นอย่างผมก็ยิ่งได้ รับรองว่าผมจะปิดเป็นความลับ” เขาล้อเลียน

“ทะเล้งแล้วนะเอ็ง ข้าไม่ได้เป็นพระบางกอกนี่จะได้ฉันทข้าวคำ่ ตอนที่ข้าไปเรียนบางกอกนะ เพื่อนข้ามันอาศัยวัดอยู่ ข้าไปเยี่ยมมันบ่อยๆ แล้วข้าก็เห็นพระบางกอกท่านฉันทข้าวคำ่กันหลายองค์ ตอนเย็นก็เตะตะกร้อกันเป็นที่ครั้นเครง ข้าเลยไม่นับถือพระแกมยังแอบค่อนในใจว่าถ้าแบบนี้อ๊ะดีกว่าลื้ออีก แต่เอ็งเชื่อไหม เพราะเกลียดพระข้าเลยต้องมาเป็นพระ” ท่านเล่าความหลัง

“โบราณว่า เกลียดขี้ ขี้ตาม หลวงพ่ิเกลียดพระก็เลยต้องมาเป็นพระ ทีหลังอย่าได้ไปเกลียดอะไรอีกนะครับ เพราะเกลียดสิ่งไหนมักต้องเจอสิ่งนั้น” พระถูกกฤหัสถ์สอน

มักกะฉิมผล

“เอ็งหาใครไปเป็นเพื่อนอีกคนดีใหม่ เมื่อรถไปเสียกลางทาง จะได้ช่วยกันแก้ไข” ท่านแนะนำ

“ผมกะจะเอาไอ้กล้วยลูกผู้ชายไปเป็นเพื่อนอีกคนหนึ่ง” นายหลอบอก

“ดี ตกกลางวันมะรินเอ็งมารับข้านะ เตียวข้าสร่งน้ำเสร็จจะไปเรียนขออนุญาตจากสมภาร เอ็งไปเรียนท่านไว้ก่อนก็แล้วกัน”

ถึงวันนัด พระเจริญตื่นนอนตั้งแต่ตีสาม ท่านสร่งน้ำและนุ่งหมวกสาวพัสดร์อย่างเรียบร้อย เวลาที่เหลือท่านสวดมนต์ทำวัตรเช้าแล้วจึงเดินจงกรม เริ่มด้วยการกำหนด ยืนหนอ ห้าครั้ง แล้วจึงเดินระยะที่หนึ่ง เสียงลมพัดตังหวีดหวิวเข้ามาทางหน้าต่างและช่องลม ฟังดูประหลาดเหมือนเสียงร้องคร่ำครวญอยู่ไกลๆของใครคนหนึ่ง ไม่อยากจะคิดว่ามันเป็นลางบอกเหตุร้าย หรือว่าเจ้ากรรมนายเวรเขาตามมาทวงหนี้ ท่านคิด ใจหนึ่งรู้สึกหวั่นหวาด หากอีกใจก็ค้ำว่า ไม่ต้องกลัวจงใช้หนี้เขาไป อย่าได้ปฏิเสธทุกข้อหา คิดได้ดังนี้จึงเดินจงกรมต่ออย่างตั้งอกตั้งใจ ไม่ใส่ใจกับเสียงหวีดหวิวของลมที่กระพือพัด ไม่ว่าอะไรมะเกิดขึ้น ท่านจะเผชิญกับมันอย่างทะนงองอาจ แม้จะต้องเอาชีวิตเป็นเดิมพันก็ยอม

๙๕

รถตกเหว

นายหล่อมาถึงเมื่อเลยเวลานัดไปครึ่งชั่วโมง เขาขอโทษขอโพยพร้อมกับโยนความผิดไปให้นายกล้วย ลูกผู้ชาย

“เป็นเพราะไอ้กล้วยที่ทำให้ผมมาช้า มันบอกจะแต่งตัวรอผมไปถึงมันยังไม่ตื่นนอนเลยครับ ต้องเรียกอยู่ตั้งนาน”

“นานถึงครึ่งชั่วโมงเชียวหรือ” พระหนุ่มถาม ด้วยเสียงพูดของอีกฝ่ายฟังดูมีพิรุณ ชายหนุ่มหัวเราะแหย่ๆ ก่อนตอบว่า

“ก็ไม่ถึงหรอกครับ พอตีผมเองก็ตื่นสายไปหน่อย มันรู้สึกหัวหนวดยังไงก็บอกไม่ถูก เลยหลับๆตื่นๆอยู่ทั้งคืน พอมารู้สึกตัวอีกทีก็เกือบตีสี่แล้ว” พระเจริญสะดุดใจกับคำว่า หัวหนวด เหตุใดนายหล่อจึงต้องมีความรู้สึกเหมือนท่าน หรือว่าจะต้องประสบเคราะห์กรรมร่วมกัน พระหนุ่มรู้สึกกังวล

“แล้วเจ้ากล้วยรอในรถหรือ” ท่านถามถึงผู้ร่วมเดินทางอีกคน

“มันไม่ไปแล้วครับหลวงพี่ มันต้องเสียตั้งแต่เมื่อวานตอนเย็น บอกถ่ายจนหมดเรี่ยวหมดแรง เลยขอตัว ผมจะยื่นคະยอ ยังไงมันก็ไม่ยอมไปด้วย” นายหล่อรายงาน พระหนุ่มเปลือยพูดออกมาว่า

“งั้นเราก็ต้องเผชิญกับเคราะห์กรรมกันเพียงลำพังนะซี”

มักกะลิณ

“หลวงพี่ว่าอะไรนะครับ ฟังดูทะแม่งๆขอบกล”

“ไม่มีอะไรหรอก ข้าเพียงแต่อยากให้ใครไปด้วยอีกสักคน จะได้ไม่รู้สึกหงอยเหงาเปล่าเปลี่ยวอย่างนี้” ชายหนุ่มจึงสารภาพว่า “ผมรู้สึกงาใจมันหายๆยังไงขอบกล หรือว่าเราเลิกล้มความตั้งใจกันดีไหมครับ บอกแมนวลว่า หลวงพี่ห้ามไม่ให้ไป”

“เอ็งจะให้ข้าโกหกกันหรือ ข้าไม่ยอมหรอกนะ ถึงข้าจะเคยพูดปดมดเท็จสมัยที่ยังเป็นคฤหัสถ์ แต่เมื่อมาบวชแล้ว ข้าก็ต้องประพฤติปฏิบัติตามที่พระวินัยบัญญัติไว้ ข้าจะไม่ใช่พระสักแต่ว่าโกนหัวห่มผ้าเหลืองเท่านั้น” พระหนุ่มให้เหตุผล

“ถ้าฉันจะไปบอกแกว่าผมขัดข้อง ค่อยไปวันอื่นก็ได้ เพราะวันนี้ฤกษ์ไม่ดี” นายหล่อหาทางออกด้วยรู้สึกไม่อยากไปจริงๆ

“อย่าทำอย่างนั้น อะไรจะเกิด มันก็ต้องเกิด ถ้าเราทำกรรมอะไรไว้ สักวันเราก็ต้องได้รับผลของมัน ผัดผ่อนไปก็ไร้ประโยชน์ ไร้ๆใช้เสียให้หมดดีกว่า จะได้ไม่มีเวรกรรมติดตัว พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า เราทำกรรมอันใดไว้ ดีหรือชั่ว เราจะต้องรับผลของกรรมนั้น เพราะฉะนั้นข้าถึงไม่อยากให้เอ็งผัดผ่อน อาจไม่มีอะไรร้ายแรงก็ได้ เอ็งกับข้าคงจะวิตกกังวลกันไปเอง” ท่านปลอบใจคนเป็นคฤหัสถ์ซึ่งเท่ากับปลอบใจตัวเองด้วย

“เอาใจก็เอากัน ผมค่อนข้างมั่นใจว่า คนตัวอย่างหลวงพี่กับผมนั้นตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ คงไม่ถึงกับตายมั้ง หรือถ้าตายก็นึกว่าใช้กรรม ไม่มีใครหนีกรรมไปได้ ขนาดพระโมคคัลลานะท่านเป็นพระอรหันต์ก็ยังมีพิน นับประสาอะไรกับปุถุชนอย่างเราๆ” นายหล่อพูดอย่างปลงตก

“งั้นก็ออกเดินทางกันเถอะ จะดีห้าแล้ว” พระเจริณุตตบทา

มักกะฉิมผล

จากนั้นคฤหัสถ์หนึ่งคนก็ขับรถพาสสมณะหนึ่งรูปออกจากวัดพรหมบุรี เขาพยายามขับอย่างระมัดระวังเต็มที่ พระเจริณูรู้สึกรำคาญคนขับรถช้าเกินกว่าเหตุ จึงพูดขึ้นว่า

“ถ้าเอ็งขับช้าอย่างนี้ อีกสองวันก็คงยังไม่ถึงแม่สอด

“หลวงพี่ไม่กลัวอุบัติเหตุหรือครับ เดี่ยวเกิดอะไรขึ้นจะมาโทษผมไม่ได้นะครับ”

“เอาเถอะ ข้าไม่โทษเอ็งหรอก หากว่าเกิดอะไรขึ้น ข้าจะโทษเวรโทษกรรมนั่นแหละ” นายหล่อจึงเหยียบคันเร่งให้รถวิ่งเร็วกว่าเดิม ครั้นรถวิ่งเร็วกลับเกิดความหวั่นหวาดมากขึ้น จึงลดความเร็วลงกระทั่งช้าเท่าเดิมอีก

“ระวังเต่าวิ่งแซงนะถ้าขึ้นคลานตัวมดเต็มแบบนี้” พระเจริณูรู้สึกรำคาญขึ้นมาอีกจึงต้องว่า

“ปล่อยให้มันแซงเถิดครับหลวงพี่ ก็กระต่ายยังแพ้มันนี่นา” นายหล่อตอบกวนๆ

“นั่นมันนิทานต่างหากละ กระต่ายที่ไหนจะแพ้เต่า”

“ก็กระต่ายในนิทานไงครับ” คนขับพยายามสร้างอารมณ์ขันเพื่อปกปิดความหวั่นหวาดในใจ “สงสัยจะเป็นกระต่ายขาด่วน”

“นิทานก็ขอให้อยู่ในนิทาน ส่วนในชีวิตจริงเอ็งต้องขับให้เร็วกว่านี้ หรือมิฉะนั้นก็กลับวัด” พระหนุ่มออกคำสั่งแบบให้เลือกได้

“ฉันผมขอเลือกกลับวัด” ชายหนุ่มตอบพลางเหยียบเบรก

“แล้วเอ็งอย่ามาชวนเข้าไปไหนด้วยอีกนะ ให้ชวนคนอื่นแทน” พระหนุ่มสร้างเงื่อนไข

“ไปกับคนอื่นมันไม่อุ่นใจนี้ครับ เอาเถอะ ไหนๆผมก็ต้องไปก็ขอไปกับหลวงพี่นี้แหละ ตกกลางคืนผมจะขับให้เร็วกว่านี้” เขา

เข้าเกียร์แล้วเหยียบคันเร่ง ขับไปทั้งๆที่ใจกลัวๆกล้าๆ

ตกค่าขณะที่รถกำลังไต่ขึ้นเขา ฝนก็ตกลงมาอย่างไม่มีที่
มีขลุ่ย ช้ายังตกหนักชนิดลืมหูลืมตาไม่ขึ้น ที่บัดน้ำฝนหน้ารถต้อง
ทำงานอย่างหนัก กระนั้นก็ทำให้คนขับแทบมองไม่เห็นทาง เขา
ลดความเร็วลงจนรถเจียนจะไหลลื่นลงยามไต่ไหล่เขา พระเจริญ
ไชกระจกขึ้นเพราะฝนสาดเข้ามาในรถ เมื่ออากาศระบายไม่สะดวก
จึงทำให้คนในรถรู้สึกอึดอัด หายใจไม่ทั่วท้อง กระทั่งฝนซาเม็ด
ลง ท่านจึงไชกระจกด้านซ้ายมือลงจนสุด ส่วนด้านที่ติดกับคนขับ
ยังไขลงไม่ได้ เพราะละอองฝนปลิวเข้ามากับลม

“ค่อยหายใจทั่วท้องหน่อย” ท่านปรารภ รู้สึกเมื่อยขับไป
ทั้งตัวโดยเฉพาะที่ขา เนื่องจากนั่งรถมาทั้งวัน

“อดทนหน่อยนะครับหลวงพี่ พันเขาลูกนี้ไปก็ถึงแล้ว” นาย
หล่อบอกหลวงพี่อย่างรู้สึกเกรงใจที่พาท่านมาลำบากตรากตรำ

“คงไม่มีรถสวนมากะมัง เพราะมืดแล้ว เอ็งขับชิดขวา
ก็ได้” ท่านบอกคนขับ ทางที่รถวิ่งเป็นถนนลาดยาง ความกว้าง
ของถนนพอที่รถสวนกันได้ ซ้ายมือเป็นเหวไม่มีอะไรกั้นนอกจาก
ต้นไม้ที่ขึ้นประปรายไม่เป็นระเบียบ ส่วนขวามือนั้นเป็นภูเขาหิน
การขับชิดขวาจะปลอดภัยกว่าขับชิดซ้าย ซึ่งหากขับไม่ดีรถอาจ
ลื่นลงเหวได้ นายหล่อจึงขับรถชิดขวาตามคำแนะนำของหลวงพี่
ขับไปได้พักใหญ่ก็ไม่มีรถแล่นสวนมาสักคัน ทำให้เขามั่นใจว่ามีรถ
เขาคันเดียวที่กำลังแล่นอยู่ จึงเร่งความเร็วขึ้นเพราะอยากจะให้
ถึงที่หมายโดยเร็ว ฝนซาเม็ดลงได้สักครู่ก็หยุดตก คนขับจึงไชกระจก
ด้านขวามือของเขาลงโดยใช้มือข้างซ้ายประคองพวงมาลัย เป็น
เวลาเดียวกับที่รถกระบะคันหนึ่งแล่นสวนมา นายหล่อตกใจหักซ้าย
อย่างแรงเพื่อจะหลบรถคันนั้น รถเสียหลักพุ่งลงเหว ตัวเขากระเด็น

ออกมานอกรถสี่ล้อระพาดพื้นนอนสลบเหมือดอยู่ข้างถนน ส่วนพระ
เจริญก็กระเด็นออกจากหน้าต่างรถตกลงไปในเหว ผ้าจีวรและ
สังฆาฏิหลุดจากกายเหลือเพียงสบงที่นุ่งอยู่ ท่านนอนสลบไสลไม่
ได้สติอยู่กับเหว เนื้อตัวถลอกปอกเปิกเลือดไหลซิบๆ

รถที่วิ่งสวนทางมาแล่นเลยไปจอดห่างจากที่เกิดเหตุ
ประมาณสิบลวา เพราะมีที่พอจอดหลบได้ คนขับนั่งมากับภรรยา
และลูกชายวัยแปดขวบ สองแม่ลูกนั่งหลับสัปหงกมาตลอดทาง จึง
ไม่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น ครั้นเมื่อรถจอด ภรรยาก็ตื่นขึ้นพร้อมคำถาม

“รถเป็นอะไรนะพ่อ จอดทำไม” หล่อนเรียกสามีว่า พ่อ

“รถคันหนึ่งวิ่งซัดขวามาเกือบชนกับรถเรา คนขับเลยหัก
หลบตกเหวไปเลย เราไปดูกันหน่อยเถอะ” เขาชวนภรรยา รู้สึก
กลัวไม่กล้าไปคนเดียว

“แล้วอย่างนี้เราจะผิดไหม” นางกลัวความผิด

“จะผิดยังไง เขาอยากวิ่งทางเราเอง” แล้วสองผิวเมียจึง

พากันเดินไปดู เห็นคนนอนสลบอยู่ข้างถนนจึงเข้าช่วยเหลือ

“เขาตายไหม” คนเป็นเมียถามขณะที่สามีจับชีพจรคนเจ็บ

“ไม่ตาย ชีพจรยังเต้นอยู่ เราพาเขาส่งโรงพยาบาลเถอะ”

“ถ้าเช่นนั้นพ่อไปถอยรถมาก่อนนะ” สามีเดินกลับไปที่รถ
เพื่อจะถอยมารับคนเจ็บ ภรรยาเดินตามไปด้วยเพราะรู้สึกกลัว ถอย
รถมาแล้วสองผิวเมียจึงช่วยกันหามคนเจ็บไว้ท้ายรถเพื่อนำส่ง
โรงพยาบาล

ประมาณเที่ยงคืน พระเจริญจึงรู้สึกตัว ท่านรู้สึกหนาวเหน็บ
เจ็บปวดไปทั่วร่าง เลือดที่ไหลซิบๆแห้งกรัง ทั้งเป็นรอยบาดแผล
เล็กๆน้อยๆอยู่ตามตัว ผุงยุ่งป่าพากันดูเลือดท่านกินอย่างเอร็ด
อร่อยโดยไม่สะทกสะท้านกับอากาศที่หนาวเหน็บ ท่านนึกลำดับ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพลันก็รู้สึกเป็นห่วงนายหล่อ ไม่รู้ว่าฝ่ายนั้นจะยังมีชีวิตอยู่หรือตายไปเสียแล้ว

“หล่อเอ๊ย หล่อ เอ็งอยู่ที่ไหน” ท่านส่งเสียงเรียกออกไปในความมืด กันเหวมืดมิดมองไม่เห็นอะไร แคมยังอัปซันจนแทบหายใจหายใจไม่ออก ไม่มีเสียงตอบจากนายหล่อ นอกจากเสียงแมลงกลางคืนที่ส่งเสียงร้องระงม ไร่เอ๊ยเจ้าหล่อ เอ็งไม่น่าต้องมาประสบเคราะห์กรรมร่วมกับข้าเลย ข้าผิดเองที่บอกให้เอ็งขับชิตชวา ท่านโทษตัวเอง

เป็นเพราะข้าตั้งอยู่ในความประมาทเชียว เอ็งจึงต้องมาตาย ขอให้เอ็งไปสู่วิวที่ขอบๆเถอะนะ แล้วก็อย่าผูกพยาบาทคาดพยาเวรกับข้าเลย อโหสิกรรมให้ข้าด้วย พระหนุ่มรำพึงรำพันอยู่ในความมืด

ทุกครั้งที่ประสบกับความทุกข์ความเดือดร้อน บุคคลแรกที่ท่านนึกถึงคือโยมยาย ในวัยเด็กยายอาจเป็นบุคคลที่ร้ายกาจในสายตาของท่าน หากในความร้ายกาจนั้นก็แฝงความดีงามอันเป็นคุณธรรมประจำตน ไม่ว่าจะสุขหรือทุกข์ยายไม่เคยคลาดจากคุณธรรมความดี และสิ่งนี้เองที่ทำให้ยายเป็น ปุชนียบบุคคล ของลูกหลาน

“ยายจ๋า ช่วยผมด้วย” พระหนุ่มโหยหาที่พึ่ง รู้สึกเหมือนตัวเองเป็นเด็กชายตัวน้อยๆ ที่ต้องการความรักความช่วยเหลือจากยาย อากาศหนาวเหน็บช่างทารุณเสียนี้กระไร พระเจริญดีสงบขึ้นมาคลุ้มศึรชะ ขดตัวให้สั่นที่สุดเพื่อจะซุกอยู่ในสรวงได้ อย่างน้อยก็ทำให้ยุงกัดลำบากขึ้น เพราะต้องใช้ปากอันแหลมของมันเจาะผ่านสรวงชั้นหนึ่งก่อนที่จะถึงเนื้อหนังของท่าน ไม่เคยรู้สึกทรมานครั้งใดเท่าครั้งนี้ ท่านพยายามข่มใจให้หลับ เพราะการหลับจะทำให้ลืมความทุกข์ความหนาวเหน็บ หากก็หลับไม่ลง สมอง

มักกะลิณ

ครุ่นคิดอะไรต่อมิอะไรสารพัดเรื่อง ลืมไปว่าความรู้ที่ร่ำเรียนมาจาก หลวงพ่อเดิม หลวงพ่อสด และเจ้าคุณอาจารย์นั้นสามารถนำออกมาใช้ได้ ในยามตกทุกข์ได้ยากเช่นนี้ เพราะกรรมมา ให้ผลจึงทำให้ ท่านมองไม่เห็นทางที่จะช่วยตัวเองได้

ในความหนาวเหน็บเจ็บปวดนั้น ท่านพยายามระลึกนึกถึง กรรมที่เคยกระทำในวัยเด็ก กรรมอันใดหนอที่ทำให้ท่านต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ ท่านนึกลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่จำความได้กระทั่ง โตเข้าโรงเรียนว่าเคยทำอะไรไว้บ้าง และแล้วภาพเหตุการณ์แต่ ครั้งอดีตก็ปรากฏในมโนนึก อนิจจา! เรื่องมันเกิดขึ้นนานมาแล้ว และท่านก็ลืมมันไปแล้ว ไม่เคยนึกถึงอีก ต่อเมื่อมารับผล ของมันจึงนึกขึ้นได้ ครั้งนั้นท่านยังเป็นเด็กชายไว้ผมแกละ เรียน อยู่ชั้น ป.๔ ใกล้เคียงโรงเรียนมีบ้านของตาปลั่ง ท่านมุดรั้วหนีโรงเรียน ไปทางนั้น ตาปลั่งเห็นเหตุการณ์ก็เตือนท่านว่า หนีโรงเรียนต่อไปจะลำบาก เพราะหากไม่มีวิชาติดตัวจะไปทำมาหากินอะไรได้ ท่านยอมรับฟังแต่ก็เพียงแค่ว่า ฟัง เท่านั้น เพราะไม่เคยทำตามที แกสอน ตาปลั่งมีน้องชายชื่อตาเปล่ง หน้าตาเหมือนแก เพราะ เป็นคู่แฝดกัน คนที่ไม่คุ้นเคยจริงๆจะแยกไม่ออกว่าคนไหนคือ ตาปลั่ง คนไหนตาเปล่ง บ้านของตาเปล่งอยู่เลยบ้านยายไปทาง ทิศใต้ประมาณหนึ่งกิโลเมตร ในเวลาต่อมาพี่น้องคู่แฝดเกิดแย่งที่ นากัน เพราะพ่อแม่ตายทิ้ง ที่นาไว้แปลงหนึ่งไม่ได้บอกว่ายกให้ ใคร ตาปลั่งถือสิทธิ์ว่าเป็นพี่ จึงขอยึดนาเป็นของตัวเอง ตาเปล่ง น้องชายไม่ยอมจะขอให้แบ่งกันคนละครึ่ง ในที่สุดพี่น้องที่คลาน ตามกันมาจากท้องแม่ก็ทะเลาะแย่งสมบัติกัน ชาวบ้านรู้ไปถึงเจ็ด คુંน้ำ วันหนึ่งขณะที่ท่านลอดรั้วหนีโรงเรียนตามปกติ ตาปลั่ง ก็เรียกเข้าไปในบ้าน

มักกะลิผล

“ไอ้หนู เอ็งอยากได้เงินใช้ไหมล่ะ” แถถาม

“ลุงจะให้หรือ” เด็กชายผมแถถามกลับ

“ให้ซิ แต่เอ็งต้องทำงานให้ข้าอย่างหนึ่ง”

“งานอะไร ให้ค่าจ้างเท่าไร” เด็กชายรีบถาม

“งานเบาๆค่าจ้างหนึ่งตำลึงเขียวละ” ตาปลั่งเสนอ

“ตั้งตำลึงเขียวหรือ บอกผมมาว่าจะให้ทำอะไร ค่าจ้างงามๆ
อย่างนี้ผมทำแน่”

“เอ็งอย่าเที่ยวพูดไปนะ ลับสุดยอดเลย เอ็งรับปากได้ไหม
ล่ะ”

“ได้ซิ รับรองผมไม่ปากโป้ง” เด็ก ป.๔ รับคำ

“งั้นก็เอามาใกล้ๆ ความลับมันต้องกระซิบ พูดดังๆไม่ได้”
เมื่อเด็กชายขยับเข้าไปใกล้ ตาปลั่งจึงกระซิบว่า

“ให้เอ็งไปเผาบ้านไอ้เปเล่ง งานเสร็จมารับเงินได้เลย”

“เฮ้ย งานเสี่ยงๆแบบนี้ผมไม่เอาหรอก ยายรู้เข้า ผมถูก
เขียนตายเลย” เด็กชายรีบปฏิเสธด้วยกลัวจะถูกยายเขียน

“ก็อย่าให้ยายเอ็งรู้ซิวะ ก็ไหนเอ็งว่าเก็บความลับเก่งไง”
เด็กชายผมแถจะทำท่าครุ่นคิดอยู่นาน ในที่สุดก็พูดขึ้นว่า

“งานเสี่ยงๆแบบนี้ผมขอห้าบาทแล้วกัน แล้วก็ขอจ่ายสด
ด้วย”

“แต่ถ้าเกิดเอ็งรับเงินไปแล้วไม่ทำงานให้ข้าล่ะ” ตาปลั่งไม่
ไว้ใจ

“ทำซี คนอย่างผมไม่เคยหักหลังใคร เอาอย่างนี้ ลุงจ่าย
มาเลย แล้วคืนนี้ผมจะจัดการ รับรองไม่มีพลาด”

“เอาไปครึ่งหนึ่งก่อนดีกว่า งานเสร็จค่อยมารับอีกครึ่งหนึ่ง”
ตาปลั่งตอรอง

“ไม่ได้หรอก เพราะเกิดคนจับตามองว่าผมมาบ้านลุงทำไมกัน ความลับก็จะแตกเสียเปล่า จ่ายมาเดี๋ยวนี้แหละ” ตาบั้งคิดทบทวนถึงผลได้ผลเสีย หากว่าตาเปล่งน้องชายตายในกองไฟ ที่นาก็จะตกเป็นของตนแต่ผู้เดียว เพราะมีกันสองคน พี่น้อง นาแปลงนี้หากชายก็ได้เงินหลายสิบล้าน ลงทุนแค่ห้าบาทเท่านั้นเอง คิดรอบคอบแล้วจึงตอบตกลง

“เอาละ ข้าจะจ่ายให้เอ็งเลย แต่เอ็งต้องสัญญาว่าจะ หากเกิดถูกจับได้ จะไม่ขัดทอตมาถึงข้า เพราะรับเงินตั้งห้าบาทแล้ว”

“ผมให้สัญญาครับ สัญญาของลูกผู้ชาย ลุงก็รู้ว่าผมจะรักษาคำพูดขนาดไหน” รับเงินจากตาบั้งแล้วท่านก็จัดการตามสัญญา บ้านของตาเปล่งถูกไฟไหม้ไม่มีเหลือ แต่ตาเปล่งมิได้ตายในกองไฟตามที่พี่ชายวางแผน แกพาลูกเมียหนีออกจากบ้านได้ทัน แต่ต้องหนาวเหน็บอยู่ทั้งคืน เพราะผ้าห่มสักผืนก็เอาออกมาไม่ได้ และตอนนั้นก็ป็นช่วงหน้าหนาว อากาศหนาวกว่าทุกปี

“ตาเปล่ง อาตมาใช้กรรมที่ก่อแล้วนะ โปรดอโหสิกรรมให้กับอาตมาด้วย ที่ทำไปเพราะยังเด็ก ไม่รู้ประสีประสาอะไร” ท่านนึกขอโทษขอโพยตาเปล่ง แล้วให้นึกอนาใจที่เห็นหมูสัตว์ถูกกิเลสชักจูงไปในทางเสื่อม ตาบั้งถูกกิเลสตัวโลภะดึงไปจนคิดฆ่าน้องชายคู่แข่ง ส่วนท่านก็โลภอยากได้เงินห้าบาทถึงกับก่อกรรมทำเข็ญนี้หากไม่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น ท่านก็คงล้มมันไปแล้ว และคงจะไปชดใช้ในชาติหน้า ซึ่งคงจะหนักหน่วงกว่านี้หลายร้อยหลายพันเท่า

นายหล่อได้รับการเยียวยาจากหมอและพยาบาลก็ฟื้นคืนสติ หลังจากสลบไสลไปห้าชั่วโมงเต็มๆ เขาลืมตาขึ้นเห็นพยาบาล

นั่งเฝ้าอยู่ รู้สึกเจ็บปวดรวดร้าวไปทั่วร่างกายหน้านิ้วคิ้วขมวด

“นี่ผมอยู่ที่ไหน เกิดอะไรขึ้นกับผม” เขาถามพยาบาล

“คุณได้รับอุบัติเหตุคะ รถตกลงไปในเหว ตัวคุณกระเด็นออกมา นอนสลบอยู่นอกรถ โชคดีที่คนมาเห็นและนำส่งโรงพยาบาล คุณอยู่ห้องไอ.ซี.ยู.คะ”

“หลวงพี่ หลวงพี่ครับ” นายหล่อหลุดลุกจากเตียงทั้งที่มีสายน้ำเกลือระโยงระยาง เขา รู้สึกเจ็บปวดไปทั่วร่าง

“นอนหนึ่งๆคะ อย่าเพิ่งลุก คุณต้องอยู่ในความดูแลของหมออีกหลายวัน” พยาบาลบอกพลางจับเขาให้นอนลง

“แล้ว...แล้วหลวงพี่ของผม ตะ...ตายหรือเปล่าครับ” เขาละล้าละลักถาม

“หลวงพี่ไหนคะ”

“ก็พระที่นั่งรถมากับผมนี่ครับ”

“ไม่มีนี่คะ เขานำคุณมาส่งคนเดียว ตอนนั้นคนที่เขาพามาส่งก็กลับไปแล้ว เขาบอกพรุ่งนี้จะมาใหม่” พยาบาลบอกกล่าว

“งั้นก็แสดงว่า หลวงพี่ของผม...หลวงพี่ ฮือๆ” เขาร้องไห้ราวกับเป็นเด็ก

“ท่านคงไม่เป็นอะไรหรอกคะ เพราะถ้าเป็นเขาก็คงนำมาส่งโรงพยาบาลด้วย คุณพักก่อนก่อนดีกว่า จะได้หายเร็วๆ” นายหล่อยังคงร้องไห้ เขาคิดว่าหลวงพี่คงมรณภาพเสียแล้ว ไม่เช่นนั้นคงถูกนำส่งโรงพยาบาลพร้อมกับตัวเขา

“โธ่หลวงพี่ ไม่น่าจะต้องมาเสียชีวิตเพราะผมเลย หลวงพี่ครับ โปรดอธิษฐานกรรมให้ผมด้วย ถ้าผมออกจากโรงพยาบาลจะขอบวชตลอดชีวิตเพื่อชดใช้กรรมที่ทำให้หลวงพี่ตาย ไม่ต่งไม่แต่งมันแล้วเมียนะ” เขาร้องไห้รำพึงรำพัน

๘๖

คาถานวรกุณ

วันรุ่งขึ้นสองสามีภรรยาพากันมาเยี่ยมคนเจ็บที่เขานำส่งโรงพยาบาล เมื่อฟังเรื่องราวของพระเจริฎที่นายหล่อเป็นผู้เล่า คนทั้งสองรู้สึกสลดใจนัก จึงรับอาสาจะไปค้นหาศพท่านเพื่อนำส่งยังวัดพรหมบุรี นายหล่อจะขอมาด้วย หากแพทย์ไม่อนุญาตเพราะถ้าขยับเขยื้อนตัวจะทำให้หายช้า

พระเจริฎม่อยหลับไปตอนตีห้า มารู้ตัวตื่นตอนแปดโมงเช้า รู้สึกคันยุบยิบไปทั่วร่างกายถูกยุงเหลือบรินกัดกินเลือด บาดแผลตามตัวบัดนี้มีเลือดแห้งกรังติดอยู่ ภิกษุหนุ่มกำลังคิดหาวิธีที่จะปีนขึ้นจากแหว ครั้นแหงนมองขึ้นเบื้องบนก็ให้นึกท้อ ปากแหวสูงขึ้นออกอย่างนี้ ไม่รู้ว่าจะขึ้นไปได้อย่างไร ใจหนึ่งก็นึกขอบคุณเทวดาฟ้าดินที่ช่วยชีวิตเอาไว้ คนที่ตกลงมาในเหวลึกออกอย่างนี้ไม่น่าที่จะรอดชีวิตได้ เมื่อสายตาชินกับความมืด ท่านจึงเหลียวมองไปรอบๆตัว แล้วจึงมองขึ้นไปยังปากแหว พบรถของนายหล่อค้างเติ่งอยู่บนยอดอย่างที่ขึ้นอยู่ในแหว

“เดชะบุญที่รถไม่ตกลงมาทับเรา มิฉะนั้นก็คงแบนแต่ดแต่มอดม้วยมรณาชีวาวยแวบเป็นปลาแปบบึ่งไปแล้ว” ท่านนึกขำๆ ทั้งที่สถานการณ์ไม่อำนวยให้มีอารมณ์ขันเกิดขึ้น

“คิดหนอ คิดหนอ เราจะปีนขึ้นไปจากกันแหวได้อย่างไร

หนอ” ท่านเริ่มใช้ วิปัสสนากรรมฐาน ที่เคยรำเรียนมา ครั้นจะเดินจงกรมแล้วนั่งภาวนา สถานที่ก็ไม่อำนวย ด้วยว่าทั้งมืดทั้งคับแคบ เกิดเดินไปเหยียบบุงเงี้ยวเขี้ยวขอก็จะกลายเป็นทุกข์ซ้อนทุกข์เข้าไปอีก เห็นจะไม่มีอะไรดีเท่ากับการสวดมนต์ คิดดังนั้นแล้วจึงตั้งสติ สวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ พาหุง มหาการุณิโก และกรณียเมตตสูตร สวดจบจึงแผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร เสร็จแล้วจึงตั้งจิตอธิษฐาน ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตลอดจนเจ้าป่าเจ้าเขาจงช่วยให้ท่านขึ้นจากเหวได้ อธิษฐานเสร็จปล้นบัญญัติก็เกิด ท่านรู้ว่าจะต้องปีนอย่างไรจึงจะไม่ตกลงมา เป็นความรู้ที่เกิดโดยฉับพลันและนำอัศจรรย์ที่สุด จากนั้นจึงลงมือปฏิบัติการที่ต้องเสี่ยงกับความเป็นความตาย

ภิกษุหนุ่มปีนขึ้นจากเหวอย่างเชื่องช้าและมีสติ เพราะหากพลาดย่อมหมายถึงเสียชีวิตหรืออย่างน้อยก็กลายเป็นคนพิการหนึ่งชั่วโมงผ่านไปจึงได้มานั่งอยู่บนปากเหว มองลงไปข้างล่างก็เห็นน้ำเชี่ยว ขณะเดียวกันก็นึกแปลกใจว่าไต่ขึ้นมาได้อย่างไรในเมื่อมันสูงชันออกอย่างนี้ ผ้าสบงที่นุ่งถูกแฉกเห็นเกี่ยวจนขาดรุ่งริ่ง แสบจะปกปิดร่างกายท่อนล่างไม่มิด นั่งยังไม่ทันหายเหนื่อยก็เห็นชายกลุ่มหนึ่งเดินใกล้เข้ามา คงจะเป็นพวกหาหน่อไม้และของป่า เพราะมีหน่อไม้ไผ่ล่อออกมาจากย่ามเก่าๆ ที่แต่ละคนสะพายไว้บนบ่า “ดีแล้ว เราจะได้อาศัยคนกลุ่มนี้พาไปยังหมู่บ้าน” ภิกษุหนุ่มคิดครั้นพวกเขาเห็นท่าน กลับพากันเข้าใจว่าเป็นคนบ้ามานั่งอยู่ จึงก้มลงเก็บก้อนหินขว้างเข้าใส่ วินาทีนั้นผู้ที่ถูกขว้างก็นึกถึงเวรกรรมที่ทำไว้กับชายแก่ชราเฒ่า ด้วยการถีบแกตกลงไปในคลอง แกกแล้วจนตัวสั่นนั่งงอ ตะเกียกตะกายว่ายน้ำหนีไปแอบอยู่ในพงอ้อที่อยู่

มักกะลิผล

ฝั่งตรงข้าม เด็กหนุ่มไม่ติดตาม หากก้มลงคว่ำก้นหินก้อนดิน
ปาข้ามคลองไปยังแก เสียงร้อง “โอ๊ยๆ” ด้วยความเจ็บปวด ขว้าง
หน้าใจแล้วก็ตะโกนบอกว่า “อย่าขึ้นมานะ นอนอยู่นั้นแหละ พรุ่ง
นี้กูจะมาดู ถ้าขึ้นมาจะฆ่าให้ตายเลยเชียว” ตาแก่ขี้เมาติดอยู่ใน
พงหญ้าวันกับคืนหนึ่ง ต้องหนาวเหน็บเจ็บปวดไปทั้งร่างเพราะ
ความกลัวเด็กหนุ่ม “นี่เรากำลังชดใช้เวรที่ทำ กรรมที่ก่อ” ท่านบอก
ตัวเอง ไม่นึกโกรธเรื่องคนพวกนั้นแม้แต่น้อย พวกเขาขว้างท่าน
จนเป็นที่พอใจแล้วจึงพากันเดินผ่านไป พระหนุ่มนั่งกำหนด “เจ็บ
หนอๆ” อยู่อย่างนั้นกระทั่งรถคันหนึ่งแล่นมาจอดอยู่เบื้องหน้าท่าน
ผู้หญิงกับผู้ชายอายุราวสามสิบเศษลงจากรถเดินตรงมายังท่าน ทั้ง
สองนั่งลงกราบท่านสามครั้ง แล้วผู้ชายเป็นคนพูดขึ้นว่า

“พระคุณเจ้าที่มากับคนชื่อหล่อ แล้วเกิดอุบัติเหตุเมื่อตอน
หัวค่ำวานนี้ใช่ไหมครับ” ได้ยินชื่อนายหล่อท่านก็ใจหาย มัวแต่
ช่วยตัวเองให้ขึ้นมาจากเหว จึงลืมนึกถึงอีกคน นายหล่ออาจจะ
นอนสลบอยู่ในรถก็ได้ ท่านมองลงไปที่รถซึ่งค้างอยู่บนยอดดอย
แล้วตอบว่า

“ถูกแล้วโยม ลูกศิษย์อาตมาเป็นอย่างไรบ้างก็ไม่รู้ แต่เอ
ทำไมโยมถึงรู้ว่าเขาชื่อนายหล่อ หรือว่าเป็นญาติกัน” ท่านถาม

“ไม่ได้เป็นญาติหรอกครับ ผมเห็นเขานอนสลบอยู่ข้างทาง
จึงนำส่งโรงพยาบาล เมื่อก็ไปเยี่ยมจึงรู้ว่ามิใช่พระคุณเจ้ามาด้วย เขา
ร้องให้ใหญ่ โทษตัวเองว่าพาพระคุณเจ้ามาตาย”

“อ้อ, นี่เขายังไม่ตายหรือ” ถามอย่างดีใจ

“เขาก็คงดีใจถ้ารู้ว่าพระคุณเจ้าก็ปลอดภัยนะคะ” คนเป็น
ผู้หญิงพูด บุรุษนั้นจึงแนะนำว่าหล่อ่นคือภรรยาของเขา

“พระคุณเจ้าคงจะมีของดี จึงรอดชีวิตมาได้ ดิฉันขอมนต์

ไปฉนเพลที่บ้านนะคะ แต่ก่อนอื่นเห็นจะต้องไปซื้อผ้าไตรสักสำหรับ
หนึ่งมาถวาย จีวรของท่านค้างอยู่บนยอดไม้โน่น” หลอนชี้ไปยัง
ต้นยางที่อยู่ในเหวเบื้องล่าง

“นั่นรดยังอยู่ในเหวนี๋ครับ” คนเป็นสามีพูด

“เห็นจะเอาขึ้นลำบาก จะทำยังไงดีครับ” เขาปรึกษา

“ก็คงต้องทิ้งไว้อย่างนั้นแหละ ถ้าเอาขึ้นมาก็คงซ่อมไม่ไหว
เพราะพังยับเยินไปทั้งคัน เผลอๆค่าซ่อมอาจแพงกว่าซื้อคันใหม่
อีก ให้อยู่ในเหวนั้นแหละ จะได้เป็นอนุสรณ์แห่งกรรมเวรที่อาตมา
ก่อขึ้น”

“กรรมเวรอะไรครับ” คนเป็นสามีถาม

“เอาละ เดียวอาตมาจะเล่าให้ฟัง ช่วยพาไปดูลูกศิษย์อาตมา
หน่อย เป็นยังไงบ้างก็ไม่วู้” ท่านหัวงนายหล่อ

“หมอบอกว่าพันชืดอันตรายแล้วครับ แต่ห้ามขยับเขยื้อน
เพราะเกรงจะหายช้า ตกลงว่าผมจะไปตลาดเพื่อซื้อไตรจีวรก่อน
แล้วนิมนต์ท่านไปฉนเพลที่บ้าน จากนั้นจึงจะพาไปเยี่ยมคนเจ็บ
ตกลงตามนี้ะครับ นิมนต์ขึ้นรถ” คนเป็นคฤหัสถ์บงการกึ่งเผด็จ
การนิดๆ คนเป็นพระจึงต้องทำตามด้วยไม่มีทางเลือก ท่านขึ้น
ไปนั่งคู่กับคนขับ ส่วนภรรยาของเขาย้ายไปนั่งข้างหลัง ระหว่าง
ที่ขับรถไปยังตลาด เขาก็ขอให้ท่านเล่าเรื่อง กรรมเวร ที่ทำให้
ท่านต้องมาตกเหว ซึ่งท่านก็เล่าให้เขาฟังด้วยความเต็มใจ

กลับมาอยู่วัดพรหมบุรีได้สามวัน พระเจริญก็มีอันต้องเดิน
ทางอีก ทั้งนี้ทั้งนั้นเพราะท่านได้พบกับหลวงพ่อสีวัดบางปั้ง ผู้ซึ่ง
รุดงค์ผ่านมาจากวัดพรหมบุรี เมื่อได้พูดคุยกับท่าน พระหนุ่ม
รู้สึกถูกอัธยาศัย จึงขออนุญาตติดตามท่านไปเพื่อเรียนวิชาสะเดาะ

มักกะลิผล

ลูกกัญแจ หลวงพ่อลีเห็นพระหนุ่มมีความตั้งใจอยากเรียนวิชาจริงๆ จึงรับไว้เป็นศิษย์ จากนั้นอาจารย์กับลูกศิษย์ก็พากันเดินทางไปวัดบางปิ้ง ซึ่งอยู่จังหวัดสมุทรปราการ

“หลวงพ่อกับ เมื่อไรผมถึงจะได้เรียนวิชาสะเดาะลูกกัญแจครับ” พระหนุ่มทวงถาม หลังจากมาอยู่วัดบางปิ้งได้สองวัน

“เธออยากเรียนเมื่อไรก็เมื่อนั้น” หลวงพ่อลีตอบ

“ถ้าผมอยากเรียนวันนี้ล่ะครับ”

“เรียนวันนี้ฉันก็สอนวันนี้และเดี๋ยวนี้เลยเป็นไง เธอพร้อมที่จะเรียนแล้วหรือยัง”

“พร้อมแล้วครับ” พระหนุ่มตอบหนักแน่น

“ถ้าเช่นนั้นก็ลงมือเรียนได้เลย วิธีของฉันก็คือต้องมัดตัวไว้ในป่าช้าแล้วว่าคาถา ถอดกลับไปกลับมา”

“ทำไมต้องไปเรียนที่ป่าช้าด้วยล่ะครับ” พระหนุ่มสงสัย

“จะได้เป็นเร็วๆ ینگงะ หรือว่าเธอกลัวผี”

“ก็...ไม่...ไม่กลัวครับ” แข็งใจตอบ

“ไม่ไม่กลัวก็แปลว่ากลัว เอาให้แน่ กลัวหรือไม่กลัว”

“กลัวก็ได้ครับ” ท่านตอบตามจริงพร้อมยิ้มแหยๆ

“กลัวนะดีแล้ว จะได้เรียนสำเร็จเร็ว เอาละไปที่ป่าช้ากันเลย” พุดจบก็ลุกขึ้นยืน พระหนุ่มลุกขึ้นยืนตาม มือทั้งสองอยู่ในท่าประนม พุดว่า.

“เอ้อ...คือ...มันจวนมืดแล้วครับหลวงพ่อ ไว้พรุ่งนี้เข้าค่อยเรียนดีกว่า” เห็นลูกศิษย์ผัดเพี้ยน อาจารย์จึงว่า

“วิชาของฉันต้องเรียนเวลานี้ จะเรียนวันไหนก็ต้องเริ่มตั้งแต่หกโมงเย็นไปเลิกตอนสามทุ่ม หรือถ้าเธอจะยืดเวลาไปถึงห้าทุ่มเที่ยงคืนก็ยอมได้”

“ผมขอหดเข้ามาเป็นเล็กหนึ่งทุ่มได้ไหมครับ” ลูกศิษย์ต่อ
รอง

“ยี่ตออกได้แต่หดเข้าไม่ได้” คือคำตอบของอาจารย์ พระ
เจริญเลยต้องคิดหนัก อยากรู้วิชาก็อยาก กลัวฝีกก็กลัว จะทำ
อย่างไรดีหนอ ในที่สุดก็เลือกวิชาเพราะเมื่อนึกถึงหลวงตายี แล้ว
ก็อยากเก่งเหมือนหลวงตารูปนั้น

“นิมนต์เลยครับหลวงพ่อ ผมพร้อมแล้ว” ท่านกล่าว
คำนิมนต์ ปลอดภัยตัวเองว่า เป็นไงก็เป็นกัน หลวงพ่อลีจึงเดินไป
หยิบเชือกหนึ่งเส้นพร้อมแม่กุญแจหนึ่งอันแต่ไม่มีลูกกุญแจ ด้วย
ว่าไม่ต้องใช้ลูกกุญแจไขเพราะใช้ จิต ไปไขแทน

“หลวงพ่อเอาเชือกกับกุญแจเงินไปทำไมครับ แล้วลูกกุญแจ
หายไปที่ไหน”

“เฉยๆเถอะ เตียวก็รู้เอง” ท่านพูดพลางส่งของสองสิ่งนั้น
ให้พระหนุ่มถือ

เมื่อถึงป่าช้า หลวงพ่อลีพาภิกษุหนุ่มไปใกล้ๆ โลงศพที่ฝาโลง
แฉ่มอยู่ ทำให้เห็นขาคนตายโผล่ออกมา ศพคงจะเน่าเพราะส่ง
กลิ่นเหม็นคละคลุ้ง

“หลวงพ่อพาผมมาไว้ใกล้โลงผีทำไมครับ พาไปใกล้ๆ อีก
หน่อยเถอะ เหม็นเน่าจะแย่อยูแล้ว” ท่านโอดครวญ

“ไกลจากโลงนี้ แต่ไปใกล้โลงโน้นใหม่ โน่นโลงโน่นผีตาย
ทั้งกลม” ท่านชี้ไปที่โลงศพข้างหน้า

“งั้นก็เอาโลงนี้ดีกว่าครับ” ตอบเสียงอ่อย แทบจะเลิกล้ม
ความตั้งใจเสียเดี๋ยวนั้น หลวงพ่อลีจัดการให้ท่านยืนใต้ต้นไม้ที่ติด
กับโลงศพ แล้วใช้เชือกมัดตัวท่านไว้กับต้นไม้ใส่กุญแจเสร็จสรรพ

“หลวงพ่อครับ กุญแจไม่มีลูก แล้วผมจะทำไงล่ะครับ เกิด

ว่าคาถาแล้วกัญแจไม่ออก คงต้องหาลูกกัญแจมาไข ยิ่งไงหลวงพ่อบ
ช่วยทิ้งลูกมันไว้กับผมด้วยเถอะครับ” ท่านพยายามอ้อนวอน

“ลูกกัญแจไม่มี ฉันโยนทิ้งน้ำไปนานแล้ว เอะเถอะ ไม่ต้อง
ห่วง ถ้าสามทุ่มเธอยังไม่กลับไป ฉันจะมาสะเดาะกัญแจให้เอง”

“ถ้าเช่นนั้นหลวงพ่อลองสะเดาะให้ผมดูก่อนจะได้ไหมครับ
ผมจะได้อุ่นใจ” ลูกศิษย์ขอร้อง

“ก็ได้ เธอจับตาตุให้ดิ้นะ” พระเจริญจึงพุ่งไปที่กัญแจเงิน
พอลวงพ่อบล่าวคาถาแล้วเป่าพรวดไปที่กัญแจ มันก็หลุดออกโดย
ง่าย พระหนุ่มรู้สึกได้กำลังใจ ท่านจะต้องทำให้ได้อย่างนี้บ้าง

“หลวงพ่อบว่าคาถาอะไรครับ กัญแจจึงได้หลุดออก”

“คาถานวรหคุณ”

“เป็นยังไงครับคาถานี้”

“ก็พุทธคุณ ๙ ینگละ แต่เป็นแบบย่อ เรียกอีกอย่างว่า
หัวใจอิติปิ โส เธอเคยได้ยินไหม หัวใจอิติปิ โส นะ”

“เคยครับ ผมเคยเรียนกับหลวงพ่อบเดิม”

“ไหนว่ามาให้ฟังซิ” พระหนุ่มเรียนรู้มาจากหลวงพ่อบเดิม
แล้ว ว่าหัวใจอิติปิโสหรือพุทธคุณ ๙ คือ อ. ส. วิ. สุ. โล. ปุ. ส.
พ. ภ. จึงตอบจะฉานว่า

“อะสังวิสุโลปุสะพุกะครับ”

“เธอรู้ใช่ไหมว่าแต่ละคำย่อมาจากอะไร”

“ทราบครับ ผมทราบคำแปลด้วย”

“ถ้าเช่นนั้นก็ว่ามาให้หมด” พระหนุ่มถูกทดสอบความรู้

“อ. ย่อมาจาก อรหฺ แปลว่า เป็นผู้ไกลจากกิเลส ส. คือ
สมมาสมพุทฺโธ แปลว่า เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง วิ. คือ
วิชาจรณสมปนฺโน แปลว่า เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ

มักกะลิฉล

สุ. คือ สุคติ แปลว่า เป็นผู้ไปแล้วด้วยดี โล. คือ โลกวิทู แปลว่า เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง ปุ. คือ (อนุตตโร) ปุริสทมมสารถิ แปลว่า เป็นผู้สามารถฝึกบรูษที่สมควรฝึกได้ (อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า) ส. คือ สตุถา เทวมนุสสุสาน์ แปลว่า เป็นครูผู้สอนของเทวดา และมนุษย์ทั้งหลาย พุ. คือ พุทุโธ แปลว่า เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ด้วยธรรม ภ. คือ ภควา แปลว่า เป็นผู้มีความเจริญ จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ นี่คือนพุทธคุณ ๙ ครับ” พระหนุ่มตอบคล้องแคล้ว

“ดีมาก ฉันกำลังจะบอกเธอว่า ที่กุญแจหลุดออกนั้นไม่ใช่เป่าคาถาเพียงแล้วกุญแจหลุดหรือกระ แต่ฉันจะไม่บอกว่ามันหลุดเพราะเหตุใด เธอต้องเรียนรู้เอาเอง”

“ผมจะต้องทำอะไรบ้างครับ ต้องท่องอะสังวิสุโลปุสะพุกะก็เที่ยวครับ ถึงจะทำให้กุญแจหลุดได้” ลูกศิษย์ถาม

“จะก็เที่ยวก็ไม่สำคัญ ข้อสำคัญอยู่ที่การผูกและการถอด คือเธอต้องผูกคาถา ผูกเสร็จแล้วก็ถอด กลับไปกลับมาอยู่อย่างนี้จนกว่าจะชำนาญ”

“ผมผูกไม่เป็นครับ แล้วถอดก็ไม่เป็นด้วย” พระหนุ่มสารภาพ

“ผูกก็คือ การบริกรรมว่า อ. ส. วิ. สุ. โล. ปุ. ส. พุ. ภ. ส่วนถอดให้บริกรรมว่า ภ. พุ. ส. ปุ. โล. สุ. วิ. ส. อ.” หลวงพ่อลือธิบาย

“คือการท่องกลับไปกลับมาั่นเอง ไซ้ใหม่ครับ” พระเจริญเพ็งจะเข้าใจความหมายของการผูกและถอดคาถา ซึ่งก็คือการบริกรรมพุทธานุคุณ ๙ จาก ๑ ไป ๙ และจาก ๙ ย้อนกลับมา ๑ นั้นเอง

“ถูกต้อง เป็นอันว่าเธอเข้าใจดีแล้ว ถ้าเช่นนั้นฉันไปละ

นะ เธอจะได้มีเวลาฝึกมากๆ”

“เดี๋ยวก่อนครับหลวงพ่อกำลังเข้าสมาธิอยู่เป็นเพื่อนผมก่อน” พระหนุ่มรีบบอกด้วยว่าราตรีกำลังเข้ามาเยือน ซึ่งหมายความว่าท่านจะถูกทิ้งให้อยู่ในป่าช้าอันเต็มไปด้วยโลงศพและกลิ่นเน่าเหม็นแต่เพียงผู้เดียว

“ถ้าฉันอยู่เป็นเพื่อนก็เท่ากับถ่วงเวลาให้เธอได้วิชาซ้ำเข้าไปอีก ฉันไม่อยากถ่วงความเจริญของลูกศิษย์” คือคำปฏิเสธอย่างนิมิต

“สามทุ่ม หลวงพ่อกำลังสามทุ่มมารับผมนะครับ”

“ฉันเปลี่ยนใจไม่มาแล้ว เพราะถ้าเธอคิดว่าฉันจะมา ก็จงใจจดใจจ่อว่าเมื่อไรจะถึงสามทุ่ม แต่ถ้าฉันไม่มา เธอจะได้มีความพยายาม ต้องให้หลุดนะ ถ้าไม่หลุดก็อยู่ตรงนี้แหละ” ท่านหมายถึงทำให้กุญแจหลุดออก

“แปลว่าผมจะต้องยืนอยู่อย่างนี้ทั้งคืน เกิดผมตาย หลวงพ่อบาปนะครับ” พระหนุ่มพยายามหาเหตุผลมาอ้าง

“เธอก็อย่าตายสิ ฉันจะได้ไม่บาป” หลวงพ่อสืตอบด้วยเหตุผลที่เหนือกว่า

“ผมก็ไม่อยากตายหรอกครับ แต่ถ้าเกิดผมกลัวผีจนซ็อกตาย หลวงพ่อก็ต้องบาปแน่นอน”

“เธอไม่ตายหรอก ฉันรู้” หลวงพ่อสืตอบ ท่านรู้ว่าลูกศิษย์จะเรียนสำเร็จในคำคัมภีร์นี้ จะสามารถสะเดาะกุญแจให้หลุดได้ภายในหนึ่งชั่วโมง เพราะเขาได้กสิณมาแล้ว

“ก็ไม่ว่าหรอกครับ ทุกสิ่งล้วนเป็นอนิจจัง หากความเที่ยงแท้แน่นอนมิได้”

“เอาละไม่ต้องพูดมาก ขอให้ตั้งใจเรียนไป ฉันกลับกุฏิ

มักกะลิผล

ก่อนละ” พุดจบท่านก็เดินกลับโดยไม่ฟังคำอ้อนวอนของลูกศิษย์
เมื่อถูกทิ้งให้อยู่แต่ผู้เดียว พระเจริญจึงเริ่มผูกคาถาด้วยการ
บริกรรมว่า อะสังวิสุโลปุสะพุภะ ผูกแล้วจึงถอดโดยบริกรรมย้อน
กลับว่า ภะพุสะบุโลสุวิสังอะ กลับไปกลับมาอยู่อย่างนี้สักพักก็รู้สึก
เบื่อบ้าง จึงหยุดความมืดเข้าปกคลุมทั่วบริเวณ แม้จะมองไม่เห็นโลง
ศพชัดเจน แต่ก็พอเห็นเป็นเงาตะคุ่มๆ ส่วนกลิ่นเหม็นเน่านั้น
ดูจะทวีความร้ายกาจยิ่งขึ้น ท่านโอดครวญในใจว่า เห็นจะตาย
กันคราวนี้เอง อยู่ดีไม่ว่าดี ดันมาให้เขามัดไว้ใกล้กับโลงผี เสียง
สุนัขหอนดังอยู่ใกล้ๆ ทำให้ท่านขนลุกไปทั้งตัว พยายามนึกว่า
จะเอาคาถาบทไหนมากันผีดี ยิ่งกลัวมากก็ยิ่งคิดอะไรไม่ออก ใน
ที่สุดจึงต้องกำหนด กลัว หนอยๆ กระทบความกลัวค่อยลดลง เมื่อ
จิตตั้งมั่นมากขึ้น ท่านจัดการทำตามที่อาจารย์สอน คือ ผูกคาถา
ด้วยการบริกรรม อ. ส. วิ. สุ. โล. ปุ. ส. พุ. ภ. แล้วจึงถอดด้วย
การบริกรรมย้อนกลับว่า ภ. พุ. ส. ปุ. โล. สุ. วิ. ส. อ. ผูกแล้ว
ถอด ถอดแล้วผูกอยู่อย่างนี้หนึ่งชั่วโมงเต็ม ฤกษ์แจจึงหลุดออก
โดยที่ท่านไม่ต้องเป่าเพียงอย่างที่หลวงพ่อดีทำให้ดู ท่านเข้าใจใน
ทันทีนั้นเองว่า ที่ฤกษ์แจหลุดไม่ใช่เพราะเป่าคาถา ไม่ใช่การเอา
คาถาไปไขฤกษ์แจ หากเอาจิตไปไข และการที่จิตจะไขได้นั้นต้อง
ฝึกให้ใจกล้า เมื่อใจกล้าก็ไม่กลัวผี จิตก็ตั้งมั่นเป็นสมาธิ เมื่อจิต
เป็นสมาธิจิตก็มีพลัง สามารถไขฤกษ์แจให้หลุดได้ ไม่ใช่เรื่องยาก
เย็นอะไรเลย

เมื่อฤกษ์แจหลุดท่านจึงกดเข้าไปใหม่แล้วทำอย่างเดิม คราว
นี้ฤกษ์แจหลุดออกได้ใน ๓๐ นาที ท่านก็ฝึกให้เหลือน้อยลงๆ เป็น
๒๐ นาที ๑๐ นาที ๕ นาที และเมื่อชำนาญมากขึ้นๆ ท่าน
ก็สามารถทำให้มันหลุดได้ภายใน ๑ วินาที นับเป็นการค้นพบวิชา

มักกะฉิบผล

อย่างใหม่ที่ทำให้ตื่นเต้นและเพลิดเพลิน แต่พักใหญ่ๆ ท่านก็รู้สึกเบื่อ จึงเดินกลับกุฏิอย่างเหงาๆ

“เป็นไง นานใหม่กว่าจะสะเดาะกัญแจได้” หลวงพ่อลีทัก

“หนึ่งชั่วโมงครับ จากนั้นผมก็ฝึกจนกระทั่งเหลือหนึ่งวินาที” ลูกศิษย์รายงานด้วยท่าทางไม่ยินดียินร้าย

“เก่งนี่ แต่ดูเธอไม่ดีใจเลยนะ ทำหน้ายังกับคนเบื่อโลกอย่างนั้นแหละ”

“ผมกำลังเบื่อโลกจริงๆครับ” พระหนุ่มยอมรับแต่โดยดี

“เกิดอะไรขึ้นล่ะ เมื่อตอนหัวค่ำยังดูดี ๆ อยู่เลยนี่นา พอสามทุ่มกลับบ่นเมื่อโลกเสียแล้ว เธอนี้พิลึกจริง” อาจารย์ตำหนิกลายๆ

“ผมก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าทำไมถึงเป็นอย่างนี้ ตอนหัวค่ำ ผมกระตือรือร้นอยากจะได้วิชาสะเดาะลูกกัญแจ แต่พอได้แล้ว ผมกลับรู้สึกเฉยๆ เพราะมาพิจารณาว่าวิชาคาถาอาคมต่างๆ ที่ผมเรียนรู้นั้นมันแก้ทุกข์ไม่ได้ มีวิชาเดียวที่จะแก้ทุกข์ได้ คือวิชาวิปัสสนากรรมฐาน แต่ผมกลับเรียนไม่จบ เลยกลายเป็นว่า ที่จริงไม่ได้ ไปได้ที่ไม่จริง ผมเลยเมื่อๆคิดว่าจะเลิกเรียนวิชาคาถาอาคมแล้ว จะกลับไปเรียนวิชาวิปัสสนากรรมฐานให้จบดีกว่า”

“เธอจะไปเรียนที่ไหนล่ะ” ถามอย่างสนใจ

“ที่คณะ ๕ วัดมหาธาตุครับ”

“อ้อ เรียนกับเจ้าคุณโชดกนั่นเอง ท่านเก่งมากนะองค์นี้ ใครๆเขาเรียกท่านว่า ตู้พระไตรปิฎกเคลื่อนที่ เพราะท่านเก่งปริยัติมาก ส่วนการปฏิบัตินั้นท่านไปเรียนมาจากประเทศพม่า เป็นลูกศิษย์ของท่านอาจารย์มหาสีสะยาตอ ท่านสอนแนวสติปัฏฐาน ๔” หลวงพ่อลีพูดถึงพระอุปัชฌาย์ด้วยความเลื่อมใสศรัทธา

“หรือครับ ผมไม่ทราบเรื่องนี้มาก่อน ถ้าเช่นนั้นก็แปลว่า

มักกะฉิลล

ผมโชคดีมากที่ได้เป็นลูกศิษย์ของท่าน ท่านเมตตาผมมากครับ”

“คนดีอย่างเธอใครเห็นเขาก็รักใคร่เมตตาทั้งนั้นแหละ
ดูอย่างฉันรู้จักกับเธอเพียงวันเดียว ยังยอมให้ติดสอยห้อยตามมา
เรียนวิชา ปกติฉันไม่สอนให้ใครง่ายๆหรอก” อาจารย์บอกความ
ในใจ

“ครับ ผมต้องขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่อบ้างเป็นอย่างสูง
และผมขอเรียนว่าพรุ่งนี้เช้าผมจะขอลากลับวัดพรหมบุรีนะครับ
ผมยังมีภาระอีกหลายประการที่วัด เสร็จสิ้นภารกิจแล้วผมจะเข้า
บางกอกเพื่อเรียนวิชาวิปัสสนากรรมฐานให้จบหลักสูตร”

“ดีแล้ว ขอให้ประสบความสำเร็จโดยเร็วนะ ฉันดูเธอแล้ว
เห็นว่าจะเป็นผู้ที่ช่วยเผยแผ่พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าให้ขยายวงกว้างออกไปในทุกทิศ มีลูกศิษย์ลูกหา
มากมาย ขอให้จำเริญๆเถิดนะ” ท่านอวยชัยให้พร

“กราบขอบพระคุณหลวงพ่อกับ” พระหนุ่มกราบ
เบญจางคประดิษฐ์สามครั้งแล้วจึงลุกออกไปยังกุฏิของท่านเพื่อ
พักผ่อน

๘๗

ธรณีสูบ

การกลับมาคณะ ๕ วัดมหาธาตุในครั้งนี้ พระเจริณมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนให้สำเร็จ เพราะได้ประจักษ์ชัดด้วยตนเองแล้วว่า วิชาอะไรก็สู้วิปัสสนากรรมฐานไม่ได้ บทเรียนที่ได้รับจากอุบัติเหตุรถพุ่งลงเหวในคราวนั้น ทำให้ท่านได้เรียนรู้ว่า คาถาอาคมต่างๆ ไซ้แก้ทุกข์ไม่ได้ ช่วยให้พ้นไปจากเวรที่ทำกรรมที่ก่อก็ไม่ได้ หากไม่เคยปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานมาบ้าง เห็นจะมอดม้วยมรณาชีวาวยแวบเป็นปลาแปบบั้งอยู่กับเหวนั่นเอง

“กลับมาคราวนี้ เธอจะต้องอยู่ให้ครบหกเดือนนะ” เจ้าคุณอาจารย์ออกคำสั่ง

“ครับ แต่ถ้ากระผมอยู่ครบหกเดือนก็ยังไม่สำเร็จอีก กระผมจะขออยู่ต่อจนเรียนสำเร็จจะได้ไหมครับ” พระหนุ่มถาม เพราะได้ตระหนักแล้วว่า บุคคลที่หนึ่งต่อหน้าท่านนี้ มีความสำคัญต่อท่านและพระศาสนามากมายเพียงใด ถ้อยคำของหลวงพ่อบนป้ายก้องอยู่ในโสตประสาท อาจารย์ของเธอเก่งไม่มีใครเทียบเทียมได้

“เธอจะเรียนจบก่อนหกเดือนแน่นอน แต่ที่ยังไม่ให้เธอกลับ เพราะต้องการให้เธอหาประสบการณ์ ในวันข้างหน้าเธอจะเป็นครูบาอาจารย์สอนเขา จึงควรหาประสบการณ์ไว้ให้มาก จะได้แก้

มักกะลิผล

ปัญหาให้ลูกศิษย์ได้ตรงจุด เป็นต้นว่า ถ้าเขาเกิดสภาวะธรรมอย่าง
นี้ๆ จะต้องแนะนำว่าอย่างไร ใช้อะไรมาแก้ หรือถ้าเขาเกิดความ
เบื่อหน่ายทอดถอยจะต้องพูดให้กำลังใจอย่างไร เรื่องการปฏิบัตินั้น
ลึกซึ้งมาก แต่ละคนทำกรรมมาไม่เหมือนกัน เมื่อมาปฏิบัติ อาการ
ที่ปรากฏจึงแตกต่างกันออกไป หากผู้สอนมีประสบการณ์ไม่มาก
พอก็จะช่วยเขาไม่ได้ หรือแนะนำเขาไปอย่างผิดๆ ทำให้เขาต้อง
เสื่อมจากประโยชน์อันควรได้ควรถึง”

“เหตุใดท่านเจ้าคุณอาจารย์จึงให้เณรทองดีกลับไปก่อนเล่า
ครับ น่าจะให้เขาอยู่หาประสบการณ์ก่อน”

“เขาไม่จำเป็นต้องทำอย่างนั้น เพราะไม่ต้องไปสอนใคร
คนเราไขจะเหมือนกันไปเสียหมดทุกคน บางคนเรียนเก่งแต่สอน
ไม่เป็น ส่วนคนที่สอบตกแล้วตกอีก กลับสอนเก่งก็มีถมเถไป” พระ
เจริญรู้สึกว่าเจ้าคุณอาจารย์ว่าท่าน จึงแก้ตัวกลายๆ ว่า

“ก็พระอรหันต์ยังเก่งไม่เท่ากันเลยนี่ครับ ไม่เช่นนั้นพระ
สารีบุตรกับพระโมคคัลลานะจะได้รับแต่งตั้งให้เป็นอัครสาวกหรือ
ครับ”

“นั่นซี ทีนี้เธอเข้าใจแล้วใช่ไหมว่า ทำไมฉันจึงต้องให้เธอ
อยู่จนครบหกเดือน ส่วนเณรทองดีไม่ต้องอยู่”

“เข้าใจแล้วครับ กระผมขอตั้งสัจจะต่อท่านเจ้าคุณอาจารย์
ว่า จะตั้งใจปฏิบัติ จะไม่เกียจคร้านเหมือนที่แฉ่ๆมา กระผมได้
ประจักษ์แล้วว่า วิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ นั้นมี
อานิสงส์มาก กระผมรอดตายมาได้เพราะวิปัสสนาแท้ๆ” แล้วท่าน
จึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้เจ้าคุณอาจารย์ฟัง แฉ่จบบึงถามว่า

“ที่กระผมไม่ตายเพราะอานิสงส์ของวิปัสสนาใช่ไหมครับ”

“ถูกแล้ว” พระอุดมวิชาญาณตอบและอธิบายต่ออีกว่า

มักกะลิผล

“การเจริญวิปัสสนาตามแนวสติปัฏฐาน ๔ นั้นมีอานิสงส์สามประการคือ หนึ่งระลึกชาติได้ สองเห็นกฎแห่งกรรม และสามเกิดปัญญาแก้ปัญหาชีวิตได้ เธอได้รับอานิสงส์ครบสามข้อนี้แล้ว”

“หมายความว่าอย่างไรครับ กระผมระลึกชาติไม่ได้นะครับ ท่านเจ้าคุณอาจารย์” พระหนุ่มรีบออกตัว

“ทำไมจะไม่ได้ การระลึกชาติได้นั้นมิได้หมายความว่าเฉพาะระลึกชาติที่แล้วจมาได้เท่านั้น การที่เธอจำได้ว่าเมื่อเธอเรียนประถม ๔ เคยรับจ้างเผาบ้านเขา นั้นแหละคือการระลึกชาติได้ และการที่เธอต้องนอนหนาวอยู่ในเหวรู้ว่าที่เป็นเช่นนั้นเพราะเคยทำให้คนอื่นเขาหนาว ก็แปลว่าเธอได้เห็นกฎแห่งกรรมแล้ว ใครทำกรรมอะไรไว้ กรรมนั้นต้องมาสนองไม่วันใดก็วันหนึ่ง”

“ถ้าเช่นนั้นแล้วกระผมก็ได้แต่อานิสงส์เพียงสองข้อครับ ส่วนข้อที่สามยังไม่ได้” ลูกศิษย์พยายามโต้แย้ง

“ได้ซิ ก็ตอนเธอไปเรียนวิชากับหลวงพ่อดี ภายหลังเกิดปัญญาหยั่งรู้ว่าวิชาอะไรก็สู้วิปัสสนากรรมฐานไม่ได้ และตั้งใจมุ่งมั่นว่าจะต้องกลับมาเรียนต่อให้สำเร็จ นี่ไม่ใช่อานิสงส์ข้อที่สามหรือ” พระเจริญศรัทธาในเจ้าคุณอาจารย์อยู่แล้ว เมื่อท่านรู้ ในสิ่งที่มิได้เล่า ก็ยิ่งศรัทธามากขึ้น พระหนุ่มเล่าเฉพาะเรื่องอุบัติเหตุ ส่วนเรื่องไปเรียนวิชาสะเดาะลูกกัญแจกับหลวงพ่อดี วัดบางปิ้ง ท่านมิได้เล่า แต่เจ้าคุณอาจารย์กลับ รู้ อย่างนี้เองหลวงพ่อดีในป่าถึงได้บอกท่านว่า อาจารย์ของเธอเก่งไม่มีใครเทียบเทียมได้

“เอาละ เธอกลับไปปฏิบัติที่ห้องได้แล้ว อ้อ เตียวก่อนพรุ่งนี้ตอนเย็นไปวัดปากน้ำกับฉัน”

“วัดปากน้ำภาชีเจริญนะหรือครับ”

มักกะลิผล

“จะมีปากน้ำไหนอีกล่ะ”

“เจ้าคุณอาจารย์จะไปทำอะไรหรือครับ”

“ไปสอบอารมณีให้หลวงพ่อดณะซี ท่านมาเรียนวิปัสสนากรรมฐานช่วงที่เรอกลับไปวัดพรหมบุรี มาพักที่คณะ ๕ เจ็ดคืนเจ็ดวัน หลังจากนั้นท่านก็กลับไปปฏิบัติที่วัด และมาสอบอารมณีที่นี่ในช่วงเย็น ฉันเห็นว่าท่านอายุมากแล้ว เดินทางไปมาลำบากเลยรับอาสาไปสอบอารมณีให้ท่านที่วัดปากน้ำ” พระอุดมวิชาญาณบอกกล่าว พระเจริญแสนจะดีใจที่จะได้ไปกราบครูบาอาจารย์ ท่านก้มลงกราบเจ้าคุณอาจารย์สามครั้ง กำลังจะลุกออกมาก็พอดีลูกศิษย์เข้ามาบอกว่า

“หลวงพ่อดับ มีพระจากสำนักอภิธรรมจะมากราบหลวงพ่อ ให้เข้ามาได้เลยไหมครับ”

“ถ้าเช่นนั้นเธออยู่ก่อน เดี่ยวจะได้ฟังอะไรดีๆ” เจ้าคุณอาจารย์บอกพระเจริญ แล้วพูดกับเด็กหนุ่มผู้เป็นลูกศิษย์ว่า

“บอกให้ท่านเข้ามาได้” พระเจริญจึงต้องนั่งลงที่เดิมตามคำสั่งของเจ้าคุณอาจารย์ ลูกศิษย์ออกไปได้สักครู่ ภิกษุรูปหนึ่งก็เข้ามาในห้อง กราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้งแล้วกล่าวว่า

“ท่านเจ้าคุณอาจารย์จำกระผมได้ไหมครับ ที่เคยมาเรียนวิปัสสนาที่นี่เมื่อสองปีก่อน”

“จำได้ซี อยู่อำเภออุ้มผาง จังหวัดตากใช่ไหมล่ะ”

“ครับ กระผมมาเรียนอภิธรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านปริยัติ เพิ่งมาถึงได้สักครู่ เข้าที่พักแล้วก็รีบมากราบท่านเจ้าคุณอาจารย์นี้แหละครับ” ภิกษุวัยสามสิบเศษรายงาน

“อ้อ พักอยู่คณะไหนล่ะ”

“คณะ ๒๒ ครับ” พระอุดมวิชาญาณหันมาบอกพระเจริญ

ว่า

“นี่มหาสมชาย เคยมาเรียนวิปัสสนาที่นี่เมื่อสองปีที่แล้ว”
พระเจริญจึงทำความเคารพผู้มาใหม่ด้วยการไหว้

“กระผมมีเรื่องอัศจรรย์จะเล่าถวายครับ” มหาสมชาย
บอกกล่าว

“ไหนเล่าไปซิ” เจ้าคุณอาจารย์บอก ความจริงท่าน ฐิต
ตั้งแต่ลูกศิษย์เข้ามาบอกว่า มีพระจากสำนักอภิธรรมจะมากราบ
หลวงพ่อก็ แต่ท่านต้องการให้พระเจริญได้รับรู้ด้วย

“คือเมื่อวานขึ้น โยมที่ปลูกบ้านอยู่ข้างวัดฤทธนิส
ครับ”

“งั้นหรือ แล้วรู้ไหมว่าสาเหตุมาจากอะไร” พระอุดมวิชา
ญาณถาม

“เพราะเขาตีแม่ครับ กระผมเห็นกับตา คนมาตักกันทั้งอำเภอ
หน้าแปลกมากเลยครับท่านเจ้าคุณอาจารย์ คนที่เป็นญาติกับแกล่า
ว่า โยมคนนี้แกล่เอาลูกชายมาให้แม่ช่วยเลี้ยง ตัวเองไปทำนา แม่
ก็แกล่ งกๆเงินๆ เลี้ยงหลานทำไหนไม่ทราบ หลานพลัดตกใต้ถุน
หัวแตก ลูกชายกลับจากนมาเห็นก็โกรธแม่ แทนที่จะคิดว่าลูก
ของตัวชนตามประสาเด็กกลับไปโทษแม่ว่าเลี้ยงหลานไม่ดี ใช้ไม้
ขัดหม้อข้าวตีแม่ใหญ่เลย แม่ก็กลัว ยกมือไหว้ลูกชายปลกๆ ลูก
ชายก็ไม่ฟังเสียง ตีแม่เสียงดังยังกับตีวัวตีควาย ชาวบ้านมาห้าม
ก็ไม่ฟัง แม่ก็วิ่งหนีลงเรือนมา ลูกชายก็วิ่งตาม พอพ้นหัวกระได
ฤทธนิสเลยครับ”

“สูบมิดเลยหรือครับ” พระเจริญถาม

“ยังไม่มิดหรอกครับ คือแกล่ยืนหนึ่งอยู่กับที่ ขยับเขยื้อนไม่
ได้ ร้องว่า **อื้อย! แผ่นดินสูบ แผ่นดินสูบ** แม่ก็หันมาดู แต่ก็ไม่

มักกะลิณ

กล้าเข้ามาใกล้เพราะกลัวลูกจะตีเอาอีก พอแกร้งเช่นนั้น ชาวบ้าน ก็พากันมาดู ปรากฏว่าเท้าทั้งสองของแกจมลงไป在地ถึงตาตุ่ม เขาก็ช่วยกันจุด ก็จุดไม่ขึ้น มีคนบอกว่าให้ขอขมาแม่เสีย แก ก็ยกมือประนมบอกแม่ว่า แม่จ๋า ลูกขอโทษ โปรดอโหสิให้ลูกด้วย แม่เห็นเช่นนั้นก็เดินเข้ามาใกล้ แต่ก็ยังมีท่าทางหวาดๆกลัวลูกจะตี”

“แล้วแม่โหสิกรรมให้ลูกไหมครับ” พระหนุ่มถามทั้งที่ค่อนข้างแน่ใจว่า มารดานั้นรักบุตรสุดชีวิต ย่อมอภัยให้ลูกได้เสมอ

“อโหสิครับ แม่ก็บอกว่า แม่ไม่ถือโทษโกรธลูก ขอแม่พระ ธรณีจงอย่าลงโทษลูกเลย แต่ก็ไม่สำเร็จครับ พวกชาวบ้านช่วยกันจุด แม่ก็ช่วย แต่จุดไม่ขึ้น ค่อยๆจมลงๆ ทีละนิด จากตาตุ่ม ก็ถึงข้อเท้า ถึงหน้าแข้ง สมภารวัดท่านก็ไปดู ท่านให้คนไปหา เชือกเส้นใหญ่ๆมามัดตัวโยมคนนั้นแล้วให้ชาวบ้านช่วยกันดึง ปรากฏว่าเชือกขาด พวกทหารตำรวจก็พากันมาดูเต็มไปหมด นายทหารคนหนึ่งจึงสั่งให้ไปนำเฮลิคอปเตอร์มา ประมาณชั่วโมงเศษๆ เฮลิคอปเตอร์ก็มาวนอยู่เหนือศีรษะโยมคนนั้น”

“ธรณีสู่บเขาถึงแคไหนแล้วครับท่านมหา” พระหนุ่มถามอย่างสนใจ ท่านคิดว่านี่คือ ประสพการณ์ ที่จะนำไปเป็น ตัวอย่างในการสั่งสอนญาติโยมในวันข้างหน้า

“ถึงหัวเข่าครับ คนในเฮลิคอปเตอร์หย่อนลวดสลิงลงมา ให้จับ เขาจับแล้วก็ปล่อย บอกว่ามันเหมือนแขนจะหลุดออกไป คนที่พยายามช่วยเหลือก็จนปัญญา ไม่มีใครช่วยเขาได้ แม่ก็เข้าไปกอดลูกไว้กระทั่งแผ่นดินค่อยๆกลืนลูกไปต่อหน้าต่อตา เป็นเรื่อง ที่สร้างความสลดหดหู่ให้กับผู้ที่พบเห็นมากครับท่านเจ้าคุณอาจารย์” มหาสมชายเล่า ภาพเหตุการณ์เหล่านั้นยังติดหูติดตาท่านเหมือน

ตั้งว่าเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อสักครู่นี้เอง

“แหม ถ้าฉันมีเฮลิคอปเตอร์จะต้องบินไปดูให้เห็นกับตาเลย” พระอุตมวิชาญาณพูดขึ้น

“ท่านเจ้าคุณไม่เชื่อหรือครับ” มหาวัยสามสิบเศษถาม

“เชื่อซิ ทำไมฉันจะไม่เชื่อ เพียงแต่อยากไปเห็นกับตา เวลาไปเล่าให้ลูกศิษย์ลูกหาฟังมันจะได้มีน้ำหนักรกว่านี้ หรือถ้าได้ถ่ายรูปไว้ยิ่งดี มีคนถ่ายรูปไว้บ้างไหม”

“ไม่มีครับ คงจะตกตะลึงกันจนลืมนึกถึงเรื่องนี้” มหาสมชัยตอบ พระเจริญพูดขึ้นว่า

“ผมเคยอ่านพบในพุทธประวัติว่ามีคนถูกรถไฟสูบ เช่น พระเทวทัต นางจิญจมาณวิกา นั้นทมาณพ เป็นต้น ไม่คิดว่าเหตุการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นในยุคนี้ หรือท่านเจ้าคุณอาจารย์คิดว่าอย่างไรครับ” ท่านถามพระอุตมวิชาญาณ

“ฉันก็คิดว่ามันเป็นเรื่องแปลก และไม่น่าจะเกิดได้ในยุคนี้ แต่มันก็เกิดขึ้นแล้ว นี่แหละคนบาปหนามากๆ แม้แผ่นดินก็รองรับไว้ไม่ได้ อย่างพระเทวทัตที่ถูกรถไฟสูบเพราะคิดจะปลงพระชนม์พระพุทธเจ้า ทั้งที่พระพุทธองค์เป็นอาจารย์ของตน เธอทั้งสองเอาไปสอนลูกศิษย์ลูกหาได้เลยว่า การทำร้ายพ่อแม่หรือครูอุปัชฌาย์อาจารย์นั้นบาปหนัก”

“ครับ กระผมคงจำภาพโยมคนนี้ไปจนตลอดชีวิต คนมาคูณพันเลยนะครับ ถ้าหากว่าคนชั่วถูกลงโทษแบบนี้บ่อยๆ คงไม่ต้องมีคุกมีตะรางให้เปลืองงบประมาณแผ่นดินนะครับ”

“ผมเห็นด้วยครับ” พระเจริญคล้อยตามแล้วพูดอีกว่า

“แต่คุณตะรางก็ไม่ได้ช่วยเปลี่ยนนิสัยคนนะครับ ผมเห็นบางคนติดคุกเพราะไปปล้นฆ่าเขามา พอพ้นโทษก็กลับไปปล้นเขา

มักกะลิณ

อีก แสดงว่าคุณเปลี่ยนนิสัยคนไม่ได้”

“นั่นซี บางคนออกจากคุกตอนเช้า พอบ่ายก็กลับเข้าคุกอีก ไม่รู้จักหลบจำ” มหาสมชัยเห็นด้วย พระอุตมวิชาญาณจึงพูดขึ้นว่า

“การจะเปลี่ยนนิสัยคนได้จะต้องให้เขาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน นี่ฉันก็รับนิมนต์ไปสอนที่คุกบางขวาง สอนมาได้เดือนเศษแล้ว แต่ก่อนเขานิมนต์พระไปเทศน์สอนนักโทษ ปรากฏว่าไม่ได้ผล เพราะการฟังอย่างเดียวไม่ทำให้เขาซาบซึ่งจนถึงขั้นเปลี่ยนนิสัยได้ แต่พอมาปฏิบัติ ศีล สมาธิ ปัญญา เข้าไปล้างจิตใจเขา จิตก็ผ่องใสใจก็สะอาดขึ้น พอพ้นโทษออกมาก็จะหลบจำไม่ทำผิดอีก”

“พวกเขาตั้งใจปฏิบัติกันดีหรือครับ” มหาสมชัยถาม

“แรกๆเขาก็ไม่ตั้งใจหรอก โดยเฉพาะพวกเสือชื่อดังที่เคยปล้นฆ่ามามาก พวกนี้จิตหยาบ ไม่ยอมรับคุณความดี ฉันไปสอนให้เดินจงกรมก็ทำท่าฮึดฮัดเข้าใส่จนลูกศิษย์ที่ไปด้วยกลัวว่าจะมาทำร้ายฉัน”

“แล้วท่านเจ้าคุณอาจารย์กลัวไหมครับ” พระเจริญถาม

“ก็เสียวๆอยู่เหมือนกัน” พระอุตมวิชาญาณตอบพลางหัวเราะหึๆ

“แต่ก็ไม่มีใครทำร้ายใช่ไหมครับ” มหาวัยสามสิบเศษถามบ้าง

“ทำร้ายร่างกายนะไม่มี มีแต่พูดจาเยาะเย้ยถากถาง เช่นเวลาฉันไปถึง บางคนก็แกล้งพูดว่า เฮ้ย ตู้พระไตรปิฎกเคลื่อนที่มาแล้ว บ้างก็ว่า เฮ้ย หลวงพ่อหนอมาแล้ว อะไรทำนองนี้” เจ้าคุณโชดกเล่าให้ศิษย์ในอดีตและศิษย์ปัจจุบันฟัง

“ทำไมเรียกหลวงพ่อก่อนล่ะครับ” พระเจริญถาม

“ก็เวลานั้นสอน ขวาย่างนอน ซ้ายย่างนอน พองนอน ยุบนอน เขาได้ยินหลายนอนเข้าคงจะรำคาญเลยเรียกฉันว่าหลวงพ่อก่อน เป็นการแก้แค้น” เจ้าคุณวัยสี่สิบเสี้ยว

“แล้วท่านเจ้าคุณอาจารย์โกรธไหมครับ” ลูกศิษย์ที่มาจากวัดพรหมบุรีถาม

“ไม่โกรธหรอก ฉันจะโกรธทำไมให้บาปเปล่าๆ แต่ก็นึกเคืองอยู่เหมือนกันตอนที่มีคนหนึ่งพูดลอยๆว่า เตี้ยม้อต้อเหมือนตอมม้อยุ่ง เพราะไอ้คนที่พูดมันสวยยิ่งกับพระเอกลิเก”

“แล้วเจ้าคุณอาจารย์ได้ตอบบ้างไหมครับ” เป็นคำถามของลูกศิษย์จากอำเภออุ้มผาง เมื่อถูกซักไซ้เช่นนี้ เจ้าคุณอาจารย์จึงต้องตอบไปตามจริงว่า

“ก็ไอ้ชี่ ฉันตอบนายคนนั้นไปว่า นี่เธออย่ามาพูดถากถางเรื่องรูปร่างของฉันนะ ถือว่าตัวรูปสวยหรือไงถึงได้มาเยาะเย้ยคนรูปไม่สวยอย่างฉัน รู้ไว้ด้วยว่า อย่างเธอนะเขาเรียก ข้างนอกสดใส ข้างในเป็นโพรง ส่วนฉันนะหรือ ข้างนอกขรุขระ ข้างในตะตึงโหน่ง พอฉันว่าอย่างนี้เจ้าหมอนั้นอ้าปากค้างเลย” เจ้าคุณโชคกล่าถึงชายชนะ เจียบกันไปพักหนึ่ง ผู้อาวุโสที่สุดในห้องก็ถามขึ้นว่า

“พวกเธอเคยได้ยินชื่อเสือใบไหม”

“เสือใบสุพรรณบุรีใช่ไหมครับ” พระเจริญถาม ยุคนี้น่าไม่มีใครโด่งดังเท่าเสือใบ กิตติศัพท์ของเสือใบ คือ ปล้น ฆ่า แล้วก็หนีได้ทุกครั้ง แต่ในที่สุดก็ถูกจับติดคุกเพราะไม่มีใครหนีพ้นจากเวรที่ทำความที่ก่อไปได้

“นั่นแหละ หมอคนนี้สำคัญมาก แรกๆไม่ยอมรับฉันเลย

ฉันก็สอนไปแผ่เมตตาให้เขาไป เพราะคุณน้าก็รู้ว่าคนนี้จะไปเป็น
ครูสอนวิปัสสนาในอนาคต เขาก็ฮึดฮัดใส่ฉันอยู่หลายวัน พอจิต
ดีขึ้นๆ ก็ค่อยๆ ยอมรับฉัน ปฏิบัติแค่สองวันพระก็ได้ญาณ ๑๖
เป็นคนแรกและคนเดียวที่ได้ เขาก็ร้องไห้มาราบที่เท้าฉัน ขอ
อโหสิกรรมแล้วก็สารภาพว่าเขาปล้นฆ่ามา ๒๐ ราย ตำรวจจับ
ไม่ได้เลย มาจับได้เอารายที่ ๒๑ ซึ่งเขาถือว่าเขามีบุญที่ได้มาอยู่
คุกบางขวาง เพราะเกิดระลึกชาติได้และเห็นกฎแห่งกรรมว่า ถ้า
เขาไม่ติดคุก ญาติพี่น้องของคนที่เขาฆ่าเป็นรายสุดท้าย จะต้อง
ตามฆ่าเขาจนถึงแก่ความตาย เขาตั้งปณิธานต่อหน้าฉันว่าจะไม่
เป็นโจรอีก หากพ้นโทษออกไปจากคุกก็จะไปตั้งสำนักสอนวิปัสสนา
กรรมฐานที่สุพรรณบ้านเกิด จะแผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศลไปให้
คนที่เขาฆ่า ตลอดจนญาติพี่น้องของคนเหล่านั้น เพื่อให้พวกเขา
อโหสิกรรม ฉันดูหน้าเขาแล้ว รู้ว่าเขาต้องทำได้อย่างที่พูด”

“อีกนานไหมครับ เขาจึงจะพ้นโทษ” มหาสมชัยถาม

“นานเหมือนกัน เพราะเขาเพิ่งติดคุกได้เป็นปีแรก โทษ
เขาถึงประหารชีวิต แต่ได้รับลดหย่อนให้เหลือ ๒๐ ปี แต่ฉันรู้ว่า
เขาจะไม่ต้องติดคุกถึง ๒๐ ปีหรอก”

“เพราะอะไรหรือครับ” พระเจริญถาม

“เพราะอาณิสงส์ของวิปัสสนากรรมฐานนะซี เธอสองคน
คอยดูนะว่า เขาจะต้องได้รับการนิรโทษกรรมในวันที่ ๕ ธันวาคม
พ.ศ.๒๕๐๖ ซึ่งเป็นวันที่องค์พระมหากษัตริย์สยามเจ้าของชาวไทย
จะทรงมีพระชนมายุครบสามรอบ เสือใบจะได้รับพระราชทาน
อภัยโทษ และเขาจะไปสร้างความเจริญให้กับพระศาสนา เธอสอง
คนคอยดูก็แล้วกันว่า จะเป็นไปตามที่ฉันพยากรณ์หรือไม่”

“สรุปก็คือ ต้นคดปลายตรงก็ยิ่งดีกว่าต้นตรงปลายคดใช่

มักกะลิผล

“โหมกรับ” มหาวิสัยสามสิบเศษพุดขึ้น คำพูดของมหาสมชายช่าง
สะกิดใจพระเจริญนั้ก นี้กอยู่เสมอว่า ตัวท่านนั้กได้ชื่อว่า ต้นคุด
หากก็ตั้งปณิธานแน่วแน่วว่า แม้ต้นจะคุด หากปลายนั้กจะตรงแน่ว
ไปให้ถึงพระนิพพานนั้กเทียว

๙๙

ฉันทเพลที่นนทบุรี

เวลาบ่ายสามโมงของวันรุ่งขึ้น พระอุดมวิชาญาณเดินทางไปวัดปากน้ำภาษีเจริญโดยเรือหางยาว ต้องเดินจากวัดมหาธาตุไปลงเรือที่ข้างสะพานพุทธ พระเจริญรู้จักเส้นทางดี ด้วยว่าเคยนั่งเรือมาเรียนหนังสือที่โรงเรียนสวนกุหลาบ เมื่อสมัยอยู่บ้านสามกระไดที่บางแกว เรือออกจากท่าทุกครั้งชั่วโมง เมื่ออาจารย์กับลูกศิษย์ไปถึงก็ได้เวลาเรือออกพอดี จึงไม่ต้องเสียเวลาในการรอคอยจากสะพานพุทธ เรือหางยาวแล่นไปได้สักยี่สิบนาทีก็ถึงที่หมาย ลูกศิษย์กับอาจารย์พากันขึ้นจากเรือ พระเจริญหยิบเงินในย่ามส่งให้คนขับเป็นค่าโดยสาร จากนั้นจึงเดินตามเจ้าคุณอาจารย์ไปยังกุฏิเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

หลังจากไปเรียนวิปัสสนากรรมฐานที่คณะ ๕ วัดมหาธาตุแล้ว หลวงพ่อสดใช้เวลาในการโปรดญาติโยมให้น้อยลง โดยลงรับแขกชั่วโมงเดียว คือบ่ายโมงถึงบ่ายสองโมง ต่อจากนั้นจะสรองน้ำ แล้วปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวสติปัฏฐาน ๔ ตามที่ได้ร่ำเรียนมาจากสำนักวัดมหาธาตุ เคยเดินทางไปให้เจ้าคุณโชดก สอบอารมณห์ให้ที่คณะ ๕ แต่ภายหลังท่านเมตตามาสอบอารมณห์ให้ถึงที่วัด โดยมาวันเว้นวัน

เมื่อพระอุดมวิชาญาณกับพระเจริญมาถึงกุฏิของหลวงพ่อ

มักกะลิผล

สด ท่านเจ้าของกุฎีกำลังเดินจงกรมอยู่ ภิกษุทั้งสองก้มลงกราบ
ผู้อาวุโสกว่า แล้วจึงพากันนั่งในที่อันสมควร เจ้าคุณอาจารย์พูด
กับหลวงพ่อดว่า

“วันนี้ผมมากับลูกศิษย์คนใหม่ครับ หลวงพ่อลองดูซีครับ
ว่า เคยเห็นหน้าค่าตามาก่อนหรือเปล่า” ท่านพูดแบบเป็นกันเอง
หลวงพ่อดมองหน้าลูกศิษย์ก็จำได้ จึงบอกเจ้าคุณอาจารย์ว่า

“คนนี้หรือครับลูกศิษย์ท่านเจ้าคุณ ดูเหมือนผมจะจำได้
ว่า เขาเคยมาเรียนธรรมกายที่วัดนี้ แต่ยังไม่ทันจบก็กลับวัดไป
เสียก่อน เลยไม่ได้ธรรมกายกลับไปด้วย” พระหนุ่มจึงต้องกราบ
เรียนว่า

“ได้แล้วครับหลวงพ่อ ผมได้ธรรมกายในรถเมล์ครับ ขาสั่น
พับๆ เพราะเมื่อยไม่มีใครลูกให้ผมนั่งเลย รถก็ติดเป็นชั่วโมงเพราะ
ตรงกับเวลาสะพานเปิด แต่พอผมได้ธรรมกาย คนลูกให้นั่งกัน
ใหญ่” พระเจริญเล่าประสบการณ์ในครั้งกระโน้น

“อ้อ ได้แล้วหรือ แล้วทำไมถึงหันมาสนใจวิปัสสนาสละ”
หลวงพ่อดถามลูกศิษย์

“เพราะผมเห็นว่าการเจริญวิปัสสนากรรมฐานสามารถดับ
ทุกข์ได้ครับ ส่วนวิชาธรรมกายดับทุกข์ไม่ได้” ประโยคหลังท่านมิ
ได้พูดออกมาด้วยเห็นว่าเป็นการไม่สมควร

“ถูกต้อง คนมีปัญญาจะต้องเห็นอย่างนี้ เขาเรียกว่าเห็น
ตามที่เป็นจริง ซึ่งไม่ใช่จะเห็นกันได้ง่ายๆ”

“ครับ แล้วหลวงพ่อดสะครับ เหตุใดจึงหันมาสนใจวิปัสสนา
กรรมฐาน” พระเจริญถามสมภารวัดปากน้ำ

“เราก็เห็นอย่างที่เขาเห็นนั่นแหละ ว่าที่จริงแล้ววิชาธรรม
กายที่เราสอนนั้นมันช่วยญาติโยมได้เฉพาะในทางโลก คือช่วยให้

มัทกะฉิลผล

เขาร่ำรวย มั่งมีศรีสุข ช่วยดับทุกข์จรได้ แต่ทุกข์ประจำดับไม่ได้ เพราะถึงพวกเขาจะร่ำรวยมั่งมีศรีสุขปานใด ก็ยังต้องประสบกับทุกข์ประจำคือ ความเกิด ความแก่ และความตาย ส่วนวิปัสสนากรรมฐานนั้น หากเราปฏิบัติจนบรรลุผลนิพพาน ก็ดับทุกข์ประจำได้อย่างเด็ดขาด ไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดอีก” หลวงพ่อสดอธิบาย

“แล้วหลวงพ่อยังสอนธรรมกายอยู่ หรือว่าสอนวิปัสสนากรรมฐานครับ ผมหมายถึงสอนลูกศิษย์นะครับ”

“ยังสอนธรรมกายอยู่ เรายังไม่บังอาจสอนวิปัสสนา เพราะตัวเราเองก็ยังเรียนไม่จบหลักสูตร ยังต้องศึกษาอีกมากกว่าจะเรียนจบ” ภิกษุสูงวัยบอกเหตุผล

“แต่ถ้าหลวงพ่อเรียนจบหลักสูตรแล้ว หลวงพ่อก็จะสอนอะไรครับ ระหว่างวิชาธรรมกายกับวิชาวิปัสสนากรรมฐาน” พระอุดม วิชาญาณถาม พระเจริญแอบขึ้นชมเจ้าคุณอาจารย์ที่พูดกับผู้อาวุโสกว่าด้วยอาการนอบน้อม มิได้ถือตัวว่าเป็นครูบาอาจารย์แต่ประการใด

“ผมก็ยังไม่ทราบหรอกครับท่านเจ้าคุณ อนาคตหาความแน่นอนไม่ได้ ผมอาจจะตายเสียก่อนเพราะอายุอานามก็มากแล้ว แต่ถ้าจะดูตามความสมัครใจของผู้เรียน ผมเชื่อว่าคนสมัยนี้ส่วนใหญ่เขาอยากรวยอยากมั่งมีศรีสุข คงจะเลือกเรียนวิชาธรรมกายกันมากกว่า แต่ถ้าผมพบคนมีปัญญา มองการณ์ไกลว่า จุดหมายของชีวิตมิได้อยู่ที่ความมั่งมีศรีสุข ผมก็จะสอนวิชาวิปัสสนากรรมฐานให้เขาครับ” หลวงพ่อสดตอบคำถามโดยยึดความสมัครใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากนั้นการสอบอารมณ์ก็เริ่มขึ้น โดยพระอุดมวิชาญาณ

มักกะลิผล

เป็นผู้ตั้งคำถาม พระเจริณูนั่งสังเกตการณ์อยู่ด้วย คำถามที่เจ้าคุณ
อาจารย์ถามหลวงพ่อดจะไม่เหมือนกับที่ถามท่าน ทั้งนี้เพราะ
หลวงพ่อดท่านเป็นผู้ค้นพบวิชาธรรมกายและนำมาสอนลูกศิษย์
ลูกหาเป็นเวลาหลายสิบปี วิชาธรรมกายนั้นก็คือ สมถกรรมฐาน
หมายถึงอุบายทำให้จิตสงบ ขณะปฏิบัติจึงเกิดนิมิตเครื่องหมายมาก
มาย การที่จะสำเร็จวิชาธรรมกาย ผู้ปฏิบัติจะเกิดนิมิตที่เต็มไปด้วย
แสงสว่างเจิดจ้า และเมื่อสำเร็จแล้วก็จะได้อิทธิฤทธิ์ทางใจที่
เรียกว่ามนมยหิ ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดความสำเร็จในทาง
โลกได้ เช่น ทำให้มั่งคั่งร่ำรวย ช่วยดับทุกข์จรรได้ แต่ดับทุกข์
ประจำไม่ได้ ดังที่หลวงพ่อดอธิบาย วิชาความรู้ก็เหมือนดาบ
สองคม หากนำไปใช้ในทางที่ผิดก็ทำให้เกิดโทษได้ ลูกศิษย์บาง
คนเรียนวิชาธรรมกายไปแล้ว กลับไปยึดติดถือมั่น เกิดมิจฉาทิฎฐิ
คือเห็นผิดไปว่าอัตตาตัวตน นั้นมีอยู่ จึงขัดกับคำสอนขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ตรัสสอนว่า สัพเพ ธมมา อนตตา
- ธรรมทั้งหลายไม่ใช่ตัวตน ดังนี้ เป็นต้น

“ขณะเดินจงกรม สมาธิตั้งมั่นคืออยู่หรือครับ” เจ้าคุณโชดก
ถาม

“ตั้งมั่นดีครับท่านเจ้าคุณ เวลาเดินจงกรม ผมสามารถ
กำหนดสติได้ตลอดเวลาที่เดิน จิตไม่แลบไปหาอารมณ์อื่นเลย” ผู้
อาวุโสตอบ แม้พระอุดมวิชาญาณจะอ่อนวัยกว่าท่านหลายสิบปี
หากท่านก็ให้ความเคารพนบในฐานะที่เป็นครูบาอาจารย์

“หรือครับ แล้วเวลานั่งเป็นอย่างไรครับ การกำหนดพอง
-ยุบ ชัดเจนและสม่ำเสมอดีหรือไม่ครับ”

“ไม่ค่อยดีครับ การกำหนดพอง-ยุบ ชัดเจนเฉพาะตอน
แรกๆ แต่พอฟ่านไปสักยี่สิบนาที กำหนดไม่ได้เลยครับ มันมีแสง

มักกะลิผล

สว่างเจิดจ้าเต็มไปหมด ผมต้องทำอย่างไรกับมันครับ” ผู้อาวุโสกว่าถาม

“หลวงพ่อกำหนดครับ ไม่ต้องไปสนใจ พอง-หนอง, ยุบ-หนอง ให้กำหนดว่า เห็นหนอง เห็นหนอง อย่างเดียว กำหนดไปเรื่อย ๆ จนกว่าแสงสว่างเหล่านั้นจะหายไป ลองทำซีครับ” เมื่ออาจารย์ บอกอย่างนี้ หลวงพ่อสดจึงปฏิบัติตามด้วยการนั่งขัดสมาธิตั้งกายตรง มือขวาทับมือซ้ายวางไว้บนตัก นั่งไปสักพัก เจ้าคุณอาจารย์ก็ถามขึ้นว่า

“เป็นอย่างไรบ้างครับหลวงพ่อ”

“แสงสว่างเต็มไปหมดเลยครับท่านเจ้าคุณ มันเจิดจ้าไปหมด” สมภารวัดปากน้ำตอบโดยไม่ลืมหูลูก

“หลวงพ่อกำหนดซีครับ กำหนดว่า เห็นหนอง เห็นหนอง ไปเรื่อย ๆ” สมภารวัดปากน้ำทำตาม เวลาผ่านไปอีกครั้งชั่วโมง พระอุทุมวิชาญาณถามอีกว่า

“เป็นอย่างไรบ้างครับหลวงพ่อ”

“แสงสว่างหายไปหมดแล้วครับท่านเจ้าคุณ การกำหนด พอง-ยุบ ก็ชัดเจน ขอบพระคุณเหลือเกินที่กรุณาแนะนำ”

“ถ้าเช่นนั้นนิมิตหลวงพ่อนั่งต่อไปเกิดครับ ผมเห็นจะต้องลา มะรืนนี้จะมาใหม่” ท่านพูดกับหลวงพ่อสด แล้วบอกกับพระเจริณูว่า

“ไป เรากลับกันเถอะ” อาจารย์กับลูกศิษย์จึงกราบหลวงพ่อสดสามครั้ง จากนั้นจึงเดินไปรอเรือหางยาว เรือเฟิงจะออกไปได้สักสิบนาที จึงต้องนั่งรออีกยี่สิบนาที ขณะที่นั่งรอ ลูกศิษย์ถามอาจารย์ว่า

“ทำไมหลวงพ่อกำหนดเห็นแต่แสงสว่างครับ ทำไมไม่กระผม

มักกะลิผล

ถึงไม่เห็น”

“เพราะท่านติดนิมิตในธรรมกายนะซี อย่าลืมนะว่าหลวงพ่อสวดท่านเป็นผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย และนำมาสอนลูกศิษย์ลูกหาเป็นเวลาหลายสิบปี เมื่อมาเจริญวิปัสสนากรรมฐาน นิมิตเครื่องหมายจึงตามมารบวง ส่วนเธอเมื่อได้ธรรมกายแล้วก็ไม่ได้นำไปสอนใคร แล้วก็คงจะไม่ได้นำมาใช้เลยลืมนั่นไป เมื่อปฏิบัติจึงไม่มีนิมิตเครื่องหมายใดๆมารบวง โดยเฉพาะแสงสว่างเจิดจ้าอย่างที่ท่านเห็น”

“แสงสว่างก็เป็นนิมิตอย่างหนึ่งใช่ไหมครับ”

“ถูกแล้ว แต่ก็มีเหมือนกันที่คนไม่เคยปฏิบัติธรรมกายมาก่อน พอมาปฏิบัติวิปัสสนากลับมีแสงสว่างปรากฏในนิมิต เรื่องอย่างนี้พูดยาก เพราะคนเราทำกรรมมาไม่เหมือนกัน เมื่อมาปฏิบัติสภาวะธรรมที่ปรากฏจึงมีแตกต่างกันออกไป”

“แล้วท่านเจ้าคุณอาจารย์เห็นว่าอย่างไรหนัดดีกว่ากันครับ คือได้ธรรมกายก่อนแล้วมาเจริญวิปัสสนา หรือว่าเจริญวิปัสสนาก่อนแล้วจึงมาเรียนธรรมกาย” พระหนุ่มเอ่ยถาม

“คำถามอย่างนี้เธออย่าได้ไปถามวิปัสสนาจารย์คนไหนเป็นอันขาดนะ ถามฉันได้คนเดียวและครั้งเดียวเท่านั้น”

“ทำไมหรือครับ” ลูกศิษย์สงสัย

“เขาจะตำหนิได้ว่า เธอถามไม่ฉลาดนะซี”

“แปลว่ากระผมถามโง่ๆ อย่างนั้นใช่ไหมครับ”

“นี่เธอพูดเองนะ ฉันอุตส่าห์เลี้ยงไปใช้ว่าไม่ฉลาด แทน”

พระอุตมวิชาญาณตอบยิ้มๆ

“ไม่เป็นไรครับ กระผมขอบพูดตรงไปตรงมา ท่านเจ้าคุณอาจารย์จะลงความเห็นว่ากระผมโง่ก็ไม่เป็นไร เพราะทางแถว

มักกะลิผล

บ้านกระผมเขามีกำแพงเพยอยู่บพหนึ่งว่า ใง่อยู่ในวัดดีกว่าฉลาด
อยู่ในช่อง ถ้าเป็นท่านเจ้าคุณอาจารย์จะเลือกอย่างไรครับ”
เจ้าคุณโชดกหัวเราะหึๆ แล้วจึงตอบว่า

“เธอนี้เข้าใจหาเพื่อนนะ อุตส่าห์เอาฉันไปเป็นเพื่อนจน
ได้” พระเจริณูจึงไหว้ผู้เป็นอาจารย์หนึ่งครั้งแล้วกล่าวว่า

“กระผมขอขมาลาโทษครับ ไม่ได้ตั้งใจจะพูดจาล้อเลียน
ครูบาอาจารย์ แต่ปากมันไวไปหน่อย ท่านเจ้าคุณอาจารย์อย่าได้
ถือโทษโกรธเคืองเลยนะครับ”

“ฉันไม่ถือหรอก แต่เธอก็ควรระวัง อย่าไปพูดอย่างนี้กับ
ใคร โดยเฉพาะอาจารย์แพง ขานันเขาเถตรง แล้วก็ไม่ต้อง
อะลุ่มอล่วยให้ใคร” เจ้าคุณอาจารย์รู้ว่าพระหนุ่มยังน้อยอกน้อย
ใจอาจารย์แพงอยู่ ถึงกับเคยคิดจะไม่กลับมาเรียนต่อ เหตุนี้ท่าน
จึงรับหน้าที่ดูแลและสอนกรรมฐานให้พระเจริณูเสียเอง

“เมื่อท่านเจ้าคุณอาจารย์ไม่ถือ กระผมก็ขอคำตอบด้วยครับ
ที่กระผมถามเมื่อตะกี้” เจ้าคุณโชดกจึงตอบว่า

“คนที่ได้ธรรมกายแล้วมาเจริณูวิปัสสนากรรมฐานมักจะพบ
อุปสรรคในการปฏิบัติ แต่ก็ใช่อุปสรรคเฉพาะในตอนแรกๆ ถ้า
เขารู้จักกำหนดรู้เท่าทัน ไม่ติดอยู่ในนิमितเครื่องหมายนั้น ก็
ก้าวหน้ากว่าคนที่ไม่ได้ธรรมกายมาก่อน พูดตามหลักวิชาก็คือ
ธรรมกายนั้นเป็นสมถกรรมฐาน ผู้ที่ได้สมถะแล้วมาเจริณูวิปัสสนา
โดยเอาสมถะเป็นบาทฐาน จะสำเร็จมรรคผล เร็วกว่าคนที่ไม่ได้
สมถะมาก่อน แต่ถ้าเขายึดติดอยู่กับสมถะจนเกินไป การปฏิบัติก็
จะไม่ก้าวหน้า เข้าตำราสมถะเป็นอุปสรรคของวิปัสสนา ส่วน
คำถามที่ว่า เจริณูวิปัสสนาก่อนแล้วจึงมาเรียนธรรมกายนั้นเป็น
คำถามที่ไม่ฉลาด เพราะไม่มีใครเขาทำกัน ถ้าเธอสำเร็จวิปัสสนา

มักกะลิผล

แล้วเธอจะมาเรียนธรรมกายใหม่” ท่านย้อนถามลูกศิษย์

“ไม่ครับ ถ้ากระผมได้ของแท้แล้ว ของเทียมก็หมดความหมาย”

“นั่นสิ คนที่เขาได้วิปัสสนาแล้วก็จะไม่เรียนธรรมกายซึ่งเป็นสมณะ เพราะได้ของแท้แล้ว ย่อมไม่กลับมาเอาของเทียมเหมือนที่เธอว่า”

ยี่สิบนาที่ต่อมา เรือหางยาวจากบางแวกก็แล่นมาเทียบท่า วัดปากน้ำภาษีเจริญ อาจารย์กับลูกศิษย์จึงพากันลงเรือ และมีได้พูดคุยอีก ด้วยครุฑที่ตะเบ็งเสียงแข่งกับเครื่องยนต์

กลับมาถึงคณะ ๕ ลูกศิษย์เจ้าคุณอาจารย์ก็มากราบเรียนว่า

“หลวงพ่อกับอาจารย์แพงท่านขอให้ผมกราบเรียนหลวงพ่อกว่า ท่านขออนุญาตกลับบ้านกะทันหันครับ เพราะโยมพ่อของท่านถึงแก่กรรม”

“กลับไปตอนไหน” เจ้าคุณโชคถามลูกศิษย์

“สักครู่ใหญ่ๆนี่เองครับ ท่านฝากกราบเรียนด้วยว่า ให้หลวงพ่อช่วยหาพระรูปอื่นไปแทนท่านวันพรุ่งนี้ด้วยครับ”

“จริงซี พรุ่งนี้ฉันรับนิมนต์ไปฉันเพลที่บ้านโยมพ่อเอง เอาอย่างนี้ เธอช่วยไปตามพระเจริญมาพบฉันหน่อย บอกให้มาเดี๋ยวนี้เลย” เด็กหนุ่มออกไปสักครู่ พระเจริญก็เข้ามา ออกสงสัยว่าเจ้าคุณอาจารย์เรียกหาทำไม เพราะเพิ่งจะแยกกันเมื่อสักครู่นี้เอง กราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้งแล้วจึงถาม

“ท่านเจ้าคุณอาจารย์มีอะไรจะให้กระผมรับใช้หรือครับ”

“มีซี พรุ่งนี้ฉันรับนิมนต์ไปฉันเพลที่จังหวัดนนทบุรี เจ้าภาพเขามานิมนต์พระจากวัดมหาธาตุ ๙ รูป มี คณะ ๓ คณะ ๔

มักกะลิผล

คณะ ๕ คณะละ ๓ รูป ฉันนิมนต์มหาหนูกับอาจารย์แพงไว้
เพื่อญอาจารย์แพงกลับบ้านเพราะโยมพ่อถึงแก่กรรม ก็เลยจะให้
เธอช่วยไปแทน ชัดซ้องหรือเปล่า”

“ไม่ชัดซ้องครับ กระผมยินดีรับใช้พระเดชพระคุณ”

“ขอบใจมาก งั้นก็เตรียมตัวนะ แปดโมงครึ่งออกจากวัด
ไปลงเรือที่ท่าพระจันทร์ เจ้าภาพเขาจะรอรับที่ท่าเรือจังหวัดนนท์
ตอนค่ำค่อยไปฟังสวดตถปิธรรมศปโยมพ่ออาจารย์แพง”

“ครับ กระผมจะตรงต่อเวลา มีให้ท่านเจ้าคุณอาจารย์ตำหนิ
ได้เลยครับ” พระหนุ่มรับคำแข็งขัน กราบเบญจางคประดิษฐ์
สามครั้งแล้วลุกออกไปยังห้องของท่าน

๘๙

สมเด็จพระเจ้าโต

หรือโดยสารขนาดใหญ่บรรทุกผู้โดยสาร ๖๐ คน ออกจากท่าพระจันทร์เล่นทวนน้ำมุ่งหน้าไปยังนนทบุรี หยุดรับส่งผู้โดยสารตามรายทาง ซึ่งมีทั้งคนลงเรือและคนขึ้นฝั่ง บางครั้งคนลงเรือมีมากกว่า ทำให้ที่นั่งไม่พอ ผู้มาที่หลังจึงต้องตีตัวขึ้น เจ้าคุณโชดกได้ที่นั่งเดียวกับเจ้าคุณเขษมทางด้านหัวเรือ พระภิกษุอีก ๗ รูปนั่งเรียงรายถัดมาทางด้านหลัง พระเจริญนั่งชมทัศนียภาพสองฝากฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาอย่างเพลิดเพลิน นึกถึงบุญคุณอันใหญ่หลวงที่แม่น้ำสายนี้มีต่อประชาชนชาวสยาม แม้ท่านเองก็ได้ชื่อว่า ลูกแม่น้ำ ด้วยเติบโตมากับลำน้ำนี้ ลุ่มน้ำเจ้าพระยาเป็นอยู่ชาวอยู่น้ำของคนไทยมาช้านาน และยังเป็นเส้นทางเดินทัพในยามที่บ้านเมืองเกิดศึกสงครามอีกด้วย เหตุนี้ในวันเพ็ญเดือนสิบสองจึงมีประเพณีลอยกระทง เพื่อระลึกถึงคุณและขอขมาลาโทษต่อแม่พระคงคาที่ให้มนุษย์ได้อาบ กิน และขับถ่ายของโสโครกลงไป โดยที่แม่พระคงคามิได้รังเกียจเตี้ยดฉันท์ หรือถือโทษโกรธเคืองแต่ประการใด

หนึ่งชั่วโมงให้หลัง เรือก็แล่นมาถึงท่าหน้าจังหวัดนนทบุรี อันเป็นจุดหมายปลายทาง ชายหนุ่มอายุราวยี่สิบเข้ามากราบเจ้าคุณอาจารย์ และเรียนท่านว่า นายพ่อ่งปู่ของเขาใช้ให้พายเรือมา

รับพระไปยังบ้านซึ่งอยู่ในสวนฝั่งตรงข้าม เมื่อพระสงฆ์ทั้ง ๙ รูปลงมานั่งในเรือเรียบร้อยแล้ว หลานชายนายผ่องก็พาเรือออกจากท่าเพียงห้านาทีก็มาถึง เขาผูกเรือไว้กับเสากระโดง แล้วจึงนิมนต์พระสงฆ์ขึ้นจากเรือ นายผ่องบิดาของเขารับอยู่ที่ศาลาท่าน้ำ บุรุษวัยกลางคนนั่งคุกเข่าบนพื้นศาลาแล้วก้มลงกราบสามครั้ง พูดว่า

“นิมนต์พระคุณเจ้าขอรับ ต้องเดินเข้าไปในสวนอีกห้าสิบบเมตร ใช้เวลาประมาณสิบนาทีขอรับ” เขาเดินนำไปบนห้องร้องซึ่งทำเป็นทางเดินด้วยการนำแผ่นอิฐมาวางเรียงกัน เมื่อมาถึงบ้านไม้หลังใหญ่ นายผ่องจึงนิมนต์ขึ้นบ้าน และกุสุมักจอตักน้ำมาล้างเท้าให้พระภิกษุทุกรูป พระเจริญรู้สึกประทับใจในการต้อนรับขับสู้ของเจ้าภาพ ขึ้นไปบนเรือนแล้วนายผ่องบิดาของนายผ่องจึงนิมนต์ให้นั่งยังอาสนะที่จัดเตรียมไว้ พระอุดมวิद्याาณหนึ่งหัวแถว ถัดมาเป็นเจ้าคุณเขษม พระภิกษุอีก ๗ รูปนั่งถัดไปเรียงตามลำดับอาวุโส พระเจริญนั่งเป็นลำดับสุดท้ายเพราะบวชทีหลังรูปอื่นๆ เมื่อพระสงฆ์ ๙ รูปนั่งลงเรียบร้อยแล้ว นายผ่องจึงพูดผ่านทางไมโครโฟนว่า

“ขอเชิญญาติโยมบูชาพระรัตนตรัยพร้อมๆกัน ผมจะว่าภาษาไทยก่อน ไม่ต้องว่าตามให้ว่าตามเฉพาะภาษาบาลี” จากนั้นเขาจึงกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัยด้วยเสียงกังวานน่าฟัง ความว่า

...พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นศาสดาของเราทั้งหลาย พระองค์ทรงไว้ซึ่งพระปัญญาคุณ ตรัสรู้ดีตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง ทรงไว้ซึ่งพระวิสุทธิคุณ ทรงหมดจดจากกิเลสเครื่องเศร้าหมองทั้งหลาย ทรงไว้ซึ่งพระมหากรุณาคุณ ทรงสั่งสอนเวไนยนิกรทุกถ้วนหน้า เป็นนาถะอันเอกของโลก ข้าพเจ้าทั้งหลายขอภาวนาพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

มักกะฉิบผล

อรหันต์ สมุมา สมุพุทโธ ภควา พุทฺธํ ภควนฺตํ อภิวาเทมิ (กราบ)

...พระธรรมคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นสังฆธรรมอันประเสริฐ ทนต่อการพิสูจน์ทุกกาลทุกสมัย เป็นนियานิกธรรมสามารถน้อมนำผู้ประพฤติปฏิบัติให้พ้นจากทุกข์ ประสบสันติสุขได้จริง ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมนมัสการพระธรรมอันประเสริฐนั้น สวากขาโต ภควตา ธมฺโม ธมฺมํ นมสฺสูทมิ (กราบ)

...พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า เป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติชอบ ปฏิบัติควร เป็นพยานในพระธรรมคำสั่งสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า ว่าปฏิบัติตามได้จริง และมีผลประเสริฐจริง เป็นศาสนทายาทสืบต่ออายุพระพุทธศาสนามาตราบเท่าทุกวันนี้ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอนอบน้อมพระสงฆ์หมู่ นั้น
สุปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ สงฺฆํ นมามิ (กราบ)

เมื่อนำบูชาพระรัตนตรัยเสร็จ นายผ่องจึงพูดกับพระอุดมวิชาญาณโดยไม่ผ่านทางไมโครโฟนว่า “ยังเหลือเวลาอีกประมาณครึ่งชั่วโมงจึงจะเริ่มเจริญพระพุทธมนต์ ะหว่างนี้ขอพระคุณเจ้าพักผ่อนตามอัธยาศัยครับ”

“ขอบใจโยม นี่ทำบุญวันเกิดปีที่เท่าไรแล้วละ” ท่านถามตอนนายผ่องไปนิมนต์เขาบอกเพียงว่าทำบุญวันเกิดให้บิดา

“เจ็ดรอบแล้วครับ” เจ้าของวันเกิดตอบ

“เจ็ดรอบแล้วหรือ คุณไม่รู้เลยนะ ถ้าไม่บอกอาตมายังคิดว่าสักเจ็ดสิบ” เจ้าคุณอาจารย์ลงความเห็น เจ้าคุณเขษมจึงสับสนุนว่า

“จริงอย่างที่ท่านเจ้าคุณโชดกว่านั้นแหละ อาตมาก็นึกว่าโยมคงจะอายุสักเจ็ดสิบ ไม่น่าเชื่อว่าแปดสิบสี่แล้ว”

“คงเป็นเพราะผมอยู่กับสวนมาตั้งแต่เด็กกระมังครับ ช่วย

มักกะฉิลล

พ่อแม่ทำสวนซึ่งเท่ากับได้ออกกำลังกายทุกวัน เลยดูหนุ่มกว่าคนอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน” คำบอกเล่าของโยมพ่อทำให้พระเจริญคิดไปถึงผู้ใหญ่บ้านที่พาท่านไปพบหลวงพ่อบุญในป่า โยมผู้นั้นก็อายุแปดสิบกว่า แต่ยังแข็งแรงเพราะช่วยพ่อแม่ทำมาตั้งแต่เด็ก

“นั่นรูปสมเด็จไชโยใหม่” พระอุดมวิद्याญาณถาม เมื่อมองไปเห็นรูปหล่อด้วยโลหะขนาดเท่าองค์จริง เป็นรูปหล่อของสมเด็จพะพุฒาจารย์ วัดระฆัง ในท่านั่งขัดสมาธิ มือทั้งสองกำตั้งขึ้นเหนือท้อง มือขวาอยู่ข้างบนมือซ้าย

“ถูกแล้วครับ พ่อผมเป็นคนสั่งให้หล่อขึ้น พ่อเคารพสมเด็จฯ มาก ท่านคุ้นเคยกับครอบครัวพ่อ เรื่องมันยาวครับ แต่ถ้าท่านเจ้าคุณอนุญาต ผมก็จะเล่า”

“หากไม่เป็นการละลาบละล้วง อาตมาก็อยากฟัง เพราะอาตมาเองก็เคารพท่านมากแม้จะเกิดไม่ทันท่าน โยมเกิดทันท่านหรือเปล่า”

“ไม่ทันครับ พ่อเล่าว่าท่านมรณภาพไปก่อนที่ผมจะเกิด แต่พ่อผมทันท่านครับ ท่านสนิทกับมหาทองซึ่งเป็นน้ำเซวของพ่อคือเมียของมหาทองเป็นน้ำสาวของพ่อผม ท่านเจ้าคุณเคยได้ยื่นชื่อมหาทองใหม่ครับ ที่สอบมหาเปรียญต่อหน้าพระที่นั่งในอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พ่อผมเล่าว่า สมัยนั้นการสอบมหาเปรียญจะต้องสอบกันต่อหน้าพระที่นั่ง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจะเสด็จมาเป็นองค์ประธานการสอบด้วยพระองค์เอง”

“อาตมาก็เคยฟังพระผู้ใหญ่ท่านเล่าให้ฟังอยู่เหมือนกัน แต่ไม่รู้รายละเอียด โยมพ่อของโยมเล่าว่ายังไงบ้าง”

“พ่อเล่าว่า มหาทองเก่งมากครับ คนสมัยนั้นรู้จักท่านในฐานะมหาเปรียญที่เก่งที่สุด แต่ก็น่าเสียดายครับ คนเคยบวชมา

มักกะลิผล

ตั้งแต่เป็นเณร พอได้มหาเปรียญกลับสึก สึกออกมาครองเรือน ก็สิ้นคลอนศรัทธาของญาติโยมมากพออยู่แล้ว นี่มาก่อกรรมทำชั่วอีก น่าเสียดายมาก” คนเล่าหน้าสลดลงเมื่อนึกถึงเรื่องที่บิดาเล่าให้ฟังสมัยเด็ก ๆ

“เป็นยังไงละโยม หวังว่าโยมคงไม่ได้ฟังมาผิดๆนะ เกิดมีคนใส่ไคล้ท่านจะบาปกรรมเสียเปล่าๆ” พระอุดมวิชาญาณเตือนทางอ้อม

“ไม่ได้ใส่ไคล้หรือครับท่านเจ้าคุณ พ่อผมถึงจะไม่ได้เป็นพระแต่ก็ตีเหมือนพระ ไม่เคยอิจฉาริชยาใคร ไม่เคยว่าร้ายหรือใส่ร้ายใคร ชาวบ้านแถบนี้เขานับถือพ่อผมกันทุกคน พ่อตายตอนอายุ ๘๘ ปีเต็ม งานศพพ่อคนมากันเป็นพันเลยครับ ตอนนั้นผมโตจำความได้แล้ว”

“แสดงว่าพ่อของโยมมีโยมตอนอายุมากแล้วใช่ไหม” เจ้าคุณเขษมถาม

“ครับท่านเจ้าคุณ ผมเป็นลูกหลง ตอนนั้นแม่ผมก็อายุห้าสิบกว่าแล้ว พี่ๆก็โตกันหมด ผมห่างจากพี่ชายคนที่ติดกับผมถึง ๑๘ ปี” นายผ่องเล่า วัยแปดสิบสี่มิได้ทำให้ความจำของเขาและเลื่อนแต่อย่างใด

“ตอนนี้พี่ๆผมก็ตายกันหมดแล้วครับ พ่อผมมีลูก ๑๑ คน ผมเป็นคนสุดท้อง พวกเราทั้ง ๑๑ คนรู้จักสมเด็จฯโตเพราะพ่อเล่าให้ฟังบ่อยๆ การที่สมเด็จฯท่านมาคุ้นกับพ่อผมก็เพราะมหาทองเป็นเหตุครับ”

“เรื่องไปยังไงมายังไง ไหนเล่าซิ อาตมาอยากฟัง” เจ้าคุณเขษมพูดขึ้น บรูชวัยแปดสิบสี่จึงเล่าว่า

“คือพอสอบมหาเปรียญได้ไม่นาน มหาทองก็ลาสิกขาและ

มักกะลิผล

มาแต่งงานกับนางสาวของพ่อผมครับ พ่อบอกตอนนั้นพ่ออายุได้สิบสามปี อาศัยอยู่กับหน้า เพราะแม่คือย่าของผมตายตั้งแต่พ่ออายุได้สามขวบ น้องสาวยาก็เลี้ยงดูพ่อผมมาโดยมีมรดกที่พ่อแม่ทิ้งไว้ให้เป็นสวนหลายชนิด ที่นี้มหาทองเมื่อมาแต่งงานกับนางสาวของพ่อผมก็เกิดความโลภอยากได้สมบัติส่วนที่เป็นของหลานเมียซึ่งหมายถึงพ่อผม พ่อเห็นว่าหน้าเขยเป็นมหาเปรียญมีชื่อเสียง มีคนนับหน้าถือตา ก็ไว้ใจคิดว่าหน้าเขยเป็นคนดี พอพ่อบรรลุนิติภาวะ มหาทองก็นำเอกสารมาให้พ่อและบอกให้เซ็นชื่อ โดยหลอกว่าแบ่งสมบัติกันเพราะพ่อบรรลุนิติภาวะแล้ว พ่อไม่คิดว่าหน้าเขยจะทำความชั่วอย่างนั้นได้ จึงลงลายมือไป ภายหลังถึงได้รู้ว่าเป็นสัญญา กู้เงิน และไยยินยอมยกที่สวนให้เป็นการใช้หนี้ หากผมเป็นพ่อคงฆ่าหน้าเขยเสียแล้ว แต่พ่อไม่ว่าอะไรสักคำ คิดว่าเป็นการทดแทนบุญคุณที่นางสาวเลี้ยงมา แล้วก็ตั้งหน้าตั้งตาสร้างฐานะของตัวเอง มหาทองไม่มีลูกกับหน้า ผมก็ไม่เข้าใจว่าคนเราบวชอยู่กับพระศาสนามานาน ลูกเต่าก็ไม่มีทำไมจึงโลภถึงปานนั้น เพราะอะไรครับท่านเจ้าคุณ” บรูษสูงวัยต้องการคำตอบ

“เพราะเขาเข้าไม่ถึงพระศาสนามะโยม เป็นการบวชที่เข้าไม่ถึงไตรสิกขา ได้แต่ปริยัติแต่คงจะไม่เคยปฏิบัติ จึงเข้าไม่ถึง ศีลสมาธิ ปัญญา สึกออกมาก็ยังเป็นคนดิบอยู่นั่นเอง” เจ้าคุณเขษมวิจารณ์ รู้สึกสะเทือนใจกับเรื่องที่ได้ยินได้ฟัง

“แล้วสมเด็จฯโตท่านมาสนทนากับครอบครัวของพ่อโยมได้อย่างไร” เจ้าคุณโชดกถาม

“คือมหาทองเป็นคนนิมนต์มาครับ พ่อบอกว่าเป็นเรื่องที่แปลกมากที่สมเด็จฯท่านทราบความเป็นมาของมหาทองเป็นอย่างดี ทั้งที่ไม่มีผู้ใดเล่าถวาย คือสมัยที่บวชอยู่ มหาทองแกล้งกับ

มักกะลิผล

สมเด็จพระสังฆราชเจ้าได้ตอบกันด้วยภาษาบาลี จะเรียกว่าคู่
แข่งกันก็คงจะได้ เพราะสมเด็จพระท่านก็เก่งบาลี มหาทองก็เก่ง พอ
มหาทองสีก ก็ยังระลึกถึงท่านอยู่ พอแกอายุห้าสิบ ก็คิดจะทำบุญ
ฉลองวันเกิด จึงนิมนต์สมเด็จพระเป็นองค์ประธาน และนิมนต์ท่าน
เทศน์ด้วย แกคงไม่คิดว่า สมเด็จพระท่านจะเทศน์ออกมาอย่างนั้น
พอผมเล่าให้ฟังอย่างละเอียดว่า พอขึ้นธรรมสาสน์ สมเด็จพระท่าน
ก็ตั้งโม ๓ จบ เสร็จแล้วจึงว่า ตาทองนะตาทอง เสียตายที่สอบ
ได้มหาเปรียญต่อหน้าพระที่นั่งในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม แต่
พอสีกออกมากลับทำชั่วมีวมาในอบายมุข แกจะต้องได้รับกรรม
เพราะโกงที่สวนของหลานเมีย พอท่านเทศน์อย่างนี้ทุกคนพากัน
ตะลึง ด้วยไม่คาดคิดมาก่อนว่าท่านจะกล้าตั้งหน้ากากมหาทองออก
ต่อหน้าผู้คน มหาทองโกรธมาก ชูว่าให้เทศน์ใหม่ มิฉะนั้นจะไม่
ถวายภัณฑ์เทศน์ สมเด็จพระท่านก็ตำหนิมหาทองว่าติดสินบนท่าน
มหาทองโกรธหัวฟัดหัวเหวี่ยง ลุกขึ้นได้ก็ลงเรือนไป พอผมกับ
นางสาวต้องมาราบขอโทษสมเด็จพระและนิมนต์ท่านให้เทศน์ต่อ ท่าน
ก็เทศน์เรื่องบาปบุญคุณโทษ สอนญาติโยมไม่ให้เอาเยี่ยงอย่างมหา
ทอง ท่านกำมือเหมือนอย่างในรูปหล่อ แล้วสอนว่า คนเรามี ๒
กำ คือ กำปาก กับกำท้อง เพราะสองกำนี้ทำให้มนุษย์ทำกรรม
บางคนทำกรรมชั่วเพื่อปากท้อง แต่บางคนทำกรรมดี แม้ท้องจะหิว
ปานใดก็ไม่ยอมทำชั่ว กรรมจึงมี ๒ คือ กรรมดี และกรรมชั่ว
ตอนพ่อเล่าผมจำได้หมด แต่เดี๋ยวนี้ชักจะเลือนๆ ด้วยว่าอายุ
มาก” บุษข้วยแปดสิบสี่ออกตัว

“นี่ขนาดเลือนๆ ยังเล่าได้ละเอียดอย่างนี้ โยมความจำ
ดีเหลือเกิน ถ้าเป็นอาตมาคงจะลืมไปเสียนานแล้ว” เจ้าคุณเขษม
ชม

มักกะลิผล

“มันฝังใจนะครับท่านเจ้าคุณ พ่อก็ช่างดีแสนดี ไม่เคยว่า
น้ำเขยแม้แต่คำเดียว แต่กรรมมันมีผลมีวิบากนะครับท่านเจ้าคุณ
เพราะหลังจากนั้นอีก ๗ วัน มหาทองก็เป็นลมตายอยู่ในห้องร้องกลาง
สวนที่แกโงงมาจากหลานเมียนั่นเอง” เสียงคนเล่าฟังดูเหมือนสะใจ
ที่มหาทองตายเสียได้

“แน่ใจนะว่าไม่ได้ถูกฆาตกรรม” เจ้าคุณโชดกถามยิ้มๆ

“แน่ใจครับ พ่อบอกว่าวันที่แกตาย พ่อไปบางกอก ที่
สนามหลวงเขามิงาน พ่อไปเที่ยวกับเพื่อนๆ กลับมาจึงได้รู้ว่าน้ำ
เขยตายเสียแล้ว พ่อก็ทำศพให้อย่างสมเกียรติและนิมนต์สมเด็จฯ
มาเทศน์ มีคนถามสมเด็จฯว่าที่มหาทองตายนั้นเพราะท่านแข่งไว้
หรือไม่ สมเด็จฯท่านตอบว่า ถ้าท่านทำอย่างนั้นได้คงจะแข่งพวก
มารศาสนาให้ตายหมดโลกไปแล้ว ท่านเพียงแต่บอกว่าท่านเห็น
กรรมของมหาทอง และพยายามที่จะบอกให้เจ้าตัวรู้ แต่แกกลับ
โกรธเพราะถึงคราวที่จะต้องใช้กรรม คนที่พบศพเขาบอกว่าถ้าแก
ไม่เมาก็คงไม่ตาย เพราะแกล้มหน้าคว่ำลงไปในห้องร้องซึ่งมีน้ำ
ขังอยู่นิดเดียว ตัวอยู่บนบกแต่หน้าจุ่มน้ำในห้องร้อง ซึ่งไม่น่า
จะถึงกับตาย” นายเฝ้าเล่า ขณะนั้นเวลาสิบนาฬิกาสามสิบนาที
พระอุดมวิชาญาณจึงพูดขึ้นว่า

“ได้เวลาเจริญพระพุทฺธมณฑลแล้ว ถ้ามีเวลาค่อยคุยกันต่อ
นะโยมนะ”

“นิมนต์ครับ” เจ้าของวันเกิดนิมนต์

“โยมจูดรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยก่อน เสร็จแล้วจึงนำ
อาราธนาศีล อาตมาให้ศีล จากนั้นพระสงฆ์ทั้ง ๙ รูป จึงเจริญ
พระพุทฺธมณฑล” พระอุดมวิชาญาณบอกถึงลำดับขั้นตอนในพิธี
การบำเพ็ญกุศลแก่บุรุษวัยแปดสิบสี่

๙๐

แม่นาคพระโขนง

พระสงฆ์ ๙ รูป เจริญพระพุทธมนต์จบลงก็ได้เวลาถวายภัตตาหารเพล บรรดาแม่ครัวช่วยกันล้างเสียงอาหารหวานคาว ออกมาวางตรงเบื้องหน้าพระภิกษุสงฆ์ จากนั้นนายพ่องจึงเชิญชวนญาติโยมกล่าวคำถวายข้าวพระพุทธและถวายสังฆทานตามลำดับ กล่าวเสร็จพวกผู้ชายช่วยกันประเคนอาหารหวานคาวเหล่านั้นแล้ว นั่งคอยรับใช้อยู่ห่างๆ สมณะทั้ง ๙ รูป กล่าวคำ พิจารณาบิณฑบาตก่อนลงมือฉัน เจ้าคุณเขษมตั้งใจรสชาติของพล่ากุ้งเสียจนลืมกำหนด รสหน่อ และดูเหมือนจะฉันได้มากกว่าอาหารจานอื่นๆ ส่วนเจ้าคุณโชดกมิได้โปรดอะไรเป็นพิเศษ เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จและ ยถา-สัพพี ตามธรรมเนียมแล้วก็เป็นอันเสร็จพิธี นายพ่องเรียนถามว่า

“ท่านเจ้าคุณจะรีบกลับหรือเปล่าครับ หากไม่รีบกลับ ผมขอนิมนต์อยู่สนทนากันอีกสักพักค่อยกลับ” เจ้าคุณโชดกจึงถามเจ้าคุณเขษมว่า

“เจ้าคุณมีธุระด่วนรอรอยู่หรือเปล่า ถ้าไม่มีก็อยู่ฉลองศรัทธาโยมเขาอีกสักพัก”

“ไม่มีหรอกครับ นิมนต์ตามสบาย” เจ้าคุณเขษมตอบพระอุดมวิชาญาณจึงถามพระภิกษุอีก ๗ รูปว่า

“รูปอื่นๆ มีใครจะรีบกลับไหม”

“ไม่รีบครับ ผมอยากฟังเรื่องของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ผู้ตอบคือ มหาหนุ

“พระเจริญเถอะ” ท่านถามรูปที่นั่งท้ายสุด

“ไม่มีครับท่านเจ้าคุณอาจารย์” พระหนุ่มตอบ อันที่จริง ท่านก็อยากฟังเรื่องของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเช่นเดียวกับพระมหาหนุ ดังนั้น เจ้าคุณอาจารย์จึงบอกนายผ่องว่า

“ตามสบายโยม ว่าแต่โยมไม่รับประทานอาหารก่อนหรือ ประเดี๋ยวเป็นลมเป็นแล้งไปจะมาโทษเอาตามาไม่ได้นะ” เจ้าคุณวัย สี่สิบเป็นห่วงสุขภาพโยมวัยแปดสิบสี่

“ผมยังไม่หิวหรอกครับ ปกติผมรับข้าวเที่ยงตอนบ่ายสอง ยังอยากเล่าเรื่องสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอีก พ่อผมเล่าให้ลูกๆ ฟังทุกคน แต่พวก พี่ๆ ก็ล้มหายตายจากไปหมด เกรงว่าถ้าผมตายไปอีกคนจะไม่มีใคร รู้เรื่องเหล่านี้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเล่าอะไรๆ ให้พ่อผมฟังหลายเรื่อง พ่อ ก็มาเล่าต่อพวกผม” บรูซวัยเจ็ดรอบแสดงเจตนาว่าอยากเล่า เจ้า คุณโชดกจึงฉลองศรัทธาด้วยการบอกเขาว่า

“นั่นก็ขอเรื่องที่โยมคิดว่ายังไม่มีคนอื่นรู้ก็แล้วกัน ไหนโยม ลองเล่ามาซิมีเรื่องอะไรบ้าง”

“เรื่องสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสอนกรรมฐานให้แม่นาค ท่านเจ้าคุณ เคยฟังหรือยังครับ” คนอยากเล่าถาม

“แม่นาคไหน หวังว่าคงไม่ใช่แม่นาคพระโขนงนะ”

“ใช่ครับ แม่นาคพระโขนงที่อยู่วัดมหาบุศย์นั่นแหละ ครับ”

“นั่นก็เล่าไปเลย เอาตามยังไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปสอนกรรมฐานให้แม่นาคตอนไหน”

มักกะลิผล

“ตอนที่ท่านอยู่วัดระฆังนั้นแหละครับ ตอนนั้นท่านเป็นเจ้าของอาวาสใหม่ๆ และเป็นเจ้าคุณธัมมกิตติ ยังไม่ได้เป็นสมเด็จเจ้าท่านเล่าให้พ่อผมฟังอย่างละเอียด ท่านบอกว่าคนส่วนใหญ่ไม่รู้จักความจริง คิดว่าแม่นาคเป็นผีดู ความจริงแล้วแม่นาคไม่ใช่ผีดู แต่คนไปทำให้แก่ดู”

“หมายความว่ายังไง” เจ้าคุณเขษมถามเพราะได้ยินเขาเล่าลือกันว่าผีแม่นาคนั้นดุร้าย เทียวอาละวาดชาวบ้านร้านถิ่นจนคนกลัวกันไปทั่วทั้งเมือง

“หมายความว่าตอนแก่ตายใหม่ๆ แกไม่เคยหลอกใคร แต่คนที่เดินผ่านไปผ่านมามักหลอกกันเอง หลอกว่า ผีโวย ผีแม่นาคมาโวย แล้วก็พากันวิ่ง แม่นาคแก่รำคาญที่คนเอาแกมาลือกันเล่นก็เลยลุกขึ้นมาหลอกจริงๆ”

“สมเด็จเจ้าท่านทราบได้ยังไง” พระอุดมวิद्याณถาม

“ท่านบอกพ่อผมว่าแม่นาคมาเล่าถวายครับ ที่นี้พ่อแม่นาคอาละวาดหนักเข้า คนก็หาหมอผีมาปราบ แต่ก็หมอกี้หมอกี้ปราบไม่อยู่ แถมบางคนถูกแม่นาคปราบเสียอีก คนก็ขวัญหนีดีฝ่อไม่ป็นอันท่ามาหากิน นิมนต์พระวัดไหนไปปราบก็ไม่สำเร็จ ในที่สุดจึงมีคนมานินต์ท่านไปปราบ”

“แล้วท่านไปไหม” มหาหนุชัก

“ท่านไม่ไปหรอกครับ ท่านรับปากพวกเขาว่าจะปราบให้ แต่ท่านไม่ต้องไปที่วัดมหาบุศย์ ท่านบอกพอดกกลางคืนท่านก็นั่งสมาธิ แล้วแผ่เมตตาไปเรียกแม่นาค คาถาที่ท่านใช้เรียกแม่นาคคือ เมตตุดุณฺ อรหฺ เมตตฺตา บทนี้ขลังมาก พ่อผมยังนำไปใช้ เป็นคาถาที่กันผีได้ ทำให้คนรักก็ได้ พอท่านแผ่เมตตาไป ผีแม่นาคก็มาหาท่าน เป็นผู้หญิง รูปร่างสวย ผมยาว ท่านก็ต่อว่าแม่นาค

ที่ไปก่อกรรมทำเข็ญ และถามว่าทำไมจึงต้องไปทำอย่างนั้น แม่
นาจึงกราบเรียนให้ทราบว่ แรกๆแกไม่ได้เป็นผีดู แต่คนมาหลอก
กันบ่อยๆ โดยเอาชื่อแกไปอ้าง แกก็เลยโกรธ แยกตัวอย่างเปรียบ
เทียบว่าผีก็เหมือนกับสุนัข ที่สุนัขดุก็เพราะคนชอบไปแกล้งไปแห่
มัน เลยทำให้มันนิสัยเสีย จากไม่ดุก็กลายเป็นสุนัขดุ จากไม่เคย
กัดใครก็เป็นกัดไม่เลือกหน้า ผีก็เหมือนกัน ไม่ชอบให้ใครมาเอา
ชื่อไปล้อเล่น ก็เลยต้องกลายเป็นผีดู” ฟังนายผ่องเล่า พระเจริญ
นึกถึงคำพูดของโยมยาย ที่ว่า ถ้าผีรัก หมาก็รักด้วย ผีก็คงจะเหมือน
หมาอย่างแม่นาจึงกราบเรียนเจ้าคุณธัมมกิตตินั้นกระมัง

“เจ้าคุณธัมมกิตติท่านก็อบรมสั่งสอนแม่นาค แล้วก็ขอ
บิณฑบาตไม่ให้แม่นาคหลอกหลอนใครอีก แม่นาคก็ให้สัญญา และ
ขอให้ท่านสอนกรรมฐานให้เพื่อที่จะได้ไปเกิดในภพภูมิที่ดี ท่าน
ก็สอนให้ทุกคืน กระทั่งเกิดเรื่อง” คนเล่าหยุดไปเฉยๆ พระเจริญ
กำลังฟังเพลินจึงพูดขึ้นว่า

“โยมเล่าต่อเถอะ กำลังสนุก เกิดเรื่องอะไรหรือ”

“ผมไม่แน่ใจว่าควรจะเล่าต่อดีหรือไม่ เพราะเป็นเรื่องไม่
ดีไม่งามของพระสงฆ์ แต่สมเด็จฯท่านเล่าให้พ่อผมฟังจริงๆครับ”
พระอุตมวิชาญาณจึงกล่าวอนุญาตว่า

“เล่าไปเถอะโยม อาตมาจะทำใจเป็นกลาง ไม่อคติกับฝ่าย
หนึ่งฝ่ายใด โยมว่าไปตามข้อเท็จจริงที่ได้ยินได้ฟังมาก็แล้วกัน”

“ครับ ผมขอยืนยันว่าผมไม่ได้มีอคติต่อพระสงฆ์องค์เจ้า
ผมเพียงแต่จะเล่าไปตามข้อเท็จจริง” แล้วเขาจึงเล่าต่อว่า

“คือพวกพระเถรกลุ่มหนึ่งมีจิตริษยาเจ้าคุณธัมมกิตติ และ
ต้องการให้ท่านสึก ด้วยหวังจะได้ตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดระฆังมา
ให้กับพวกตน จึงถือโอกาสใส่ร้ายป้ายสีว่าท่านพา ผู้หญิงเข้ามา

ไว้ในห้อง แล้วก็พากันแอบดู วันหนึ่งก็พร้อมใจกันมาล่อมกุฏิ เพื่อที่จะจับให้ได้คาหนังคาเขา เจ้าคุณท่านก็ทราบแต่ท่านไม่ว่าอะไร พระเถรเหล่านั้นก็ได้ใจจึงพากันมายืนอยู่ใต้ถุนแล้วตะโกนขึ้นมาว่า **สมภารปาราชิก** เจ้าคุณธัมมกิตติจึงบอกแม่นาคให้จัดการ แม่นาคก็กราบเรียนว่า ดิฉันทำไม่ได้ เพราะท่านเจ้าคุณสอนดิฉันให้มีเมตตาและดิฉันก็ตั้งใจแล้วว่าจะเลิกก่อกรรมทำเข็ญ เจ้าคุณธัมมกิตติจึงอธิบายว่า คนพวกนั้นเป็นคนชั่ว ตั้งใจจะทำลายพระศาสนา จึงเป็นหน้าที่ของสาธุชนที่จะต้องปราบให้ราบคาบ แม่นาคจึงเอื้อมมือยาวจูงไปตรงร่องกระดานไปจับหัวเถรรูปหนึ่ง จับแล้วก็ปล่อยแล้วไปจับหัวเถรอีกรูปหนึ่ง ทั้งพระทั้งเถรพากันวิ่งกระเจิง ชนกัน หัวร้างข้างแตก นับแต่นั้นมาก็ไม่มีผู้ใดกล้ามาลองดีกับท่านอีก หลังจากนั้นไม่นาน ท่านก็ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นที่ **สมเด็จพระพุฒาจารย์** แต่คนนิยมเรียกท่านว่า **สมเด็จพระโต** เพราะฉายาเดิมของท่าน คือ **โต พุรุมรสี** พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงเรียกสมเด็จเจ้าว่า **ขรัวโต** และก็ดูเหมือนว่าท่านชอบให้เรียกอย่างนี้ เวลาคนไม่รู้จักท่านท่านก็จะแนะนำตัวว่าท่านคือขรัวโต ท่านไม่ถือตัวเลยครับ พ่อผมนิมนต์มาทำบุญหลายครั้ง และประทับใจกับภาพที่ท่านกำมือแล้วสอนว่า คนเราก็มืดแค่สองกำเท่านั้นแหละ คือ กำปากกับกำท้อง เพราะสองกำนี้ทำให้คนทำกรรมดีหรือกรรมชั่ว พ่อเลยหาช่างมาหล่อรูปท่านไว้บูชา ภายหลังคนที่เคารพนับถือท่านก็นำไปหล่อต่อๆกันไปอีก” นายพ่อเองเล่าความเป็นมาของรูปหล่อโลหะสมเด็จพระโตในอิริยาบถกำมือตั้งขึ้น

“แล้วโยมรู้เรื่องพระสมเด็จไหมที่คนเขาพากันหาเช่า เขาบอกว่าพระสมเด็จขลัง ท่านเล่าเรื่องนี้บ้างหรือเปล่า อาตมาอยาก

รู้” เจ้าคุณเขษมถามขึ้น

“ก็ทราบบ้างเหมือนกันครับ ท่านเล่าว่าเวลาท่านบิณฑบาต คนถวายดอกไม้รูปเทียนมา ท่านก็นำมาบูชา โดยเฉพาะดอกไม้ ท่านจะไม่ทิ้ง ท่านจะนำไปตากแห้งแล้วโขลกให้เป็นผง เวลาลูกศิษย์ลูกหาจะสร้างพระก็จะมาขอผงจากสมเด็จพระ มีอยู่รายหนึ่งที่ท่านเล่าให้พ่อผมฟังคือ ยายแพง แก่ใส่บาตรสมเด็จพระทุกวันจนรู้จักกันดี ยายแพงมีอาชีพขายผักอยู่ในตลาด วันหนึ่งแกก็บ่นให้สมเด็จพระฟังว่าขายไม่ค่อยดี อยากขอพระสมเด็จพระสักองค์เผื่อจะขายของดี สมเด็จพระท่านก็บอกว่าอยากร่ำอยากรวยก็ต้องทำต้องสร้างขึ้นมาเอง ไม่ใช่ไปเที่ยวขอคนอื่น คือท่านต้องการสอนยายแพงให้สร้างความเพียรพยายามด้วยตนเอง แต่ยายแพงไปเข้าใจว่าสมเด็จพระให้แกไปสร้างพระเอง ก็ขอผงไปจากสมเด็จพระ ท่านก็ให้ไป ยายแพงแกก็เอาไปทำโดยใช้ส่วนผสมต่าง ๆ ตามที่สมเด็จพระบอก ซึ่งผมก็จำไม่ได้เสียแล้วว่ามียะไรบ้าง แต่ความที่แกแกก็เลยโขลกไม่ละเอียด แล้วก็บิ่นบุดๆ เบี้ยวๆ พอตากแห้งก็นำมาถวายสมเด็จพระจำนวนหนึ่ง ที่เหลือแกก็เก็บไว้บูชาแล้วก็แจกลูกหลานไปบ้าง ผลปรากฏว่า พระบุดๆ เบี้ยวๆ ของยายแพงกลับขลัง ใครได้ไปบูชาพากันร่ำรวยทันตาเห็น โดยเฉพาะยายแพงซึ่งเป็นคนสร้าง จากขายของไม่ดีก็กลายเป็นขายดิบขายดี ต่อมาแกก็เลิกขายผักมาเปิดร้านเสริมสวย ร้านเสริมสวยของแกก็คือสำนักนางคณิกา แกก็รวยขึ้นๆ กระทั่งเก็บเงินสร้างวัดได้วัดหนึ่ง ซึ่งสมเด็จพระท่านประทานชื่อว่า วัดคณิกาผล เพราะได้มาจากน้ำพักน้ำแรงของเหล่านางคณิกา วันทำบุญฉลองวัด ยายแพงก็นิมนต์สมเด็จพระไปเทศน์ สมเด็จพระท่านก็รับนิมนต์ พอขึ้นธรรมาสน์ ท่านก็ตั้งโม ๓ จบ แล้วเทศน์ว่า ยายแพงเอ๋ย ยายแพง ขายผักขายแดงอยู่ในตลาด ต่อมาก็มาทำร้านเสริมสวย

ร่ำรวยเงินทอง กระทั่งสร้างวัดคณิกาผลขึ้น อานิสงส์ที่ยายแพ่ง
ได้ในครั้งนี้คิดเป็นเงินสลึงเฟื้อง... ยายแพ่งได้ฟังก็ค้านสมเด็จเจ้าว่า
แกสร้างวัดหมดเงินหมดทองไปหลายร้อยชั่ง ทำไมได้บุญแค่สลึง
เฟื้อง สมเด็จเจ้าตอบว่า เพราะแกเป็นแม่แล้ว เอาเปรียบคนอื่น หา
กินด้วยเรี่ยวแรงของคนอื่น เมื่อแกเอาเงินนั้นมาทำบุญ ก็เลยเป็น
บุญของคนอื่น ส่วนแกได้แค่ค่านายหน้าราคาสลึงเฟื้อง ยายแพ่ง
ก็โกรธหน้าเป็นม้าหมากรุก สมเด็จเจ้าเห็นยายแพ่งโกรธก็หัวเราะ
ขบขัน เพราะคุ้นกันมาตั้งแต่แกเป็นแม่ค้าขายผักอยู่ในตลาด ตอน
หลังที่แกมาตั้งสำนักนางคณิกา แกก็มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของบรรดา
นักเที่ยวกลางคืน พ่อเล่าว่า เพื่อนของพ่อหลายคนยังเคยเป็น
ลูกค้าของแก” คนเล่าเล่าพลางหัวเราะหิๆ

“ถ้าอาตมาเป็นโยมก็คงจะถามว่า พ่อล่ะเคยไปอุดหนุนแก
บ้างหรือเปล่า” พระที่นั่งถัดจากพระมหาหนูปุดขึ้น

“พ่อคงไม่กล้าหอกครีบท่าน แม่ผมหูดุ้งกับเสื่อ พ่อกลัว
เมียงกับหนูกัวแมว” นายฟ่องพูดถึงมารดาบิดาผู้ล่วงลับ

“แต่อิฉันว่าดีนะจ๊ะ ผัวที่กลัวเมียนะเจริญ” นางบัวลอยลูก
สะใภ้ของนายฟ่องพูดขึ้น นางเพิ่งเข้ามาสมทบหลังจากไปดูแลแขก
หรือให้รับประทานอาหารกันอย่างทั่วถึงแล้ว

“เจริญยังงัยละโยม” พระเจริญถามในฐานะที่ท่านชื่อเจริญ

“ก็เจริญรุ่งเรืองซีจ๊ะ ทำมาค้าขึ้น แล้วก็ไม่ต้องทำบาปด้วย
เพราะเมียจะคอยกำกับ เช่น ห้ามไม่ให้กินเหล้าเมา ยา ห้ามไป
ทำเจ้าชู้ประตูดินผิดลูกผิดเมียเขา ถ้าผัวคนไหนไม่กลัวเมียก็จะไม่
เชื่อ และเที่ยวไปทำบาปทำกรรม ก็จะเสียทั้งเวลาทำมาหากิน เสีย
ทั้งชื่อเสียงวงศ์ตระกูล แล้วตายไปก็ต้องตกนรกอีก จริงไหมจะพ่อ
ไอ้หนู” นางหันไปพูดกับนายฝั่งผู้ซึ่งเดินตามรอยบิดาในเรื่องกัว

เมีย

“แกเข้ามาทำไมล่ะ ไปดูแขกหรือไป เรื่องของผู้ชายเขา
แกไม่เกี่ยว” นายฝั่งไล่เมียเพราะรู้สึกอายที่คนเป็นเมียพูดสอดขึ้น
มา

“ข้าก็อยากฟังบ้างซี ขอฉันฟังด้วยคนนะพ่อนะ” นางหัน
ไปขออนุญาตพ่อครัว

“แล้วแต่เอ็งจะตกลงกับไอ้ฝั่งมันเถอะ เรื่องของผิวเมีย ข้า
ไม่เกี่ยว แต่ข้าก็เห็นด้วยกับไอ้ฝั่งมันว่าเป็นเรื่องของผู้ชาย อีก
อย่างก็มีพระมีเจ้าอยู่ด้วย ไม่สมควรที่เอ็งจะเข้ามาร่วมฟัง” นาย
พ่ออบอกลูกสะใภ้

“ฉันเข้าไปก็ได้” นางกราบปลกๆสามครั้งแล้วจึงลุกออกไป
ด้วยท่าทีที่ไม่ใคร่พอใจนัก เมียออกไปแล้วนายฝั่งจึงพูดขึ้นว่า

“ผมต้องขอประทานโทษพระคุณเจ้าด้วยที่เมียผมมาทำให้
การสนทนาต้องหยุดชะงักลง นั่งคนนี่มันร้ายกาจ เข้าที่ไหน
วงแตกที่นั่น”

“ถ้าเขานั่งอยู่ตรงนี้โยมจะกล้าพูดอย่างที่ว่าไหม” เจ้าคุณ
เชชมถามอย่างนឹกสนุก

“คงไม่...ไม่พูดมั้งครับ” นายฝั่งตอบตะกุกตะกัก

“แสดงว่าโยมกลัวเมีย” พระที่นั่งถัดจากมหาหนุทายทัก

“ก็...ไม่กลัวหรอกครับ เพียงแต่ไม่กล้า” บุตรชายนายพ่อ
ตอบเสียงอ้อมแอ้ม

“เอาละ อาตมาคิดว่าสมควรแก่เวลาแล้ว เห็นจะต้องลากลับ
เสียที โยมจะได้พักผ่อน ท่านเจ้าคุณ เรากลับกันเสียทีดีไหมครับ”
พระอุทุมวิชาญาณบอกเจ้าภาพแล้วหันไปชวนเจ้าคุณเชชม

“ดีเหมือนกัน ผมชักอยากกลับบ้านแล้ว” ท่านรู้สึกอึดอัดใน

ห้อง อาจเป็นเพราะฉันมากไปนั่นเอง

“ถ้าเช่นนั้นก็นิมนต์เข้าห้องสุขาาก่อนนะครับ จะได้ไม่ไปปวดกลางทาง” นายฟ่องพูดอย่างคนรอบคอบแล้วหันไปสั่งลูกชายว่า “พาพระคุณเจ้าไปห้องสุขาด้วย”

เรือแล่นมาได้ประมาณครึ่งชั่วโมง เจ้าคุณเขมมก็เกิดอาการบั้นป่วนในห้อง รู้ได้ทันทีว่าพลาก์งทำพิษเข้าให้แล้ว ท่านภาวนาขอให้ถึงวัดโดยเร็ว เรือแล่นต่อไปได้อีกสักครู่ ท่านรู้สึกปวดท้องหนักอยากเข้าห้องสุขาเป็นกำลัง แต่ห้องสุขาในเรือก็ไม่มี หรือถ้าจะให้เรือจอดข้างทางเพื่อขอเข้าห้องสุขาจากบ้านที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำก็เกรงใจคนทั้งลำเรือ จึงได้แต่ปรับทุกข์กับพระอุดมวิชาญาณว่า

“ผมแย่แล้วครับเจ้าคุณ ฉันพลาก์งมากไปหน่อย เลยปวดท้องหนัก สงสัยจะท้องเสีย”

“ทำยังไงดีล่ะ หรือจะให้เรือแวะบ้านริมน้ำ”

“เกรงใจผู้โดยสารคนอื่นเขาซีครับ อีกอย่างผมคงอายุแย่หากต้องทำอย่างนั้น”

“นั้นก็กำหนดนะ กำหนดว่า อดทนหนอ อดทนหนอ หนึ่งกำหนดไปเรื่อยๆ” เจ้าคุณโชดกแนะนำ เจ้าคุณเขมมทำตาม หากก็ไม่ได้ผลเพราะท่านไม่ค่อยได้ปฏิบัติ และขาดการฝึกฝน พระอุดมวิชาญาณรู้สึกสงสารเพื่อนที่เห็นเขากลับจหน้าเขี้ยวหน้าเหลือง ขณะเดียวกันก็นึกถึงอานิสงส์ของ โภชเนมัตตัญญุตตา ที่พระพุทธรองค์ทรงสอน ความรู้จักประมาณในการบริโภค ทำให้บุคคลได้รับประโยชน์จากการกินการดื่ม เพราะการกินดื่มที่มากหรือน้อยเกินไป ย่อมทำให้เกิดโทษแก่ร่างกายดังที่เพื่อนภิกษุของท่านกำลังประสพอยู่นี้

เจ้าคุณเขมมนั่งบิดไปบิดมาอยู่ในเรือ ภาวนาขอให้ถึง

มักกะฉิบผล

ท่าพระจันทร์โดยเร็ว ท่านคิดว่าเมื่อเรือเทียบท่า ก็จะมีขึ้นจากเรือไปขอเข้าห้องสุขาจากบ้านตึกริมน้ำ จะให้เดินถึงวัดคงไม่ไหวแน่ อย่างไรก็ตามก็ขอภาวนาให้ถึงท่าพระจันทร์โดยเร็วเถิด อย่าให้ท่านต้องอับอายขายหน้าผู้โดยสารในเรือเลย

เมื่อเรือจอดเทียบที่ท่าพระจันทร์ ผู้โดยสารที่เป็นคฤหัสถ์แย่งกันขึ้นก่อน ผู้โดยสารที่เป็นพระภิกษุจึงต้องรอเพราะเกรงจะไปชนกับผู้โดยสารที่เป็นสตรี เจ้าคุณเขษมสุดจะกลั้นอีกต่อไป เมื่อผู้โดยสารที่เป็นคฤหัสถ์ขึ้นหมดแล้ว ท่านจึงก้าวขึ้นไปเป็นรูปแรก และพลัดตกลงไปในแม่น้ำ พระภิกษุอีก ๘ รูป ต่างตกใจคิดว่าท่านก้าวพลาด ครั้นท่านว่ายน้ำเข้ามาจึงพากันจุดขึ้นท่ามกลางสายตาของผู้โดยสารชุดใหม่ที่กำลังจะลงเรือ เจ้าคุณเขษมตัวเปียกปอน ผ้าไตรจีวรมีน้ำหยดลงมาเป็นสายๆ ขณะเดินกลับวัดเจ้าคุณโชดกพอจะรู้เท่าทันเพื่อนภิกษุ ก่อนแยกกันกลับคณะของตนจึงกระซิบบอกว่า

“เจ้าคุณผมถามจริงๆ เถอะว่า เมื่อตะกี้เป็นอุบัติเหตุหรือว่าจงใจ” เจ้าคุณเขษมก็กระซิบบอกว่า

“เจ้าคุณถามจริงๆ ผมก็ต้องตอบจริงๆ ว่ามันทนไม่ไหวแล้ว ถ้าไม่ทำอย่างนั้นผมก็อายโยมเขาแะ พอลงน้ำเสียแล้วก็สบายใจ ทั้งถ่ายทั้งล้างเสร็จสรรพ ทีนี้ผมจะจำไปจนวันตายเลย เวลาจะฉันทะไรก็จะนึกถึง โภชนมัตตัญญูตา ที่พระพุทธรองค์ทรงสอน” เจ้าคุณ้วยสี่สิบบอกเพื่อนภิกษุ้วยเดียวกัน

๙๑

โสฬสญาณ

๖ เวลาผ่านไปอีกสองเดือน พระเจริญยังคงพำนักอยู่ที่คณะ
๕ วัดมหาธาตุและเรียนวิปัสสนากรรมฐานอย่างตั้งอกตั้งใจ เจ้า
คุณอุดมวิชาญาณรู้ว่าศิษย์รูปนี้จะเป็นวิปัสสนาจารย์ที่มีชื่อเสียงต่อไป
ในวันข้างหน้า ทั้งจะเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระศาสนา จึง
พยายามสนับสนุนพระหนุ่มให้มีประสบการณ์หลากหลาย เป็นต้น
ว่า ให้ติดตามไปในที่ต่างๆ ที่มีผู้นิมนต์ท่านไปสอนกรรมฐานหรือ
แสดงธรรม ไม่ว่าจะเป็นครูกบางขวาง วัดปากน้ำ หรือสถานที่
อื่นๆ นอกจากที่กล่าวมานี้

พระเจริญเป็นคนฉลาดหลักแหลม ได้ยินได้ฟังอะไรมา ก็จด
บันทึกไว้เป็นหลักฐาน เพราะเห็นว่าจะนำมาใช้ประโยชน์ได้เมื่อ
ต้องการ วันหนึ่งเจ้าคุณอาจารย์ได้มาหาท่านที่ห้อง แจ้งให้ทราบ
ว่าวันพระที่จะถึงนี้ สมเด็จพระราชชนนีจะเสด็จมาเข้าวิปัสสนา
กรรมฐาน และจะประทับอยู่ที่หอพระธาตุเป็นเวลาถึงเดือน ด้วย
มีพระประสงค์จะปฏิบัติขั้นอุกฤษฏ์

“พระองค์ทรงปฏิบัติมานานแล้วหรือครับ” พระหนุ่มถาม

“ทรงมาเข้าปฏิบัติครั้งแรกเมื่อสามปีที่แล้ว ประทับอยู่ที่หอ
พระธาตุ ๗ วัน เมื่อเสด็จกลับไปประทับที่วังสระปทุมฉันก็ได้รับ
นิมนต์ไปถวายการสอบอารมณ์หลายครั้ง ทรงปฏิบัติได้ดีมาก ทรง

มักกะลิผล

มีพระวริยะอุตสาหะเป็นเยี่ยม แม้จะทรงมีพระราชภารกิจมากมาย แต่ก็ทรงปฏิบัติได้ก้าวหน้ากว่าพระสงฆ์บางรูปเสียอีก” พระเจริญมีความรู้สึกที่ว่าตัวท่านถูกว่า จึงยอมรับแต่โดยดี

“กระผมตั้งใจว่าจะอธิษฐานจิต ขอปฏิบัติขั้นอุกฤษฏ์ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป กระผมขอตั้งสัตย์ปฏิญาณต่อเจ้าคุณอาจารย์ว่า กระผมจะปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทุกวัน ตั้งแต่ตีสี่ไปจนถึงตีสองของอีกวัน จะฉันเพียงมือเดียวและพักผ่อนจำวัด วันละสองชั่วโมงเท่านั้น” ท่านประนมมือขณะปฏิญาณ

“ดีแล้ว ถ้าเธอบรรลุญาณ ๑๖ ระหว่างที่พระองค์ประทับอยู่ที่นี้ ฉันจะอนุญาตให้เธอเข้าฟังถวายการสอบอารมณ์เช่นเดียวกับพระครูประกาศ” ได้ยินดังนั้น พระหนุ่มแสนจะดีใจและตั้งปณิธานแน่วแน่ว่าท่านจะต้องบรรลุญาณ ๑๖ ให้จงได้

วันไหนเวลาบ่ายสามโมงครึ่ง ขณะที่พระเจริญกำลังเดินจงกรมอย่างตั้งอกตั้งใจและมีสติต่อเนื่องในทุกอิริยาบถอยู่นั้น ปัญญา ก็ผุดขึ้น ใจสอนใจตนเองว่า “การปฏิบัติจะต้องไม่หวังผล จงมั่นใจว่าเมื่อเราทำเหตุไว้ดี ผลก็ย่อมดีตามโดยไม่ต้องหวัง การกระทำที่หวังผลเป็นเหตุให้เกิดความยึดติดถือมั่น ไม่เป็นอิสระ เราจักต้องปล่อยวางเสีย” เมื่อใจสอนใจดังนี้ ปัญญา ก็ทำลายสังโยชน์เบื้องต่ำ มีสัทธิกายทิฐิ วิจิกิจฉา และสีลัพพตปรามาส ให้ขาดสิ้นไป ความเห็นว่าเป็นตัวของตน ความลังเลสงสัย และความถือมั่นในศีลพรต ไม่มีหลงเหลืออยู่ในขั้นธสันดาน จิตเป็นอิสระปลอดโปร่งจากสังโยชน์ทั้งสาม จึงเกิดความสุขชนิดที่ไม่เคยสุขเช่นนี้มาก่อน ท่านรู้ว่าได้ข้ามพ้นจากภาวะปุถุชนเข้าสู่ภาวะอริยบุคคลแล้ว โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล ท่านเข้าถึงแล้ว ความปีติยินดีบังเกิดขึ้น เมื่อรู้ว่าท่านมีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะพึงเทศน์ลำดับญาณได้

มักกะลิผล

ปิติหนอ ปิติหนอ พระหนุ่มกำหนดรู้ในใจ และในความ
ปิติยินดีนั้นจิตของท่านก็น้อมไปในธรรมคุณ ๖ ประการ ที่พระ
พุทธองค์ทรงเข้าถึงและนำมาเผยแผ่ แสดงแก่สัตว์โลกเมื่อสองพัน
ห้าร้อยกว่าปีมาแล้ว

สวากขาโต ภคเวตา ธมฺโม พระธรรมอันพระผู้มีพระภาค
เจ้าตรัสไว้ดีแล้ว ตรัสไว้เป็นความจริงแท้ อีกทั้งงามในเบื้องต้น
งามในท่ามกลาง งามในที่สุด พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะ
ประกาศหลักการครองชีวิตอันประเสริฐ บริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิง

สนฺหิฏฺฐิโก อันผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นชัดด้วยตนเอง ผู้ใด
ปฏิบัติ ผู้ใดบรรลु ผู้นั้นย่อมเห็นประจักษ์ด้วยตนเอง ไม่ต้องเชื่อ
ตามคำของผู้อื่น ผู้ใดไม่ปฏิบัติ ไม่บรรลु ผู้อื่นจะบอกก็เห็นไม่ได้
อกาลิโก ไม่ประกอบด้วยกาล ไม่ขึ้นกับกาลเวลา พร้อม
เมื่อใด บรรลุได้ทันที บรรลุเมื่อใด เห็นผลได้ทันที

เอหิพสุสฺสิโก ควรเรียกให้มาดู เชิญชวนให้มาชมและพิสูจน์
หรือทำทนายต่อการตรวจสอบ เพราะเป็นของจริงและดีจริง

โอปนยิโก ควรน้อมเข้ามาไว้ในใจ หรือน้อมใจเข้าไปให้
ถึงด้วยการปฏิบัติให้เกิดมีขึ้นในใจ หรือให้ใจบรรลุดังอย่างนั้น เป็น
สิ่งที่น่าผู้ปฏิบัติให้เข้าไปถึงที่หมาย คือ พระนิพพาน

ปัจจุตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิ อันวิญญูชนพึงรู้เฉพาะตน
เป็นวิสัยของวิญญูชนจะพึงรู้ได้ เป็นของจำเพาะตน ต้องทำจึง
เสวยได้เฉพาะตัว ทำให้กันไม่ได้ เอาจากกันไม่ได้ และรู้ได้ประจักษ์
ที่ในใจตนเอง

“โอ. การได้ดวงตาเห็นธรรมเป็นเช่นนี้เองหนอ เราได้
เห็นธรรมแล้ว ธรรมปรากฏชัดแก่ใจเราแล้ว ธรรมช่างวิเศษแท้
หนอ เราพ้นจากอบายภูมิเพราะเข้าถึงธรรมที่พระพุทธองค์ทรง

มักกะลิฬล

ค้นพบ” พระหนุ่มรำพึงอย่างมีความสุข เป็นความสุขที่ไม่เคยมีมาก่อน

ช่วงระยะเวลาที่สมเด็จพระราชชนนีประทับอยู่ที่หอพระธาตุ เพื่อทรงปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จมาทรงเยี่ยมพระสัสสุสองครั้งในฐานะที่ทรงเป็นพระสุณิสา พระอุดมวิชาญาณอนุญาตให้พระหนุ่มเข้าฟังถวายเป็นการสอบอารมณ์ดังที่ได้ลั่นวาจาไว้ การสอบอารมณ์จะมีทุกวันตอนห้าโมงเย็น วันแรกพระเจริญรู้สึกตื่นเต้นจนต้องกำหนด ตื่นเต้นหนอ หลายครั้ง ผิดกับพระครูประกาศผู้ซึ่งรู้สึกเฉยๆ ด้วยว่าเคยติดตามเจ้าคุณอาจารย์ไปถวายเป็นการสอบอารมณ์ที่วังสระปทุมหลายครั้ง สมเด็จพระราชชนนีมีพระชนมายุ ๕๓ พรรษา ทรงมีพระพลานามัยสมบูรณ์ แข็งแรง พระฉวีงามผุดผ่อง พระพักตร์ดูอ่อนวัยกว่าพระชนมายุจริงสักสิบปี นอกจากนั้นยังทรงพระปรีชาสามารถ เจ้าคุณอาจารย์ถามอะไร ก็ทรงตอบได้อย่างฉะฉาน ชัดถ้อยชัดคำ ทรงมีลีลาในการตอบไม่ซ้ำแบบใคร ภิกษุหนุ่มจากวัดพรหมบุรีรู้สึกว่าคุณท่านมีบุญที่ได้เข้าฟังถวายเป็นการสอบอารมณ์ในครั้งนี้

สมเด็จพระราชชนนีทรงปฏิบัติขั้นอนุภุชฌ์อยู่ ๗ ทิวาราตรี ก็ทรงบรรลุลุณณ ๑๖ ทรงพระปรีชาสามารถเข้าผลสมาบัติได้ถึง ๕ ชั่วโมง และเมื่อทรงออกจากผลสมาบัติแล้ว ทรงกราบท่านเจ้าคุณอาจารย์สามครั้ง ด้วยทรงระลึกในความกรุณาของท่าน พระอุดมวิชาญาณจึงจัดให้มีการเทศน์ลำดับญาณถวายเป็นพิเศษ เป็นพระพม่าชื่อ อาจารย์อาสาสะ มีเหตุจากสถานทูตพม่ามาแปลเป็นภาษาไทย เริ่มเทศน์เวลาสิบแปดนาฬิกาตรง พระเจริญจึงได้ฟังเทศน์ลำดับญาณเป็นครั้งแรก พร้อมสมเด็จพระราชชนนี ท่านฟังอย่าง

มักกะลิผล

ตั้งอกตั้งใจเป็นเวลาหกชั่วโมงเต็ม และจดบันทึกไว้อย่างละเอียด การเทศน์เป็นภาษาพม่าทำให้ท่านจดได้ทัน เพราะจดเฉพาะที่พูด แปลเป็นภาษาไทย จากสิบแปดนาฬิกาถึงยี่สิบสี่นาฬิกา ท่านจดได้ สองเล่มสมุดไทย ความที่เป็นคนละเอียดลออ จึงจดหมดทุกถ้อยคำ อาจารย์จะโอหรือกระแอมก็ครั้งระหว่างที่เทศน์ ท่านก็บันทึกไว้ กระทั่งอาจารย์เทศน์จบและกลับกุฏิ สมเด็จพระราชชนนีเสด็จกลับไปยังหอพระธาตุดันเป็นที่ประทับ และเจ้าคุณอาจารย์ลุก ออกไปยังห้องของท่านแล้ว พระหนุ่มจึงเดินกลับห้องของท่าน รู้สึกสบายอกสบายใจ ไม่ม่วงเหงาหาวนอนเลยสักนิด

เมื่อไม่ม่วงท่านจึงปฏิบัติต่อ หมายถึงได้บรรลุนิพพานขั้นสูงขึ้นไป ท่านเริ่มเดินจงกรม กำหนดจิตว่าจะเดิน ๑ ชั่วโมง นั่ง ๑ ชั่วโมง หลังจากนั้นหากม่วงก็จะจำวัด แต่หากไม่ม่วงก็จะลุกขึ้นมาเดินจงกรมต่อ เดินจงกรมไปได้สักครึ่งชั่วโมง ท่านก็รู้สึกปวดเบาเป็นกำลัง จึงกำหนดเดิน ขวา-ย่าง ซ้าย-ย่าง ไปยังห้องสุขาเพื่อปัสสาวะ ครั้นถึงท่านจึงปัสสาวะ หากก็ไม่สามารถถ่ายเบาได้ ทั้งอาการปวดก็ทวีความรุนแรงหนักขึ้น ท่านกำหนด ถ่ายเบาหนอ ถ่ายเบาหนอ หลายครั้งก็ไม่สามารถทำให้ปัสสาวะออกมาได้ ยืนกำหนดอยู่อย่างนั้นจนครบชั่วโมง จึงเดินกลับมายังห้องอย่างมีสติ กำหนดนั่งภาวนา และแทนที่จะกำหนดเฉพาะ พอง-หนอ กับ ยุบ-หนอ ท่านก็เพิ่ม ปวดเบาหนอ เข้าไปด้วย แม้จะทนทุกขเวทนาด้วยการปวดปัสสาวะ แต่ท่านก็สามารถรวมจิตให้ตั้งมั่นเป็นสมาธิได้ และแล้วกฎแห่งกรรมก็ปรากฏออกมาในนิมิต เป็นเรื่องราวที่ท่านก่อกำเนิดขึ้นสมัยที่ยังเรียนมัธยมสอง

ภาพเด็กหนุ่มแขนขายาวแก้ง่ามกำลังเรียน เตรีจฉานวิชา จากพระเขมร วิชาแก่ลั้งคนให้ปัสสาวะไม่ออก พอได้วิชาที่จะนำไป

มักกะลิผล

ทดลองกับพี่สาว คือ นางสาวจำแลงซึ่งเป็นไม้เบื่อไม้เมากันมา
“หลวงพี่แน่ใจนะครีบบว่าวิชานี้ใช้ได้ผล” เด็กชายรุ่นหนุ่ม
ถามพระเขมรวัยสามสิบเศษ

“แน่ใจซี พวกลูกศิษย์เข้ามาเรียนแล้วก็นำไปใช้ได้ผลทุก
ราย โดยเฉพาะพวกที่มีศัตรู มันก็ไปทำให้ศัตรูตายไปหลายราย
แล้ว คนที่ถูกทำจะเยี่ยวไม่ออกสองวันกับสองคืน แล้วจะต้องตาย
ในวันที่สาม”

“ฉันขอเรียนด้วย แต่หลวงพี่ต้องเก็บเป็นความลับนะ
จะให้ยายกับแม่ผมรู้ไม่ได้เป็นอันขาด ไม่งั้นผมถูกเขียนหลังลาย
แน่ ยายผมคุยกับเสื่อแน่ะ”

“ตกลง ข้าจะไม่บอกยายและแม่เอ็ง บอกพ่อเอ็งคนเดียว”

“ไม่ได้นะครีบบหลวงพี่ ชื่นบอกพ่อผมยิ่งแย่มากใหญ่ พ่อผมนะ
มือหนักกว่ายายและแม่หลายเท่า ผมคงตายแน่ๆ หลวงพี่ต้อง
สัญญาจะครีบบว่าจะไม่บอกใคร แล้วผมจะถวายค่ายกครุหบาท”
เด็กหนุ่มติดสินบนพระเขมร เงินหกบาทก็ต้องขโมยจากยายอีกตาม
เคย แต่นั่นไม่ใช่เรื่องใหญ่เพราะเคยขโมยมาหลายครั้งหลายหน
ตัวเขาเป็นคนมีสมาธิ วันก่อนยังใช้สมาธิขโมยเงินยายมาตั้งร้อย
ยี่สิบบาท มีอย่างไหนครุเขาให้ซื้อชุดลูกเสือทั้งชุด ราคาหนึ่งร้อย
บาท ยายว่า

“อะไรกัน ชุดละตั้งร้อย เกิดมายายก็เพิ่งจะได้พบได้เห็น
นี่แหละ เอ็งมาหลอกเอาเงินยายไปไหนล่ะ”

“ผมเปล่าหลอก ไม่เชื่อยายลองไปถามครูกี้ก็ได้ ผมจะพาไป”

“เรื่องอะไรยายจะต้องไปถามให้เสียเวลาทำมาหากิน เอา
อย่างนี้เอ็งเอาไปสิบบาทก็แล้วกัน” แล้วยายก็ให้สิบบาทจริงๆ เหตุ
ฉะนั้นเขาจึงต้องใช้ มิจฉาสมาธิ ขโมยเงินยาย ยายเอาเงินไว้ได้

มักกะลิผล

หมอน ธนบัตรใบละหนึ่งบาทถูกมัดเป็นพ่อนๆ อยู่ใต้หมอน วันนั้นยายไม่ค่อยสบาย จึงนอนกลางวัน นอนหนุนหมอนใบที่ซ่อนเงินไว้ข้างใต้ คงคิดว่าปลอดภัยดีแล้ว เด็กหนุ่มย่องเข้ามาอย่างเงียบกริบ ค่อยๆ เอื้อมมือเข้าไปใต้หมอน หยิบธนบัตรออกมาหนึ่งพ่อน นับอย่างชำนาญช้านานมาได้ ๑๒๐ ใบ จึงนำที่เหลือเข้าไปซุกไว้ใต้หมอนยายตามเดิม แล้วไปตลาดซื้อชุดลูกเสือ พร้อมถุงน่อง รองเท้าครบชุดในราคาหนึ่งร้อยบาท เหลืออีก ๒๐ บาทก็กินกล้วยเตี๋ยและน้ำแข็งไสจนอึดแปล้ จ่ายเงินไปสามบาท ที่เหลือไว้ทำทุนเล่นโยนหลุมกับเพื่อนวันพรุ่งนี้ เขากลับมาบ้านแล้วยายก็ยังไม่นอน จึงจัดการตักน้ำใส่ตุ่มเพื่อให้คุ้มกับเงิน ๑๒๐ บาท บ้านยายมีตุ่มน้ำ ๒๐ ใบ บนเรือน ๑๐ ใต้ถุนอีก ๑๐ ยายจะเกณฑ์ให้เขาตักน้ำใส่ให้เต็มอยู่เสมอ วันนั้นตุ่มที่อยู่บนบ้านพร่องไปเจ็ดใบ เขาจึงจัดการตักมาใส่จนเต็ม พอตักน้ำเต็มทุกตุ่มยายก็ตื่นพอดี ที่รู้ว่าตื่นเพราะเขาถูกเรียกให้ไปหา

“ไอ้หนู มานี่ซิ เอ็งขโมยเงินยายใช่ไหม พ่อนี้มันนยุบไปตั้งครึ่ง” ตื่นปุ๊บยายก็ตรวจ สมบัติ บ๊ีบ

“ผมเปล่าขโมย ยายลืมนั้ง เอาไปใช้ที่อื่นแล้วมาโทษผม”

“คนอย่างยายไม่เคยลืมนั้ง ถึงจะแก่แต่ความจำยังดี เอ็งบอกมานะว่าลั๊กไปเท่าไร”

“ผมเปล่าลั๊ก เปล่าขโมย ไม่เชื่อขอให้ฟ้าผ่า” ยิ่งคำว่าตาย ไว้ทัน

“เออ เอ็งหัดสาบานเข้า วันหนึ่งจะต้องถูกฟ้าผ่าแน่ ต่อให้ลงไปซ่อนอยู่ในตุ่มฟ้าก็ยังมี” คำพูดของยายทำให้เด็กหนุ่มเสียวไปถึงขั้วหัวใจ

เป็นอันว่าเขาได้วิชาทำให้คนบัสสวาะไม่ออกมาจากพระ

มักกะลิผล

เขมรโดยจ่ายค่ายกครูไปหกบาท แล้วก็จัดการ ลองวิชา บังเอิญ
วันนั้นที่ป่าช้าเขามีกาเหาะผี เป็นผีผู้หญิงผูกคอตาย เหมือนจะเป็น
ใจให้เขาได้ลองวิชา สิบแปดนาฬิกาตรงเขาจึงไปที่ป่าช้า สัปเหร่อ
กลับบ้านไปแล้ว คงปล่อยให้ศพใหม่ไปตามลำพัง หนุ่มเจริญไป
ถึงก็เอาผ้ายันต์ไปวางที่มุมกองฟอนทั้งสี่มุม แล้วว่าคาถาเรียก
วิญญาณผี เสร็จแล้วจึงใช้มีดโต้ฟันไม้ทิมผีมาหนึ่งดอก ไม้ทิมผีคือ
ไม้ไผ่ยาวประมาณวาสองดอก ที่สัปเหร่อเขาใช้เวลาเหาะผี คือเมื่อ
ถูกเหาะ ผีจะลุกขึ้นนั่ง บางทีก็ยิ้มแยกเขี้ยวให้อีกด้วย แต่สัปเหร่อ
เขาไม่กลัวเพราะรู้นั้นเป็นเพียงซากศพ เขาก็จะเอาไม้ทิมผีทิม
ไปที่ท้องผีให้ท้องแตกใส่ทะเลักออกมา บางคนก็เรียกว่าไม้กระทุ้ง
ผี เพราะใช้กระทุ้งให้ท้องแตก หากไม่ทำเช่นนี้ผีก็จะไหม้ไม่หมด
ตัดกระบอกมาได้แล้ว เด็กหนุ่มจึงกลับบ้าน ซ่อนมันไว้
ใต้ถุนไม้ให้หายเห็น ขึ้นตอนต่อไปค่อยทำในวันรุ่งขึ้น เป้าหมาย
คือนางสาวจำแลง พี่สาวของเขา หมันได้มานานแล้ว

“ยาย ผมขอไปเยี่ยมพ่อกับแม่ นะครับ จะไปกินข้าวเย็นที่
นั่น ยายจะไปด้วยก็ได้”

“เอ็งไปคนเดียวเถอะ ยายไม่ไปด้วยหรอก แล้วรีบกลับมา
ล่ะ อย่าให้มีดคำ”

“ครับ แต่ถึงจะมีดจะคำยังไงผมก็ต้องกลับมาอนบ้านยาย
ไม่เห็นหน้ายายผมนอนไม่หลับ” หลานชายเฝ้า

“ไม่เห็นหน้ายายหรือไม่เห็นเงินยายกันแน่ พุดให้มันตรง
ไปตรงมาซิ”

“โธ่ยาย เห็นผมเป็นคนงกไปได้”

“ก็หรือว่าเอ็งไม่งกล่ะ” ยายย้อน

“ถ้างกก็ติดมาจากยายนั่นแหละ” หลานชายย้อนบ้าง

มักกะฉิบผล

“จะไปก็รีบไปเสียที่ย่ามาย้ายายอยู่เลย”

“เถียงไม่ขึ้นใช่ไหมล่ะ” หลานชายไม่วายยัว แล้วจึงเดิน
ตังๆ ลงเรือไป

“เดินให้มันเบาๆหน่อย นี่ดีนะที่เอ็งเป็นผู้ชาย ถ้าเป็นผู้หญิง
ละก็รับรองหาหัวไม้ได้ ใครเขาจะเอาหนังขย่มธรณีไปทำลูกทำเมีย”

“ผมเกิดเป็นผู้ชายก็ดีแล้วไงล่ะ” หนุ่มน้อยตะโกนขึ้นมา

๙๒

กรรมแก่งพีสาว

ที่ติดพองกับแม่จวนแสนจะดีใจที่ลูกชายมาเยี่ยม จึงสั่งนางสาวจำแลงให้เตรียมหุงหาอาหาร

“เอ็งเตรียมของไว้ เดี่ยวข้าจะปรุงเอง” แม่จวนสั่ง ตั้งใจจะปรุงอาหารอย่างดีให้ลูกชาย ครั้นจะปล่อยให้ลูกสาวทำหรือก็รู้ๆ ฝีมือกันอยู่ ฝีมือทำอาหารของนางสาวจำแลงนั้น แม้แต่หมาก็ยังเมิน

“แหม ที่ลูกชายมาละก็เอากเอาใจดีนั้ก ส่วนลูกสาวรับใช้อยู่ทุกวี่ทุกวันกลับไม่เคยเอาใจ” พี่สาวหนุ่มเจริญค่อนขออดมารดา “ทำพุดดีไปเถอะ เดี่ยวก็รู้ว่าใครจะแน่กว่ากัน” หนุ่มน้อยนึกในใจเตรียมอาหารให้มารดาเสร็จ หล่อนจึงออกจากครัว

“จะไปไหนละ มาคอยเป็นลูกมือข้าซี” แม่จวนบอก

“ข้าปวดท้องฉี่ ขอไปฉี่ก่อน” ได้ยินว่าพี่สาวจะไปถ่ายเบาน้องชายก็หูผึ่ง แสร้งบอกไปว่า

“ไปฉี่ที่สวนหลังบ้านไป กลางวันยังงี้ไม่มีใครเขาฉี่บนบ้านหรอก”

“ดีเหมือนกัน ข้าจะได้ไปเก็บผักกระถินมาจ้มน้ำพริกด้วย” ว่าแล้วก็เดินลงบ้านไป ไม่รู้ดอกว่าน้องชายจับตามองทุกฝีก้าว ทำธุระเสร็จหล่อนก็เก็บผักกระถินได้กำหนึ่งนำมาให้มารดา

ในครัว หนุ่มน้อยได้โอกาสจึงว่า

“แม่ครับ จำแสงมันเก็บมานิดเดียวเอง ผมจะไปเก็บมาเพิ่ม
อีกนะครับ”

“ไม่ต้องหรอกลูก เตี้ยวแม่ให้จำแสงมันลงไปเก็บมาใหม่”

“ข้าไม่ลงแล้ว ใครจะไปเก็บก็ไปเถอะ” หนุ่มเจริญจึงเดิน
ลงเรือไป เขาหยิบกระบอกไม้ไผ่ที่ซ่อนไว้ใต้ถุนบ้าน ในกระบอก
มีแมลงภู่สามตัวอยู่ในนั้น แมลงภู่ที่มีน้ำไซกระต๋านบ้านยายจนเป็น
รู ได้กระบอกแล้วเขาเดินไปยังที่ที่พี่สาวนั่งถ่ายเบา ถึงแล้วจึงนั่ง
หันหลัง หยิบดินที่พี่สาวบัสสาวะรดไว้มาใส่กระบอกสามกำ แล้ว
เอาผ้ายันต์ปิดปากกระบอก ซ่อนกระบอกไว้ใต้ถุนตามเดิม พอขึ้น
เรือนมาก็พบพี่สาวบ่นกระปอดประแปดว่าปวดบัสสาวะ

“เพิ่งไปถ่ายเบามาหยกๆ อะไรปวดอีกแล้ว” เขาว่าพี่สาว

“สงสัยจะมารยามากกว่า” แม่จวนข้า

“มารยมารยาอะไร ก็มันปวดจริงๆนี้ ทำไมมันถึงได้ปวด
ถี่นัก” นางสาวจำแสงพูดอย่างแปลกใจ “โอ๊ย ทนไม่ไหวแล้ว ขอฉี
ในส้วมบนบ้านนี้แหละ” แล้วหล่อนก็รีบวิ่งไปยังห้องสุขา เสียงร้อง
โอดโอยดังออกมาว่า “โอ๊ยปวดแต่ทำไมฉีไม่ออกวะ”

“สงสัยได้เรื่องแล้ว เราลองวิชาสำเร็จแล้ว” หนุ่มน้อยนึก
ในใจ อุดมิดได้ที่จะขึ้นชมพระเขมรองค์นั้น

พักใหญ่ๆ นางสาวจำแสงก็เดินหน้าเหยเกออกมาจากห้อง
สุขา แม่จวนเห็นลูกสาวหน้าตาเหมือนเจ็บปวดจริงๆ ก็นึกเป็น
ห่วง

“เกิดอะไรขึ้น นี่เอ็งไม่ได้หลอกแม่นะ”

“หลอกเหล็กอะไรกันข้าปวดจะแย่อยูแล้ว แต่มันก็เยี้ยวไม่
ออก”

มักกะลิผล

“ถ้ามันจะยังไ้เสียแล้ว ทิดพองช่วยพามันไปหาหมอดีไหม” แม่จวนบอกสามี

“ไม่ต้องไปหรอกครับ หมอเขาคงรักษาไม่ได้” หนุ่มน้อยเปลอพูดออกมา หากอีกใจก็อยากรู้ว่าหมอจะแก้ได้หรือไม่ จึงอาสาพาไปเอง

“ผมพาไปก็ได้ครับ ไปที่สุขศาลาดีกว่า จะได้รู้ว่ามันเป็นอะไร”

“แต่ข้าปวดมากคงเดินไม่ไหวหรอก ถ้าเอ็งจะช่วยข้าจริงละก็ไปตามหมอมาดีกว่า”

หนุ่มน้อยจึงต้องไปตามหมอที่สุขศาลา โชคดีที่พบหมอและยังชี้จักรยานให้เขาซ้อนท้ายมาด้วย แต่หลังจากตรวจแล้วก็ไม่พบอาการผิดปกติใดๆ จึงให้ยาแก้ปวดไว้แล้วลากลับ คราวนี้นางสาวจำแลงถึงกับลงนอนร้องโอยๆ ปวดมากจนรู้สึกจุกหน้าอก

“แม่ ข้าเห็นจะต้องตายแน่ๆแล้วคราวนี้ช่วยข้าด้วย” หล่อนร้องให้พุ่มพาย หนุ่มน้อยรู้สึกสงสารพี่สาว แต่ก็อยากจะลองดูว่า จะปวดสองวันสองคืนจริงหรือไม่ ถึงอย่างไรเขาก็จะไม่รอให้ถึงวันที่สาม เกิดพี่สาวตายไปจริงๆเขาคงไม่สบายใจไปตลอดชีวิต จึงตัดสินใจลาบิดามารดากลับบ้านยาย

“แม่ครับ ผมไม่หิวแล้ว เตี่ยวผมจะกลับไปบอกยาย เผื่อจะมีวิธีช่วยนังจำแลงได้ ผมลาละครับ” เขาไหว้บิดาและมารดา แล้วจึงเดินกลับบ้าน ครั้นถึงกลับบอกยายว่า

“ยายผมหิวข้าวจัง ยายกินข้าวหรือยัง”

“เพ็งกินอิมเมื่อตะกี้ ก็ไหนเอ็งว่าจะกินกับพ่อแม่เอ็งไงล่ะ”

“ผมคิดถึงยายนะซี กลัวว่ากินข้าวคนเดียวจะเหงา เลย

มักกะลิผล

ต้องกลับมากินกับยาย” เขาปดหน้าตาเฉย

“ไม่จริงละมัง ไม่ใช่ไปทะเลาะกับนังจำแลง แล้วเลยพานกินข้าวไม่ลงใช่ใหมละ” ยายเดา

“ก็คงทำนองนั้น แต่ช่างมันเหอะ ผมไปกินข้าวดีกว่า” แล้วเขาก็ไปหาข้าวกินในครัว อิ่มข้าวแล้วก็ล้างถ้วยล้างชาม แล้วจึงเตรียมตัวเข้านอน คิดว่าพรุ่งนี้จะไปหาตาเข้าให้มาทำน้ามนต์รดพี่สาวให้หายปวดท้อง อันที่จริงไม่เกี่ยวกับน้ามมนต์อะไรหรอก เพียงแต่เขาตั้งผ้ายันต์ที่ปิดกระบอกไม้ไผ่ออก ปล่อยแมลงงูให้บินไป พี่สาวก็จะหายปวดท้อง แต่ถ้าไม่ปล่อยแมลงงู มันจะตายในวันทีสาม และเมื่อมันตายพี่สาวเขาก็จะตายด้วย พวกคนเขมรช่างทำคุณไสยได้สารพัด ขนาดเป็นพระก็ยังมาอยู่กับเดรัจฉานวิชาเขา ไม่นับถือพระอยู่แล้ว เมื่อพระมาเป็นเสียแบบนี้ก็ยิ่งหมดความนับถือคือมิได้นับถือในฐานะที่เป็นผู้ทรงศีล หากนับถือในความที่ท่านเก่งกาจเรื่องเดรัจฉานวิชา ซึ่งไม่ใช่หน้าที่ของพระแท้

บ่ายวันรุ่งขึ้น หลังจากโรงเรียนเลิก หนุ่มเจริญก็ไปที่บ้านบิดามารดาโดยมิได้บอกให้ยายรู้ เมื่อไปถึงก็เห็นพี่สาวนอนซมอยู่บนเสื่อผืนเก่าๆ หน้าเขียวหน้าเหลือง เพราะอันบัสสวาระมาวันกับคืนเต็มๆ ยาแก้ปวดที่หมอให้ไว้เมื่อวานไม่ได้ช่วยให้อาการดีขึ้น ครั้นเห็นน้องชายก็บอกด้วยเสียงแหบแห้งว่า

“แกละช่วยข้าด้วย ถ้าวันนี้ข้าเยี่ยวไม่ออก พรุ่งนี้ข้าต้องตายแน่ มันปวดสุดจะทน ข้าร้องให้จนไม่มีน้ำตาจะร้องแล้ว” หนุ่มน้อยได้ทีจึงบอกมารดาว่า

“ผมจะไปตามตาเข้ามาทำน้ามนต์ไล่ผี สงสัยนังจำแลงมันจะถูกผีเข้า แม่ช่วยตั้งเงินไว้หกบาทนะ เอาใส่พานไว้เป็นค่ายกครู” เขาสั่งมารดา

มักกะลิผล

“ตกลง แม่จะทำตามที่เอ็งบอก สาธุ ขอให้หายเถอะแม่
สงสารเอ็งเหลือเกินจำแลงเอ๊ย” แม่จวนยกมือประนมเหนือศีรษะ
ขณะกล่าว สาธุ

พักใหญ่ๆ หนุ่มเจริญก็พาตาเข้าชั้นมาบนบ้าน ซึ่งมารดา
เขาเตรียมตักน้ำใส่ขันเงินใบใหญ่รอไว้ นายเข้าจัดการจุดเทียน
ทำปากขมูบขมิบเหมือนว่าคาถา หยอดเทียนลงไปในน้ำ ๘ หยด
ตามที่หนุ่มเจริญสั่ง ความจริงแกล้งไม่ใช่หมอมผี แต่หนุ่มน้อยไปขอร้อง
ให้แกมาแสดงละครหลอกทิดพองกับแม่จวน บอกว่าจะให้ค่ายกครู
สามบาท แกล้งยอมมา ทำน้ำมนต์เสร็จแกก็อมน้ำในขันเงินพน
บู้ดๆ ไปที่ตัวนางสาวจำแลง หนุ่มเจริญแอบย่องลงไปใต้ถุน ตรง
ไปที่กระบอกไม้ไผ่ที่ซ่อนไว้ แล้วเอาผ้ายันต์ออก ปล่อยแมลงภู
สามตัวให้เป็นอิสระ เสร็จแล้วจึงขึ้นมาบนเรือน เป็นเวลาเดียวกับ
ที่นางสาวจำแลงลุกขึ้นนั่ง เพราะหายปวดท้องแล้ว

“ลุงเข้าเก่งจังเลย ข้าหายปวดแล้ว เอาละข้าขอไปถ่าย
เบาก่อน” หล่อนหายเข้าไปในห้องสุขา สักพักจึงออกมาบอกทุก
คนที่นั่ง ณ ที่นั้นว่า

“สบายแล้ว ทั้งถ่ายหนักถ่ายเบาพร้อมกันเลย ขอบใจเอ็ง
มากนะแกละ ถ้าไม่ได้เอ็งข้าเห็นจะต้องตายเป็นแน่” หล่อนขอบ
ใจน้องชาย

เมื่อนายเข้าลากลับ หนุ่มน้อยลงมาส่งที่หน้าบ้าน เพื่อ
ขอส่วนแบ่งครึ่งหนึ่ง

“ตาเข้า แบ่งให้ข้าสามบาทซี ก็ตกลงกันแล้วไง” นายเข้า
จึงต้องแบ่งให้ตามที่หนุ่มเจริญเรียกร้อง

พระเจริญนั่งสงบนิ่งขณะภาพต่างๆ ปรากฏชัดและผ่านไป
อย่างรวดเร็ว เหมือนดูภาพยนตร์ที่ท่านเป็นผู้แสดง นึกถึงบาป

มักกะลิผล

กรรมที่ทำไว้กับพี่สาว คิดว่าจะต้องชดใช้กรรมนั้น จึงไม่ยอมกำหนด
ปวดเบา-หนอ ถึงท้องจะปวดแสนปวดท่านก็จะทน จะได้ใช้เวรที่
ทำกรรมที่ก่อ เมื่อนั่งครบหนึ่งชั่วโมงตามที่ตั้งใจไว้ ท่านจึงกล่าว
ขอโอสถกรรมต่อพี่สาว “โยมพี่ อาตมาขอโอสถกรรม ที่ทำไป
เพราะความคึกคะนอง มิได้มีจิตจะคิดร้ายต่อโยมพี่ โปรดขอโอสถกรรม
ให้อาตมาด้วย ขณะเดียวกันอาตมาก็ขอโอสถกรรมต่อโยมพ่อกับ
โยมแม่ที่หลอกลวงเพื่อจะเอาเงินจากโยมแม่” ท่านกราบสามครั้ง
ทันทีที่กราบเสร็จ อากาการปวดท้องก็หายไปราวกับปลิดทิ้ง จึงเดิน
กำหนด ชาย-ขวา ไปยังห้องสุขาเพื่อถ่ายเบา เสร็จแล้วจึงเดิน
กลับเข้ามาในห้อง ตั้งใจว่าจะจำวัดสักสองชั่วโมง แล้วจะตื่นขึ้น
ปฏิบัติตอนตีสี่เช่นที่เคยทำ

“เราได้ชดใช้กรรมโยมพี่แล้ว แกล้งโยมพี่ให้บัสสาวะไม่ออก
ถึงสองวัน แต่เรามาใช้กรรมแค่สองชั่วโมง ช่วงไม่ยุติธรรมเลย เหา
ละเราจะเข้าผลสมาบัติสองวันกับสองคืนเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้โยม
พี่” แล้วพระหนุ่มก็อธิษฐานจิตเข้าผลสมาบัตินานถึง ๔๘ ชั่วโมง

วันพระถัดมา สมเด็จพระราชชนนีเสด็จกลับไปประทับที่
วังสระปทุม เจ้าคุณอุดมวิชาญาณจึงเดินทางไปสอบอารมณห์ให้หลวง
พ่อสดที่วัดปากน้ำ โดยมีพระเจริญเป็นผู้ติดตามเหมือนอย่างเคย
หลวงพ่อสดได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นที่พระภิกษุโกศล
เถระ เมื่อวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เมื่อเดือนที่แล้ว ส่วนเรื่องการปฏิบัติของท่านนั้นก้าวหน้ามาก พระ
อุดมวิชาญาณจึงเดินทางไปสอบอารมณห์ให้ท่านห่างออกไปเป็น
เดือนละสองครั้ง เมื่อศิษย์กับอาจารย์ไปถึง พระภิกษุโกศลเถระ
มิได้กำลังเดินจงกรมหรือนั่งสมาธิอยู่ดังที่เคยปฏิบัติ หากนั่ง
พับเพียบอยู่ที่อาสนะ อาคั่นตุกะทั้งสองกราบเบญจางคประดิษฐ์

มหากะลิณ

สามครั้ง แล้วเจ้าคุณอาจารย์จึงกล่าวขึ้นว่า

“วันนี้เจ้าคุณหลวงพ่อบุญปฏิบัติเป็นอย่างไรบ้างครับ”

“ก็ดีขึ้นเรื่อยๆ แต่เมื่อวันพระที่แล้วมีสิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้นกับผม ผมจะเล่าให้ท่านเจ้าคุณฟังนะครับ”

“ครับ ผมกำลังฟังอยู่”

“คือผมเป็นอิสระแล้วครับ ไม่ติดในนิมิตเครื่องหมายใดๆ อีกแล้ว เพราะปัญญาเกิด ทำให้ระลึกได้ว่า เรากำลังเจริญภาวนา เพื่อจะละวาง แล้วเหตุใดจึงต้องเอาดวงแก้วเข้ามาไว้ในตัวเป็นเหตุ ให้ยึดติดถือมั่นอยู่กับนิมิตเครื่องหมาย พอแสงสว่างปรากฏ ผมก็กำหนด เห็นหนอ เห็นหนอ อย่างมีสติ กำหนดได้สักพักนิมิตธรรมกายก็หายไป ปัญญาเกิด และเข้าผลสมาบัติได้ถึง ๘๔ ชั่วโมง”

“แปดสิบสี่ชั่วโมงเขี้ยวหรือครับ” พระเจริญถามอย่างตื่นเต้น เป็นอันว่าเจ้าคุณหลวงพ่อบรรลุญาณ ๑๖ หลังท่านหนึ่งวัน แต่สามารถเข้าผลสมาบัติได้ถึงสามวันครึ่ง

“ถูกแล้ว เธอรู้ไหม พอปัญญาเกิดเราถึงได้รู้ว่าเราเป็นขี้ข้า เขามาหลายปี มีแต่นิมิตเครื่องหมายมากมาย พอเรากำหนด เห็นหนอ เห็นหนอ นิมิตธรรมกายหายไปทันที นี่ถ้าเราอยู่เรา จะสอนอย่างนี้ต่อไป แต่ถ้าเราจะหมดอายุ เราก็ขอแค่ตัวเราพ้นทุกข์” พระภาวนาโกศลเถระพูดกับลูกศิษย์

“ผมขอแสดงมุทิตาจิตกับเจ้าคุณหลวงพ่อกับครับ” เจ้าคุณไชตดกกล่าว

“ขอบคุณท่านเจ้าคุณที่ช่วยบอกทางให้ ผมปลอดภัยไปรุ่งโรจน์เบาอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน มันสุขอย่างบอกไม่ถูกเลยครับ นี่ขนาดผมเข้าถึงกระแสยังสุขถึงเพียงนี้ หากเข้าถึงพระนิพพานจะสุขสักเพียงไหน” ภิกษุสงฆ์พรณนา รู้สึกถึงความเป็นอิสระเมื่อละวาง

มักกะฉิบผล

ดวงแก้ว เสียได้

“ผมคิดว่าอีกไม่นานเจ้าคุณหลวงพ่อก็ต้องเข้าถึงครับ”
พระอุดมวิชาญาณพูดให้กำลังใจ ท่านรู้ว่า **อินทรี** ของภิกษุสูงวัย
รูปนี้แก้กัณฑ์พ้อที่จะบรรลุลอรหัตผลในไม่ช้านี้

“ครับ ผมจะเพียรพยายามต่อไป บอกตามตรงว่าผมเอง
เพิ่งจะซาบซึ้งกับพระพุทธรูจนะที่ว่า **วิริเยน ทุกขมจเจติ** ตอนที่
บรรลุนิพพาน ๑๖ นี้เอง **บุคคลล่วงทุกข์ได้ด้วยความเพียร**จริงๆ ดังที่
พระพุทธรองค์ตรัสสอนไว้ ผมอยากรู้จริงๆว่าตอนที่พระพุทธรองค์ท่าน
บรรลุมตธรรมทรงรู้สึกอย่างไร” เจ้าคุณหลวงพ่อบุคอย่างยินดี
พระอุดมวิชาญาณจึงพูดขึ้นว่า

“ในคาถาธรรมบท ชราวรรคที่ ๑๑ พระพุทธรองค์ทรงเปล่ง
อุทาน แสดงถึงความสุขที่พระองค์ตรัสรู้ไว้ว่า **อเนกชาติสังสารี
สนฺธาวิสฺสึ อนิพฺพิสิ คหการํ คเวสนฺโต ทุกฺขา ซาติ ปฺนปฺปฺนํ
คหการก ทิฏฺฐโฉสิ ปฺน เคนฺ หน กาทสิ สพฺพา เต ฆาสฺสกา ภคฺคา คหณฺณํ
วิสฺขตํ วิสฺขารคตํ จิตตํ ตณฺหานํ ขยมชฺชคมา**

เราแสวงหานายช่างเรือนอยู่เมื่อยังไม่ประสบ เล่นไปแล้ว
สู่สังสารมีชาติไม่น้อย ความเกิดเป็นทุกข์รำไป แนะนำช่างเรือน
บัดนี้เราพบท่านแล้ว ท่านจักไม่ต้องสร้างเรือนอีก ซี่โครงของท่าน
ทั้งหมดเราหักแล้ว ยอดเรือนเราขจัดเสียแล้ว จิตของเราถึงแล้ว
ซึ่งนิพพานอันปราศจากสังขารเราบรรลุลความสิ้นไปแห่งต้นเหตุแล้ว

“พระพุทธรองค์ทรงเปล่งอุทานว่าอย่างนี้ครับ” เจ้าคุณโชดก
ยกข้อความในพระไตรปิฎกมากล่าวอ้างอย่างไม่ติดขัด

“โอ้โฮ เจ้าคุณอาจารย์จำเก่งเหลือเกิน สมกับเป็นนักปราชญ์
โดยแท้” พระภาวนาโกศลเถระเอ่ยชม

“พวกนักโทษเขาแอบตั้งฉายาเจ้าคุณอาจารย์ว่า ตู๊พระ

มักกะลิฉล

ไตรปิฎกเคลื่อนที่ครับ” พระเจริญสนับสนุน พระอุดมวิชาญาณ จึงพูดขึ้นว่า

“วันพระหน้าผมจะเทศน์ลำดับญาณถวายเจ้าคุณหลวงพ่อนะครับ”

“ดีจริง ที่ไหน เวลาเท่าไรครับ”

“ที่พระอุโบสถวัดมหาธาตุ เวลาหกโมงเย็นครับ นิมนต์เจ้าคุณหลวงพ่อกักค้างแรมที่คณะ ๕ เลยนะครับ”

“ขอบคุณท่านเจ้าคุณอาจารย์มาก ถ้าเช่นนั้นหลังเพลแล้วผมจะไปนะครับ”

“ผมขออนุญาตมารับเจ้าคุณหลวงพ่อกับ ทั้งมารับและมาส่ง” พระเจริญแสดงกตเวทิตาธรรม

“ไม่ต้องขอบใจ เราไปเองได้ เรือวัดมี เราจะให้ลูกศิษย์ขับไปส่ง เธออย่ามาเสียเวลากับเราเลย เอาเวลาไปทุ่มเทให้กับการปฏิบัติดีกว่า” สมภารวัดปากน้ำปฏิเสธด้วยเกรงใจพระหนุ่ม

“ถ้าเช่นนั้นผมเห็นจะต้องลา วันพระหน้าค่อยพบกันนะครับ” เจ้าคุณโชดกเอ่ยลาแล้วกราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้ง พระเจริญทำตาม จากนั้นอาจารย์กับลูกศิษย์จึงพากันมารอเรือที่ท่าเพื่อเดินทางกลับวัดมหาธาตุ

“เจ้าคุณอาจารย์ครับ กระผมจะขออนุญาตฟังเทศน์ลำดับญาณกับเจ้าคุณหลวงพ่อสดจะได้ไหมครับ” พระเจริญเอ่ยถาม ขณะรอเรือหางยาว

“ทำไมจะไม่ได้ละ ฉันกำลังจะบอกให้เธอเข้าฟังอยู่พอดี การฟังธรรมหลายๆ ครั้ง จะทำให้เราเข้าใจยิ่งขึ้น”

“ครับ กระผมจะบันทึกไว้อย่างละเอียด และนำมาเปรียบเทียบกับของท่านอาจารย์อาสภะ ว่าเหมือนกันตรงไหนบ้าง และ

มักกะลิผล

ต่างกันตรงไหน” ภิกษุหนุ่มบอกความประสงค์

“ดีแล้ว เพราะต่อไปเธอจะเป็นครูบาอาจารย์เขา จะต้องให้รู้ทั้งกว้างทั้งลึก จำไว้นะ รู้จริงต้องทำ รู้จำต้องท่อง รู้แจ้งต้องแก้ไข ประการหลังนี้สำคัญมาก คนที่เขารู้แจ้งจึงจะแก้ไขในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง คนที่ไม่รู้แจ้งจะมองไม่เห็นความบกพร่องของตัวเอง จะเข้าข้างตัวเองว่าถูกต้องดีงามแล้ว เรียกว่ามองด้วยตัณหาอุปาทาน ส่วนคนรู้แจ้งเขาจะมองตัวเขาเองด้วยปัญญา เห็นสิ่งใดบกพร่องก็จะแก้ไข”

“อย่างที่คุณโบราณเขาว่า คนดีชอบแก้ไข คนจัญไรชอบแก้ตัว ใช่ไหมครับ”

“คงอย่างนั้นกระมัง” พอดีกับเรือหางยาวแล่นมาเทียบท่า อาจารย์ก็ปลุกศิษย์จึงพากันลงเรือ

วันพระบ่ายสามโมง พระภavanaโกศลเถระก็มาถึงคณะ ๕ วัดมหาธาตุ เจ้าคุณโชดกจัดที่พักให้อย่างดี และเหมาะสมสำหรับภิกษุรัตติกาล คุณคันทะกะนำภาพถ่ายขนาด ๑๖ x ๒๔ นิ้ว ใส่กรอบสีทองมาถวายเจ้าคุณอาจารย์ เป็นภาพถ่ายของท่านเอง ได้ภาพถ่ายมีข้อความเขียนไว้ว่า

ให้สำนักวิปัสสนาวิมุตตมหาธาตุไว้เป็นที่ระลึก
ในโอกาสที่ฉันได้เข้าปฏิบัติวิปัสสนาตามแบบ
แผนที่วัดมหาธาตุสอนอยู่ในปัจจุบันนี้แล้ว ยืนยัน
ได้ว่า การปฏิบัติแบบนี้ถูกต้องร่องรอยในมหาสติ
ปัญญาฐานสูตรทุกประการ

พระภavanaโกศลเถระ
วัดปากน้ำ ธนบุรี

มักกะลิผล

“เอาไว้เป็นหลักฐานครับเจ้าคุณอาจารย์” ท่านบอกพระ
อุดมวิชาญาณพร้อมกับส่งภาพให้ เจ้าคุณโชดกรับมาวางไว้ทาง
ด้านขวามือของท่าน พินิจดูภาพถ่ายแล้วจึงถาม

“เป็นหลักฐานยังไงครับ” สมภารวัดปากน้ำจึงตอบว่า

“ในวันข้างหน้าเมื่อผมละสังขารไป พวกลูกศิษย์ที่เขา
ติดอยู่กับวิชาธรรมกาย ก็จะได้หลักฐานต่างๆที่ผมมาเรียน
สติปัฏฐาน ๔ เผาทิ้งเสียเพื่อทำลายหลักฐาน และวัดปากน้ำก็จะ
สอนวิชาธรรมกายต่อไป”

“ทำไมเจ้าคุณหลวงพ่อไม่สอนสติปัฏฐาน ๔ ให้เขาละ
ครับ”

“ไม่ทันแล้วครับ ผมรู้ว่าเวลาของผมที่จะอยู่ในโลกนี้มีไม่
มากนัก และผมก็จะทุ่มเทให้กับการปฏิบัติซึ่งยังเหลืออีก ๓ ชั้น
ผมอธิษฐานจิตไว้ว่าก่อนจะจากโลกนี้ไป ขอให้ผมปฏิบัติได้ถึงชั้น
สูงสุด” พระอุดมวิชาญาณจึงต้องเปลี่ยนหัวข้อการสนทนาไปถาม
เรื่องภาพถ่ายว่า

“รูปเจ้าคุณหลวงพ่อดูหนุ่มจัง ถ่ายมาก็ปีแล้วครับ”

“เจ็ดปีแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๑ ผมไม่
ค่อยได้ถ่ายรูป เลยเอารูปเก่ามาถวาย”

เป็นอันว่าพระเจริญได้ฟังเทศน์ลำดับญาณถึงสองครั้ง ครั้ง
แรกฟังพร้อมกับสมเด็จพระราชชนนี ครั้งที่สองฟังพร้อมกับ
อาจารย์ผู้สอนวิชาธรรมกาย และผู้เทศน์คืออาจารย์ผู้สอน
สติปัฏฐาน ๔ ซึ่งก็เป็นอาจารย์ท่านทั้งสองรูป

๙๓

เรียนพระอภิธรรม

ในบรรดาศิษยานุศิษย์ที่เป็นพระภิกษุ พระอุตมวิชาญาณ เป็นห่วงพระเจริญมากกว่ารูปใดทั้งหมด ด้วยเหตุที่ท่าน เห็น ว่า ศิษย์ผู้นี้จะต้องชดใช้เวรที่ทำกรรมที่ก่ออีกมากมายหลายประการ กรรมบางอย่างมีกำลังแรงมากจนแทบจะพรากชีวิตของเขาไปเสีย จากโลกมนุษย์นั้นเที่ยว แต่ถึงกระนั้นกุศลกรรมที่ทำไว้ก็มีอยู่มาก เช่นกัน โดยเฉพาะการฝึกฝนอบรมตนทั้งด้านสมณะและวิปัสสนา ซึ่งอานิสงส์ของการปฏิบัติสามารถจะตัดทานแรงกรรมฝ่ายอกุศล ได้บ้าง จริงอยู่ที่ว่ากรรมดีกับกรรมชั่วไม่อาจหักกลบลบล้างกันได้ เหมือนน้ำกับน้ำมันที่มิอาจผสมผสานให้กลายเป็นเนื้อเดียวกัน เพราะกรรมดีก็ไปตามกรรมดี กรรมชั่วไปตามกรรมชั่ว แต่การ สะสมกรรมดีไว้มากๆ ก็ช่วยผ่อนหนักให้เป็นเบาได้ในยามที่กรรม ชั่วมาให้ผล

พระพุทธองค์ทรงอุปมาไว้ชัดเจนว่า ผู้ที่ทำกรรมดีไว้น้อย ทำกรรมชั่วไว้มาก เหมือนน้ำหนึ่งแก้วกับเกลือหนึ่งกำมือ เมื่อนำเกลือใส่ลงไปใต้น้ำก็จะทำให้น้ำนั้นมีรสเค็มใช้ดื่มแก้กระหายไม่ได้ ส่วนผู้ที่ทำกรรมดีไว้มากทำกรรมชั่วไว้น้อย เปรียบเหมือน แม่น้ำคงคาทั้งสายกับเกลือหนึ่งกำมือ เมื่อนำเกลือใส่ลงไปใต้น้ำก็ไม่ถึงกับทำให้น้ำมีรสเค็มและยังคงใช้ดื่มแก้กระหายได้

มักกะลิผล

เหลือเวลาอีกหนึ่งเดือน พระเจริญก็จะกลับวัดพรหมบุรี เจ้าคุณอาจารย์เห็นว่าเขาบรรลุนิยาม ๑๖ แล้ว เท่ากับจบวิชาวิปัสสนา ระดับปริญญาตรีแล้ว ส่วนปริญญาโท ปริญญาเอกซึ่งเทียบได้กับการบรรลุนิยามขั้นสูงขึ้นไปนั้นสามารถเรียนด้วยตนเองได้ ไม่จำเป็นต้องมาเรียนที่สำนักแห่งนี้ อย่างไรก็ตามท่านต้องการให้ลูกศิษย์ได้เพิ่มพูนความรู้ทางปริยัติ เขายังต้องศึกษาด้านปริยัติอีกมาก เพราะการจะเป็นครูบาอาจารย์ได้ต้องรู้ทั้งปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ ดำริดังนี้แล้วจึงให้เรียกเขามาพบในเย็นวันหนึ่ง

“เจ้าคุณอาจารย์ให้เรียกหากระผมหรือครับ” พระหนุ่มถามหลังจากกราบเบญจางคประดิษฐ์สามครั้งแล้ว

“ถูกแล้ว มีบางเรื่องที่ผมอยากจะคุยกับเธอ เหลืออีกเดือนเดียวก็จะครบหกเดือนแล้วใช่ไหม”

“ครับ วันเวลาผ่านไปรวดเร็วเหลือเกิน อีกไม่นานกระผมก็จะได้กลับไปหาโยมยาย” ดูเหมือนโยมยายจะอยู่ในใจของท่านตลอดเวลา

“คงอายุมากแล้วซินะโยมยายของเธอเนาะ”

“เก้าสิบสามแล้วครับ ไปไหนมาไหนไม่ได้แล้ว เมื่อก่อนยังไปถึงอุโบสถศาลที่วัดได้ เดียวนี้ไปไม่ไหวแล้ว

“อ้อ ใครดูแลล่ะ”

“ตอนอยู่บางม่วงหมู่ พี่สาวกระผมเป็นคนดูแล แต่พอย้ายมาอยู่ในตลาด อยู่กับโยมพ่อโยมแม่แล้วก็พี่ๆของกระผมครับ”

“ทำไมถึงต้องย้าย อยู่ในตลาดไม่หนาวหุงแยะหรือ เสียงจ้อกแจ้กจอบแจกทุกวัน”

“ครับ ก็มีทั้งดีและไม่ดี อยู่ที่เดิมเงียบสงบดี แต่โจรผู้ร้าย ชุกชุม ปล้นฆ่ากันไม่เว้นแต่ละวัน โยมพ่อโยมแม่กลัวจึงต้องอพยพ

มักกะลิผล

มาอยู่ในตลาดซึ่งแม้จะอีกทีก็ แต่ก็ปลอดภัยกว่าอยู่ที่เก่า คนบางคนนี่ก็แปลกนะครับท่านเจ้าคุณอาจารย์ อาชีพมีออกมากมายทำไมจะต้องมาเป็นโจรผู้ร้ายเบียดเบียนผู้อื่น”

“เพราะกรรมเขาทำมาอย่างนั้น พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า บุคคลจะเป็นเช่นไรก็ขึ้นอยู่กับกรรม เป็นชวานาก็เพราะกรรม เป็นคิลปนิกก็เพราะกรรม เป็นพ่อค้าก็เพราะกรรม เป็นคนรับใช้ก็เพราะกรรม เป็นโจรก็เพราะกรรม เป็นราชาก็เพราะกรรม หมูสัตว์เป็นไปตามกรรม สัตว์โลกถูกผูกมัดกันไว้ด้วยกรรม เหมือนลีมัสลักของรถที่กำลังแล่นไป ฉะนั้น นี่มีในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๒ และเล่มที่ ๒๕ เล่ม ๑๒ อยู่หน้า ๑๐๗ ส่วนเล่ม ๒๕ อยู่หน้า ๓๕๒ ถ้าสนใจก็ไปเปิดดูได้” เจ้าคุณโชดกอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างบอกที่มาเสร็จสรรพ

“ท่านเจ้าคุณอาจารย์จำเก่งเหลือเกิน อย่างนี้เเองจึงได้รับสมญาว่า ตูพระไตรปิฎกเคลื่อนที่ คนที่ได้เปรียญ ๙ เก่ง อย่างท่านเจ้าคุณอาจารย์ทุกคนหรือเปล่าครับ” พระหนุ่มถาม

“เรื่องนั้นฉันไม่ทราบเพราะไม่ได้สนใจ ถ้าจะให้ตอบอย่างพระพุทธองค์ก็คงต้องว่า บุคคลจะเก่งก็เพราะกรรม แต่เท่าที่ฉันรู้นะ พวกเปรียญเก่าที่สึกออกไป กลายเป็นขี้เมาหย่าเป็กมี บอกได้เลยว่าไม่มีใครบ้าง ที่เป็นเพื่อนรุ่นเดียวกับฉันก็มี พวกนี้เขาบวชไม่ครบไตรสิกขา น่าเสียดายเอาละเราเลิกพูดเรื่องของคนอื่นได้แล้วที่ฉันให้เธอมาพบก็เพื่อจะบอกให้รู้ว่า ฉันอยากให้เธอหาความรู้ทางปริยัติเพิ่มเติม ด้านการปฏิบัติเธอเรียนจบพอจะไปสอนเขาได้แล้ว ปฏิเวธเธอก็เข้าถึงแล้ว เหลือแต่ปริยัติที่ฉันเห็นว่าเธอจะต้องศึกษาเพิ่มเติม”

“ครับ กระผมเองก็ประสงค์จะเรียนรู แต่ไม่ทราบว่าจะ

ไปหาเรียนได้ที่ไหน เห็นจะต้องขอคำแนะนำจากท่านเจ้าคุณ
อาจารย์”

“ฉันก็กำลังคิดเรื่องนี้อยู่พอดี เวลาที่เหลืออีกหนึ่งเดือน
ฉันว่าจะส่งเธอไปเรียนพระอภิธรรมที่วัดระฆัง ที่นั่นมีพระอาจารย์
เทศินชาวพม่าเป็นผู้สอน ท่านเก่งมาก พระพม่ามักเก่งทางพระ
อภิธรรม”

“วัดระฆังฝั่งธนบุรีใช่ไหมครับ ที่สมเด็จพระพุฒาจารย์ท่าน
เคยเป็นเจ้าของวัดใช่ไหมครับ” ท่านหมายถึง สมเด็จพระโต

“ถูกแล้ว อยู่ฝั่งตรงข้ามวัดมหาธาตุเรานี่เอง เธอก็นั่งเรือ
ข้ามฟากไปเรียน ไปเข้าเย็นกลับ หรือถ้าที่นั่นมีกุฏิว่างจะอยู่วัด
ระฆังเลยก็ได้ ถ้าเธอตกลงใจพຽ່งนี้ฉันจะพาไปฝาก”

“ครับ แล้วแต่ท่านเจ้าคุณอาจารย์จะกรุณา กระผมไม่ขัด
ข้อง”

“ดีแล้ว ถ้าเช่นนั้นพຽ່งนี้ฉันเข้าเสร็จก็ไปกันเลย”

เข้าวันรุ่งขึ้นเป็นวันโกนขึ้น ๑๔ ค่ำ หลังจากฉันเข้าแล้ว
เจ้าคุณโชดกจึงพาพระเจริญนั่งเรือข้ามฟากไปยังวัดระฆังโฆษ
ิตาราม และบอกความประสงค์กับสมภารวัดระฆังว่า ท่านจะนำ
ลูกศิษย์มาฝากเรียนพระอภิธรรม

“ดูหน่วยก้านแล้ว ท่าทางจะเป็นคนฉลาดหลักแหลม
นะครับ หรือท่านเจ้าคุณว่ายังไง” สมภารวัดระฆังรู้สึกถูกชะตา
กับพระหนุ่ม

“ฉลาดมากครับท่านสมภาร ดูเหมือนจะฉลาดมากเกินไป
ด้วยซ้ำ” เจ้าคุณอาจารย์พูดยิ้มๆ

“อย่าให้เกินชั้ เอาแต่พอดีๆนะเธอเนะ ต้องมีชั้มาปฏิบัติทา
อย่าให้ตั้งหรือหย่อนจนเกินไป” ท่านสมภารพูดกับพระหนุ่ม

มักกะลิ์ผอ

“สุดแล้วแต่กรรมครับท่านสมภาร บุคคลจะฉลาดพอตีๆ หรือฉลาดเกินไปก็เพราะกรรม” พระหนุ่มนำสิ่งที่ครูอาจารย์สอนมาใช้ได้ทันท่วงที

“จะพูดอย่างนั้นก็ถูก แต่อย่าลืมว่ากรรมเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ ยกเว้นกรรมในอดีตที่แก้ไขไม่ได้เพราะมันผ่านไปแล้ว แต่กรรมปัจจุบันเราแก้ไขได้ เนื่องจากว่าตัวเราเป็นผู้กำหนดตัวเรา ไม่ใช่พระพรหมที่โหม่มากำหนดให้ ฉะนั้นถ้าเราอยากเป็นอะไรก็ต้องทำเหตุปัจจัยให้ตรงตามนั้น เช่นอยากเป็นนักเทศน์ก็ต้องฝึกเทศน์ให้เก่งๆ เอาละๆอย่าพูดนอกเรื่องกัน เป็นอันว่าฉันรับเธอไว้เป็นลูกศิษย์ แล้วจะฝากอาจารย์เทศน์ให้ ท่านเจ้าคุณไม่ต้องห่วงนะครับ” ท่านบอกพระอุดมวิชาญาณ

“ขอบคุณท่านสมภารครับ แล้วจะพาเขาไปกลับหรือว่าจะให้พักอยู่ที่นี้เลย” เจ้าคุณโชดกถามสมภารวัยเดียวกับท่าน

“พักที่นี้เลย กุฎีหลวงปู่नाคมีห้องว่างอยู่ห้องหนึ่ง หลวงปู่ท่านชรภาพมากแล้ว ถ้าได้คนมาอยู่ใกล้ๆก็จะดีจะได้ช่วยดูแลเวลาท่านอาพาธ”

“ถ้าเช่นนั้นคงต้องให้เขากลับไปชนเครื่องอัฐบริขารมาที่นี้เลย หรือท่านสมภารจะเห็นว่าอะไร”

“ดีครับ จะได้พาเขาไปส่งท่านเจ้าคุณด้วย ประเดี๋ยวผมจะพาไปช่วยขน” แล้วท่านจึงเรียกสามเณรรูปหนึ่งมาสั่งการ จากนั้นพระอุดมวิชาญาณจึงลาสมภารกลับมายังคณะ ๕ พร้อมพระเจริฎและสามเณรรูปที่จะมาช่วยพระหนุ่มขนเครื่องอัฐบริขารไปยังวัดระฆังโฆษิตาราม

หลวงปู่नाคอายุ ๘๘ อีกไม่กี่เดือนข้างหน้าก็จะครบร้อย กระนั้นก็ยังดูแข็งแรงเหมือนว่าอายุสักแปดสิบเศษๆ แต่ถึงจะอายุ

มักกะลิณล

มากหากความจำท่านยังดี ไม่เลอะเลือนหลงลืมเหมือนคนแก่ทั่วๆ ไป เมื่อพระเจริญไปอยู่ร่วมภุมมิกที่ช่วยนวดฟันให้ท่าน เหมือนที่เคยปรนนิบัติหลวงพ่อดีิม หลวงปู่ภาคได้เล่าให้พระหนุ่มฟังว่า ท่านมาอยู่วัดระฆังตั้งแต่อายุ ๙ ขวบ มาเป็นลูกศิษย์รับใช้สมเด็จพระโต และเมื่อสมเด็จพระท่านมรณภาพ ท่านก็บวชเป็นสามเณรอยู่ที่วัดนี้ และได้เก็บรักษาเครื่องอัฐบริขารของสมเด็จพระไว้ นอกจากนี้ท่านยังได้มรดกจากสมเด็จพระเป็น สร้อยลูกปะคำ ๙ สี่มี ๑๐๘ เม็ด แต่ละเม็ดสลักเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ หลวงปู่บอกว่าลูกปะคำเหล่านี้ สมเด็จพระท่านแกะสลักจากกิ่งโพธิ์ ที่หล่นลงมาเกลื่อนลานวัด ท่านจะเลือกกิ่งที่มีขนาดเท่านิ้วก้อยมาสลักเป็นพระพุทธรูปแล้วนำไปย้อมสีก่อนจะร้อยเป็นสร้อย เคยมีผู้ถามว่าทำไมจึงมี ๙ สี ท่านตอบว่าท่านย้อมตามดาวทั้ง ๙ ที่เรียกว่านพเคราะห์ แดงคืออาทิตย์ เหลืองคือจันทร์ ชมพูคืออังคาร เขียวคือพุธ แสดคือพฤหัสบดี ฟ้าคือศุกร์ ม่วงคือเสาร์ ขาวคือเกตุ และดำคือราหู รวมแล้วจึงมี ๙ สี นอกจากลูกปะคำก็มีพระสมเด็จซึ่งท่านทำขึ้นมาเอง ท่านมี ผงสมเด็จ เก็บไว้หลายโถ เวลาทำงานจะสวดคาถาชินบัญชรซึ่งท่านรจนาขึ้นเพื่อบูชาพระอรหันต์ เมื่อจะสวดคาถาชินบัญชร ท่านจะสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ และพาหุงมหากาธุณีโกก่อน แล้วจึงจะสวดคาถาชินบัญชรเป็นลำดับสุดท้าย ผงที่ใช้ทำพระสมเด็จนั้นท่านก็ทำขึ้นมาเอง โดยเก็บรวบรวมดอกไม้บ้าง พวงมาลัยบ้าง ที่ญาติโยมถวายแล้วนำมาตากแห้ง และโขลกให้เป็นผง โดยหลวงปู่ภาคจะมีหน้าที่โขลกให้ท่าน นอกจากสิ่งเหล่านี้แล้วสมเด็จพระท่านยังชอบเรียนภาษาสิงหล ท่านพูด อ่าน เขียน ภาษาสิงหลได้เป็นอย่างดี และยังสอนให้หลวงปู่ภาคด้วย

“นี่ไง ผลงานของท่าน” หลวงปู่ให้นำแผ่นกระดาษสีทองที่มี

มัทกะลิผล

ตัวอักษรขยุกขยิกอยู่เต็มมาให้พระเจริณดู

“นี่คือภาษาสิงหลหรือครับ” พระหนุ่มถาม

“ถูกแล้ว ท่านเขียนเล่าเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นคล้ายๆ กับ
บันทึกประจำวันว่าเกิดเหตุการณ์อะไรบ้าง”

“หลวงปู่อ่านได้ใช่ไหมครับ”

“ได้ซี ท่านเคียวเชิญให้ปู่เรียนจนได้ ท่านบอกว่าเมื่อท่าน
ตายไปจะได้มีคนอ่านบันทึกของท่านออก แล้วยังบังคับปู่ว่าให้หา
ตัวแทนไว้ ถ้าปู่ตายจะได้มีคนอ่านได้”

“แล้วหลวงปู่มีตัวแทนหรือยังครับ”

“ยังเลย พยายามจะสอนให้เณร แต่ไม่มีใครยอมเรียน พอ
มาเริ่มได้สองสามวันก็ไม่เอาแล้ว” หลวงปู่ภาคเล่า

“เรียนยากไหมครับ”

“ไม่ยากถ้ามีความมานะอดทน เจ้าจะเรียนใหม่ปู่จะสอน
ให้ ท่าทางฉลาดๆอย่างเจ้าคงเรียนได้”

“ผมกำลังเรียนพระอภิธรรมอยู่ ไม่ทราบว่าจะเรียนภาษา
สิงหลไปด้วยจะได้ไหมครับ”

“ทำไมจะไม่ได้ล่ะ เจ้าเรียนพระอภิธรรมตอนกลางวันกับ
อาจารย์เตชิน กลางคืนก็เรียนภาษาสิงหลกับปู่ ถ้ารู้จักแบ่งเวลา
เจ้าก็จะได้ความรู้เพิ่มขึ้นอีก เจ้าเรียนสมณะมาด้วยไม่ใช่หรือ”

“ครับ ผมเรียนสมณะ เรียนคาถาอาคมต่างๆมากมาย
แต่ไม่ค่อยได้ใช้ คิดว่ารู้ไว้ก็ไม่เสียหายอะไร หลวงพ่อเดิมท่านสอน
ผมว่ามีเสื่อหลายตัวดีกว่ามีตัวเดียว”

“เจ้าโชคดีมากนะที่ได้อยู่กับท่าน พระภิกษุรัตตัญญูอย่าง
หลวงพ่อเดิมหาไม่ได้ง่ายๆ”

“ครับ และผมก็โชคดีที่ได้มาอยู่กับหลวงปู่ภาค ผู้เป็นภิกษุ

มักกะลีผล

รัตต์ัญญูเช่นกัน หลวงปู่กับหลวงพ่อดีมคงอายุไม่ห่างกันเท่าไร
ใช่ไหมครับ”

“ปู่อ่อนกว่าท่านราวแปดเก้าปีเห็นจะได้” หนึ่งกันไปพักหนึ่ง
พระหนุ่มจึงถามขึ้นว่า

“หลวงปู่เคยเห็นมักกะลีผลไหมครับ”

“ถามทำไม” แทนคำตอบ หลวงปู่กลับถาม

“คือโยมยายของผมท่านเล่าให้ฟังว่า หลวงพ่อช่างวัดตึก
ราชาท่านพูดภาษาสิงหลได้ แล้วท่านก็ไปเที่ยวป่าหิมพานต์ ได้
เห็นมักกะลีผลด้วย” แล้วท่านจึงเล่าเรื่องที่โยมยายเล่าให้ฟังสมัย
ที่ท่านเป็นเด็ก เล่าจบจึงเผยความในใจว่า

“เมื่อผมเรียนภาษาสิงหลกับหลวงปู่จนพูดได้แล้ว ผมจะ
ไปเที่ยวป่าหิมพานต์ จะไปดูให้เห็นกับตาว่ามักกะลีผลรูปร่าง
หน้าตาเป็นยังไง เห็นหลวงพ่อช่างบอกโยมยายว่าสวยมาก ผม
อยากไปพิสูจน์”

“เจ้าจะได้พบแน่นอน จำคำของปู่ไว้นะว่าอีกสิบเจ็ดปี เจ้า
จะได้พบมักกะลีผล ปู่ไม่ใช่หมอดู แต่ปู่กล้ายืนยันว่าเจ้าจะ ได้พบ
เมื่อเจ้าอายุ ๔๓ ย่าง ๔๔ แต่ไม่ได้พบที่ป่าหิมพานต์”

“แล้วพบที่ไหนครับ” พระหนุ่มถาม รู้สึกว่าเวลาที่หลวงปู่
บอกช่างยาวไกล มิรู้ว่าตัวท่านจะมีอายุยืนยาวไปจนถึงวันนั้นหรือไม่

“เอาเถอะ จะที่ไหนก็ต้องได้พบ จำคำปู่ไว้ก็แล้วกัน หรือ
จะจดบันทึกไว้ก็ได้” ดังนั้นเมื่อกลับมายังห้องของท่านแล้ว พระ
หนุ่มจึงจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

พระเจริญต้องเลื่อนเวลากลับวัดพรหมบุรีออกไปอีก ๒
เดือน เวลาสามเดือนที่พำนักอยู่วัดระฆัง ท่านได้ศึกษาพระอภิธรรม
จนเข้าใจ จิต เจตสิก รูป นิพพาน และได้เรียนภาษาสิงหลกับ

มักกะลิผล

หลวงปู่ภาค จนสามารถอ่านบันทึกแผ่นทองของสมเด็จพระ
พุทธาจารย์ได้ ปรากฏว่าเรื่องราวต่างๆที่สมเด็จพระท่านบันทึกไว้ นั้น
ตรงกับเรื่องที่โยมฟ่องเล่ามาทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยายแพง
เรื่องมหาทอง หรือเรื่องแม่น้ำคพระโขง นอกจากนี้ยังมีเรื่องอื่นๆ
ที่โยมฟ่องมิได้เล่าอีก จะเป็นว่าแกไม่มีเวลาเล่า หรือสมเด็จพระท่าน
มิได้เล่าให้โยมฟ่องของแกฟังก็เป็นได้

เมื่อท่านกลับวัดพรหมบุรี หลวงปู่ภาคได้ให้ มรดก ของ
สมเด็จพระโตหลายอย่างแก่ท่าน มีพระสมเด็จ ๕ องค์ สร้อย
ลูกปัดคำ ๙ สีหนึ่งเส้น และผงสมเด็จอีกหนึ่งโกใหญ่ๆ

“เอาไว้เวลาห่อพระก็ใช้ผงสมเด็จผสม อย่าใช้คราวเดียว
หมดนะ ผสมไปครึ่งละสองกำมือก็พอ ที่เหลือเก็บไว้แจกลูกศิษย์
ลูกหา เวลาใครเขาจะห่อพระก็แบ่งให้เขาไป เก็บได้เป็นสิบๆปีเซียว
ละ หาไม่ได้อีกแล้ว”

“ขอบพระคุณหลวงปู่มากครับ” ท่านกราบหลวงปู่ด้วยความ
ซาบซึ้งในเมตตาของภิกษุสูงวัย ก่อนกลับวัดพรหมบุรีหนึ่ง
วัน ท่านได้นั่งเรือข้ามฟากไปกราบลาเจ้าคุณอาจารย์ มหาหนู
อาจารย์แพง พระครูประกาศ และมิตรสหายที่เคยรู้จักกัน เจ้า
คุณโชดกให้ศีลให้พร ศิษย์กันกุฎิ และเตือนว่าท่านจะต้องรับกรรม
อีกหลายอย่าง ขอให้ยอมรับอย่างหน้าขึ้นตาบาน ซดใช้กรรมหมด
แล้วท่านก็จะเป็นวิปัสสนาจารย์ผู้มีชื่อเสียงต่อไปในวันข้างหน้า

๑๔

แม่เชิญศรี

เมื่อพระเจริญกลับมาอยู่วัดพรหมบุรีนั้น การสร้างโบสถ์เสร็จสิ้นลงแล้ว ท่านสมภารเล่าว่าพวกชาวบ้านพากันมาช่วยทุกวัน นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนโรงเรียนวัดพรหมบุรี ซึ่งครูจะเกณฑ์เด็กนักเรียนตั้งแต่ประถมหนึ่งถึงประถมสี่ ไปช่วยกันขนอิฐจากท่าเรือมายังวัด เด็กโตจะขนเที่ยวละ ๕ ถึง ๗ ก้อน เด็กเล็กเที่ยวละ ๒ ถึง ๓ ก้อน เด็กเล็กบางคนอยากได้นุญมาก ก็ขนครั้งละหลายก้อน เท่าๆกับเด็กโต พวกเด็กนักเรียนไม่มีเงินทำบุญเหมือนพวกผู้ใหญ่ จึงเอาแรงกายเข้าช่วยเพื่อจะได้บุญอย่างผู้ใหญ่บ้าง

เย็นวันหนึ่งขณะที่พระเจริญกำลังสร้งน้ำอยู่ข้างกุฏิของท่าน ลูกศิษย์ท่านสมภารก็มาแจ้งว่า

“หลวงพี่ ท่านสมภารให้ไปพบที่กุฏิของท่าน”

“ด่วนหรือเปล่า” ท่านถาม

“ก็คงด่วนแหละ แต่ก็คงไม่ด่วนถึงกับต้องไปทั้งเปียกๆ อย่างนี้หรอก เอาไว้นุ่งห่มเรียบร้อยแล้วค่อยไปนะครับ ผมไปละ” เด็กหนุ่มกลับไปได้สักพักพระเจริญก็สร้งน้ำเสร็จ ท่านจัดการนุ่งห่มผ้าสามผืนอย่างเรียบร้อย แล้วจึงเดินไปที่กุฏิท่านสมภาร

“หลวงพ่อเรียกหาผมหรือครับ” ท่านถามเมื่อกราบสามหน

มักกะลิผล

แล้ว

“ถูกแล้ว มีพระจะให้วิฆวานน้อย เห็นว่าเธอใช้คลองดีก็เลยต้องเรียกหาเธอ รูปอื่นนะไม่ค่อยจะรู้ประสีประสา” เวลาใช้ใครหลวงพ่อก็จะชมรูปนั้น และตำหนิรูปอื่น พระหนุ่มรู้นิสัยท่านดี หากก็มีได้ถือสา

“หลวงพ่อก็จะให้ผมทำอะไรหรือครับ” ถ้ามตรงไปตรงมาไม่เช่นนั้นท่านสมภารจะต้องอารมณ์ภทท์อีกนาน

“คืออย่างนี้ กำหนดสร้างเขาดาย ญาติเขามาบอกว่าจะนำศพมาเผาที่วัดนี้ แต่วัดเรายังไม่มีเมรุเผาผี เลยจะให้เธอไปเช่าเมรุที่หัวเวียง ศพคนใหญ่คนโตต้องเผาเมรุ จะเผาในป่าช้าอย่างศพชาวบ้านเขาจะหาว่าไม่ให้เกียรติ”

“เขาคงไม่ว่ากรรมังครับ คนตายไปแล้วคงไม่ลุกขึ้นมาว่าท่านสมภารแหม่นอน” พระหนุ่มแสร้งทำเป็นชื้อเพราะไม่ยอมไป

“ฉันหมายถึงญาติพี่น้องของเขา คนตายนะเขาไม่ว่าแน่ เธอช่วยไปหาเช่าเมรุหน่อยนะ จะไปเช่าที่บ้านแพนหรือที่หัวเวียงก็ได้”

“ผมไม่เคยไปทั้งบ้านแพนทั้งหัวเวียง แล้วจะไปถูกหรือครับ”

“เรื่องนั้นไม่สำคัญ ฉันจะบอกทางให้ พรุ่งนี้เข้าเดินทางเลยนะ”

“ให้ผมไปคนเดียวหรือครับ น่าจะมีลูกศิษย์ไปด้วย” ท่านต่อรอง

“จะไปทำไมให้เบื่องค่าเรือ เธอไปคนเดียวนะดีแล้ว ฉันจะจ่ายค่าเรือให้”

“ถ้าเช่นนั้นผมจะจ่ายส่วนของลูกศิษย์ ผมอยากมีเพื่อน

ไปด้วย เพราะยังไม่เคยไปมาก่อน”

“งั้นก็ตามใจ”

“ผมขอลูกศิษย์หลวงพ่อดูไปด้วยนะครับ”

“ไม่ได้หรอก ฉันมีงานสำคัญที่จะต้องไปใช้เขา ถ้าเธออยากมีเพื่อนก็ไปหาเอาเอง” หลวงพ่อช่อพูดบายเบี่ยง เพราะไม่อยากให้สิ้นเปลือง

รุ่งเช้า พระเจริฎจึงต้องเดินทางแต่ผู้เดียว เพราะหาเพื่อนไม่ได้ ท่านสมภารให้ค่าเรือมา ๒๐ บาท และบอกให้ท่านนั่งเรือไปลงที่ฝักไ้ จากฝักไ้จึงว่าจ้างเรือไปส่งที่หัวเวียง ซึ่งมีเรือรับจ้างจากฝักไ้ไปหัวเวียงหลายลำ พระหนุ่มต้องงดการไปบิณฑบาต เพราะต้องออกจากวัดตั้งแต่ตีห้า ท่านเดินไปขึ้นเรือโดยสารที่ท่าหน้าพรหมบุรี บังเอิญเจ้าของเรือรู้จักกันจึงไม่เก็บค่าโดยสาร เรือแล่นไปเรื่อย ๆ จอดรับผู้โดยสารระหว่างทางด้วย จึงถึงฝักไ้ตอนสามโมงเช้า ลงจากเรือและอนุโมทนาเจ้าของเรือแล้วท่านจึงเดินไปถามหาเรือหางยาวที่จะไปบ้านหัวเวียง

“หลวงพี่จะไปทำอะไรที่นั่น” เจ้าของเรือหางยาวถาม

“จะไปหาเช่าเมรุ เขาว่าที่นั่นมีเมรุเผาศพให้เช่าใช้ใหม่”

“ครับ มีเยอะแยะ ผมรู้จักบ้านนายสง่า เขาเป็นเจ้าของเมรุอยู่หัวเวียง มีเมรุร่วมสิบหลังไว้ให้เช่า มีไฟประดับตกแต่งให้เสร็จ ท่านไปเลือกดูได้ เขารับจ้างตั้งเมรุด้วย” เจ้าของเรือบอก

“พาไปส่งที่นั่นเอาเท่าไร”

“ยี่สิบบาทไปกลับขอห้าสิบ” เขาบอกสนนราคา

“ทำไมต้องห้าสิบ ไปกลับก็สี่สิบ หรือไม่ก็ลดเป็นสามสิบ

ห้า”

“อ้าว ก็เวลาท่านไปถาม กว่าจะตกลงผมก็ต้องเสียเวลา

มักกะลิผล

คอย ขออีกสิบบาทค่าเสียเวลา”

“สิบบาทไม่ได้หรือ” ท่านต๋อรอง

“ห้าสิบบาทขาดตัว ไม่ได้ราคานี้ผมก็ไม่ไป” เขาถือโอกาส โกงราคา เพราะเหลือเรือเขาอยู่ลำเดียว หากท่านจะรอลำอื่นก็คง อีกนาน

“ไปก็ไป” พระหนุ่มตัดสินใจ แล้วจึงก้าวลงไปนั่งในเรือ เจ้าของติดเครื่องแล้วพาเรือออกจากท่า มุ่งหน้าไปยังบ้านหัวเวียง ซึ่งเขาเคยไปส่งผู้โดยสารหลายครั้ง กระทั่งไปมีคู่รักไว้ที่นั่นคนหนึ่ง สี่โมงเช้ากับสามสิบนาที เรือหางยาวก็นำพระหนุ่มมาถึงบ้านหลังใหญ่ริมน้ำ มีโรงสีอยู่ติดกับตัวบ้าน และมีสะพานทอดไปสู่ท่าหน้าบ้านทาสีเขียวอ่อนดูสวยงาม เจ้าของเรือบอกท่านว่า

“นี่แหละบ้านนายสง่าที่ให้เช่าเมรุ และติดตั้งให้ด้วย ท่านไปถามเขาซิ” พระเจริญจึงขึ้นจากเรือเดินไปตามสะพานเพื่อเข้าบ้าน เสียงคนขับเรือตะโกนโหวกเหวกให้หลัง ท่านฟังไม่ถนัดว่าเขาพูดอะไร แท้จริงเจ้าของเรือเห็นเป็นโอกาสที่จะไปเที่ยวบ้านสาวคนรัก จึงตะโกนบอกท่านว่า

“ท่านรอลงอยู่นี่นะ อีกชั่วโมงผมจะมารับ” พระหนุ่มหันกลับไปเพื่อจะถามว่าเขาพูดอะไร ทว่าชายหนุ่มขับเรือออกไปเสียแล้ว ท่าทางเร่งรีบยังกับจะไปตามหมอต้าแยมาทำคลอดให้คนกำลังปวดท้องออกลูก เห็นท่านเดินตรงมา คนในบ้านก็พากันกรูออกมาต้อนรับ รวาทันทีว่ากำลังคอยท่านอยู่ มีทั้งคนสาว กลางคน และคนแก่ ปากก็ว่า

“นิมนต์ครับ นิมนต์เจ้าค่ะ” ทุกคนมีท่าทางดีอกดีใจ และต้อนรับขับสู้เหมือนว่าคุ้นเคยกันมานาน เมื่อจะเข้ามาในบ้านเขาก็ตักน้ำล้างเท้าให้ท่าน มีผ้าขนหนูสีขาวสะอาดวางไว้สำหรับให้เช็ด

มักกะลิผล

เท่า ท่านรู้สึกประทับใจในการต้อนรับหากก็สงสัยว่าได้เกิดอะไรขึ้น ครั้นเดินเข้ามาในบ้านเขาก็นิมนต์ให้หนึ่ง มีอาสนะปูไว้เรียบร้อย ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีสำรับกับข้าวบรรจุกอยู่ในโตก มีบ้นน้ำร้อน น้ำชาครบครัน เหมือนว่าจัดเตรียมไว้สำหรับท่านโดยเฉพาะ ความสงสัยมีมากเกินไปจนจะเก็บไว้ในใจ จึงต้องถามขึ้นว่า

“อะไรกันนี้ คงไม่ใช่อาตมานะ”

“ท่านเฉยๆเถอะ เดี่ยวจะเล่าให้ฟัง ให้พวกผมรับศีลก่อน” ชายวัยสี่สิบเศษพูด แล้วบอกทุกคน ณ ที่นั้นว่า

“อ้าว อารามาศีลพร้อมกัน เดี่ยวท่านให้ศีลด้วยนะ” ประโยคหลังเขาสั่งพระเจริญ บุรุษนั้นพูดจบ เสียงอารามาศีลก็ดังขึ้นพร้อมกัน เมื่อพวกเขาอารามาศีลจบ ท่านจึงจำต้องให้ศีลทั้งที่ยังจับต้นชนปลายไม่ถูกว่าเกิดอะไรขึ้น พวกเขารับศีลจบ ก็กล่าวคำถวายสังฆทาน และถวายภัตตาหาร เสร็จแล้วจึงนิมนต์ท่านฉัน สตรีอาวุโสกว่าเพื่อนกล่าวว่า

“นิมนต์ท่านฉันเพลตามสบายเจ้าคะ แล้วลูกชายดิฉันจะเล่าถวายว่าเรื่องมันไปอย่างไรมาอย่างไร” อาหารที่เขาจัดไว้อย่างประณีต มีสีสันทสวยงามน่ารับประทาน และแม้จะหิวหากพระหนุ่มก็ฉันไม่ลง ท่านคิดไปว่าเขาคงจัดเตรียมไว้ให้พระรูปอื่นที่ได้นิมนต์ไว้ บังเอิญพระรูปนั้นไม่มา จึงโมเมถวายท่าน เพราะได้เวลาฉันเพลพอดี ในเมื่อเรามีได้เจาะจงเฉพาะท่าน เหตุใดท่านจะไปฉันของเขา คิดดังนี้ท่านก็รวบช้อนหลังจากฉันไปเพียงสองคำ

“อาหารไม่ถูกปากหรือครับท่านจึงฉันไม่ลง” บุรุษคนเดิมถาม

“ฉันอีกสักหน่อยเถอะค่ะประเดี๋ยวท่านจะหิว” หญิงสาวหน้าตาสะสวยคะยั้นคะยอให้ท่านฉัน ดูเหมือนหล่อนจะอายุน้อย

กว่าทุกคนที่นั่งชุมนุมกันอยู่ ณ ที่นี้และคงน้อยกว่าท่านด้วย

“ไม่เป็นไร เรื่องหิวอาตมาพอทนได้ แต่เรื่องสงสัยนี้ละ มันอึดอัดใจเหลือเกิน ช่วยเล่าให้อาตมาฟังหน่อยเถอะ”

“ตกลงครับ” บุรุษคนเดิมพูด แล้วจึงแนะนำบิดามารดา น้องชาย น้องสาว ให้ท่านรู้จัก “เรื่องมันเกิดขึ้นเพราะน้องสาว คนเล็กของผมคนนี้” เขาชี้มาที่สตรีอายุน้อยที่สุดซึ่งได้แนะนำแล้วว่า หล่อนชื่อเชิญศรี

“โยมทำบุญเรื่องอะไรกันไม่ใช่อาตมานะ อาตมาจะมาหาเช่าเมรุ นี่บ้านนายสง่าไช้ใหม่” ทุกคนดูเหมือนจะร้องขึ้นพร้อมกันว่า

“อยู่ไม่ใช่ บ้านนายสง่าถัดไปอีกห้าหลัง ท่านลงผิดบ้าน เสียแล้ว แต่ก็แปลกที่ท่านมาสีโมงครึ่งตรงกับที่น้องสาวผมนัดไว้พอดี” เขาต้องการพูดคำว่า โนัด

“นัดอะไร” พระหนุ่มไม่เข้าใจ

“คือน้องสาวผมเขาจดเอาไว้ นะครับ ว่าวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๘ เวลาสีโมงครึ่งตอนเช้า จะมีพระลูกชายของเขามาที่บ้าน ให้เตรียมสำหรับกับข้าวไว้ต้อนรับ แล้วท่านก็มาตรงเวลาเป้งเลย พวกผมไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ”

“ยิ่งฟังโยมพูดอาตมาก็ยิ่งงง เกิดอะไรขึ้นหนอ”

“ผมน่าจะยิ่งกว่าท่านอีกครับ นี่ถ้าเป็นกลางคืนผมคงคิดว่าตัวเองฝันไป เอาละผมจะเล่าให้ท่านฟัง แล้วท่านจะหายงง หรือไม่ก็งงหนักขึ้น” แล้วบุรุษนั้นจึงเล่าว่า

“คือแม่เชิญศรีน้องสาวผมคนนี้เขาฝัน ท่านอย่าเพิ่งคิดว่าเป็นเรื่องเหลวไหลนะครับ ฟังผมเล่าให้จบก่อน เพราะผมเองก็เคยคิดอย่างนี้ แต่พอท่านมาผมก็ชักจะเชื่อว่ามันเป็นจริงอย่างที่แม่

เชิญศรีเขาฝัน” บรูซวัยสี่สิบเศษเล่าด้วยเสียงดังฟังชัด ทุกคน ณ ที่นั้นต่างฟังอย่างตั้งอกตั้งใจ ภิกษุหนุ่มปรายตาไปมองหญิงสาว แวบหนึ่ง แล้วถามว่า

“โยมเขาฝันว่ายังไงหรือ” พี่ชายนางสาวเชิญศรีตอบว่า

“คือมันเป็นเรื่องที่เขาწံ့สมาธิ แล้วฝันสามคืนติดๆกันว่า ตัวเขาเมื่ออดีตชาติเขาอยู่อยุธยา เขามีลูกชายคนเดียว ลูกชาย ของเขาคอนนั้นได้กำลังรบทัพจับศึกเมื่อสมัยกรุงศรีอยุธยา นานมา แล้ว และลูกชายของเขาได้ตายในสนามรบ เขาก็ร้องไห้ร้องไห้ ว่าเป็นอย่างนี้ ว่าลูกชายเขาต้องจากไป บ้านอยู่ตรงนั้นตรงนี้ เขาก็เล่าเหตุการณ์ชีวิตของเขาด้วยความฝัน ฝันสามคืนติดๆกัน แล้ว ในฝันนั้นเขาก็บอกว่าลูกชายกำลังรบทัพจับศึก แล้วก็โดนกลศึก วิถีฆ่าลูกชายของเขาถึงแก่ความตาย เมื่อสมัยอยุธยาแตกทัพใน วันนั้น” น่าแปลกที่พระหนุ่มมีความรู้สึกเหมือนเรื่องที่กำลังฟังอยู่ นั้นเป็นเรื่องราวของตัวท่าน ใจเคลิบเคลิ้มลอยล่องไปหาอดีตที่ดู เหมือนว่าผ่านมานานแสนนาน ครั้นรู้สึกตัวจึงกำหนด ฟังหนอ ฟังหนอ อยู่ในใจ

“เขาฝันอย่างนี้สามคืนติดๆกัน แล้วก็อีกคืนหนึ่งเขาฝัน ว่า ลูกชายเขาคอนนั้นมาเป็นพระภิกษุบวชในพระบวรพุทธศาสนา แต่ไม่ทราบว่าจะอยู่วัดไหน แล้วในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๘ เวลา สี่โมงครึ่งตอนเช้า ลูกชายของเขาเมื่อครั้งอดีตชาติจะมาฉันทเพลที่บ้าน ถ้าหากว่ามีพระมาในเวลานั้นต้องเป็นลูกชายเขาแน่ ที่รบ ทัพจับศึกและโดนกลศึกวิถีฆ่าตายในสนามรบ” ขณะที่พี่ชายเล่า นางสาวเชิญศรีนั่งเสียบกริบ น้ำตาซึมออกมาจากหน่วยตาทั้งสอง เป็นน้ำตาแห่งความปีติยินดี ที่ได้พบลูกชายในอดีตชาติ หล่อน เชื่อเสียยิ่งกว่าเชื่อว่าพระภิกษุรูปนี้เคยเป็นลูกชาย

มักกะลิผล

“แม่เชิญศรีเขาก็สำนึกอยู่ตลอดเวลา เขาก็เล่าให้พ่อแม่พี่น้องฟังว่าดิฉันฝันอย่างนี้ ผมก็ว่าเขาบอก เอ็งนี้บ้าไม่เข้าเรื่อง เข้าราว เป็นสาวเป็นแสบมาว่าตัวเองมีลูก แต่เขาก็เชื่อมั่นของเขา อย่างนั้น เขาบอกต่อไปว่าแน่นอนเหลือเกินในวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ นี้เตรียมทำอาหาร ถ้าพระองค์ไหนมาบ้านเราเวลาสี่โมงครึ่งต้องไข่ม้วน ต้องไข้อย่างแน่นอน เขาเชื่อมั่นของเขาเหลือเกิน แล้วเขาก็บันทึกหลักฐานไว้ครบ” เล่าจบเขาจึงถามท่านว่า

“แล้วท่านไปยังไงมายังไงล่ะครับ ถึงได้มาสี่โมงครึ่งพอดีพอดี”

“อาตมาก็ไม่รู้ สมภารท่านใช้มาหาเมรุ นี่มาผัดบ้านหรือช่วยเรียกเรือหางยาวให้หน่อยเถอะ” ท่านคิดว่าคนขับเรือคงมารออยู่ที่ท่าหน้า

“ยังไม่เห็นมีเรือมาจอดเลยครับ ไม่ต้องห่วงเขามาเมื่อไรค่อยออกไป หรือถ้าเขาไม่มาผมจะเอาเรือไปส่งเอง ท่านอยู่วัดไหนครับ”

“อาตมาอยู่วัดพรหมบุรีโน่นแหละ โดยสารเรือจากสิงห์บุรี มาลงที่ฝักไ้ จากนั้นก็จ้างเรือหางยาวมาส่งที่นี่ คนขับเขาบอกว่านี่ละบ้านนายสง่า” ท่านนึกฉุนหุนุ่มเจ้าของเรือที่ทำให้ท่านเสียเวล่ำเวลา

“นายสง่าเขาไม่อยู่ครับท่าน เขาไปติดตั้งเมรุที่หัวเวียงเลย บ้านเขาไปหลายกิโล มันก็น่าแปลกนะครับที่เหตุการณ์มันบังเอิญมาปะติดปะต่อกันได้ ผมชักสงสัยแล้วว่า เรื่องที่แม่เชิญศรีฝันนั้น อาจจะจริงก็ได้”

“ดิฉันก็เชื่อค่ะ” มารดาของเขาพูดขึ้น ส่วนบิดาไม่ออกความเห็นว่่ากระไร

มักกะลีผล

“คงเป็นไปได้หรือโยม อาตมาไม่เชื่อ ก็โยมเขายังสาว และยังไม่มีการบวช อาตมาจะเป็นลูกเขาได้อย่างไร”

“ลูกในอดีตชาตินะเจ้าคะ ดิฉันมั่นใจอย่างนั้น” นางสาวเชิญศรีพูดทั้งน้ำตา

“ตามใจโยมก็แล้วกัน แต่อาตมายังเชื่อไม่ได้ เพราะยังไม่มีหลักฐาน”

“ดิฉันจดบันทึกไว้อย่างละเอียดเจ้าคะ” หล่อนแย้ง

“มันก็เป็นหลักฐานของโยมฝ่ายเดียว แต่ฝ่ายอาตมายังไม่มีอะไรที่พอจะให้เชื่อถือได้ แต่เอาเถอะแล้วอาตมาจะพยายามหาหลักฐาน คงไม่เกินความสามารถหรอกนะ”

“ดิฉันจะไปกราบเยี่ยมท่านที่วัดพรหมบุรีบ้าง จะได้ไหมเจ้าคะ ดิฉันฝังใจเหลือเกินว่าท่านเป็นลูกของดิฉันในอดีตชาติ” เสียงที่พูดบ่งบอกถึงความเชื่อมั่น

“เชิญเลยจะ จะไปเรียนวิปัสสนากรรมฐานก็ได้ อาตมาสอนอยู่ที่วัด ตอนนี้มีคนมาเรียนร่วมสิบคนแล้ว”

จากนั้นการสนทนาก็เปิดฉากขึ้น ท่านรู้สึกเหมือนคุ้นเคยกับพวกเขามานาน ไม่ว่าเขาจะซักถามเรื่องอะไรท่านก็ตอบได้ไปเสียทุกเรื่อง จนพวกเขาเกิดศรัทธา คุยกันเพลินจนเวลาล่วงเลยไปถึงสี่โมงเย็น บิดาของนางสาวเชิญศรีก็ถามขึ้นว่า

“ท่านครับ มักกะลีผลมีจริงหรือเปล่าครับ ผมเคยฟังพระท่านเทศน์เรื่องเวสสันดรชาดก บอกว่าป่าหิมพานต์มีมักกะลีผลด้วย ท่านคิดยังไงครับ” ยังไม่ทันที่พระหนุ่มจะตอบ คนขับเรือกก็เดินมาตามสะพาน ชะโงกหน้าเข้ามาบอกท่านว่า

“หลวงพี่กลับเถอะ สี่โมงเย็นแล้ว”

“เอาไว้คุยกันวันหน้านะโยม เรื่องนี้มันยาวต้องพูดกันเป็น

มักกะลิผล

“ชั่วโมง อาตมากลับก่อนนะ”

“วันหลังท่านต้องมาอีกนะครับ” บรูซสูงวัยพูดอย่างเสียดาย
แล้วทุกคน ณ ที่นั้นก็พากันออกมาส่งท่านที่เรือ นางสาวเชิญศรี
มีท่าทางอาลัยอาวรณ์ เพราะหล่อนเชื่อมั่นแน่นแฟ้นเหลือเกินว่าภิกษุ
หนุ่มนี้คือ ลูกชายของหล่อนในอดีตชาติ

๓๕

แม่ทัพกรุงเก่า

ขณะนั่งเรือหางยาวจากหัวเวียงเพื่อมาต่อเรือโดยสารที่ ผักไห้ พระเจริญครุ่นคิดมาตลอดทาง ถึงเรื่องราวที่ได้ประสบใน วันนี้ เรือมาถึงผักไห้ก็ยังคงคิดไม่จบ จึงมานั่งคิดต่อในเรือโดยสาร ท่านยังไม่ปักใจเชื่อว่า นางสาวเชิญศรีเป็นมารดาของท่านเมื่อชาติ ที่แล้ว ก็หล่อนอายุน้อยกว่าท่านหลายปี จะเป็นมารดาท่านได้อย่างไร ใคร ค็นี่คงต้องนั่งกรรมฐาน เพื่อตรวจสอบดูว่าเรื่องที่ท่านได้รับ การบอกเล่ามานั้น จะจริงหรือเท็จประการใด

ภิกษุหนุ่มถึงวัดพรหมบุรีตอนสองทุ่ม ท่านตรงไปยังกุฏิ หลวงพ่อช่อ แล้วรายงานเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปดำเนินการ หากมิได้เล่าเรื่องนางสาวเชิญศรี ด้วยเกรงจะถูกตำหนิว่าไปเถลไถล เป็นเหตุให้งานไม่สำเร็จ แต่ถึงคนขับเรือจะส่งท่านที่บ้านนายสง่า ก็ไม่ได้พบเขาอยู่ดี เพราะคนบ้านนั้นบอกท่านว่า เขาไปรับติดตั้ง เมรุที่หัวเวียง เลยบ้านเขาไปหลายกิโล และต้องคอยเก็บเมรุกลับ เมื่อทางเจ้าภาพเผาศพเสร็จเรียบร้อยแล้ว

“ไม่เป็นไร พรุ่งนี้ค่อยไปอีกที” สมภารบอกลูกวัด หากมิ ได้เอื้อนเอ่ยถึงปัจจัยที่จะใช้เป็นค่าเดินทาง วันนี้ท่านต้องจ่ายปัจจัย ส่วนตัวไปถึง ๓๕ บาท เพราะขากลับคนขับเรือไม่รู้จักกัน และได้เก็บค่าโดยสาร ๕ บาท พรุ่งนี้จะต้องจ่ายมากกว่าวันนี้ นึกๆ

ก็ให้น้อยใจสมภารว่าท่านมีเงินมาก แต่ไม่ค่อยจะยอมใช้จ่าย แม้ในเรื่องที่จำเป็น ที่ลูกหลานท่านมาขอคราวละมาก ๆ ท่านกลับให้อย่างไม่นึกเสียดาย พระเจริญคิดว่าท่านจะจำไว้เป็นบทเรียนในวันข้างหน้าหากว่ามีโอกาสได้เป็นสมภารกับเขาบ้าง ก็จะไม่ทำเหมือนหลวงพ่อดีๆ คือจะไม่ให้พระลูกวัดต้องซั๊กเนื้อตัวเองในการทำงานให้กับวัด แต่จะว่าไปแล้วก็ไม่น่าตำหนิท่าน เพราะหากสมภารใช้จ่ายสุ่ยสุ่ย วัตก็คงไม่เจริญดังที่เป็นอยู่ โปสธ์หลังงามที่เพิ่งสร้างเสร็จไปเมื่อเร็วๆ นี้ แม้ปัจฉัยส่วนใหญ่ท่านเป็นผู้หามา แต่หลวงพ่อดีๆก็บริจาคปัจฉัยส่วนตัวของท่านมาไม่น้อยเหมือนกัน

“ถ้าท่านไม่ดีจริงก็คงไม่ได้เป็นถึงสมภารหรอกน่า อย่าไปนึกตำหนิติดินท่านเลย บาปกรรมเปล่าๆ” พระหนุ่มสอนตัวเองแล้วเลยเลิกคิดเรื่องสมภาร

สรองน้ำและนุ่งห่มผ้าสามผืนเรียบร้อยแล้ว ภิกษุวัยเบญจเพสก็สวดมนต์ทำวัตรเย็น การครองสมณเพศดีกว่าคฤหัสถ์ตรงที่ว่าไม่ต้องรุ่นวายกับอาหารมือเย็น จึงมีเวลาอบรมศีล สมาธิ ปัญญาได้มากกว่า สวดมนต์ทำวัตรเย็นเสร็จ ท่านเริ่มต้นเดินจงกรมหนึ่งชั่วโมง นั่งภาวนาอีกหนึ่งชั่วโมง จึงเสร็จสิ้นการเจริญวิปัสสนาภาวนา อันเป็นกิจวัตรที่นักบวชพึงปฏิบัติทุกวัน โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ความหลุดพ้นจากทุกข์ แต่ในคำคินนี้มีจุดมุ่งหมายที่พิเศษไปกว่าทุกวัน คือการได้ คุณวิเศษ ที่เรียกว่า อภิญญา จึงเพิ่มการเจริญสมถภาวนา เพื่อให้จิตมีคุณสมบัติ ๔ ประการ อันได้แก่ มีพลังมาก สงบซึ้ง ไสกระจ่าง และนุ่มนวลควรแก่งาน พระเจริญเคยเรียนสมถภาวนาจากหลวงพ่อดีๆมาแล้ว และเมื่อไปอยู่กับหลวงพ่อดีๆ ก็ได้เรียนวิชาธรรมกายอันเป็นสมถภาวนาอีกแบบหนึ่ง

มักกะลิผล

ตั้งนั้นจึงมิใช่เรื่องยากสำหรับท่าน พระหนุ่มเริ่มเจริญรูปผาน ตั้งแต่ปฐมผาน เป็นลำดับไปจนถึงจตุตถผาน และฝึกให้ชำนาญคล่องแคล่วด้วยวิธีทั้ง ๔ เมื่อเห็นว่าจิตเปี่ยมด้วยคุณสมบัติ ๔ ประการ จึงออกจากจตุตถผาน แล้วน้อมจิตไปเพื่อให้ได้อภิญญา บัดลานั้นบุพเพนิวาสานุสสติ คือญาณที่ทำให้ระลึกชาติได้ก็บังเกิด ท่านเห็นตัวเองในครั้งอดีต ภาพต่างๆผ่านเข้ามาและผ่านไปอย่างรวดเร็วเหมือนภาพยนตร์ที่ผู้ฉายหมุนฟิล์มให้วิ่งเร็วจี ภาพเด็กชายอ้วนจ้ำม่ำมีพี่เลี้ยงรายรอบ มารดาเป็นหญิงสาวหน้าตาหมดจด ซึ่งบัดนี้คือแม่เชิญศรี คนที่ท่านได้พบเมื่อตอนกลางวัน บ้านที่ท่านอยู่ดูใหญ่โตเอ้ออ่า ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา บิดาเป็นข้าราชการสำนักมีตำแหน่งสูงส่ง ในบรรดาบ่าวไพร่ มีอยู่คนหนึ่งซึ่งดูเหมือนเป็นที่จงเกลียดจงชังของแม่เชิญศรีนัก หนุ่มน้อยผู้นั้นอายุราวสิบเจ็ดร่างกายอ่อนแอ็น บอบบางเหมือนผู้หญิง แต่เขากลับถูกแม่เชิญศรีใช้ให้ทำงานหนักๆ เมื่อไม่ได้ตั้งใจก็ถูกล່อนโบายด้วยแสบจนเลือดไหลซิบๆ ความทารุณร้ายกาจของล່อน สร้างความอาฆาตพยาบาทขึ้นในใจของทาสหนุ่ม และแล้วในวันหนึ่งก็ปะทุออกมาทางวาจา เป็นวันที่แม่เชิญศรีโบายเขาอย่างหนักด้วยความผิดเพียงเล็กน้อย บุรุษนั้นชี้หน้าล່อน กล่าววาจาอาฆาตว่า “อีคนใจร้าย กูขอจองเวรจองกรรมกับมึง จะจองล้างจองผลาญมึงไปทุกชาติ” แล้วเขาก็หมดสตินอนฟูบอยู่ตรงนั้น แม่เชิญศรีโกรธเกรี้ยวกับวาจาอาฆาต จึงกระหน่ำแสลงไปไม่นับทั้งที่เขาสลบอยู่ นายโทผู้นำสงสารสลบไสไลไม่ได้สติไปวันครึ่ง ครั้นฟื้นขึ้นมาก็ป่วยกระเสาะกระแสะด้วยร่างกายไม่แข็งแรงอยู่แล้ว พวกบ่าวไพร่ด้วยกันก็ช่วยรักษาพยาบาลไปตามมีตามเกิด แม่เชิญศรีก็ใจร้ายใส่ระกำไม่ยอมให้หมดหมอมาดูแล นายโทป่วยอยู่ได้ไม่นานก็ถึงแก่ความตาย

มักกะลิผล

เขาตายพร้อมกับพกวาเอาความอาฆาตพยาบาทที่มีต่อแม่เชิญศรีตามติดไปเป็นวิบากกรรมในภพชาติต่อไป

พระเจริญ เห็น กรรมที่จะบังเกิดกับแม่เชิญศรีในชาตินี้ อีกไม่นานหล่อนจะได้รับผลของเวรที่ทำของกรรมที่ก่อ และหากไม่ยอมอโหสิกรรมต่อกัน ก็จะตามติดไปทุกชาติ ท่านเห็นจะต้องช่วยหล่อน มิใช่เพราะยึดติดกับภพชาติว่าหล่อนเคยเป็นมารดา หากช่วยเพราะเป็นหน้าที่ของสมณะ ที่พึงช่วยเหลือสัตว์โลก ถ้าแม่เชิญศรีได้เจริญวิปัสสนากรรมฐาน หล่อนพอจะทำให้กรรมนั้นบรรเทาเบาบางลงได้บ้าง และแทนที่จะต้องเป็นเวรกรรมตามติดกันไปทุกชาติ ก็สามารถที่จะทำให้สิ้นสุดลงเสียแต่เพียงในชาตินี้ ด้วยการอโหสิกรรมแก่กัน แต่การที่จิตจะถึงขั้นเลิกจองเวรจองกรรมกันได้ จะต้องผ่านการเจริญวิปัสสนาภาวนาอย่างแยบยล ท่านสามารถช่วยหล่อนได้คือการสอนกรรมฐานให้ แต่หล่อนจะปฏิบัติได้ผลมากน้อยเพียงใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับความเพียรพยายามของหล่อนเอง

จบเรื่องของแม่เชิญศรีก็เป็นเรื่องของตัวท่าน ท่านเห็นตัวเองเจริญเติบโตอยู่ในบ้านโดยมีแม่เชิญศรีทะนุถนอมพุ่มพักจนกระทั่งเติบโตใหญ่ ท่านเป็นชีวิตจิตใจของหล่อนด้วยว่าเป็นลูกคนเดียว เมื่อท่านเจริญวัยขึ้น แม่เชิญศรีก็แก่ลงๆ และดูเหมือนว่ายิ่งอายุมากขึ้น ความรักที่หล่อนมีในบุตรชายคนเดียวก็ยิ่งเพิ่มพูนขึ้น หล่อนจัดการหาสตรีมาให้เป็นภรรยาของท่าน และท่านก็ได้รับราชการในราชสำนักโดยเป็นนักรบ ต้องออกศึกสงครามกับพม่าหลายครั้ง กระทั่งมีตำแหน่งใหญ่โตเป็นถึงแม่ทัพ ครั้งหนึ่งท่านถูกพม่าจับไปเป็นตัวประกัน ต้องถูกกักขังอยู่ที่เมืองหงสาวดีนานหลายเดือน ทางกรุงศรีอยุธยามิได้ชวนขวายเป็นไปรับท่าน

มักกะลิฉล

กลับมา เพราะพวกทหารนายกองทั้งหลาย ต่างก็หวังจะได้ตำแหน่ง
ของท่าน แต่ครั้นมาดำรงตำแหน่งกลับทำหน้าที่แทนท่านไม่ได้
กล่าวคือไม่มีความสามารถและขาดชั้นเชิงในการรบ ทำให้ต้องพ่าย
แพ้แก่กองทัพพม่า ในที่สุดทางกรุงศรีอยุธยาจึงต้องส่งแม่ทัพอีก
ผู้หนึ่งไปรับตัวท่านกลับมา ในชาตินี้แม่ทัพผู้นั้นมาเกิดเป็นผู้หญิง
มีสติปัญญาสูงและจะเรียนจนถึงระดับปริญญาเอก แต่หล่อนก็มี
กรรมเวรติดตัวมา และต้องชดใช้ในชาตินี้ ท่านจะต้องช่วยเหลือ
เพื่อตอบแทนบุญคุณ ที่เคยไปรับตัวท่านจากกรุงหงสาวดีกลับคืน
มายังกรุงศรีอยุธยา แม้จะเป็นบุญคุณข้ามภพข้ามชาติหากท่านก็จะ
ตอบแทน จะได้ไม่เป็นหนี้บุญนายคุณผู้ใด สิ่งที่ท่านปรารถนาใน
ภพชาตินี้คือ พระนิพพาน เมื่อได้ชดใช้เวรกรรมหมด ท่านก็จะ
ปฏิบัติขั้น อุกฤษฏ์เพื่อการบรรลุมรรค ผล นิพพาน ต่อไป แล้ว
ภพยนตร์แห่งอดีตชาติก็ฉายมาถึงตอนที่ท่านออกรบครั้งสุดท้าย
เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ อันเป็นปีที่กรุงศรีอยุธยาล่มสลายจนไม่อาจฟื้นฟู
ให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ ไทยต้องสูญเสียอิสรภาพให้กับพม่า มิ
ใช่เพราะคนไทยไร้ฝีมือในการรบ แต่เพราะไม่รบจึงต้องพ่ายแพ้
สาเหตุที่ไม่รบเพราะขาดขวัญและกำลังใจ พระราชาไม่ทรงปฏิบัติ
พระราชภารกิจ ทรงหมกมุ่นอยู่กับนางสนมกำนัล จนมิเป็นอัน
ว่าราชการ พวกแม่ทัพนายกองจะยิงปืนใหญ่ขับไล่พม่า ก็มีพระ
ตำรัสสั่งห้าม ด้วยเกรงนางสนมกำนัลจะตกใจ ขวัญหนีดีฝ่อ
ขณะนั้นท่านอายุสามสิบห้า กำลังอุดมรุ่งเรืองด้วยชื่อเสียงเกียรติยศ
วันออกรบท่านไปลา มารดา แม่เชิญศรีโอบกอดท่านพลางลูบหลัง
ลูบไหล่ให้ศีลให้พร หล่อนมีรูตอกว่า นั้นเป็นครั้งสุดท้ายที่จะได้
พูดคุยกับลูกสุดที่รัก นายทหารคนสนิทที่ติดตามท่านออกรบใน
ครั้งนั้นคือ นายจันสม ซึ่งในชาตินี้ก็เกิดเป็นผู้หญิง เช่นเดียวกับ

มักกะลิผล

แม่ทัพที่ไปรับตัวท่านจากหงสาวดีขึ้นสู่กรุงศรีอยุธยา หล่อนผู้นี้ก็มีกรรมของตัวเอง และจะต้องชดใช้กรรมอย่างหนักหนาสาหัส และจะมาให้ท่านช่วยเหลือ แต่ บุญเก่า ของนายจันสมมีมาก พอสมควร เขาจะได้มารับใช้พระพุทธศาสนา ช่วยท่านเผยแพร่พระธรรมคำสอน และจะเจริญรุ่งเรืองในทางธรรม มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก การรบที่ขาดขวัญและกำลังใจ ทำให้คนไทยไม่สู้พม่าแม้กำลังมีมากกว่าและมีมือเหนือกว่า หากต้องพ่ายแพ้อย่างน่าเสียดาย ท่านบอกให้นายจันสมหนีไปตายเอาดาบหน้า เขาปฏิเสธในตอนแรก และพร้อมที่จะสู้ตายอยู่กับท่าน ครั้นได้ฟังเหตุผลว่าหากรบต้องตาย แต่ถ้าหนีอาจจะไปรวบรวมสมัครพรรคพวกมาช่วยกันกู้ชาติในภายหลังได้ เขาจึงหนีไปทางนครสวรรค์ นายจันสมหนีไปได้ด้วยการช่วยเหลือของท่าน ส่วนตัวท่านซึ่งเป็นแม่ทัพจะหนีเอาตัวรอดไม่ได้ จึงต้องจำใจสู้แม้ขาดขวัญและกำลังใจ ด้วยฝีมือและชั้นเชิงในการรบ ท่านไม่มีวันที่จะแพ้พม่าได้ แต่ฝ่ายพม่ามีแผนสกรปรก ใช้กลศึกวิธีฆ่าท่านจนได้ เมื่อทหารนำศพท่านใส่เรือมาส่งที่ศาลาท่าน้ำ แม่เชิญศรีวิ่งร้องไห้มาจากบนเรือนผ้าผ่อนท่อนสะไบหลุดลุ่ย หล่อนกอดศพท่านร่ำไห้จนปริ่มว่าจะขาดใจ และในชาตินี้หล่อนก็ได้มาเกิดอีก รูปร่างหน้าตาเปลี่ยนแปลงไปจากชาติที่แล้ว แต่ยังชื่อ เชิญศรี เหมือนเดิม ภาพยนตร์แห่งภพชาติฉายจบลง พระหนุ่มจึงกำหนดลี้มตา ท่านรู้สึกสังเวชใจในหมู่มสัตว์โลก ที่ต้องเวียนว่ายตายเกิดเพราะกิเลสตัณหา เพราะสิ่งนี้ทำให้มนุษย์ต้องจับอาวุธขึ้นมาชนฆ่ากัน แล้วเลยเป็นวงจรกรรมผูกพันต่อเนื่องอย่างมีรู้จักจบสิ้น อำนาจของโลกะ โทสะ โมหะ ผลักดันให้มนุษย์ทำกรรม การสู้รบแย่งชิงดินแดนเป็นไปด้วยอำนาจของโลกะ ข้างแม่เชิญศรี เชี่ยนตีนายโทก็ด้วยอำนาจ

มักกะลิผล

ของโทสะ พระราชารัฐมหลางสนมกำนัลจนเป็นเหตุให้เสียกรุง
ก็ด้วยอำนาจของโมหะ แล้วพวกเขาก็ต้องเวียนว่ายตายเกิด มา
ชาติใช้กรรมซึ่งกันและกัน ช่างน่าอนาถใจนัก

เป็นอันว่าท่านได้พิสูจน์แล้วว่า แม่เชิญศรีเคยเป็นมารดา
ของท่านในอดีตชาติ และมาในชาตินี้หล่อนจะต้องชาติใช้กรรมกับ
นายโท ท่านกับแม่เชิญศรีเคยเกี่ยวข้องกันมาในวัฏสงสาร และมี
โช้แต่แม่เชิญศรีเท่านั้น หากยังมีอีกหลายคนที่ท่านเคยเกี่ยวข้อง
ด้วย ท่านตั้งใจว่าจะชาติใช้กรรมกันเสียให้หมดๆไปในชาตินี้ ชาติ
หน้าจะได้ไม่ต้องเกิดอีก ท่านเวียนว่ายววนอยู่ในวัฏสงสารมานม
นานแล้ว ควรที่จะหยุดการเกิดไว้แต่เพียงชาตินี้ นึกๆแล้วก็น่า
แปลกที่มนุษย์เราจะต้องมาพบกันชาติแล้วชาติเล่า เป็นมิตร
กันบ้าง เป็นศัตรูกันบ้าง เป็นญาติพี่น้องกันบ้าง นี่เองพระพุทธองค์
จึงตรัสไว้ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัตว์ผู้ไม่เคยเป็นมารดา ไม่เคย
เป็นบิดา ไม่เคยเป็นพี่น้องชาย ไม่เคยเป็นพี่น้องหญิง ไม่เคยเป็น
บุตร ไม่เคยเป็นธิดาของเรา มิใช่หาได้ง่าย”

รุ่งเช้า พระเจริญออกจากวัดพรหมบุรีเวลาตีห้า และมีได้
ฉันทตามเคย ไปถึงผักไห่ท่านพบคนขับเรือหางยาวคนเดิม จึง
ต่อรองว่า

“วันนี้ชอราคา ๔๐ นะ ชดเชยที่เมื่อวานโยมส่งอาตมาผิด
บ้าน ทำให้ต้องเสียเวลาอีกวัน”

“ห้าสิบบาทเท่าเดิมแล้วกัน วันนี้ผมรับรองว่าจะไม่ส่งผิด
บ้าน”

“สี่สิบนะดีแล้ว นึกว่าเป็นค่าปรับเมื่อวานไงล่ะ”

“จันทหลวงพี่ก็รอแล้วกัน” เขาพูดอย่างไม่ไยดี ทั้งที่
ใจจริงนั้นก็กลัวจะเสียลูกค้า

มักกะลิผล

“ก็ได้ อาตมาจะร่อยอยู่ตรงนี้แหละ” ท่านคิดว่าในเมื่อเขาเค็ม มาท่านก็ต้องเค็มตอบบ้าง เรืออีกลำแล่นเข้ามาจอด พระหนุ่มกำลังจะเดินไปหา แต่เจ้าของเรือคนเดิมรีบบอกว่า

“ตกลงหลวงพี่ สีสิบก็สีสิบ นึกว่าลตให้หลวงพี่สีบาทเป็นค่าปรับ” ท่านจึงใช้บริการของเขาอีก เสร็จธุระจากบ้านนายสง่าแล้ว ขากลับผ่านบ้านแม่เชิญศรี ท่านจึงบอกคนขับเรือว่า

“ช่วยแวะบ้านเมื่อวานหน่อย อาตมาขอไปพูดธุระกับเขา สักห้านาที”

“ไม่ได้หรอกหลวงพี่ เตี่ยผมเสียคิว ถ้าแวะก็ต้องคิดเพิ่มอีกสีบาท” เขาถือโอกาสแก้แค้น

“ถ้าไม่แวะอาตมาจะจ่ายแค่สามสิบ ขากลับจะให้บ้านนั้นเขาไปส่งที่ผั๊กไห้ก็ได้เรือเขามิ” ท่านพูดแบบถือไพ่เหนือกว่า

“จั้นแวะก็ได้ ห้านาทีเท่านั้นนะ” เขาสำทับ พระหนุ่มจึงเดินเข้าไปในบ้าน พวกเขายินดีปรีดาเช่นเคย ท่านเพียงแต่พูดกับแม่เชิญศรีว่า

“โยม ถ้าอยากเรียนวิปัสสนา ไปเรียนกับอาตมาที่วัดพรหมบุรีได้ทุกเวลา”

“ขอบคุณเจ้าค่ะ” แม่เชิญศรีบอกพระภิกษุที่หล่อเนื้ออ่อนนุ่มนั้น นึกหนาว่า คือลูกชายในอดีตชาติ

“ท่านฉันเพลแล้วหรือยังครับ ถ้ายังกระผมขอเวลาเตรียมประตีย์วเดียว” พี่ชายแม่เชิญศรีถามขึ้น ขณะนั้นเวลาสิบเอ็ดนาฬิกาสามสิบนาที

“อาตมาไม่ได้ฉันเช้าด้วยซ้ำ แต่ไม่เป็นไร วันนี้ไม่ขอรบกวนอาตมาลาละ” แล้วท่านจึงเดินไปลงเรือด้วยรู้ว่าหากเกินไปเพียงหนึ่งนาที นายคนนั้นจะขึ้นราคาอีกสีบาท

๓๖

อามลาวัตพรหมบุรี

๖เมื่อรู้ว่าพระเจริญไปเรียนวิปัสสนากรรมฐานมาจากสำนัก
วัดมหาธาตุ อุบาสกอุบาสิกาผู้สนใจใคร่ธรรมทั้งหลายต่างพากัน
มาสมัครเป็นลูกศิษย์ พระหนุ่มสอนให้ด้วยความเต็มใจ อาศัยที่
ท่านเคยเรียนสมถกรรมฐานมาก่อน จึงใช้สมถะมาเป็นบาทฐาน
ในการเจริญวิปัสสนา ทำให้ได้ *คุณวิเศษ* อันเป็นผลพลอยได้จาก
การปฏิบัติธรรม และคุณวิเศษเหล่านี้มีประโยชน์มหาศาลในการ
สอน ด้วยทำให้ท่านสามารถ *หยั่งรู้* อธิษาศัยและเห็นกฎแห่งกรรม
ของปวงสัตว์ การสอนจึงประสบความสำเร็จอย่างงดงาม ทั้งญาติ
โยมก็ศรัทธาปสาทะในตัวท่านมากขึ้นทุกวัน

ลูกศิษย์ของพระเจริญส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง พวกผู้ชายไม่ค่อย
เข้าวัดปฏิบัติธรรม ชอบไปสรวลเสเฮฮา กินเหล้าเมายา เล่นการ
พนัน มีชีวิตที่ตั้งอยู่ในความประมาท บ้างก็คิดว่าตนเคยผ่านการ
บวชเรียนมาแล้ว ไม่จำเป็นต้องเรียนอีก แท้จริงนั้นการบวชตาม
ประเพณีนิยมมิได้ให้อะไรมากนัก กล่าวคือบวชไปนั่งกินนอนกิน
ให้เวลาหมดไปๆ คอยนับวันนับคืนว่าเมื่อไรจะออกพรรษา เพื่อ
จะสึกออกมาแต่งงานมีครอบครัว อีกประการหนึ่งที่ทำให้การบวช
ตามประเพณีไม่ค่อยได้ประโยชน์คือ อุบัติฆาตกรรมเองไม่มีประสบการณ์
ในการปฏิบัติ จึงไม่สามารถสอนลูกศิษย์ได้ คนที่บวชเมื่อไม่มีอะไร

มักกะลิผล

จะทำจึงพากันจับกลุ่มคุยกันบ้าง โขกหมากรุกกันบ้าง โดยมีได้
ตระหนักถึงสมณसारูปและสมณสัญญาแต่ประการใด พระเจริญได้
พิจารณาแล้วว่าหากปล่อยให้พระสงฆ์ซึ่งเปรียบเสมือนศาสนา
ทายาท ประพฤติปฏิบัติตนเช่นนี้ต่อไป ผลร้ายก็จะเกิดขึ้นกับพระ
ศาสนา นั่นคือ เมื่อคนเขาเสื่อมศรัทธาต่อพระสงฆ์ ก็จะเสื่อมศรัทธา
ต่อพระศาสนาด้วย เพราะคนทั่วไปมักเข้าใจผิดว่าศาสนาก็คือพระ
สงฆ์ และพระสงฆ์ก็คือศาสนา ความเข้าใจผิดเช่นนี้จะต้องได้รับ
การแก้ไข แต่ไม่ใช่แก้ที่พระ เพราะคำกล่าวที่ว่า ทิฏฐิพระ นั้น
ท่านเข้าใจลึกซึ้ง ดังนั้นการแก้ไขจะต้องแก้ที่ญาติโยม ท่านจะสอน
ให้พวกเขาได้เข้าใจในพระศาสนาอย่างถูกต้องด้วยการประพฤติ
ธรรมสัมมาปฏิบัติ นำพระเข้ามาไว้ในใจ คือทำตัวเองให้เป็นพระ
ด้วยการอบรมศีล สมาธิ ปัญญา เมื่อปฏิบัติดีปฏิบัติชอบก็เป็นพระ
ได้โดยไม่ต้องบวช เรียกว่าเป็นพระที่ใจ มิใช่ที่การโกนศีรษะ นุ่ง
หมวกาสาวพัสดุ แต่ไม่อบรมศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งคนประเภทนี้ถ้า
จะเรียกว่าพระก็เป็นได้แค่พระเทียม มิใช่พระแท้ พระเทียมก็เหมือนกับ
แบงก์เทียมหรือแบงก์เก๊ นำไปซื้ออะไรไม่ได้ ใครเก็บไว้ก็ไร้ค่า
ไร้ประโยชน์ เหมือนพระเทียมที่เที่ยวหลอกลวงชาวบ้านไปวัน
หนึ่งๆ เป็นการสร้างวิบากกรรมให้กับตัวเอง จะโดยตั้งใจหรือมิได้
ตั้งใจก็บาปทั้งนั้น

การอบรมศีล สมาธิ ปัญญาเพื่อให้เป็นพระแท้นั้น ไม่มีวิธี
ใดดีเท่ากับการเจริญสติปัฏฐาน ๔ ซึ่งองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาค
เจ้าทรงมีพุทธพจน์รับรองว่า

...ภิกษุทั้งหลาย ทางนี้เป็นทางเอก เพื่อความบริสุทธิ์หมด
จดของเหล่าสัตว์ เพื่อข้ามพ้นความโศกและความคร่ำครวญ เพื่อ
ความอัสถงแห่งทุกข์และโสมนัส เพื่อบรรลุโลกุตระมรรค เพื่อกระทำ

ให้แจ้งซึ่งพระนิพพาน นี่คือ สติปัญญา ๔

พระเจริณฺสอนวิปัสสนากรรมฐานให้อุบาสกอุบาสิกาทุกวัน โทณและวันพระ ซึ่งญาติโยมจะพากันมารักษาอุโบสถศีลและค้างคืนที่วัด แต่ก่อนคนที่มาถือศีลอยู่วัดไม่มีกิจกรรมทำกัน พอฟังพระเทศน์และรับประทานอาหารเพลแล้วก็นั่ง ๆ นอน ๆ หรือไม่ก็จับกลุ่มคุยกัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุบาสิกา เรื่องที่คุยก็ไม่พ้นนินทา กาเล นินทา ลูกเขย ลูกสะใภ้ บ้าง ญาติสนิท มิตรสหาย บ้าง เพื่อนบ้าน บ้าง บางคนก็ก้าวหน้าถึงกับนินทาสมภารวัด คนเหล่านี้เมื่อตายไปก็ตกนรกบ้าง เกิดเป็นเปรตบ้าง เป็นสัตว์เดรัจฉานบ้าง ขึ้นอยู่กับชนิดของกิเลสที่ชักนำไป ก่อนหน้านั้นคนที่มาถือศีลในวันอุโบสถนั้น เขาจะประณมมือรับศีลจากพระว่า “สาธุ อุโปสถัง อุโปสถัง” ว่ากันน้ำลายยืดเลย พอรับแล้วก็ตั้งวงนินทากัน ท่านจึงพูดล้อเลียนคนเหล่านั้นว่า “อุโปสถัง อุโปสถัง ศาลาพังไปหลายหลังก็ยังไม่ไปข้างเหนือข้างใต้” ได้เห็นข้อบกพร่องดังกล่าวนี้ พระเจริณฺจึงปฏิรูประวิธถือศีลเสียใหม่ กล่าวคือหลังจากรับอุโบสถศีลแล้ว แทนที่จะให้ญาติโยมตั้งวงกันกิน แล้วก็นินทาอย่างที่ปฏิบัติตาม ๆ กันมา ท่านก็ให้มาเดินจงกรม และนั่งภาวนาสลับกันไป ห้ามพูดห้ามคุยอย่างเด็ดขาด ใครมีธุระจำเป็นที่ต้องพูดก็ให้พูดเบาที่สุดและสั้นที่สุด ไม่มีการพูดเพื่อเจ้อต่อความยาวสาวความยืดแต่ประการใด แรก ๆ พวกญาติโยมรู้สึกอึดอัด เพราะเหมือนกับถูกบังคับ แต่เมื่อปฏิบัติมาก ๆ เข้า เกิดความสงบแห่งจิต จึงรู้คุณค่าของการปฏิบัติ และตั้งหน้าตั้งตาเจริณฺสติปัญญา กันต่อไป

ในบรรดาญาติโยมที่มาปฏิบัติธรรมในวันอุโบสถนี้ มีผู้หนึ่งคือ นายคำมีและนางบุญยืน ผู้หนุ่มเมียสาวที่สนใจปฏิบัติธรรมตั้งแต่อายุยังน้อย นายคำมีให้ความเคารพ

นับถือพระเจริญมากถึงกับเรียกท่านว่า หลวงพ่อ ทั้งที่ตัวเขาอายุน้อยกว่าท่านเพียงสองปี เขาเล่าประวัติความเป็นมาให้ท่านฟังว่า เดิมเป็นคนขอนแก่น ได้จากอีสานบ้านเกิดมาหางานทำที่สิงห์บุรี โดยมาเป็นลูกจ้างทำนาอยู่กับนายผ่องและนางปุก ได้ค่าจ้างปีละ ๕๐๐ บาท อยู่กับครอบครัวนี้ได้ ๕ ปีก็รักใคร่ชอบพอกับลูกสาวคนโตของนายจ้าง พ่อตาแม่ยายไม่ค่อยชอบเขานัก เพราะรังเกียจว่าเป็นลาว ใจเฝ้าแต่ตุ่น เขาจึงไม่คบหาสมาคมกับใคร มีงานก็ทำไม่มีงานก็พากันเจริญวิบัติสนากรรมฐาน วันโกนวันพระก็มาถือศีลอุโบสถที่วัด พระเจริญ เห็น กฎแห่งกรรมของพ่อเมียคู่นี้ รู้ว่าพ่อตาแม่ยายคือนายผ่องและนางปุกนั้นเกลียดเขยใหญ่ หากไปรักเขยเล็กคือนายบุญมา บ้านเดิมอยู่ชัชนาท เป็นคนช่างพูด ประจบพ่อตาแม่ยายเก่ง แต่เป็นคนเกียจคร้าน นางบุญปลุกเองก็หลงสามีนามากถึงขนาดร่วมมือกันวางยาพิษจะฆ่าพี่สาวและพี่เขยเพื่อจะเอานามาเป็นของตน แต่ด้วยอำนาจของพระกรรมฐาน ทำให้สองพ่อเมียผู้ซื่อสัตย์รอดตายมาได้ เรื่องราวทั้งหมดจะเกิดขึ้นในอีก ๓ ปีข้างหน้า ท่านจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่อกุลพ่อเมียคู่นี้

“ขอให้เชื่อหลวงพ่อนะคำมี หมั่นเจริญพระกรรมฐานสะสมบุญเอาไว้ ถึงคราวเคราะห์หามยามร้ายบุญกุศลจะช่วยได้ เราพระกรรมหนักนะ เอาเถอะหลวงพ่อก็จะช่วยอีกแรงหนึ่ง แต่ตัวเองต้องช่วยตัวเองให้ได้แปดสิบเปอร์เซ็นต์เสียก่อน อีกยี่สิบเปอร์เซ็นต์หลวงพ่อก็ช่วยได้” ท่านบอกลูกศิษย์หนุ่ม

“ครับหลวงพ่อ ผมไม่รู้มีเวรมีกรรมอะไร พ่อตาแม่ยายเข้างเกลียดจงชังผมเหลือเกิน ผมพูดอะไรเขาไม่เคยฟังทั้งที่เป็นเรื่องจริง แต่พ่อเขยเล็กพูด ถึงเป็นเรื่องโกหกเขาก็เชื่อ”

“นั่นซี หลวงพ่อก็ยังแปลกใจ ตาผ่องกับยายปุกแกเป็น

คนใจบุญสุนทาน ทอดผ้าป่ากฐินทุกปี แต่ทำไมถึงมือคดกับลูกเขยแบบนี้เขาเรียกว่า ศรัทธาปลอม ศรัทธาหัวเต่า ผลุบเข้าผลุบออกอย่าไปถือสาแกลย ตั้งหน้าตั้งตากรรมไปเถอะ ขอให้หมั่นเจริญพระกรรมฐาน ไม่มีอะไรตีเท่านี้อีกแล้ว”

“ต้องปฏิบัติถึงขั้นไหนจึงจะตัดเวรตัดกรรมได้ครับหลวงพ่อ”

“หลวงพ่อดังเป้าหมายไว้สามประการคือ หนึ่งระลึกชาติได้ สองเห็นกฎแห่งกรรม และสามเกิดปัญญาแก้ปัญหาชีวิตได้ ใครปฏิบัติได้สามข้อนี้ก็จะตัดเวรตัดกรรมได้” พระหนุ่มอธิบาย

“งั้นเราก็ตั่งหน้าตั้งตาปฏิบัติตามที่หลวงพ่อบอกสอนนะแม่หนูนะ” นายคำมีพูดกับภรรยา

“จะพี่ เราสองคนยังโชคดีนะที่มีหลวงพ่อบุญเป็นที่พึ่ง ฉันกับพี่คำมีขอฝากเนื้อฝากตัวด้วยนะจะ มีอะไรก็ว่ากล่าวตักเตือนได้เลย ยิ่งใงๆก็นึกว่าเป็นลูกหลานหลวงพ่อก็แล้วกัน” นางบุญยืนถือโอกาสฝากเนื้อฝากตัว จากนั้นจึงพากันลาท่านกลับบ้านเรือนตน ซึ่งอยู่ชายคาเดียวกับบิดามารดาและน้องสาวน้องเขย

ตอนสายของวันหนึ่ง ขณะที่พระเจริญกำลังทำความสะอาดกุฏิของท่าน พี่เขยคนที่เป็นสามีนางจำแลงก็มาหาพร้อมบอกท่านว่า

“ยายป่วยหนักอยากพบท่าน นิมนต์เตี๋ยวนีเลยนะครับ” พระหนุ่มรู้สึกใจหายวาบ ท่านมัวยุ่งอยู่กับการสอนกรรมฐานให้ญาติโยมจนลืมไปว่า โยมยายของท่านชรามากแล้ว อีกไม่กี่วันก็จะอายุครบร้อยปี โยมยายเคยพูดว่าจะอยู่ไปจนอายุ ๑๐๑ ปี หากเป็นเช่นนั้นจริงก็แสดงว่า เหลือเวลาอีกหนึ่งปีที่ท่านจะมีโยมยาย หลังจากนั้นท่านไม่อยากจะคิด พระหนุ่มรู้ว่าท่านผูกพันกับโยมยายมาก อยู่

ด้วยกันมาตั้งแต่ท่านอายุได้หกขวบ ถูกเขียนถูกตีสารพัด หากก็เป็น การเขียนตีด้วยความรัก ถ้าไม่ได้ไม้เรียวของยาย ท่านก็คงไม่ได้ มาเป็นเช่นที่เป็นอยู่นี้

ขณะที่เดินทางจากวัดพรหมบุรี ไปตลาดปากบางเพื่อเยี่ยม โยมยาย พระเจริณมิตได้พูดคุยกับพี่เขย ท่านครุ่นคิดถึงแต่เรื่องโยม ยาย นึกสังหรณ์ใจว่าโยมยายคงจะอยู่ไม่ถึง ๑๐๑ ปีดังที่เคยพูดไว้ ไปถึงบ้านท่านพบบุคคลที่ท่านรักที่สุดนอนอยู่บนพูก แวดล้อมด้วย บิดามารดา และพี่สาวพี่เขยของท่าน เห็นพระหลานชายมาโยม จ่างก็ดีใจ รีบพูดด้วยเสียงที่พอได้ยินว่า

“มาแล้วหรือ โยมกำลังรอท่านอยู่ จะลาท่านไปในวันนี้ เขา เอาบุษบกทองคำมารอรับนานแล้ว” คนอายุเก้าสิบเก้าปีกับสิบเอ็ด เดือนเศษบอกพระหลานชาย

“ยายแก่เพื่อนะหลวงพี่” นางจำแลงบอกน้องชาย

“ข้าไม่ได้เพื่อ ไม่เชื่อเอ็งถามพระหลานชายข้าดูได้” ยาย ถึยง พระหนุ่มจึงต้องอธิบายให้โยมพี่ฟังว่า

“โยมยายไม่ได้เพื่อหรอกจะ สิ่งที่โยมยายเห็นนั้นเขาเรียก ว่า คตินิมิต เพราะโยมยายสร้างกุศลกรรมไว้มาก กุศลกรรมเหล่านั้น จึงมาปรากฏให้เห็นเป็นคตินิมิต ซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงว่า โยมยายไปดี” แล้วท่านจึงพูดกับโยมยายว่า

“โยมยายอย่าเพิ่งไปได้ไหมจะ ก็ไหนสัญญาไว้กับอาตมาว่า จะอยู่ไปจนถึงอายุ ๑๐๑ ปี นี้อีกไม่กี่วันก็จะครบร้อยปี โยจะด่วน ไปก่อนกำหนดล่ะจะ”

“อะไรๆในโลกมันไม่แน่นอนหรอกจะท่าน มันเป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นกฎธรรมชาติ ไม่มีผู้ใดฝืนกฎ ธรรมชาติได้ สิ่ง ทั้งหลายมันไม่เที่ยง คงอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ เพราะมันปราศจาก

ตัวคนที่เพียงแท้ เราจึงบังคับบัญชามันไม่ได้ ถ้าบังคับได้โยมก็จะอยู่ให้ครบ ๑๐๑ ปีอย่างที่ท่านต้องการ” คนอายุเกือบร้อยพูดด้วยสติสัมปชัญญะครบถ้วน เพราะสร้างกุศลกรรมไว้มาก จึงไม่เพ้อเจ้อหลงใหลเมื่อตอนใกล้จะดับจิต

“แล้วโยมยายจะไปที่ไหนล่ะจ๊ะ” พระหนุ่มถาม เมื่อทักทวนไม่ได้แล้ว ให้ได้รู้ว่าโยมยายจะไปเกิดที่ไหนก็ยังดี

“เดี๋ยวท่านก็จะรู้อนั่นแหละ ท่านปฏิบัติมามาก รู้มากกว่าโยมยาย แล้วท่านไปเยี่ยมเยียนบ้างก็แล้วกัน” แม่จวน ทิดพองตลอดจนลูกสาวลูกเขย พากันแปลกใจในคำสนทนาระหว่างคนที่กำลังใกล้ดับจิตกับคนที่ถือเพศสมณะ เท่าที่เคยพบเห็นมา คนกำลังจะตายเขาจะทูลทูลรายพูดจาเพื่อเจ้าหลวไหล ข้างลูกหลานก็จะพากันร้องไห้กระจองอแงฟังไม่ได้ศัพท์ เรียกว่าต่างฝ่ายต่างก็ครองสติไม่อยู่ และคนที่ไปในลักษณะนี้มักไม่พันอบายภูมิ คือ ถ้าไม่ไปเกิดเป็นสัตว์นรก ก็ไปเกิดเป็นเปรต หรือสัตว์เดรัจฉาน

“แม่ แม่ไม่รู้สิจ๊ะบปวรวรรวตรงไหนบ้างเลยหรือ ฉันเห็นแม่พูดจ้อย ๆ ยิ่งกับคนไม่ป่วยไม่ใช่” แม่จวนอดไม่ได้จึงถาม

“เอ็งมาเป็นข้าถึงจะรู้ คนกำลังจะตายมีหรือจะไม่รู้สิทุกข์ทรมาน เวลาไฟธาตุมันจะดับ อินทรีย์มันจะแตกนะ ทรมานอย่าบอกใครเลยเอ็งเอ๊ย คนใกล้จะตายเขาถึงได้ละเมอเพื่อพวก ยิ่งพวกที่ทำบาปทำกรรมไว้มาก ๆ ก็ให้เห็นยมบาลมายืนรอจะเอาตัวไป ก็ยิ่งกลัวตะลนตะลัน แต่ข้าสร้างความดีไว้มาก ถึงข้าจะเจ็บปวรวรรวร้ายทางกายสักปานใด ข้าก็ฝืนใจทนเอา คนที่เคยฝึกจิตเท่านั้นถึงจะทำอย่างนี้ได้ จริงไหมท่าน” ประโยคหลังโยมจางถามพระหลานชาย

“จริงจะโยมยาย ตอนนี้อาตมาก็ยุ่งอยู่กับการสอนกรรมฐาน

ให้ญาติโยม เลยไม่ค่อยได้มาเยี่ยมโยมยาย อย่างนี้กำหนดิเตียน
อาตมาเลยนะ อาตมากำลัง สร้างคน ซึ่งได้บุญกุศลมากกว่าสร้าง
วัตถุ” พระหนุ่มบอกเหตุผลที่มีได้มาเยี่ยมเยียนผู้มีพระคุณ

“ไม่เป็นไร โยมขออนุโมทนากับท่านด้วย ขอให้สร้างความ
ดีต่อไป แล้วท่านจะเจริญรุ่งเรือง ขอให้เป็นที่ถึงท่านเจ้าคุณเลยนะ”

“อาตมาไม่หวังอะไรหรอกโยมยาย ที่ทำไปก็เพื่อจะสงเคราะห์
สัตว์โลกตามหน้าที่ของสมณะ แต่ถ้าจะได้ยศได้ตำแหน่งอะไรมา
ก็ถือว่าเป็นผลพลอยได้”

“ดีแล้ว ท่านคิดอย่างนั้นก็ดีแล้ว โยมก็หมดห่วง ไม่ห่วง
อะไรอีกแล้ว เออ แต่ว่าท่านยังจำเรื่องมักกะลิผลที่โยมเคยเล่าให้
ฟังบ่อย ๆ สมัยที่ท่านยังเป็นเด็กได้หรือเปล่า”

“ก็พอจำได้จะโยมยาย และอาตมาก็ตั้งใจไว้ว่าจะพยายาม
พิสูจน์เรื่องนี้ให้ได้ เพราะเท่ากับเป็นการพิสูจน์ว่า เรื่องพระเวสสันดร
มีจริง อาตมาเป็นคนค่อนข้างหัวรั้น ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ต้องพิสูจน์
ให้เห็นกับตาจึงจะเชื่อ”

“โยมมั่นใจว่าวันหนึ่งท่านต้องทำได้ เอล่ะ โยมเหนื่อย
เต็มทีแล้ว เห็นจะต้องลา ขอให้ลูกหลานทุกคนจงมีความสุขความ
เจริญ หมั่นทำบุญให้ทาน สะสมบุญเข้าไว้มากๆ ถึงเวลาคัมภีร์
บุญกุศลจะช่วยได้ เข้าไปละนะ” ยายบอกลูกหลานแล้วจึงหลับตาลง
ช้าๆ การหายใจอ่อนลงๆ กระทั่งหยุดไปในที่สุด

“ยายตายแล้ว” นางจำแลงตะโกนขึ้นมาแล้วร้องไห้โฮๆ
อย่างขาดสติ แม่จวนและลูกหลานคนอื่นๆก็น้ำตาไหล หากมิได้
ไว้วางใจอย่างนางจำแลง ทิดพองจึงเอ็ดลูกสาวว่า

“นี่หยุดได้แล้ว มาช่วยกันคิดว่าจะทำศพยายยังไงถึงจะให้
สมเกียรติ เรื่องโศกเศร้าขอให้อยู่ในใจ ไม่ต้องตีโพยตีพาย”

มักกะลิผล

“โยมพ่อ เรื่องทำศพอาตมาจะเป็นธุระให้เอง คิดว่าตั้งศพ
สวดพระอภิธรรมที่บ้านนี้แหละ พอครบเจ็ดวัน วันที่แปดก็
ฌาปนกิจ อาตมาขอเก็บอัฐิของโยมยายไว้ส่วนหนึ่งด้วย”

หลังจากโยมยายถึงแก่กรรมได้สองปี พระเจริญก็ได้รับคำสั่ง
จากกรมการศาสนา ให้ไปรักษาการเจ้าอาวาสที่วัดป่ามะม่วง เพราะ
เจ้าอาวาสองค์เดิมถึงแก่กรรมภาพด้วยโรคฝีในท้อง พระหนุ่มรู้สึก
ยินดีที่จะได้ย้ายวัด มิใช่ยินดีที่ได้รับตำแหน่ง แต่เพราะท่านเห็น
ว่านั่นเป็นโอกาสที่จะได้สอนวิปัสสนากรรมฐานได้อย่างเต็มที่ เพราะ
การสอนที่วัดพรหมบุรีนั้นไม่ราบรื่นเท่าที่ควร จริงอยู่แม่หลวงพ่อ
ขอ ผู้เป็นสมภารจะไม่ขัดขวาง ด้วยเห็นว่าเป็นความต้องการของ
ญาติโยม แต่ท่านก็มีได้ให้การสนับสนุนค้ำจุนเท่าที่ควร พระเจริญ
คิดว่าท่านจะสร้างวัดป่ามะม่วง ให้เป็นสำนักสอนวิปัสสนากรรมฐาน
ที่มีชื่อเสียงเหมือนวัดมหาธาตุท่าพระจันทร์นั้นทีเดียว

กรรมนิยเมตตสูตร

๑. กระระณียะมัตถะกุสะเลนนะ ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ
 สักโก อุกุ จะ สุหุขุ จะ สุวะโจ จัสสะ มุทุ อะนะติมานี
๒. สันตัสสะโก จะ สุภะโร จะ อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ
 สันตินทริโย จะ นิปะโก จะ อัปปะคัพโภ กุเลสฺ อะนะนุคิโท
๓. นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิณฺณจิ เยนะ วิณฺณู ปะเร อุกะวะเทยยง
 สุชินโน วา เขมิโน โหนตุ สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
๔. เย เกจิ ปาณะภุตฺตติ ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา
 ทีฆา วา เย มะหันตา วา มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถุลา
๕. ทิฏฐฺฐา วา เย จะ อะทิฏฐฺฐา เย จะ ทูเร วัสะนฺติ อะวิทูเร
 ภุตา วา สัมภะเวสี วา สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา
๖. นะ ปะโร ปะรัง นิภุพเพถะ นาติมัญญเอถะ กัตถะจิ นัง กิณฺณจิ
 พยาโรสะนา ปะฐิฆะสัณฺญา นานฺณญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเจยยะ
๗. มาตา ยะธา นียัง ปุตฺตัง อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
 เอวัมปิ สัพพะภุเตสุ มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
๘. เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
 อุทฺธัง อะโธ จะ ทิริยัญจะ อะสัมพารัง อะเวรัง อะสะปัดตัง
๙. ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโท
 เอตัง สะติง อะภิฏฺฐะยยะ พรัหฺมะเมตัง วิหารัง อิธะมาหู
๑๐. ทิฏฐิณฺญจะ อะนุปะคัมมะ สีละวา ทัสสะเนนะ สัมบันโน
 กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง นะ ทิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตีติข

กรณีเมตตสูตร

๑. กิจนั้นใดอันพระอริยเจ้าบรรลุปห้อนรับกระทำแล้ว กิจนั้นอันกุลบุตรผู้ฉลาดในประโยชน์พึงกระทำ กุลบุตรนั้นพึงเป็นผู้อาจหาญและซื่อตรง เป็นผู้ว่าง่าย อ่อนโยนไม่มีอติมานะ
๒. เขาพึงเป็นผู้สันโดษ เลี้ยงง่าย เป็นผู้ไม่มีกิจธุระน้อย ประพฤติเบากายจิต มีอินทรีย์อันรับแล้ว มีปัญญา เป็นผู้ไม่คะนอง ไม่พัวพันในสกุลงททั้งหลาย
๓. วิญญูชนติเตียนชนทั้งหลายอื่นได้ด้วยกรรมอันใด ไม่พึงประพฤติกกรรมอันนั้นเลย (พึงแผ่เมตตาไปในหมู่มสัตว์ว่า) ขอสัตว์ทั้งปวงจงเป็นผู้มีสุข มีความเกษม มีตนถึงความสุขเกิด
๔. สัตว์มีชีวิตทั้งหลาย เหล่าใดเหล่าหนึ่งมีอยู่ ยังเป็นผู้สะดุ้ง (คือมีตัณหา) หรือเป็นผู้มั่นคง (ไม่มีตัณหา) ทั้งหมดไม่มียกเว้น เหล่าใดยาวหรือใหญ่ ปานกลางหรือสั้น ผอมหรือพี
๕. เหล่าใดที่เราเห็นแล้ว หรือมีได้เห็น เหล่าใดอยู่ในที่ไกลหรือที่ใกล้ ที่เกิดแล้วหรือที่กำลังแสวงหาภพภักดี ขอสัตว์ทั้งปวงเหล่านั้น จงเป็นผู้ถึงสุขเกิด
๖. สัตว์อื่นอย่าพึงข่มเหงสัตว์อื่น อย่าพึงดูหมิ่นใครๆ ในที่ใดๆ เลย ไม่ควรปรารภณาทุกข์ให้กันและกัน เพราะความกลัวโรธและเพราะความคุมแค้น
๗. มารดาถนอมบุตรคนเดียว ผู้เกิดในตนด้วยยอมพร่าชีวิตได้ จันใด พึงเจริญเมตตาผู้มีใจ ไม่มีประมาณในสัตว์ทั้งปวง แม้จันนั้น
๘. บุคคลพึงเจริญเมตตาให้มีใจ ไม่มีประมาณไปในโลกทั้งสิ้น ทั้งเบื้องบน เบื้องต่ำ เบื้องเฉียง เป็นธรรมอันไม่คับแคบ ไม่มีเวร ไม่มีศัตรู
๙. ผู้เจริญเมตตาจิตนั้น ยืนอยู่ก็ดี เดินไปก็ดี นั่งแล้วก็ดี นอนแล้วก็ดี เป็นผู้ปราศจากความง่วงนอนเพียงใด ก็ตั้งสตินั้นไว้เพียงนั้น บัณฑิตทั้งหลายกล่าวกิริยาอันนี้ว่าเป็นพรหมวิหารในพระศาสนา
๑๐. บุคคลผู้เจริญเมตตา เป็นผู้ไม่เข้าถึงทิวฐิ เป็นผู้มีศีล ถึงพร้อมแล้วด้วยทัสสนะ (คือโสดาปัตติมรรค) นำความหมกมุ่นในกามทั้งหลายออก ย่อมไม่ถึงความเกิดในครรรภอีก โดยแท้ทีเดียว

ผลงานชิ้นแรกของ รองศาสตราจารย์
 ดร.สุจิตรา อ่อนค้อม แห่งคณะมนุษยศาสตร์
 และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
 เป็นเรื่องสั้น พิมพ์ในนิตยสาร “ศรีสัพดาห์”
 เมื่อปี ๒๕๑๕ ต่อมาอีก ๑๐ ปี จึงมีผลงาน
 ในนิตยสารต่างๆ เช่น สกุลไทย กุลสตรี

เคลิมส์ วรา คิมัน รักลูก คัทลียา และลลนา ตามลำดับ กระทั่งมา
 เป็นนักเขียนนวนิยายอิงธรรมะประจำที่นิตยสาร กุลสตรี ตั้งแต่
 ปี ๒๕๓๑ ถึงปัจจุบัน

ผลงานที่พิมพ์เผยแพร่อยู่ขณะนี้ที่เป็นนวนิยายได้แก่
 คนเหมือนกัน ไฟไหม้แล้วร้อนเท่าไฟนรก สัตว์โลกย่อมเป็นไป
 ตามกรรม มังกะลีผล นารีผล วัฏจักรชีวิต ความหลงในสงสาร
 สามเรื่องแรก ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้ชื่อเรื่องว่า
 The Price of a life (แปลโดย Bruce Evans), The Story of Old
 Man Tiow และ Fruit of Karma (แปลโดย สุจิตรา อ่อนค้อม)

ผลงานที่เป็นการตอบคำถามเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนา
 และการแก้ปัญหาชีวิตด้วยวิธีทางพุทธศาสนา ในนิตยสารกุลสตรี
 ได้พิมพ์เป็นเล่มแล้ว ๓ เล่ม คือ สาลาธรรมโอสธ / ๑๐๘ ปัญหาชีวิต
 เหนื่อยนักพักได้ร่มมณฑาทิพย์ และร่มพระศรีรัตนบัลลังก์ ที่กำลัง
 ลงพิมพ์อยู่ในนิตยสารกุลสตรีขณะนี้ คือ สักขิสาวิกา

ผลงานทางวิชาการมีทั้งตำราและงานวิจัย อาทิ ศาสนา
 เปรียบเทียบ การฝึกสมาธิ ปรัชญาเบื้องต้น พระมหากษัตริย์
 ไทยกับศาสนาประจำชาติ ทรรศนะเรื่องความสุขในพุทธปรัชญา
 Buddhist Chanting และ The Concept of Man in Buddhism
 and Existentialism นอกจากตำราและงานวิจัยแล้วยังมีบทความ
 ทางวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษอีกหลายเรื่อง ที่มีชื่อเสียง
 และได้รับการคัดเลือกให้อ่านในการประชุมเกี่ยวกับสันติภาพ
 ครั้งที่ ๒๗ ขององค์การสหประชาชาติ คือ Building Peace in the
 New Millennium

ปี ๒๕๔๖ ความเรียงเรื่อง Creating Sustainable World
 Peace ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับนานาชาติ จากองค์กรนักคิดใหม่
 (Rethinkers' Organization) เมือง Toronto ประเทศ Canada
 ขณะนี้ความเรียงดังกล่าวได้รับการแปลเป็นภาษาไทย ชื่อ
 การสร้างสันติภาพโลกแบบยั่งยืน